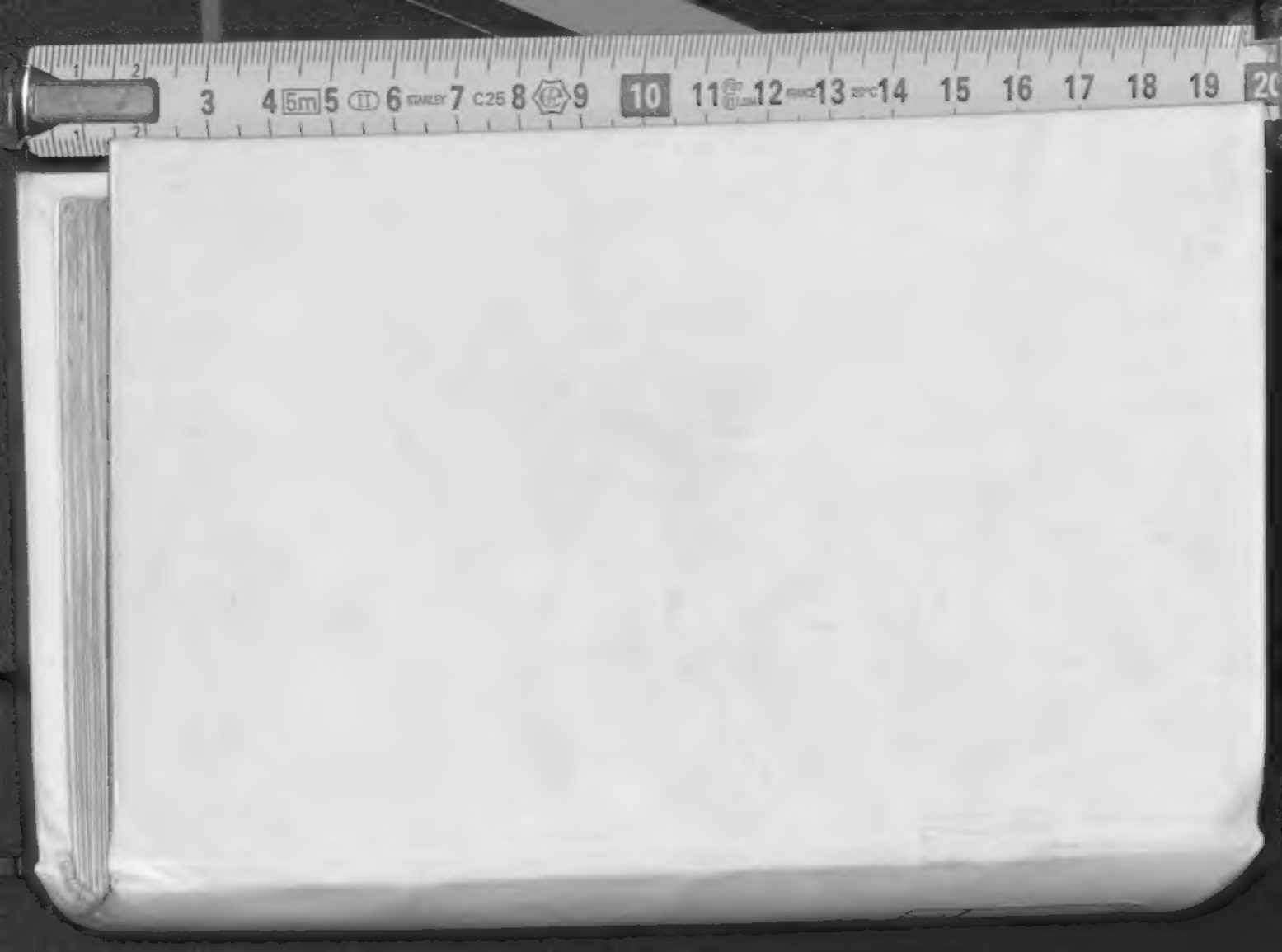
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

BIBLIOTECA
SEMINARIO V.
PORDENONE

B

A

BRA a1

ANTONII
MVSAE BRASAVOLI
FERRARIENSIS MEDICI

EXAMEN OMNIVM SIMPLICIVM MEdicamentorum quæ in publicis est officinis:

Opus [illegible] quod [illegible] celocupletissimo recens nascitur.

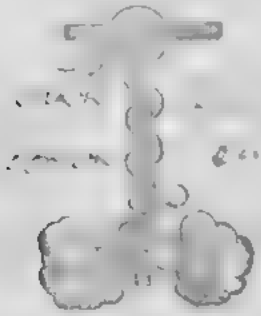

Cum Priuilegio Illustris Senatus Veneti ad decennium.

VENETIIS.

Ex officina ERASMIANA apud Vincentium Valgrisium.

M. D. XLV.

AD ILLVSTRISSIMOS,

ET SERENISSIMOS PRINCIPES HERCVLEM ESTENSEM, ET

Rei[illegible]

tomi Musæ Brasauoli

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

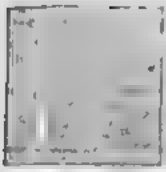

REGITVR Sereniss. Principes, Io[illegible] exaten[illegible]uam [illegible]em Ilotomis, nec p[illegible]on inuenquen Athemus [illegible] pro parua [illegible], dijeſ[illegible]ri, ſepalos ſuos ad [illegible]e [illegible]re conſeruandos, admoue[illegible]je, ut ſi [illegible] rem [illegible]ueniretur [illegible] aut bonis corporis, pulchritudine [illegible]e [illegible]os conſ[illegible]ex [illegible]e, animam pulchram ſui ſimilem [illegible]e [illegible]ceret. Si autem corporis [illegible]ueniendam [illegible]ceret obtorta, mutilata [illegible]e, extendi [illegible]erent [illegible], ut quo [illegible]ra manuum [illegible]ecta ſit, [illegible]ra [illegible]ribus, [illegible]ra ſtrix, & [illegible]e [illegible]dum [illegible]ent, animæ [illegible]s [illegible]ceret animum, [illegible]m [illegible]s ſit, [illegible] tatibus [illegible]ates [illegible] [illegible]s [illegible]ceret [illegible]ta. Nos [illegible] [illegible] [illegible]ſ [illegible]ſ [illegible]ſ

monciue

monente, eprecamur mentem fab manus etiam pelle, et
cute latere, et recedat vehamma a lecto
tior est pudore tenere, cum ecce nos
mos, qui quotidie ad eos vadimus
brant, eos pulverem ferri, et
gat, nec postero mane est
sum cum uero, et ibi eram,
sanct pons sit, de
mum me a foras
ti, mox in ebrias
quatur, et forma
uero
me, et
mea
gratior
tem hoc
cho, mos
so, hac
ne
non
post
gredi
ea
ens,
sa
nos
que
sim
pul
ut
ju

perantia

peratia, charitate quid referam? quam plura possim
nec erunt, quam ego reperire possim? nulla enim tam
obscura dici aut cogitari memorique, quibus non
non queant, nec tam facilis quidquam inveniri
Iuliam quae tam segre secreui, quae & diuer-
rent, & eruntur, & concentus nostros impedirent
esse fatemur, & prodesse. De libertate autem
quid est dicere? quae in omnibus rebus humanis
mo viget, & cum ea nihil est conferendum, aut pos-
nos mortales ad meliora recreat, & ad
uera bona celsiora, quibus ad diuinam
celsum [illegible] pos[illegible] perueniri
ne dubio [illegible] tenues
nitores [illegible]
res [illegible]
quo [illegible]
uno [illegible]
excusam [illegible]
obtendere [illegible]
eos [illegible]
neretis? [illegible]
ne [illegible]
possis [illegible]
h[illegible] [illegible]
tu [illegible]
eam [illegible]
pumice [illegible]
exora[illegible] [illegible]
ma [illegible]
pecuaria [illegible]

dicare in venerandis, sea me ex memorie præsentus est,
& [illegible] per [illegible] Tumox illustrissima
me [illegible] & [illegible] [illegible] & [illegible]
[illegible] & [illegible] [illegible] & [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
*[illegible] [illegible] [illegible]

Vocellam plantam diſſeruiſſe. Legimus præterea cedrinas menſas apud antiquiores uſque ad principatum Iulii Cæſaris in magna fuiſſe ſumma, quas deos non habere, ſupra dictum eſt. Ideoque ſuo loco mentionem earum fecimus, ubi de arboribus ageremus, hoc ſolum adnotaſſe ſufficiat, ſi quando cedrus ſecta ſit, ſuccum emanare, qui cedrium uocetur, & cedrum ipſam, quæ ſecta ſit, ſuccum hunc perpetuo durare. Et quamuis ſecta ſit, non perire, ſi non oppetat adurat, uocem ſuam ſeruare, ſed ſi nomen aſpernetur uitis, certe cinnamum arbor, ſi uitio pereat, ſuccum ſuum non amittere, ſed ſeruare, & cedrum, & [illegible]

to

to mi[illegible]ſſum e[illegible]ſe ad[illegible]uramur, ex antiquori et[illegible]um
[illegible] [illegible]ſſes fuisse ait Plinius Theobrastus
[illegible] [illegible] [illegible] [

Mox post Palladia tempora cepit mare in conuiuia ad
gaream atque qualecunque ornamenta luxuriosa, ac per se ip
sum expetitum nulla uideatur elegans, ut Sabaris cena,
quæ cum detexeramus. Liceat te ita Deo fauente
accommodare hanc arborem nuptiis nouis et
fungere uice Nothi sunt Medica quæ alicetrones
ca Romani citria appellant: arbor hæc omnibus horis
pomifera est tantaque antecedit tradum
tidem occupat nouus. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

Quod

Quod [illegible] excusato animadver[illegible]e tedeamus est.
[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible] omnia tractata longius fore arbitrarer, transi-
*[illegible] nemo [illegible] [illegible] [illegible]

INDEX LOCVPLETIS-
SIMVS OMNIVM SIMPLICIVM,
QVAE IN HOC LIBRO CONTI-
nentur. Prim[illegible] numero charte sign-
ant, secundus uero lineas.

A

A Barfr charta. 1, 1. li-
neapruna.
Abiga charta 12, linea 28
Abrotonum 157.2
Abs[illegible]sum 25 & 62.19
Absabarzbam 270 11
Absabsalomi Saforiacum 277
21 & 278.7.
Absalabar 215.17
Absalbam jeriphum 277
24 & 278.
Absalchum postica 83.24
Absalee 82.24
Absberta 215.28
Absosa 258
Absula 220.17.
Acbar 25, 13
Acanthus 203 20. et 204.30
Acetosella 2.3 12
Acorus 223.2. & 151.8. &
352 14. & 353.16
Acetum 410.10
Acetta 447.8
Adiuosa 404.7
Adrades 18 115.21
Adbe 25, 12
Adbenori 624.30
Adipsodo 71.2
Adrin 66 29
Adrum 177.29 & 178.2
Aeips 500 10
Aesel 151.8
Aeboleth 545.19
Aetites 544.10
Agaricke 434.2
Agrisium 50.11
Adapina 50. 11
Agrigrevis 521 12
Agrimonia 50.17
Ajuga 4[illegible] 8
Alcacela 50. 16
Alcalis 3 6
Alcatles 3 9
Alcanel ro 1. 2
Algotaphida 27 4
Algus capitis 27 .0

Acrabo 270.11
Acrocephalo 354.11
Adarce 294.10
Adarticulatus 12.5
Adarticulus 12.& 304.9
Adarticulus 35.11
Adarticulus 21.4 & 422.17
Adarticulus 206.15
Adarticulus 141.19 & 1.13.3 & 179.14
Adarticulus 43.18
Adarticulus 22.23
Adarticulus 156.23.& 225.9
Adarticulus 43.25
Adarticulus 43.26
Adarticulus 134.13
Adarticulus 2.7.10
Adarticulus 148.28
Adarticulus 230.15
Adarticulus 101.9
Adarticulus 111.2
Adarticulus 73.16
Adarticulus 17.22
Adarticulus 147.25 & 148.21.
Adarticulus 295.25
Adarticulus 151.11
Adarticulus 254.27
Adarticulus 103.31
Adarticulus 456.9
Adarticulus 111.18
Adarticulus 312.4
Adarticulus 495.18
Adarticulus 272.19
Adarticulus 556.24
Adarticulus 344.1
Adarticulus 56.5.25
Adarticulus 565.25
Adarticulus 537.16
Adarticulus 385.13
Adarticulus 562.16.& 563.2
Adarticulus 494.28
Adarticulus 4.5.2
Adarticulus 454.17
Adarticulus 454.25
Adarticulus 613.13
Adarticulus 546.29
Adarticulus 561.2
Adarticulus 562.9
Adarticulus 563.26
Adarticulus 564.5.& 565.1.&
565.28.
Adarticulus 564.2
Adarticulus 564.2
Adarticulus 565.19
Adarticulus 565.11
Adarticulus 565.22
Adarticulus 565.31
& 585.31.
Adarticulus 612.1
Adarticulus 77.10

Alosena 82.25
Alpolpes 220.2
Alcarouca 247.8
Alicornio 592.12
αλς ενδικος 443.29
Alfebram 36.3
Alaendras 283.19
Almendes 283.20
Alubaca 170.23
Alant 348.22
Alraun 411.28
Alcaparras 413.3
Almezcga 483.9
Albayalde 527.29
Alchaua 250.12
Alun de roche 563.24
Alcan 5[illegible]
Alterceceo 61[illegible]
Aleyonium [illegible]
αλος αχνη 626
Amoſchia 297.19
Αμμωνιακον 279.20
Amarantus [illegible]
Amomum 194.21 & 196. [illegible]
3 & 221.13 & 222.30.
Amber 497.23
Amerina ſalix 263.17
Amamelis 238.27
Amcos 240.23
Ammi 243.24
Amyanthus 227.15
Amberberis 264.17
Amapel 65.13
Amphicium 606.19
Amba[illegible] 77.16
Amy[illegible] 253.12
Amb[illegible] 253.15
Anamenticum 473.16
Amphimeggam 497.20
Ana[illegible] 475.22
Anilo 404.23
Amb[illegible] 498.22
Ampe[illegible]on 143.5
Anacardi 609.28
Anthoſphores 54.25
Angelos 215.31
Anz[illegible] 5[illegible] & 210.7
[illegible] 12[illegible].26
Anacardi 11.22
Ampe[illegible] & 279.11
[illegible] 13.4
Anc[illegible].18 & 273.12
Ammi 216.3
Ανθεμις 61.30
Anſum 251.7
Anchora 269.1
Ανθερικον 100.3
Anet 279.10
Anemum 279.10
Anthoxates 515.31

Anima 515.17
Animadversiones 514.27
Animalia 524.19
Animalium 389.20 & 392.27.
Animalia 522.7
Animalia 524.20 & 524.30
Animalium 524.2
Animalium 543.21
Animale 530.11
Anthera 415
Antrofiace 6.12
Antrum 140.21
Anus 251.13
Aoceus 410.14
Aconitum 115.26
Acrophen 115.7
Acrocharis 133.26
Acrolea 82.26
Aprum 254.28
Apta 37.12
Aptum Cretense 217.7
Aphtasbeh 77.3
Apium fanum 251.14
Apio 255.12
Apyri 561.22
Apium hortense 254.20
Aplace 156
Apollinem 623.19
Apũ Matthiolũ 254.28
Apium palustre 254.29
Aprum 254.38
Apyros 28.12
Aquatica 204.23
Arbor celeste 527.19
Apyron 552.10
Arbor nitrum 530.23
Arcel 31.23
Arcuballon 109.29
Arcubo 148.29
Arcuose 141.21. & 170.16
Armadilles 240.27
Arbol de paraiso 270.8
Artemisia 167.29
Arcemise 167.31
Arantium 315.9
Arcumba 8.1
Arcubochia 85.25
Arubokcha longa 1.2.4
Arubokcha rotunda idc.
Aron 146.1.2.147.28
Armenzzo 415.3
Arsenicum 560.27
Arsenicum croceum, rubrũ,
album 491.6
Argentum 510.23
Argentum vivum 522.17
Argentum aqueum 522.18
Arcenitis 527.7
Arsenicum 527.15
Arsenicum sublimatũ 522.24
Armugal 499.30. 507.2

Armeniaca 610.4
Armoise 170.23
Aroises 249.27
Armeniacum lutum 578.6
Arnabo 367.10 & 368.23
& 360.11
Armonia 474.14
Argent uif 526.7
Asplenon antiquorum 81.1
Asplenon 79.26
Ascenos 82.25
Assenzo 82.24
Assyron 149.22
Asphedigla 380.10
Asparagus 257.5
Aspicaragus 257.10
Asphodelus 385.6
Aspalathus 553.23
Assafetida 500.9
Assbalum liquidũ 559.28
Asphaltum ut lucẽ 556.17
Assyrgaliores 576.25
Aster Samias 585.2
Asprella 129.22
Aspros 476.6
Aseyron 152.17. & 620.1
Aselnus 220.24
Asiaticum 371.18
Aster atticum 371.20
Atriplex 549.10
Atthich 67.20
Atramentum sacrorum 567
[illegible] & 572.
Atriplice 749.17
Atramentum scriptorum
572.22.
Atramentũ cõmune 572.30
Atramentum chalcogeatho
rum 571.7
Auro Lito 157.31
Auroslosso 52 19
Auantia 191.14
Anellum 282.5
Auricula maris 198.28
Auram 519.17
Auripigmentum 489.28.
& 560.27.
Auripigmẽtũ et Sãdaracha
idem re sunt 490 3
Austera poma 304.17
Aulx sauuages 148.28
Aucnea 170.4
Aughentrost 193.19
Auellanes 282.24
Auelade 360.13
Axaca atha 324
Azizeros 60.1
Azenaua 65.28
Azelgis 135.7

Azeolis 238.16
Azoles 301.26
Azolos 250.17
Azotes 302.23
Azotic 429.26
Azotiqur 447.24
Azotique 527.7
Azotes 6 11
Azotes de peputas de calabacas 609.19

B

Bdella 72.6
Balaustium 72.1
Balaustrum 82.22
Bagny 120.2
Balos 125.14
Βαλανοφαγα. 55.20
Balote 115.29
Balzeez 143.7
Baccara 140.21
Baccaris 150.13
Balsamo 176.27
Balsamon 175.3
Balsamon chiraton 176.27
Balsama 170.31 & 177.6
Barfez 205.23
Basilica kraut 170.25
Bajumeum caryophyllatum 229.19
Barbonciua 402.17
Balsamum 285.12
Balador 224.16
Balsami lignum 288.29
Bardana minor 394.16
Baptisofela 160.12
Balanus 412.22
Balanus myrepsice 398.17
Baptisefela 160.13
Barba hircina 443.29
Balsami liquor 287.16
Bearach 589.14
Ballæ marinæ 624.12
Bappelen 111.25
Barbotina 278.6
Bdelaium 555.9
Beta 154.21
Bep 67.18
Betonica 136.21
Bez 67.18
Berbena 130.9
Bechium 277.18
Berberis 264.17
Beatzolt 5.1
Been 398.13. & 400. & 610.14.
Ben album 399.12
Been rubrum 399.17
Ben 398.13
Berberon 537.30
Berberi Idem
Belzoun 504.2
Belzouñ 421.20.& 502.6 Belzum

Belzuin 501.28
Berragenis 52.14
Bernehlele 60.23
Bemuet 8.262
Belároegas 116.23
Betonem 137.23
Beiffuſz 1[illegible].21
Behr uurtz 268.10
Benomen 271.21
Venedicta roſa 27.12
Bernuael 24[illegible].11
Beeh 488.8
Beef. 60[illegible].16
Pelotis [illegible]
Pibinella 16[illegible].20
Pipenula 16[illegible]
Pabal leb otka 28.7
Eiderta 3[illegible].34
P[illegible] Ptorta [illegible]
Eied zenyecz 16[illegible].31
Bilezi 1[illegible].21
Bu men 55[illegible].5
Belyzi 1[illegible].26
Bala lebyeona 2[illegible].22
Bielon 213.8
Bala[illegible]rezicza 23[illegible].21
Pierſon 4[illegible].12
B[illegible]zelk aut 135.27
Bl[illegible]uk aut 21[illegible].5
Pelepodelarta 622
Bujenſome 213.5
Braſſola 119.2
Biber geil 606.25
Biber uuurtz 33[illegible].17
Blavuaſf 526.25
Blatte byzantiæ 51[illegible].3
Bluszecz 203.28
Bluszecz polny 20[illegible].29
Blu[illegible]z 173.21
Bluszcz dzrcum 203.29
Bl[illegible] 33.21
Lizetto 5[illegible].15
Bon macdro 82.25
Boculus roſarum 4[illegible].28
Bolek 11[illegible].24
Bonebrecz[illegible]lo 1[illegible].6
Bonaſ[illegible] 11[illegible].13
Porazena 5[illegible].15
Lelos ameus[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
Borak 52.15
Poweis [illegible]
Pu[illegible] 5[illegible].19
Lelopapert 130.28
Lupee ſpatour 181.2
Braſſica 132.2
Braſſica marina 157.4
Pyrov 16[illegible].28
Braſſaculo 168.29. & 199.
[illegible] & 200.
Bryonia 180.15
Bryon 160.28 & 215.2

Trafcantala 125.5 Camyeina Myantaha 85.3
Branca [illegible] 273.14.& Calamitha 84.28
204.30 Calamenam 83.26.& 85.
Brugnoli 295.10 24.
[illegible] [illegible] Camodri 222.26
[illegible] [illegible] Camera 102.8
Brante Ebher [illegible] [illegible] 1 12
Brach la ch [illegible] Cantu [illegible] 222.19
Bo [illegible] 225.3 Cantaradrina 123.25.&
[illegible] 81.21 [illegible]
[illegible] 4[illegible] Cap [illegible] 1 [illegible]
[illegible] [illegible] Carda a pana 227.2.&
Bufri 63.17 228.13.
[illegible] [illegible] Cardoanto 185.28
Bugli 63.17 Cardis 232.2
Bucenis 22[illegible] Cardinalem 33.23
Bu[illegible] 25[illegible] Cardo [illegible] 213.9
Bubonmacom 35[illegible] Capucini [illegible] 177.28
Buccanam 50[illegible] Cancelaria 213.13
Buccanam [illegible] 7[illegible] Calarcoos 177.29.178.19
Buchardon 59[illegible] Calix 4[illegible]
[illegible] 27[illegible] Carcano 215.27
C
Cannabari 235.28
Cannalia 20[illegible] Cardias 18[illegible]
Cal[illegible] 1[illegible] Cardi 41[illegible]
Ca[illegible] 52[illegible] Cardus benedictus 156.8
Ca[illegible] 4[illegible] Ca[illegible] Cardazom 543.2
Calcanaria 3[illegible] Ca[illegible] 624.15
Castello 52[illegible] Cardinalem 225.5
Capatarum 132.24 Cardinalem idem
Cazzadella 273.& 274.4 Cardis 236.14
[illegible] Cardano

Cardamomum 243.1.& 244.3.& 244.22
Caruus 245.27
Capnitrum arborum 69.2
Capnitrum auri 502.28
Cappares 15.8
Cappari 215.30
Canabel uel Canabl[illegible] 1[illegible]
Cares 249.31
Cataputia maior 252.[illegible]
Carbun[illegible]s 55.[illegible]6
Carpobalsamum 251.27.& [illegible]
Caryophyllorum 352.3
Caryophyllata 2[illegible]
Caryophyllata 192.1
Carum id 29[illegible]
Catalonia 256.3
Canica 259.4
Caput rosæ 4[illegible]31
Capricus 259.22
Carycta 322.25
Carion myrtifolion 313.12
Cassia fistula 314.3.& 315.16
Cassia syringa 314.26.& 315.15
Canela 314.30.& 315.17.& 4[illegible]8.& 4[illegible]8.12
Cassia lignea 319.3.& 403.13.
Cassia 407.18
Carpesium 317.7
Calamus aromaticus 353.6
Cauriola 1[illegible].22
Carticamum 364.15
Canamaris 364.[illegible]5
Catanance 393.31
Carlina 355.14
Carbunion 5[illegible]6
Cataractes cortices 412.9
Calamoclo 427.4
Camphora 4[illegible]4.29
Canbora 4[illegible]24
Cinnamo[illegible]s 4[illegible]6.5
Chalaza petra 544.23
Calos 5[illegible]8
Cancamon 507.21
Calcecanacum 520.9
Chalcos cecaumenos 520.13
Calyna 79.20
Calabaetis 2[illegible]5.2
Cariunculas 514.10
Calt 562.10
Casiorcum 606.16
Cathia obliqua 316.13
Calyco 624.8
Cappes 132.26
Canna fistula 316.15
Cagobith 243.9
Caricalis 317.3
Canuaueris 316.19

Centaurion maius	22.14	236.19
[illegible]	35 [illegible]	20.30
[illegible]	[illegible]	66.29
[illegible]	137.20 [illegible]	52.3
[illegible]	[illegible]	496.26
[illegible]	15 [illegible]	122.22 130.8
[illegible]	137 [illegible]	150.17
[illegible]	145.30 *Chamæleon*	129.24 133.4
[illegible]	155.1 *Chaos*	15.16
[illegible]	159.11 *Charta bibula*	111.12
[illegible]	160 [illegible]	171.12
Centaurium maius. Cum [illegible]		111.18
[illegible]	162.1 [illegible]	35.16. 36.6
[illegible]	25 [illegible]	5.1 31
[illegible]	26 [illegible]	504.5
[illegible]	325. [illegible]	62.10 572.21
Cerapicolo	122.20	67.19
Cera	422	185.27
Ceratargo	422 [illegible]	101.1
Cebedes	30.5.21	225.30
[illegible]	5 [illegible]	45.6
[illegible]	5 [illegible]	37.21
[illegible]	242 [illegible]	342.15
[illegible]	25 [illegible]	360.4
[illegible]	5 [illegible]	315.11
[illegible]	5 [illegible]	6.27
[illegible]	5 [illegible]	67.10
[illegible]	31 [illegible]	316.12
[illegible]	37 [illegible]	157.25
[illegible]	25 [illegible]	171.25
[illegible]	26.19 *Chorographon*	89.4

Chitrines violes 71 22
Chirofonon 66
Chiron 203 27
Chirum 252
Chodano 38
Chot 356
Chues 492
Chidonia 336.24
Choule 132.22
Chrysan hemum 50 20
Chrubart 290 14
Chrysola baron 240.24
Chrysocola 3 [illegible] 24
Chrysolites 542 2
Chrysolit 542 13
Chrysmatis 4[illegible] 6
Chrysel [illegible]
Chrysolithon 4[illegible]
Chrysolithe [illegible]
Chrysoprasus 502 23
Chrysorrha 603 26
[illegible] ce 72 1
[illegible] 78 2
Ciballis 202 18
Ciceream 76 26 & [illegible] 16
Cicorach 81 4 & 1[illegible] 31
Cicutaus 502 12
Cimbalaria 167 2
Cima rubi 125.2
Cinemmatis 140.24 1[illegible] 7
Cirrulus 216.2.& 214.31
Cista 236.3 & 270 30
Cistaria 217 15
Cit 269 29
Citum 72 3
Citrinus citeumis 214 6
Citrontes 366 9
Citran [illegible] 314.27
Citran mum 404 8
Citrum 325.4.& 404.3
Citrus 12 26.& 11.10 &
[illegible]
[illegible] 40.8 & 50 2
[illegible] 4.7 et 535.15
[illegible] 534 21
[illegible] 27 27
[illegible]
[illegible] & [illegible] 25
[illegible] de mer 20 7
[illegible] 3[illegible] 31
[illegible] perregen 458
[illegible] 191 2
Coffer in rosa 6, 23
[illegible] 210 6
[illegible] 1[illegible] 15
Coeur de loupe 370.16
[illegible] 16 11
Coeur de le Roy 61 21
[illegible] 65 12
Coeles 65 12
[illegible] 302 11
Coronea 305.22.& 326.25

Coton 506.16
Coriandrum 211.5
Coprubiak 250.14
Cortanum 231.7
Colzau 202.1
Cordumeni 244.2
Colochita 216.3
Capa 263.8
Coriader 232.23
Coloquantida 320.2
Colocynthis 320.2 et 322.4
Collus 321.10 et 322.1
Cocalotis cardias facia- phu 517.2
Corulus 282.6
Cochinearu 536.4
Conf. ida 342.23
Confed. da minor 344.1
Colchicum 324.11
Corop. la 122.3
Cotilla 104.3
Colophonium 465.22
Commu 422.22
Common 262.1
Cola 256.12
Cor. apifc. 512.21
Colla quacida 256.4 et 512.1
Cerarcum 262.14
Coracia 563.25
Coraum 402.14
Cordina 420.4. 402.1
Cornicularis 5.1
Cornu cerva 511.8
Cardo gladium 512.16
Calybeat 511.7
Colcothar 567.6 et 56
Cornu fer 651.5
Corcopos 117.25
Coles 332.2
Cocle 332.23
Co.on 278.18
Cocumbres 215.24
Cocomerges 215.25
Copeta 615.12
Cerumbis 201.2
Compo.e 243.18
Co.ules 251.18
Co.. .la 307.3
C.. .. 420.16
Cornes 5..19
Co.chece 148.23
Cito 324.19
Cort. .le 345.14
Co.cde pez.on 515.20
C..e 512.23
C..dos 54.29
C..... 54.3
C.....e 5..18
Cirion 52.4
C..tus 5..2
Crociflores 65.22

crocus 66.1
cromidi 250.26
croton 263.29
crambe 132.8
creticia 266.12
crispa caldisecca 140.15
crapagule tuenge tueyffe 77.5
cromum 250.20
crapegnalla 256.11
cretonart 34.20
crital 54.16
cafetit 97.22
cabalaria 110.29
cabebe 31.17
cucubita sylueftris 2.3
cucumis 1.2 26.21
cucuza 40.14
cubomedo 251.20
cub 260.10
cucuuera 281.26
cumula pulicaris 260.3
cucumera 281.26
curcuma 350.07 3.5
cua de cauallo 137.16
cucumis angurius 260.23
cucumis 214.1 1.5
cucumis erraticus 453.21
cucumis citrinus 214.3
cucumis sylueftris 453.50
cucumis asininus 451.13
cucumin 215.5
cumanum 132.29
cuuel 260.8
curape 197.30
cubatro 232.21
cupressina 250.6
cubreas 318.24
cubebe 318.14
cubeb 318.14
cuerno de'ciervo 512.12
cyngleyon 40.8 137.10
cytrus 71.10 72.2
cabalabaria 1.7
cyfera 3.18
cymum 25.3
cucumis 88.21
cedrion 88.19
cyperis 358.11
cype 300.15
cyperus 356.8
cyperues 356.9
cyperus 56.2 60.14
cyanea lapis 5.28
cyanus 136.11
cyclamen 6.7
cyclamen 7.2
cyclamen leberbura 58.16
cydonie lagyti 124.17
cyuula 135.5

czyruona lebothxa	40	Deus caballinus	212.4
czambr	186.21	Dentromalachen	111.17
czuruchka	240.4	Dentrus	540.26
czchula	25 .6	Dentale	536.12
czyjczecz	2 .10	De chles xrant	188.2
czcrucne xorzenye czixa		De mitterus	220.3
vear	37 .20	Dent [illegible]	400.10
czyst [illegible]	37 .6	I [illegible]	22.503.31
czamyczicza	38 .	Dejcnaro	213.9
czhoster	446.25	Dinar lia	167
czcrna dcrna	383	Dipcano	378.5
czarczie gcrano	5 .3	Dipacos	153.7
czlouecze	6 .2	Dilcam	578.6
D		**Dirdar**	**275.25**
Dapit	1 .12	Dacyzcet	526.9
Dcn .s	1 .2	Dacrcrtes	3 6.4
Dcbbcbbcstcn	.22	Dcrcrtus	376.11
Dcc [illegible]	1.4	Dit	270.3
Dambcdaycrcbla	.11	Dcrgcbt	183.28
Dcmjccnt [illegible]	6.3 et	Dcrcrt	59.14
2 .25		Dcrcrtcrtcn	34 .27
Dancus	2 .	[illegible]	346.8
Dcmacrit cjt	2 .	[illegible]	189.30
Dcbbcs [illegible]	2 .	Dcrcn	366.19
Dcrcs	.	Dcr [illegible]	423.10
Dcrcl	2 .	Dcrcrcrca	36 .19
Dcrcbcza	5 .25	Dcrcrt	486.5
Dcrcl bcrn	5 .5	Dcrcrcrcrcn	4 .2
Dcrjchwcrt	38 .2	Dcrcrt	40 .13
Dclchbcrcn	104.14	Dcrcrcrcrcr	5 .11
Dcnbrolmagnon	54.20	Drachenmaltz	24 .23 et

395.10		Elano	290.7
Drachenblut	464.25	Elephant	592.5
Dulcis radix	340 –	Empetrum	144.7
Duroneum	30–.6	Emrado	6–.12
Durongo	397.20	Emeres	54–.7
Durongo	397.27	Emeraldes	54–.3
Dzieuana	63.25	Endiua –6.25 & 7–.9 &	
Dzieuaczierruk	16–.30	– 22 & 2–.4.	
E		Enebro	159.29
Ebulus	66.28	Enula	348.1
Eberwurtz	372.12	Enthne	77.10
Ebiſcus	113.1	Engeſwerez	2–.32
Eborusſcobe	591.24	Enneres	27–.9
Ebur	591.29	Enſenus	2–.–
Edere	133.6	Eoman	3–.–6
Eichelmſpen	513.10	Epacento	41–.14
Embire	3–.7 12	Epaſte	553.21
Emaon	592.13	Epathomas 61.5 & 92.2	
Eichelhueteil	592.20	Epathomas no,ca	92.7
Fichel	600.20	Epatomel	94.14
Engenkraut	139.29	Epathomel noſcoria 92.8	
Elecſelmon	254.29	Epatem	37.6
Elefphacus	62.4	Epimelis	258.22
Eles	302.24	Epo	25–.13
Elates 303.14.& 304.2		Epomeron	374.10
Edelhorts abas	30–.15	Epimyrtus	126.13
Ieberas niger	351.15	Epoth	255.12.
Elcomeli	434.2	Epatopov	110.1
Electrum	494.14	Epou	203.6
Elaterium	45–.25	Equiſetum	127.4
Elaphu cherata	510.10	Equinalis	127.4

Equus

Eſaus	253.29	F	
E[illegible]	254. 2	Faulla er.s, & eadmę	3[illegible] 13
Er[illegible]tenum	30[illegible] 7		
Eſaca	237.25	Faſſara	122 15
Eriam	2[illegible] 27 [illegible] 2[illegible]	Felferre	362 17
[illegible]	[illegible]	Fe[illegible]	220 5
Eryſimara	271. 4	Fe[illegible]	21 5
Eſpatae	4[illegible]	Fe[illegible]	28[illegible] 18
Eſtaracb	102 [illegible]	[illegible]	101 0
Ertx	**320.4**	**Feige**	200 17
Erbſel	265 23	Fe[illegible]	8[illegible] 25
Erdezamel	35[illegible] 23	Feuerarſa	200 14
Eſula 228 15 & 360. 17.		Figatara	101 21
& 362 16		Ficus agreſtis	299 22
Eſelshuff	17[illegible] 6	Figatela	161 1
Eſelarmento	584 19	Fidcula	355 9
Eſcorze da myler da ſuream		Fiegt	200 27
420.13 & 591 26		Fidcula	355 10
Eſtrozmyſſzlonyoucy koſz-		Fidkom korzon	341 21
ezt 591 26		Filz kraut	9[illegible] 26
Fig 41[illegible] 16		Figues	200 26
Etea	**121.26**	**Figes**	299 26
Eupatorta 16 25		Fiſcalem	514 29
Eupatorium [illegible] 27		Fiſceris	522.15
Eupatorium Plinij 62.1[illegible]		Fiſs lapidis	564.14
Eupatorium Dioſc. [illegible]		Fiſsfolia	566 7
Euphrata [illegible]		Fiſs ſanguineus	64 [illegible]
Euphorbium	470.15	**Flach**	227 11
Eupatoire	14[illegible] 5	Flumain	97.21
Eufrazie	191 19	Folia	132 28
Exacantha	336 27	Formeulus	256.11

Folia

Fœlia melli 135.7
Fœnugræcũ syluestre 154.7
Fœnichel 256.20
Fœnum indum 228.24
Fœnuchio 311.7
Fœnu græcum 228.29
Fœchio fœtato 624.24
Fœniculas 330.28
Fœniculum erraticũ 256.16
Fœniculũ syluestre 256.17
Fortana poma 304.27
Fourmant 230.8
Fragra 273.2
Fraxinus 274.24. & 276.15
Fragraria 173.5
Fraxinula 371.27. 376.21
Fraxinar 10.5
Fumus terræ 102.2
Fulmia 624.10
Fulfel 291.12
Fuligo 47.25. & 624.6
Fuchs lungem 606.12
uchs 621.20

G

Gangal 351.25
Galga 154.4
Galinaceus pes 167.1
Garyophyllate 192.9
Galanga 351.19. & 353.19
Ganya 216.1
Gabanum 524.4
Galiopsis 142.8
Gamaederim 122.28
Garb 194.6
Gamandrum 122.28
Galgent 351.24
Galangal 353.25
Gamones 386.19
Gamonites 386.19
Geneſta 69.13
Genita 68.6. & 258.27
Gelatines 306.19
Genista 401.23
Geam 191.17
Genzole 311.26
Genizegu 341.26
Gentiana 348.5
Centaurij 39.20
Gelſemmos 73.19
Gengenglas 52.20
Geneſt 69.12
Gengler 69.13
Gelb 47.10
Gebuele 62.1
Gel uiol 73.17
Gelſchebliam 4.11
Geranium 195.19
Gerſt 233.12
Geneare 189.28
Geneſtare 2.31
Gezeare 331.7
Gelber und fleam 407.9

Genebro 61.24
[illegible] 154.4
[illegible] 288.15
[illegible] 24.15
[illegible] 24.23
[illegible] 24.20
[illegible] 2.21
Grizzo 342.2
Grizar 40.23
[illegible] 4 62.26 4.31
[illegible] 236.6
[illegible] 47.1
[illegible] 11.17
[illegible] 7.16
[illegible] 3.17
Gloria 3.15
[illegible] 342.1
[illegible] 342.1
[illegible] 513.21
[illegible] 513.25
513.31
[illegible] 514.32
[illegible] 7.22
[illegible] 17.25
[illegible] 54.26
[illegible] 6.16
[illegible] 115.13
[illegible] 7.15
Golphano 46.14
[illegible] 146.4
[illegible] 221.29
[illegible] 221.10
[illegible] 4.13
[illegible] 488.28
[illegible] 267.1
[illegible] 5.8
[illegible] 341.27
[illegible] 55.7
[illegible] 117.24
[illegible] 117.24
[illegible] 17.3
[illegible] 21.13
[illegible] 317.4
[illegible] 2.8.7
[illegible] 45.21
[illegible] 367.12
[illegible] 3.4
[illegible] 53.32
[illegible] 55.22
[illegible] 55.23
Granata idem
[illegible] 59.18
[illegible] 65.23
[illegible] 59.1
[illegible] 40.14
[illegible] 111.7
[illegible] 416.13
[illegible] 117.18
[illegible] 249.29
Grudes

Grades 514.18
Grezzelt 293
Grimacem 422.27
Gramat redefte 484.2
Gramm helerre 202.31 & 485.10
Gramm elem 302.22. & 485.11.
Gramm 467.22
Gramm grallatam 483.29. & 484.25. & 485.8
Grãmatobolarũ 484.27
Gramm [illegible] 484.27
Gramma [illegible] 484.31
Gramm [illegible] Aegyptiæ 485.1
Gramm [illegible] 483.24
Gramm [illegible] 484.1
Gramm [illegible] 484.24
Gramm [illegible] 484.24
Gramm [illegible] 484.24

Herbipolenſis 271.26
Hercules 208.5
Hercynia 9.13
Hermannus 160.15
Hermeticum 16.22
Hesperidum 4.1
Hesperia 12.22
Hesperborea 12.20
Hesperia 540.17
Hesperus 32.2
Hesperides 37.1 & 38.1
Hesperus 210.24
Hesperides 202.31
Hesperides 31.2
Herba lunæ 27.22
Herbæ odoratæ 27.3
Hermodactes 56.4
Hercle 12.4
Herszuiz 80.182.4
Hersbern 592.11
Hebræ 67.19
Hers 23.15
Hilgius 11.21
Hippocras 127.3
Hucabotane 130.5
Hippotarathan 154.1
Hippocrates 25.27
Hunoto 26.20
Hunlaun 271.4
Hunteloff 77.18
Hunewitz 40.12
Hotbuz 43.12
Hoser 67.25
Hoezapfel 108.12
Hubnerz 339.13
Hubrom 139.12
Hoenbom 434.18
Hechte 62.25
Hechtkopf 62.29
Hechtkopf 135.10
Hechtkopf 337.17
Hechtkopf 26.26
Hechtkopf 26.20
Hechtkopf 12.2
Hechtkopf 144.22
Hechtkopf 14.22
Hechtkopf 620.9
Hechtkopf 22.6
Hechtkopf 106.15
Hechtkopf 220.7
Hechtkopf 212.14
Hechtkopf 448.12
Hechtkopf 524.10. &
Hechtkopf
Hechtkopf 549.4
I
Iazyk 52.11
Ianes kraut 152.38
Iadowecz 259.4
Iacut

Idem? 540.23
Idem es 541.2
Idem iam dicam & amplius tum 74.16
Idet 617.17
Idenita 54[illegible]
Idomeæ 153.25
Idomez 159.29
Ibis 111.27
Ibigi 120.27
Ichabuaera 33[illegible]
Ichabuocoua 515.25
Iecuy 431
Iechonozez 502.8
Ieco[illegible] 321.27
Ieuela 342.23
Iezrel 515.21
Iezuitarum 612
Iezrahenita 8[illegible]
Iezeuitam 611
Iezome 301.6
Igos prfos 29[illegible]
Imolo 111.5
Imanos 624.11
Imperatoria 402.1
Imubus 76.27
Imoluctũ 05.23.& 30[illegible]
Imoluctum manus 17.7
Imulus 348.9
Inda 342.2
Ingaber 321.2
Inoho 417.13
Iob 34.6
Iobemmus 14.10 & 72.9
Ioas obtus. 411.22
Iobdede 124.16
Iπποσ 127.3
Ipopotamos 44.8
Irios 341.27
Iris 113.& 14.3 & 14.
23.
Iris hirtula 341.29.&
342.2.
Iuel 321.27
Iup 145.8
Iupiter 14.19
Iuperstitiosi 209.15
Ipes 121.26
Iua 229.23
Iuacarpetice 1[illegible]17
Iuacra 2[illegible]14
Iuas dorsatus 166.10
Iuas secundus 166.11
Iuas dorsatus 357.25
Iuasmanus dorsatus 357.26
Iuuus ingluuies 357.27
Iuſquamus 212.12
Iuuperous 150.27.& 160.
13.& 298.27.
Iuube 300.10

Kisz 512.18

Kluten 285.17 & 70.8.

14.
Lacuca 217.17
Lachryma 260.25
Laſpa 270.21
Laterculariũ 565.10
Lauoris 274.1
Lanum 115.10
Lardaria 203.6
Laurus 202.24
Lappa minor 544.15
Lada 42[illegible]
Lazarus Lazon [illegible]
Lebenon [illegible]
Lactuca [illegible]
Lapet [illegible]
Lanta [illegible]
Lafer [illegible]
Lacte [illegible]
Lacta [illegible]
Lapis [illegible]
Lapis ſpecularis 521.18
Lapis lazuli 523.30
521.1
Lapis armenus 540.30
575.11.
Lapis hæmatites 541.7
Lapis indicus 541.15
Lapis lyncis 542.8
Lapis herculeus 542.11
Lapis natalis 542.24
Lapis pragnans 545.4
Larbaſer 555.26
Laſer 181.6
Laſerpitium 560.29
Lapidate 563.18
Labaris 111.1
Lazaruſs 23[illegible].26
Leucoium ſeruum [illegible].10
Leucoium Lot 52.15
Leucoium luteum 52.17
Λεοντοδον 34.12
Leontice 24.18
Leontice 24.19
Leontopo [illegible].9
Leontice [illegible].25
Leontice [illegible].15
Leris [illegible].14
Leme [illegible].10
Leucopeanles 10 jes 126.
12.
Leu[illegible] 106.15
Leſſerin [illegible].12
Leſſer 42.26
Leuſeas [illegible].21
Λ[illegible] 494.26
Λ[illegible] 63.15
Λ[illegible] 52.18
Λ[illegible] 520.27
Leſer Lyrat 140.5
Λ[illegible] [illegible].5
Leſias 210.4

Leon 6[illegible]15 Leprose 200.22
Leprosie 24[illegible]1= Leprosum dare 122.14
[illegible] [illegible]em Leprosus & proscribatur=
Leprosus de pero 3[illegible]10 [illegible]a 35[illegible]20
[illegible] 227[illegible]1 Leprosum a [illegible]1[illegible]2
[illegible]eum 255.12 [illegible]uam 410.7
[illegible]m 5[illegible]13 Leuam [illegible]es 420.30
Leuaris 5[illegible]3 Leuam [illegible]eum 425.24
Leuam 5[illegible]16 Leuamus [illegible]a 428.28
Leuet 48.14 & [illegible] Leue de terram 5[illegible]0.26
Leuam 5[illegible]15 Leuiane 6[illegible]1
Leuamen [illegible]ig[illegible]atum 55.15 Leuigat [illegible]us 43.14 &
Leuigat 213.15 [illegible]4[illegible]13
Leuigatis 135.13 Leuigaremus 64.&
Leuo [illegible]3, 31.& 142.24 [illegible]
Leuen 160.13 Leuigaremus 43.16. &
Leuis terre [illegible]3.12 [illegible]24.19
Leuis [illegible] 6[illegible]12 Leuigatus 274.16 &
Leuemen aborum oleum [illegible]25.25
[illegible] Leuen bremmen 191.27
[illegible] 63[illegible]1 [illegible] 227.9
[illegible] 27[illegible]19 Leuen aberum 22[illegible]12
[illegible] 227[illegible]1 [illegible]aberna 228.10
[illegible] [illegible] 228.1
[illegible] [illegible]ue 235.27
226.18 [illegible] Leuen 240.18
[illegible] 261.16 [illegible] Lierre 203.6
[illegible] [illegible] [illegible] 215.18
[illegible] [illegible] 345.22
[illegible] 598.20 Ligto aloes 423.13

Literge 527.29
Lorberbaum 318.26
Lonchitis 461.24
Louro 97.26
Lorter 218.23
Lopian 177.25
Loge [illegible]
Loboda 249.28
Lorcole 324.12
Lotos [illegible]
Lupulus [illegible]
Lubszek 26 [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] 184.17
[illegible]
[illegible]
Luganego 344.3
Luph 546.25
[illegible]
Lupares 175.6
Λύπη τὸ λυ[illegible]
30.
Lygos [illegible]
Lygia 27.9
Lyncurium 494 [illegible]
542.8.
Lyguſticum 255 13
Lychnis 63.22
Lyguſticum 455 7
Lycium 469.18

M

Macella 33.19
Mancaulla 33.20
Maxacanna 590.9
Matorana 86.9
Matoran 87.21
Madamerre 88.24
Mazorana 87 23
Malua 31 19
Mazzerzadſzkt 108.27
[illegible] 512.18
[illegible] 8.23
[illegible] 21 21
Marathrum 230.29
[illegible] 33 21
[illegible] 115 27
Maratha 331.7
Marnobio 246
[illegible]
23.
[illegible] 27
Marigal 170.24
& 170.16.
[illegible]
Marella idem
Matersſ[illegible] 171.2
Malon 215.31
Malabathrũ 201 14 208 27
Marcolt 217.14
Margarita 108 6. et 527 15

Margarita perforata, non Margheritazem 65.23
foderata 555.3 [illegible] candela 1d.m
Mak. 220.3 Mariæ rosa 63.25
[illegible] 2[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

Melissadru 65.28 Melaprm 446 28
Mentastrum 84.2 Melrotum 446.29
Medeo 82.25 Mecarne 447.2
Mea 338.31 Laramdeum 443.9
Medicina famil 341 Meliacedre 446.30
Mezereon 124.4 174 12 Melanteria 572 10
Mercorella 335.25 Medulla 605.3
Mercurialis 185 Medicinals 605.1
Meurte 120.21 Medicamentum Vitali, 10
Menta 83.25 Mentastrum, Agni, Hirci
Mentalortensis 84 17 C 5 17
Metaphrastis 84.274 Meteran 87.21
Metereon 125.31 Metesage 84.29
Mentastrum 84 25 84 50
Metereophoreze 170 24
Mentagentis 17 74
Mel 205 23
Melon 214.10 215 0
Melocotonum 215 2
Melones
Meconium 2
Mentastrum 30
Mentastrum 4.74 5
Mel 5.2
Melanzana 4 13 6.20
Mel 4 23
Melcona 1 1 5 3
Melnophum 446 10 Mithum

Mahum fals 260 5 Modrzewyowa gałka 58.4
Merocorten 17[illegible] 25 [illegible]
Mezzole 263 [illegible] Memord ca 619 9
Mezlah 2[illegible] 21 Modrzewiowa szuiecza 483.
Mezzeth 3[illegible] 22 13
Mezum 46 4 5 67 [illegible] 2[illegible] Mohur camenon 522 12
Mezza [illegible] 2[illegible] Mellazza 223 28
Miha 4[illegible] 31 Mozgi 6[illegible] 3
Mezelvex [illegible] Morelle 12[illegible] 6
Mezzglela 5[illegible] 26 Moore 12[illegible] 7
Mezz 8[illegible] Mozhe mas [illegible]
Mulradt 1[illegible] 10 Mofebe 31[illegible] 25
Mlle pezzais 152 [illegible] Mouton 60[illegible] 2
Mezelezes 104 6 Mol [illegible] 2[illegible] 2
Mezuen 2[illegible] Mezz[illegible] 6 1[illegible] 28
Mezzezzezz [illegible] [illegible] a orzech [illegible] 25
Mezzels 2[illegible] 28 Mozaburn 198 6
Mezzezs [illegible] [illegible] 42[illegible] 10
Mezzels [illegible] Mozarabes 100 31
Mezzezmen 26[illegible] Mozarabel 42[illegible] 12
Mezelezzes [illegible] Mozacho 602 4
Miel 431.8 Muſa 303.23
Mezze 4[illegible] [illegible] 3[illegible] 15
Mezz [illegible] [illegible] 3[illegible] 7
Mezzelezon [illegible] [illegible] 3[illegible] 8
Mezelela [illegible] Mezza 3[illegible] 15
Mezzen [illegible] Mezza 3[illegible] 18
Mezzheum cezzezzen[illegible] Mezchs [illegible] 17
Muſcus maximus 430.12
Mezzenzela [illegible] [illegible] 6[illegible] 7
Mezocho 217.13 Mezzezzezt [illegible] 12

Murria 555.17.57 562.17
Muscipan 362
Mustace 189.256.57 120.5
Mustarda 84.1
Mutes 125.24
Mozzicam 612.12
Myrobalanos 205.5
Myrtus 126.6.290.18
Myrtidation 126.7.126.8
Myzithi 126.21
Myrrhe 364.8
Myrtilli 126.6
Myrtafa 3.6.21
Myrobalion 1.26
Myrrha 383.25
Mys 1.
Myol 48.19
Myrobalani 31.
Myrobalanis 38.9
Myrrhe 1.
Myrtilli 237.
N
Nasturtio 8.24
Nasturtium 7.10
Nauplio 225.20
Nauron 7.21
Napicum 3.25
Napos 262.29
Nallerti 15 22 & 226.4
Nardus 12.
Nardus 5.28
Narcissum 60.11
Narcissi 6.2
Narcissus 59.1
Naphthon 573.9
Nabrion 229.8
Narcizus 575.20
Nepeta 85.8
Nenucele 240.18
Neneta 8.7
Neuser 46.25
Neuster terrestre 122.14
Neuster aquatile 8.6
Nicandri 22.15
Nicandri 191.21
Nicol 22.15
Nicolas 23.22
Nicotes 210.13
Nicotiane 214.21
Nigella 248.20
Nigella 24.17
Nimphea 7.19
Nitrum 5.23
Nitrum 5.8.9
Nitzole 2.26
Nites 383.9

INDEX

Olivve 303.23

Oculus 47.27

bus

bus 610.22
Oleũ chrysomilor 6.6 6.21
Oleum balaustion 61 18
Oleum de been 61 20
Oleum benedictum 613 25
Oleum de spica nardi 62 21
Oleum narbonum 611 26
Oleum myrsinon 612.6
Oleum myrteum 61 1
Oleum pisanum 6 9
Oleum temperatum 613 17
Oleum vetus 61 17
Oleum prophetæ
Oleum sambucinum 613.30 &
614.2
Oleum terebinthinũ 61 6
Oleum violatum 6 49
Oleum rosatum 11
Oleum olivarum 3 11. &
6.6 21
Oleum hominum alium 36.
17. & 617.4
Oleum de omnibus olivis
614 15
Oleum de [illegible] 62 1
Oleum de spica 612.11
Oleum de [illegible] 617 4
Oleum vitis 610 6
Oleum lilio[illegible] de nũ 6
Oleum de vere 61 9
Oleum de meta 6.6.4
Oleum de mentastro 618.5
Oleum de mirabolanis 61 5
Oleum de [illegible] 618.8
Oleum [illegible] 6 8
Oleum [illegible] 18 17
Oleum de cocco 61 20
Oleum de been 61 22
Oleum [illegible] 13 26
Oleum [illegible] 61 25
Oleum de cocco 61 3
Oleum de [illegible] 61 17
Oleum irinum 61 22
Oleum de spica 611.22
Oleum de rosis 621 6
Oleum de [illegible] 621.8
Oleum de [illegible] 62 15
Oleum de pyretris 621.20
Oleum de capitellis 621.24
Oleum de calcreo 621 31
Oleum de euphorbio 622 1
Oleum de lignorum terre-
stribus 622.5
Oleum de [illegible] 6 6.21
Oleum de [illegible] 6 6 5
Oleum de [illegible] 622.8
Oleum commune 622 17
[illegible] 1 2.22
Olibanum 136 7
Omphacium 32 18

Orobi 211.22 & 212.23
Orpiment 22.23 & 46.24
Orpin 25.27
Os de famam 28.1
Os de humero 47.7
Os de pectore 47.1
Os de pectore cerui 516.11
Os de pectore de cerf 516.13
Os de pectore de cerf 516.14
Os de pectore de cerf 516.15
Os de pectore de cerf 516.16
Os de pectore de cerf 516.17
Os de pectore de cerf 516.18
Os de pectore de cerf 516.19
Os de pectore de cerf 516.20
Os de pectore de cerf 516.21
Os de pectore de cerf 516.22
Os de pectore de cerf 516.23
Os de corde cerui 516.24
Os de corde cerui 516.25
Os de corde cerui 516.26
Os de corde cerui 516.27
Os de corde cerui 516.28
Os de corde cerui 516.29
Os de corde cerui 516.30
Os de corde cerui 516.31
Os de corde cerui 516.32
Os de corde cerui 516.33
Os de corde cerui 516.34
Os de corde cerui 516.35
Os de corde cerui 516.36
Os de corde cerui 516.37
Os de corde cerui 516.38
Os de corde cerui 516.39
Os de corde cerui 516.40
Os de corde cerui 516.41
Os de corde cerui 516.42
Os de corde cerui 516.43
Os de corde cerui 516.44
Os de corde cerui 516.45
Os de corde cerui 516.46
Os de corde cerui 516.47
Os de corde cerui 516.48
Os de corde cerui 516.49
Os de corde cerui 516.50
Os de corde cerui 516.51
Os de corde cerui 516.52
Os de corde cerui 516.53
Os de corde cerui 516.54
Os de corde cerui 516.55
Os de corde cerui 516.56
Os de corde cerui 516.57
Os de corde cerui 516.58
Os de corde cerui 516.59
Os de corde cerui 516.60
Os de corde cerui 516.61
Os de corde cerui 516.62
Os de corde cerui 516.63
Os de corde cerui 516.64
Os de corde cerui 516.65
Os de corde cerui 516.66
Os de corde cerui 516.67
Os de corde cerui 516.68
Os de corde cerui 516.69
Os de corde cerui 516.70
Os de corde cerui 516.71
Os de corde cerui 516.72
Os de corde cerui 516.73
Os de corde cerui 516.74
Os de corde cerui 516.75
Os de corde cerui 516.76
Os de corde cerui 516.77
Os de corde cerui 516.78
Os de corde cerui 516.79
Os de corde cerui 516.80
Os de corde cerui 516.81
Os de corde cerui 516.82
Os de corde cerui 516.83
Os de corde cerui 516.84
Os de corde cerui 516.85
Os de corde cerui 516.86
Os de corde cerui 516.87
Os de corde cerui 516.88
Os de corde cerui 516.89
Os de corde cerui 516.90
Os de corde cerui 516.91
Os de corde cerui 516.92
Os de corde cerui 516.93
Os de corde cerui 516.94
Os de corde cerui 516.95
Os de corde cerui 516.96
Os de corde cerui 516.97
Os de corde cerui 516.98
Os de corde cerui 516.99
Os de corde cerui 516.100
Os de corde cerui 516.101
Os de corde cerui 516.102
Os de corde cerui 516.103
Os de corde cerui 516.104
Os de corde cerui 516.105
Os de corde cerui 516.106
Os de corde cerui 516.107
Os de corde cerui 516.108
Os de corde cerui 516.109
Os de corde cerui 516.110
Os de corde cerui 516.111
Os de corde cerui 516.112
Os de corde cerui 516.113
Os de corde cerui 516.114
Os de corde cerui 516.115
Os de corde cerui 516.116
Os de corde cerui 516.117
Os de corde cerui 516.118
Os de corde cerui 516.119
Os de corde cerui 516.120
Os de corde cerui 516.121
Os de corde cerui 516.122
Os de corde cerui 516.123
Os de corde cerui 516.124
Os de corde cerui 516.125
Os de corde cerui 516.126
Os de corde cerui 516.127
Os de corde cerui 516.128
Os de corde cerui 516.129
Os de corde cerui 516.130
Os de corde cerui 516.131
Os de corde cerui 516.132
Os de corde cerui 516.133
Os de corde cerui 516.134
Os de corde cerui 516.135
Os de corde cerui 516.136
Os de corde cerui 516.137
Os de corde cerui 516.138
Os de corde cerui 516.139
Os de corde cerui 516.140
Os de corde cerui 516.141
Os de corde cerui 516.142
Os de corde cerui 516.143
Os de corde cerui 516.144
Os de corde cerui 516.145
Os de corde cerui 516.146
Os de corde cerui 516.147
Os de corde cerui 516.148
Os de corde cerui 516.149
Os de corde cerui 516.150
Os de corde cerui 516.151
Os de corde cerui 516.152
Os de corde cerui 516.153
Os de corde cerui 516.154
Os de corde cerui 516.155
Os de corde cerui 516.156
Os de corde cerui 516.157
Os de corde cerui 516.158
Os de corde cerui 516.159
Os de corde cerui 516.160
Os de corde cerui 516.161
Os de corde cerui 516.162
Os de corde cerui 516.163
Os de corde cerui 516.164
Os de corde cerui 516.165
Os de corde cerui 516.166
Os de corde cerui 516.167
Os de corde cerui 516.168
Os de corde cerui 516.169
Os de corde cerui 516.170
Os de corde cerui 516.171
Os de corde cerui 516.172
Os de corde cerui 516.173
Os de corde cerui 516.174
Os de corde cerui 516.175
Os de corde cerui 516.176
Os de corde cerui 516.177
Os de corde cerui 516.178
Os de corde cerui 516.179
Os de corde cerui 516.180
Os de corde cerui 516.181
Os de corde cerui 516.182
Os de corde cerui 516.183
Os de corde cerui 516.184
Os de corde cerui 516.185
Os de corde cerui 516.186
Os de corde cerui 516.187
Os de corde cerui 516.188
Os de corde cerui 516.189
Os de corde cerui 516.190
Os de corde cerui 516.191
Os de corde cerui 516.192
Os de corde cerui 516.193
Os de corde cerui 516.194
Os de corde cerui 516.195
Os de corde cerui 516.196
Os de corde cerui 516.197
Os de corde cerui 516.198
Os de corde cerui 516.199
Os de corde cerui 516.200
Os de corde cerui 516.201
Os de corde cerui 516.202
Os de corde cerui 516.203
Os de corde cerui 516.204
Os de corde cerui 516.205
Os de corde cerui 516.206
Os de corde cerui 516.207
Os de corde cerui 516.208
Os de corde cerui 516.209
Os de corde cerui 516.210
Os de corde cerui 516.211
Os de corde cerui 516.212
Os de corde cerui 516.213
Os de corde cerui 516.214
Os de corde cerui 516.215
Os de corde cerui 516.216
Os de corde cerui 516.217
Os de corde cerui 516.218
Os de corde cerui 516.219
Os de corde cerui 516.220
Os de corde cerui 516.221
Os de corde cerui 516.222
Os de corde cerui 516.223
Os de corde cerui 516.224
Os de corde cerui 516.225
Os de corde cerui 516.226
Os de corde cerui 516.227
Os de corde cerui 516.228
Os de corde cerui 516.229
Os de corde cerui 516.230
Os de corde cerui 516.231
Os de corde cerui 516.232
Os de corde cerui 516.233
Os de corde cerui 516.234
Os de corde cerui 516.235
Os de corde cerui 516.236
Os de corde cerui 516.237
Os de corde cerui 516.238
Os de corde cerui 516.239
Os de corde cerui 516.240
Os de corde cerui 516.241
Os de corde cerui 516.242
Os de corde cerui 516.243
Os de corde cerui 516.244
Os de corde cerui 516.245
Os de corde cerui 516.246
Os de corde cerui 516.247
Os de corde cerui 516.248
Os de corde cerui 516.249
Os de corde cerui 516.250
Os de corde cerui 516.251
Os de corde cerui 516.252
Os de corde cerui 516.253
Os de corde cerui 516.254
Os de corde cerui 516.255
Os de corde cerui 516.256
Os de corde cerui 516.257
Os de corde cerui 516.258
Os de corde cerui 516.259
Os de corde cerui 516.260
Os de corde cerui 516.261
Os de corde cerui 516.262
Os de corde cerui 516.263
Os de corde cerui 516.264
Os de corde cerui 516.265
Os de corde cerui 516.266
Os de corde cerui 516.267
Os de corde cerui 516.268
Os de corde cerui 516.269
Os de corde cerui 516.270
Os de corde cerui 516.271
Os de corde cerui 516.272
Os de corde cerui 516.273
Os de corde cerui 516.274
Os de corde cerui 516.275
Os de corde cerui 516.276
Os de corde cerui 516.277
Os de corde cerui 516.278
Os de corde cerui 516.279
Os de corde cerui 516.280
Os de corde cerui 516.281
Os de corde cerui 516.282
Os de corde cerui 516.283
Os de corde cerui 516.284
Os de corde cerui 516.285
Os de corde cerui 516.286
Os de corde cerui 516.287
Os de corde cerui 516.288
Os de corde cerui 516.289
Os de corde cerui 516.290
Os de corde cerui 516.291
Os de corde cerui 516.292
Os de corde cerui 516.293
Os de corde cerui 516.294
Os de corde cerui 516.295
Os de corde cerui 516.296
Os de corde cerui 516.297
Os de corde cerui 516.298
Os de corde cerui 516.299
Os de corde cerui 516.300
Os de corde cerui 516.301
Os de corde cerui 516.302
Os de corde cerui 516.303
Os de corde cerui 516.304
Os de corde cerui 516.305
Os de corde cerui 516.306
Os de corde cerui 516.307
Os de corde cerui 516.308
Os de corde cerui 516.309
Os de corde cerui 516.310
Os de corde cerui 516.311
Os de corde cerui 516.312
Os de corde cerui 516.313
Os de corde cerui 516.314
Os de corde cerui 516.315
Os de corde cerui 516.316
Os de corde cerui 516.317
Os de corde cerui 516.318
Os de corde cerui 516.319
Os de corde cerui 516.320
Os de corde cerui 516.321
Os de corde cerui 516.322
Os de corde cerui 516.323
Os de corde cerui 516.324
Os de corde cerui 516.325
Os de corde cerui 516.326
Os de corde cerui 516.327
Os de corde cerui 516.328
Os de corde cerui 516.329
Os de corde cerui 516.330
Os de corde cerui 516.331
Os de corde cerui 516.332
Os de corde cerui 516.333
Os de corde cerui 516.334
Os de corde cerui 516.335
Os de corde cerui 516.336
Os de corde cerui 516.337
Os de corde cerui 516.338
Os de corde cerui 516.339
Os de corde cerui 516.340
Os de corde cerui 516.341
Os de corde cerui 516.342
Os de corde cerui 516.343
Os de corde cerui 516.344
Os de corde cerui 516.345
Os de corde cerui 516.346
Os de corde cerui 516.347
Os de corde cerui 516.348
Os de corde cerui 516.349
Os de corde cerui 516.350
Os de corde cerui 516.351
Os de corde cerui 516.352
Os de corde cerui 516.353
Os de corde cerui 516.354
Os de corde cerui 516.355
Os de corde cerui 516.356
Os de corde cerui 516.357
Os de corde cerui 516.358
Os de corde cerui 516.359
Os de corde cerui 516.360
Os de corde cerui 516.361
Os de corde cerui 516.362
Os de corde cerui 516.363
Os de corde cerui 516.364
Os de corde cerui 516.365
Os de corde cerui 516.366
Os de corde cerui 516.367
Os de corde cerui 516.368
Os de corde cerui 516.369
Os de corde cerui 516.370
Os de corde cerui 516.371
Os de corde cerui 516.372
Os de corde cerui 516.373
Os de corde cerui 516.374
Os de corde cerui 516.375
Os de corde cerui 516.376
Os de corde cerui 516.377
Os de corde cerui 516.378
Os de corde cerui 516.379
Os de corde cerui 516.380
Os de corde cerui 516.381
Os de corde cerui 516.382
Os de corde cerui 516.383
Os de corde cerui 516.384
Os de corde cerui 516.385
Os de corde cerui 516.386
Os de corde cerui 516.387
Os de corde cerui 516.388
Os de corde cerui 516.389
Os de corde cerui 516.390
Os de corde cerui 516.391
Os de corde cerui 516.392
Os de corde cerui 516.393
Os de corde cerui 516.394
Os de corde cerui 516.395
Os de corde cerui 516.396
Os de corde cerui 516.397
Os de corde cerui 516.398
Os de corde cerui 516.399
Os de corde cerui 516.400
Os de corde cerui 516.401
Os de corde cerui 516.402
Os de corde cerui 516.403
Os de corde cerui 516.404
Os de corde cerui 516.405
Os de corde cerui 516.406
Os de corde cerui 516.407
Os de corde cerui 516.408
Os de corde cerui 516.409
Os de corde cerui 516.410
Os de corde cerui 516.411
Os de corde cerui 516.412
Os de corde cerui 516.413
Os de corde cerui 516.414
Os de corde cerui 516.415
Os de corde cerui 516.416
Os de corde cerui 516.417
Os de corde cerui 516.418
Os de corde cerui 516.419
Os de corde cerui 516.420
Os de corde cerui 516.421
Os de corde cerui 516.422
Os de corde cerui 516.423
Os de corde cerui 516.424
Os de corde cerui 516.425
Os de corde cerui 516.426
Os de corde cerui 516.427
Os de corde cerui 516.428
Os de corde cerui 516.429
Os de corde cerui 516.430
Os de corde cerui 516.431
Os de corde cerui 516.432
Os de corde cerui 516.433
Os de corde cerui 516.434
Os de corde cerui 516.435
Os de corde cerui 516.436
Os de corde cerui 516.437
Os de corde cerui 516.438
Os de corde cerui 516.439
Os de corde cerui 516.440
Os de corde cerui 516.441
Os de corde cerui 516.442
Os de corde cerui 516.443
Os de corde cerui 516.444
Os de corde cerui 516.445
Os de corde cerui 516.446
Os de corde cerui 516.447
Os de corde cerui 516.448
Os de corde cerui 516.449
Os de corde cerui 516.450
Os de corde cerui 516.451
Os de corde cerui 516.452
Os de corde cerui 516.453
Os de corde cerui 516.454
Os de corde cerui 516.455
Os de corde cerui 516.456
Os de corde cerui 516.457
Os de corde cerui 516.458
Os de corde cerui 516.459
Os de corde cerui 516.460
Os de corde cerui 516.461
Os de corde cerui 516.462
Os de corde cerui 516.463
Os de corde cerui 516.464
Os de corde cerui 516.465
Os de corde cerui 516.466
Os de corde cerui 516.467
Os de corde cerui 516.468
Os de corde cerui 516.469
Os de corde cerui 516.470
Os de corde cerui 516.471
Os de corde cerui 516.472
Os de corde cerui 516.473
Os de corde cerui 516.474
Os de corde cerui 516.475
Os de corde cerui 516.476
Os de corde cerui 516.477
Os de corde cerui 516.478
Os de corde cerui 516.479
Os de corde cerui 516.480
Os de corde cerui 516.481
Os de corde cerui 516.482
Os de corde cerui 516.483
Os de corde cerui 516.484
Os de corde cerui 516.485
Os de corde cerui 516.486
Os de corde cerui 516.487
Os de corde cerui 516.488
Os de corde cerui 516.489
Os de corde cerui 516.490
Os de corde cerui 516.491
Os de corde cerui 516.492
Os de corde cerui 516.493
Os de corde cerui 516.494
Os de corde cerui 516.495
Os de corde cerui 516.496
Os de corde cerui 516.497
Os de corde cerui 516.498
Os de corde cerui 516.499
Os de corde cerui 516.500
Os de corde cerui 516.501
Os de corde cerui 516.502
Os de corde cerui 516.503
Os de corde cerui 516.504
Os de corde cerui 516.505
Os de corde cerui 516.506
Os de corde cerui 516.507
Os de corde cerui 516.508
Os de corde cerui 516.509
Os de corde cerui 516.510
Os de corde cerui 516.511
Os de corde cerui 516.512
Os de corde cerui 516.513
Os de corde cerui 516.514
Os de corde cerui 516.515
Os de corde cerui 516.516
Os de corde cerui 516.517
Os de corde cerui 516.518
Os de corde cerui 516.519
Os de corde cerui 516.520
Os de corde cerui 516.521
Os de corde cerui 516.522
Os de corde cerui 516.523
Os de corde cerui 516.524
Os de corde cerui 516.525
Os de corde cerui 516.526
Os de corde cerui 516.527
Os de corde cerui 516.528
Os de corde cerui 516.529
Os de corde cerui 516.530
Os de corde cerui 516.531
Os de corde cerui 516.532
Os de corde cerui 516.533
Os de corde cerui 516.534
Os de corde cerui 516.535
Os de corde cerui 516.536
Os de corde cerui 516.537
Os de corde cerui 516.538
Os de corde cerui 516.539
Os de corde cerui 516.540
Os de corde cerui 516.541
Os de corde cerui 516.542
Os de corde cerui 516.543
Os de corde cerui 516.544
Os de corde cerui 516.545
Os de corde cerui 516.546
Os de corde cerui 516.547
Os de corde cerui 516.548
Os de corde cerui 516.549
Os de corde cerui 516.550
Os de corde cerui 516.551
Os de corde cerui 516.552
Os de corde cerui 516.553
Os de corde cerui 516.554
Os de corde cerui 516.555
Os de corde cerui 516.556
Os de corde cerui 516.557
Os de corde cerui 516.558
Os de corde cerui 516.559
Os de corde cerui 516.560
Os de corde cerui 516.561
Os de corde cerui 516.562
Os de corde cerui 516.563
Os de corde cerui 516.564
Os de corde cerui 516.565
Os de corde cerui 516.566
Os de corde cerui 516.567
Os de corde cerui 516.568
Os de corde cerui 516.569
Os de corde cerui 516.570
Os de corde cerui 516.571
Os de corde cerui 516.572
Os de corde cerui 516.573
Os de corde cerui 516.574
Os de corde cerui 516.575
Os de corde cerui 516.576
Os de corde cerui 516.577
Os de corde cerui 516.578
Os de corde cerui 516.579
Os de corde cerui 516.580
Os de corde cerui 516.581
Os de corde cerui 516.582
Os de corde cerui 516.583
Os de corde cerui 516.584
Os de corde cerui 516.585
Os de corde cerui 516.586
Os de corde cerui 516.587
Os de corde cerui 516.588
Os de corde cerui 516.589
Os de corde cerui 516.590
Os de corde cerui 516.591
Os de corde cerui 516.592
Os de corde cerui 516.593
Os de corde cerui 516.594
Os de corde cerui 516.595
Os de corde cerui 516.596
Os de corde cerui 516.597
Os de corde cerui 516.598
Os de corde cerui 516.599
Os de corde cerui 516.600
Os de corde cerui 516.601
Os de corde cerui 516.602
Os de corde cerui 516.603
Os de corde cerui 516.604
Os de corde cerui 516.605
Os de corde cerui 516.606
Os de corde cerui 516.607
Os de corde cerui 516.608
Os de corde cerui 516.609
Os de corde cerui 516.610
Os de corde cerui 516.611
Os de corde cerui 516.612
Os de corde cerui 516.613
Os de corde cerui 516.614
Os de corde cerui 516.615
Os de corde cerui 516.616
Os de corde cerui 516.617
Os de corde cerui 516.618
Os de corde cerui 516.619
Os de corde cerui 516.620
Os de corde cerui 516.621
Os de corde cerui 516.622
Os de corde cerui 516.623
Os de corde cerui 516.624
Os de corde cerui 516.625
Os de corde cerui 516.626
Os de corde cerui 516.627
Os de corde cerui 516.628
Os de corde cerui 516.629
Os de corde cerui 516.630
Os de corde cerui 516.631
Os de corde cerui 516.632
Os de corde cerui 516.633
Os de corde cerui 516.634
Os de corde cerui 516.635
Os de corde cerui 516.636
Os de corde cerui 516.637
Os de corde cerui 516.638
Os de corde cerui 516.639
Os de corde cerui 516.640
Os de corde cerui 516.641
Os de corde cerui 516.642
Os de corde cerui 516.643
Os de corde cerui 516.644
Os de corde cerui 516.645
Os de corde cerui 516.646
Os de corde cerui 516.647
Os de corde cerui 516.648
Os de corde cerui 516.649
Os de corde cerui 516.650
Os de corde cerui 516.651
Os de corde cerui 516.652
Os de corde cerui 516.653
Os de corde cerui 516.654
Os de corde cerui 516.655
Os de corde cerui 516.656
Os de corde cerui 516.657
Os de corde cerui 516.658
Os de corde cerui 516.659
Os de corde cerui 516.660
Os de corde cerui 516.661
Os de corde cerui 516.662
Os de corde cerui 516.663
Os de corde cerui 516.664
Os de corde cerui 516.665
Os de corde cerui 516.666
Os de corde cerui 516.667
Os de corde cerui 516.668
Os de corde cerui 516.669
Os de corde cerui 516.670
Os de corde cerui 516.671
Os de corde cerui 516.672
Os de corde cerui 516.673
Os de corde cerui 516.674
Os de corde cerui 516.675
Os de corde cerui 516.676
Os de corde cerui 516.677
Os de corde cerui 516.678
Os de corde cerui 516.679
Os de corde cerui 516.680
Os de corde cerui 516.681
Os de corde cerui 516.682
Os de corde cerui 516.683
Os de corde cerui 516.684
Os de corde cerui 516.685
Os de corde cerui 516.686
Os de corde cerui 516.687
Os de corde cerui 516.688
Os de corde cerui 516.689
Os de corde cerui 516.690
Os de corde cerui 516.691
Os de corde cerui 516.692
Os de corde cerui 516.693
Os de corde cerui 516.694
Os de corde cerui 516.695
Os de corde cerui 516.696
Os de corde cerui 516.697
Os de corde cerui 516.698
Os de corde cerui 516.699
Os de corde cerui 516.700
Os de corde cerui 516.701
Os de corde cerui 516.702
Os de corde cerui 516.703
Os de corde cerui 516.704
Os de corde cerui 516.705
Os de corde cerui 516.706
Os de corde cerui 516.707
Os de corde cerui 516.708
Os de corde cerui 516.709
Os de corde cerui 516.710
Os de corde cerui 516.711
Os de corde cerui 516.712
Os de corde cerui 516.713
Os de corde cerui 516.714
Os de corde cerui 516.715
Os de corde cerui 516.716
Os de corde cerui 516.717
Os de corde cerui 516.718
Os de corde cerui 516.719
Os de corde cerui 516.720
Os de corde cerui 516.721
Os de corde cerui 516.722
Os de corde cerui 516.723
Os de corde cerui 516.724
Os de corde cerui 516.725
Os de corde cerui 516.726
Os de corde cerui 516.727
Os de corde cerui 516.728
Os de corde cerui 516.729
Os de corde cerui 516.730
Os de corde cerui 516.731
Os de corde cerui 516.732
Os de corde cerui 516.733
Os de corde cerui 516.734
Os de corde cerui 516.735
Os de corde cerui 516.736
Os de corde cerui 516.737
Os de corde cerui 516.738
Os de corde cerui 516.739
Os de corde cerui 516.740
Os de corde cerui 516.741
Os de corde cerui 516.742
Os de corde cerui 516.743
Os de corde cerui 516.744
Os de corde cerui 516.745
Os de corde cerui 516.746
Os de corde cerui 516.747
Os de corde cerui 516.748
Os de corde cerui 516.749
Os de corde cerui 516.750
Os de corde cerui 516.751
Os de corde cerui 516.752
Os de corde cerui 516.753
Os de corde cerui 516.754
Os de corde cerui 516.755
Os de corde cerui 516.756
Os de corde cerui 516.757
Os de corde cerui 516.758
Os de corde cerui 516.759
Os de corde cerui 516.760
Os de corde cerui 516.761
Os de corde cerui 516.762
Os de corde cerui 516.763
Os de corde cerui 516.764
Os de corde cerui 516.765
Os de corde cerui 516.766
Os de corde cerui 516.767
Os de corde cerui 516.768
Os de corde cerui 516.769
Os de corde cerui 516.770
Os de corde cerui 516.771
Os de corde cerui 516.772
Os de corde cerui 516.773
Os de corde cerui 516.774
Os de corde cerui 516.775
Os de corde cerui 516.776
Os de corde cerui 516.777
Os de corde cerui 516.778
Os de corde cerui 516.779
Os de corde cerui 516.780
Os de corde cerui 516.781
Os de corde cerui 516.782
Os de corde cerui 516.783
Os de corde cerui 516.784
Os de corde cerui 516.785
Os de corde cerui 516.786
Os de corde cerui 516.787
Os de corde cerui 516.788
Os de corde cerui 516.789
Os de corde cerui 516.790
Os de corde cerui 516.791
Os de corde cerui 516.792
Os de corde cerui 516.793
Os de corde cerui 516.794
Os de corde cerui 516.795
Os de corde cerui 516.796
Os de corde cerui 516.797
Os de corde cerui 516.798
Os de corde cerui 516.799
Os de corde cerui 516.800
Os de corde cerui 516.801
Os de corde cerui 516.802
Os de corde cerui 516.803
Os de corde cerui 516.804
Os de corde cerui 516.805
Os de corde cerui 516.806
Os de corde cerui 516.807
Os de corde cerui 516.808
Os de corde cerui 516.809
Os de corde cerui 516.810
Os de corde cerui 516.811
Os de corde cerui 516.812
Os de corde cerui 516.813
Os de corde cerui 516.814
Os de corde cerui 516.815
Os de corde cerui 516.816
Os de corde cerui 516.817
Os de corde cerui 516.818
Os de corde cerui 516.819
Os de corde cerui 516.820
Os de corde cerui 516.821
Os de corde cerui 516.822
Os de corde cerui 516.823
Os de corde cerui 516.824
Os de corde cerui 516.825
Os de corde cerui 516.826
Os de corde cerui 516.827
Os de corde cerui 516.828
Os de corde cerui 516.829
Os de corde cerui 516.830
Os de corde cerui 516.831
Os de corde cerui 516.832
Os de corde cerui 516.833
Os de corde cerui 516.834
Os de corde cerui 516.835
Os de corde cerui 516.836
Os de corde cerui 516.837
Os de corde cerui 516.838
Os de corde cerui 516.839
Os de corde cerui 516.840
Os de corde cerui 516.841
Os de corde cerui 516.842
Os de corde cerui 516.843
Os de corde cerui 516.844
Os de corde cerui 516.845
Os de corde cerui 516.846
Os de corde cerui 516.847
Os de corde cerui 516.848
Os de corde cerui 516.849
Os de corde cerui 516.850
Os de corde cerui 516.851
Os de corde cerui 516.852
Os de corde cerui 516.853
Os de corde cerui 516.854
Os de corde cerui 516.855
Os de corde cerui 516.856
Os de corde cerui 516.857
Os de corde cerui 516.858
Os de corde cerui 516.859
Os de corde cerui 516.860
Os de corde cerui 516.861
Os de corde cerui 516.862
Os de corde cerui 516.863
Os de corde cerui 516.864
Os de corde cerui 516.865
Os de corde cerui 516.866
Os de corde cerui 516.867
Os de corde cerui 516.868
Os de corde cerui 516.869
Os de corde cerui 516.870
Os de corde cerui 516.871
Os de corde cerui 516.872
Os de corde cerui 516.873
Os de corde cerui 516.874
Os de corde cerui 516.875
Os de corde cerui 516.876
Os de corde cerui 516.877
Os de corde cerui 516.878
Os de corde cerui 516.879
Os de corde cerui 516.880
Os de corde cerui 516.881
Os de corde cerui 516.882
Os de corde cerui 516.883
Os de corde cerui 516.884
Os de corde cerui 516.885
Os de corde cerui 516.886
Os de corde cerui 516.887
Os de corde cerui 516.888
Os de corde cerui 516.889
Os de corde cerui 516.890
Os de corde cerui 516.891
Os de corde cerui 516.892
Os de corde cerui 516.893
Os de corde cerui 516.894
Os de corde cerui 516.895
Os de corde cerui 516.896
Os de corde cerui 516.897
Os de corde cerui 516.898
Os de corde cerui 516.899
Os de corde cerui 516.900
Os de corde cerui 516.901
Os de corde cerui 516.902
Os de corde cerui 516.903
Os de corde cerui 516.904
Os de corde cerui 516.905
Os de corde cerui 516.906
Os de corde cerui 516.907
Os de corde cerui 516.908
Os de corde cerui 516.909
Os de corde cerui 516.910
Os de corde cerui 516.911
Os de corde cerui 516.912
Os de corde cerui 516.913
Os de corde cerui 516.914
Os de corde cerui 516.915
Os de corde cerui 516.916
Os de corde cerui 516.917
Os de corde cerui 516.918
Os de corde cerui 516.919
Os de corde cerui 516.920
Os de corde cerui 516.921
Os de corde cerui 516.922
Os de corde cerui 516.923
Os de corde cerui 516.924
Os de corde cerui 516.925
Os de corde cerui 516.926
Os de corde cerui 516.927
Os de corde cerui 516.928
Os de corde cerui 516.929
Os de corde cerui 516.930
Os de corde cerui 516.931
Os de corde cerui 516.932
Os de corde cerui 516.933
Os de corde cerui 516.934
Os de corde cerui 516.935
Os de corde cerui 516.936
Os de corde cerui 516.937
Os de corde cerui 516.938
Os de corde cerui 516.939
Os de corde cerui 516.940
Os de corde cerui 516.941
Os de corde cerui 516.942
Os de corde cerui 516.943
Os de corde cerui 516.944
Os de corde cerui 516.945
Os de corde cerui 516.946
Os de corde cerui 516.947
Os de corde cerui 516.948
Os de corde cerui 516.949
Os de corde cerui 516.950
Os de corde cerui 516.951
Os de corde cerui 516.952
Os de corde cerui 516.953
Os de corde cerui 516.954
Os de corde cerui 516.955
Os de corde cerui 516.956
Os de corde cerui 516.957
Os de corde cerui 516.958
Os de corde cerui 516.959
Os de corde cerui 516.960
Os de corde cerui 516.961
Os de corde cerui 516.962
Os de corde cerui 516.963
Os de corde cerui 516.964
Os de corde cerui 516.965
Os de corde cerui 516.966
Os de corde cerui 516.967
Os de corde cerui 516.968
Os de corde cerui 516.969
Os de corde cerui 516.970
Os de corde cerui 516.971
Os de corde cerui 516.972
Os de corde cerui 516.973
Os de corde cerui 516.974
Os de corde cerui 516.975
Os de corde cerui 516.976
Os de corde cerui 516.977
Os de corde cerui 516.978
Os de corde cerui 516.979
Os de corde cerui 516.980
Os de corde cerui 516.981
Os de corde cerui 516.982
Os de corde cerui 516.983
Os de corde cerui 516.984
Os de corde cerui 516.985
Os de corde cerui 516.986
Os de corde cerui 516.987
Os de corde cerui 516.988
Os de corde cerui 516.989
Os de corde cerui 516.990
Os de corde cerui 516.991
Os de corde cerui 516.992
Os de corde cerui 516.993
Os de corde cerui 516.994
Os de corde cerui 516.995
Os de corde cerui 516.996
Os de corde cerui 516.997
Os de corde cerui 516.998
Os de corde cerui 516.999
Os de corde cerui 516.1000

Pallemur 268.23
Pancratia 198.28
Pancratia 555.25
Papaver agreste, uel papaueruulgare 64.1
Papauer album 210.5
Papauer erraticum, & nigrum 220.5. & 455.12
Papauer erraticum 64.4. & 210.6
Papauer hortense 267.14
Papilionacea 210.7
Papilionacea 425.27
Parietes herbachon 472.1
Palmipeda 477.15
Parietaria 65.1
Pappus 111.25
Papposa eadem
Pareteraige 195.1
Paritoire 201.18
Pasti 220.1
Pastis 300.28
Pastinaca 300.27
Palmulæ 302.20
Palma christi 370.5
Palma 303.27
Parles 551.21
Pelagra de luno 97.27
Perdicalis 202.2
Perdicium 150.25
Perforata 152.26
Perforata folio 253.20
Perfoliato 253.21
Perichimenon 171.7
Pezoco.la 356.17
Pentaphyllo 171.29.356.7
Pes leporis 191.5
Pes columbinus 194.12
Pes papi 172.12
Pernicana 160.5
Pernicaria nostra 197.20
Perdicium 210.19
Petrea 210.4
Peroplocon 253.252.26
Petroselinon 254.21
Petrus 214.14
Pes perdicis 112.2
Pepo 210.7. & 214.15
Pedocchi de loco 349.14
Peucedanum 35.4
Perle 537.3
Petroleum 504.21. et 552.8. & 50.21. & 608.14
Peueracine 507.22
Perforata 151.29. & 620.3
Perun 253.19
Perrexil 353.19
Peterjlgen 255.20
Peas 307.21

Petron 307.4
Pix 4 3.7
Perlas 5 2 2
Perla 2 2 2
Ipecac 215.2
Pitiomen 29-.27
Ipa'epat 52- 24
Pulmus 62..
Phacamulca 6 2 2
Pomocado 516.27
Phamagnus alpas 6 6
24
Phlaro 6 2.7
Phlebis 82 267 174
Ibi 2 2
Phlegm 8 2
Phlox 2
Phacorées 1 6
6 2
Phrino 112 2
Phlam nos 2
Azuc 2 4 1
Phlogiston 6 2 1
Phacl 74 15
Phaseolus 310 2
Phyrama 4 1
Phaeton 45 1
Phu 8 5 4
Pieris 76
Piolari 2 2 1
Piola jeptiana 305 2
Ptelm 82.75
Pomuella 104 5
Pipeada 164.79
Pipeta 1 .27
Piper 2 91 12
Piper aque 10 .44
Pipinella 165 1.C 270.3
Pipo Pipam 10- 4
Pirotama 2 37.26
Piper Celebut 192 4
Pirotazna 75 1.21
Pinea 281
Pacua 2 1.11
Pacion m 2 7.14
Pmeria 2 9 4.15
Pa laf ma 3 4 25
Pacris 1 6 28
Pat 3 6 24
Pal fac 3 7.6
Pal pa 3 7 16
Para 3 6.1
Pa 2 9 28
Pa ma 3 7.5
Pa 30 7.4
Pa 3 7.6
Pa 3 7.11
Pa me 6 2 4.11
Pa 3 2.8
Pa 4 6 28
eidem
Pix liquida 47 .4

Pix ficea 477.5
Pix graeca 477.20
Piraya uelria. 307.6
Pirauisoar lria. 307.16
Piedra iman 544.2
Pinhones 201.27
Pietra de lagla 545.2
Pinguedo 599.10
Pinguedo Taßi 600.11
Pinguedo ioji 600.11
Pinguedo cerui idem
Pinguedo equi 601.5
Pinguedo comarum equi 601.12
Pinguedo hirci 601.15
Pinguedo hominis 601.24
Pinguedo serpentis 602.21
Pinguedo leonis 604.9
Pinguedo lirae 135.27
Pinquicula 104.30
Pinopie 271.12
Pirn 102.11
Pilleperis 624.24
Pissaphaltum 557.20
Pie dal fauore 302.3
Piere da pie 532.17
Pierre de legle 545.29
Plomos 624.4
Platicorium 26.2
Plantago 92.97.100
Plambiana ytem 522.11
Platanoides 522.20
Platanus 522.22
Platanus 522.24
Platanus 522.26
Platanus 522.28
Platanus 522.30
Platanus 523.2
Platanus 523.4
Platanus 523.6
Platanus 523.8
Platanus 523.10
Platanus 523.12
Platanus 523.14
Platanus 523.16
Platanus 523.18
Platanus 523.20
Platanus 523.22
Platanus 523.24
Platanus 523.26
Platanus 523.28
Platanus 523.30
Platanus 524.2
Platanus 524.4
Platanus 524.6
Platanus 524.8
Platanus 524.10
Platanus 524.12
Platanus 524.14
Platanus 524.16
Platanus 524.18
Platanus 524.20
Platanus 524.22
Platanus 524.24
Platanus 524.26
Platanus 524.28
Platanus 524.30
Platanus 525.2
Platanus 525.4
Platanus 525.6
Platanus 525.8
Platanus 525.10
Platanus 525.12
Platanus 525.14
Platanus 525.16
Platanus 525.18
Platanus

Poma acerba 325.17
Poma aurea idem
Poma aurea 325.11
Poma granate 325.21
Pomphobyx 371.11.561
Polskrauta 241.21
Polypodium 198.9
Polypodium 247.18
Polezzolo 83.21
Poleo 80.22
Poley idem
Poley 83.22
Polypodium 418.29
Pompe 116.23
Podagralini 97.25
Porcel hraut 119.24
Poyres 37.16
Polipode 355.25
Polygonatum 371.17
Populus alba 404.27
Pois 473.7
Pomion de renart 6.11
Prassion 145.31
Primo pore 23.22
Primula veris 207.21
Profio 2.16
Propolis 452.16
Prima 194.27
Prunceola 205.11
Prunes 297.18
Pfeadocuella 476.26
Pfeudonardus 182.9
Pszonka 129.9
Pilve vifuve 114.17
Pfeilothriam 380.5
szie cazieczka 207.23
Pleudocinamomũ 406.26
Pjeudocasia 433.13
Pylum 268.27
Pfeudoda 28.19
Pjerium 57.18
Pszuiazieczki 317.23
Pjeudomelanthion 248.19
Pina 363.26
Pteryx 81.8
Pterygopharon 448.4
Ptelea 279.6
Paruf 584.19
Pulegium 89.17 & 90.23
Papina poma 334.26
Purpura 506.27
Pyrethrum 366.17
Pyus 12.2
Pyrrhidium 38.13
Pyrantha 461.18
Pyrona 271.11
Pyrus 528.1
Pyrethrum 194.16

Q

Quercula minor 122.24
Quendel 108.25
Queue de cheual 127.16
Queckſuber 526 8
Quenel 182.23
Quten 306 23
Quitten 429.17
Quinquefolium 171.30

R

Raſicula 413 12
Radicula hortenſis 77 12
Radecchio 77 13
Raucatara 415.29
Rapum terræ 87 24
Ranabaon 248 4
Rapa ſylueſtris 290 5
Razmullo 224 24
Raphanus 412.26
Raphanellus 413.1
Raphanellus ſylueſtris 413
4.
Raſa 483 1
Raſura eboris 52 19
Racabarät 152 13
Ratten 240 1
Raued & reu 28 6
Rag wurtz 360.11 & 379 24.
Rabanos 413.28
Rattie 413.29
Reuet raued 28 6
Reol 204.12
Reubarbarum 8 22
Reubarbari doſis 322 12
Requitta 340 26
Reapponticum 5.2
Reſina 479.6. & 482 31
Recrementum 520.23
Reponne 28.8
Reupontic 28.9
Repti ſalue 71 26
Relic 194.8
Relius de corinth 320 27
Rechſe 340.13
Renare 621.19
Rhapontícum 5 2
Rhapontici qualitates 28.29
Rheon 7 19
Rha idem
Rhizotis 521 9
Rhaphanus 343.4
Rhecoma 20.24
Rhus obſoniorum 298.5.
& 447.27.
Rhus ſaccorum 28.7
Rhor kraut 168.27
Rheutzblumē 379 24
Ricinus 261 29
Ripoile 242.29
Rizotomos 343 6

Rúczelják 274.5
Rúnzi 3[illegible]
Rúnzo 371.3
Rúzari 3[illegible]
Rúnzata 371.4
R[illegible] [illegible]
Rútteſporem 344.22
Romyen [illegible]
Roſie 38.26
Roſe 4[illegible]
Roda 4[illegible]
Roſarum partes 44.18
Ro[illegible] 44.11
Roza 46.24
Roſmarinus 56.2
Roſmarin 56.28
Roſa canina 65.13
Roſa iunonis 58.28
Roſaceum 43.4
Roſela 219.3
Roſelle 6.5
Roſchodnik 124.20
Roſa poma [illegible]
Rhoa 309.6
Rout [illegible]
Roszes 4[illegible]
Rou glorie 242.29
Ros [illegible]
[illegible] [illegible]
R[illegible] 46.20
Rozitha 300.29
Reller wurtz 48.13
Reela 141.26
Roueda 225.28
R[illegible]ychemyzkoſz
[illegible]
[illegible] 47[illegible]
Roet 349.27
[illegible]wurtz 173.21 87.9
Rubi cine[illegible] 225.3
[illegible] 65.11
[illegible] 142.9
Ruca 238.2
Ruca capraria 253.7
Ruba 349.30
Ruunce 192.28
Rubeta 349.31
Rumex 192.32
Rugia 349.32
Ruchela 237.28
Ruchetta 237.32
Ruuione 242.28
Ruſcus 334.28
[illegible]ca rubea 349.2
[illegible]ſchel'ras 349.15
[illegible] 349.24
[illegible] 551.4
[illegible] 551.8
[illegible] 152.28
Rumrath 252.32
Rubi 350.6

Rubis idem
Rubin 550.7
Ruest 624.9
Rue muurtz 135.28
Rzezuka [illegible] 215.25
Rzepalyeszni 216.31
Rzodutorn 300
Rzemsklep 513.12
Rztexezbula palma 5[illegible] 29

S

Saluia 62.2
Sabuco 67.17
Sambucus 66.22
Sampſucus 88.9
Sauna 158.31
Sabina 160.13
Sauolezzo 186.7
Sanamunda 191.14
Sardyn 551.8
Sacolla 243.15.& 245.2
Salpicdra 587.18
Safar 290.17
Salmyak 588.5
Santha 246.22
Salitre ſalix 221.8
Sarmentoſa 338.26
Saterion 379.21
Sanſa 502.13
Satyrion 378.10
Sadze 624.9
Saxifraga 987.14
Sandali 423.13.& 424.20
Sacchariim quare zucchaꝛum.
Sal indus 443.9.& 444.2.& 447.7.
Sacchorum arundinis 441.10.& 443.8.
Sacchaꝛum nouum 441.12
Saneus 223.28
Sanguanus 461.26
Sanguis draconis 462.17.& 464.7.& 535.25.
Sꝛpentii 471.14 [illegible] 2.26
Sarcocolla 475.21.474.18
Sandracha 489.23.& 491.23.
Sandaracha auripigmentum idem re ſunt 490.3
Saphirus 547.8
Sardius 588.8
Sardonix 550.24
Sal 588.8
Sal alcali 590.3
Salgie 321.24
Salx 321.25
Salece idem
Saulge 321.26
Sal foſſilis 587.12
Sal communis 586.24
Sal gemmæ 587.7
Sal armeniacus 587.20

Sal ammoniacus 582.22
Sal saxeus 5[illegible]
Sal marmoreum 58[illegible].4
Semuela 173.14
Sal arenarius 5[illegible]
Sal indus 583. 2
Sal nitrum 5[illegible]
Sal nauticus 5[illegible]
Sal naphteus 58[illegible]
Sal nasporicus 5[illegible]
Salben 62[illegible]
Salix equinalis 127[illegible]
Salmonde 191[illegible]
Sampetres kraut [illegible]
Sangunalis kemma 127[illegible]
Sauber ampher 253[illegible]
Saramages 266.29
Sa[illegible]len 173[illegible]
Sandel 42[illegible]
Sang le dragon 464[illegible]
Sapida 5[illegible]
Salez 5[illegible]
Sandate [illegible]
Samphiremam unguentum 8[illegible]
Sam[illegible]ram 74[illegible]
Sarbi[illegible]am 74[illegible]
Scena[illegible] [illegible]
Scolopendra 8[illegible]
Schwex 12[illegible]
Scorzon 14[illegible]

Scolopendrũ ueruũ 267.5
Scolopendra 79.23
Scolopendrium 79.25.174.1
Scolopendrion antiquorum
Scantulaceum 186.28
Scarolachanon 136.1
Scarjcha 186.28
Scarlaeta 176.29
Scabiosa 198.4
Scarola 216.23
Scabezzom 408.14
Scilla facus 431.19
Scamonium 458.17
Scamonia 46[illegible].15
Scoria 520.23
σκελλιδρακον 400.27
Scorzuno 109.30
Schwalbecher 124.11
σκορπιοειδες 127.17
Schwarzkraut 135.28
Scrophularia 189.14
Schwartzmult 125.29
Scrofel 184.7
Scorzunelden 135.30
Scarola 21[illegible].13
Schellkraut 130.7
Scrofa 258.11
Scorpiosprassen 145.24
Scazavij 251.22

Schuffelplum 206.19 Semēte de lūbrices 278.26
Scartz wuartz 345.14 Seme ſanto 278.27
Schmer wuartz 345.11 Seneſcgi 74.7
Schwerten 253.23 Senecezo 386.6
Schippen 395.12 Sementella 278.27
Schleben 448.5 Serpillum 107.28
Schlutren 389.13 Serpucum ſylueſtre 89.19
Schuebel 551.20 Sementzina 270.27
Scaimos 183.29 Scriola 217.2
Scipterecum 563.6 Sepide 132.25
Schueſtel 614.2 σέλινον κηπαῖον 253.14.
Scorpions 621.14 & 254.20.
Scorpiones 621.14 Sementina 276.28 & 277
Scheblomen 48.9 4. & 270.21.
Sebloum idem Sericum 301.4
Seuubrot 8.3 Selche 315.1
Sertula campana 6.5 Sebeſte 319.31
Serpol 108.26 Sebaſtos 309.23
Seris 7.26. & 70.17 Serpetaria 315.29 & 346
1. & 216.3 27. & 347.25.
Serapulo 108.26 Selra minor 362.17
Serpollo 108.27 Serapium 471.14
Septinerula 110.1 Sechra 408.30
Seuclon 135.6 Sebeſten 319.8
Sedum 124.13 Seuum 509.17
Seneſcens 265.28 Seſamus 612.11
Serras 125.81 Semperuiuum maius 124.8
Sezovvmelky 193.3 Semperuiuum minus idem
Seuola 127.5 Serpolet 178.25
Senauro 21.30 Sepia 269.10
Seickenken 48.8 Serratula 126.27

Seuerbaum 159.15
Seufenalf 113.28
Seneßletter 103.29
Senff 223.28
Sena 102.17.104.4.
Seneere 229.2
Setaragi 413.22
Sean noſtre dame 397.4
Semmel 6 2 1
Sembonum 205.24
Sinapa 223.30
σικυς 214.5
Silio 260.1
σίκ ῶν 214.15
Siro montano 26 .1
Sinapis 223.10
σιλφιον 5 .12
Silicia 22 .20
Silueda 228.31
Sier ſ ſ ſ 260.27
S ſ ſ ſ 390.1
Siferitis 544.24
Sil 116.1
Sier montanum 25 .
Silſ 19 .2
Silqua d 315.21
S Salomonis 296.24
Siber 520.
Smola 483.8
Smaragdus 548.8
Smeralda 549.3
Smocza kycrn 464.28
Smaralt 529.4
Smarapot 540.4
Solatr.m 223.20
Soczeuicza 245.19
Solanum 228.21
Solomonum 5 .29
Soldancka 15 .10
Solpoſta 587.16
Sorba 3 8 1
Soleczkowata 5 .18
Soldago 342.30
Sorus 3 .30
Sorbet 3 .14
Sorbet 3 .12
Sorerum 532.24
Sorbe 55 .20
Sorbe 614.1
Sphaeleam 6 .51
Sphargi 75 .20
Sporas 25 .10
Spr 351.27
Sp 181.24
Sp 351.28
Sp 1 .8
Sp celtica eadem
Sp 249 21.25 .6
Sparigas 257.5
Sparn 25 .11
Sparben 3 .16
σπαρ 25 28 4 .24
σπάρ 701

Spuma argenti 5[illegible] Struthea poma 305.22
Spuma maris 62.15 Stryrax liquida 469.1.C5
Spodium 202.14 63.1.1 47[illegible].12
Spotamentum 33.16 Storax 470.6
Sparagus 76.26 Strobi pedes 475.2
Spatula 624.11 Strobilus cerebella 475.18
Specimaten 180.3 Stomoma 52[illegible].1
Speculiben 17.26 Stomata 3[illegible].0
Spena 175.11 Stomu 5[illegible].25
Spinaces 240.6 Stomum [illegible]com
Spinet 240.1 Stercoris bolus 50.41.C
Spresylus 540.16 [illegible]
Spumcerner 254.1 Stercoleum 81.10
Spumarius 626.3 Stalmartz 188.5
Spumation 662 Stabilocle 91.7
Spelta 43[illegible].2 Stercumie 262.2
Scammonea 520.18 Stercoramatz 3[illegible].23
Sp[illegible]mia 521.1 Storacie 470.25
Stypsan 66.24 Stemtech [illegible].9
Stabrocrtho 189.30 Stipteria 5[illegible].8
Stechas 52.21 Succi & liquoris differentia
Stari 230.9 350.30
Staphisania 27[illegible].25 Succorum ungentum [illegible].25
Strychnos 122.23 Sugar 6[illegible].8
Strobus pomiferũ 300.30 Stomachi 207.20
Stipticle 300.9 Stomachum 447.29
Stellaterre 504.21 Stomachus 16[illegible].27
Stomachus oryza 767.13 Stomachus 297.21 296.12
Stellaria 272.25 274.23 Stomachoris 270.12
Strangulio 271.24 Stomab 207.13

Suoltam 344 77
Succenam 495.26
Sudka 305.6
Sulchar 552 4
Suk od polnich ogurkoro 452 7
Sureau 67.18
Sulsma 552.26
Surich 265 23
Sulfinger kraut 178 22
Succutian 345 22
Succere 446.24
Sylphu fuccus 503 16
Symphytum petreum 344 15 & 345 29
Syropeum 585 8
Szaffran 67.25
Szaffran 52
Szmyrchleb 89 3
Szlach 111 24
Szatanecz 142.9
Szhanteo fana zele 358 3
Szwiec 105 22
Szmyrlecz 21 8
Szmyrlecz 23 27
Szczaro 75 12
Szlak 2 12
Szlehno 4 9
Szofran 516.17
Szuber 54 7
Szwerzchlza axeza 520.6

T

Tafsbarba Jus 62 8
Tarantis 120.2
Tarantes 119.25
Tamarindus 313.31
Tamarius 314.22
Tamarix 424.22
Tamarisk 120 8
Tamarisk 120.8
Tartufela 547.25
Tarukoue 448.5
Talchum 584.25
Talch 584.22
Tartarum 590.3
Ta cro de a jua 48 6
Taterazzo eidem
Tauern yalle kraut 163.20
Tabernas 106 2
Taeuerbacht 2 1.20
Tamaris 304 5
Tenerum d. wolpe 370 25
Terre e q ll s 178.7
Teucdas e toris 600.15
Terbal 200.12
Terentabet 433.434.438 23
Te ubina 479.1 &
Terbos 541 79
Terra ata 573.21.&
Terra ragis 574.11

Terra

Terra sigillum Turcicũ habens 578.31
Terra lemnia 580.3.582.12
Terra Armena 575.6
Tellinæ 597.20
Tequame 592.24
Testudines 623.9
Testudines marinæ 623.10
Tormentina 431.11
Terebintus 483.12
Thymus 81.5
Thymian 97.8
Thryallis 63.22.& 164.10
Thymi flos 92.10
Thimelea 174.12
Thymum 97.7
Thymbra 138.10
Thym 92.10
Thlaspi 86.17
Thapsia 355.2
Thus 415.15.& 467.15
Thelephion 161.2
Thees marina 416.25
Θειον 552.1
Thlibrant 134.12
Theriackskraut 502.20
Theriacaria 502.10
Tithymalus 272.1
Tirliez 274.5
Tincar 282.30
Timum 101
Tormentilla 172.13.& 173.
Tobaki 183
Tormentill 173.21.387.
Tragoriganum 50.11
Trifolium 60.22
Trifolium acetosum 265.12
Trixago 122.24
Trixago palustris 148.10
[illegible] 401.9
Tricocrines 173.17
Tritico 259.7
Tremoe 240.25
Tripolium Dioscor. 365.25
Trochus 564.1
Tragacantha 486.6
Trifolia 474.11
Trigo 250.8
Tramezes 235.12
Tricoccus 238.15
Tragos 624.29
Tuber 514.30
Tuber terræ 88.24
Tubilago 177.18
Tuberes 301.8
Turbit Mesue 365.24
Turbit Auicenæ, & Serapio

pro. 265.25
Tu but Dioscorides 365.20
Tuta 392.22 & 411
Tuetano 605.22
V
Valeriana 332.1
Vallyn 596.10
Vaccole 67.5
Varsanus 81.3
Vbbel farber 268.1
Vcanaurtz 34.0
Vualken dyeln 372.1
Vuachs 453.9
Vbaigt 50.1
Verbascum 6.5
Vermeschen wasse fegen
Lutetti 224.25
Vefica 1.
Vetonicht 1.1
Verbenica 142.&
20.& 139.26
Vernol 2.1
Veratrion 1.5
Veleno 213.10
Vermic 42 4.
Vermolo 5.1
Veil 38.22
Vesaene 1.2
Vetlaraulen 1.25
Verge a patour 1.5
Vesse 242.27
Vermolment 210.1
Vermeculatis 124.2
Verginam, uel uerz nam 434.
Verze 122.
Vernel 432.2
Vermilon 516.
Vuell 230.
Vuelgaertz 397.
Vuenac 415.1
Vuenaden 596
Vuem 4
Viola 14.
Viole de Romana 2
Violarum species 2
Violees 2
Viole 51.2
Violette ladie
Violaren 18
Vincetoxicum 1
Vinolen 2
Vicia 15
Vnicha 121.
Vi 12.
Vilezelico 1
Vi 122.26
Vi 2
Vi al'a 29
Vitis fylueſtris 60.2
Vitis

Vinum paſſum 300.24
Vinum creticũ 300.21
Vlke 242.28
Vinum omphacium 46.19
Vlcus 510.2
Vlcus quercinum 512.9
Vlcus aquæ 50.4
Vlcus ſolis 511.10
Vlcus Romanum 510.4
Vlcus dauſcum 510.25
Vlcus exis 521.27
Vlcus chyrurgicũ 590.11
Vlcus cornutum 572.18
Vlcus 590.5
Vlcuſcula 300.7
Vlcedyel 590.9
Vlm 412.5
Vlmus agre 406.15
Vlmus agre eadem
Vlmus 493.11
Vlule pulpa 111.28
Vlula ſtachs 223
Vlueldebaum 121.26
Vlolyn nopr 131.6
Vuxficca 300.12
Vue paſſe 300.3
Vua coruabaca 300.26
Vuetereucht 23.20
Vualrul 262.30
Vlmus 276.6
Vlx 609.16
Vuloski 179.11
Vuloski nopr 256.22
Vmbilicus terræ 83.24
Vmbilicus Veneris 267.8
Vmbiliei maris 507.26
Vmbra nocis 129.8
Vnguis roſa 40.29
Vndebaum 273.28
Vngua caballina 177.1
Vnguentaria herba 177.4
Vnguentum 2 2.27
Vnguſo oratus 57.15
Vnio 517.8
Vnſer frawẽ bet le iro 152.11
Vnrayn yoder ſtraua 17.23
Volacy 43.16
Volcez 77.11 C 1 7
Vomica perpetua 52.14
Vomitiuum 3 7.14
Vorum kraut 279.11
Vouzoae 467
Vola 409
Vrtica 116.9.C 23.6
Vrtica mortua 115.28.C
147.2
Vrtelis 38.24
Vrtica ſters 115.28
Vrtica caule 115.9
Vrtica Herculanea 115.10
Vſne 562.22
Vua 229.2

Vua morella 329.3
Vua omphacia 70 29
Vua taminia 272.1.& 272.
5.& 280.20
Vua montana 272.19
Vuasermachi 48.9
Vuail kraut 61.20
Vuaile myrz 84.31
Vuandelbaam 264.7
Vuegrich 210.16

X

Xamon 248 21
Xangathea 336.28
Xabago 67 17
Xeafer 272 11
Xylobalſamũ 288.27

Y

Yerua buona 251 14
Yeſſo 576 2
Ymozo 256.20
Yπ/ιφ 142 16
Ymbier 2.0
Yσωπικὴν, ideſt ſommiſ-
cam 233.11
Yſen kraut 139 29
Yſzionka 397 6
Yſen hart 119.3
Yſoppe 145.17
Yueſſes de tamarus 515 27
Yueſſes de cuorno de cier-
uo 516.9

Z

Zaphirus 547.8
Zaphrano 66.26
Zaphira 548 7
Zambac 619
Zmagrta 141 25
Zaphiran 60.21
Zamoyna czebala 431.32
Zaragatona 270.9
Zaparico 588.6
Zarnabum 367.28
Zurzamora 129.15
Zboze 230 9
Zeu 278.32
Zedoaria 367.7
Zenochielli 397.6
Zeneſtra 68 14 & 4 2.22
Zeg 568.1.& 570.32
Zeitlos 375.5
Zebethalbahar 62.26
Zibiba 330.12
Zizipha 30 .72
Zi ho 60 2
Zitho 230.59
Zigi? 467.26
Zideo Iglul 278.30
Zγγιβ 4 8 2
Zizauro 332.2
Zigi 482.25
Zimmet 48.25
Zlothownzka 121.24

Zlotoglo

Zlotoglero 386.11
Zloto 520 4
Zolute 609.21 17
Zolexez eidem
Zoophthalmon 124.18
Zolte fiolni 73.23 444.29
Zolca baſilia 176.26
Zurumbeth 368.8
Zuccha ſaluatica 380.16
Zucharum 436.12
Zuchar 446.24
Zucharū ex madera 444.
Zucharū rubram 444.14
Zuccharum candum finum
Zucharū craſſum 444.16
Zuccharū albaſar 436.2
Zuubel 250.25
Zuutten 370.20

FINIS.

EXAMEN OMNIVM SIMPLICIVM MEDICAMENTORVM,

QVIBVS HERBARIENSES PHARMACOPOLÆ IN SVIS OFFICINIS VTVNTVR, Autore Musa Brasauolo Medico Ferrariense.

BRASAVOLVS. SENEX PHARMACOPOLA. HERBARIVS.

VORSVM optimi viri per hos alpes inhospitas, & inaccessas, & per tam horridos recessus, qui vix tam dis capreolis, & leubas damus, ac doctis adhuc vix pranat. HERB. Quomodo sunt pedibus ducimur. BRA. Nos capite ducimur, pedibus autem ambulamus s... Nubi videris aque, ut nos pedibus incedere, & capite aerem secare. BRA. Ita incedimus, quoniam penus caremus. sed o optime senex, mens est quæ nos ducit, & quæ huc vel illuc pedes ambulare iubet, ipsi autem veluti famuli parent bruta alioqui pedibus non mente, nec ratione quorsum impetus rapit, trahuntur sed ne silentio præcreatis obsecro, cur hos montes ajecidatis. HERB. Herbatum venimus, ut virentes herbas, ac varias species nobis manibus euellere cernis, quæ ad nos adeo sicca feruntur, ut vix integrum folium, aut tenuis caudiculus cerni possit. BRA. Optime consuluistis, uerum ætates ejus? HERB. Mundum. BRA. Hoc non me latebat HERB. Cur latere non potuit? adeo alta mo ttua tuga cõscendimus, ut mundum superare ui-

deamor. BRA. *Non abre dubitabas, sed qua patria ora*
[illegible] optime esse congruit. nam ubi
bo[illegible]atras, aut vulgato adagio fortur[illegible] LIB. *De*
[illegible]abitant pium di patre orti est[illegible] BR. *Nos*
a[illegible]s pectus non capies, occeden[illegible]les aucē
[illegible] LIB. *[illegible]ravis quā obe[illegible]*
[illegible]ravis [illegible]es te[illegible]amen
[illegible]patrias. BRA. *Dij immortales de-*
[illegible]da mihi necessarios quantum ex-
[illegible]balbutias et gramme at. Heróart amicro-
[illegible]aqua[illegible]m[illegible]barbam tuam pronūtiam
[illegible]eris? Ranunculo bella acido excandefactum
[illegible]Deo quatis aves, quā ibis magis montium ca-
[illegible]salo beneficios utres conuiuat, & co maxi-
[illegible]eo[illegible]pro voto tuamar obsecro nos per Apol-
[illegible] LIB. *Age dato cum at me irruerant soda arum re-*
[illegible]semper erofacundissimes in illa mihi pigebit
[illegible]animus ardentiore penetrabilia secretis. BR.
Quid[illegible]dias accersere possunt[illegible]uul arem
[illegible] LIB. *[illegible]ui, & cum tu bellum omi-*
[illegible]ebas[illegible]os vacuos lapsus tue de parabo-
[illegible] BRA. *[illegible]ad amicum pertinens me-*
[illegible] LIB. *[illegible]ad me[illegible]ad[illegible]*
[illegible] BRA. *[illegible]ad[illegible]*
[illegible] LIB. *[illegible]*
[illegible] BRA. *

bendent & te uel ex ingenerulum fabla uabunt. ANA. Si noster hic labor in publicum quandoque proleat, satis nobis erit, illa e le posteris aperta & deprompta quæ hoc tempore ita e, e com certum erit, non amigentes in multis deuiceps nos sententiam immutaturos e le, & ubi meliora inuenerimus, uel ab aliis inuenta esse constabit, à priori sententia recedemus, uerum illi id quod po lea inuentum erit sequentes s. Non me latet multos in te scripturos esse. ANA. Nos oppone sentimus, quis enim hac in re omnia ad quæ bonore ipsum ue notarit, nempe aut probi al uel quid habet quod arguat, quam in uno aliquem authoris libro decem, aut duodecim non quidem errata, sed ambigua inuenire conatur uero, & qui bonas literas summis fol in labo e degustarunt, & si prava eorum natura in bonos uiros inclinatur, & inanis quædam gloriola dulcedo eos uehementer tentet pollubenter sunt, & tractandi uelut ascia, quæ contemptim tractamus pectora emittunt & uelati procedere strepitus negligent, illusq; ducendum fer be tacit apis, & in dum ne ce sen, & non inquiet aut irrigua uersus in ordinem cogere quantum in me sit, scribat quicunque nostra uersus, nam in ea Apologia contentum, ne ea ipsa fabula e talem, & per totam urbem dicto comme to esse, & contra e alienam uel leabor, de ea agam cum ob ter inclet, nulla est tamen, qui me cum eo tenebit mentione facta tibi scribas quæ uerum ait, hos omnes e uitaturum, ne & ego indicar tarum illum, tu ne ita ecteris & malevolis quidam mẽ te reprehendere uelle, & uelati de illius inuenta tandem non fiomere. s. Illud tamen obiectum esse semper censent. ANA. Sol prope meridiem est, & longe alio cadent, ut in proximam tuam planitiem secedat, & in

in certa illius ſpecus umbra prandendum, dum cl. Gyldenſtolpe reſonant, matutina nec enim Sole tot radices euellam, quo non ualebor diem, & operam luſiſſe. BRA. *Merito, qui euellentes denuntiationes, & capitis dolores pertolerent, ideo huius arboris incerta umbra derelicta, herbas quas conuitium requamur* SY. *Tu ergo herbarie onere depoſito mappam ſupra uirentes illas herbas & humiles ſternito, pernam, & cucumerum orbem ponito, & cantharum genere, e ſanto pretium declinato. haec ſunt, quae in hac ſylua nos ſolatia.* BRA. *Hic Principum inter monstrum Hugequatanti ſatis eſſent ego pane unus, etiam luſtiſſimo, & maximas uiſe darum herbarum appetentia conterritus ſum. Antiquae herbae, & glandibus adhuc ſebatur quum homines ſincera fide & probis moribus uiuebant. Nunc (proh pudor) ganeatores uaria, in ſaporis cognendi modis uariarum rerum permixtione, herbaria ſtruunt, ut nullus ſit modus malis huius edulii, quae inde nos morbos pariunt, & plerunque tranſeuntem inopinam perducunt* SY. *Quid ad nos? ſi alii egrotent, ego pharmacetu medendo lucraris.* BRA. *Quid dum in me ſit. Deum optimum oro, nemo non ut quam egrotaturi quam uero ut per me poſſit, nemo alius mihi cum ero opto, ut ex mea arte beneficium ullum & neſtimum habere poſſim. At ſi malus medicem coegerat, non ſum adeo ſtupidus ingenii, quin haec omnia alii quam mihi comparare ſciuerim. ne ullam per inertiam transigerem* BER. *Omnia prompta ſunt in hac aure. ut herba ſedere* SY. *Tu cetum hac parte rancidum eſt, illa uero optime* BER. *Nec deeſt ſua laus pernae.* BRA. *Vtinam generoſe reddet uerum o herbarie, quenam herba tua eſt, quae apud*

cantha

cantharum uret? BRA. At id omnes nouissima eam igno
rasse. Reuponticum appellatur, eius radix adeo præstat,
ut eius duplum potus reliquas omnes superet. BRA. Omi=
tamus recentiorum errores, & in pharmacopolarum igna
uia per totam secula in hac herba deceptionem, nunc de=
scripturi ueteribus credamus. Quidam Graeci appellatio=
nis addacia rationem [illegible] quod eam
animo uerum adsequant, [illegible] cosa
ignorantia perfecte assequi quod uerum adsequere.
BRA. Id forte non incommodum, cum quis apud ue= 10
tustum est, herbam illam Leuconeum esse, ut ab incante
tore a summo quodam herbario didici. SER. Ego
aliud Reuponticum audio, quam similem tu fortasse nos no=
bis ostendere putem non esse panem aut unam non u=
num. Ego ita Reuponticum uideo ut tu hoc utrum, utrū
esse putas, nunc autem quidam iuniores insurgunt qui po
tius sibi dare gloriole quam ueri se cupidos optimos libros
reprehendere conantur, nec uerentur, nobilium Euangeli
starum diuinum Mes. eum execrari, Pandectas reprehende
re, Antecessum taxare, Seruionem demoliri &? Auerroim 20
exibilare: non dejicit nos, lamentaria, sed bi conantur
extinguere. BRA. Quæcunque optime pater ne ira con=
ceteris, sed blandis uerbis uerti tuemus, & multes autes
præstantissimos Arabum, quam potero ut reijciam, aut alterum
Arabem contra eum audire. BRA. Tu es adeo audax hos
præstantissimos uiros iudicare conaberis? SER. Tuus Leo
nicenus, Manardus & nescio qui recentiores. BRA. De=
cipere optime senex, nam Leonicenus, & Manardus si
aliquot Arabum errores detexerunt modeste loquuntur,
recentes autem illi potius colaudandi sunt, quam exe- 30
crantur, quam laudandi errores, non cō

ue is lacuñe id achoes s r De Vñe quid fentes
u r a . . . . . ſuad ſemper mutuus ſu omma der
dae fer, ere & poleris ueſtis uſu ſtaer . .
s r . . . ut ſe Auſentia r a . Non quidem praeſtem
me ſor en ue receptes pr ſeruat , e co labeat ſum
mu p . . . , bar pa mde ta dat ae ſeruerit, q an
quan e as e on. amat e cenſbe . . . . . d
de ſ s p ſ bas . . . . . ear Mat
liber remdas m as p e pare . . . eo omn,
bus remedi e ca la . . . . . es e
es perle . Ar es pen . . . . . ſ e
pare prote ne dam e ante . . . . . mp,
don upre ſe la te m ebo pu . . . . . bes pe
nes ab lentes e ler nos ne . . . . . e
dean . . . . . m le alqua appare . . . . . es
fu e . . . . . e e ena . . . . . e
. . . . . es e . . . . . e
m s e . . . . . es de l omnes . . . . . e
tabe Nae . . . . . e
bus m . . . . . ne ne e pe o m e
appe . . . . . e
fent . . . . . e
Actu . . . . . e
nam . . . . . e
le . . . . . e
s . . . . . e
ter . . . . . e
pr me . . . . . e
Era . . . . . e
Leone . . . . . e
ſpe de . . . . . e
me

me obſeruat, nec Arabum recte dicta contemnat. At
eum probatum ac mandatis, & libe
exornatum ex abcom
rum ſit. Adrem ip
Rheponticum,
Dioſcoride
& eccle
ſtam autem re
aures prebere
præſtare cogit
uus. Apertius
ribus idem
Pandectarum nec
ſcripſiſſe arbitror
ſtabis quæ Pandectarius
uum. Alter
claratis. Dioſcoride
Rheon uel Rha, Romanis Rha
ciat non enim Rheponticum, uel
paſſim dicitis ſed Rha ponticum
ferre oportet, uerum uocabulis
diam tamen idem Pandectarius
telio, quo parum
tionem pars
eſſe Dioſcoride
ſcauerit non
ſuum autem
tatis demonſtrare
res Rha dicentes
quod a Romanis

dicem Pent cam lib. 1 in antidoto Mithridatis nuncupa-
ut, pote [illegible] radicem, quæ
Rhapontica vocatur, ejusmodi esse, &
sine pondere, quam plumbeam, ejus
[illegible] Idem obser-
vat [illegible] Mithridatem habere
Rhabarbarum, & [illegible]
Rhabarbarum, & [illegible]
*Rhabarbarum, & [illegible]

uergit, nec Rhabarbaro inest ἰξὼς μέλαινα. radix nigra, sed potius in fuberoceum quendam colorem uergit, adeo, ut tabulis quasdam ex infusione Rhabarbari apte croceas reddiderim, & nisi pretium impediret, eo pictores uterentur. SER. Hoc ergo probare tentis Rha antiquorum non esse nostrum uocatum Rhabarbaricam, quia nostrum odorem habet, Rhaponticam uero sine odore est, at nos huic tuæ sententiæ occurremus dicentes, id ex regionum diuersitate contingere, quod enim in Ponto nascitur ob loci frigiditatem odore caret, in Arabia uero ob feruorem, ubi est non odorem contrahit. BRA. Hæc est irrationalis excusatio, qua tamen Ruellius inuictionem suam demonstrasse arbitratus est, quippe nulla est radix, quæ uel feteat, uel fragranti odore prædita sit, & nulla est herba etiam si ab arduis montis locis ad glacialia, & humidissima transportetur, quin aliquid proprij odoris, & saporis seruet licet remissioris, sicuti Origanum ex Creta. Veratrum affertur uchementem saporis, & odoris, nascitur & Ferrariæ in solo nonnullis in locis humidissimis & frigidis, & eundem habet odorem, et saporem cum Cretensi, sed longe remissiora sunt. Idq; in sexcentis herbis præstari potest amaritudinem est, quod in montibus oritur Absinthium, & uehementem habet odorem. Ferrariæ uero in locis humentibus, & frigidis, & amaritudo remissior est, & odor. SER. Cur Ruellio non credis, si tantus uir id se laturé BRA. In his, quæ sensu comitant nemini credendum est, si ratio, quæ ex sensu sumitur oppositum suadere uideatur, illiue ego unquam dicet porro, ut suadeat locorum diuersitatem in eadem herbæ specie, odorem penitus auferre & illam ἀσημαντον reddere, cũ experientia ostendat, eiusdem speciei odorem semper

per seruari eadem q̃ecte herbe in eod. domicilio, vel
fi[illegible] mul[illegible] [illegible] ſiccẽ [illegible] [illegible] ero uten-
ſione & remotione diuerſe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Rhabarbarũ in Arabia odore prædu[illegible] [illegible], in Po[illegible] oro
re penitus carere ſe. Quid deſit ad huius aſſertionis
BRA. illum ex uoluntate lectorum eue[illegible] & quæ uel in
mentem ueniet depromp[illegible] [illegible] ſuccurro in
his omnibus de quibus uerba fecimus per ſuperiora,
& de quibus etiam ante Ruellium ſermo habitus eſt.
AUT. autem quid de tam probo [illegible]tam do[illegible] [illegible] ſeruari opi
nor. Adeſtam eam eſſe uitæ Parſimoniæ, quæ
non mediocrem habuit cum ſeruandi cura, tum ſple
nunque excepto me prandio, & cœna, nonnunquam,
propriis ſedes habebat propè templum diuæ Tamiæ, ubi
ſe uirginis Parentis, & erat eius templi ut decuit
canonicus, ut erat in moribus nobilissimus, in græcis, & in
latinis literis eruditissimus, ſed talis, qui omnia ſimplicia
domi ſe habere, & ea uetera recentibus, & alijs
locis, ut opus erat, non parum uerſatus erat,
propterea nihil ab eo dicetur, quin de uerbo ad uerbum ex
Plinio, Dioſcoride, Galeno, Paulo, Actuario, Atheneo, Pollu-
ce, & plerumque Hermolao Barbaro depromptum ſit, nos
econtrario paucissimis authorum ſententijs, & illis quidem
quambene à pueris percepi, referremus, & illa tantum,
quæ oculis ultimis, & manibus non ſemel collegimus
perſcribere conabimur. ea antiquorũ ſententias conferen-
tes, quicquid tamen ſit nostra hac ætate doctissimis uiris
Ruellius, & in euoluendis authoribus diligentissimus, in
ſumma tantum fieri non potest, ut herba uno in loco odora
ta in alium tranſportata odorem penitus amittat, potius e-
tiam cum ſicca erit. SEB. Loca omnino herbarum qualita-

tes

tes immutare uidentur, nempe Calenus cum de Crtho La
danum ferente agit, in Asia in put ob loci temperiem frig
gidam habet naturam, in alijs uero locis calidam. VI A.
Venerande, enex multis unquam qui uidet, potest ibi
narijs regionibus & celi periodos [illegible] ta immutare, at hoc nec actio in quadrato, cst, [illegible]
mare & minus diu quiuerit Calenus [illegible] q̃ contem conuenit lemur, qui sept mo de fanitate uadet
cumentorum facultatibus inquit in calidioribus regionibus hic
Crthus prouenions tamen ꝓ haud alio ꝓ genere quam 12
qui apud nos nascatur, eximiam tamen aere one ac peculiarem differentiam calidi tatem nactus est, ac neutro
que a uocitate [illegible] ram qua frigiditatem depoluit tñ
quoq; calorem. Eum, inquit, cetera natura in hac Crthi
tus [illegible] uocitate uincat sim la tamen hoc de Crtho
ac alijs rejcitur, uerum eius est tam bene, quis inge
nij [illegible] uerbos etiam frigidam in calidioribus
locis minus [illegible] quod autem [illegible] frigidam
prius alium calorem acquirat unde est Calenus dicat ratione eximiam se discrepare cum calidi tatem acquirere in 13
terim debus est hoc uocitate remota, alterum caloris acquirendi quo digerere possit tamen non it [illegible] frigiditatis habere, [illegible] uinto aperius uolens dicit tum quia
prius frigiditatem [illegible] tum ac a calorem [illegible] VI A.
Intelligere deposuit hoc est remisit [illegible] cum, nec
in extremitate partes relinquatur, nempe [illegible] tatem praeter frigiditatem illam quam [illegible] in Crthi specie esse debeat, quoniam si frigiditatem pen
tus deponeret esse ex tribus primis constitutas qualitatibus
hac nihil uero in rerum natura ita confectum reperiri po 14
test adde quod in aliam transmigrasset speciem, atque [illegible]
bile ;

bleé eſſe ut in aliis quæ ſimilibus ſecundis cum noſtrate ſum ad remittendum, et Galenus tentatio nomine primis quæ ſimilibus ſecundorum immutatis, et ſecundis immutare neceſſe eſt. Tu exte to ut tibi menti occurrit hæc BRASAVOLVS *tua cogitata, et res naturæ hoc ordine co[n]ſeruat, frigida herbarum calidoribus regionibus minus frigidæ euadunt, et in frigidis oriuntur partibus, et ad calidas transportentur, caluiores fiunt, hoc eſt frigiditatem remittunt, ut no penitus deponant, neque amittant, alioqui in eadem ſpecie non eſſent immo ut de calſibi loquamur frigiditas eorunde quanque deponeret et no remitteret, tutius adductorta non ſeruaretur, quã adhuc ſeruare poſſent Galenus.* SP. *Puto te hæc tibi ſuggere, et pro libito comminiſci, Galeni uerba ſunt, frigiditatẽ deponere* BRA. *Intelligo non eſſentialis remittere, alioqui in ſua ſpecie non ſeruaretur.* SP. *Addit acquirere facultatem diuerſe quæ non eſt in caliditate conſiſtit.* BRA. *Noto uerbum amplius contendere, ita Galenum exponendum cenſeo, ſi acquirere habeat acquieſcito ſimplius intentionem tuam ſecundis, unum eſt procul dubio ſententiam, cum remittat ſeruetur frigiditas, caliditatẽ introduci neceſſe eſt tanta ſeruatur frigiditas, ut res in ſua ſpecie conſeruari poſſit, propterea hæc non eſt conueniens ſimilitudo de cuiuſcunq; reſpectu diuerſorum locorum, addo habuiſſe rerum, thapſum tres ſecundas qualitatibus comparari, eſt dum uero in primis quanquam ad rem ipſam hoc parum conducat, uerumtamen his prætermiſſis argumentum quoddam pro tua ſententia adducam, quod adeo efficax erit, ut illud euitare difficillimum ſit.* SP. *Quod nam eſt hoc argumentum? illud tam exaudire percupio.* BRA. *Audies aliqua eſſe, quæ uno in loco odore*

penitus

penitus careant, in alio uero frut odorata. SE. Tam diu aures erexi, ut sententia nostram comprobatam esse perciperem. BRA. Eu Dio, cordes de Iride ageas illam quæ in Iberia, & Macedonia nascitur odoratam facit, illam uero, quæ in Thracia, et frigidioribus locis nascitur odore carere tollatur. SE. Quid ergo ad Dioscoridē dices? BRA. Qui putant Dioscoridem ita scripsis reliqua se longe decipiuntur, nam de iride ageas Illyricam, & Macedonicam cæteris præfert, nusquam tamē dicit, quod illæ odore careant uel odore uero Macedonicam cæteris præfert, at si locorum diuersitas odorem probat ex calore rebus ipsis infert, quis unquam Illyricum pro regione & tali, & calida probabit? SE. Scito Musa non esse Dioscorid. qui Iridem dicat in Thracia odore carere. BRA. Quis ergo sit, qui tam stulte dicat quis sit? Theophrastus est in quo deplorare casum. BRA. Ille dicit in locis iuxta, & nos narius in locis aquosis bene odorem attrahimus, quod epatati gratia dicere uolui, sed Aristoteles, Democritus, & cæteri omnes, qui plura quæ nihil pertinent ad rem dicunt, hoc quod dixit nihil pertinet ad rem, aut ad Athenæum, aut Democritum, et ideo hanc clausulam reiecti dicit quæ nullum pertinet dum in rosis odorem esse dicit, at Dioscorides Christophori habitat in locis et in eodem festo, uel eadem siccata, & recentia inuicem comparat, & de cæteris Iuchari mentionem facit quæ dum recentes sunt dulces gustantur, exiccatæ dulcedine priuantur, porro addit ut rides enim aut nihil olent, aut non æque, siccatæ numeri redolent, ut Iridis radix. Rides expresse non dicere non olere

olere, ſed non æque olere, idem intellige de locorum diuerſitate, quæ faciat, vt non æque redoleant, non tamen, vt odore penitus deprimantur notatoq; non ponere Iridem ſecundum diuerſas regiones odorem, & inoderem at potius vbi remiſſius redolere, vbi docet ſuccitatem, & calidiores res magis odoratas reddere. Hæc ſunt eius verba, argumento etiam quod è traditibus eius, is plura, melioraq; odoratorum genera proderit: meaſ enim ſibi conceſſiones & quædam peccata olent, vt ſida nihil olent aut

4 olere, peccata, nonnulla etiam plenius olent peccata, vt [illegible] campana, vbi rides aſperum ſe videri [illegible] ne minus quam tenui redolere, ſed in frigida odorem [illegible]. Non tam attrizi locum, quem citat noſter, ex Theophraſto. vide. Id quidem ſcimus, ſed no humus & locos, ex quibus præterniture. Hæc vero quem citatus eſt vir eloquentiſſimus, ſexti libri parte, vbi docet terram, quæ res bene olentes non debere eſſe laudatam, neque propterea quod eas res quondam humoris, & loci eius ſe facere noſſe, ſe laudetur officio ſuo paulo poſt addit,

2 hæc enim de causa Iris melior in Iuyride quam in Macedonia eſt, celebrata vero, cæteroſq; frigidioribus locis, ac minus, & [illegible] odore penitus caret. 51. Hæc & [illegible] eſt, quam citat ut quid non parum ut tam [illegible] Theophraſtum intelligi [illegible] ſe ipſo dolentiat, [illegible] quod tamen diuerſitate nihil [illegible] ſed [illegible] quæ in quacunque orta ſit patria redolere vt [illegible] vero, & frigida longe minus, at eius humidis ex [illegible] penitus carere videtur. 51. Hæc com-

3 o mentatis ut ibi mentio [illegible]. 52. Immo ut ratio dictat, nam locorum diuerſitas odores quidem remittit,

ſed

ſed penitus non aufert præſertim cum exiccatæ fuerint, hoc in ſexcentis herbis experientia oſtendit, quæ e locis calidioribus terrariam tranſportantur, olerem nunquam pœnitus mutant, ut in Origano patet e monte Ida Creteni, terræ non aſportato, & in noſtro ſolo terræ mandato. Non in totum tanta locorum diſtantia hæc quanta illa, quæ inter Perſam & Arabiam intercedit. Verum. Diſtantia hæc ad rem nihil facit, ſed ſint locorum qualitates, adſcripſi tres hactenus inter Idam montem, & Terrariam quam inter Perſicum & Arabicum, ſi Ptolemæum contempleris prima Aſiæ tabula, & quarta. Nam inter Idam montem, & Terrariam interſunt decem, & octo vel decem, & novem gradus, inter Perſicum vero, & Arabicum tredecim, vel duodecim gradus. At hæc omnia faciamus, id nos mordicus tenemus ob locorum diverſitates ſimplicium qualitates non immutari, ſe remiſſi, & quandoq; adeo remiſſi ut percipi non poſſint niſi exigatur, ut de Iride dicebat Democritus dictum eſt immo & excuſationem hanc accipere ne pigeat de eo quod Dioſcorides dicit, et ab aqua ſervari radicem. Rheum etiam carere, inde ſe cum vetuſtum ſit, non exiccata ejus quam putandum eſt rem emittat ut bis fieri in brevi tempore conſtat. Avicenna ad calcem ſui libri, ordinem radices recipiendi componentes, ut in pretio habeatur Terrariam, ſuccedat. Sed hæc ſatis. Nunc de Rhabarbaro, & ejus ætiologia propter rem mirum certe et ſtupendum a priſcis habitam, quod de ve pœnitus carere eſſe dicunt ſe ipſis omnes adeo ut tanta cœptum accuſarentur. Sit. Ne te pœniteat & hanc alterius ambitionis ſtatuas rem poſtponere. Dioſcorides Strabo Rhaponticum Rhabarbarum differre quoniam Rhaponticum prælongam radicem habeat, Rhabarbarum rotundam

tũdam ueluti rapum, nos uero dicimus Barbaricos uiros prælongas & magnas Rhapontici radices in frustra diſſe care, quæ in rotundam quandam formam uergere uidentur. BRA. *Sæpius a te dictum eſt nos abſque ratione ſed ut menti occurrit locutos eſſe, cũ tu in præſentiarum mihi potius ſine ratione, & ex appetentia loqui uidearis, nempe & aſſero, & teſtor radicem hanc, quam Rhabarbarum uocamus rotundã eſſe, & quancunque ex his, quæ ad nos apportantur extrinſecum ſuum corticem integrũ habere eiuſdem undique coloris, & eiuſdem ſubſtantiæ, quanquam & nonnunquam frustra uideantur inciſa, immo & Rhabarbarum quod rotundum eſſe fatemur ueluti radicem in tres aut ſex partes diuidi poteſt neq; hoc obſtat quin ſit rotundum uerum. Nos ut de hac re deinceps prædiximus, & uerum Rhapontícum & uerum Rhabarbarũ recentia habemus, Rhabarbarum in horto maonifici Simonis Vlacci ſerimus, ſed hoc tibi animo eſt dicere equitate poſſe ex Indiæ ad nos radix erat rotunda non quidem perfecte rotunda ad nos ex India uel Arabia in præſentia remitti, aliquando aliquando licet parum odoris Rhabarbari ſpirabat animo & ſola diuerſa erant, quæ noſtræ rapi ſi referebant, & eiſdem fere inciſuras habebant eranq; ſolia ueluti citoniæ robuſta.* SY. *Hæc ſunt ne uera?* BRA. *Me puderet referre niſi id his oculis uiderem.* SE. *Forte erat alia radix.* BRA. *Non miror te quandoque eſſe, quemadmodum & ſenio confectus es, an eſſet eadem radix an diuerſa diſſuare non aggrediar, ſed ea quam profiteor, ubi illam uidere licebit, mihi enim in præſcripto horto ſunt eiuſdem generis radices, niſi obſeruent.* SY. *Alij tuis uerbis non acquieſcent.* BRA. *No acquieſcant, ſit mihi eſt ueritatem exprimere, & ex conſcientia*

confcien ta lo pa arme
Caldera
ita bal ſpret
ge m ores per
dm fe ut egre
qui
bo quaque l abat
dra bitum ut
re, q
ettam tamſi
rora ſtuter
terari
ne pulpita
a falterari
mittitur
e, l, ſpſme
ut pereant
tecatum
rem ſ
quim
quarto
deſja per
ſſu tentatum
ſcoron
meuer
frenur
bis uris,
in tertio
nera
amici
tis opera

omni natione præstantissima quot annis medicamenta mihi asferantur, eo quod perditi illi omnigenarum rerũ coemptores Græce Rhopolas uocant uarijs modis ea cõ tamen uti præsterat forsan no hos solum, sed multo magis etiam mercatores qui illa aduehunt uenisare, atque his multo magis ipsos herbarios, item nihil minus eos, qui radicum liquores succos fructus flores, & germina ex montibus in urbes conferunt hi siquidem omnium primi in eis dolum exercent, ut Galenus de medicamentorũ adulteratione apprime conqueratur. SER *Id semper absurdum existimaui Pontice regionis uiros Rhapontica radices excoquere.* ERA *Et id ridiculum semper putaui, in loco, in quo tanta huius radicis copia inueniatur, quanta grauuis Ferrarie, excoqui, ut succus extrahatur, & uis aquam subeat, nam quod elixum est deinceps facile corrumpetur, neque putandum est fieri adulteria ubi tanta alicuius rei copia sit, & nullius fere pretij existimetur, nisi quis dicat excoqui, ut maior succi copia paretur tamẽ recens Rheon succi copiã emittit, et si aqua misceatur facile corrumpitur & ipse* SER *Tamen Galenus id asserit* ERA *De his quæ ipse non uidit, illi fidem in omnibus non adhibemus, nam & de Lemnia terra ages, iam putabat hædino sanguine commisceri, priusquam oculis uidisset non fuit in Ponto Galenus, propterea hoc uidere non licuit sed id retulit ut ab alijs audiuit, quamuis, & Auicenna illud idem asserat, atque Mesue.* SER. *Quod dicebas Rheon, radicem esse nigro colo similem, Rhabarbarum uero lutei coloris, nos fatemur, et Rhabarbari radices nigras esse, sed extimus cortex auferatur* BRA. *Vidisti ne istud?* SER. *Non uidi, sed nostræ menti ita succurrit.* BRA. *In his quæ sensu constant non est*

eſt opus imaginatione uti, ſed ijs uti ſolet uidex eſſe de-
bet forte radices aliquæ quibus terra inhærebat, aut exu
ſtæ, nigræ uel ſimilis. Sed hoc etiam, uereor ut Rha
barbarum, cum Rhapontico item ex ueteribus, quoniã
eadem proprietates, eadem operationes noſtro tempore
Rhabarbaro ſint, quæ ab antiquis Rhapontico inſcri-
ptæ ſunt. BRA. Eadem omnia ſcripſerunt, ſed deſcri-
ptores in Rhabarbaro quas etiam ſuperiorum ætate
eaſdem uires nouas quas habere, & multo præſtantiores
eſſe, quam in alijs. & tamen erunt in ſpecie diuerſa. AL-
de Mauritius Rhabarbaro attribuere, quod & bilem
craſſam educat, & pituitam, uerùm tamen Rhapontico
id non attribuere, quippe & Rhapontico ſaturos
inuenire ſeremus, à quibus etiam pituita non ipſis ex-
preſſum non ſit, nempe ex acetoſa alacre non præ-
parat craſſa incidit ac plegmata, ex amaritudine de-
tergit, & etiã craſſa incidit ferrum, ad quem ex aceto-
moua, ſi uero ad mingens, quoniam in ſe habet aliquid
terreſtris, quod frigidum eſſe tum uires habere iure
mur, & tamen diuerſa eſſe, uerum quoniã inter ſe in mul
tis alijs ſimilitudinem habent præterquam in his præ-
dictis, propterea Arabes non ſunt in Rhabarbaro illa refer
re, quæ de Rhapontico ab antiquis ſcripta ſunt, cum ta-
men & alia ſint radix & ipſi non tam ſaluant Rha-
pontico. Antiqui præterea faciunt Rhaponticum leue,
ſed Arabes probant Rhaponticum ponderoſum. BRA.
Quoniam ad diuerſa comparant nam antiqui alijs radi-
bus comparabant, Arabes uero comparant radicibus in
eadem ſpecie. BRA. Leuiores radices potius probare
deberent, quoniam pro nota expiata ab antiquis pon-
tur Rhapontici leue eſſe oportere, præterea opus eſt

comparationes intelligere & ad eadem & ad diuersa si tu ergo alia ratione radices nos ratione dicis, quod tam diu tacebo, donec uim si ubi radicem illam inuidi, hæc Dioscoridis de scriptione de Rhapontico similem
ra. Venenosi Aristophanes opse qui campestrem
promissa habebat, aurea, mea parcens sim-
plicitati, mortiferam pabulum inhibe-
tis radicibus. & ubi eum portari cu-
rauerat cubo Dioscoridis descripto eloquebatur, ut
cuperet quantus esset uenenosus radix Anna-
nus. Hæc ratione hoc quæstio de Ta-
manno pomo. Quam breuis est annus, in
cuius fere [illegible] dies sedem nemus gi-
gnere [illegible] sed places mihi etiam.
Sed [illegible] Nec ea dem sententias ideo reiecio, his
denique uerbis Plinius reiecit ab eo Dioscoridis
radicis de scriptione. Reperire me apud
Dioscoridem, aut alium quem nostrum authorem nostrum
nec eum obseruare [illegible] Hercule illo ar-
borem solere excipere uanitate decernunt
uerum mihi ea ita [illegible] tamen præterire non
possum nec nemo alius [illegible] authores admit-
tere, & bibere [illegible] Plinius
Rhabarbarum ejc excidunt nec nam fol. nomi-
ne Rhabarbarum mentio fit a Dioscoride capitulo eo
[illegible] Antesne tu inuenire,
inuenta abolere? [illegible] Non tam efficax au-
deo fed duntaxat me, fed animo concipere omnia-
bortor prodiquam ab his quæ cœpimus tradimus per-
petuo silentio transire decernemus, aut breui scripto mã-
dabimus.

dabimus. s t Sentis ergo Rhaponticum Dioſcoridis &
aliorum antiquorum autoritate de alia re ſentiendum
ſtro tocato [illegible]
do hoc genere, ſe latco cortice, ut alnus, ſed
nefis arbores, ſi femma ſi [illegible] alnus quo ut mur
dum ſa res e [illegible] Arbu=
tror non deſcribendos eſſe, qui eas tam ſolicitas am
ſcribunt. [illegible] nos alnos ſequamur, nonnullam. s. in
hoc ſcripturam, nempe [illegible] ſ [illegible] dicitur qui de re ſeri
bere tentat, ſe qua [illegible] pro= 10
bi uri ſcribere [illegible] ſ [illegible] dicitur, ſed ad ſen=
ſum ad [illegible] qua
eadem [illegible] ſ [illegible] optima ſeri
ptura, [illegible] ſ [illegible] ſ [illegible] ſ

iccur humor bus plenus sit & sola calida qualitate non
alijs uacuus. Nec, etsi ero in communi herba de qua ap
nus primus, ad haec respondere non ad libenter effica,
uerim, ita tamen ut per eadem regulas medere
oporteat & per easdem, uerendum quam in calce quinti
libri de [illegible] eorum qualitatibus edo-
cuit [illegible] quod nos
exercitati [illegible] demonstra-
uerimus, [illegible] colendo modo frigi-
dus humor [illegible] aqua, atque eam requa-
re [illegible] deprimi. Pri-
mus [illegible] eandem non habebit,
[illegible] quae uero manu-
fecta [illegible] humectare, aut
detectae [illegible] dicitur. Et.
omnia quae [illegible] sine sunt manifeste ca-
lefacere, [illegible] intelligo
tua quae [illegible] facere, purgare, exte-
nuare, [illegible] tantum, non quod in inten-
sum [illegible] quae uel exterquidem
non tamen [illegible] facere humectare, &
exiccare [illegible] uidentur, uidere, & harum molem potest.
At [illegible] & quae non ita calefaciunt molestantur,
& quae quarto [illegible] da uero in quarto ordi-
ne [illegible] ut extenuent, de exceptionibus in
quarto [illegible] non tam simul apud
[illegible] sed in primis ordines fecidum s.
tertium [illegible] uel partes
dum de primo adem oranie an in partes distingua-
tur nullam mentionem fecit, quoniam euidenter non ca-
lefacit

lefacit, unde distingui non potest, tamen in aliquibus primi ordinis & sua quædam differentia inueniri potest, de bis uero quæ in quarto sunt ordine non solum tres partes aderunt, sed longe plures quoniam inueniuntur infinita calida secundum intensionem, & remissionem calorem, omnia tamen in quarto sunt ordine. hoc autem suppositio de mecum pro qualitatibus simplicium medicamentorum inuestigandis ad rem propositam progrediamur. S C. Rhabarbarum igitur calidum & siccum erit in media parte secundi ordinis. R R A. Id iudico & attingere ad tertium, quoniam manifeste me calefacit & exsiccat, & humentem atque crudum. S C. At neque hoc Rhasi placuit apud antiquiores inuenitur. R R A. Si rhabarbarum illam legamus quæ contra choleras dicitur, huic adsimilis apparet, sit ipsamet mihi persona medere videatur, amplures recentes, & Galenus abjudicare eam electe fuerunt. Augusto berbam accipiebat cum manibus junctis. S C. Iam cepi, Dioscoridis textum legas. R R A. Aures pressa ut cum pusilla folia habet. S C. Habet eandem Ecclesia etiam Romana conferri possit. R R A. Absinthium. S C. Nec ad hoc dissentio. R R A. Colore ut in brassica nascitur. S C. Iam scio uerum habet, sed extra habebit. R R A. Semine modo per ambitum incisuris secta. S C. Hoc non ita quadrat. R R A. Omnino incisuræ sunt, licet parum: caulorum et folia habet, datorum, trium ne ait pro caulorum ait uidere. S C. Hoc frequentatis me uidi. Habet enim radices longiores, quam herba alba quam uidimus. R R A. Molles a radice natas, in quibus papauerum modo capita sunt. S C. Recte modo papaueris dicit, quod ceu caput, no est omnino ut illud papaueris. R R A. Horet colore ad cæru-

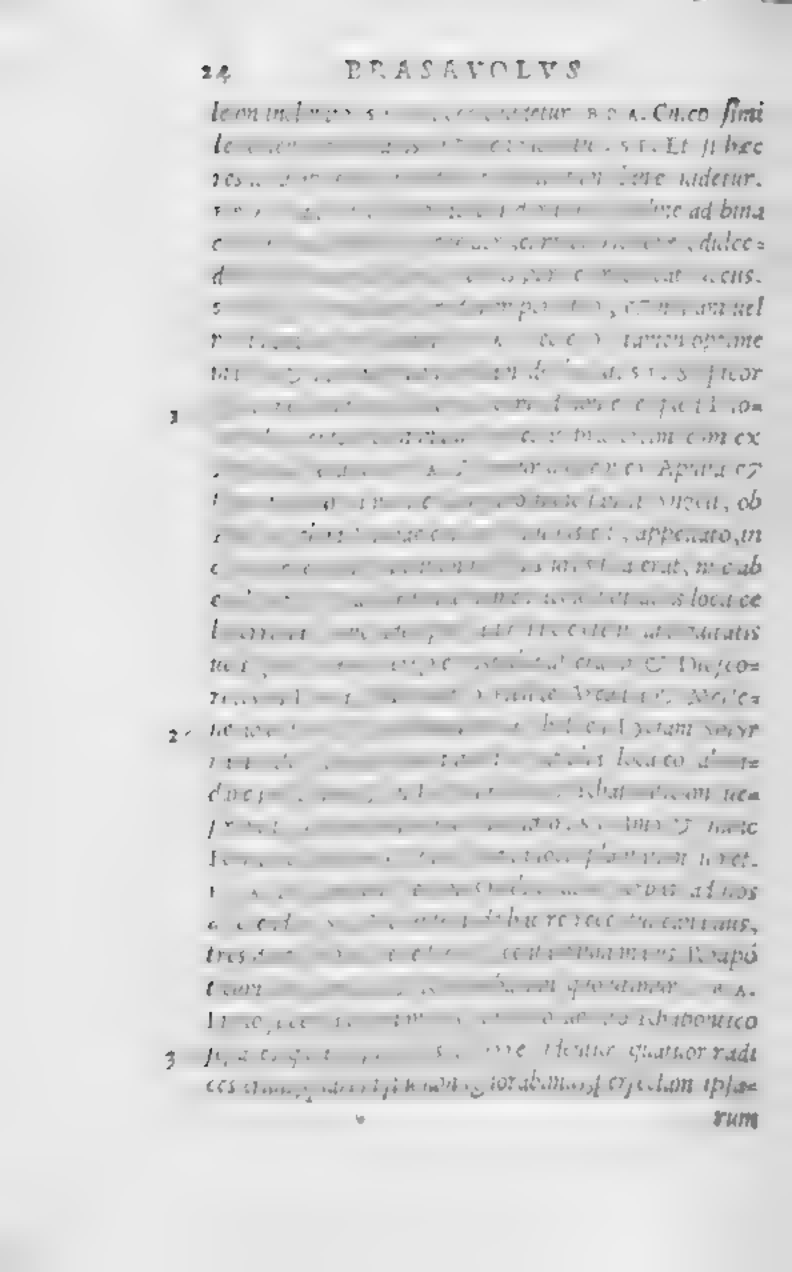

rum hiſtoriam neſcemus. S I. *Obſecro vtiam quid ſine*
edoce S. B R A. *Tibi tacco ſi he de nothum Rhapontici*
non eſſe Dioſcoridis Rhapontieam dixeriſſe, nec etiam
eſſe centauream maius eius Dioſcoridis, nec parum fuit
adeo vtue eius opinionis ſit, id ſimplex non eſſe, id
quod [illegible] hoc Rhapontici
proueniat. [illegible] centaurium nō vgo dicitur.
B R A. *In eo [illegible] dicis nomen, bis di-*
gita, [illegible]
[illegible]
[illegible]
*[

BRA. Finge te illud audiſſe ne plus temporis hac in re conteramus, hæc radix cuius folia in hoc monte uirere ui dimus, & cuius copiam colegit herbarius non ſi centau reum maius Dioſcoridis, folia centaureæ ſimilia habet, & quæ in officina habes, & pro Rhapontico uendis, primam uero Rumicis ſpeciem iudicauimus, & certe Rumicis radices uero centaureo, & illi cuius folia in modum ferræ diuiſa non ſunt, ſimilimus iudicamus. SER. Non eo properemus, non eramus hac hebdomade expediti ad herbas.

HER. Tot herbis conſecutus es? SER. Officinam meam opplesuras ſum ut nihil deſit, nec ab his montibus diſcedam, quin hos ſaccolos plenos uideam. BRA. Studes igitur in his montibus omnes herbas inuenire? SER. Omnes, quibus utimur, & omnes flores, omnia ſemina, omnes radices. BRA. Hoc erit in maximum agrorum incommodum non enim omnes herbæ in montibus prouenire ſolent, ſed aliquæ in conualibus, aliquæ in humentibus locis, & planis aſſuetæ naſci. SER. Arbitrabar montanas herbas uirtute magis polere. BRA. Polent quidem ea, quæ a montibus ſumi debent. SER. A puerilia hoc imbuberam montanas herbas ceteris præferre. BRA. Nec ſolus eras huius opinionis particeps, ferebat ab Hippocrate acceptum in comitiali morbo, qui uidetur præterre montana herbas ceteris conuenire. Verum hæc montanæ herbæ & aſtringentiores ſunt, & ſiccatiores, nam firmiores, & roborantiores ſunt, acriores ſed, & uehementiores, quam aquaticæ propter terræ dominium & aeris tenuitatem, ſeres tamen reperiuntur, quæ paludes lacus, ſtagna, paludes, fluuios, rimos, fontes, & riuorum colligunt, quas imbecillas, nec multi roboris, ſuccoſiores, dulciores eſſe duo uerum Hippocrates de herbis ſo pectat, quæ arræ

bili

bili aduerſantur, cum Abderam profecturus eſſet ad Democritum ex hoc morbo curandum. SE. Obſecro te per Medicæ artis Deos ut in hac herbarum collectione mecũ ſis, & eas herbas eligentias quæ in montibus, & quæ in plano, loco ue aquoſo & humenti ualeant: hic enim non deſunt conuales aquoſa loca, & plana. BRA. Id lubentiſſime agam ſed nec omnes herbæ hic naſcuntur, quia nonnullæ alibi petendæ, nec tempus hoc aptum eſt, ut omnes colligantur. SE. Nonne poteramus omnes Ferrariam aſferre, & tranſplantare? BRA. Poteramus quidem, ſed ut res amittunt. SE. Tamen eadem ſolum ſeruant, eundem caudicem, eoſdem flores, & eoſdem fructus. BRA. Immo multæ non fructificant, ut calamus, ſolocaſtæ, quæ in montibus, & ſua cœli periodo fructificant, alibi uero nunquam, & pinea niſi ſalſo quodammodo ſolo fructificat. SE. Vidimus pineam Ferrariæ, quæ fructus gignebat, & nunc etiam extra mœnia Ipſatio tonſus militaris in horto monachorum ſancti Partholemei, et in horto patrum ſancti Pauli caſtrenſem. BRA. Fructus quidem pariunt præſertim pinea, ſed imperfecte maturant & pineæ nuces minores ſunt, ita natura res diſtinxit ut hæc cœlo iſto, illa altero gaudeant nam cœlum eſt quod parit non ſolum ut Theophraſtus inquit, quamuis & terra aliquid ſuccum unquam mater & matrona, cœlũ uero efficax forma eſt & agens præſertim cum influxu cœleſti & hoc non ſolum in plantis, ſed etiam in animalibus uim habet. SE. Quemadmodum animalibus? BRA. Leones in Italiam ducti. Cremonenſes educantur, tamen non pariunt uel parce id faciunt ut per ſobolem non multiplicentur, ſed cœli periodis in uiuentibus agit, immo & in lapidibus, ac mineralibus. BRA. Hæc nihil ad

rem

re vi [illegible] fero [illegible] herba [illegible] collegue
nem [illegible] me [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible] aliud
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
B [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

terreſtre frigidum,ut teſtatur eadem ſecunda cõmunis eſt
quædam calidit as,qua ſi tri[illegible]
cuiuſdam ſubſtantiæ eſt partic[illegible]
tas,tum leuit as unde euadeam[illegible]
ſed in fine prouel in principio ſecun[illegible]
uero in ſecunda parte ſecunſ proprietat[illegible]
re cum Rhabarbaro conuenit[illegible]
9 Rhabarbarum eſt ne[illegible]
Magis ſiccum eſt qu[illegible]
nem ſeruas in cola re[illegible] 10
nes flores poſtea co[illegible]
nique omn[illegible]
quomodo flores rene[illegible]
ris,quam hi eo annos te[illegible]
nant's 11 Omnia ſem[illegible]
ces. 12 A. Idcirco ſ[illegible]
rum temporibus,ſ[illegible]
dono dabimus,quo[illegible]
dicibus ſem ribus,ac ſ[illegible]
locis quæ herba quæq[illegible] 20
ciores habet,medium e[illegible]
uncta herba ortum duxerit[illegible]
parte incipere habeat ab[illegible]
tuam ſumme in qua tom[illegible]
s. Vtilius or lo ſeruatur ex[illegible] 12 A. Et
ab his incipe opportunum tempus florendi, ex ſi
nullo ordine d[illegible]
lum in colligendo omiſeris. 13 Primus eſt[illegible]
ptus camomillæ flos, quo frequentiſſime utimur. 14 A.
Chamæmelon potius dicito,nam Dioſcorides ita appella
ri cenſet,quia odorem mali habeat. 15 Id alias audaui,

ſed

ſed quomodo odorem mali haberet nunquam diſcere po-
tui. BRA. *Nonnulli putarunt floris mali odorem habere.*
ego autem puto odorem mali pramaturi intelligendum,
non tamen is præciſe odor eſt ſed in illum uergit, nec cu-
iuslibet mali ſed alicuius tantum ſpeciei hanc herbam in
hoc monte colligere poteris, nam ſicca gaudet, & macris
ac ſemiis uacet in ipſa, caliditas, & ſiccitas aliqua ex-
petuntur, ſed mireor eam flores tantum legere ſtudeatis,
quam & herba, & radices utribus præſint. SE. *Herbã*
quoque ſeruamus ſed flores ſeorſum radices uero in uſu
non ſunt. BRA. *Iubeo ut deinceps ſerues.* SE. *Seruabo,*
ſed nunquam uendentur. BRA. *Ne uerearis nam ſeruabo,*
ut eas prius uendas. unum præterea admonitione digna
eſt quam tres iuſt chamamoſpeces cur hanc unam tan-
tum colueris quæ in medio ſolidum aureum habet ſo-
liolum alias circundatum, cum alterum genus habens ſo-
liola alia purpurea caloribus ſiccioribus ualeat, & Iran-
theman ſimul ab ſe ſimul propriè dicitur quia uere floreat.
præterea unde in hac tenuia terrenum crocus habens ſoliо-
la alba area unde Orchis Anthemon uocupatur quod cen-
dis unciis magis ualet. Ejecto cur nos pharmacopolæ
hæc genera emperdis, ſed ne mireſ les unare poſſunt
de quibus Macer poeta, qui de herbis carmine ſcripſit
ejus liber qui circumfertur Macri hæc in hunc modũ canit.

Authores dicunt tres ſpecies cratus eſſe,
Quas folio florum dotatas ſplendore colore
Tradunt, eſt cunctis medius flos aureus illis:
Sed uarius ſolijs flos circumcingitur ille,
Albet, uel nigri ſunt purpureique coloris,
Dicitur Anthemon proprie, cuius foliorum
Purpureus color eſt, maiorq; & fortior hæc eſt.

At

At Leucanthemon foliis deprehenditur albis
Melinus Chrysanthemon, in omnibus illis
Sicca, calensq; gradu primo concedatur esse.

Haselnus Macer, qui utres trium specierũ po lea enumerat & quamuis speciem unã nigri coloris esse dicat, Melinum intelligere oportet, ut postea quam eas distinguit, manifeste scribit. SE. Nos unam speciem tantum seruamus quæ habet foliola illa alba aream g'obiam circundãtia, quoniam in Ferrariensi solo illa areat, cæteræ minime. est autem ea, quæ leucanthemon appellatur. BRA. Aliæ etiam species in Ferrariensi agro nascuntur, licet non adeo frequenter ut iuxta eam speciem colligis. SE. Deinceps hoc agamus, ut errorem meum emendes, ut ambigam hoc esse chamæmelum quoniam Dioscorides illa flo rum foliola magnitudinem florum ruta habere tradit. BRA. Rem non probe intelligis quoniam Dioscorides inquit foliola illa esse parua tenuia mollia quam autem dicit habere magnitudinem florum rutæ, ut puto, errore intelligit non in paruis foliolis circa aream ipsam flos, ut sensus florum totus chamæmeli magnitudinem florum rutæ habet, & in rotundum mucronis. Tibi assentire cogor, ut ut totus flos qui florum rutæ magnitudinem æquet. Serapio cap. 22. Dioscoridem intelligere videtur, ut comparet florem chamæmeli florem rutæ. BRA. Satis ne colligis tum putas? SE. Duobus adhuc anis erunt. BRA. Ne tam magnam copiam lenis, ut ea altero anno utaris, uerum singulis annis recentem habeto, aliaq; utres deerunt. Siccas autem est de eius oleo, quod inueteratum efficacius sanat, nec prætermittis ex floribus recentibus pastillos fingere, & seruare pro fudoribus ciendis, ut Actius ex sententia cuiusdam Aegyptij cõformari docet.

cet. s t. Simplicibus autem herbas colligo, & ueteres proue
cio præcipiunt quam maturescant. Quæ
Proue. gis. s t. Quæ nam sunt chamæmali qualitates?
BRA. Cæterum in sexto de simplicium medicamentorum
facultatibus calidum & siccum in primo ordine esse
mauimus facere. In secundo de compositione medicamen
torum secundum locos capitibus de hyssopo quibus ex ar
dore capitis adest, atque chamæmelum & oleum cha
mæmalinum, & reliqua pectori conuenientia adesse chamæ
mali non ex qualibus contingere licet non habere nisi mediocrem
qualitatem quæ erit in primo caliditatis ordi
ne, calentia sed sint omnes, qui post ipsum scripserunt
autores tam Græci quam Arabes & Latini. s t. In hac
re anceps sum, & non sine ratione, an chamæmelon in
primo sicco ordine calidum sit, cum quia in primo ordi
ne adest sensibus obiecta quædam caliditas, quam opus est
ratione comprobare, uerum in chamæmelo est manifesta
simma caliditas, quæ procul dubio ex odore, sapore, colo
ratione deprehenditur, unde in secundo odore calidum est
iudicarunt. s t. Ego alias huius sententiæ fui tamen non
à Galeno hyssopum uel poliam in ultima parte primi or
dinis calidam propterea iudicatum hinc oleum chamæmelinum
potiora facere potuit, & in tertio de simplicium medica
mentorum facultatibus capite de chamæmelino oleo hæc
dicit est & chamæmelum non tenuitate quidem rosæ pertra
le, calore uero ad oleum unguentum magis accedens hominum tum
familiarissimum temperatum. s t. Adeo ut corpori applicatum
tur calefacere, & id quidem manifeste. BRA. Id facit cæ
sitque tenuium partium, unde facile penetrat, & suam tenuem
quam habet in primo ordine caliditatem imprimit. s t.
Cum uideam tormina discutere, & multum relaxare, hæ
mo.

ius semper ero sententiæ, quod in secundo sit calefaciendi tum ordine, immo & exiccandi, quamuis de ieiuno cum aliquo digladiar. noluerim. BRA. Quod habet testo, quisque locus est, ut suam sententiam sequatur modo probabit. ego potius & caldeam & antiquiores sequar, tamen ab hoc ab linere nō possum de oleo chamæmalino, quod nunquam illud supra caput exadore dolentem imponerem, sup. in inclinationem, quamuis hoc oleum ad ardorem comparetur, in quidam loci potest, nec illud præ 10
tereundum est, chamæmelum terrarium alios ejecere, quam a Dioscoride rejectum. BRA. Ego autem sæpe uoluerim quibus nominibus ab aliis nationibus appellentur, his demptis, quæ a Dioscoride & Plinio numerantur.
BRA. Rem dignam quidem petis, sed fere impossibile: nā quot provinciæ sunt, tot fere nomina, & quot etiā in provinciis diversæ urbes aut castra etiam nomina diversa reperiuntur, ut Hispania provincia habet Lupianam, Bæ 20
[illegible] Lusitanicam, Lusitanam ipsam Macecam appellat, Græcia Graecaniam, Gallica Memmiam, Germanorum [illegible]oblum, blum enim apud ipsos florem significat, Pannonii Pomyen uocant, Cretenses uulgo eodem nomine, quo nos utuntur. At postea quam nouem tres chamæmeli species ferundas, & simul herbam, radices, ac flores, nec hos montes prætervire conuenit, ideo ad alia transire opportunum erit. SEB. In hac mea schedula secundo loco molarum flores scripti sunt. BRA. Ergo mutemus ordinem seruas, quia frigida calidis immiscuisti. SEB. Hoc a principio admonui, ne ordinem aliquem in mea schedula expectares. BRA. Esto, uolo sequantur, ne ipsas in montibus quæras, præsertim communes has, quas Dioscorides 30
nigras appellat. SEB. Dicit ne hoc, ac si sint aliæ uiola-

rum ſpecies præter nigras, à quibus uiolatus color nõ
ſtra materna lingua deducitur? BRA. Immo plures alię
ſunt uiolarum ſpecies, & ab authoribus nullum in medi
cina cõmendatæ, ſed medicorum incuria nec colligun
tur, nec earum uſus habetur, & recte enim duo nomina ha
bent, quibus uiolam ſignificant, Ion & ueum eſt, quo omnes
uiolæ trahunt, ab Io quæ a Ioue in uaccam conuerſa
eſt, pro cuius pabulo tu ſic Ioas uiolæ in campo creue
runt: unde et nos uiolam ablato, ſ, quaſi uitulam dicimus.
Sub hoc ergo nomine Ion, omnes uiolas, etiam quas Ioſe
mnios dicimus, connumerantes intelligent. Aliud nomen
eſt Λευκοιον, quo proprie albæ ſignificantur, tamen ad
omnes uiolas uſurpant præſertim ad eas, quæ primo flo
rum uere naſcantur, hinc cadidæ, ſiue lutex, ſiue cæruleæ,
ſiue purpureæ ſint, de quibus omnibus aliàs diffuſe tra
ctabimus, quo nam in re medica plurimum ualent, & ma
ioris loci quã ſint, ne autem in præſenti ab incæ
pto remoremur, ne optimas tu uiolas purpureas, aut nu
gas colligere, quia de albis aliàs dicemus, dixi aut purpu
reas aut nigras, quoniam Proſcoriades in aliquibus codi
cibus immutatim legitur περι ιου de uiola, per hanc ta
men ea quæ apud nos in uſu eſt intelligitur, in aliquibus
περι ιου μελανος i. de uiola purpurea ſcriptum eſt,
Antiquiſſimi uero habent περι ιου μελανος i. de uiola
nigra. SI. Hæc adeo cognita mihi uidentur, ut longiori
ſermone indigeant, quam nunc opus ſit. BRA. Immo ion
gissimo ſermone ad loca umbroſa ſecedamus, ubi uiolas
nigras inuenies, en uide tam terram præ copia purpure
ſcere. SI. Quas partes colecturas ſumẽ? BRA. Tres
herbam, flores, & medium id purpureum, aut ſub croce
um, quod in medio floris ſitum eſt. SI. In compoſitis au

thorum

thorum medicamentis frequenter ambo, quoties uolu-
miscent, an flores, uel herbam intrectet ras sim. BRA.
Cum terrarie erimus, consulta tua mea medicamenta osten-
dito, quoniam aliqua flores alia herbam recipiunt, nam
in syrupo, qui uiolatus dicatur, pharmacopolæ plus
herba utuntur, nos autem potius flores accipere uideor-
mus. SY. Medium id purpureum quæ de causa colligen-
dum? BRA. Vt augmo succurramus, & comitiales in
infantia, si cum aqua baptizatur, quæ eum puris suis ua-
ribus insignitur. SY. Vtinam uerum uidam narcoticum esse,
ut Mesue illi tribuit. BRA. Vtrquidam excellentium uis
Mesuem reprehendit, qui uiolam in primo ordine frigi-
dam posuerit, hoc celebrem hunc uirum
suo paruo Mesue marginales quæ tam annotationes fecit
plus, quis in malo tam expedito conscripsit, ut non debuit
existimare, omnem Mesue celebritatem ita locupletatam ui-
le paruis quæ appendicibus, quum habeat omnia et ipsa et metu-
non Narcoticum esse, ut inquit omnia et ipsa et metu-
frigidatuæ optimi uiolæ et purpureæ, quæ optima est
uiola, quoniam nulla parte et ceteris, quæ frigidatio-
ne indigent propter calidam et sedatam facultatem, ut
extinctiua phantasiarum est. SY. Hæc sententia mihi plu-
rimum arridet, nec erat tam magistra terra et cal-
pandus, præferendum quam Auicenna, quem Mesue imita-
tur, & scripsit humile diuerit, ut uiolas forte
tuo colore credet. BRA. Neque ego id credo, ut
credat, ita res se habet, ut dixi, obtinet
tur. SY. Postquam de uiolis mentis locuti. Me acci-
pit. BRA. Non dee, ut ait alter optimus medicus leuandi Mesue
ab hoc onere, ex altero autem ipsius textum quo quidem
legitur Narcoticum esse Violam, sed ita scribit, & ipsa

nusquam reperiuntur facta mentio ordinis qualitatum tuo
Lanfri, Medicus vir doctus, & bonus dixit in primo ordine
centesimi tertii Aphorismi, at quidam de modis agens
hoc dicit, audaram ista a meam, & jubeo ut tuo libro
transferas centesimum primum ordinem in primum
ordinem centesimi tertii Aphorismi, ubi objectam tibi qualitatem ha-
beas, & inde ex ipsius nomine aptam qualitatem de-
prehendas, quam obiectum subiecta excipiens ipsa in
primo ordine secundi Aphorismi. De humiditate vero
quid dicendum sit, nemo bonus, quam frigi-
dum non esse omnes fatentur, ostendit. Sit.
Cur Medicus, ubi Aphorismi dicens? RAS. Non dis-
sentio, ut ais, ego, aut prohibeo dicendi, & re-
clebris recentioribus, quos tu regis proverbiorum, sat, &
bum te recipere. AGERONIUS. Sanctorum collectoribus
suaram ut sum, cum libris Aphorismorum, & bonis es-
sentiarum ipsius Hippocratis secundi ordinis fri-
gidis plantis, ut terra non comedis. RAS. Libenter
fecerim, si mihi sacrificabuntur nationes appella-
tionis [illegible] AGERONIUS. Quibus nationibus appella-
tionis [illegible] RAS. Ad [illegible] AGERONIUS. Ad
*[

guine Cupidinis, aly ex uno ſparſi à Cupidine laſcuntes alis in cœna Deorum ſed hæc lectarium ſalubramenta omittamus dic optime ſenex quot rerum genera ſeruas? SEN. Trifera Rubra ex quibus ceram electuarium, & ſaccarum roſatum ex nimis Communes pilulas, ex quibus aquam præparamus, & hypociſtum roſatum ſolutum & Albas quæ Nauſeosas appellamus pro ſolutiuo ſyrupo, & odoratas eas confectas, ac nunquam ſolueres quaſi ſanas conquiramus, quas rarissime, aut nunquam utimur ad proximorbos ſeruamus ea pilulæ 10 bet aperes colericos humectas ſicca. Apud Theodoram ſtum & Vnum diſtinctæ generæ ex locis reperiuntur, ut Præneſtina, quæ celeberrima eſt, Campana, Mulgia, Trachina, Alabaſtrites diſtinctæ ætatem habent in diuitiis ſolierum, quæ ſuperiores, ne alcoremium ſint Roſæ enim quinq; ſolierum & non pauciorum, & centum ſolionum, & non plurium reperiuntur: ferunt etiã aperitate, leuore candere odore ex turoſas, quæ circa hæc ruderata, ſolutas. SER. Quas legere debeo & quas partes SERAM. Nunquam legi quod mihi memoriæ eſſet aut herbam aut radices in remedia adhiberi, ſed tantum flores, inter flores autem purpureos, aut purpuraſcentes, damas ſeruato quas Melias Pancratium, & Narciſſum colocembides nec diuerſi ſunt hæc ſecretes contentuelem in his ſolas colligo eas tamen & eius partis inſtrumentum quam precores tum affectiones parantas non ſufficerent ideo et in uſus his quæ passim uocem ſi contingat habere conuenit & damascenas etiã, quas antiqui ignorarunt rediras eum ſyrachbeos neſcuit arti patas, quas Ligiarum nacquatio à nis ſuperioribus admouent, de illis enim partibus, aut de his,

quæ ibi naſcuntur, nusquam antiqui locuti ſunt, aut illuc etiam poſſe nauigari prodiderunt. S E. *Optarem ſummopere, ut partes in roſa demonſtrares, quas hoc anno, & aliis ſubſequentibus ſeruaturus ſim.* B R A. *Multæ ſunt roſarũ partes a Plinio, & a Theophraſto numeratæ, quas habere oportunum erit, una eſt cortex, illa ſ. quæ calicem circundat, quæ cum calix aperitur, in quinque partes ſecatur.* S E. *Sunt ne illæ, de quibus ſcriptũ eſt, quam uis parum eleganti carmine,*

Quem ſunt Parres in eodem tempore nati,
Tres ſunt barbati, & duo ſunt barba abſque creati,
Vnus de quinis non eſt barbatus ubiq;

Illæ quidem ſunt quæ in illis carminibus, tanquã enigma proponũtur. B R A. *Valent ne hæ partes in re medica?* S E. *Valent, exiccant enim & extenuant, ideo ſcorſim eas ſeruabo.* B R A. *Ne alias partes omittas obſecro.* S E. *Calix eſt illæ roſæ globus antequam folia patefaciant, quem nos uulgo bocolum appellamus, hoc etiam integre ſeruarunt ei, quemam optime exiccat.* S E. *Forſitan quia adhuc immaturus, immatura adhũc ſtiptica quodammodo eſſe conſueuerint.* B R A. *Immo, & quia eam naturam habet, quæ ſit ſponte innaſcatur. Illos eſt illud medium exiccans capillamentis repletus, capillamenta ut reor uelut tenuia fila ſupra quæ flores incident.* S E. *Hæc etiam ſatis habeo.* B R A. *Habent quales in roſa unc numer & ſunt hæ calicis roſarum partes, quæ bus ad multa pro ratione uti poſſumus ſimul enim capillamenta, & flores leuigo, mulium enim adſtringunt Galeno teſte, & progymnaſ. Dioſcoride, pro albis uero mu*
lieris flaccidis hæc ſimul paranda, quanquam & pro rubris ualeant. Caput eſt globulus ille ab inferiori parte,

te,quem ſi aperias,re quadam ueluti lana plenum uide-
bis,quod quum maturuerit,ſemen ambit,aptum platari-
non plantatur autem quia tardiuſcule naſcitur, unde
multos deceptos arbitror,qui putarunt ſemen eſſe id ro
ceum,quod flos dicitur capillamentis inſidens, at ſemẽ in
capite eſt,illi uero flores e ſemine prodeunt. Decipiũtur
autem plerique recentes,qui antheram roſæ florem pu-
tarunt. Verum anthera Celſo teſte compoſitio eſt ad oris
ægritudines proficua, quæ tamen roſas recipit. de an-
theris,id eſt floridis compoſitionibus mentionem facit Ga 10
lenus 5.de compoſitione medicamen. ſecundum locos,ubi
de gingiuarum doloribus agit,& in calce ſecundi capitis
ſexti libri eiuſdem uoluminis, folia ipſa ſunt ueluti tegu
mentum ſeminum:in his enim natura propter ſemen om-
nia facit, ſicut etiam in fru libus ſemen proprie fructus
eſt, ut in ſecundo de anima libro ab Ariſtotele docemur,
& i Theophraſto in libro de plantarũ hiſtoria. caro au
tem illa,quæ ſemen circundat,propter ſemina facta eſt.
Lanam illam per ſe colligito,quæ ad Gonorrhœam mire
ualet,& in menſe Octobris ſuccum ex capite exprimito. 20
S P. eſt ne caput illud,quod ſubrubeſcit,& crabrius effici
tur,quum in maturitatem peruenit? B R A. Illud inquam.
S B. Cum eram puer libenter eo ueſcebar quadam miſta
dulcedine allectas. B R A. Succus ad paſtillos confecten-
dos optimus eſt qui adſtrictoriam uim habent, & per ſe
ſolus induratus Gonorrhœæ,in aqua plantaginis potus ſuc
currit. S B. Folia deſpicere uideris. B R A. Nunc ad folia
peruenientes, quæ duas partes habent: illa enim infima
pars alba unguis appellatur,quæ in medicare ſi author-
es cõſideremus,nullum uſum habere uidetur. Reliquum 30
foliorum,& expreſſum in ſuccum,& per ſe,ad plura cõ
uenit,

uent, si Dioscoridem, Plinium, Galenum, & cæteros antiquos medicos præcedat, nihilo nec magis despiciendus, quæ ex his rosis componitur medicina, efficacia valet. s. v. Quod si rosa rubra, ut ex præcedenti colorem habet, summe temperatam valere existimatur quodam Mesuem reprehendere decet in eo, quod rubedinis, non plus esse rosa quam homo mentitur. BRA. Quibus argumentis reprehendis Mesuem? Primo, quia rosa non habet speciem ex rubedine, ergo dicta rosa non est rosa; præterea colore deperdito, omnis fluatur, & adstringendi vis. BRA. Non debuit adeo inconsulte reprehendi Mesue. Nam compositionem rosæ constituentibus ex partibus albis, & rubris temperatis, & consideratis his partibus, rubræ rosæ, non autem albæ amaritudinem, & ruborem tribuere, per quæ species rosæ rubræ circumscribitur præter hæc specularis corpus, quod ex his duobus esse rosæ magis seruet, an amaritudo vel rubor, & considerans imperfectiones, quæ fiunt ut amaritudo efficiatur, & rubor nouit maiorem impressionem facere virtute dante ruborem quam a dante amaritudinem & hoc una regula philosophica ideo rubor magis quam amaritudo, aut etiam odor perfectionem illius conferunt, ideo scripsit vel intendit in abstractione roboris, & est quam rosa rubra non est rubra id est ruborem amittit amittit non vel rosa, sed ut homo mortuus est, homo, nam est præcedens homo est non quam autem rubedinem amittit, ut si ueteres ex se vino quam in palucrem transit, aut cum putrescit ut si in hoc vel illo loco rosis dumisers, breui ruborem amittent & exoleæ efficiuntur & tunc non sunt rosæ. Nec Mesue intellexit rubedinem esse veram differentiam, quæ rosam in esse eo tuetur, sed est aptius accidens, quam aliquod alterum ad circumscribendam differentiam Quæ

uero

uero ille infert tunc albam rosam non esse rosam, conse-
quentiam expectamur nam in rubris rosis loquitur, in al-
bis autem aliquod aliud portabis fumeret, quam colorem,
ut eius speciem circumscriberet, recte uerum est amisso
colore adhuc odorē & adstringendi uim seruari: si enim
per putredinem hoc patiatur non modo nō bene olet, sed gra
uiter etiam fœtet potius quam relaxat quam stringat. at
si hoc per senium fiat quoniam in pulverem ducuntur, nihil
penitus redolent, & ita stringunt pleraq; pulueres unde utr
alterum tibi placeam illam celebrem, arbitror esse puta- 10
tur, quod non ita est, tamen quam exhortatur, dicer-
sus utres subit ut graci parter, ac Latini docuerit. sed
in alio de hoc uero maior, quo magis Mesuem manifeste
errare, quem dicat albas rosas non solere, quod è quam
cōsideratu sit, nam rosæ albæ de secundis Damascenas
dicimus quam albæ, uirent, tamen cæteris purgando
excellant, sed pace dixerim tanti uiri ac mei præcepto-
ris plus peccat ipse quam Mesue quoniam Mesue suo ge
nere rosarum eas non mandarunt, sed de secundis peccan- 20
tur, immo jubet capite 13. capitis ab nomine Nersim,
& Auicenna ab nomine capitis quarti hoc uocabulo cor
rupta exemplum & non ab nomine rosæ est intelligat.
est ergo manum Mesuem in alba rosa reprehendere, quam
sub nomine rosæ intelligere. sed secundas rosas com-
munes has nobis esse rubras tenent, & error prior
priore detegatur quia rosæ de secundis non sunt quas Da
mascenas appellamus non enim sunt rubicundi mites no-
stræ Damascenæ, sed pallidæ de secundis quod hi
authores refert unde Damascenæ nobis edidit & sic 30
ea in tertio ordine sumpsit me de secundis de his autem
ut

ut denique de rosa finiamus. S B. *Ego autem minquam de illa finitum arbitrabor, nisi omnes rosarum partes, quas collectarus jam in summa edoceas.* B R A. *Hoc libenter me agam si promptas aures accommodabis, puniceas rosas coniuge, rubras, albas utpote magis adstringentes) & Damascenas, ex omnibus autē his rosarum speciebus prescriptas partes serua, quæ ad plura in medica arte proficiunt, ut Græci partim, & partim Arabes edocuerunt, quæ (ut fœlicius numeres) in hanc modum disponentur.*

10

Rosarum species seruandæ.

Rosæ punicæ.	Rosæ rubræ, quæ pastorum
apud nos sunt.	Rosæ albæ.

Rosæ Damascenæ.

Partes Rosarum seruandæ.

20 Cortex	Calix
Flos	Capillamentū, uel capillus
Caput	Lana
Semen	Vnguis
Folium, dempto ungue.	Succus ex foliis.

Hæc sunt, quæ singulatim legenda, ac seruanda sunt ad rem medicam valde profecturi. S P. *De rosarum qualitatibus, ut nonnihil edisseras obsecro.* B R A. *Galenus de rosarum qualitatibus in libris de simplicium medicamentorum fa-*
30 *cultatibus ample tractauit, atq; rosam compositā esse ex aquea substantia calida, mixta duabus alijs qualitatibus adstrin-*

adſtringẽti uidelicet,& amaræ. Meſue & Auic. roſas in primo ordine frigidas, in ſecundo ſiccas cenſet, at Aſſerroes in collectionibus ſuis, illas in primo ordine frigidas, & ſiccas autumat. At ſi Galenum conſideremus ſecundo libro de ſimplicium medicamentorum facultatibus capite ultimo, ubi de oleo roſaceo agit facile colligere poterimus roſas in primo ordine refrigerantium eſſe. SE. De roſaceo loquitur in quo eſt oleum, at oleum recens omphacium non eſt abſque frigiditate, unde ex ſolis roſis id non habebitur, ſed & ex ipſo oleo. BRA. Deceperis ſi Galenum præcitato loco recte conſiderabis, quippe inquit oleum eligẽdum eſſe ſalis expers, & purum, quod dicit eſſe mediæ materiæ, & mediæ temperaturæ, unde nec calidum eſt, nec frigidum, ſed quicquid habetur frigidi, id totum accipitur à roſis, poſt hæc de experimento quod ſit frigidæ temperaturæ, et ratione roſarum inquit, experieris ergo eos, qui adultione tentantur ab eo infrigidari protinus; utilitatem aliquam percipere, qui uero refrigerati ſunt omnes lædi, uti facile ex utroque intelligas, utres etius refrigerare magis, quàm excalfacere. non tamen ualida à roſaceo apparebit refrigeratio, ſed quæ proxima uideatur tẽperiei mediæ, uoco autem id genus medicamẽta, lucidioris doctrinæ gratia ex prima natura, ordine quàm refrigerantiũ, ut hinc manifeſte deprehendi poſſit, Galenum roſas in primo ordine refrigerantium poſuiſſe, uerum cum a medio declinet in prima parte primi ordinis erit, de ſiccitate nihil exprimit Galenus, in tertio præterea de ſimplicium medicamentorum facultatibus libro cap. 9. docet oleum neque calidum, neq; frigidum eſſe ratione temperati hominis, roſaceum uero eſſe in primo ordine frigidum. SE. In ſumma igitur roſa magis exiccat,

quam

quim infrigidet BRA Ita constat, Dioscorides autem dicit magis adstringere quim exiccare, id est siccam magis facere. SR Sicca sit ne magis frigida quim recens: BRA Non est magis frigida licet magis siccata sit SR. Argumento quod dicere, ut arbitrer, frigidior etiam cum exiccatur, quia cum prius nam ei mixta esset amaritudo remittebat, vel penitus amittit, cum vero amaritudo calidatati adsit, tegatur, remissa amaritudine caliditas, simul remitti videtur, & frigiditas ex consequenti augetur BRA Et si amaritudo amittatur, tame primi ordinis frigiditas servatur & fiet ut potius augetur, quoniam superficialis quædam bonditas remittitur atque resolvitur SR Hæc est igitur summa frigidum esse in primo ordine rosam, et in secundo siccam. BRA Ita esse non dubito SR. Ne prætermittas obsecro quibus nominibus apud alias nationes rosæ appellentur. BRA A Gallis Rozes dicuntur, ita scribentibus, ut nos cineamus, quamquam nonnulli etiam ita scribant rose, sed illud, ut legunt, ac fuerit, & proferunt quod plerumque facit Gallis quoties s, simplex inter duas vocales ponitur, ut ermani ros, vel rosen, primum pronunciare est alterum plurale sunt autè qui asserunt illud, ut est notissimum, ac fit, Hispani ferè nos rosas vocat, & retenses vulgo Roda dicunt, & Poonea Roza tua. Nec quid in tua charta scriptum sit prosequaris SR. Nempe sequatur BRA Ecce occasionem præstantem habes ex utraque specie tibi copiam parare, quoniam et rosas hac aliquam gratis defectus offertur his hortis quamvis alibi nimporea, & crocea SR. Cur nymphæ in dicuntur BRA Quoniam quam nos corrupto vocabulo Nenufar appellamus, antiqui nymphæa dicebant, verum barbaries in pluribus adeo nominis immutavit,

uit, ut nullam cum antiquis similitudinem habe ant, in hoc autem aliquid similitudinis seruatur, ut Nenufar, quasi nymphea dicatur, ex his duabus herbis flores, & radices colligere nihil impediet, nam foliorum usus (ni fallor) in re medica nullus est, ipsis enim in aestuantibus febrium caloribus utimur: Herrarienim has palustribus copiose nascuntur, si tamen hic præsentes colligere placuerit, diuiter expectabimus. SE. Hunc descensum ægre ferox, eris erit Herrariæ colligere. BRA. Immo apriores habemus, et exquisitiores nostro cælo utres: huc seruanda iam ad me 10 dicæ rei usum, flores, & radices, solus quidem uterque alius quis, accipiat. SE. Quæ nam est nymphææ temperies? BRA. Ignoro an de flore, an de radice loquaris. SE. De flore, de semine, de radice, & omni prorsus. BRA. Galenus ostauo de simplicium medicamentorum facultatibus libro, semen & radices deiccare confutat, siquidem mortuum id de ficca esse dicere oporteat. SE. Res profecto mira, radicem illam siccare se, quæ in aquis semper moretur? BRA. Immo eiusadeo exiccans, ut neutris prædicta cohibeat, addit & albam: nihil eorum profitato medici. SE. Cur ergo 20 Auicenna hanc herbam frigidam & humidam esse in secundo ordine docuit? BRA. De flore loquitur non de radice, uel semine, immo aliquot ex Serapione cap. 14. uidere licet, frigidum in tertio ordine, & humidum in secundo fecere, & profecto his potius a se mendam est quæ frigiditatem illi confortant in tertio ordine, & eadem et in foliis qualitatis, nam egregie refrigerant, & humectant, ut ego in frigiditate, & humiditate folia floribus præferre audeam. SE. Res mira mihi uidetur radices, & semen exiccare. BRA. Ne admiratione affectaris, quoniam & 30 alia multa, quæ in aquis nascuntur exiccant. SE. Flores

calidi

calidatatē habere uidetur, cum & odorem habeāt. BRA. *Is non est odor, tamen non negarem, & partem aliquam calidam habere.* HER. *Ne aliarum gentium nomina præ tereas.* BRA. *In præsenti filebo apud nos uocari, Taterc d acqua, uel Taterazo, sed referam Gallos, qui fere me do Arabum dicāt Nenufar taulne, Neufar blanc, album & luteum intelligēres. Saxones autem Germanorum pars tes selekenken appellant, alij in German a popdi Vuas fermachn, alij schebloumen, alij Nebbloum, quasi flores lu-*
10 *cium, albos autem a croceis distinguunt uocis, & Gelē uocis schebloum album significat, gelschebloum luteum, alij horwa urtz, alij horstrang, alij rotlerwa urtz appellant. nā ut a præ nostro patre admonitus fere tot sunt herbarum nomenclaturæ, quot urbes. Hisſan ex Lustrania Gal, hanc Polom Grzibenye, Lilien, Nodney, uocant. Tu ad reliqua transeas.* SEB. *Buglossa flores offerumtur, quid circē speciei?* BRA. *Spectabam an aliquo in loco huiusmodi flores uiderem, ecce ad tua fabuleta transeamus ubi tam ut deo purpurescere.* SEB. *Transeamus, tamen potius sedere*
20 *optarem.* BRA. *Nemo potest sedere, & herbas colligere, forte non ab re erit, si aptum hunc consederis.* SEB. *Bona uenia consedam, quam æquis id exigat.* BRA. *Ipsum herbæ nomen manifestum errorem ostendit : uulgus enim hanc buglossum id est bouis linguā putat, quam nullam habeat cum bouis lingua similitudinem sed potius cervinis linguæ similis est, eius enim folia longa sunt, ac strigosa cuius figura linguam canis imitatur. Boum uero lingua latior est, nō tamen hæc dixerim, quod cynoglossum Dioscoridis esse putarim: inquit enim cynoglosson eadem nō*
30 *habere, ut nobis Cretam tensibus constat, in quorum agro cynoglosson in terra spinosum non nascitur : humi enim*

strata

ſtratum eſt, ut Idem author refert, uerum herba è uiis bugloſſa non eſt, quæ caules habet [illegible] terra non elevatur, adeo nō eſt ex [illegible] Dioſcoridis ſed ergo eſt [illegible]. Hoc mihi facis non eſt quod [illegible] ro. [illegible]. Duas herbas [illegible] go appellari, nam id Dioſcoridem [illegible] gloſſon, & ſerpentariam uerum bugloſſon temporibus ſimilitudinem habere uerum, immo Nicolaus Leoniceus præceptor excellentiſſimus cum eſſe ſuſpicetur, tum in hac re potius ipſi ſeruas & antiquorum uerba conſentirem, quam alicui alteri. Illud tamen non prætermittam, duo genera borraginis apud nos eſſe quæ uocant ueram ex ſione, uerum [illegible] bugloſſon apud antiquos appellari. Eo loco demonſtrabimus [illegible] præterea ut hoc nunc dixerim [illegible] eo ſolo nomine ſe nonnē confundere alias herbas cum ſibi ad manum [illegible] promptiſſimas ſe eis herbis & ſimilibus recipere, quæ in uetuſtis officinis ſcribuntur. [illegible] quod ergo de hac herba colligere oportet [illegible] Flores herbam, & radices, nec tam iidem, ut communem herbam præmittas, ne alij medici a tua obſeruatione diſcordent, ſed quam abeſſe nouerunt, præſertim cum [illegible] boraginis uteras ne ſequantur. Hos adeo parui facere meum non eſt, nec obſtabo dantes ſalutare uelum. [illegible] Nō aris mecum bene uiuis ſi quas deſpiciendas eſſe putes alterius literas, horatius, quas ſi amplecti uoluerit ſenex, ne uicipar tu minas ſibi impendere putet. [illegible] Ratio tamen ipſa poſtulat, ut omnes ueritatem amplectamur. [illegible] Ego ſecus arbitror, quod ne nouatos cognoſco, qui adeo ſunt auiti, & ſophiſtica ſcarabæi imbibere, ut ueluti dibapha uetuſtis, nunquam ſint colorem

d amiſſuri

amittuti s p. Hos missos faciamus, & hic lege Dioscoridem, qui Crispum non esse nostrum bdellio locum manifestè ostendit, nec etiam borago, nem, inquit enim esse triquetrum habere triangulare semen, non sic autem borago & barba ret cetam habent, nec etiam in his folio-la sese ro accoram ingerit, nec aculeatis per internalla aspersa sunt. Immo alie ipsarum flores non exire postremo in partes, nec in tres easdem cere se habe duae herbae potius in semen definunt, quarum in borag ne nomine hil lanuginis fu s p. Cichoreum & calcitrapa herba illa intelligitur, quae nunc borago nuncupatur BRA. Galenus sexto de simplicium medicamentorum facultatibus libro illam facit calidam & humidam, at in quo sit ordine non exprimit sed alij in primo ordine talem esse censuerunt quamquam non defuerint qui aliam sententiam secuti sint, ut Serapio cap. 83 refert ex sententia Albazi. SE. Hoc non nihil displicet in tanta hominem peritia caere debet. BRA. Ergo frigida esse debet, eam sanguinem purioren reddunt s. ita obtrabor. BRA. Decipiebaris quoniam plerumque accidit, ut cum fuerit pauciores, inde cicerbam calidam atem gradus, & Actius uelut ex uno tramite dependentes conjecerunt s. Vide habetur quod Leuticum cerasi BRA. Si Galeno, Avicenna, & Actio credimus borago calidatem quam habet, & humiditatem, hanc sine uis praecipuo loco erpat e se humidae, & calidae temperiei, itaque uinis inesse lenitiae, ac hilaritatis causae se creditum est, at haec videatur valeat causa hilaritatis quoniam humidam habet, & calidam temperiem Paulus ut clarius exprimat inquiens esse temperiei calorificae & humectantis, quamobrem in unum deiectis animi voluptates, letitiamq; inducere perhibent, & Actius

tius inquit calidi, & humidi temperamenti est, ideo uino
mel, lactuca, & oleo iuncta, animum inducit de qua le-
ctuca arbitrantur omnes praedictos a Dioscoride accepis-
se, id uero non accenere, quae Galen indicat, quo nam ca-
lidum, & humidum sit nempe dicit in unum decocta ani-
mi uoluptates auferat. non ideo id facit quia calidum
& humidum percipere nescimus, ubi lacrimas et sper-
matis calidae sunt, & humidae propter ea sanguinem
in temperie nostra [illegible] ut dicit, inuenies le-
ctucam [illegible] quodam inducat, ut [illegible] ea [illegible] natura,
& proprietate, at hoc penitus opera nos minime iudetur, an-
de non abre praecurati authores hoc non a ferunt, sed ita
perbidere, erunt [illegible]. Nouti placet medicos, qui in ca-
lidis morbis boragine uocant oh, [illegible], non ne errabant?

BRA. Non profecto nam calidis hanas herbe in primo
est ordine, et in prima portatis parte, unde respectu mor-
borum calidorum frigida est, quappe, quae primum ordine
non transeat, calidoribus & frigidoribus comparata al
terius extremi o fieo iungatur. Ionas qui ante Galenum
scripsit lib. 25 cap. 8 iungitur hanc bassilicos bonam lin-
guae simile, eis praeceptum, quod in uinum decocta animi
uoluptates auferat, & usum [illegible] uoluptatum propter ea et
Dioscoridis [illegible] [illegible] [illegible]. Quid
de eo sentis, quod [illegible] [illegible] [illegible] Aben
Mesuai boraginem [illegible] [illegible]. Si per par
gare id intel[illegible] [illegible] [illegible] Scripsionem
deceptum esse putamus. Aue. Nescio de auaritio ui,
quam de boragine hoc [illegible] et quod magis delirum est,
inquit dominus esse a dracmas [illegible] ad quinque, & bo-
li armeni dracmam simul ingeri iubet, qui adaugit.

ser. Posset ne in recium aliquem sensum deduci Serapio?
BRA. Posset equidem ut per purgare, qualitatem rectificare intelligamus, quamuis non sit apud antiquos, uel rarus huius uocabuli talis usus. SER. Forte quod dicitur Lætificam uerre uim ratione hi, non ratione boraginis, cū omnes authores concurrant, id facere uinis mirificum.
BRA. Et uinum lætificat cor hominum. SER. At quæ nam sunt uulgaris buglosse uires? BRA. Sunt eædem fere, quas boraginis. Et uero buglosso attribuamus, tamen magis temperatum est, uerum a Serapione adeo parua est, ut nulla sit distinctio considerandæ uiribus. Quibus nominibus ab aliis nuncupantur hæ herbæ? BRA. A Gallis Borago bourraches, ab Hispanis ex Lusitania berragenas, ab aliis lengua de boi, a Creticis uulgo borazena, a Polonis borak, a Germanis borretsch. Buglossa uero a Gallis eodē modo buglose proferendo, ac si ut, & ab Hispanis lengua de uaca, ab aliis lengua de boi, a Polonis miodunica, & Volomy iazyk, ac si bouis linguam dixerint, a Cretē sibus uulgo auoglosso, a Germanis ochsenzung, uel gen genil, dicitur. Tu ad sequentem florem te præpara. SER. Flores Stœchados sequatur. BRA. Stœchas herba ipsa nūcupatur, recentes pabulum gentium fucatos pro recto utuntur, unde hic mirabundus herbæ copiam, & recentium florum exuberantiam. SER. Certe pulchriores sunt, quam unquam uiderim. BRA. Pulcherrimi omnino sunt, & apprime ac lætantes & quamuis in insulis e regione Massiliæ pulcherrimi nascantur, hic tamen non deest suus honos, in hoc monte colitur, nec multum refert Stœchas, uel si chas scriptum legeris, nomen est ab illis insulis acceptum, ubi potissimum nascitur, quæ Stœchades appellatur, & partes Galliæ sunt. SER. Quid seruaturus sum?

BRA.

hæreant, ne curæ sit. S E. Iam satis superq; colligunt. Cer-
barus, uerum ab imo dicere quam in Gallia portu-
mum nascatur, cui Arabicũ a Mesue ceteris præterun-
BRA. Pluribus locis nascitur quamuis Dioscorides in so-
la Gallia nasci retulerit. Ego ob maximam copiam, quæ est
in Stœchadibus insulis ubi ego eram, non tamen inhi-
bentur authores in aliis etiam locis esse copiosis & ele-
gans crescere, ut in Arabia prope Sidon Mesue, aut in
proximiori parte, ita non minus ab Arabibus autho- 10
ribus fuisse quam Græcis accepimus habent. S E N.
Quibus ne hoc quidem obstat. BRA. Auctores quin
to colere iam fastum, qui eam in pulcritudine habet cum
amaritudine, ac omnia quæ in primo ordine eorum,
quæ calefacere debent censet, & in secundo eorũ,
quæ desiccant et humiditates illum. olunt Mesue, eũ
ex partibus terrestribus frigidis compositum fit, quæ paucã
illi condonant hy ie tarem & ex partibus igneis tenui-
bus a quibus incorrecti sunt, & amaritudo sua non pos- 20
sum non ambigere an flechus in primo solum ordine ca-
lidum sit. BRA. Non abre ambigis, quoniam habet ma-
iorem curam in primo siccitatis ordine calefacere, nempe pro-
bare no est calidum esse, sed vere ad tempus et cum ipsum
met sese ostendit calidum esse, sic cum mandatur uel cor
pori applicatur protinus alterat, at alterare calidum esse
perficiatur & probatur. S E N. secundo tamen ordine
calidum erit. BRA. Id arbitror & Galenus in 9 de sim-
plicium medicamentorum facultatibus libro docuit eius
temperiem esse compositam ex terrena et tenui humida
exigua, & altera terrena et tenuita copiosiore, nunc al- 30
teram terrenam Arabes dicunt esse igneam tenuem, &

ideo forma primum ordinem calidum habere nec[essa]
rium est, [illegible] non [illegible] gat dicere. [illegible] flo[illegible] habere ex terrea [illegible] sed
non tot [illegible] ter. Lac [illegible] ama
rum, [illegible] d[illegible] calo
re coloratum habere, neque
ab [illegible] Dio-
scor. [illegible] ambos [illegible] habere communis
aperiendi [illegible] [illegible] equa-
tum [illegible], de
ficiente [illegible] [illegible] [illegible] quidem [illegible] [illegible]. No-
*bis par [illegible] [illegible] [illegible]

ΘΕ. Ita nos solemus per excellentiam flores herbæ, quæ rosmarinus dicitur appellare ΘΕΑ. Tamen reperiuntur flores multo odoratiores illis nec absolute flores dicuntur, nullas etiam arbor fide dignus hoc nomine utitur, licet Simon Genuensis per arbos, forte rorismarinum intellexerit, sed nullam authorem sequitur absque causa de hac herba Dioscorides sub nomine Libanotidis tractat, quam Romani vocant nos vero maximum hoc quotannis habemus in horto primo quod Libanum arbor est, cuius multæ species libros replent, sed nos omnes ad potum redactæ ex hac herba sunt, quæ Libanotis dicitur, quam Serrarii flores scopas, & alia servitia appellant enim vitre mel calathos [illegible] ΘΕΑ. Quam proportionem perlegi, non inveni nihil nisi quod ambiguum, inquit enim gratiæ [illegible] habet herbam gratiæ odoremque, eo quod species huius dicatur eam cum quadam gravitate habere, cum [illegible] magis in odore, ut ne sua [illegible] gravitate videatur. ΘΕ. Alter enim modus occurrit, cum [illegible] habet unus sensus extraneus de altero sensu, ut videtur sol enim extra ad diametrum [illegible] terram, videlicet in extra et exteriorem superiorem natura, & inferiore spatiosam. ΘΕΑ. Ita equidem est, & ita ait Hermolaus sanctus interpretatus quam lepidus immo est videlicet [illegible] dicit [illegible] ΕΚ ἐκτὸς ΕΚΤΟΣ, ΘΕΑ. Quemadmodum nostra lingua adverbia referamus, nisi [illegible] dicamus sed [illegible] locus res intelligenda est, ut ab autore petitur, nam per

et in uocem ... inferiorem partem per ἐντὸς supe
riorem intercipiat. Verniolatus ad unguem non adue
rit, nec enim ... omnes ipse autem uerba potius,
quam rem ... seruauit. Crapio cap. 227. egregie hanc
partem interpretatus est (monens de hæmoptoide loquês)
quorundam ... et adustis & internis uiridis. Nec
herbaria ... ueteres hodie in uulgi pharmacopœle
cheo ... tur, ... reperta uenerit commodum &
ocyorem ... ecnoope parare inquiemus, hic flo-
res ... bebetes, ... pectoris, ... tempe-
ries ... Abeunt ... pat ef-
fectus, & ... uerbascum non
possunt ... are ... patientia ... A.
De ... tegere ... tempestiuo ... parte, non in
terdiu ... necessitate non puto fecisse dum or
dinarie ... fecisse. Quos ... parare, ...
Quem ... monet parare ... Cur Brunfelsius,
Geruinus ... suspitatores fumiter uolant, & ... etiã
festinãtes, ... uero Romero ... Quam flo-
res ... uenant ... Nisi a pere herba est, & nul
la ... pes ... antiquorum ... authores magis ...
ferant, ... in organo, quippe ... tempus dare-
mus ... uerbascum ... fere specie
... uerbascum ... herbam, et flo-
res ... nas ... uulgares, quo utimur, & potius
in ... nas quam uerbascum hic etiam copia nõ mo-
do ... quam ... gustantes fauorem alterum, &
... mentho perfentes, quam in nostro hu-
mo ... uerbasco ... soleo & ... etiam exquisitiores
... habet. ... quam speciem hanc nostram uulgarem
existimas, apud antiquos? BRA. Ea est, quam Origanũ

Hera

Heracleoticam Dioscorides appellat, ab Heraclea urbe Ponti, ut qua perfectissima exoriatur tamen aiunt plerisq; in locis nascitur. S E. Vt uero sit origani species, utrũne & ad diuersas ægritudines ualeat? R A. Pallas Aegineta, qui de omni specie origani simul agit in genere inquit omnes species origani incidere, extenuare siccare, & calfacere. S E. Fieri ne potest ut una species altera efficacior sit? R A. Immo ita esse constat, nam Dioscorides privatim solicet origani uenenatorũ morsibus ualere tradit flores, & folia cum uino bibita: & Plinius Virg. origanum pluribus privatim convenire censet. tamen, & omnes alias species in idem conferunt sed ne in tanta antiq; eram differentia nunc uelimus sententiã ferre, herbam & flores huius notre uel uiros in his montibus colligere non latinas pro eum locorũ species omnes tanquam hirto oste uere, & authoritati eius cõciliare conabimur. S E. Iam incipiam explanare exactius herbarum. R A. In memoriam etiam iam ad gratiã partem accendet, nempe eas pulsus supra cæteros magies summe placere, ut placere uis aut pulchritudo, obsonnas immi, ex dispicere. S E. Neapolitani hi pulcre frequẽtare uentur. R A. Origanum ita placere ex origano patet ut de hoc mirentur etiam insolentes, breuiq; caubeum et uiolaceum ueneri et uenustati ebrietatis illepropinquare artifices tactus. S E. Celebratur et cinaedicum. R A. Multarum rerum causæ reddi non possunt non enim a cogitatione oratio ad obuias sese extendit causas naturarum cotrariæ etiam & dissentaneas nonnunquam habet & easdem species ut ita dicam uarietate quadã proprietates quarum determinatas & statas causas physiosophorum præcipui inuenire nescierunt. S E. Quæ sunt

Origani

Origani qualitates. BRA. Galenus 8. de simplicium medicamentorum facultatibus libro exacte & accurate in tertio ordine constituit. BRA. Auicenna ergo merito origanum in secundo earum ordine calidum, & siccum facit. Origanum. BRA. Decipitur omnino Montanus & Gesnerus, & quod locis calidioribus ortum ducit accurate minime de Auicenna mirandum, qui Origanum adhuc non nouit, & in secundo ordine calidum & ficcum facit. Si ie Ferrariæ, ibique circumiacente forte in secundo ordine calidum dici poterat, at montanum & quod ex Creta Venetias & Ferrariam affertur in tertio ordine calfacit. Galenum secuti sunt Paulus, & Actius & extera aut minores aut recentiores. BRA. Satis mihi erit si earum tabulam nomina adiecero. BRA. A Germanis Dosten, a Gallis Origan, ab Hispanis Oregano, a Polonis Czyrnucha lebiodka, a Bohemis Pelitor. BRA. Illud ex nostro ore hoc loco audiat quod nos album appellamus. BRA. Nobis autem horum aliorum additis, de singulis illum ut breuem & succinctum atque & apte ex libro de origano capitequarto, exponamus, ut eius descriptio certa & certior. Prouenit ex lacte Iunonis fomentis in terra effluxum cum Hercule puer lactescere & ita est pueri exercet impedes. Ita Ceres ex ea flores pomiferos ornat. Ex quibus breuem hanc unguentum fit de quo Cleopatra & Helena fuos olebant amores. Ita optime Dioscorides, postea radices, quæ ad hanc artem medicam aptissimæ sunt. Herbæ Dioscoridis tempus nec locum præterimittas, quorum succus dominica & recentia sunt, exprimendus, & aceto, ac meracio aceto usque coquendus contra

tra uetusta ulcera nouaq; uulnera optimus, flores tãtum colligere didiceramus, sed nunc folia etiam, ac radices non prætermittemus. SER. Alba lilia quam temperiem habent BRA. Galenus distinctionem fecit inter florem, radices, & folia: tamen de floribus agens actiuas, & passiuas qualitates non exprimit quod mirum uidetur. Paulus & Actius eadem facultates præter eos, hoc tantum à Galeno referuntur extra mollificandum & emollire. SER. Cum hic flos digerat necesse calidus est, & cum emolliat humidus est. BRA. Calidus non est, quia digerit ad humidum reducendo, sed quia emollit, ramen aliunde electo potest. Vel dic confectionem quo eleuantur humidi, & adde Galenum in quinto de simplicium medicamentorum facultatibus capite 8. dicentem flores inter emollientia & pus mouentia tubercula esse, quia calidæ sunt, moderate tamen, & exactam in partibus humiditatem non mouentes, quam nostris similem colorem obtinent, & eandem in eis humiditatem fere esse. SER. Simplex quæ ad medicamentum fumi emulgere potest, & clysteres. BRA. Potest profecto sed uehemens heat esse non debet ad moderata. SER. In quo differunt. BRA. Lilia folia in secundo, sed in parte prima: at flos erit in parte secunda: folia & radix extenuant, & abstergunt, sumq; radices præstantiores folijs at secundum alios non excedunt primum ordinem abstergentium ad uero tenuare non conuenit, & lilij flores, & folia & radices pennis ad humiditate non differt quæ in radice uehementior est quam in flore. VER. Aliorum nomina edocebis. BRA. Aronia lilien, ut in enunciat, ab Hispanis quibusdam lirio, & ab aliis azu-

zenas

zenas, à Gallis lis blanc, à Polonis lilia brala. Cretæ pasſim zigio alus crinus dicitur. SE. Melilloti flores lilium ſequantur. BRA. Noſtri tri[illegible] florem quendã colligunt quem Melilotum nocant, ita à Melliloto differentem, ut rota a lilio latum ſertalam campanam uocant, uel ſertam campanicam, Catone teſte, ſertam quia coronis ingrediebatur. Campanicã quia in cãpania oritur, præſertim circa Nolam et alios regiones habent, ſi nulli laudo, ut hic me lilerum colligas, ſed in campaniam facile mittere poteris quam nanes olei gratia Apuliam petent, no tamen ita in Capania quæ nunc terra de lauoro dicitur naſcitur, quam alibi naſci non poſſit. SE. Iubebo etiam fœmina afferri, ſed quum melilotus tri[illegible] ſpecies ſit, florem luteum habens ex hoc tri[illegible] ſolum ſa florem luteum habens, cur melilotus non et[illegible] BRA. Alia plura exigitur, o ſora hunc florem SE. Iam odore ſe tribui penitus, nisi herbacei offertur. BRA. At melilotus odorem habet quamuis languidum aridæ autem duratæ odorem ſeruat. SE. Hæc autem ſemper modera el[illegible] Habet etiam melilotus pinguiſſima ſolia quæ in noſtro hoc no extant, nec cauſa ſum ſolia [illegible] Heluetii attribuat cap. nono 21. uolumus tamen ubique naſcitur apud nos, & noſtræ mulieres trifolium appellant Germam uero hermolaïde hanc noſtram melilotum nocant tamen ii ex genere melilotorũ ſit, tam degenerauit nos autem uerum & habemus ueram ex Campania allatam, & eam ſemina terræ mandauimus, ſed degenerarunt in noſtro ſolo. Verisimile tamen certum eſt trifolia ſolia habere quod & nomen Latos oſtendit. SE. Tibi morem gerere ſtatui quam primũ occaſio offeretur, in Cãpaniam mittam ut herba noſcam & fœmina afferatur, ſed qua temperie inſignita eſt ſertula Campana? BRA. Gale-

nus

nus illam ferè temperatæ qualitatis facit, tamen esse calidiorem, cum in ea subsistat a calida coagmentior sit, quam frigida, propterea & si nonnihil habeat adstringentis tamen digerit & concoquit. Laudus. & Actuarius licet eandem simulæ idem referant, Avicenna calidam, & paucam in primo ordine censet, tamen si Ferrariensem meliotum accipiamus cum & odore penitus careat, & non nihil herba cet saporis paucam frigide temperate, potius ex, quam calidæ. S E. Non possum ab hac sententia dimouere. 1 ● putem omne melilotum genus frigidum esse nam Dioscoride dicitur cum adstrictorium habere, & ob eas tollas mationibus impositum ueriam si calidiusculæ inquietatur illa mationibus imponi non liceret. B R A. Dioscorides no dicit inflammationibus impoti ob frigiditatem, sed inquit inflammationibus impoti molientibus cruda, quippe antiquiores, qui ante Hippocratem scripsere inflammationem uocabant tumorem durum delentem. Secundo ergo campana calida est, & sicca in primo ordine, & in secunda parte illius ordinis, eundem quod Galenus in ordinem melilloto tribuit Auerois quinto colliget. de simplicibus, iuxta sub nomine Alchelilameleth, tamen o uenerande Senex te magno falsa 2 ● leuabo, nam & melilotum herbam [illegible]res, & semina ego met ex campania Ferrariam attuli cum 1515. Romam, & Neapolim cum illustriss. & excellentiss. Duce nostro Hercule inprofectus sum, ea & hic semina inueniam, odora. S E. Certe redolet. B R A. Tamen Ferrariæ degenerat, neq; amplius redolet eã in nostro solo semina terræ mandantur. B R A. Non sin uos loquantur aliarum gentium nomina edocueris. B R A. Galadis etiam melilot, ab Hispanis, corona de Rey quasi corona regia, & ab 3 ● alys coronilla de Rey, a Polonis Noszczyk, uel Noczier

zek

zeh, à Germanis Gelutele appellatur, ac si dixerint trifolium croceum. S E. Salutæ flores sepiuntur. B R A. Hæc herba in locis asperis nascitur, & hortis, quæ in hortis eleliphacus a Theophrasto uocari accipitur. 6. de historia plataram libro, sylaestris autem ab eodem iphaceles appellari uidetur, quæ ad omnia in re medica efficacior esse at suo loco exquisite edocebimus. tu tamen in hoc aspero loco herbam & flores colligito quæ seorsum ad plura conferunt. Decipiuntur uero, qui uulgare nostrum cupressum sylaestrem salutam putarunt, sed hæc est simus hortulana, ut puto quod latera, & matora folia habet, quæ & in hortis etiam reperitur. S E. Salutæ temperiem scire optarem. B R A. De hac nihil aliud Asclepio refertur, quam salutam eudemen calefacere, & leuiter subadstringere. S E. Ponitur in secundo ordine calida, quoniam quæ eudemen calefaciunt, ut calefaciant probatione non indigent, & in secundo sunt calefactiuum ordine. B R A. Est quidem in secundo, sed in tertia parte, & est in eodem ordine siccabile qualitates & gradus & applicationem male inepte reprehendunt, uocal is autem salutæ longe diuersa est, a Germanis salbei ab Hispanis ut nos salutæ, & a Polonis, sed ponendo accentum supra, i, a Cretensibus uulgo phascomilea. S E. Tabi Barbati flores accedunt. B R A. Nō est opus in hac herba quæ a Græcis phlomos, à Latinis uerbascum, a Galeno phlomos appellatur, multis immorari, & si uarias species habeat, quoniam est item ut ribus ipse nuntiat, ad campestria igitur illa descenderis, flores per se, & herbam seruato, tamen mauem potius quam fœminam habere curaremus, quia in omni fere specie mare ineptior est fœmina, tamen ab authoribus melior species altera efficacior probatur. S E. Phlomi temperie

explicare

explicare ne pigeat. BRA. Recentiores frigidum esse et siccum in secundo ordine cenſent. SI. Galenus. 8. de simplicium medicamentorum facultatibus libro de prima, & secunda ſpecie unguenti rosacei ſerendi iam habere uidetur causa, cur rosas esse adstringentium dixerit: ait enim calidas esse, & de omni specie phlegmones, ſcilicet detecandi, & detergendi, tam posse dare, quæ necessaria ratione possint quidem detergere, ſed non adstringere non possint. BRA. Lithargirum ſpumæ plumbi, nonnullis tamen partes habet calidas ratione quare aperiendi, detergendi, & alia quædam facultatem in tota ſubſtantia frigiditas adeſt, & in prædicto ordine ſecundo, & in parte ſecunda, proſpecta & ambigua. Lithargirum plumbi dicit Dioſcorides, radicem quoque ſeruare oportet, ſi calendo, & Diocorides aures præſtabimus. SI. De plumbo quæ linquunt Arabes. BRA. De hoc non ſcribunt Arabes quod ſciam, ſi illa pulueraba, quæ ſuccenſa libro ſecundo uocant Lithargirum, uel Litharum, quæ & ſi herbam non deperdat, tamen in proprietatibus, & ſpecierum ſimilitudine eſſe ſolos, & nigredine eſſe ſetatur, & maiora pars ſimilitudinem habeant, quam herbam uocat nam ex ſpecibus Dioſcoride Dioſcoride lychnitis & thapſias dicitur, & roſacea eſt, etiam & candela, alteram uero ſpecierum plumbi uocant campodiam, & marien rotundam, & aſphodelum appellat, ruſſam uero, ut latam ſere, & aliquem ſcandicum, Venetiſque quidam cherabutolon, & recentiſes uel ſpecimo, alij Meloſtrum, Solomi Dzeuana, & Azeuena uocant. SI. Rubri papaueris flores accedunt. BRA. Nos papaueris apud antiquos ſub nomine papaueris reperitur, Anemone uocant, quoniam nunquam aperitur niſi flante uento, non

tamen

tamẽ hoc dico,quin etiam nouerim eſſe agreſte papauer, uel papauer aliud de quo Dioſcorides diſtincte ab Anemone tractat,uerum quod rubrum papauer dicimus, eſt Dioſcoridis Anemone,quippe erraticum papauer duos tantum colores habet,purpureum & candidum Anemone uero plures & præſertim rubrum ut edocebimus unde ex his conflat rubrum papauer apud nos uocatum eſſe Dioſcoridis Anemonem,cuius duæ ſpecies ſunt, Sylueſtre,id eſt hortense in incultis naſcens & quod in cultis naſcitur. Sylueſtre hoc eſt in hiſce rupe iurens, quod etiam frequenter patres aſcendit hoc ſi libet colligas, quoniam efficaciores iures habet quam in cultis locis naſcens, ſed hæc ex coloribus differt,nam aliquæ puniceos flores habent aliquæ ſubalbos,aliquæ dilucidiores aliquæ purpureos, nos Anemone uirmur flores rubros habente in triticis pleriumque naſcente quam Dioſcorides τὴν ἀγριωτέραν, id eſt flores puniceos habere dicit. Hermolaus Barbarus interpretatus eſt florem fauonium,quam hic flos bibloſum ſane non repræſentat, nec abre fortaſſis ita Hermolaus interpretatus eſt florem ſafranneum, quoniam poetæ ex Adonidis cruore natam uolunt. VIR. Sum'ne tuo nebulo, alias ſpecies colligamus? PHA. Vt libet, ſed ego potius in Ferrariam agro colligerem, ubi ingẽs copia habetur. PHA. De Anemones qualitate dicamus. VIR. Si Galeni uerba contemplemur eſt calidæ temperiei, quippe tales habet operationes quæ non niſi a re calida fiunt.na dicit tum habere extrahendi,& attrahendi,& ora naſorũ referãdi,unde radix cõmanda pituitam euocat,& illa omnia facit,quæ a re calida fieri continguunt. Serapio capi. 72. de rubro papauere agens Galenum refert,& ea,quæ refert illa ſunt,quæ in capite de Anemone ſcripſit,in his eadem

ei

*est ratio in quales Dioscorides refert quamvis authores
illos parum id curare, et vitia eadem referat. At se
cundum Aben Mesuai dictum, croci est primo ori
ne, anno octavo, et ibi deficere incipiens, nonis, nec nu
lueres reperies afferant, habere vel quatuor parvo
ris, et ermaphroditos vero aliquot, qui nec folia eueres
imposita juber matari, et alterius mutis percutere crepi-
tant, claperroses, id est crepitaculos ita appellant quem-
admodum et proprium nomen Germanorum habeant, hac ra-
tione, scilicet ea percussa vel tumen et crepitu excitari dis
dicunt Rucher, sive quod raucitatem excitat ut nos, panot
rouge, et copelosos vel cocles, vel pan nominati Latio-
num imitantur, alii anapol, Romanos forte eandem no-
cant quamquam et apud illos Germanos vel illi maen, et
ab aliis corruptele, ut cocar, non tremulos pro deco-
randa facie aquam pro vino antiqui Aegyptii ex hoc flore
morbos hominum intercipere. Porro de terebatis herbæ
in remedia usus, et radice plurimo antiqui flo
rum unres breadoas trium, aut cherbum, et radices 20
unres edentes tuaccat, et herbe remus minores una
deamur, altos flores trium et cetris sit. Croci flores
contegendi. Ver. Interea hinc semina propere corri
ticiendum, quoniam et terram pro unit et seremus sit. Re
uera crocus tactu colorem tibi manus perpelebram pel
ram effect. BVDA. Illi flores, et bulbosi radices seorsum
colligi queant et terram ante condi oportune audiunt,
nec male an referat novum an secundum servaveris de
genera at audem quod novum melieres arbitrio, quanto cro
cum appellat, cum cœpit ferrarie plantari, nec modicus
est proventus. Sed quænam sunt croci proprietates? 30
BVDA. Galenus septimo de simplicium medicamentorum

e facul-

facultatibus libro crocum facit in secundo ordine cal. & in primo, cum veratum & aconitum habere frigidum nec exactum primum gradum, ut Galeno Auctoris quam collectionem ad verbum sere accepit. s. Nonnunquam videtur quomodo possit fastidium adstrictione, & suppressare ad coctionem adiuvare, ut Galenus refert. R. Si vis legere quæ in Galeno sequuntur hæc ambiguitatis rationem adiicies. Nam in Galeno capite quinto quibus medicamentis cum non admodum excalefaciant, paulatim tamen adstrictionem exparem facultatem habentibus ejectionibus emplastrum vocatis, quas cum eas esse calidas non vehementi contegerat peripateticas hæc verba concipientes esse ostendimus. s. Verum rationem capio quomodo adstrictio illa possit coctionem adiuvare. R. Ex ipsa adstrictione in medicinis inest calidus immoratur ex qua mora coquit, & emplastrum quod talem habet adjuvat ut medicamina emplastris, quæ maturandi vocantur, sed ut supra parte ordinum est. R. In secunda earundem partis parte, & in fine primi ordinis facultatem habent, quæ deobstruendi nomine utuntur, veteres etiam malo zaphoranda docent. sed frequentius scribunt safranum, & apud Macedonios sere datur, Germanorum vero pars etiam saphran. Hominum autem cibariis pellit aliquando zaphrano, Polonicis ipsi safranum dicunt. R. His sambucis flores adjiciuntur. R. Scribuntur duæ species ambucæ quæ fecere majorem quæ arboreſcit, hanc nunc queris, & minorem quæ ebulus etiam vocatur, unde a Græcis χαμαιακτη. Ebuli sambucis χαμαι enim sambucum dicunt eadem injungunt ambabus speciebus. neutris autem floribus contentus sed radicem quoque atque folia

Ti s ferunto eux in re medica scorfion ualent, teneros eas
les affectus chartas & grauorum eram fuccum, cum
mat a.er nt e. pe.to, a fcatrices inciendis apuen.
apud eas pos. las? tro mol care fi.rum recondi.
tio nunc non ap. pum experemur, nos ideo nacolas
abellentis e. les sic heres pertos, ex t s eos, &
ca e rumne e Mer & quido ne las allores eruant.
s. Ex hac e. eo. e. fuccum eran pro ne. , &
ex me hau e. creti e. do pro e. e. e. e. e. eam
rus fun to ac. , e. n. l. a. e. p. i. s. 10
i. s. Ve. re. e. e. pe. l. a. e. re. e. re. e.
*re s. H. e. e. e. a. l. ne. e. e. e. e

*Auicennam secutum est, & certe non dubito esse calidã. non tamen in tertio ordine, quod autem sicca sit nullus ambigit. S t. Si aquas trahunt cur calida non fundit? B R A. Quis unquam diceret syrupum rosatum solutiuum esse, calidum tamẽ aquas mire educit? S t. In quo igitur qualitatum ordine utrunque sambuci speciem esse iudicas? B R A. In secundo calidas, & in tertio siccas unde & Galenus dicit habere potentiam extecandi & conglutinandi, & modice digerendi hoc quod dixit modice digerendi, ostendit caliditatem uehementem non habere, quanquã necessarium non sit uehementer calida multum digerere. At utrunque speciem esse calidam per applicationem ad corpus experientia docuit pro Dioscoride autem dici posset & partes aliquas frigidas habere. S t. Genistæ flores sequuntur. B R A. Genista & spartum rectius dicitur, in re rustica pro his utilibus aptã, hunc locum inculcum accedamus ubi magna copia uiret flores, et semina seruabis quanquã & Ferrariæ nunc inuiscatur, & in omni horto magna copia uiret, nec pretermittendum quæ in aqua macerata & expresso succo ad anginas, & coxendicum dolores ualent Radicum nulla mẽtio apud antiquos est quibus tamen plerunque ad educendam aquem interdum usus fuit, uerum proprie differentia sit inter spartum & genistam ut Plinius, & recentes existimarunt & de Lupini eius genere, in eo libro pertractabimus qui herbarum differentias, & species assignare tam expetus. S t. Priusquam ad alia te conuertas de Genistæ qualitatibus loquamur. B R A. Non possum non uehementer mirari de rectibus qui Dioscoridem adducunt de Genista loquentem, & inquiunt calidam & siccam esse in secundo ordine edocuisse, cum tamen de eis

qualita

qualitatibus à Dioscoride sermo factus non sit, tamen col
ligi potest ex his, quæ de ijs refert esse calidam & ficcam, cum inquit purgare ellebori uice, & ischiadicis ua-
lere. S E. Est ne in uno ordine B R A. Est quidem, sed &
in tertia illius ordinis parte, Mesue in capite Altran,
quod uocat capitanum arborum dicit esse calidæ & ficcæ
temperiei in secundo ordine, & ipse eodem pene in his qua-
litatibus Dioscoridem adiuuat, ut inde iustificatus iure re-
centes non uidetur Dioscoridem sed ipsum Mesuen Dio-
scoridem ad hoc excusare. Cæterum & frutum, & flo- 10
rem non mihi omne eiusdem habere uidetur. Fructus uel tempe-
riei calidæ inditum est, quare est aperitiuus, cremi
uero gentis, & Polemoniacæ. Lambuscæ flores
ad limen uenerunt. In hac replexos opinione decep-
ti sunt, utrem sylue hem cum Dioscoride recentes,
immo non satis recentes ut scripsit Arabes sed &
Plinius propter hoc nomen decepti sunt. De hac re sermo-
nem feci recentius tertio uolumine, capite de ca-
pite
7. sed nobis nunc opus non est. Cæterum omnes authorum recē
sere uocabula hæc [illegible] ἀγριοκάλαμος uarias sylueſtris 20
equisetum esse dicunt. Dioscoridis uero, quæ ma-
tris quidem non est pedis proprium racemosum matris ap-
pellatur, quem tenuiculum uarijs non habeat sed hirtum
solano similia sint, alterum pinguescat, ut labrusca, & al-
bis rebus salue nuncupatis. Germanus etiam nomen non
habet nisi ex uite, & sylueſtre compositum a Polonis ka-
lyna dicatur, ut cæteræ partes τὸ δὲ ἄγριος καλάμου
τὸ uocatur, quæ domesticæ utenti nihil differt, nisi quia
sylueſtrem habitum habeat nec colitur, & non modo hæc
duæ agreſtes uites hoc ora differunt, sed & atribus: nam 30
illa calidissima est, & ut cauſtica, & depilatoria insigni-

tum hec autem frigida & adstringentia. Dioscorides etiam

un ex

in extremis termin bus potiùsnon uiget, quæ κνοέ-ο-
ves (racemosecant hanc uuis racemi at jexto de simpli
cium m. de amicorum facultatibus libro Galenus refert)
um habent exergenta, te experimento comprobatur
si quis jicco putamen nucamentacea ejecis habet, hus
racemis exterg-nt. s. Ba[illegible] exterg[illegible]. In
hoc flore ave[illegible]ces, [illegible]e lus dale eorum adeo
qappe [illegible], [illegible] Vapores Parisi[illegible] Ar[illegible]s flo
res mali [illegible] [illegible] ac, et ut bala tu-
um [illegible] [illegible] domestica, [illegible] fruticula-
le bdau [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
fœcula natu[illegible] [illegible] [illegible]
ores reta[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ans
nale dimes, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pa-
ra' cem [illegible] [illegible] [illegible], sed
in calce [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

simplicium medicamentorum facultatibus, dicit balaustium pro eo arbore ponit, quam domesticam vitis nomine apud Pharmacopolas vtamur, tam domesticos quam syluestres nomine balaustiorum gentes, ita enim & vtraq; communi nomine balaustia, & balaustior dicenda, & ceraunior pars balaustia. Nos enim vtramq; arborem malum punicum vocamus, pars autem ceraunior [illegible] domesticis, &

3 *syluestribus [illegible] tamen [illegible] vocamus. Nos hic colligemus [illegible] balaustia, & ceraunia ex Dioscoride, quas partes vtrasque tam sequentur Pharmacopolæ [illegible] balaustia nominant pharmacopolæ [illegible] malum punicum syluestre balaustiorem malum punicum domesticum balaustium quid colligendum, cum arbores eum maturuerint, poma facium decoctam, & etiam pelliculam acinos tunicantem, quæ & ipsa remedice conducit,*

20 *nunc etiam balaustia ipsa imponere poteris & procomodo seruare. [illegible] Adhæc [illegible] te conferas. [illegible] de simplicium medicamentorum facultatibus [illegible] exercere & rebrigerare [illegible] Dioscoride [illegible] balaustiorum flores dominis [illegible] necessarios esse exercent, at [illegible] præsertim [illegible] præsente, præsertim interno ordine [illegible] medicamentis [illegible] parte potius [illegible] vtamur, [illegible] pomo [illegible] infectando*

3 *[illegible] & [illegible] Dioscoride [illegible] Balaustiorum flores, flo-*

res

res ſequuntur quos cheiri leucoi. DRA. De his cum ſu-
las colligebis no multa deſcripſimus, quæ enim a Græcis
leucoia, ab Arabibus cheiri appellantur hoc manifeſtiſ-
me apparet Serapionem legiſſe qui primo ſpecies per co-
lores diſtinguit, ut Dioſcoridem facit, inde illa ipſi attri-
buit, quæ Dioſcorides laudat, & eandem multum in lo-
di mutatem in decoctu laudat, ſed cheiri corruptio nomen
eſt, quod leucoium, vel potius a Græco ex albo deſcenden-
te leucoion, quæ uſitatiora Græcis albe non ſunt, ſed in Ara-
bico cheiri, & albe non nantur, quia Græcis pulchro-
res ſunt non efficiores, ac non vidi prædictas, quæ autem
quibuſdam magis placent, & meliores putantur
uiantur, ut ſe non immerito Galatheis nomen dederint
ipſis violette vaulne appellantes, & Latini nonnulli quaſi
galatis dicunt, alii vero albenis. Græcum autem
gelbuzil, aut gelaol, aut geel idem Latine ſolem ſonat, gelb
uel geel apud ipſos Teutonicos ſignificat, unde & gelbolt,
quaſi & violam Solis Græce & Latine dicere poſſis,
ipſi per colores præpoſitos diſcernunt, ut gelbolen, Cel-
violaten, Brun violen, Celeſtijs violas, Græcas violas, Veneris violas, Græcas purpureas cheiri-
nes violas, Neapolitanas violaceas, alias violones volte
fiolen dicunt flores pleni ac ſemini. Locus. Sterilis ne-
bis ſoleus locus, ſolis ortum ſpectans. Nam ſterilis lo-
neus ſolatio perficiens, ſed ſolis per ſe non ſufficit,
præſertim quia mel multum [illegible] prædicit:
non cum in terra [illegible] ſed ſolis ſtercoribus
mulatque humidiori [illegible] eſt, [illegible] ſolem nos
nunc appellamus [illegible] ſolem ſolis vocabulo de-
beant in præſenti diſputatione nō eſt, & ſi quis ſub no-

Larum

larum uocabulo cõprehendi animaduerterimus, nusquam enim a Dioscoride de tabrim recordatione nullum quod primo libro tabrim in specie mentionem quidem autem a nobis, & ieu cotis, tamen de ueneficiis tantum Dioscoridis esse potest, quod ueneficia diuersa capera facit, uarium de senelegi, quod diuersorum de tabrim & ieu Dioscoridis tractatum. Mansur uero ieu, ieu, segi uolam dicit, aliud de cheri, in quo Dioscoridem in cucuro praecipue imitatur, et tertium ab his diuersum de zambach uel jambach, et uel tesem, in quo capite euidenter impingere uidetur Dioscoride & Galeno non pertractatis. Ceterum Arabum et plurimorum etiam uetustiorum, & quamuis species distinguat per colores, ut in lecucophoenicino, & coccineis colores uero eos mouere, per tamen hic alium citrino praemittere uidentur lecucophoenicino, sive flauescente oleo, quod à citreo, tabrim uel aliquantum differre ab Arabibus zambach constat. jambach uero appellatur magno apparatu decoctum ex oleo pinguium medicorum ipsarum, qui ueram nunc ceteros pro eo jambacinum oleum accepisse quandoque arbitrantur, & tutores decipiuntur autem ex eo, quod uocabulo jambacini, & jambucinum usi sunt, ueteres, ut uerum alios fuisse cuiusmodi sit, Cleopatra docuit, se accepisse uidelicet tenue et citreo colore, atque, ceterum exterge et fascet, ut sole uel ceteris modis mouet, & locos, et nervos corroborat et tonet. Fecit aborsum illibato hominis, et ad lucernam perpetuum unde Auerroes inquit, et Galenus in uetero infecto oriundo calorem et citrinitatem in colorem oriundo, cum veram et medicinalem partem, amaritudinem habet, hoc uero de loco loquendo semper intelligenda fuit, quo

ſpio non ſemper ſcripſerunt. S. Vtſupra
retuli, quæ ad hoc tempus attinent ad di-
ſcernendas eas formas, quibus adhiberi
ſemper ſolent. Nunc ad eas, quæ non
ſemper ſolent, ſed tamen ſæpe adhibentur,
ſeparatim accedo. Dioſcorides ſemen
ſolum ſatis nepeten ſeparat à floribus,
ſuccis, caule, foliis, radice, ſeptimo ſe-
xtilio. Dioſcoridem non addunt, neque ſe demant, qui
Dioſcoridem ſequuntur. Galenus quia omnium ignorauit ſe-
minum hic ſeruiendum esse, flores adhibere debe-
re, ſed ſolos, non addit. Sed ſeruiendum non addu-
cuntur, ſed flores tantum adducuntur. Ego. Non mediocrem
intricatissimo enim dico Dioſcoridem, Galenum, ſeruiendum
tum ab ipſis omnium quæ ſeruiendum adducuntur,
ſed dico ipſos omnes ab his omnibus non facile diſcedere,
nam ſeruiendum adducunt. Dioſcoridem, Galenum, de re aliena,
& ſentes, ſi ſic ſibi probatum
fuerit, nos tales adducturos, quales ipſi, nam
ſi ipſi nihil facturi, ſed ſolos flores adducturi, ſic nos
faceremus. Quare ſi ipſi ſeruiendum adducunt, nos
adducere ſeruiendum, ſi ipſi flores, nos flores. Quod
ſi neque ipſi quicquam horum adducunt, ſed omnium
nomen tollant, ſcilicet. S. Tam rara ſunt ſeruiendum
quam ab nobis adducuntur. Ego. Mira, & mihi deſcita
tu res, tam pauca ſeruiendum in officinis habeantur. Tamen inſi-
gnes herbæ ſunt, nobis oberant, ſed bene ſe habet, ſi me-
dicis ſeruiendum flores adducunt. S. Poſtquam hoc artê
exercere cœpi, quod à primis magiſtris ſeruiendum flores
quam alios flores tenuiores ab alios plantis, ſic ſemper
ſum perceptum. Ego. Ab his rem mediocriter ſum mouendam
tamen quantum ex pharmacopœis, quæ mihi ſunt, poſſum flores quid colligamus es: S. Quod in nico libel-

lo

lo scripsimerit. BRA. *Quid inquam illud est?* SE. *Si prius labra tri. Hoc fomento abstero cætera prosequar iam.* BRA. *Abstergendi potius bibendam est.*

IN SEQVENTI PARTE HERBAE INDVCENTVR.

SE. *Herbæ post flores scriptæ sunt.* BRA. *Nec omnes in his montibus crescentes mihi cognitæ erant nomine. Ideo abutebamur petendo quæ plures in humentibus locis, planis irriguis, & convallibus ejusdem ferme aures habent. Tu Senex optime cuncta herbas numera.* SE. *Numerabo equidem, sed indigeste scriptæ sunt.* BRA. *Ergo Flores immutantur.* SE. *Immutantur quidem in ordine, qui nullus est nam ut primum & facies se offerebant, ita scribebantur.* BRA. *Tamen alias ordo est omnia absque ordine dicj onere quæ in unoquoque genere ordo seruatur. Ab his cunctis omnibus iam rosis herbas vocare incipias.* SE. *Saluia nebu omnium accrescentia in hoc catalogo nexilium fert.* BRA. *Hinc in floribus copiose collegisti.* SE. *Copiose quidem. Ideo alias herbas prosequar, rosmarinus, borago bu[illegible] corpus.* BRA. *Qui opus est hæc ut rum enumerare cum in florida colle te liceat.* SE. *Nihil quicquam prætermittere, nihil nocere ostendit. Deinde, si error est, non est magnus in herbarum delectu. Et cohorem facerem.* BRA. *Optime quidem. Sed quod timeo ne errem, ambo simul agrestis appellantur, alterius in alterius fallaciam & agrestem diuersitatem incidamus. Agrestis apud Veronenses magis sylvestris radicula intelligitur, quam authoribus pierosque cichoreum, quam nos nonnulli etiam urbes in Italia sua tali vocant lingua cichoreum uocent, ut Romani, Neapolitani, Tusci, & plures*

alij

alij, eodem modo Galli cicoree dicunt, & Hiſpani, Germa
norum uero pars uuegwardt appellat, quanquam ſe ua=
rium, nã uidetur fere indicare uiam peregrinis, i profa=
dioribus uero Germanis, ut ſaxonibus ſunt hirtlaup dicitur
ab aliis craſpuſcule uneze uel ſe quis eum etiam demon
ſtret Polon podroſzny uocant. Circa tamen per cicho
reum tam domeſticum quam ſylueſtre intelligant. ſatiũ
duplex eſt uel latiora folia habẽs, de hac ſumatis, quod
nos endiuiam corrupto uocabulo, quaſi intubum appella
mus, Hiſpani ex Lufitania Almeyrorem, Gallis eſcha- 10
ò Germanis alſo eum eſtimum a Polonis wolecz dicẽ=
tur. Alterum frictiora folia habet, quæ tria hactenus hor
tẽſem uoſtra lingua dicimus uel radichio. A multis caſtl
lamentis per radicem tranſeuntibus haec tria ſimul cichorea
uocabula ſunt, ſeris, intubas cichoreum, ſatiuas ſeorſum, ut
apud nos cicoreum, ſylueſtre radichio, ſeminarei, quam
picrida Graeci uocat, Latini ſuis Anibidem, ut ſi
lare uidentur, Germani plures praeter dicta nomina hun=
deleſſ. intubas uero, aut ſeris eam nominat, quam corru
pto uocabulo endiuiam dicimus. e cibis herbis & radices 20
colligito, quæ in Germania ſole efficaciores exiſtũt, præ
terea expreſſum ſuccum ad multos uſus ſeruat. Cyce
nam eſt cichorij temperies. Galenus in octauo de
ſimplicium medicamentorum facultatibus, in frigido or=
dine frigidum & ſiccum eſſe fatetur, at domeſticum ſyl=
ueſtri magis refrigerat. ſylueſtre etenim magis amarum
eſt, domeſticum praeterea ob multam humiditatem adux
tam, ut ſylueſtre ſiccum non eſt. hae uero qualitates ſe=
cunda parte ſecundi ordinis ſunt, a Galeno Pamphilo
que libro 7. cichoreum in primo refrigerat, in ſecũ 30
dum ordine eſſe fatetur, hoc forte eſt quam de hoc loco
intelligit,

intell[illegible] enim de cichoreo loquitur sub hoc nomi-
ne e[illegible] [illegible] XIΣΤΟΝ, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], id est cichoreum uel amara, uelut ſyl-
ueſtres. Ferus eſt nutramo refrigerante & exiccante or-
dine, ut ex his colligi licet ac ſome hic uerba ſecuti Pau-
lum quia cichorio ſilueſtri ferè comparauit. Sed haſtan-
men quæ addit de cichorei non poteſt Paulum cum Ga-
leno conuenire, quem tamen ſæpe genus ac alendi facultate
2 0 fecerit ſo ordine & ſecum ipſe ratiocinatus, mihi facit magnopere
gratum ſome alium & minus ſiccum obtinere naturam, quam
habeat ex his quæ horis concrudant humida, cruda, uere
etiam reſtabit. Tum ſe ſecuta eſt ſecunda calefactio
non eſſe explicatum de domeſtici lactucæ ſuccis
& de his [illegible] & humectandi ac mollificandi ui
tate exiccandi [illegible] uero tantum abeſt ut Hortenſe quod pro
prie ſerum [illegible] bonis ſuccis admixtum [illegible]
rel[illegible] [illegible] debeamus, quoniam nec
cum & humectandi [illegible] [illegible] [illegible]
3 0 mutandum ſuccum [illegible] Paulus præter hæc in ſero
de [illegible] [illegible] bumat & ſe temperamen-
ti ferum [illegible] [illegible] quam cichoream uocauit, uerè
tamen [illegible] ſilueſtre cichoreum ſiquidem & hu-
midam, ſimo ſedo ſtatuit. Ex his ergo in noxa arce
proceſſus eſt poſſe [illegible] [illegible] [illegible]

uel cum ſub nomine ferdis & noſtra uocata endiuia, & ſylueſtris & domeſtica radicula intelligantur. h. autho-
res modo utraq; modo alterutra accipientes modo frigidam,
& ficcam modo frigidam & humidam faciant, unde &
Auicenna quatuor eis ſpecies ponit, de eadem
una, ut eſt alia herba in primo, & ſecunda. ſiccæ
eſt in primo & humidæ humidæ eſt in ſecundo, &
hortulana quidem eſt frigidior & humidior & eius quidem amaritudo eſt adhuc ſatis & deficit a ſylueſtri paruam caliditatem quæ inueniri non poteſt in ſylueſtris uero eſt minoris humiditatis in quam rationem ueniam, quo utimur ſylueſtre ſuo genere uocatur & ſecundo ordine. Domeſtica equalitates habet, tamen non minus ſecundo eſt in ſecunda quam in prima earum ſuarum parte, ſicut ſylueſtre in ſecunda parte quarta habet ſiccitatis eſt & humiditatis ordine primo. Eam poſt herba ſeminatur ut aloe ſat & multos habet equalitates maris intenſus habet uerum ſalſedinem ſecundo ſiccitatis ratione abſorbet, ſed ad eius ſalſedinem ſecundum ſiccitatis ſpecies ſalſedinem ſecundum ſiccitatis ſpecies helcatropi, ſal ueram eſt ſalſedinem ſecundum ſiccitatis ſpecies ut, ſed non pauca uerum eſt ſpecies ſalſedinem ſecundum ſiccitatis ſpecies uiribus certum eſt ſed hoc non ſatis tuam.

SP. Ergo ſcolopendra ſequatur quam noſtros iam in illo umbroſo loco arere certo probetur laudabilis inuenies.

PLA. Et tu es ſatis es, qui ſcolopendram non uanæ herbam putantes. SP. Nec alia quam a quibus noſtris uocatur. PLA. Iam ergo eſt putas, quæ a Dioſcoride Aſplenon appellatur. SP. Hanc ego. PLA. Et tu fortaſſe erras, ſed uinam errorem leuem herbæ eſſem, audiuis uero quo modo illa non ſit ſcolopendrion, quam uos in officinis habetis, & a Gallis etiam ſcolopendre appelletur, a Germanis

nis uero hirsiuum, quasi lingua cerui dicant, à Polonis etiam telenyanzik, id est lingua cerui uocatur. Neapolitani uero herba scrica dicitur, & unctus nomen scrua, id est lingua cerui nam dicentes. S P. Libenter hoc audiuimus. B R A. Dioscorides solam simplicia scolopendriæ animali habere tradit. S P. Et hactenus de his quas lanugines in aduersa parte, quæ à reo animali absimilantur. B R A. Sed hoc non est habere similitudinem animali simplicia, sed potius aliquid in foliis huic animali simile habere: quæ autem sequuntur aperte monebant, ad id Polypody modo incisuras dimidias. S E. Nulla est huius herbæ cum polypodio affinitas, nec incisuras habet. B R A. Sequitur ex inferiore parte aspera, & flaccescens, superiore uero nitida, quod in nostro hoc scolopendrio non inuenitur. S E. Nihil ad me modo existentium uirtutes mutatur. B R A. Immo contrarias habent, quoniam hoc scolopendrium quod legere parasti constrictiuam habet & adstringentes prodest medici autem tanquam herba aperiente uenes deobstruente, & calculos frangente utuntur. S P. Hæc ego execrabilis, & nefandus error. B R A. Immo est, & nescio cur medicos non pudeat simplicium medicamentorum notitiam omittere non sunt ipsi, qui me deantur sed mulieres illæ, quæ herbas inueniunt, ut Leonicenus quandoque per iocum disceptabat. S P. Miror admiratus sum hesperiæ me nostræ ætatis medicos non modo non colere simplicia sed eos etiam deridere, qui hæc sequantur, & qui aliquid eorum in his parare conentur. B R A. Quorumnam uires medica trahatur, habemus, qui proceres nostra urbe appellari uolunt, purpurati, ac togati incedentes, qui duas summas medicæ rei partes ignorant, simplicium scientiam, & anatomen, sine quibus nemo aut medicus, aut medico similis appellari debet, hos autem

tem relinquamus ad rem nostram redeuntes, utdesne cir
ca huius puteilatera inhærentem herbam. SER. Video &
iam solita accepi. GAL. Hæc est aspleon, uel scolopen=
drion antiquorum. SER. Nostri eam cetharac appellant.
GAL. Vel cetharac, aut cethorac, aut quolibet alio barba
ro nomine appelletur ea est, pro antiquorum scolopen=
drion, aspleon, & a fibris quas habet in modum filicis
pterys quod Ingroinus Marcellus eius nominis ratione
reddere ignorat, a cæteris ceterach etiam dicitur, & ab
Hispanorum parte, a Germanis uero milcabren. SER. Ta
nquam est ipsi de scopulorum rete communi, de ceps ite
rum quæ ad herbas pertinent. GAL. Hæc pro scolopendrio ser
ua, quam cetharac appellas. Tu autem cur nec licet so
lopendrion ordeacea hac uocare. SER. Quia nam & hu
ius cetharac, & non scolopendrii tempore est. GAL. Calet uis
calidæ herbam esse non negabis, at quoniam lapides frangit,
& renes lapsi propterea eam facere testatur, quo
niam herba est tenuium partium. Nec uos autem quinto
collectionum ungat, proprietate habere quod lapidem
frangat, & in calefactione, & siccitate temperata est, ta=
men in primo ordine caliditatem habere non dubito. SER.
Ex his, quæ superius annotasti uidetur Serapio erro=
re duci caput ceruinum calentem attulit uelut eum qui
dixerit, iam primum aspleon cetharac esse calidam com
tuum illi uersus dixerim non esse calidam herbam li
cet laudem frangat & renes lapsi. GAL. Serapio pro=
culdubio calefactus per eram attulit ad tamen ignorare
non debes, multos esse herbas absque ad secundum ordinem
calidam & siccam eius tractatu, a quibus dissentiendum
est, at ab illis minime dissentire oportet, qui in primo or
dine calidam indicarunt, tamen nec illud commune scolo

f pen

pendrium pro dysenteriæ omittas, quod à Dioscoride physicis, quam tolerabile dicatur, publicum lingua cerunia nuncupatur, à Græcis etiam fecispendre at à Germanis magis proprio nuncupabulo harszung à lingua cerui, infra autem Leonicenus errorem nudebimus in lingua cerui, quam Hemerocallida vocauit quam potius lu physicis s r. Si libet descriptionem horum physicorum, consideremus BRA. Maxime habet, & mitis satis habet lenitiua tamen, & ipsa cicatrices. s r. Hucusque res ita se habet BRA. Interim lector, à cerui auricularis exules ueluti uermiculos præfereris. s r. Adeo illa est ut nec cæcus errare possit, sed quæ sit tam magna, & execrabilis erroris causa? BRA. Nihil ait Plato, cur quam quæ sub solis ueluti uermiculos habet, in qua iuxta medicorum traditiones contrarias habet, quam sit communis, & uulgatus eius usus s r. Quæ cæca uia hæc errandi, utpote quæ in multis uerum à falsis potuerunt in quæ contraria sunt BRA. Quæ à se specifica aperta physicis ad limpit, & est qualitatis occultæ, regula & ratio ex fine petenda. s B. Abjiciendum ne pes hic tecum cogitur. BRA. Montanum palatium, nostro efficacius est, adeo hic colligere opportunum erit herba nouum hac præsertim, quæ hoc specie ab amaritudine, & ab odore sequar, à cedis abyrise, ab Hebraïs abjecta, ab alijs ascenos, Romæ nascentio, à Persis piolin uel piolin, & cuctis hoc nascitur, alibi per Italiam medica, & recentioribus passim apiastra dicitur, à Germanis bernuet & quæ prohibens alacritatem dicta forte ob gustum à pecore aut Germani. De fantonico, & scripto: maximo alias loquemur, tu in his montibus hoc colige, quo omnes in re medica utuntur. ostendunt enim oculata fide montanum efficacius esse palustri,

firi, aque, que ut ignis chauantur S E. *Cuius est tempe*
riei ad ynthrion V I C A. *Galenus de eo hec refert adstrin*
dionem, & amaram, & acrem simul qualitates possidet,
exsiccatiuus partim & extergens, & robora tus, & de
siccans, de quo inuenitur in primo ordine esse dum esse, in
tertio uero cum omnes species longe quam herba esse
dorem est & ranunculi, reperitur autem herba plu
res habet terreas partes. Paulus autem de ea pri
mo calidam & insecabilem. Aetius quoque colle
ctionem puram. Dioscorides & Mesue ad Aue 10
cennam. Paulum se referunt. Aetius uero easdem par
tes partes tueatur S E. *Quod si Galenus ipse ad ipsa*
ipso ab ipsa nobis relatus esse alterum ordinem calidi
esse debere dixerat, propterea in secundo ordine calidi
esse iudicarem, nec me moueret quod partes habeat terre
as, crassis fruticis & terreis ipsis adhibis, & ad hu
gentem qualitatem ipsa qualitas ulterioris ut re
lentior sit qualitate amara ut Galenus testatur, tu ipse,
& conector & relaxes, et nempe quod Galeno dicti
tur ut latus fatis amborum. De alterius uero qualitate 20
cum Galeno sentiens esse in tertio ordine secundum, sed in
prima tertij ordinis parte, que tertie secundi ordinis
parti affinis est tamen subtilibus hebes inter se dif
ferunt & Galenus in tertio methodo me docuit. Ponti
cum pre ceteris chamaedrys V I C A. *Mentha dicitur* V I C A. *Dias*
aut tres herbas nuncupat S E. *Potest calamentum* V I C A.
Sisle, quoniam has duas recte copulasti, mentha quidem
est herba, & humano euero pluribus nominibus uulgo,
cum in medicamentorum usum ueniat. Calamentum uulgo Lu
siteanis ortense, Gallis menthe, Germanis minz, ab Hi
spanis yerua buena, Creetensibus vulgo Vasamus, a Po 30

lonis myanthxa d ela,calidis,& uentriculo fimme apta, ut de Aristotele mirandum sit,qui eam frigidam, & fe minis uiridis ab omnium desert in problematũ libris, ubi rationem reddit,cur belli tempore ferenda non sit, Hermolaus per se quidem calidam fatetur,sed peri posse at per accidens in frigiditem,inferior autem ego ibi cor ruptam esse ut cibum ita mentam legi debere,sed hor bam alteram frigidam in quarto quid sentiam alias me edocturum promitto. SI. *Tamen cuius est qualitatis?*

10 BRA. *Galenus in septimo de simplicium medicamento rum facultatibus illam in tertio ordine calidam facit, quem & Paulus & Actius secuti sunt. Auerrois autem, & Auicenna in secundo at cit in ultima secundi ordinis parte,& in tertij initio,de qualitatibus pariter a Gre cis nihil exprimitur,at Auicenna in secundo etiam ordi ne siccam censet,uerumtamen Galenus,& Graeci omnes, ac si ab imo ore dependeat hortensem mentam, quoniã horti irriguum plerunque ex cultu humidam esse re, ferunt,unde ad Venerem mediocriter excitat.* SI. *De me*

20 *tastro quid sentis?* BRA. *Ipse menta calidius,non tamen ficus.* SI. *De calamintha?* BRA. *Galenus censet no stram odoratam mentam manus calefacere calamintha ue inferat mentam esse ceu domesticam herbam,calamintha sylue strem.* SI. *Igitur apud Galenum calamintha erit in quarto ordine calida?* BRA. *Immo & ipsa est in tertio ordine sed in parte secunda,cum menta sit in prima so lum parte calida,& calamintha siccior est menta, prop terea tertiam ordinem siccitatis attingit syluestris men ta mentastrum a nobis dicitur, a Gallis menthe sauuage.*

30 *ab Hispanis mentastres,a Polonis kobila myanthxa, a Germanis wilde munz.t. sylueſtris menta, hoc peculiare*

Germans

Germanis eſt, ut adiecti nu ſubſtantiuis continua ſua lin-
gua præmittant. Calamus in tertio ordine eadem, & ſic
eam uidetur, a Lomma uale at que menta, grauius ta-
men, ideo ſolam mentam habere iudebo. Ut re efficacio-
ri, & non minus efficaci uear, calamintha a menta nomẽ
habere uidetur, quam & odoratiorem. Polion nonnul-
li balaſtiebet a albo cum ſemina myrabalanis lapidea mẽ
ta, Cretenſes albo calamintho caſtanea nepeta, Ger-
mani wanzenkraut herbã cardiacam ſcorodoniam, tamen reue-
ra non habet eam mentã proprie & licet mentã veneracã
lamunthã mentantur, mentastrum ſiquod prope pedes
habes, ozimum ſerum præterea & alterum elatem pu-
legij, tertium pulegium montanum, lepidum tantum habens,
omne tamen genus nepetæ Latinis mentæ adoptatur, quamuis
peculiari nomine ſecernatur a mentis nepeta Ita-
cata, nolim præmittere Latinos herbarum nomina Græca ſi herba
mais notatu digna eſt, quæ non habeat ſuum, ſed his
quæ à Græcis ſumpſerunt nomina nepetam,
ſuæ nouellarum herbarum appellatus ſecunda
ſpecies calaminthæ Dioſcoridis, quam latini uocant, ſatureiam latinam ad
autem ſatureiam, quam eandem eſſe puto,
cum eo quod ſcribit de pulegio & tertia ſpecies
calaminthæ, quæ omnes ceteris, quam uero
herbam Dioſcorides ſimpliciter & ſine loco cala-
minthã, ſatureiam ſecundam, quam ob rem eã
hactenus, ceteris omnibus præmiſſis, & terna, quam nos
primo loco calamintham, ceteris mentaſtris poſtpoſitis, ſit eã
dimittere, & motanum ſeu colligerum, aut etiam
ſecundam ſpecies, quam Romani propriæ nepetam di-

cunt, quamus & hoc eodem nomine tres ſpecies ſignifi-
centur, quamq; ab aliquo medico calamintha, aut nepe-
ta, aut herba gattaria indicetur ſemper aut montanam ca-
lamintham hanc plantas gattarias vulgo appella-
tis & apud Dioſcoridem ſecunda ſpecies calamynthæ eſt,
nec pro ea ſane habenda eſt error, & ita nepetæ herba
dimittenda eſt. Dioſcoridis tertia ſpecies calamynthæ, &
à nobis ſemper ita appellata nepeta ſit. Hoc
commentum quam ſpeciem ſignificare videatur M a-
thiolus, ex ſua herba, quæ amaracus hortenſis
eſt, ex ſententia non habeo. Eandem & ie
Pauli eſſe arbitror capite nono, libro
ſecundo, ubi ait: Profectò ſes ſumpſi cum una
ſemine amaracino, & duabus dragmis ſeminis, pomas
Dioſcoridis, & paulo poſt: Quidam autem de
ſam pro amaracino ſeminis amaracino, & amara
eius ſemine, & ſuccum, & radicem, & eandem dubi-
tant, &c. Hæc ille. Primo libro amaracum
vngues marinos, & ſeminis, quamam ca-
lamos, & ſpicam, & amaracum vngentum
ex amaracino, & ſampſuchino, & de amaracino vn-
gento, & ſampſuchino, & de vngento nardino, in
vnctionibus, & de ſpecie, & de vngento nardino, &
de vngento amaracino, & de vngento ſampſuchino, &
de vngento nardino, nam & de vngento amaracino, & de vngento ſampſu-
*chino, & de vngento nardino,

unguentum fiebat, & secundum aliarum urbium nomina uario modo denominabatur. at quia diuersæ compositiones erant, ideo duobus nominibus appellabantur, & duo distincta capita facta sunt, non tamen hoc ideo est, quasi sint duæ herbæ sampsuchus & amaracus. sed cum ubi sit perfectum hoc unguentum, tum uero secundum Plinii, & Cyzicenos, quæ sunt propinquæ Siciliæ, ubi nominatur amaracus, id est potius illa compositio dicta est unguentum amaracinum, alia uero altera in tota Græcia facta ubi sampsuchus appellatur, suæ compositioni nomen dedit, & sampsuchinum unguentum dicta est, quæ dissolutio ex hoc subiecta est, quia diuersæ sunt compositiones, & non eædem dempto solum nomine, propterea id forte melius, quum duæ primæ amaracinæ species una odoratior quam nos uulgo gentilem appellamus, altera minus odorata, & habens latiora folia, ex odoratiore amaracinum unguentum fiebat, quod Cyzicenus postea componebatur quoniam is locus & tali maiorana exuberabat, in aliis Græciæ partibus fiebat ex moderatiore. ideo sampsuchi dictum est, quicquid sit eadem herba est sampsuchus, & amaracus, quam nos maioranam dicimus. Germani maiorem, uel meyran. Illustrium maiorana est magis olens. Veteres maioranam, crebrius uulgo maioranam herbam in hortis habemus, unde, ubi odoratior est, potius hæc perfecta eorum arecta, quæ & primo inserenda perexigua adhuc non sit, tamen iuxta portæ possere, quia non celeriam nascuntur seminibus iactis, sed et amaracus plantatis, uel terræ quomodocunque admotis, nihil aderit impedimenti deprehendam est de calidum amaracum. ipse enim ita nostram matricariam temperat. 5. Quæ sunt maioranæ qualitates? BRA. Galenus sexto de simplicium medicamentorum facul-

bro amaracum in tertio et in calidum, et in secundo
siccum et tenuem et concoctibilem, et in secundo
tertio bonas esse, et expertas, et aptas ad
vescendum. Et tamen Asclepiades Asclepiades *omnibus*
cibis et potibus sparsum calidum amaracum
fecit, et cum materiam, et tertio crassum calidum,
et tenuem, et siccum, et secundo, et tertio bonum
esse, et aptum ad vescendum, et amaracus
colligitur, qui quidem in rupibus albis nascitur, Gallenus Gallenus
autem in mediocriter humida facultate
samaracum esse calidum, siccum in tertio,
qui eandem barbam et putamen de amaraco loquentes
et reprehendit, quia existimat samaracum
in tertio ordine calidum, et siccum ponunt. At
qui amaracum calidum contemnunt, et non reprehendunt,
quia subcognoscere non possunt, calidum in tertio
ordine non intelligunt, et in secundo ponunt. quid
deinde sequatur, sic declarabimus. Varias species
unius dicimus esse, quas mire placeat album theophrasto
nec Theophrastus *dissentire. Theophrastus enim malvam*
terre et exspectatis tribus generibus decertas, quamquam
ut ex illo primo genere exspectabuntur terre, et vapulum
terre [illegible] malvam terre, ut
ex eo [illegible] et eadem [illegible]
tamen [illegible] et [illegible] et
hec [illegible] et [illegible] et
[illegible] et [illegible] et
[illegible] et [illegible] et
*[

recentes alio nomine Arthanitan uocant. S E. Nationes
aliæ quo nomine cyclaminum uocant? B R A. Galli uocãt
pain de porceau, Germani Seubrot, Poloni Zaczyn chleb,
Cretenſes uulgo chiropotamon, ac ſi dicant panem porci=
num, Sapolitani miloterragno. S E. Quæ ſunt cyclami
ni qualitates? B R A. Meſue calidum & ſiccum in princi
pio tertij ordinis eſſe cenſet, nos in medio tertij ordinis,
& forte in ultima parte ui ducamus, ſi ad quæ conferat,
ut a Galeno referantur conſideremus, nempe dicit abſter
gere, incidere, ora uenarum aperire attrahere, & dige=
rere, & quod exquiſitus ſit calidi tatem oſtendit id eſt, quod
ſequitur cum ingrauſcat eo uehemens eius facultas eſt, ut
abdomine illito uentrem ſubducat, & fœtum interimat,
hoc uero fieri non poſſet, niſi a calore tertij ordinis inten
ſi, quamuis nonnulli poſſent ad partum temperatum con=
fugere. hæc de cyclamino ſatis ſint, tu nunc alia ſerua=
re, quæ deximus colligendis. S E. Id ſanum, nunc
Pulegium occurrit. B R A. De puleio multi dubitaue=
runt, quibus uiſum eſt eſſe habendum ſeptimum ſed tenui=
bus argumentis inhærent, ſi enim herba amat paludes
eſt hoc noſtro nocuo puleo ſimilis, dicitur Polezolo ab Hi=
ſpanis puleo a Gallis, puleau, ab Italis puleggio, & etiã
a Polonis, i Venetis porezolo, a Cretenſibus sudzo phle=
ſiont, ab Hiſpanis puleo, conſeruatur nullus creatus deo ſtu=
pidus, qui non noſſet Pulegium eſſe hoc nõ errandum ſer
uandum, & diuersos in oribus habere eorum quod ha
bet flores purpureos magis ferueſcit quam reliquos alios,
nam primum eſt ſeminum, alterum mas putant aliqui au=
thores monſtrum profecto & res mire uidenda ſemi=
nam efficaciorem eſſe maxime in hac ſpecie uidebimus,
ſuſpende pulegium, nam brumali die floreſcere uidebis.

S E.

s v. Hoc expertus sum, sed nunquam verum compe[rui]
b r a. Tam a grauissimis authoribus refertur, quae ut
sit bacchar herbam in pulverem redigas, & praeter usu[m]
dos procedas obiectis stariis. s v. Id agam & p[ro]
quemcunque est, sed vero hoc mol stor, quia apud Lacer[tium]
me legisse puto, quendam philosophum, qui ostenta[re]
uolens exemplo suorum verbis castigandos esse discipu[los]
eos super cubitum in medio aruit. Placuit vberfam, ut osten-
deret, ita animo eos tractandos, quemadmodum ipse pa-
2 o tem tractam, & deinde aliam pultis, & pulegij amara-
rum exemplo pulegium amarum esse deprehendisset.
no trum vero amarum non est. Ideo pulegium esse dispu-
tandum. b r a. Non ob amaritudinem pulegium pultis re-
quamus & sapor eius dulcis non sit ed ob dissidentiam
nararum, quemadmodum sacchari optima res est quo
omnes dapes aptantur tamen exiguis inspersum est
sertur adeo ut eo rebus sacchar o misceat. s v. Vsus
dulcorandi br a. Sapor quem dixisti dissonum est, nam
& optima sacchar o condita optima sunt, & gustus gra-
2 o tior fiat, quam prius erat. s v. Quo tum est pul-
tes temperes? b r a. Ego vero de multis in medi-
mentorum facultatibus inuestigasse excalfacere, & re-
tentare, at o Ioannem praeceptorem Paulum, & Actuarium
quoque. Aetrios in tertio & huic calidum, & siccum
te, addat quia exiguum est exiguae nostrae cum sit
quantula tertia pars drachmae, verumtamen ex Galeno
ipso elegi, qui & ipse in tertio ordine ponit calidum
& in primo, principio uel medio siccum. nempe dicit e
acre, & primum propere calefacit, & re-
3 o tentat donec paulatim excalfactat, facit, quoniam tu-
tum rubripetat, & si quis diutius tolleret exulceraret quae

que

que, at quæ exulcerant in tertio sunt ordine intenso, uel in quarto, Pulegium in quarto nõ est, propterea in tertio erit intenso ordine calidum, quæ in Pulegio monstrauimus intelligenda sunt, nam Ferrariensē minus calidum est. F. Thymum ergo, & Epithymum colligamus.

BRA. *Hæc duo iure simul copulasti, quoniam uiribus, nomine, & locis, quibus nascuntur, fere quadrant.*

SE. *Non ne epithymus est Thymi flos?* BRA. *Quid sit audies, ut mox colligere possis, Thymus duplex est candidus, & nigricans, herba notissima est, ut etiam Dioscorides censet quamuis ipse de albo Thymo solum loqui uidetur. In quata copia in hoc petroso loco, & feruli sit, Epithymus uero, quo nos utimur, non est apud Dioscoridem, nam ipse florem Thymi Epithymum esse censet lib. 4. quod autem in effigiebus habetis non est ius Thymi sed id quod a Plinio describitur cap. 8. lib. 20. quod nascitur sine radice, rubens tenui similitudine palioli, uel tenuis, nascituráq; circa Thymũ, unde epithymus appellatur laudatum, ut Thymum herbam, & flores seorsum colligeres postea id, quod circa Thymum nascitur, tanquam capillamenta quædam, hoc est epithymus, quo nunc utimur, sunt rubri fere capilli, qui circa arbusculas & herbas nascuntur, ut circa unam uocata cuscuta reperiuntur. quæ & ipsa ex hoc genere uidetur, circa myrtum aliquo simile sit, sed id uere epithymus qui Thymum uelut palustrem habet, tamen in hac re iam ualde ambiguus, an S. Dioscoridis epithymus altera res sit a nostro nunc uocato epithymo, & quo Mesue utatur.* SI. *Libenter quod in hac re sentiendum sit, audirem.* BRA. *Et ego te ipsum uelut iudicem in hac controuersia uoco.* SI. *Nullam aut horem, præter Mesuem uidi de epithymo loquentem, quomodo in*

hac

hæc re iudex ero? BRA. *Ego tibi partes disponam tuæ ti instructas acies ut facilius iudices.* SE. *Incipe, sorte e iudicem reum ac actorem ecce cogemus.* BRA. *Non l quenciam officio partis, & iudicis fungi.* SE. *Nunc a cebit nulla parte reclamante.* BRA. *Ergitur princ dicetur Dioscorides de nostro communi epithymo lo qui quoniam semper consueuit congenera congeneribus copulare. Veruntamen si epithymus Dioscoridis esset flo Thymi, & non epithymus, quo utimur in morem ca* 10 *pitorum videretur sinum ordinem non seruare Dioscoridis, quippe qui tertio libro de Thymo, quarto autem de eius flore pertractauit, unde consequens est alterum rem esse epithymum, quam Thymi florem, quia nun quam consueuit de herba in uno libro & de flore eius in altero scribere. Præterea inuenit epithymum a Romanis multorum appellari sed nobiles epithymos, & non flos Thymi inebriatum eum nam per celuti capud inebriet, adde non debere epithymum esse florem Thymi, sed florem Thymo ac pares quasdam esse Thymo* 20 *modo dicta, quæ est nostri epithymus, qui ex caudic Thymi in Apulia, & montosis ubibus partibus educitur. Immo & nomen ipsum hoc edocet, nam florem est epithymos ac pro Thymo legimus, non autem epithymus pro Thymo est, quemadmodum ex his uerum reperiatur. Item ubi Dioscorides de epithymo loquitur capitula tenuia, & lenta sunt, colorem habentia quasi cruentes, sed epithymus noster, quasi crocum redolet & habet capitula quasdam tenuia, & alia crassa in uocata colorata, licet tinctoria sint. Per* 30 *terea hoc inducto sinum epithymum quarti libri Dioscoridis potius esse nostrum epithymum, quam florem Thy-*

mi,

mi, quia tertio libro meminit floris Thymi, ubi de Thymo pertractat: non ne is esse περὶ ἐπιθύμου, id est, purpura scitem: est autem color medius inter album, & purpureum, uerum colocasio nec facit epithymon uocari, nec eius uires maiores facit, quam & Thymi uires sint, uerum Galenus, Paulus, & Actius maiores uires epithymo, quam Thymo condonant, ut cognoscere sit potius nostros uelut capillos apud Dioscoridem epithymum esse, quam Thymi florem. SE. Ex his certus sum nostrum epythymum a Dioscoride quarto libro tractari. BRA. Mihi simulis uideris iudicem audiam, ut actore audito, statim pro eo iudicabat, mox auctore eo pro illo uus ferebat, nondum aliam partem audieras tamen ex abrupto iudicasti. SE. Quoniam nihil aliud dicit poss arbitror. BRA. In hac re longe decipis, non oppositæ parti aurem præstabis re pro ea sententiam ferunt. SE. Incipe igitur, quando quidem nimis repente iudicasse confiteor. BRA. Hinc exordium sumam, quod Dioscorides quarto libro inquit epithymum esse Thymi florem, nec moueor, quod iammus ut Hermolaus uitio uetus sit florem e Thymo, quoniam Dioscorides [illegible] ferreptum reliquit [illegible] uerbum reperiatur in aut epithymum Thymi florem, nisi autem e Thymo nec etiam obtrudo. Et Plinius mendolucrum appellatur, quoniam ob pedes dum caules rubaret forte id nomen sumptum est, minuti flores demittar ab herba uidentur fere crines tamen paruo, ideo apte dicat codiculas, nec etiam moueor, quod conueniat congeneribus non misceri, quia in aliis quibusdam idem fecit forte quam scriberet in mentem non uenerant, nec multipaciendum est ex nomine argumentum, quoniam & ipse epithymus

thymus in Thymo significat. Semen. & flos in Thymo. Præterea Alexius, Paulus, & Actius Thymum & epithymum calidum, & siccum in tertio ordine faciunt. Semen epithymum uehemens iorem esse censent, quod non Thymi opinio quadrat. Comentum enim florem perfectores uires habere sua herba, utpote in quo species perfectæ natura seruetur, adeóq; hoc, authores Thymi exhibere sale, & aceto & per se cũ melle. Eodem facium in Thymo, quod indocum et florem Thymi epithymi, edit.

s. Et huic parti tam facere inepto, iuerum absit hæc sententiam ferri percupio. BRAS. Libenter tibi morem geram. prius florem Thymi epithymon esse confebor nunc Plinius me attentum facit cap. 8. lib. 26. ubi inquit item epithymon quidã flos Thymi satureiæ simile. Ferentia, quod hic herbaceus est alterius Thymi alterius sed hinc interpositis quibusdam ad quæ valet additur quidam ter epithymum traduit satureiæ nascentibus, uel certe similitudine palatoru ducens ex his uerbis duo ab autore epithymum uocari colligo. sunt autẽ tres Thymi species apud Dioscoridem ter in libro. Niger cuius Theophrastus, & Latinus memorat, & tertius, qui appellatur satureiæ hic perexiguum nascitur in Pamphylia, & Cappadocia, Thymus niger ut docet Actius non debet esse in usu medico quoniam temperamentum corrũpit, & bilem generat reiiciatur. Vtuntur duo Thymi genera in usu medico Thymus albus, & Thymus simus satureiæ, hic Thymus saturei similis flores habet herbaceos, qua epithymi dicuntur, & hic est epithymus de quo Dioscorides quarto libro agit quem dicit esse florem Thymi durioris similis satureiæ, sunt autem capitula tenuia & lenia quasi diculas habentia, quasi crines, huic epithymon non habemus,

mus,& recte animaduertit Plinius esse flores e Thymo si mili fatureæ,& hoc dictum esse ad differentiam alterius Thymi,qui habet flores albos,quã hic habeat be Laccos, quum autem Plinius dixerit flos è Thymo, propter hoc Hermolaus interpretatus Dioscoridem dixit flos e Thymo,non flos Thymi,ut author ipse dicit,quia in pluribus conatur ex Plinio Dioscoridem exprimere hos flores esse thymum esse Dioscoridis Serapio etiam manifeste ostendit inquiens,epithymum secundum Dioscoridem esse florem cuiusdam herbæ,quæ est similis thombræ,uerum quã in Creta etiam nascatur eo albo,ut femina saltem alterantur,quum Ducis nostri nauis illuc accedat. Altera species epithymi e Palmelen inuidencia Thymum pro radice, de quo nullus auctorum præter Plinium loquitur est,ad nos ex Apulia aduehitur & Creta & Orientalibus partibus huc ferri epithymis, quo nos utimur, aut quam e Mesue describitur, licet esse similem equidem, de quo nec Dioscorides,nec Paulus,nec Actuarius unquam uerba fecerunt,quorum ipse etiam primum experiri uolui quæ sit flos alterius speciei Thymi propter id tertio libro de Thymo albo, Dioscorides tractat,quanto autem libro de hoc flore,utpote de diuersis speciebus,& uerum epithymum appellatur,quia pediculi florum uel racemi uiolati sunt, & crinibus assimilantur. Sed uerum illud epithymum apud antiquos non erat. Nunquam Græcos,sed bene Arabes quamdiu Auicenna, & Mesue adeo confudisse ut quandoque de flore Thymi quandoq; de simil. capitulo loqui uideantur, nam Arabes per hucce aut hyssopum hisce Thymum intelligunt per epithymum Serapio idem accepit quod Dioscorides,Mesue autem,et Auicenna licet confundere uideantur,præsertim Auicen

na,

na, tamen hæc capillamenta uidentur uelut palliolum, quæ circa Thymum sine radice nascitur, sed errore magno detinentur, quoniam de epithymo Dioscoridis non tractant, tamen eadem utres illi suo epithymo tribuunt, quas & Dioscorides, & cæteri Græci suo, immo Dioscoridis sui epithymi ad summũ quatuor drachmas tribuit, Mesue ad uiginti accedit, miror autem de excellentissimo Manardo qui quam nouerit, & docuerit alterum esse epithymum Mesue, alterum Dioscoridis, Mesuem ita reprehendat quasi uiginti drachmas dederit, Dioscorides autem quatuor, & Plinius ad summum sex, uerum nullus in rebus diuersis magnus reprehensione est, quam sit alterum epithymũ Mesue ab illo Dioscoridis, cur per dosim Dioscoridis quæ in altera re est, Mesuem reprehenderet immo si Manardus caput de capillamento epithymo considerasset, uidisset quod si eadem eius paluerem exhibere, drachmas duodecim quatuor quæ fere eadem dosis est cũ illa epithymi. Verũ tamen dicat illos alterius Thymi, sed non uidet ita in eo dum Homerus hallucinatur, hoc in re est enim ambiguum est, quam pro atrabile epithymus inducitur, Pes Plinii satureia, pro dis semen huius esset hyssopus esset, loco autem ipsius potius flores nostri Thymi sumerem, quam capillamenta illa uelut palliolum, nã flores illi meliores hoc obseruatur, nec tamẽ ita capillamenta illa omitterem, ut oppinionem meam non ingrederentur, qualis fere omnes utuntur, quã Plinius eandem fere non habere cum Thymi flore præcitato loco tradiderit & hæc paucis locis contenda. SED Quomodo nouimus Thymi nostri flores atræ bili aduersari, & illam educere? RESPONDEO Res est adeo nota, ut de illa nemo ambigere debeat, immo & Plinius testatur capillamenta illa eandem

dem ferè omnibus habere ex Thymo, quod valeat. Thymi
ut puto rem, quam obtinuerat, non recte retinuerunt.
SE. Quo modo illum? BRA. Quoniam, ut opinor, ut
arborum bonarum malarumque habet, ita etiam
bastus. SE. Quonam modo ab arboribus sumitur epi-
thymum? BRA. Aristoteles eo nomine tantum non
mannam nominat, arbores enim, ut ait, ferunt
millio vocant, cervinum, asininum, bovinum, ho-
minum. SE. Quæ ista? BRA. Galenus in libro, quo de simplicium medi-
camentorum facultatibus scripsit, Thymum calidum esse ordine
et pecorum esse censet, in sexto libro ex thymum in eodem ordine
calidum et siccum esse scribit. Hæc mentitus, cum in Ita-
lia sint ex Creta Veneti, alterum quoque in Pelopon-
neso monte longe sint optimum. Acetosa quanto calefacto-
rum facultatem calorem secum habent, quem ex Galeno,
Actius quique alii hujus ordine dependentes eosdem ordines re-
ferunt. Arabes tamen non solere, cum primo ordine
siccam esse, tum in secundo calidum esse, testem habemus ma-
ximum, quorum unus Serapion quasi acetosa in calore
apud Aetium vocatur, et secundo ordine siccum esse dicitur. BRA. Nec immerito quia ab epithymo eodem
deferat, nam vocem ipsam epithymus ex Galeno in cu-
scuta creata hanc, quæ, inde et vocem [illegible]
gyptiam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

cuſcuta terræ ſerpens. s v. *Nos cuſcutam terræ naſcentem appellamus.* i v a. *Ratio eſt meo iudice, quia nihil propinquum habet, cui adhæreat.* s r. *Ita eſt, nam quando ſe experti, iam baculos circumponere, qui eius copulamenta ſuſtinent.* n v a. *Non poſſum non credere.* s r. *Immo certo ſcio hanc autem cuſcutam quo nomine ab antiquis appellatam?* i v a. *Nomen eſt epithymum existimo, ut ex dictis, ſed ne ſi quæque ex prædictis ſumere poteſt, nam nec Dioſcorides ait Dio, cor ſolis epithymum eſſe poteſt quemadmodum epithymum huic uel illi thymo. Cuſcuta uero ſolius & aliis rebus quadrupedibus putant herbam, quæ androſace appellatur, eſſe.* s r. *Eius picturam legimus?* i v a. *Habet.* s r. *Herbaceam habet caulem?* i v a. *Hoc græcanico uerbo dicitur λεπίδνοις?* s r. *Tenuem?* i v a. *Amara ſequitur, & ſine foliis quæ omnia ſine cuſcuta quadrant, nam herba eſt tenuis, ramoſa, cuius potest eam herbam appellari, ramoſa ſine foliis herba? Forſitan in ſummis cacumenibus ſemen continetur, cere nigra cuſcutæ.* s r. *Gardeo in cuſcutam ſe cuſcutam apud antiquos?* i v a. *Ne exultes ante certamen, nam & ego alias ſi ſemel habuero, ſcio me ſe cognitas certas ſummo, immo tuo argumento alia dabitur, quæ nos ſæpe cognoſcere ab omnibus exhibetur, cum ſe ſe ſe

rant aut efficaciores sint ut ipse audit. Quid ergo
impedit hanc opinionem Arbolacem ut-
dure mentiri clarissimum virum, cum
hinc arguit eum cautum Alchymistæ fuisse
ne peccati gratia &c. Verum cum supradic-
scriptis tradit Avicennas Dracontidem esse an-
drosacen sterilem, nam mares dat et nulla effœ-
ta, quia arbor erat ideo habet, et ideo ecardo
androsace et habent marpesia coronaria, quia
brevis, & semina non habent, et ideo dicit in
quo semina sunt. At ego dico quod semina
ut ambæ habentes nec unam ab alia habet, sed
per medium dentium habet coloratio non supra calu-
lum ita quam in alia, ut dixi de pino. Nigel-
lino Rhaphanitide, et cæteris, ut dixi et
theologo communi modo, ut dixi de pinea nuce
ample theologice. Verum autem quod ego opinor
magis esse, cum falsa sint ab illis, quæ ne-
ro clam, quæ absinthium habet in suavitate, quæ est
amara, in herba et semine, et ideo amaricato, nam
ab aliquibus pueris atque mulieribus amaritu-
dinem sentiret, sed ego experimentum habui in hoc,
recens parum vel nihil amaritudinis sentiret,
dolens dicentibus, me non sentire quod
non sentiebat, dum recens esset, sed mutato gu-
stu, sentiebat amaritudinem. Sed ego dico quod
gustus, qui est in ore, non est fortis ad ipsar-
guendum, sed ventriculus, cum imbecillis ad di-
gerendum, ideo ipse ventriculus longam
moram facit in ipsis, ut videlicet, ut vale-
at digerere, et ideo sentiunt amaritudi-
nem. Sed ad quæstionem, quæ fuit, habet ne ora-
tionem

gu m pro ratione heri e cu inbaret quod eſt in cuſcuta
fere inſenſib le Nouo ab omnibus fere arbo ribus a qu
bus aut oſace de crebatur ut a Dioſcor de, & Plinio li
bro 27. cap 4 maritima herba dicitur, e ſcuta uero cam
peſtr. ſim no peculiari nomine ab al q ibus Thalictra di
citur ſ er exce, cuiam ut Dioſcorides docet q tan mari
tima. s e Nunc uero cognoſco androſacem antiquorum
no lram cuſcutam non eſſe quamas eram eſſe tem uribus
inpe, ti de ceram quo nomine ab anti quioribus in
10 *ſigniretur ſe ſe optaremi TA ' unc mihi non con lat.*
SE *Ad at eam putare herbā Iam , quam Plinius*
lib 16 cap 18 modi cr uocari caIstus, qui ut inquit)
non tam ab arb. s, ſed ipſis etiam ſſimis circa ſol
ut ſeſe no ere cuſcutam cuſcutam ura Vinung;
datam e l d de u o ſcutari , an uero it a lic
relig s tad e e concedi ere l quomodo lu
bet b eat a ta abbrau. p e eſſe uno in men
tem uenit d e e e e e b e d u s ol
nus ſe m a e Dioſcoridis e e le ſcutam
20 *q e e l m e e e e , el u a*
uere e e s e , el e e q e
cal b e e l e e e e e e e e a b o e ,
& ſp e e e e e e e e l b e b a r
g e e e e b a e a e e ſ e e e m e l
u ſe e e e e e a l e m e e b a e e e
ſcuſe e e e m : R e d a e a e e b e e e
es uocari e e e e e e e e e e e e
tam u ſa e e e e e e e e e e a e e
ce e e e e e e e e e e a a a u e
3 . *ſcu b a e l e b a e u c a t A e s e e A e e e e b a e .*
pina quam recentes Latini podagram hanc uocarunt ſer

aphri

aphri sunt, qui illam uocant cha[illegible] Serapionẽ
consul. 39 capite, ubi de c[illegible] eo, *eodem ca*
pite Serapio Græcum nullum ad[illegible] quos ad=
ducere conjicunt, cum de illa re locuti sint, & hoc tanẽ
inferre non licet Græcos illam non cognouisse. Et ita Se
rapione nauus Græcus author allegatur, sed Serapio
diligentissimus fuerit, & apud antiquiores Græcos cuius
tam inuenire nequiuerit, hoc mihi & nos illam inue=
nire nescientibus nullam tabernam est tuam, qui Serapionem
interpretatur, erit tamen ridiculum, si Latino Tamarisco 10
ri ignoramus uero uti hoc iocabulum acceperit, nisi à
thymo defluxerit. Cum mihi uentus ab Sephthymam esse
putet, uerum tamen hoc arbori planè nihil facit, nulla=
enique quod sit dubitationis, uidetur mihi locus esse
sed & nulla certas adferre rationes quibus alio=
rum hyments creta[illegible] nisi *deus* [illegible] *uel*
prora dubitationes [illegible] *uerunt*. [illegible] *igitur*
uenit superfluus omnis de [illegible] *mus*. [illegible] *tamen ueteres locorum ita,*
& omnes fere [illegible] 20
tur ut Arabis [illegible] *uenit*
ejusdem [illegible] *esse*
[illegible] *esse calamum odoratum & [illegible]* *eius*
calamitas semper pe[illegible] *gemas, si pure perspicue*
extendatur cujus [illegible] *iudicatur*. [illegible] *iudicatur ejusdem esse cum arbo*
rem probo [illegible] *das*, 30
das, *nempe ex arbore tua, aut nihil accipit calamus.*

aut parū. ideo prætexta dilertatione cōtentus fis. s E.
Ero ait iam terræ me uertā. r n. Herba apud nos
adeo uetat, ut mouere se non uideat. r. Imo planeem
de certam. in quas leges bene descere. uel scribere
ba consentiat. l. una. ff. de l. . . . . eos
expedire, tres libros, me, ... uero
qui condidam per uersus . . . . . ea
eius lectio delectat. . . . . propterea
1 . . . . . ut Lucretium, ... uero
uel Ennium, quos etiam . . . . . Ego
Latine loquentes . . . . . placere
ipsum Ciceronem . . . . . tarentinos
tarentinos . . . . . uis. cum
tis uiris communicaremus . . . . . bono-
rum mores. Omnem locum . . . . . aus
fe. edidit. Ego . . . . . Verum ut ad rem opus
res redeam. Certum habeo, illud te non opus-
2 me in me desyderare, ut . . . . . ut
qui me rogauit. Dispositionem . . . . . Pla-
tonem, et meum. Nec . . . . . adeo
diuina locutum, ut . . . . . requisito
tu . . . . . Verum . . . . . scribere co-
gitationes. Etiam . . . . . respondere. Ego. r n.
Istud est, cur . . . . . uel
nunc . . . . . quia re-
cte . . . . . Deinde . . . . . ma-
tu . . . . . scribere, ... con-
3 . . . . . ut . . . . . eram
ad . . . . . dicta est, ut ad . . . . . uerbis

abys

aliis rebus factum constat, quas antea ignorarunt, aut data opera reliquerunt. certum vero est corticem, non eam partem herbarum in unum solo orbe constare non esse descriptam à Dioscoride, nec plenariam à Theophrasto, aut Plinio, sed multas adhuc latere & creberrimas medicas. SE. Mihi decipere videtur quem amaritudo quædam recentes, sylvaticos pentus demere, & tantum aqua hordei, mulso, & pane, imo quibusdam tantum uti. FRA. Hi suo modo agant, & sit adægros curandos ut cernat (quod rarius accidere solet) ego vero pene fastidio omnes 10
*bonos authores imitari, & ut ita ad ea, quæ à veteribus dicuntur, quæ ratione & experimento comperta sunt, semper accedam, eos enim maxime colimus qui de eo loquuntur de quo [illegible] quæ de eo locuti non sunt. [illegible] terat, quam illa [illegible] da in [illegible] rum reperire, [illegible] rudes [illegible] tellas [illegible] macu[illegible] 20
[illegible] ne [illegible] orta, sed mores [illegible] nostro hoc [illegible] rus. Quia [illegible] Strabone, Plinio [illegible] quam uel [illegible] sena loquantur [illegible] ipsum sen, [illegible] memoriam [illegible] lia, plures [illegible] adeo, ut aliquas impetrare [illegible] 30

tic excellentiores Matard. quandoque fuit ea conie-
étura, quòd Dioscoridis locum pe, ju in efculento ture
decoquatur parva ebulum putatum & aquas, nos autem
fenum in ure tantum, ut fu, et. . R. Adeo tenuis
conciliata est ut ne fo. chalybeat, nam & ita bonum ca-
pum ejus probarem quia bacarum ut nutriat, ne exan-
batur lenis fenis, ut phaseoles appetant potius,
quem cum tumentes qui & locis maritimis nasce-
tur . . . , decoquata ebulum, vel . . amara, mox
nom. . . . , & ex mis piam, pepiqua, eo amas-
. . . . ea tue, hoacor-
. . . . & ex sy-
. . . . bi ad hoc pe-
. . . . an eae fe cans
. . . . affectandos fugere.
. . . . , vesicis exim
. . . . nec scribas
. . . . , cum replen ejecta
. . . . temperie, amara
. . . . ut, vel vulgare
. . . . ac fe cis con-
. . . . ut fecit fua
. . . . accidentis, &
. . . . quia mes-
. . . . non est in aceto
. . . . ut, & pe-
. . . . vel est ex
. . . . dat ea ca-
. . . . tomachum,
. . . . quare in-
. . . . ex mis. SE. Non e
igne

igitur aliquo pacto colliuenda. ERA. *Immo maxime seruanda. tot enim dotes, & præcipuas habet, ut nunquam sit prætereunda.* SE. *Quomodo id nouimus?* ERA. *In primis Arabum authoritate, qui non est adeo temere despicienda, ut nonnulli recentes faciunt: præsertim ubi Græcis non oppugnantibus, forsan etiam rationi, & experientiæ, quæ est omnium rerum magistra.* SE. *Audiui hanc esse vtilem valetudini, quam Regum scientiam esse.* ERA. *Est.* SE. *Quid colliguras fore, si lectiones recenseas, audiam.* ERA. *In his faxo locis hoc propemodum obtinere, & pollicitos leuigarem.* SE. *Dic ut præcedentibus, num ne aliqua roborari, aut corrigi, ne contrarium effectum.* ERA. *Debet omnino, quisquis curam animo capit aliquam adhibere, ex his quæ nouerit idonea roborandi vim habere, siquidem seruum ventriculum roborare cupit: deprehendo autem, nunquam subamara, & astringentia, & experientia ita id docere.* SE. *Iam celebrem illam regulam dixerim, ex per contrario morbum curari, nam ne fortasse in hibernat, aut non aperiendum venter videatur. Nullus est, qui non videat, quæ* [illegible] *expertus, & ipse fortasse experiri nec ne amarum, roborat ventriculum, nullus habet dubium, quin obrepens, semper cum ventriculo obeat, in mundis dictis ex, quæ* [illegible] *operam, cur* [illegible] *& ipse, & alii delectentur, scilicet delectabor, scilicet delectabuntur, aut* [illegible] *ponimus cum* [illegible] *de arcana* [illegible] *probis auctoribus, vel ex* [illegible] *lucem*

*lucem prodeant, & unde colligas tu nos delectari nouis? & a[illegible] ...onto ...[illegible]...la lectura e libro * ...[illegible]... pharmacopolis exarari morbo prodiit, ...[illegible]... Tritio ab Hippocrate, & ...[illegible]... morbos acutos, & ...[illegible]... paucioribus ...[illegible]... quæ ...[illegible]... præsentur, aut multò ...[illegible]... mentis ab eodem autho ribus ...[illegible]... & ...[illegible]... forma[illegible] ...[illegible]... quæ nunc nuncupantur, ...[illegible]... & experimento probata ...[illegible]... habere, eos qui artes profitentur ...[illegible]... & tibi ipsi felicem places nos ...[illegible]... Hippocratem, & Galenum & ...[illegible]... omnibus peractis, (ut neque hæc contingat facile ab his probis uiris reprehendantur, aut mentis exoptatæ inueniri, quibus ægro opem ...[illegible]... est adeo iniquos qui non fateatur pretio[illegible]... ...[illegible]... sed tamen nempe ubi scimus tam aptum ad experientia quæ perficit scientia ut ipsa est. & in ea ...[illegible]... aut commodius promoueri, nolo ergo uiros hos fautos negligere, sed ut aptus es aliquando inuenire inuentis, non ut ferrum rubiginem, sed ut semper exerceris, & nequando inertiæ sis. Quam partem ...[illegible]... & ...[illegible]... in quibus maiorum ...[illegible]... ...[illegible]... Quidam magis in hac contentiosi, quæ experientia dicenda sit, aliqua pars, Laudat Galenum & nos experientia opposuimus, certè, & omnes, qui ad eam medicam exercent, & reuera ipsa dat interdum simplicibus, ex una folia habere ob perfectiorem actuem herbæ, ob defectum subjectam*

ſi illantiam ob potentiam contenterum ſ. minam, tu ipſe hoc experimẽto duces, decechienes duas facies alteram ex puris folijcidis alteram ex ſolus quæ ſi deinde æqua lance bibis, manifeſte deprehendes maiorem quæ ſciam ineſſe ſolutionis quam ſolus ut ego aliquot pertus jam ex his igitur maiorem partem ſi calidam inuerent ſolutum ferua tamen potius laudatam et Veteres Senum emeres, quæ Alexandria et Orientalibus ſunt huc deferatur, magis, quam quæ ex Apulia aut Lycaonia: periẽtia enim oſtendit feminineam Aegyptiacam ferè pro-

*ficere, quanto minus pinguis ſit. Hoc tamen ſi noua. Quæ eſt eius dotis [illegible] quando ſpecialiter ſex uncias exhibuerunt, nec ullum periculum fuit, et cõtulit, et eos leuauerunt ferres, ac quatuor uncias tutiſſime exhibentur ſ. Quæ nam ſint ſenſu qualitates [illegible]. Seruatio ex Abſinthij ſententia arbitrio. Materia ut ſi non calidam eſſe potius, ſiccam, ſi tenuem ex qualitatibus et partibus. Neque calidæ ſiccæ ſunt ſimul calidum et ſiccum ſimul, ad [illegible] ſimul ſiccum ſimul, ad [illegible] ſimul ſiccum ſimul ſiccum ſimul ſiccum

ſeruids præſtarum in ſcribẽdo accipies inquies: inquit
a ſerpe[illegible] ſpecies una ſer=
pẽdi [illegible] propterea addit, &
quemadmodum [illegible] ſamech que terram con=
tingere [illegible] etiam creſcens à ſer=
pẽdi [illegible] quia omnes ra=
mos, [illegible] modo etiam Theo
phraſtus [illegible] ſerpentem, eam duæ
ſpecies [illegible] afferunt,
ut me[illegible] ſerpentis colli=
gato [illegible] Dioſcori=
des [illegible] ſerpentis reliquato. &c.
Cor[illegible] PARAS. Res
eẽ [illegible] quam mortuos
imp[illegible] experiunt, quẽ
tunc [illegible] tanto in ſummo
hon[illegible] memorabili, Dioſcoridis,
& [illegible] habebi[illegible] illum acem opponun
tur [illegible] ſpere, ſybee
ſpe[illegible] ſpere, ſibi
ne [illegible] ſerpẽtis admouere
ne [illegible] ſerpentis ſpecies non ſunt ut nullo
de [illegible] alijs ſcribam, de
ſerpentis [illegible] ſerpentis qui del
phi [illegible] Neq; obſtant
propter [illegible] ſerpentis ſexta de ſu
la [illegible] ſerpentis qui
placuit [illegible] ſerpentis ſexto de ſu
plicatum [illegible] ſerpentem ſi
que ad eo capacia, ut & menſes, & uiros moueat ſu la
mulcum

mulẽ eſt acre S E X T I V S *ita quo ſit genere qualit. nõ*
accipio V E R A. *Hi non exprimit Galenus quem & Lucas*
& Actius ſequuntur. S E X T I V S *Quid eo quod ſecundo de*
lem herbis ait quod ſerapio dat capitolo 9 de [illegible]
re, & exiccare in tertio ordine V E R A. *Sed ad*
num adducit [illegible]
quam quod ſecundum vocatis eſt proprie [illegible]
no id Serapio accidit, ut ne [illegible]
ex Galeno accidit [illegible]
V E R A. *Si Mesue, Serapio & Auicenna* [illegible]
ut recentes [illegible]
faciunt ſed, quemadmodum nos [illegible]
materia [illegible]
que morbos [illegible]
in tertia eſt [illegible]
ſenus [illegible]
in qua ſecundum [illegible]
tertio ordine [illegible]
in tertio ordine [illegible]
non ita, neque ne [illegible]
uero, quod medes [illegible]
eſt, neque in [illegible]
mum [illegible]
e, ſecundum S E X T I V S *Plantago* [illegible]
primum [illegible]
atque [illegible]
cere [illegible]
debant [illegible]
ſcribes [illegible]
Germanos [illegible]
lingua ouis, dixi [illegible]

maior

maior quæ ἐπταένειον, id est septunervia, & minor, quæ πενταένειον, id est quinquenervia : libris quibusdam, ita plana nervos per totum folium extensis, utrunque ipsarum cum Ferraria habebis, sunt apud nos herbæ notissimæ, ab utrisque eodem nomine dictæ, sed magis platanifolia, alteri manifolia. Alio nomine dicitur ἀκεγρίθ, quæ & ἀκεγρίθ & brey ter, & ἰβιζεκερ id est minor, & minor, appellatur etiam begrit, ab aliquibus herbam, quæ in mala educatur. SE. De plantagine qualitatibus paulo superius dictum. BRA.

Omnes authores palustres fatentur de herbarum qualitatibus agere plantaginem in secundo ordine frigida & humida, & hæc eam sequuntur quod ad calorem attinet, sexto denique simplicium medicamentorum facultatibus libro dicit etenim inquiens habet nescio quid aquæ frigidæ & habet nescio quid austeri, quod terream & siccam & frigidam tunc siccam intemperiem ostendit quam humidam unde in secunda parte secundi ordinis frigidam & humidam in terra siccam. At Auerroes quanto colligi etiam notat ratione eius secundus frigidam, & magis siccam. SE. Malua, & maluauiscus sese differunt CRA. Optime latuit copulatio, nam maluauiscus species malue est. Latine hibiscus dicitur, Græcis Althea, notissima herba sunt in hoc plano radices, ac folia habentes. Malue autem species sese differunt, altera siluestris, altera Ferraria, altera hortensis. Siluestris, ut olera sortuntur, colitur, ad cibos apta communiter adparens & in aceruis manifesta. SE. Ergo alia sylueſtris malua ab altibea. BRA. Ipsa quam, cum hæc communis malua, duas species, Hortensem, cuius semen nigrescentem habet, Hortensis crudiores facit & edendo aptos, in sylueſtri id est sponte nascenti duriores sunt & cibarius inepti, Latinus malopem appellat, quæ infatuas amplora folia habet,

quæ

quæ uero non malache ab emolliendo uentre, unde fatua malua, & syluestris aderunt, ambæq; in alias species distribuuntur, tamen Dioscorides huius solum species facit fatuam, syluestrem, & althæã, nos autem Venetus in horto nobilissimorum Cornarorum, quem Murani habent, arboream maluam uidimus, immo erant ibi uidelicet multæ plantæ, quæ uti iam arboris magnitudinem excreuerunt, & nunc adsunt, ut facile ex ipsis urgentes baculos possemus parare, quod tamen non uarium est, nam a Theophrasto arborescere malua dicitur, aqua equidem alibi exercitatione, non alcea (quippe non adhuc decepti) sed althea eò uidentes scribam, & flores ipsos seruabimus malũ Terrarie ubertim habebis. Caules fatuam facies, & in arborem crescere cogas, præsertim si semina illius Venetæ feras, quam Roma tam malacam uocat, nepotis id nomen ita sortitum, de hac arbore eandem mentionem facit Netus, quam dicit uocari dendromalachen, de qua mentionem facit Matthiolus in 4. methodi, ubi de tendentibus & lubricis seu boys loquitur, uocata, ana dendromalachen.

SER. *In althea solum radicibus ne nutriri? BRA. Ne folia deforas, quorum primatum ut Dioscorides curat ex exiguo oleo moribus, & ambustis emplastrum imponentur, huiusmodi, ut nos maluam nuncupamus, Italis malues uulgus Cretense molocha, Polonis szlazowaty, Germanis Pappelen, aut pappis, colaos uero malue proprie, Italis Malua uero syluestris Italis proprie dicitur, althæam autem Italis grimaldes, Germanis appellatur malues & nonnulli aut pipli, et est syluestris malua dicatur Polonis althæam uocant szlazowaty, Cretenses dendromolocha.* SER. *Quæ sunt malue, & althææ qualitates?* BRA. *Auicenna althæam in qualitatibus æqualem facit, tamen*

tamen ad calid um uero.t inquit cum calidum esse cum
æqualitate at[illegible] deprehendis, quoniã
[illegible] alterationem calidam & humidam in pri
mo ordine [illegible] excitare, &
Galenus [illegible] de sanitate tuenda libro, nec de medi=
camentis ad [illegible] loquitur, [illegible] ubi primum alba=
cola [illegible] meminit, [illegible] eam marrubio herbarum eo, examen il
ad ma[illegible] [illegible] hoc eum aiunt præcedam albeam,
cum autem [illegible] [illegible], prosperea,
& albea cum [illegible] hoc eo[illegible] [illegible] & hic
ce herbæ [illegible] immo rerum marrubium calidum, &
siccum in tertio [illegible] [illegible] Adhæc quid dice=
re oportet [illegible] Cum ad hæc aiat, mataret, emol=
liat, ut non [illegible] [illegible], & iam non senti=
re humidum dicit, [illegible] [illegible], nec Ga=
lenus, aut Actius [illegible], immo Galenus albæa
iuuatur ex oleo prolixe [illegible] de sanitate tuen
da, quoniam humidum [illegible] cum caliditate æquali et
idem [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

animal

anima fuerteo ex hoc
eidem contra
duo ne te
rhea ut
usque
nas o
nas frigi
quas
subdatur
Acetas
Illam
mam
mo et
men quo
et.
ma herba
tam
& nigra
ma
ter, sin
urendo
pediatras
in me
dices, ac
tem
non
nos me
lore
fouve
su. Quæ

ordinem

...

...

...

set, adde in medio cotule tantundem, et in fine secundi humidum cum eis, ut sit tantum cum eis quantum omnes species quatuor uncias conficiunt. Quidam uero ponunt cum eis sex uncias. Quidam uero ponunt cum eis octo uncias. Quidam uero ponunt cum eis decem uncias. Quidam uero ponunt cum eis duodecim uncias. Quidam uero ponunt cum eis sedecim uncias. Quidam uero ponunt cum eis uiginti uncias. Quidam uero ponunt cum eis triginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quadraginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quinquaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis sexaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis septuaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis octoginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis nonaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis centum uncias. Quidam uero ponunt cum eis centum et uiginti uncias. Quidam uero ponunt cum eis centum et triginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis centum et quadraginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis centum et quinquaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis centum et sexaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis centum et septuaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis centum et octoginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis centum et nonaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis ducentas uncias. Quidam uero ponunt cum eis ducentas et uiginti uncias. Quidam uero ponunt cum eis ducentas et triginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis ducentas et quadraginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis ducentas et quinquaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis ducentas et sexaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis ducentas et septuaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis ducentas et octoginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis ducentas et nonaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis trecentas uncias. Quidam uero ponunt cum eis trecentas et uiginti uncias. Quidam uero ponunt cum eis trecentas et triginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis trecentas et quadraginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis trecentas et quinquaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis trecentas et sexaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis trecentas et septuaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis trecentas et octoginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis trecentas et nonaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quadringentas uncias. Quidam uero ponunt cum eis quadringentas et uiginti uncias. Quidam uero ponunt cum eis quadringentas et triginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quadringentas et quadraginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quadringentas et quinquaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quadringentas et sexaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quadringentas et septuaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quadringentas et octoginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quadringentas et nonaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quingentas uncias. Quidam uero ponunt cum eis quingentas et uiginti uncias. Quidam uero ponunt cum eis quingentas et triginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quingentas et quadraginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quingentas et quinquaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quingentas et sexaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quingentas et septuaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quingentas et octoginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis quingentas et nonaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis sexcentas uncias. Quidam uero ponunt cum eis sexcentas et uiginti uncias. Quidam uero ponunt cum eis sexcentas et triginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis sexcentas et quadraginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis sexcentas et quinquaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis sexcentas et sexaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis sexcentas et septuaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis sexcentas et octoginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis sexcentas et nonaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis septingentas uncias. Quidam uero ponunt cum eis septingentas et uiginti uncias. Quidam uero ponunt cum eis septingentas et triginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis septingentas et quadraginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis septingentas et quinquaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis septingentas et sexaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis septingentas et septuaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis septingentas et octoginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis septingentas et nonaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis octingentas uncias. Quidam uero ponunt cum eis octingentas et uiginti uncias. Quidam uero ponunt cum eis octingentas et triginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis octingentas et quadraginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis octingentas et quinquaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis octingentas et sexaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis octingentas et septuaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis octingentas et octoginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis octingentas et nonaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis nongentas uncias. Quidam uero ponunt cum eis nongentas et uiginti uncias. Quidam uero ponunt cum eis nongentas et triginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis nongentas et quadraginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis nongentas et quinquaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis nongentas et sexaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis nongentas et septuaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis nongentas et octoginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis nongentas et nonaginta uncias. Quidam uero ponunt cum eis mille uncias.

dicoua aſſiſet contra puerorum lombricos grauiſſi-
ma ex [illegible] quæ bibat cochlearium [illegible]
pſum [illegible] ſanguinis tem-
pore [illegible] cauendus hanc herbam,
[illegible] attribuit, at
[illegible] primo re-
ſert [illegible], quia cer-
ſum [illegible] Deinde
[illegible] Parua
1 *[illegible] Obſeruan-*
dum [illegible] grana
[illegible] Ab
hac [illegible] ſatis, ita
[illegible] Domeſtratæ
2 *[illegible] baccas,*
[illegible] cor-
tex [illegible] quæ
[illegible] dictum
[illegible] pro-
[illegible] quæ
[illegible] do
[illegible] tremitter,
3 *[illegible] ſi*
[illegible] ſolet-
tionum

thonum facerum laxum est in primo & parum acce
dere ad per fectum ordinem certum ordinis pri
mi nisi calor sit excessivus vel excedat, licet Auer
rois de oleo & defectu loquatur, attamen nihil
aliud facit quam fuscum colorem, ut consuetudo est,
ex eo, quod laxos poros facit, necnon & exsiccat ob ca
liditatem in primo & tactum non lenem quem tam cō
posita non exhibent ut rectificata cum pulvere
terebinthi, et similia ut hoc manifestum fiet cum ly
pe citate de olibano. Dicendum est ergo quod olea non calefacientia in primo
tantum ordine calefaciunt in secundo, etiam tertio
tibi attribuendo, et ita de aliis, quae in laxi dele
cabilem et calefacientem & humidas plus quam lo
la pertranseunt, et ideo dicit quod primo ordi=
ne calefaciunt vel secundo, et tertio leniendo, non perceptibiliter,
sed ratione potentiae, et ita intelligendum est de cali
dis in secundo ordine existentibus, non autem de calefa=
cientibus ordine primo, quae non calefaciunt sensibiliter
de in tertio ordine calefacientibus, quae sensibiliter in pro=
prietate recipiunt et humectant, et ideo in medio ter
tii, prout deprehenditur, et calefaciendo, & calefacien=
do humectando sensibiliter recipiunt. LA. Alio=
quin de mirra non sequeretur quod esset in propatulum pa=
dem ubi pregnans apparet, et tamen nam ibi myrrhes
copiose existit, eius fructum colubrinum esse, & ligna
se vasis duo ex ligno paranturnata ad habendum le=
gis & eo quod ibi crustae apparentiam habentes
tur, praparatur. est apud nos aber notum, quod

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Cabbas amore leget te nostræ Vare myricæ
Te nemus omne canet: nec per myricas tenuia, & ubiq́
ſerpens hedera nascetur tecum paſſim myrica &
uſſe lium les ſont, unum de illis ipſo amore ageas
e hoc de me hoc eorego ſolent dicere mihi.
Illa cruda lanugo tenere myrice, ut obſeruat, & proce
ra arbores, & humiles Satyron deplorasſe, hoc eſt nobi-
les & plebeias, &c. Silve dem de ſcriptus eſt Plinius. O
res mirabiles dictu montibus quæ ſeris ſed quæ ſeraciores ter-
ra ferunt omnia ſolo omni ſe commendare & celare uberi-
ora ſuo ſolo arbores habet pomus quarum nubibus ut-
ter laſciuiens deuidet, & cum ipſe pomi natura
tum ſe celebrium tum bellorum ferens, quam Terra-
rum nubes, tu habet ſola femina ſolo amplectum corticis
ſuccum ut ſeparatim habeat ſe tuto non quidem nuce per
extenſo ſtamine ſed in ſe cum qua pertinet nem corti-
cem ſentiat & eorum expreſſo cortice cinere ſeruato
hæc cortices uero quæ ſiccata tempeſtiue recentes ha-
bentur, pomum uero, ut habet Plinius. Pomum ſil-
ueſtre ſpecies omnes ejus arboris uel maxime, &
ad morbos deſperatos eo nomine opus ſunt exta, quæ ad
matres tenent, hæc Plinius. Hæc omnia ſecundum
gentium nomina ſilueſtres ſunt. A Polonis
quæ ſylua dzika ab ilis zlota ſylua, & Venetis dzie-
ra ab impari ſylua, & ſylua malæ, & ferinus
Vendebarum & alias ſylueſtres non ſpernit, à ceteris
uidentur ſeparatæ ſunt. De ſolis quæ
ſtantibus dixerunt. Recentiores me ſecundum
in primo orbis ſpecies & ſectione ſecunda
in hoc ſexto de ſimp. med. facultatibus libri deſcriptorum
eſſe ſalices ſolia rotundi, & flores circa morum, tamen
quam

quam antiqui omnes & in eundis exceptibus & in omnibus in quibus excepimus obscure falce uerentur, ex hoc in secundo & hic item & in secundum, contra autem in tertio & quarto, quorum in secundo de hic nocem ex eo eram probare potest, quorum in falce ad exceptandam uanum item falso temporibus quæstione excepere deprehendimus, nec pennus frigida falix, minus partes absentes habet, nam amara fiet salsa folia & teres, & cortex, propterea & Me
10 nalca propriam & Martialem iam inferiam deplorans, quæ cæsa fuis alnus falices amaras dicit unquis.

Carmina nulla canam sine me pascente capella
Florentem cytisum & salices carpens amaras
Si cui cæsa tuis tam aude & baccalis bouis falices co
medat hamaque fiet amara. Sint mihi amaræ, bolas
autem dulces & pomas malo quidem nobis illud, quæ
sunt grauissima & eam obesa nocentur & falices
calefactæ quoniam tenues & amaræ & ita tamen hæ dat us
superat. Sed Conedros fecundum Barbaricum
15 nostrum cum ceteris pro recto sepius utitur,
nam quemadmodum dubitandi pro sicchia recentiori-
bus dicitur, ita & nos dicimus & Cameirios pro chamæ
dryos, hoc est quercubus nudis fere exercam nocem ex-
primere, & pro camæmiri cerasos, Latini trixagine,
cerasa, & Cameirios & Cameiri cerasi nuclei asiani
Lucullei, & Cameiros & Neapolitanos cerquciolo,
Germanicos pruneos, gallicos uero amygdalum
& Cameiros & Cameiri nucleos habent, quo postea
manente & uocem sibi fecerunt, quod nocabulum
20 ex hoc nomine & fluero exponere nihil attinet, quanto
dulcius, tanto cariosius, unde in amatorijs catullis hoc nomi-

ne

ne vtentes deridere videamur. Libet libere & perfpicue lo
qui de his, quæ ab illis dicta & scripta sunt, quod pri-
mum vitio vertunt, quòd ausi sint, cum Dioſco
rides quatuor de
. Id eſt in Latinum interpretatum hoc ſenſu ſe ſcripſiſſe lingua di
cit, Dioſcoridem quatuor, nihil eſſe frustrè
breuem, atque quibuſdam ſuperuacuum ſcribam, id eſt
quantum extedit poſſe, ſuperuacuum: & quã
uis aliquæ etiam hæc memoratu digna ſint, tamen parce
fiunt, nec multum conferunt. Quæ uerò ab Apuleio ali
cuius libri memoratæ ſunt, ea ſi quis mihi parti in
dicium ſuperuacuum ſcribere, ſecutum eo ſtultum
me præbuiſſe, quòd ea, quæ ſcripta ſunt, ſuperuacue ex
cedere non poſſunt. Cæterùm quales eſſe
debeant artis, Apuleius
fugiam
, ſed ſi quis
ſe ſcripſiſſe, ſe confudiſſe uerè ſcripſiſſe putet. Aceri
as quidam calorem habentes, ut ſunt ſi eius
generis ſuccus, etiam ſine adiecto, ſi quas
, ſimplicium, ſimplicia
, ſi
, ponere
, ſed
, ſi
, ſi
, ſi

Calcanum addere non refert, idem Paul. com. Acre. ser. La. reclamo ego cognomus. BRA. Et manuscripti omnes exemplares, habent dittor. la. colum. mezereum. et extra. tantum. ser. Qui sunt hi recentes, per hoc parvum. BRA. Dimas quidem Florentinus. qui vocatur Comentatus in hoc capite primo. lac. colum. mezereon. ego est unus ex quatuor habet. et etiam primo. cum. imperet. et per Arabes omnes mezereon. inter. lac. ab herbis connumerant, at Laurea. lac. non. et. ser. Scholiastes Dioscoridis. nobis quam Graecum accepimus in tam bene. Laure. la. unoquatuor. BRA. etta. Gallis. lorede. dieron. Polonis. mezereum. et. tellum. vel. Germanis. Kaelhaun. nobis. montibus. per. collige. et. folia. ser. De. Laureola. quae. nobis. deramus. BRA. Videbit. et. Italicis. nostrum. et. legendum. et. omnem. partes. eius. determinare. quae. non. et. olive. et. ex. ita. saluberrimi. et. ex. vulgo. de. Laurus. cor. et. ser. Dioscorides. enim. de. Laureola. de. his. agens. inquit. quod. quidam. mercedem. accedantur. nos. nunc. et. ser. hoc. experientia. et. et. quod. ex. quia. accepimus. exulcerat. os. et. de. quo. ex. quia. scer. bis. accensis. bonnes. obscurum. pro. prius. et. in. quam. ordine. calidam. et. hoc. in. et. care. debemus. ser. Dioscorides. ipsum. Mesue. jam. in. hoc. et. nunc. hoc. mes. videre. ex. et. de. Laureola. quo. et. si. deprehendit. BRA. Duam. quam. ser. Dioscorides. dicebas. ea. herba. ferventem. sua. ideo. et. Hermolaus. Barbarus. illa. habet. pecus. in. relinquas. ideo. et. ex. et. hoc. pulcher. tenuis. eam. exercens. pingere. nec. et. ser. Bene. ne. ferventem. et. exulcerandam. BRA. Tu. quidem, ego. experias. sum. magno. meo. hoc. modo. qui. etiam. in. ita. aqua. epota. extinguere. non. caluerim, et. cœnanti. om-

nia uidebantur & aqueum pilæ erat multo pipere asper sa atq; longa & pilæ arrebant. s. Lib. potius credam, pilæ esse teretem ad rubi amussim & eadem. Bona & mala lac ouium. Lac ouium non omnibus rubi quas enumerauimus, quas Erratica & cacores uocant habent eadem tamen omnia, quæ mora siluestria: eius autem species plures sunt, quas omnes Erraticas uirent una tamen est ualgatissima, quæ Erratica quam, eam uocant, & rubi in pelo Erraticæ comma pratensi circunsecutur rubo, nec tamen. & homines ut alienos agros transeant, a nobis abjiciatur uocabulo spinæ & rosetæ quasi rubus & eius cacamora cum quibus nocemus, quas & alii lecoupeas, des rosettes sauuages, & rubi uero siluestres, ut mauis bramen herbarij appellant, & oleum ex his, quod ex rosis, & rubi zarzamora, de rosa tetracamo cynosbato, & alijs tractatum nobis, & in his uerò non examine de eius speciebus aliquæ erunt ad lectorem, an te cogitem, rubi species fere percepisse. Venio ad qualitates, aliquam enarrare. Vt ex calore & pertenuitate depurgent medicamenta amphibola, & ex frigore & alienatorium & totam folia, comma hos rubi sanguinis in prono esse in rectoque, quæ tamen omnia ex rubi eius ad quem habet calentis temperatæ obscœnitatem, ut alienus notat s. Myrtus fere omnia, quæ in Myrto potuimus Myrti species reperiuntur, nisi quod alba nigra sit habet præterea qualitatem quam & ipse rosæ debuimus tenuit, quæ & ipsa nempe tam rosæ ferre & detur ad uenerem irritandam & excitandam apertam. quæ respectu uentris uim tatis alui & lubricæ potest, in genere autem omnia ex myrto quæ erunt, an medicamenta efficatiora & efficatiora ut nigra sint, quam in alba

principio

principio, alta in media terra parte exiccant ΣΦ. Cauda equina sequitur ΣΦΑ. Nomen certum convenit, nam cum equina cauda similitudinem habet ideo ΣΦΑ ΠΠΟΥ, & Latini equisetum, & convalem nocent. Ne-scio autem cur a Ferrariensibus herbis fœmineis appellatur, tamen quicquid in nomine hujus peccatum hæc herba sed potius inter Ferrarienses scholas & loca aquosa folia & radices servanda, utpote rei medicæ utilia. Ea mihi unum animadvertisse dignum est ab aliquibus, ita appellari, quia equorum membris succurrat præsertim ubi fluxerit sanguis habet enim adstrictoriam quandam vim, ideo a Germanis nomen accepit Bursstrangwrtt a strangulando, quoniam si quis eam masticaverit ut pueri sæpe faciunt adeo astringit ut strangulare videatur. Gallus vero à similitudine quæ cauli habet, Polonis Przyslika nocatur, & Venetis cua de cavallo, Germanis Schaffheuw herba apud nos notissima cujus duæ sunt species, altera brevior, altera longior, ita ut falso equina à Dioscoride appellatur longior appellari nostræ multæ res falsam, avulsior inde jumentam nomen, quæ clariora & usitatiora sunt, sed alia tractabilem habent magis ulcerum sanandorum efficaciam. Ideo utrique fœminæ seu virili ab his erutæ ideo utrique fœminæ seu virili ab his erutæ ideo utrique fœminæ seu virili ab his erutæ

esse eq[uo]s fessos eum, q[uo]manducauit e Dioscoride descri-
bitur, [illegible] ex eo [illegible] sanitatis [illegible]
dis [illegible] rejeu, sub eo medio [illegible] ex [illegible] pisce à
manducatu eos excusat, q[uo]d [illegible] malis [illegible]
aqu[a]s [illegible] [illegible] equos [illegible]
equos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
re reprehendere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

fol. 1 ac G. Terra est acutos nos dolos ferrabos, à Ferra-
riophabus bolo labdalos uia calum appellatur, sunt enim
qui ad morem colore, ac gratia mendose inducent,
& quamuis eo fucato colore fingant, atque cum terra-
se porporeo colore, morem tamen habet
barbadillo. Lutrari ne uerum etiam morum ac ani-
mi, & mores, & fere ut omnem germanæ speciem
naturæ ibam. Lectores pauo rubra nouas excolere, quæ
grauia pauo rubra habet ad eruentum, & colorem, 1 ●
a Venetis maxas polaris herbarum adulterari non
eloquus nec pauo rubra bolus uero specie colos
eum est terra sit, cum mixtorum sit genus
qualitatis uim accommodatæ de medicamenta
dandis, & hæc uero cum quæ dando pauo rubra
adhuc mendacium, polaris & bolus uero rubo
rubo uero mendacium uerum, quæ mendacium,
& necamur ac de medicamentis pauo rubra, & bolus 2 ●
dicamus, cum pauo rubra uero mendacium, & bolus
gere pauo rubra uero bolus uero, cum polaris mendacium
dicta quæ fomentum cocciferum mendacium pauo rubra
est de bolus adhuc dicis sit herba uero bolus uero mendacium
ac uero uero mendacium dicimus mendacium pauo rubra
rum serpat non mendacium pauo rubra, mendacium dicimus
uatos habeat, in hac cum ordine mendacium pauo rubra
uo prouerbium adhuc dicimus mendacium pauo rubra
ea quam bolus mendacium dicimus, & dicimus dicimus
ac, quia bolus mendacium dicimus, mendacium dicimus,
credo bolus mendacium quamuis habeat, mas est,
corrubacis, & bolus habet ab, & mendacium, in mon 3 ●
tibus ejectatio existit, & prope mare, nomen accipit ab

1 odore

etore quem habet pecc, vel pecus, nam hoc vocabulum
[illegible] modo [illegible] pro pecore accipitur in
[illegible]ores, [illegible] [illegible]em [illegible] [illegible]onde
*[illegible] [illegible] [illegible] [

& tenello trunco [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

tiam conterit non potest. Caules seorsum. BRA.
Ne brassice fac dentur vel praterea quæ est, quæ
adhuc desiderantur species earum, quæ ad cibos,
et munera deferuntur, ut sunt illæ, quæ ex foliis
phrassi, vel porri, vel Planis, vel Hesperidibus
præsertim, et aliis arboreis, cum bacis, et cæteris par-
tibus comestibilibus, cauliferis, et quæ propriè dicatur
crambe proprie, et nihil nomen servans, tamen earum
omnium omnium dentes, quæ nec ea tadeat, quibus era-
bescque remorari, simplicem ejus habet, et quæ laudetur, tamen tamen mons, quæ venda non erat, quam in
terra ejus solo nascuntur ex quamque parte, et
portum ex ea parte tenuerat, scilicet, selectissima,
et cum ferventia, quæ fuit etiam ordine operis pro
nominibus eorum, et flores, et cæ-
matorum, et cæteris, tamen cum toto
terrarum orbe nascuntur cum earum gerem, et
autem non nisi vere nata, sed in quæ laudata
crambe de vel quæ pro verbis crassis
fieri, quibus non nisi mutuari debeant
cum et adhuc tamen
germinent, et, et, mentes, et
quæ, et
et, et, et
fere, et
et, et
fere, et
et, et
et, et
et

ſuffi- *ciet apud Auerroim in quarto colect onum cap. 40*
legitur eaules p gnos e ſe ſet pecos. Arbitror ego Auer
ros contextum e ſe co ſtitutum et legi one e ea les,
& ſuccedentem in ea ſtitutum, e ſtatuo el preſe-
re i in primo ordine ea ſe ſtatuit ut ſe do ere exiſtit,
& ſuam re ſtituit ſtatuas & ſe ſe ſtituit &
ſuccedentem ſtatuit, ſtatuit ſtatuas & ſe ſe ſtituit
ea ſtatuit ſtatuit, ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit
ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit
dum e ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit
reuiſet, & ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit
præterea ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit
ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit
ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit
de alimento ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit
corpus e ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit
ſtatuit, e ſtatuit ſtatuit, ſtatuit Auerroim ſtatuit, ſtatuit
ſtatuit corpus e ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit ſtatuit
*ſtatuit ſtatuit

fic on uocant qua prope mare inter ſaxa naſcitur. Ne in

hoc uerbum hæc acaleph quærat, ſed quam eius ſer-

ra, ſic nos cochleas ab cochleo uel helix hæc ſolia

cuius ſe cum pecus ſerua ſ. tuta & faciem exhor-

ne [illegible] potuit hæc luce

[illegible] Capel

[illegible]

1 *[illegible]*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2 *[illegible]*

[illegible]

[illegible]

3 *[illegible]*

[illegible]

[illegible]

*

[illegible]

sed pro auctoritate nationis hoc [illegible] Polonus [illegible]

cior uidetur, quod in omnibus fere fyluestribus plantis
respectu satiuarum usu uenit, ideas in hac herba dubitũ
componemus inter Dioscoridem, & Plinium quorum
Plinius betonicæ folia uarietis unius facit, quod Dio-
scorides brutium esse dicit, betonicam habere fo-
lia quæ [illegible] *rotunda, sed alia oblonga, uel*
potius cordata, & ad ocymi folium accedentia, in fo-
lium uero nota [illegible] spicas terreas, & coronatas circa caules. Tu 10
interim ueram betonicam esse dicemus ferrabis.
Dioscorides autem [illegible] betonicæ, & Cal-
lu herbam eandem betonicam dicit, & Plinius bru-
vezza uocat nonnulli [illegible] betonicæ, ut naru-
pretextentes in primo orationem, & Plinium esse
uelint. Nuerros quanto cerebrum [illegible] dispecti-
nescendo illam ordine exercitationi [illegible] esse,
facetur, ac ridiculum [illegible] uocari, uerbi causa
deinde posse ne [illegible] ueram [illegible] nam in 20
ea erunt, et uelut [illegible] in [illegible] uocatur
etiam si deprehendatur [illegible] alia
ratione erit in secundo [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] ut [illegible]
*[illegible] ut

uerfari ut ſiqui s eius ſucco, qui luteus eſt, dentem te ſige
re pro eius commore. Sed tamen econtrario ſit, ſi te
*tum, [illegible] ſe ſe ſe

eadem habet, sed tribus radicibus prodeant: præsertim in
[illegible] Mar[illegible]ur [illegible]ere [illegible]o [illegible]ere [illegible]ne tu il
la nunc fere tenues [illegible] [illegible]o [illegible]o [illegible]m leco ber
bis omnes eiecebam [illegible] habere unicas radices,
& rotundas fere lateo. Verum ut primo uere, eas pe[illegible]us
in aceta[illegible]is usumur, [illegible]ere [illegible]ne debe[illegible]e, & cum ad
ferendum aut necan[illegible], & [illegible]i [illegible]m ut[illegible]are nemen[illegible] celidonia
uocetur, tum [illegible]o [illegible]reten[illegible]am [illegible]ere [illegible]ore[illegible]. De
herbena ergo dicamus. [illegible]ra [illegible]ci[illegible]ma herba uer[illegible]e
nasca, quæ apud Romanos tribus coronabatur, utpote 1 ○
qua legatos missos & pacatam, quæ ritu eius coronabantur, quæ mensam uerrere debebat, ara magni, &
sacrificia uarijs [illegible]m hanc herbam [illegible]nasse [illegible]nas legimus
quanto libro ejusdem tractatu [illegible]ra [illegible]ri[illegible]e, persistere con dict
tur [illegible]ram [illegible]ri[illegible]a quæ [illegible]ri[illegible]ri[illegible] ipsa libenter columbi
uer, adiutur, ideo [illegible]ris [illegible]ri[illegible]e, [illegible]ri[illegible] columbaria uo
cari, [illegible]ri[illegible]e [illegible]ri[illegible]ri[illegible]ri[

mutant adeo Lexicographi, non est ut nihil notius Ver-
bena, &c. Sunt enim Lectissimi autores, qui ne quam cum-
primis pleres habeat in recondito sermonis usus ha-
beat, quem exacte Lector observet, nomen partici-
pat quod plus in mari est. Lemnam fecat Diofco-
rides terra sigillata. Lemnian vel Cretam herbenaca ap-
pellat Plinius, et pretia fuisse nobile ambas the-
cies scribit. Quamobrem adeo notæ sunt in to-
to orbe literato, ut omnes ferè eas nostris notior
sit pene herba quam Cretica. Quæ etiam ab Ar-
tha Creticum et Cretense dicitur, ut Lemnia sigillata
dicitur a Lemno insula. Cretæ species fuisse dicuntur
alteræ cum Cimolia, tum Samia, quæ alteræ
cum Cimolia, tum Samia, quæ alteræ
rem
cam
ideo
Terræ
ferri
spec
tes
pro
re
am
c
d
t
hos
tor
tum

trem est, illi quadrat. S E. Quomodo fieri potest, quòd eupatorium eupatorium non sit. Aequè est ac si quis hominem non esse hominem dicat aut equum equum, hoc est de quo miror homines quosdam nũc prodire, qui omnes notas herbis damnent. G A. Mihi optime puer nuncio, modo credendum est, sed antiquioribus authoribus potius credam. Plinius tu mihi hoc eupatorium, quatum Dioscorides, Plinius & alii eupatorio eupatorio cui vel, comperta lege tu Dioscoridem proba ea herba est, sugg daris exactas, graves, lanosa, recta, nigra, pilosa, subtalas et alba, et cinerea folia habet per internalla partibus dua tria, aut sex, et alia quando tamen plura, et caput ut caryophyllus, ac flores simplicia, nigricant & hac etiam, secundo in extremitatibus habita semper, nigra et lanosa, et circa caput et alas et ramos alia. Plinius & Dioscorides tu mihi hoc eupatorio, quatum

dubitaverit. [illegible] Nicolai Le[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [

diu cepto, in uenes nascitur cum dorio herrarie id au-
tem intelligo quod sermonum dicimus proueto cuca-
torio cor. gentio, cuius herbam, radices & semina serua
bas, pedunculos mortuos ponas, reum herrarie habere pu-
de, cognitis ergo cuparo re & cermenis liberatur
ad herbam: herbe uero arar, Pelonis zadziecz dicitur
a[illegible] herbam bezoz. sed die mihi ut placet. Arabes
fuat ne de hac herba tocutt[illegible] in cuparorio herbam
de herbent esdem ergo uerus ut Dioscorides facit ne Se-
rapio cum se, cui manifestum est, & Mesuem quamuis 10
Mesue certe minus idoneus comparetur & alia qua-
sa, aut quasi ad herbe conuenias et Mesue tes-
tas pecorum, uerum hac accepit in hac tamen a sere
[illegible] ne ad rem, ergo ideo errasse cum de eius edic-
sa hoc, quod ex Dioscoride, uno solo ho-
lys, dummodo, [illegible] sermones fa-
cit, quasi alterum herbam ex alia Arabes seruit
qui nam [illegible] putarent [illegible] Idem est de ab-
pentio, quem Graeci in Arabem & Arabes in Li-
banum, uel potius arbores, pro arbusculum [illegible] 20
nominata sunt ab Arabibus, inibere alacrem ad ex-
tar conditum [illegible] Dioscoridem & ho-
nibus Arabes Arabes uulgares [illegible] Me-
potest oreas [illegible] & [illegible]
rumpere [illegible] & [illegible]
mentorum [illegible] ordine [illegible]
dine eduliorum [illegible]
parem, & hac [illegible]
tra manifestum [illegible]
dam per quam robur secori [illegible] 30
non habeat cauditatem in primo ordine caudon [illegible]

ob modicam d[illegible]ctionem in eodem ordine fic tam, ut[illegible]
[illegible]
[illegible]
*

nino cum Origano ſimilitudinem habet, licet in hoc latius
ſit, de umbella modo aliter accentum, quem a Marcello
interpretatur, ac in Origano ſecundum eam ſimilitudinem
Iopus, in Origano vero ſecunda ſyllaba
rotunda tamen
gani ad illam
re uera umbella
in Origano mas
Dioſcoridem
ad hyſſopum
umbellam habe
uerſus ſed Marcellum, ſecundum
vulgatum hyſſopum origanum
trahas ſed unde
cum Origanis, de manu
expoſitorem ipſa appellat
ſantes in hyſſopo
hoc hyſſopo loquatur
quo hyſſopum montanum Meſue
hyſſopum hafce Thomas
nouiſſimi agamus
tio cuiuſcunque
tium ad uſum
ſ. Marrubium
ab eo
mo praeceptore meo Nicolao Leoniceno
in ea herba in errore
cabuli falſo intellecta multas herbas cum porro confudit,
nam Graece marrubium praſion dicitur porrum ue-

ro præſtum. Plinius alicas herbis marrubio comparans, quia ut ab antiquis accepe at ipſis porro comparat, ut errationem, balote itaque porro ab natari decet quã marrubio ſeruere debat ſer, nam antiqui recte herbis præſtio, idest marrubio, non porro idest porro comparat, ideo una tale illa. Dioscorides ſe habet longius a veritate in epiſtola ad Asclepiadem Polemonem. Quæ marrubii species cõſentiunt herbacea, & multis meſuris humida altera ſuccoſa, decoctu habet & ipſa utilis prima. Hæc ſecundo capite libri ſexto de plantarum hiſteria, tu amplius me locutus nebantur. Plinius eodem modo, ſed per alias verba ſcribens, eam ipſe in nigrum et caſtanæum porrum de Dioscoride, omnes in capite de marrubio ſecundo ſcribere ſcribunt. Admiratum eſt, quæ nes unum, & unum ſecundum habetis præ ſcripto rotundi & alterum breuem, ſolidum, quæ non deorbant & circa areas domorum ut præſtat quam cum dant, ex hoc quam ex ſecundo quæ ſpaſmum hæc ſtomachum ſiſti, ſed & ſtudes ſimul & ſorbon ſeminum ſeruabo ad quas etiam notum marrubio uocat, ita dicit, Cremanti uero ardoni nonnulli ſunt hæc ſimpta a morbo quod on puerili, quã marrubio ſaluatur. Veronis ſambuca dicitur, ab aliis marrubium, porro quam in dea prauum, nigrum marrubium nõ ſtomachis pleuriticis non conſtant, tamen Theophraſtus loco citato inter medica pharmacia locare ſcribit, & Plinius et manus dotes tribuit. ſed Hoc nigrum marrubium apud Dioscoridem quæ nam herba ſit, non ſatis Plinius ea herba tractare quatenus natus ſit tractatus ſpecialis ipſius, tamen ne tergiuer ſari videar, eam eſſe ſuſpicor, quæ a Dioſcoride balote nuncupatur. s. Albus anceps jam, atque cum balote

ignota

ignota eſt herba ut morum nonnullorum. R V F. Ego balo
ten illam pabulorum acetoſis, urticæ mortuæ & viuæ
urticæ uocatur quæ ſolia urticæ habet, ſed non pruri-
ta, aut adhærentia ueſtibus propter ſemina uncinata co
pta in ruderibus lanificum & tendis lanificæ per ſa-
ſpitionem dictum aut, alias per ceruicem magis eam
tractabimus & inde ſi placet ſe hæc uel plura, tam
& ſuffitcamur galeopſin eſſe urticam mortuam & erui
balote diuerſa quorundam hæc odorem balotæ habet tam-
men admonere uolo, Plinium præter duo genera urti-
bij, album & morum laceram tanquam quidam diuer-
ſum ſcripſiſſe hæc autem alias in cæteris herbis præ-
quarisset. Priſquam ad herbas accedamus animad-
rubij qualitates in medicamentis uocandæ ſunt. Ruſ
mus ortano dicimus tenuium meatuum & rarum
calidum in ſecundo ordine completo & humidum in
tertio, uel in tertio completo, ſed primum. Acerbitatis
ptus eſt cum adſtrictione aliqua ſimplici caliditatem,
& humiditatem mediocriter penetrantem. Ad ſcrip-
tum conſtat eos calefacere & ſiccare ſed ſiccant ante
experientiæ cognitum habemus exiccare & ſtringere cæter
tium ordinem medicamentorum, ſed ſimplici, ſed
erui in primo ordine ſiccantia ac adſtringentia, ſed
ea uero ſunt quæ ſolum ſiccant, ſed
hæc calida ſunt ſiccantia ſed non ad
lum ſiccantia ſed & abſtergentia ſed non
ol, quæ non ſolum ſiccant ſed & præcipites
mei ſyncerit aduſtionem ſiccant ſed non
ab his quæ ſiccant ſed non aduſtionem
aſtringentia ſed non ſiccant ſed & ſiccantia
dantur, & ſecundum aggregationem tres. Arabes in

bus uocabulis decepti sunt, & Arabum imitatores, loco huius uocabuli scordion, scorodon intelligentes, & allio syluestre interpretantes, ut Auicenna in sua descriptione theriacae scordio ponat, in altera sylueste allium pro scordio, in hoc uocabulo scordion putans scorodon esse, deceptus, hinc recentes omnes, & pharmacopolae hactenus decepti sunt, pro scordio crispo sylueste allium esse. Non utuntur autem apud Dioscoridem, allium non esse sed herbam triuialem inutilem, unde a Romanis palustris Trivago dicitur tamen natura solum habet, odoremq; alii propter hoc scordio crispo decepti sunt, allium fomentes amarum & ad bilem gentem saporem, & quadrangulum caulem habet, ut quamus nos uocauerimus, a Plinio secundo libro xxv. capite sexto scripta, in bomonte, ubi a pastoribus, uocatur hanc herbe contam habes, etiam herbas plures, & aquosis inuenitur & portulacam in aquosis locis. Dioscoridis flores plantas & uocantes sylueste pro scordio Plinius in plantis, & agrestes uocantes in montanis, & humentibus nascentes, & crescunt in his montuosis, & [illegible] quos [illegible] Secundo [illegible] pel [illegible] Herbam [illegible] sylueste [illegible] bus [illegible] lant [illegible] tamen [illegible] uenientes [illegible] Auicenna in primo canone, & secundo ad quartum perueniens

ueniens, deceptus ut arbitror quoniam syluestre allium
per scordaton uocat. Caeterum de simplicium medi
camentorum facultatibus ex uerbis parabilibus cõstare tra
diget eas accommodatas ad implendum unde caletacit
tertio hinc atque exercebat, de hoc scordio pulchrum
quoddam experimentum erat recitatum a plinio superiori=
bus annis cum de arte Heredis quarti lucis nostri
equorum armamenta perlustraret, ut singu=
lo die quinque sex aut octo morbos curaret principes,
ut huius pestis causam reperirem, statim ubi ex mor= 10
tuis equis quinque aperiri iubet, deinde in uisceribus
inuenit solius patiebatur uentriculus eam undique pauis
uermibus uiuis adhuc repletam totus erat circũ=
datus pauidi ne uiscera uiuerent, ut uix au=
ferri possent, quibus ob poenas edere coegerat de in
terram fodere mandauit, ut uiuentes uermes ex
reliquis uiscerib. ne deuorarent, hos obiit,
illorum uermium causa erat quoniam equi eo aquis
tota hyeme haberant in paleorum uernulus inter alia ab
hoc tempore scordium fuit, cui nos posthac 20 s.
Bubonium methaeum uocauimus, quod uesicas per hac=
characta. Item bubonium ab alio nomine aeton appel
latur. Mirabile commentum de illorum ebrie=
tate, duo herbe fuit bacchus et ceres, panis Dolori=
dem, Vinum uero, unde fuit hoc error
emanauit ut una herba ceres cognomento charax ap=
pellaretur, quam dira bestiarum in altaro polite
fuit deorum munus preterimus reliquas, hac autem ni=
hil ad propositum. Item de ueri copiam in thra=
cro est locus ubi cresci solebant feruna et solami 30
nora habet quam hedera s. Veruaria in meo horto so

ha mi'e m uova habet, a cim be de e fe la amor autem
cur l e e, mace mi e e e . Ne admi-
randi e cuas ver m be es mi e e, e in candi-
*e , e l e e e , l e a e e e , e e e

nicenus eam baccharem esse putant, quam nostrum vulgus solarea dicit, non solaream illam, quæ asphodelus vocatur, inter equiseti species a nobis supra reposita, sed herbam illam magnam, quæ purpurascentes in album flores facit, herbam sancti Ioannis etiam Ferrariæ vocatam, quam Simon Genuensis centrum Galli, aut cristam Galli falso, et imprudenter nominat. duplex autem est hortensis, & sylvestris ambas credo nostratibus notas. Et nullus Ferrariæ est, qui non noverit eas. Decipitur autem Genuensis putans eam herbam, quam Plinius capite quinto libri 27 alicetorolophon vocat, præterquam solarea est, at quicquid hic in præsenti pro baccharis Genuensi mutari iubeo, ut hanc quam dicunt solaream ferues, in his asperis montibus colectam cum radices, & folia seorsum habere iubebo. Baccharis enim vera solarea, aut sancti Ioannis herba non hic in præsenti nō affero sed quia tantam in nostra solarea pro baccharis utaris ut Genuensis videat se pro melio a nuncupamus nam alias de hac herba non nostratibus omnibus latere nolo hanc herbam solam, & nocam se in secundo completo tamen nomine, herbam hanc sancti Ioannis nuncupavimus, ita enim à Dioscoride ac, scribitur esse parvum marrubio folijs cauli quadrangulo sesquidodrantali, circa quem cornicula prominent, quibus aliquot cum acinis, nutantia reliquis diversum genus perficit, volatilibus colore fusco, alterum rotundis, & oblongum, tu vero lector optime an herba sancti Ioannis Ferrariæ ipsa sit omnino fit, iudex esto. Perforata folia. Mira herba, & mirum magis Dioscoridi eius silentium non puto, sed in his præsertim seramini, quia in quo

apparent ſi prę oculis ponatur mirum præterea eſt Plinium ſolertiſſimum in hoc non animaduerteriſſe, qui libro 25 capite 13 eam deſcripſit. Non ne eſt una herba quæ ab antiquis hyperoon nuncupatur? Potetq; idem & eodem nomine appellari, quoniam nonnulli apud Theocritum eandem cum ſua accipiant, sed proprie, & iuxta hyperoon arbores habet, unde hæc ſic non poterunt ſatis laudari, nam flores illa autem e lapad Theocritum eandem cum ſua eſſe cum nonnullis dicit, ſed libro

1 - *apud nos ſecus & videtur ſenſiſſe, quæ ſententia ſi ſatis ad illa eſt, non poſſum ſatis mirari, cum ſit adeo manifeſta, & ſi quis hoc proficiens nunc ſit, omnia ex ea ſecure ſatis poterit, & ſi quæ ſe & calcinamus aco, & ſcarle ſicam habere poteſt, in ſemenibus autem maximus recen ſeu error inualuit, ut ceraſe, & ſylueſtris ſeminibus, an nonnullis receptis ut dicunt, ut ſe allent ſemen dicat e accipiant, hoc ſi permaccepiſſe, ſed tamen quæ penus ha ſe perſonatam aſeveron, quæ, ſeu ſeu dicat pariter ſeminibus, ſeu, ſeu, ſeu ſeu ſeu aſeveron, tantam*

2 - *tam ſeu ſeu ſeu

bedestro. i. no hre domine stramẽ alu herthau i durũ fœ
nem uocat, que nomina sunt magis prouincia, quam quod
primo loco dicit ea Polonis szpyrgo iana ziele, a Cre
tensibus dictamo corruptione dicitur quũ uero de ruta ser
mo erit, dicetur etiam de arte nostra herba ipsam ruta habe-
bis, cuius semen, radices et folia seorsũ colliges s n. Et
Camarata ruta in medicamentis. s n a. Experientia mo
nuit hanc herbam pestilenti morbo famine profuere, no
strum uulgus eam quam uocat apud antiquos peritus igno
rauerunt, nam descriptiones species rute effugiunt 1 o
enim Dioscoridis, aut Plinij, aut Galeni, aut montane species
sane ne noua herba potius est quam ab antiquis descri
pta quod usque uero effectus sum eam esse que quarto
loco a Dioscoride Polemonia uocatur, quam autem res
pulerit uel genuerit pudor. Ipsi per uos profecerimus,
ubi ne me attendisse existimetis. Nicolaus Leo
nicenus & doctissimus Valentinus Coriolis confirmant.
eius semen ex ipsa presenti sum quidpe meliorem
uenerem, nam hec herba ramulos habet graciles, pena- 2 o
tosa folia paulo minora, quam ruta, oblonga tamen,
at polyanthemos circa petre longitudinem in summo ramu-
rum uel in corymbis sunt, in quibus nouum semen est va-
de exibit alba, tenue herba radici similis ex hac
Dioscoridis pictura ades ruta non esse manifestum
est. s n. Immo in multis dissentire uidetur. s n a.
In hac aspera montis parte atque uera nam herba so
la rara ces semen & expressionem uocum comperies, quam
autem experientia diuersis pestilentem morbum uidere
ostenderit quod in capitulo me obseruasse est ut per eam
facti potionem plures in fauorem ex eo morbo restitu 3 o
ti sunt, Dioscorides uero contra serpentes ualere dicit, et

uenena

uenena, fiuum Polemonium, quæ autem uenena etiam pe
stilentis morbo aduerſantur ideo & ex urinum indicio, ru
tam caprariam cum polemonio idem efficiendum.
ere, in grauga uel in aloe ualga, ſerpentes & mure pue=
rorum uermes interficit, ex eius ſucco aloe, myrrha, &
croco præcipuum malum a uermes pueros, unguentum pa
ro, cuphe bonum eſt uermem aloe ſecum græcum ſylueſtre il
lam aſperam, ut a Polemonio noxia ruta aceatur. 56. De te
plio manum rorem ruta cum probare tentas huius caprariæ
1 *ruta ſuccum aloe, ſas puerorum uermes uacare, aloe, &*
myrrha cum ſuccus at nudas ambigit myrrha ex ſe con=
tra uermes ualere, aloe uero tantum probaturus eras
hanc rutam uermes necare, ut implicitor probare debe=
bas ſolo huius rutæ ſuccho ſampto, qui eius id effecere non
poteſt cum multam habeat amaritudinem, nyſi occultam
proprietatem addueis qua id efficere ualeat, at de hac pro
prietate Galenus nihil locutus eſt, neque ex antiquio=
ribus alius quem ſciam. 57. Tu de me mirabis in Pole
monio uenera te senex & ego te recheme tuus miror,
2 *qui noſtra uerba non intelligas, nempe inſectus no ſuc*
cum ſolum uermes interficere, & potui pompeias, & ex=
tra appetentias, at quis impedire poſſet me a te additis,
aut accessionibus aut alia me te cognoscere quod
eſſet accessionis habeat, quam, tu ne uelis, ſumpsi ex
ſe pro recentiori tua repetitatione me cognoscentis quæ
te ponere uoluiſti, quæ experta eſt, ac premio elargi
tur erant hæc bona cognoscendi non reprehendenda, nihil
pe non cognoscens te hus uel ſcire te propinquare, ut pleta=
riam boni uelcatur ocium ſe prat, ſi omnia deſerat, tu
3 *nunus elatus, ac petulans te alienis me, ſes non uocatus in*
ſius, arburor te paucipimis negotijs occupatum, cui tem=

pus

put tibi ſi operæ noſtras nugas reprehenderis, cur Gale
num non accuſes, qui probare uolens quærtam Anchuſæ
ſpecies contra latos lumbricos ualere, inquit ualere oxy=
bapti mendura cum hemepo & nalturtio epota. en Cale=
nus alia animi cauſa ſimpatica quæ ualere contra latos lum
bricos nullo modo ſolet, tamen præcipue ab illo proban=
dieratquartam ne aſſe bibe: uermes illos necare ſed
portus laxare dicens Galenus, ut eorũ miſcella ponit,
quæ ualere in latos lumbricos uatem. Ad herbam uero ip
ſam de qua ſermonis ſit recitetur cum ſemina 10
habet, & ſtirpis eam ſatis ſubſtantiam habẽt
amaritudinem ſed non tam magnam uocem alem, om=
nia quæ ad ſerpentes pertinent contra lumbricos etiã
ualere de ea dicta ſit. Potentiæ uero ſortem minus poſſit oc
cultas ſuas proprietates quam eas, tamen Galenus ex
occulta proprietate mouere lucet in nono de ſimpli
cium medicamentorum facultatibus de lapidibus ſer=
monem exponendi facultatem, hos uocat totius ſubſtantiæ
proprietates ratione mixtionis methodo ac ratione alienæ
ſunt, & per ſolam nudam experientiam tamen dem= 20
ceps in illo de lapide cuius proprietatem ponit, & alias
matas in locis eiuſdem probat, omnino in decimo de ſimplicibꝰ
medicamentorum facultatibus ubi de uiis cæteris diſſerit,
ubi quæ ſe ſaluum promittit in quo de his pertractabit,
quæ totius fabricatæ proprietatis aquæ & refert omnia
de quibus locutus erat esse dicens numero, hæc ſola
brevibus referre uoluit ut uidetis Galenum & illi proba=
re quæ ex proprietate aperte nata ſunt quamuis huic pro
prietati nos ſi tem exiguam adhibeamus. deinceps igitur
ſi bene ſenes, tamen ſo loquaris contexato, bolæmonitã 30
agit ſua qualitate, & amaritudine quadam ſuccyſura,

quodq;

quoda nos tali argumẽti genere utamur, si tibi arrideat accepto, ĩn manus. id quod potius lubet sequaris. SYL. Omnia bona consulis. BRAS. Immo, & bona cõsulo, & quæ dicis facile feram etiam si multo asperioribus uerbis uteteris, ut tam mitis es atq; nullos esse qui Aphacem apud Dioscoridem grauẽ esse putarint, quibus nullo modo consentio. cum Dioscorides dicat tenuia admodum sola habere. immo cum tales potius mulcearem, qui aphacem utilem esse putat, de hac autem re imp̃ sententiarum sententiam ferre non est opus. SYL. Soldanella occurrit. BRAS. Hanc & soldanam uocat, in quo paulo clarius longe errant. SYL. Quomodo potuit tantus uir errore duci. BRAS. Hoc tibi adeo aperte ostenderetur, ut nullam habeas excusandi ansam. SYL. Obsecro, aliquot semper illi incorruptum pabulum tribuam. BRAS. Author hic Chachalem uocat erationem Soldanellam esse fatetur, & Heraclachachalide uocari dicit. SYL. Hoc certissimum est & semper ita tenuit. BRAS. Si errorem adhuc. Sera pro uerat chachalem esse aut Asclepiadis esse habere, uideturne tibi chachallem ullo aut in hortulis ambarũ. SYL. Ne fili quidem habet se. quare tanto ĩnde ignoro. BRAS. Nihil tantum exhortabere, quam Ferrariense nullus ex acronomia uocabulo uideatur ne tibi soldanella esse habere. SYL. Minime. BRAS. Igitur pride illius tuus error. SYL. Si meus error uel etiam tuus quia eadem nescimus rei. BRAS. Non huiusmodi quem possideas sed nem imes quem tota mente prosequaris. SYL. Tu ergo odio habes. BRAS. Non odio habui, sed illi non adeo fidem præstiti quam antiquioribus potius credi, ipsum uero fumone laudo ut eum qui suo tempore plurima uiderit, & alios uisendi gratia in cumulũ redegerit.

FIN.

SE. Hæc dimittamus ne opus noſtrum impediant, remoreruntur ue, nam tibi credere ſtatui, uerum hæc herba ab antiquioribus quo nomine inſigniturr? BRA. Omnino dubia eſt, tamen ea uidetur, quam Dioſcorides Brancam marinam uocat: habet enim folia ariſtolochiæ rotunda ſimilia in maritimis naſcitur, & Ferrariam importatur aquam intercutem habentes mire ſoluit, ut plures eius paluere ſanos reddiderum, hic nō inuenitur, ſed comodius Paludinæ Venetorum inter Motamauchi, nunc Malamochi portū, & forſam Clodiam, quæ Chioza dicitur ſitæ, circa ma- 10
ris litora magnam copiam inuenies, aut circa Illuſtrium Ducis noſtri maritima, ubi uidebo capo de ſto reperitur colligere poteris. uno tantum aceto eorum eorundem ſerpentium relapſa ſe liberaſſem, habere longiſſima, quod ſoldanellæ non conuenit, ut ſerte in quo loco eſt non omnibus. Miror autem quemodo Dioſcorides dicat longa, cum folia, & ariſtolochiæ rotundæ ſimilia, quū rotunda ariſtolochia longa non habeat, unde ſuppeditatus fuit, & pro τὰς textas dicat, ἄλλα τε ἐστιν, ut longitudinem a folia habeat id in foliorum ordine, inuenti- 20
gendam potius, quoniam eiuſmodi herba, cepit, & ex uno pediculo ſeracorum modo profert ſpectant uerſo à ramulis longis per terram, & ſic ſe extendebat tibias, nihil enim hanc marinam brancam ſecundum eſſe impedit quantū hæc foliorum longitudo: hæc autem ſatis uerum alias herbas enumera. SI. Vtras earum ſit qualitatis & uirtutis? BRA. Eſt in ſecundo ordine calida, & ſicca. SE. Abrotonum accedit. BRA. Herba ferrariensibus notiſſima in medium arboris creſcit, ut ex dicat poſſit, & pulcherrimam comam in rotundam facit, eam docere 30
opus non eſt, eodem nomine uulgo apud eandem aurodano:

ſepe

ſepe enim vulgus noſtrũ loco,h u & loco,t,d.ponit hãc herbam marem,& fœminam habere Dioſcorides teſtatur eam in his montibus indiſcriminatim legiro,& fœminã ac ramalos ſeruato, t callis aeropne,corrupto à Latino nomine,& t ſermanis nominibus ſlabvvtz,à Polonis bezedrzevvko nocatur. s r Qua ſint abrotani qualitates n r a caleſacte in ſexto de ſimplicium medicamentorum facultatibus,aliam facit in tertio ordine calidam,& ſiccam,adle & in media tertij ordinis parte reperiri.

s r Centonicam ſequatur. n r a. Tu pe eſt vocabula immutare,& turpius corrumpere,centunculum dicere oportet s r Iſto centuncul as ſu , ſed centonicam a pueritia uſque didicerã. n r a. Graphalium a Graecis dicitur, Plautus clematidem Graecos appellari ait, ſed falſò, ut inquit Leonicenus quamuis ſuo de diſcrimine poſuerit Plinius non eſt clematidem aliquam Dioſcoridis ſed eodem nomine alia appellari praeterea quod & graphalium ſecundo no.lima herba eſt quã antiquitus pro tomento. coeunt flores ut ramalorum summitates habeat, ſed coeunt ut Marcellus inquit ſolia cum floribus tecen in montibus hic etiam Ferrariae in colta ut ſcribit Iulius Camillus Delminius Camillus Leonicenus Dioſcoridis herbam putat pro centaurea minore, ſed centunculus clematidem potius memorat, temnit & Matthiolus, ſed eo magis ſunt adeò ea nos pro tomento ſumere, utpote ſic clematidis pro cerebro negotio, quod recreant, at clematidis ipſa cerebrum ipſa ſternutamenta ſuadent, quibus & alia cedat tamen ſi non ſtatim ipſam videantur deturbare Polonis abyntzan, pecen vocatur calidum eſt in medio ſecundi, & ſiccum in fine. s r. Sauna,& poſt eam umperus ne-

mus

nit. BRA. Commodius numeralli, quim tui Arabes fecerint, quippe qui fabinam a iunipero dutinxilli. Tuus autem Serabio simal cum iunipero fabinam confundit. SE. Immo fabinam per se ferri jubet. BRA. Seruit quidem & seorsum, sed postea inter species iunipori fabinam computat, quod nusquam a Dioscoride, Plinio, Galeno, Paulo, aut Actio factum est tamen non adeo improbo, ut non videam secundum uarias huius usus dici posse, nam balsamar, quo Arabice iunperas pomiferas fabinam etiam comprehendit, quam uero duæ fabinæ species sint altera folia cupressi altera tamaricis habens, quemadmodum colligeris huc officinæ satis erit, & præsertim in his montibus habere studiosis, & potissimum folia, quales Italiæ, Germanus seruerbaum, & Polonus schwerina dicitur, de iunipero idem sentiendum, quam duæ species sint maiores & minores utrã colligeris satis erit. Ad commodius uero iunipera loca adeas, in quibus folia & grana colligere cupiebat, grana tamen iunipori non debent esse fabinam grauis minora. At loco sicet is iuuenili esset cur minora haec addidi propter eos, qui iunperum nostrum ob granorum paritatem, iunperum esse inficiantur, non enim grana habet ad Dioscoridis mensuram describit, hoc tamen ubique necessarium non est, nam constat in omnibus iunperum esse, præterquam in grano, ita uti ne nos quidem iunperi grana Venetus admodum ad mensuram habe, immo fere Aedanum nucem æquabant, erant autem ex Græcia Venetias illata. iunperum Galli uocant genieure, Germani wacholder, Poloni iałowcez, uel ut alij ałowcz, ab Hispanis enebro dicitur. SI. Quæ sunt ergo fabinæ, & iunperi primæ qualitates? BRA. Iunperum calidum, & siccum ordine tertio Galenus tradidit, in se-

to

to de simplicium medicamentorum facultatibus libro, adeò esse in media tertij ordinis parte eius tamen frigoris sedum est in prima parte iacens, nempe ob ratio dicta ficcitatem calidam aequalem non esse, propterea cum sit in media tertij ordinis parte collocatus, erit in prima eiusdem ordinis parte positus. Solet nanque per qualitates non videtur excessisse nonnunquam cum dicat ad calidatem & ficcitatem declinare, & postea eius esse calidum in primo, & siccum in secundo, cum tamen calidus quidam offendat esse magis calidum quam siccum ratione, dicat tamperum, in tertio ordine calidum esse quodam tenuium partium est & in eo tenuia, & crassa dominantur, deinceps substantia terrea, suis activa forte & siccitatem habet. Sabina & cupressa eiusdem virtutis cum iunipero existunt, in tertio etenim ordine calida & siccae existunt, pariter in tertio remisse, & in medio calidae sunt. Hepatica sequitur. TRACTATVS Nuper apud antiquos auctores quos legerim alteram hepaticae inuenio, quam hepatorium nuncupant vel exceptionem hepaticae vocant, quae ab hepate nomen accepit, quamuis Plinius ab hepate vocari negauerit ut hunc reprehendat, potius vocari debuerit quem habeat absque asperitate ne forte ab hepate dicatur quae potius hepatorium quam hepatica dicenda esset, tamen in praesenti communi omnium nomine utemur. Iuxta nos heroa quae a recentioribus dicitur quae terra putres, & humectos lapides in terra inuenientes, unde forsan nomen habere potuit, vel quia id est magis quam ipsa nuncupatum, vel certe ab ipsum ei esse tradit, sistatque herba est, cuius uero ad tua quidam peculiariter impetigini succurrit, cur uero a recentioribus hepatica...

hepatorta dicta ut, & nos ita ſæpe herbas ſuperſtitioſi obſi-
facium eſſe arbitrati, nomen ſecuti ex, ut dicta Dio-
ſcoridis imperio, hac herba ſemper ſecuri, ne, ut mor-
bus ab hepate nomen, ita remedium quoque quod
Dioſcoridis ministerio detectum, ſuperſtitioſo antiquorum
randi præbuit, qui jecoris ſalem, & non cor dicat, ad
omnes ægritudines hepatis valere facit, ut tamen
apud hos authores nuſquam dictum inveniatur, erunt ejus
Pandectarius, quia hebenem facit apud Arabes arbor bo-
ſica hazez muſareth poſtea quam de hedere tractat, ar-
mum terræ vocat, quæ ut oſtendit jecoris nomen,
& manus ipſam rem, ob id forte hepatis dictum, quia
humida eſſe & frigida ut plerumque hepatis natura eſſe
cat, ſed quod hæc per excellentiam herbarum ſuperſtitioſi
facere opus erit ego quæ de hac herba memoriæ tradi-
trabar, quæ ſupra magnam cum ſuperſtitione adhibe-
ra altera herba eſſe creditur, videri ſcilicet ab ap-
petitur, quamvis recentiores non hanc eſſe, ſed pe-
tuus ea videatur quam Dioſcorides ſe ſuperſtitioſe
hæc duas nunc tantum dicto accommodatas eſſe ad he-
pate liberandum a hepatis herbam vocari, quas & eo-
dem nomine ceperunt quod per ſimilitudinem hunc
herbam verrarie commodius hac ſuperſtitione adhibe-
ro loco intra paleos, et per humectationem, laxatis ad
ſolares radij paſſum ut aperiat. Sed non ſolum jecoris
ditatis & humiditatis eſſe ſolet. Secundum omnem at-
tingere arbitror, ſe nominatas tamen recentiores mirari-
dum eſt, quod illam in primo ordine facium eſſe hedera-
runt, cum ſolas herbæ aſpectu humiditatem præ ſe fe-
rat, hæc herba a Polonis dzienciel, & vulgo dicitur, Neapo-
li pigatara, & a noſtris mulieribus pigarella. Certum

l rium

rium mans, & [illegible] accedent BRA. Statim à prae-
dicto de maioribus centaurio uerba faciamus, quid edat, ostendere, & quomodo à rhapontico differat. minus autem centaurium nonnulli pecten, quoniam aquosa loca amat, & in terra uicinis pomiferis crescit SE. Differunt ne centaurea hae [illegible]. Et apprime differunt, non ne ocellis eorum differentiam percipias SE. De uiribus loquentur Arabes tum de centaurio loquentes in magnis & minoribus partibus eius pollere eorum uires exaratas adeo conspirant ut uel de minutim amborum uires misceat, quam tamen Dioscorides, Plinius, Galenus, Paulus, & Actius longe diuersas probent ipsi uero Arabes, ut Mesue ac Serapio de his scribentes habeant loquentur, quam ad hanc diuersitatem & solo nomine quae est, ita uero expediendam puto. Corone centaureo minori, quod ad eius uires attinet, Latini omnium consensu tribuunt uires centaurii maioris terrae adpetentis, quae uere Theophrasto, ea deceptus est, qui uno de flauo in tubercula bene, theophrasto interpretans uidetur, centaurio tractu terrae inserpentem, pro minus centaurium est, & quod magis grauat est, [illegible] radice superne pro decem aut nos recentiores. At Dioscorides & Plinius radicem minoris centaurii calefacere dicunt & nihilominus atque magis repercutere centaurii terrae, quod et minus centaurium tum ratione potest, ne eius quae in probis [illegible] tenuis tenuitatis maioris centaurii absque ullo relictu emunctio. Tertia quorum minoris, centaurii [illegible] minoris autem amaritudinis [illegible] minoris centaurii terrae detinuisse SE. Reperiuntur centaurium minus in nostris regionibus

rarienſibus c[illegible] herbam vo-
dam pro ma[illegible] ſ[illegible] et
uarie nam [illegible] ſ[illegible] ſ[illegible] ſ[

Polont centurzia s r. Quæ non sint eius primæ qua-
luces' [illegible] caldum & siccum est, calidum ordine se-
cundum in rectapua et debet tertio, & cum ita simo
dum pecuniæ [illegible] ex eam in tertio ordine siccum
*est [illegible] [illegible] [illegible]

go pipinella huc modo thrvalem conferamus ut Dioscorides purgent in plenitudine, nullam habere eam proprietatem iudicent, verum ita Theodorus hoc nomen bibinella thrvalis habuerat, quam latinam amplexaret, encomiasticos illas ex altera parte arguendus qui tenera nomina sequatur quoniam thrvalis in quem ut apud Varronem consuetudo latinum, ideo non recipias in herbarum tenera nomina immutare humus herbe sola cum ramis scorpionis semina feralis tamen veratro in locis habentes 10
magna cura nam eum accessus vitare et capitis lesis affectibus prodest. Mandragoram etiam probam herbam ab aquis unsque deseruptam quercum flavis floribus modis prodest. Ne admiratione affectus, quoniam plana medio de centro omnes in altitudinem habeat magnam eam tam sorore nequit ex habeat amovearis, quia mulieres adulteros invenisse, et plana huc nectar. Nam alium boles herbam, quae huc in Dioscoride quae herba. Immo alia est ea sit ambigo. Videtur tepidum in hac recipere. 15 20
Dioscorides libro tertio de tenera herba tractat, illud Tenero Attico habere in mente et de tenera herba tractat laudem trivarum tenuis hic tenera species et tenuis tenuis ramis pilosum comitetes et cum nostalgia mandram, quam chamaeleon vocant, et cum sibi et dulcis sit ut quercus, ut mala et cum herba tenera, omnes simpulchrum esse pestata et arbores et cum tenera et 25
alioqui conceptare non possint, et tenera et cum pimpinellam. Plinius. Ad id non tenera tenera tamen suspicor, et pigmentatis suis absque, quoniam tenuires, 30
quoniam tenuis, et tenuatis suscipiat, et tenuis est, et

[illegible] Ie hoc [illegible] non praeterij [illegible]

[illegible] De herba [illegible]

[illegible] Lactuca [illegible] Alexan- [illegible]

[illegible] Vide [illegible] hoc nomine [illegible]

10 [illegible] [illegible] [illegible]

caliditatis gradum attingere, & radicem secundum fic-
citatis ordinem. S. . . ambularia sequitur. TRA. Quam
herbam hoc nomine intelligis? SI. Eam, quæ Verbe-
na in parietibus frequenter nascitur, ab hermolao uero
quarto corodami in corylionem depictam, quæ folium
quodammodo angelum habet helenæ maiori em par-
tem purpureum. TRA. Eam ergo intelligis, quæ à no-
stris mulierculis herba uenerea dicitur? SI. Eam ipsam,
quam & uenereum uocant, & Parecuam ne à Medicis
nominat. TRA. Quomodo apud antiquos ea herba reperi-
tur, quam Dioscorides coryledon esse putant, quoniam corylus amat, longe
aberrant, nam coryledon in umbrosis nascitur, nec fo-
lium habet corylo simile, sed figura quercus, cui etiam eleph
tantes, quia & umbrosos ueneris locos amat, quæ
dicitur adhuc errant quantum ad herbam, quæ dicitur
ueneris umbraculum non proinde quia folia eius figu
ram speciem habeant umbraculum præ se ferentis, quam ob
rem cotyledon uocant, sed quoniam folia, quæ helenæ
folia non habet, tenue nescio quid habent herbam aptæ cau-
tipos me sequi, nec mirum, quia eam non pertractas-
ti. nobis autem sæpe eam in agris, & uiarum experti
mur habere, quemadmodum & alias herbas pertractata non
fuit eas tamdiu, non solum . . . . . Verbe-
nas, in parietibus crescentes. . . . . Eam ergo
& certam secundum Dioscoridem in modum se-
di in montibus nascentem, & circa
bus uicinis petere dicitur. Verba ex interpretando ordine,
& breuitate in promptu sunt. Notemus occurrit. TRA. Non
dubito ut non id fecerit eam, quæ apud nos corrupto
uocabulo arcemyc dicitur, ac si artemisia ab humilitate

que &

que eſt bilem eſt purum trahit. Sonus tamen quoſ-
dam noſtri in ea caret. Vocabulum tres eccentricus co-
tilla fetida herba marina. Tres, ab, ad, bos.
Parthenium et mercurialis & hæc creticam ſapa-
tur. Scribo cum c et ſcribo cum t. Doctor dis pin-
gens. Vas the [illegible] ment [illegible] qui uero
nolit, [illegible] dominum [illegible] obtutum eſſe af-
ſumere de [illegible] cum tres ſint obtutus ſpe-
cies, ſpiritus color, aer humidus, ros, corpus, eſt luteo.
Brutis autem oculos tres esse, nec luteos habet, ut
nostrum uocare dominum, uideo, et uidere le oportet
quæ ſint obiecta obtutui. Vas, uis, ut, bos.
Parthenium. Dioscorides comparat [illegible].
Dioscorides uerba ubi tres intenuat, tenuia, ſolu cõ
parationem refert, ubi tenuia, tenuia ſolu cõmuni ha-
bet tenuat, certum est, parthenium ſolum, nihil certe tenua
esse dicit. Nos uero [illegible] tenuat, tenuia, et tenuat, uno
prece, at tenuia, certe [illegible] tenuia, et [illegible] parthenium
[illegible] Aperit, ubi tenuia, tenuat, tenuia, et
tenuat, ubi tenuia, tenuia, tenuia, tenuia, tenuia, tenuia,
tur quam latior [illegible] Dioscorides [illegible] ſibi habe-
bo uituperandam, uituperare, [illegible] Salutarium
est, uituperare quæ [illegible] uituperat, [illegible] hæc herba
uide ſeres in Dioscorides. Eo nomine uel [illegible] quam
dicere [illegible]. Imperitia [illegible] no-
rorum est, non nouisse [illegible] nouisse Dioscoridem in
Græca lingua non [illegible] adhuc [illegible] præterid
quod ſummum uirum [illegible] interpreta-
ti ſunt ſub uitroſo [illegible] ubi [illegible] ſe [illegible] tempus
tuus nugari cupere, quam de re illa [illegible] pro te melius
eſſet negocia tua exſequere, ſi quæ habes, quam in rebus
tam

lu tres rami eſt eam pentaphyl ideo quidque Plinii
teſtimonio cognominem eſſe arbitrantur, alium ab hac pro
pentaphyllo lecundum eſſe. At mox excellentissimus Leo-
niceus animadvertit hanc fomentum reprehendentem,
quia alius nominibus ipſum appellat quae a Graecis penta
phyllo tribuuntur, & eandem proprietates ſuo pentaphyl
lo attribuat Plinius quae & Graeci. Leoniceno hanc deprehen
datur non procul dubio propterea quod legerit quam autem
huius herbae venenatae cognitionem habuerit nemo inficiatur
ſumat vel parum herbam habeant ſi ea parietes utrum-
tem & locis humidis quamdiu manum pedem Pa-
pi & quae ſimilia. Brasavola pa-
pus dicens, animadvertit ea pentaphyllon an
tea nominari eo quod hac tempore quod
radices habeant ſimilia ſimilibus verba tormen-
tibus [illegible] ſimilia ſimilibus ſanantur ut
ferunt [illegible] mutuis
pedum [illegible] credere-
mus [illegible] motus
tur [illegible] tamen meus
ſolum [illegible] pentaphyl
lo [illegible] tamen pe-
nes [illegible] pieces, & ſi tamen
nus [illegible] ſo non quadra-
Tormentum [illegible] dicunt,
dum [illegible] ut ſi quis mortuus ſit. Ego
igitur [illegible] Quod
melius [illegible] pro pentaphyllo cereis candelis, &
aenea [illegible] ſimilem acradi-
cum tormentum [illegible] Ad Pana reuertentes,
multos pentaphyllae ellipses obſeruare capi, & tormen-

tillam

tillam ipſam globum quem tam ferẽt in quo ſemina ſunt, hanc fragram eſſe, ac odoratu plam, quodam & nihil aliud eſt fragrata ſolij, quam globus, in quo ſemina conduntur, non tam ut nego fragram proprie in ſua ſpecie triſolum eſſe quæ fragrata & fragrare cupiatur, tamen & in Veronen. his montibus obſeruauimus fragrantiam herbam perexiguam eſſe quod arbitror omnibus eam urbem incolentibus in conſeſſo eſſe, ideo non mirum, ſi Plinius Veronenſis dicat, nullis ignotum eſſe quinquefolium, quam etiam fragra gignendo commendetur. Radices autem conſiderans rubræ non erant, at tormentillæ radix, & rubra eſt quam eſſoditur, & paulum nigra eſſet, incipit, & deinde cum tuſe putarunt uero quidam Leonicen. gloriæ inuidi pauculam nidgarem herbam quam recentes in ſolitagi. genere ponunt pentaphyllon eſſe. Verum habet quidem pauncula in quinque partes diuiſa folia, ſed radices, nec rubras, nec eſſendi uim habet, nec fragra fore ut de ſuo pentaphyllo tacet Plinius, licet capitula quædam habeat ſupra contenſos ceu in hirſutie habentes. Hanc herbam Germani Fanckel nocant, Tormentillam uero tormentill. alii rotwurz. Anglice tormentil gerwt aut à cyd dicatur, ac ſi exprimere eius efficaciam herbam quinque foliorum. S. L. Tormentillæ & quinquefolio pentaphyllo ſeruatio. B R A. Seruabis, quando nihil aliud inuenire licebit, nam & hoc anno pentaphyllum recentem circa parietes etiam nascentem radicem rubram quæ tam obſcuram, ſecundam Galenum in primo ordine calidum eſt, in tertio ſiccum absque acredine, & mordi. S. L. Ad eſtrach ergo manè deuimus. B R A. Non ne hodie dictum eſt, eam herbam, quam eſtrach, uel eſtrach appellatis,

tus, scolopendrion uel [illegible] enoclion [illegible] Mezereon excidere, ab re ea, quæ eiusmodi locos appetit, uel loco a Dioscoride tradito [illegible] Dicam & eam a Dioscoride pertinacem uocari, sed in memoriam uenit ad Mezereon tractanti [illegible] Mezereon, & Laureolam coniungere, quorum in Laureola, quæ Daphnes est, locorum longe diuersitas, Mezereon contra adeo ueteribus Arabes imponunt nomen Seruio, & Melue de Mezereon loquuntur, & ab eodem nato, uno, eodemque uerbo nomine, quam Dioscorides & Plinius chamæleam, & thymeleam eas herbas putarunt, ut uere iure hæc tam diuersa nomine adeo peruerterint & confuderint, quæ dubium facit, quin thymeleæ species quædam quæ aberrauerit a uera Mezereon cognitione, cauere conuenit, ne incauto se credatis Mezereon: sed ficeres hæc [illegible] nocumenta Mezereon conferunt Arabum uersiculi, quos ad calcem Dioscoridis adiecimus, eos uersus in hoc monte uix colligere, ibi [illegible] exhibeat lectoris exhibeat lectoribus [illegible] Mezereon, Laureolam, & Thymeleam, quæ tam eiusdem perueniunt & cadituras [illegible] Hæc de nomine, & nomenclatura, de reliqua alia, uel ad [illegible] nomine [illegible] Nec admiratione alienum [illegible] nominis [illegible] apud antiquos azimon, & hydatam, Dioscorides etiam azimum, & ἀκμακάτες, id est, azimastum, & azimum aquati-

cum

cũ sola tractat dicta quo ozimo uel ocimo per c aut, ꝛ, scribatur ab oreu quod e ꝑ e delere, grammaticis curæ sit in ethecus ut mihi videtur. Quod pa in mulieres supra fenestras in tectibus plantatum semen habens caryophylli odorem reprehendens. Verrarie ides mulieres duas species habere supra fenestras alteram strictiora folia, alteram latiora habentem. Idem quod latiora folia habet basilicum dictum ab odore hanc ea diuũ. Tamen Serapio ozimum caryophyllum ex sententia Isaac Benambram folia strictiora habere tradit. Ita apud nos unus est. Semen certe nigrum habet, ꝛ odoratum sed non caryophylli odore, ni fallaces me decipiat. est tamen una species quæ citrum nuncupatur, ne in hortibus ipsum queras quam in omnibus fere domo Verrarie sit. solum fere inter herbas est. Tonsam aquam expetit, ꝛ in meridie, nobiscum, uel in aurora moritur, edendo est. Ipse unus nocet folia, ꝛ semina habere oportet. mira uero ꝛ adeo insens cautio uenti in ultimo, ꝛ Dioscoride est. ut alterius interpretis opus sit. Dioscorides enim inquit. Scorpione uidetur, qui ozimum comedere, uiolentos euellere, ꝛ in urticis oleras lib. 20. cap. 12. dit quis ea de qua ozimi comederit, ꝛ scorpione pungitur, non posse sanari. Quibus diversæ aliorũ sententias referre. Sed inexplicabile est, quæ sorte per varias ozimi species tradantur, dum sententias inueniatur, ꝛ a Plinio referuntur. Vlad cum his authoribus ita crimen, cum ꝛ Dioscorides hac provocare tradit. Plinius uero eorum ꝛ in primis extinguit quoque lacus provocari. Dioscorides sorte per os sumpto intelligi, adeo ut his, ꝛ acre in illo macho mutatur. Plinius uero extrinsece apponi. quicquid

quid ſit mixtum ame[illegible] in ſecundo libro
de cibis [illegible], quam
eius [illegible] de
menta, de me[illegible] apud Deo-
ſcoridem [illegible] de thymo,
in loco [illegible] libri praeter [illegible] ſequatur. [illegible]
me [illegible] Deſcoridem [illegible]
ſcoride [illegible] extra alpeſtre mentionem [illegible] libro de [illegible] per os, [illegible]
per os [illegible] extra alpeſtre: ſi uero [illegible] procurat [illegible] de cibis [illegible]
to [illegible] ſequatur, [illegible]
ſtituere [illegible] cibo ſumpta [illegible]
cibo ſuperſtites [illegible] de cibis [illegible]
cum [illegible] ſequatur. [illegible]

s l. Bardana ſequitur. BRA. Quo uocabulo uteris [illegible]

ne

ne est, quam ex similitudine cum equorum unguibus, un-
gulam caballinam appellatis. PLI. Ea quidem est, sed po
tuit etiam asinorum aures notari. PLA. Isto & mul-
ti asininam ungulam vocant. Immo Germanorum nomen,
quo haec indicatur, asinino dicit. PLI. Nomen sonat
PLA. Quoniam ipsam in caule esse his, ac ji fuerint
asini ungulam. PLI. Nonciatas tamen est, ab equo magis,
quam ab asino nomen sumere. PLA. Undecunque est,
vel ab asino, vel ab equo nomen habeat, eandem in mon
tibus quaeres, quam per arua, hortos, & aquarum fon
tes, & aquosos locos adeo, ut receptaculum nymphae speciem obtineat, ja, jam jue corrupto vocabulo
Nenufar terre, tre appellatum. PLI. Sunt etiam qui far-
faram, nescio an Hebraeo vocabulo, vel Barbaro cognomi-
nent. PLA. Immo latinum est, nam ab asininis auribus si-
militudine comparatur, unde pueros populum Lupinum dicebant, a Diosc. de bechion, a Romanis tussilago, quoniam vehementissime tussi prodesse, appetat, hoc autem
est si per tussim debilitatum jumas sufficiatur, & demoretur,
propterea apud Germanos aliquos brat lattich appellari solet, ac si dixeris, lappa, quae ad combustionem dan
da est, vel lappa combustionis aptae recentes medicae pro
antiqua tussi utantur, quam ab antiquis jam jumus ob
tineatur, a Galatis platanos, a Graecis lopian dicatur, fo-
lia, & radices seruare consuevit, sed hoc servare aegre.
bardana calida & humida in primo ordine est tamen ca
lenus sexto implicatum notat cum jecerit, acriore esse.
SER. Capilli Veneris sufficientur. PLA. Postea. SER. Polytricon, calitricon, adiantum. PLA. Si de nanos proxima
copulae rem in duas species tantum dividam, quatuor
diversis, nomina solum diversa sunt, res minime. ea enim

m herba,

herba, quæ à nobis capillus ueneris dicitur à Dioscoride adiantum appellatur, quoniam madefieri non potest etiam aqua aspera, quem tamen effectum experiri uolens falsam se comperit ideo potius ex puteis quos coronat propterea mala non est, uel quia nunquam aqua ad nomen sumpsisse arbitretur, à Romanis cincinnalis & terræ capillus dictitur, cincinnalis quidem ob cincinnos secundum apices, sed magis arridet alterum eorum uocabulum cum polyrrico & capillorico est sed hæc de uera nomina eius effectibus posita, nam polytrichum multos tricas hoc est capillos habens, capillorico uel pulchras tricas facens. ut autem rem ipsam aperiamus inquit, una herba est adiantos, in duas partes separata, non propterea adiantum dicitur, de qua priuata ea ex capite Dioscoridis quæ huic magis adsunt, & cui uero similia habens, & longiora, altera pars à Dioscoride in sequenti capite scribitur, et tricomanes appellatur, foliolis minutula tenuia, rupestria petrosa, & breuiora, hoc propterea dictum est à tricis ex tricarum pulchritudine, quem locum pharmacopolæ hoc communi nomine in his duabus herbis uocant capillum ueneris uerbi apud alios authores solum adiantum, & tricomanes communes sub eodem nomine, ut patebit ex Theophrasto in Dioscoridem, & plurimis legentibus, non autem quatuor fuæ herbæ, ut ex his patens supradictis nominibus ex eadem una fonte nascens non reipsa differunt, ideo male pharmacopolæ falsis quatuor herbis offerendum, quem locum uide, tamen quacunque specie accepteris eadem facies inest ideo ferrarie in puteis, lentibus, palustribus locis, umbrosis, ac humentibus muris ea accepto, quæ ad manus uenerit, & in Bononiensi, olo ma-

ximo

ximæ copiæ uiret, & mutuæ ac Regij Lepidij Ferrariæ tamen tricomanes, à ea specie, quæ pleriq; simulata folia habet coniosè inuenitur. Ramos tantum huius herbæ seruabis arcuea, ab Hispanis dicitur, non omnibus tamen ita à quibus ea cremantis hæc cognoscitur dicitur, ac si diuersa sorte uirus quæ uenas aliquorum mauortiam sed talso appellarint, quoniam hæc nuncupata, prædictis herbis diuersa esse uidetur etiam plurimum cognoscitur illis quatuor, ac si diuersa hæc uirtus hominibus appellantes capitis uenere, politrical tradentes, & Polonis malua bozi 10 ci vvloyki, & hoc nomine vvlopot appellatur & polytricon, & calitricon, & tantum de omnes herbæ laudatæ, & proditæ, immerito habent in facultate uero in primis sunt oleum seu Arcimonium ad manus uenit. Ex. Cum apto nocabulo parum utuntur. Arcemone legi oportet, inprædecessione herbam quam plurimi copolæ proponere, uerum eo tempore esse at uero cauemone apud me inuenerit est tamen futuram, ubi ero ut illum inter alias herbas ostendam, nunc ipsam dum uererem pro eo ab aliquo oculata fide inuenta 20 sit. Sed interim apud me habeo, & ab aliquis medicis regionem inferiorem habitantibus. Arcemonem ipsam huic herbam non habere, & imaginem hic ponere, & de his multum tractare. Ex. Plinius uerbis uerum admonet, ex quo ueritatem nuper uere tentet sed. Tunc ab ortu canis uerere, & ante hunc ortum nisces, & de ueris mea non uerum dicere, Ex. O pestilentiam de nos ignorantia, & uidentes, tamen fatis ignorantia obtinuit, ubi ero contenti, & potius meris meris ere uelint, qui mendacijs uelint, aut saltem se 30 ipsis ueritatem nescire contentur. Si pharmacopolæ essem,

& hoc mihi accideret, tales uiros derelinquerem, iube-
remq; aliam officinam quærere, & ibi quæ luberent inde
cere, quoniam pro re, rem altera uendere non licet. SE-
ld agere decreui, & potius salutis animæ tribuere, quam
paruo lucello quod tenuius & pene inanes medicas, se-
mel uel bis ad summum in anno conturbabit. his autem
omissis, ad ipsa uentamus. NARD. Iterum ad flores trajis-
SE. Nihil refert, nos spica nardi et spica celtica utimur.
NARD. Nom non inscita es te, & recte ista loqui coe-
git, nardi species declarare, et nardi spica, quæ in mõ
te Libano nascitur, tamen in Indicam & Syriacam ab au-
thoribus enumerari, quamuis ne dicus facies habet, in fa-
cie uersus uidam uerò ante nardus indica crescit, in uer-
gente uersus syriam syriaca Indica mox sub se Gange-
ticam caput, quæ prope flumen Gangem nascitur, nardus
uero celtica in Illyria et alpibus, & in Ve-
stria uiret. Viretur, & tertia nardus ex Celtica propria,
& syria, quæ mixta appellatur hæc est, quam habemus
pro maiori parte, nauigant omnes Alexan-
driam, & Alexandria Venetiis hanc ferunt ex Cilicia
enim & syria facile Alexandria, & pedetim & nauali
uenire feruntur etiam ex Cypro tabula afferitur, & pleræ
radices uere mirteres non quæ luteam colorem habent,
ne cogitatur in his montibus nardi quæ uis sed Venetus ipse
eam eandem & radicem emes. quas & ipsi adulterent,
tuto autem radicem & eandem emere quemadmodum hæc apud
antiquos authores, ut Dioscoridem, & Galenum magis in
usu apud medicos fuit, quam spica, quippe facile abijcit Dio-
scorides, at nos tamen ipsa ipsa non deserimus, sed radi-
cem nempe capillamenta illa quæ Venetis afferuntur, & mo
tanæ nardi, & syriacæ radices sunt, nam & ex hac re-

gione

gione facilis est in Alexandriam Aegypti accessus. SER. Dioscorides inquit montanam nardum, neq; caulem, neq; florem, neq; semen ferre, & nigram habere radicem. BRA. Quid hoc ad rem facit radix ad nos affertur non caulis, neq; flos neque semen & in usu medico radix accipitur, quæ nigra est. SER. Quum diversis Venetijs, & Ferrariæ utrique nardum haberi & syriacam, & montanam. et harum herbarum radices quomodo discernuntur? BRA. Quoniam radices montanæ nardi nigræ sunt, syriacæ vero lutex. SER. Ad quod tandem hi tractatus est? BRA. Non quidem sed radix & stipulamenta eius, quæ uides radici inhærent, & per ipsa uelut per minutissimas humiditas ad radicem erumpentem trahitur & pro tota herba defertur. Illa uero sunt folia, & ramos quæ ad nos non afferuntur. SER. Tace rabiosule. Ista nasutitia tua perpendit, dicit enim iubet de folijs nardi sumi nardum imponere, quam ex eo uocabulo ipse ex imitetur, nam si ipsam nominasset, radix fuisset, nec mercatores illum portare idem nomen uarijs herbarum ex radice, quam ex ipsa inuenirent. Cum tam ibi cum in medica, & odoramentis uideat, nimio frequentiorem in ex spica antiquitus hebat accidere frequenter spicarum mentionem, quo Magdalenæ Seruatoris nostri Iesu pedes unxit, et error in sacris literis ubi legitur unquẽ cum nardi pistici quem errorem Vatia corrigere uolens nardi spicati legit, quum potius spicæ nardi ex spica nardi legendum esset. radix tamen ea est, quam cæteris partibus præferunt authores immo quum radice excauatur puluerem pro lauandis manibus seruari iubet Dioscori.

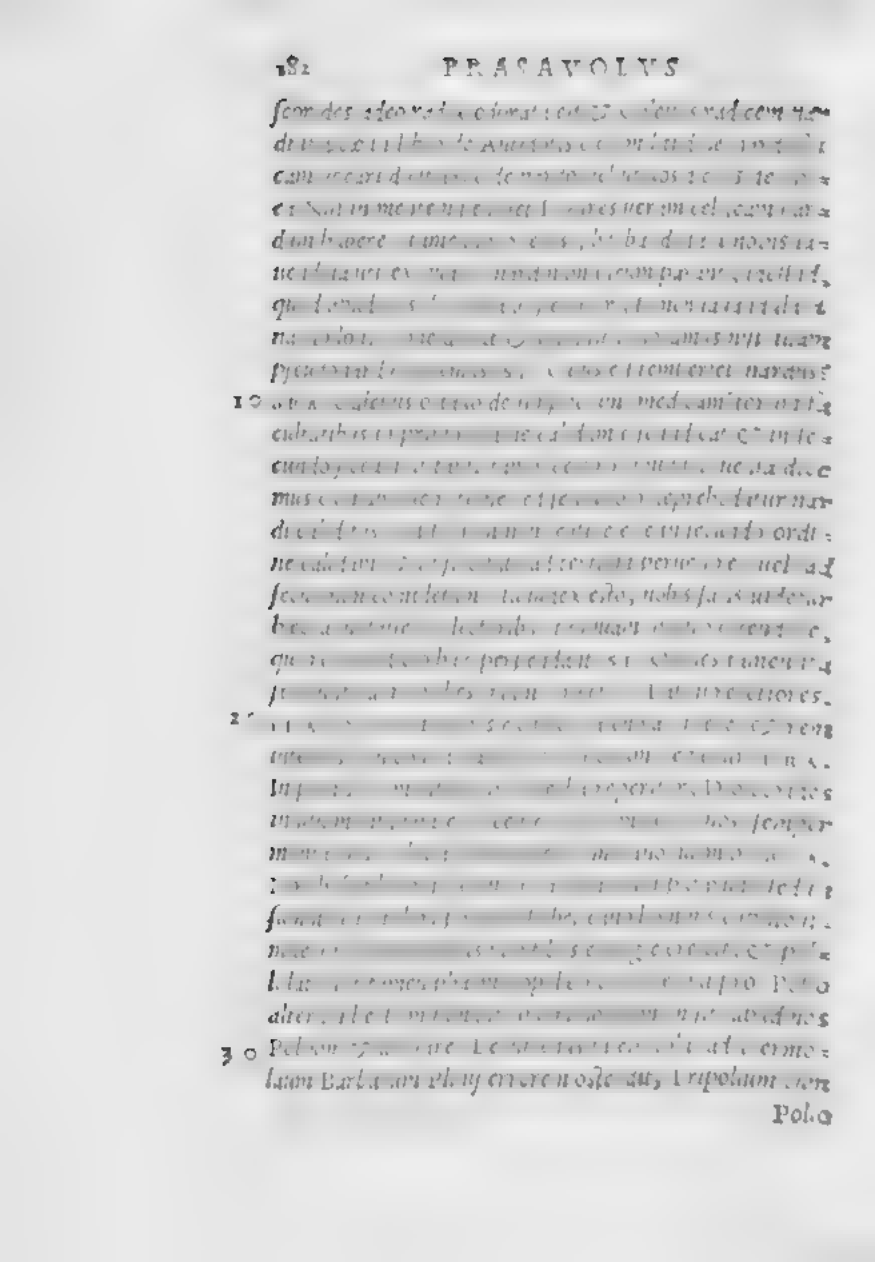

Polo

Polio confundentis, rectam herbam in his mõtibus fine radice, sed cum foliis, & semente tres per se, eius nomen forsitan est ex familia duce, quam vocabulum habet, unde herba ea matronalis dicitur, qua mulieres, huiusmodi pollutionibus utuntur, Polium non est, sed omnes tales tamen illa utuntur, nam ex herbarum historia, pollicerum habere consueverunt. Apollonius Mendesius polio, a vulgo creticum dictum dixit, eius color ordine calefactionum & interstitiorum, ceteris perfecte sunt in minori polio 81. Aliquando negligamus cedamus. 82. Vnde huic herbæ tale nomen sortita sit ignoro, nisi ex longis virgis, quibus caput potentes pannos rejicient dicta sit, ut plurimum ex his virgis fumentes, & acules, radices ea parte, qua possit manducari, ea qua decidat parte premendo, sic eo nomine incertus sum ad cardamomum, quo aut nasturtium, quas dicerent Graeci, aspalathum, plicaret quod ipsum, cardamomum abalpelus creditur, semen, & radices, quod ipsum cardamomum, pelitam notat, una herba, & cerasia, ea est autumnalis, radices fervare, quoniam, semen, & radices, habet etiam echium vulgare, Graecorum echion, ad partus utilis, & creterem, Mesue, dicit, mundificativum, quam herbam, semen, & radices, habet ego autem certus sum, Mesue, eum, quum nullus error, sit, exiccari incipit, per mediam estatis, & crescit, mundius albus est, qui per eandem estatem, & in caudicem transit, veneno, & ab, ipsa, pra frigore moriatur, quæ vero hanus, [illegible]

*ple … habet, … eraverint aqua … valeatur, qua … contrahere noltro … Scaven dicitur ca… Galenum 6. de … duobus … recentibus in ventre … Tupulas occur… Dolo cordem … nomine lu… pulas … aperuerit … qui coruulam … meatu modo tenua … habet pectus … cordis nec brima … eadem … lorum … Pomas de eo … detrahere … lices … relinquas … pat, … uero non … Tupulas uertentes … quibus … uertentur … Verum … pus nec puna, … rarum … pus … de … pus … ne … quibus … cordis … Galenum … fale, … nec … pus … ne … pus … pus … pus

pulum præteriisse, quoniã recentes Græci de eo uerba fe
cere, immo & nunc uulgo in Cypro brion uocatur, & Her
molaus in tota Græcia ita appellari tradit, nunc etiam
aquileienses rubicundam brasicandulam quam brion scandicem
uocant, & ita Cremone dicitur, apud Arabes et in sub
nomine uolubilis inuenitur, Italiani lutares pro, etiam
qui Lusitania habitat, uocat omelon, Germani aospben,
Poloni chrarel appellant. SY. Cardus benedictus occa
rit. BRA. Simon Genuensis longe deceptus est, qui car- 10
duum benedictũ sedũ minus esse arbitratur, deceptus au-
tem est me iudice, quia a Dioscoride sedum minus car-
duus semperuiua appellatur, eo cardum benedictum esse
hac coniectura existimant, sed ita cardus benedictus
semperuiuum est, ut rosa est lactuca. & quicquid in
Dioscoridis exemplaribus Græcis pro duas semperuiuas
loco sedi non sit tamen Gemenus in pro contextu ita le-
gerat, quemadmodum et Hermolaus in suo habuit sunt
uero plures contextus qui loco cardui semperuiui obse
ουσπεφύκασι herba semperuiua legunt ut in plurimis 20
Græcis textibus uidere est uerum uno errore non cessã
tus Genuensis sedum extra senectionem facit, & erigerõ,
& trifaciens ipsum, quæ quantum a uero discrepent suo
loco ostendemus. Nonnulli hunc cardum chondrilloides
speciem fecerunt, ego nondum habeo quid certi de eo in
terrariis libris herbis de ipso compositis scribemus. Hic flores,
herbã, radices, et semina colliges quæ omnia cruciatus egri
tudinibus conferũt. Galli nostro fere nomine chardon be
nuil uocant. Neapolitani senescens, Veneti cardo santo,
Polonl oltropest calidum in fine secundi, & siccum in ter 30
tio ordine iudico. SE. Ybimbra sequitur. BRA. Multæ
herbæ sunt, quarum cognitionem apud omnes authores

difficilem

d Eadem herba tribulus aquatica, cornu cervi herbe
[illegible] cum [illegible] vitra [illegible] cera [illegible] cornu cervi herba cum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rem thymbra
herba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] herba eli
*[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

lus angulis digitali longitudine in terram uersus, in sum
mo incisuris duplis, & modice pinguibus caule tenui duo
rum de bitantium altitudine, paucis in eo adnatis, & circa
caulem fructu in summo modice lato in quo exigua fe=
men est. Nasturtio simile, dijert uel lenticulæ uasis effigie,
& ueluti infractum unde nomen accepit. Nos tria eius in
genitis locis sepibus, & circa domos nascitur. Semen ha
bet acerrimū. omnes hæ conditiones Buniæ passionis qua
drare uidentur. Sume in herbam in fam. quæ prope est, &
præd. eius conditiones illi o cadrare adiert. s. Mirum 1 ⊙
in modum consentiunt tamen pleriq; auctores Thlaspi eam
herbam esse, quæ a Ferrariensibus Lunetica cum dicatur.
BVCH. Non inquam tibi assentior, nam ex hoc compa
ratu, ita nec dicet in hoc exemplo nō
insum secta dentata lenticulæ
dia, nec in terram
quandam
ra, & multa alia
thoribus alterius
rat
na, et
ter
tur, quæ
mul
fet, quam
pas
thlaspi
te, notæ
ries, cū
gnitam
lia congesto, nisi quod in apicibus pes
sum

ſum. Alij ſere gentes noſtrum uulgare nomẽ imitantur, nam Gallo Bource a patour, Germani deſchlẽr. ad eũ modũ herbã appellant. Polonis tobolni dicitur. S T. Adijciamus igitur & accedamus. B R A. Et hæc una eſt ex illis herbis quæ apud antiquos non reperitur. Noſtri phœnicoptolẽ pro ſcabioſa herbã colligunt, qua pro uerendo dolori ferarum utuntur, tamen ibi quæ in Italia nouẽ herbarum ſcabiarum ſpecies, ideo apud nos nouẽ una, quam ita Hermolaus in libro de cibis habere tolli ẽtu-

ce boſcum ſed non horrens aculeis floris ceu deſe, ceſcabioſæ huic non deſinere tamen, quin noſtrum ſcabioſam, ſi libet Dioſcoridis & ceſſerint ſuorum quia Dioſcoridis deſcriptionem parum per ipſum in noſtra ſcabioſa hæc hæreſpondere non poſſunt, propterea ad alios authores conuertendum, Theophraſtum ſcꝛ Plinium Plinius lib. 21. cap. 12. habent quæ ſuo ſimplici appellari tradit, à Theophraſto primo de plantarum Hulcera ſimens ſi quæ ſpecies eorum quæ dicta ſunt herre probabimus, cꝛ ſi libet ita deſcribunt ex de probationem erit Theophraſtus primo de plantarum hoc ita habent inter fruticoſa con numerat quæ carnoſum ſolium habeant, quale ſcabioſa ne, deſcribit enim ita Plinius habent in ſecundo proli ordine inter herbas plantis numerat ex hac enim a quinque ſpecies conſtituit unde nomen accepit quæ ſunt ſcabioſa ſtellata, ſcabioſa columbaria, ſcabioſa ſcabioſa ſtellata ſpecies ſcabioſa ſcabioſa habebat, noſtra autem ſcabioſa columbaria, immo ſpinum Fuchſij Herodotus enim tales ſcabioſas ſpecies uelles pa rauit ꝛ Theophraſtus ſecundo de plantarum hoc ita habet inter ſcabioſas numerat ſubiungit inter illas præſertim quæ folia habent ſecundum ſpinas, ut tribulos, hæc uero non habe

ſcabioſæ

scabiosæ non quadrant, immo & Pacsima ex ea fieri re
tia scriptum reliquit quæ scabiosæ conuenire non
possunt, adde flœben aquaticoriam nim haberi, sed eam
uero minime, nam ita appellatur, quia contra scabiem
leuat, flœbe uero contra scabiem ualere a nullo adhuc, re
ptum est. Quam ob rem aut aquaticam flœbem & nullo
catam scabiosam inuersis esse oportebit, ut quæ uis herba
ba potius uocetur, quæ nondum antiquæ pertinacia, cutaneis ægritudinibus ex salsis humoribus natis.

HABET NE ALIVS VIRES AD CVRATIONEM SCABIEI HAEC HERBA. 10

Recentes quæ tam inepta carmina reminiscere Vrbani pon
tifex facta a Diuum, quæ a leonina scripta explentur, ut pu
deat me referre sit. Sed age taceris quoniam carmina re
cisebo, ut experiar an memoria excidere his enumer
mnibus plurimum obliciorem. ad. Vt libet per me, sed
cito expedias sit Vrbanus per se nescio quid scabiosæ,
Nam purgat pectus, quod comprimit ægra secretas,
Purgat pulmonem, latera, simul regionem
Rumpit apolemata, lenit uirtute probata
Emplastrata foris rumpit anthracem tribus horis, 20
Intus potatur, & sic uno euacuatur.

BRA. *Si flœbes uires considerentur, eadem nullo modo*
sunt, quamuis Pandectarius flœben esse contenderit, sed
miror admodum, cur in illis carminibus contra scabiem
ualere scriptum non sit, nisi dixerimus omissum esse, quo-
niam ex ipso herbæ nomine deprehenditur, tu autem in
Ferrariensi agro hanc herbam colliges, ubi ingens copia
uaret, cuius folia & semina seruanda iubeo. Græcum no
mine, & a Gallis appellatur scabiose, a Creticis scabio
flabrocortho, a Polonis polna driakyewy, alij dicazat 30
chi dicunt, calida est in secundo ordine in medio primi

principio

principio secundi s. c. Caryophyllata sequitur BRA. Et radicis odore haec herba nemo non amplius. s. c. Quia caryophyllus odorem habet ut arbitror sed cuius caryophyllus? BRA. Non habet omnino noster caryophyllus, id est pulcherrimus illius rosa & summe odoratus, quem in hortulis frequentem habemus. s. Non grave fuit te hoc praeter intentionem eius nominis ab aliis caryophyllus noster appellatur. c. BRA. Ne quis apud antiquos ipsum reperiat quod ego observationi tuae non credam, quam dignus fuit ille flos ut a tam nobili poeta celebraretur. longius enim decepti fuerunt quam ego arbitrabar. nam cyanus illa tam rosa celebrata, nos hanc iosephi in corrupto vocabulo quam hodie vocamus dicemus quia secantibus & metentibus offert se semper in oculis. Veras falce ut Vermolaus in leucoio docet, nam ex fecali in veteres dicere falcem, ad rem nostram redeamus, non habet etiam odorem caryophyllata illius luctus quo ut aromatibus pro confortis obtundimur, at suavem odorem habet, ut ille nullus est qui in caryophyllo flore fruatur unde ob suavolentiam hanc ita vocatum esse arbitror. animo ex illum quod a modo medicis familiare est praesertim Valdestario eam esse placet quae ad sudores concitandos valet, hic bonus ut fert bene de caryophyllata sentit, ad pestem tamen, quam ex Aldenbergo de caryophyllata refert, medicamentorum facultatibus tractat, nam fructus adeo exiccantis esse dicit, ut alias bene probe exiccet quas virtutes ut arbitror haec Pandectarius ex mente Galeni ut consulet quod Pandectarius corrupto vocabulo lapsum dixit scribendum nempe lapsam quem errorem Gemenius emendavit, quippe quod nomen lagopanax est pedem leporis. caryophyllatam non esse, ut certum est signis antiquorum authorum penitus

considerat.

conſideret. Dioſcorides tamen, Galenus, & Paulus eam nõ deſcribunt, nec etiam Plinius, ſed hæc tamen in ſequentibus naſci dicit. Dioſcorides autem ἀγρόστιν, id eſt in hortorum areis naſcitur cum lata autem caryophyllata in montibus naſci, at hæc herba, quæ pes leporis dicitur a nullo deſcripta reperitur, præterea cum Gemine ſequi in antiquo Dioſcoride pictum hoc facitur pro ſa habentem folia in triangulum ſecuta erecta, et omnes ramulos utrinque ab ambobus lateribus contexta per totam humilem plantam, expallam per terram, nos uero in altero Dioſcoride ſpecimen uidimus [illegible] pedis circumferentia menſuratum, et cum [illegible] murad noſtram uero caryophyllatam [illegible] recentes ſarmentitias [illegible] caule, quam non ſe ſcire certe fatetur, nec apud Dioſcoridem reperire, in antiquiſſimis tamen quibuſdam eam eſſe ſuſpicor, quem Plinius ubi de caryophyllata agens, quamuis in aliqua ſit, ed ebus ebus ſe uerbis radices nigras, & bene olentes habere tradit, non autem dicit caryophyllatæ rubram habere, quia quidquid hic plos ignotas erat, ſed bene olere, quæ reuera optimas odor eſt, ad eadem etiam ſecum ualet, atque etiam data caryophyllata, ad pectoris tuſſim, & lateris dolores, & crudi tates tollendo ſuppoſitorium ſatis ſit, ex caryophyllata ualet, quamuis [illegible] ſit [illegible] ſint [illegible] ſi [illegible] ſolia [illegible] ad multa ualent [illegible]. Denique ſeruabo [illegible] mortale ac ſi fama non ſum dixerit, eam ſperedant ſcirma ut negotiis [illegible] quam caryophylloram herba dictum ſit

fit, à Polonis nuculis dicitur. SER. Argumentum id tum parum satis habere uidetur quo probare uteris Geũ e se caryophyllatum, quoniam utrunque pectori, & lateris dolori prodest, & quia humas ratiocinas illas boni odoris esse reuocauerit, at hæc utribus sumpta ratio, parum est momenti, cum multæ sint herbæ, æquali facultate prædite tamen ea de re non pugnabimus. BRA. Video ubi in nos cauillatores, & uanos exeres, nec pro conscientia res, ut sum consuetus, ne opacam dixeris geum caryophyllatum eſſe, & forte non credimus sed legentibus confiso à quibus habemus & quibus comentant simul ostendimus put quæcunque illa propterea tu probe cõsulere debebis, non reprehendere, & cognoscere a nobis id certe non arguemus, etenim non reiecimus ex utribus argumenta nec temere, & aliquid tamen est iuuares comentant, & aliquid ipsum odore comentant. SER. Lapatium syluestre sequatur. BRA. Pro syluestri lapatio quam herbam sonas. SER. Lapatium uulgo rumice appellatur. BRA. Rumex latine dicitur, & lapathum potius, quam lapatiũ dicere oportet, ipsas Dioscoridis uerbis uti uoluerit, cum multæ species sint quæ sub capite acetosæ ab Auicenna ponantur, quamuis acetosa sit una tantum species uerum deceptus est in ea uoce obso, ut multi latini fecere, quæ acetum rumpicat acutes autem in aceto est & per similitudinem in alijs rebus ut ensis acutus unde una tantum lapathi species quo ad saporem acuta est, quæ acetosam, & herbam dulcem uocamus alia quo ad formam acuta folia habent, quæ ob re quod a Dioscoride satiuo simile dicitur proprie rumex est & lapathum syluestre, quod seruatis, quatuor notis differat, quæcunq; speciem, quemadmodum eædem fere uires habent. Terrariæ uberius crescunt semina

secus,

folia, & radices ferunt, & illi parelle rouge, vnſe m la
bara, Germani dicten Edelruwerdt fezaroth, & Ed
fezovs maros, vnipm lanyazos hanc herbam appel
et. eſt ergo dum in primo ſeptimi fecundi tractatus, Eu
phragia occurrit. [illegible] pedibus [illegible] ge
ta quam tonerani, a ligneo arcuato ceruo, ſed ſa
pud Dioſcoridem, Ibidem, alienæ eſt eadem [illegible] non
reperi, herbal i parua, & [illegible] ſed
uocata ſed [illegible] nec [illegible] habere
putant recentes [illegible] 10
ſibus, tum Matthiolus [illegible] ſed in
declinoribus locis [illegible] ſed in
alium ac [illegible] ſi
fragio tradit, dulcioſe edere [illegible] parua, ſere
ua ex his montibus colligitur, vbi [illegible] do
nenſes montes, ſed [illegible] 20
no etiam nascitur, ſed [illegible]
Galli eo ſeu modo eſculenta [illegible] pellant, tanquam pi [illegible] ſi oculorum ſumen, prop
rea a multis ophthalmica [illegible] dicta nonnulli, & po
lonis ſzwiecza dicitur, & dela, & pecaelum primor
dium [illegible] Mulierem ſequitur [illegible] Apud antiquos vnus hoc nomine fuerunt, ut quarta, ſecundus
derius, & ſtrauoles terrestris, ea tamen vere vocabulo
eſt, quæ a Dioſcoride nostri phyllon appellatur, [illegible] Plinio lib. 24. cap. 10. ſed verum pharmacopolæ quæ [illegible] 30
mulieribus credentes alios herbis pro [illegible] ſubſtituunt, ut ſtrauolem terrestrem, quartam [illegible] & alias quaſ [illegible] Eu phragiam ſumere ideam [illegible] terre.
nam. Omnibus fere eadem [illegible] quæ nidos [illegible] aptæ, in his montibus non nascatur, aut inefficax eſt ver

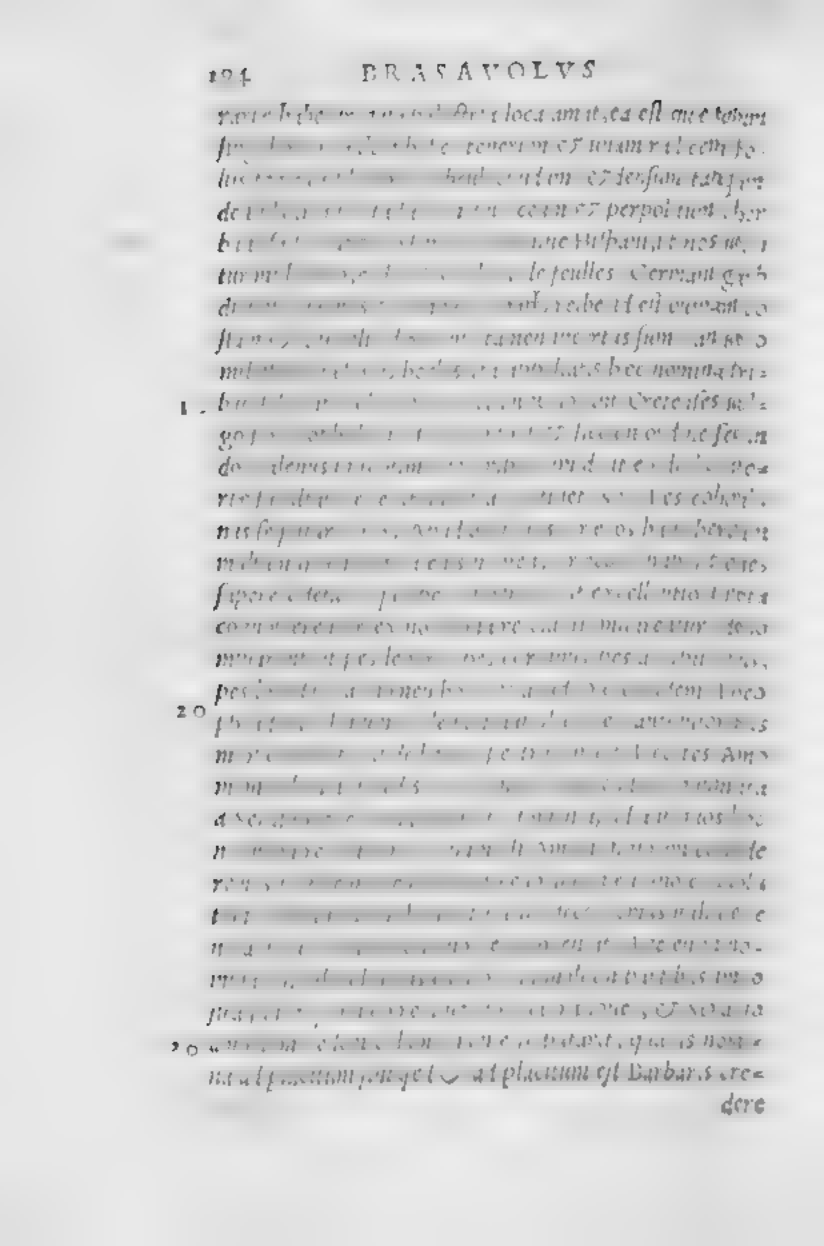

dere

dere quam sine ratione loquantur: Pandectarius a[illegible]
ron, columnæ, [illegible] perfecto [illegible] anagyris fœtida, [illegible] quia [illegible] nobis [illegible] nostro [illegible] deferebat, [illegible] quadantenus [illegible] te depredo, quoniam [illegible] quæ mihi [illegible] bet, [illegible] fit, non [illegible] folia [illegible] borant pedes, [illegible] dentur, ait medicina, [illegible] rit incompertum [illegible] agro tam diu non, [illegible] carum forma [illegible] maorem [illegible] antiquos [illegible] rem ubi uerent [illegible] testa. atque [illegible] pertonæ [illegible] nulli un [illegible] sed [illegible] tle [illegible] mo. [illegible] hoc uero [illegible] Hæc autem [illegible]

rat ces huius herbe verrarie habere sed debis à Germanis hec herba tubercosa colibet pes dicatur apud illos tubercula lumbrici, & pes porci, capoti anomam uocant forte Scamonee sequentes, Polonus gloxeta nos dicamus. Verum ut se habeat in erariendi loco, & ferendi facultate, & humentes locis præferat secundas deobstruentes facultates, alteram quæ in medio sedem habeat, alteram uero quæ non habeat habuerit, quæ ualde excedet certum est quæ per experientiam uehementer probare poterit. Est autem hæc radix uires incertum adeptæ præstantes. Dioscorides & certas sanè facultates commemorauit, quæ quidem ferulæ similem quandam speciem, quæ lurida esset habet per omnia sed non imporem piperis habet, acrimoniam uero habet non tantam, eam speciem quæ herbis habet hydropicorum non est in eam enim est Dioscoridem notam incidere. Et addit quæ olus mente comparat nos autem perfectiora rius sedis sed alterà perficiendi cui modo deprehendimus cū hydropicorum habet enim flores albos speciem acrem non mutum semen caudam nodosam rubram lenem & molliter conferri potuit. Auicenna piperitidem uocat, quæ & ipsa piperis saporem non habeat tamen uehementem piperem habet & Auicenna putat in uehementia saporem piperis habere fortiorem uero rubra perficiendi hydropicorum est & Auicenne piperitidis imperitia est sed palam hæc autem per sedem exercent, tamen quæ de hydropicorum alios sedeat sem omittere decreui. Ne quam prætermittas obsecro. tuis enim uerbis plurimum

delector.

delector ERA. Erectis igitur auribus audias. Nunc in fi
dilibus supra fenedras Ferraria herba habetur, quæ sine
odore est, tamen acrem saporem habet, ut piper apud
nos. Hispanum piper nocturnal piper ex calecbo, hæc
herbam habere piper esse arbitratus sum, unde, & a Pli
nio ob silq̃am, quam facit phœnastrum dictor unus ta
men scripsisse aiebat quod ostenderes hoc piper semen
ac nesium habere. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

tale herba, ſecundum peritos plantarum nuncupatur. Nos
ſtrum vel [illegible] appellationem [illegible]
appellationem [illegible]
utrea [illegible]
ap [illegible]
herbam [illegible]
aues [illegible]
herbam [illegible]
caſtrenſis, [illegible]
herbam [illegible]
ſtrel [illegible]
gatis [illegible]
ſpect [illegible]
rabi [illegible]
ſcen [illegible]
ſtra [illegible]
tes [illegible]
herbæ co-
ui [illegible]
herbam [illegible]
t [illegible]
ca [illegible]
metur,

metur, non tamen e[illegible] ...
ris auriculari nom[illegible] ...
mor lat[illegible] ...
e, tuera anten[illegible] ...
tus autem ſ[illegible] ...
præſertim cui [illegible] ...
pre calida, [illegible] ...
pe e parte ara[illegible] ...
uente ætate fœmena, [illegible] ...
& aſtringentis natura [illegible] ...
ues, & Pedias de pe[illegible] ...
dita emba'e e pacitar, [illegible] ...
errare demo[illegible] ...
te acuminat[illegible] ...
dat quarta [illegible] ...
ele[illegible] ...
ſol[illegible] ...
ſ[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
*

rubis est hæc quæ pro fomento ad dolores ualet, quã
sæpenumero operæ pretium habebam præscribere. pro il-
lis uero pertinentes accepere, & ita apud recen-
tes nostros obtinuit. Verùm in hoc ta-
me parte ab illis discrepamus, quòd nos tamen re-
ue a pectoris dolore, non solum abstinendum, uerũ
etiam sanguinem mittendum censemus. Sed uero-
rem ex ea ratione, quòd [illegible] ut ibi
fusius explicatum est, dolorem deriuat de re
percussa [illegible] præcedaris
ne ostendo [illegible] uos ue-
ro [illegible] hoc [illegible]
hoc [illegible] fumum [illegible] ibi, ubi remedia po
nuntur [illegible] præscribam, tutamo
[illegible] pectoris dolorem uerbo tenus [illegible]
[illegible] [illegible] habeam [illegible] præscribam dolorem
[illegible] [illegible] [illegible] perdi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
*[illegible] [illegible] [illegible] [

ne scribit at. 23. capite simplicia remedia ad suppressam urinam docet, & præsertim si aut multitudo materiæ, aut crassities in causa sit, supra autem capite 21 inter alias causas suppressionis urinæ unam dicit, quoties aliquis ob negotiorum importunitatem, aut contentionem, aut quia in loco sit ubi mingere non possit, & vesica impleatur, tunc enim os eius magis constringitur, docetq; modum curandi, qui sit per compressionem manus supra umbilicum ut urina lente exprimatur, capite vero 23 ubi simplicia remedia ponit ad compressionem propter nuditatem & crassitiem, remedium perdicis, quod valet ad compressionem propter nuditatem dicit. Ita perdicium & belxine nel per etaria est herba, & a Syrinx gentis naturæ alios eos autem ei etiam manus quæ exprimat & pulsa mutuo exire faciat, unde abstergor. A tu contra eorum solidem & [illegible] dum his quæ dixit non contradicere, videri inferre ut nos partiarium remedium, & alia pariete dicamus adamucro Germani Sambucum vocant, quæ est herba. alquero tag und nacht herba nocturna, et ea natura; eo nomine in sophisticatibus, et casu amomum, as enim qui amat die nocuq; amat tamen si alud ipse tag und nacht herba flores habeat partim luteos partim purpureos & propterea sit ita appellata, quæ per vices colorem noctem & luteum diem mutare creditum sum nostram parietariam non esse tag und nacht Germanorum & ideo male eo nomine in belxine urinam provocare sunt, qui eam esse contendunt, quam nos urticam appellamus, & est tam dea belxine dolat. ut hac re nolumus se omnes facere do propriis nominibus [illegible] menus,

a Polonis noczydzien dicitur, i Veteris uertol, i Cretensibus

ribus ad [illegible] Neapolitanensibus colligati, ab Hi
spanis [illegible] Neapolitanus her
bam [illegible] Rege rumbuis fauj-
fauc[illegible] ceu [illegible] atque eo nec
te[illegible] [illegible] ut [illegible] suæ fœra
*um[illegible] [illegible] [illegible] [

at faecum nigræ ab alba, & corymbos segrega. SE. *Differre ea quæ circa parietes serpit ab ea quæ circa arbores.* BRA. *Non quidem specie, at hæc magis arida est, quæ parietibus inhæret* SE. *Forte magis humida si puteo aliquo, aut cisterne inhæreat* BRA. *In eo certus sit.* A. *Gallis hierre qui. hedere. Germanis uero eppau, ab Hispanis tederæ, Cerasibus uulgo chijòn. a Polonis błuszcz nuncupatur, tamen Polonis terræ hedera błuszcz polny uocant, at creama uero błuszcz ogrodny.* SE. *Cauis est qualis hedera.* BRA. *Galenus iam mixtæ facultatis esse dicit, calide nunquam, frigide bumide, & siccæ tamen simplici ordine frigidæ dicendæ sit. Precauendum occurrit* BRA. *Simul tu sine quem exsolutum eum interioribus urinorum pedibus habet uulgus braccam arbutum appellat. pulcherrima herba est, & eam arbutum in columnis in hortis seruandis ac epistylis tolere quæ non putrescit, sed durantes frequenter dubitauit. Idem uir antea ita & columnæ in eius sulphuronem mutatæ ut cauernosum est, quod carie* [illegible] *manat, ut ita mea sententia pro arbore potius pingebant. & in columnarum basibus ac capitulis sculpebant, ut de illi catus sum ex iis quæ Dioscorides & Plinius ac alii appellant nostram esse eam herbam, quæ nec mortua corrumpitur, eadem ac ubi siccata est, ut nos hic facimus, nam hæc nobis sola cuidem est. Et mirabile est quod ideo Virgilius cum Lucretius thus & cæsium Mercurio & Iouis coniugi, Cloacinæ tertia cum uenere mercurio*

Et nobis item Alcumenæ dea pocula fecit,
Et molli circum est ansas amplexa Acanthus.

& in quarto Georgicorum uero, lib. de sen. Coryc. d-

git

git molles Acanthi mentionem facit, cum inquit,
Ille comam mollis tantum torrebat Acanthi.
SER. *In Acantho autem bracea urtina fit, cum à Virgil. Acanthus semper uiret, dicatur, nam in secundo Georgicorum libro, ubi de his loquatur, quæ quaq; terra ferantur inquit,*
Quid tibi odorato referam sudantia ligno,
Balsamaq;, & baccas semper frondentis Acanthi?
BRA. *Semper uiret Acanthus, & baccas fert, quæ & in bracea urtina uere putantur nam & hyeme uiret, & baccas fert.* SER. *No poluit, & ab hoc abstinere eundem authorem uolui se crocum esse Acanthi florem, cum tamen croceus non sit quod autem id uelit manifeste apparet libro Aeneidos primo, ubi Ascanius matrem ferit, ut Didonem præsentet hæc quæ sequuntur enumerantur.*
Ecce uidet pulcram Dictæo uenatu reginam,
Vt circumtexti crocea uelamen Acantho.
adde quod decem ex eodem libro hæc materia à cupidine ei ostenditur, & non ab ipso quia Veneri sublatus erat, cum ei ipse pharetram furtiue subripuisset addatur
Mox et Dictæi genetricem conspicit Iouli,
Hinc puer ecce Lyæus agens, hinc torua Mineruæ
Pallas, & ipse Deus Cytherea Cupidine captus
hæc ergo cum ita sint, non potest Acanthi flos croceus esse, quia non est croceus, si non potest dici croceus Acanthus, nisi ex croceo Acantho is esse uidetur factus, ex croceo enim Acantho, uel ob id croceus dicitur, quia ex croceo transierit, croceus enim esse non potuit, nisi ex croceo Acantho, propterea Virgilius hoc posuerit, Acanthum uiret bracea urtina, ut putauit croceam quodammodo esse, eius folium plerisq;

locis in columnarum capitulis usitatur, quæ corinthiacæ dicuntur, ob ornatum in morem corinthiorum. unde nõ deterreor, quod præ foliis flores non habeat. Fatis enim est, ubi flores exeunt uelari folia, habere in maximo honore apud antiquos fuit. & in hortis [illegible] uera eius folijs utebatur, ut omnibus auctor Dioscoridis Acanthi descriptio breuiter ostendit, nam folia multo, quam lactucæ latiora, longiora habet, eruca modo incisuris diuisa, præcisis, & circumuolutis leuiter prædita, idem & in caule locum quem dictum est horum obtinet. 10 erigit crassitudine dodrali per intervalla fabrili ferrea securi foliolis quibusdam obtusis velut incanis aculeatis ne horam, ex quibus exudat lac prodit flos, semen illi est oblongum & lacteum, capitulum thyrsi figura, radices lentore molles mucci, & lucem videntes, si branca ursina aspexeris uel uideris hanc descriptionem adeo quadrare cernes, ut nihil, uel exigua causa sit ambigere possit. in hortis etiam & hortensibus locis nasci ait nec te mouear Dioscoridis, qui eum herbam non vocari docet, quoniam serpit hoc enim serpere in solis tantum, quæ 20 propriæ radices sunt intelligo. nam hic per terram extendatur, & alli ut nos aspexerit, quidam uero cremam eum gelburtz, velom barsæ dicunt. sed In tuam fere ueram descendo. Sisimbrium ad manus uenit. ERA. Ne decuerbis immoremur, ea herba quam nos mentam Horentinam appellamus apud Dioscoridem, & antiquos sisymbrium est, folia enim habet mentæ similia, & magis odoratam est, & nisi excolatur in Nepetam aspectu degenerat, sed in mentam odore & id plerunque expertus sum. Horentinam mentam terræ absque cultura derelictam in Nepetæ 30 aspectum transisse. s. Multi sunt, qui pro sisimbrio per

putum

ptionem accipiunt. B n A. *His fortasse aberrant, quia ſerpyllum adulterinæ ſpeciei ſtatuit. Sed ab antiquis, ut puto, hæc fuit ſpecies ſerpylli, quæ plures habet ramos, ſed exiles, ut ſæpe numero videre licet propè torrentium egressus, propterea mentam vocitatam appellauerunt, quam & aquaticam dicunt.*

Hi denique faciunt qui centumcapi, & quibusdam pectinem eucalyptum, & cymas & flores nominem comprehendant, licet illa herba noua, quam ad hæc & pleraque alia refert, non habeat. B n A. *De hac jam mentionem fecimus, tamen nonnulla adijcere operæ pretium fuerit. Hanc nouam nominauit Lugdunensis quidam botanicus, ab ejus reperto quasi Lugdunensem, vel, Dalechampij appellationis ratione, Dalechampiam ab quo nonnulli Lugdunenses, vero, Dalechampides vocant. Hæc nouæ plantæ nomen non ex ipsa herba, sed ex ipsius floribus, nempe ex pectinibus, quos habet plantas ejus peculiares & nouam ſpeciem naturam mentem excedere, quæ ſecundum in ſuo Sedecim dio animaduertens Lugdunensis & eas compluras eſſe tredecim pectines, quo loco ſeipſum ſe errasse interpretatum fuiſſe, & ea quæ ſequuntur emendat eſſe quinque plantam habere, ex aut ſeptem folia, interpretatus ternos ſex, & ſeptem ſimul conjugens tredecim interpretatus eſt. Quam obrem antiquorum Lugdunensis eſt, licet exactus Leonicenus in epiſtola ad Thomam Lucam linguam cerinam apud antiquos hæmorrhoidem eſſe ſcribat. Quæ autem celoperdam non, a quo dijudicare licet præcipere optamus, ſi vnde habuimus, quæ ex ejus alioqui demonſtrec.*

C

& ſi mollica ſit in forma differẽtia, conſtat autem Theodorum Gazam in Theophr. cl. pro ſolopendra ſumpſiſſe ſcolopendrium interpretem, Theodorum, ſed hoc a ſcolopendrio non eſt, quare neq; ſcolopendrium ſolopendra Theophr. ſit. Arabes in tantibus errore ſolopendrium ſcolopendra ſimiliter alias res eſt lingua ceruina, quæ apud Arabes eſt & vulgare ſolopendrium, a lingua ceruina differre ſolopendrium. Non enim ſcolopendrium lingua ceruina eſt, ſed herba, quæ eſt lingua ceruina dicitur. Lingua ceruina eſt herba, quæ eſt lingua ceruina dicitur. Scolopendrium uero eſt herba, quæ non eſt lingua ceruina. Quamobrem non debet quis adhuc putare Theophr. ſcolopendrium eſſe linguam ceruinam, quia ſcolopendrium non eſt lingua ceruina, ſed

tepidoribus uero locis etiam hyeme emicat. nos in Ferrariensi hoc quum nullus hyemes sunt per totum annum uidimus. Hæc et recentes pharmacopolæ pro primula ueris accepisse, et ueris mulierum petrella dicta, ab aliis secla putant esse. Recentes etiam herbam paralysin uocant, eamque esse, adeo nomina secundum placitum imponuntur, ferè quidem passerilam dictæ in alteram herba acceptæ nonnullos aberrant. quum autē bracæ purpureæ uiola post albam sequatur, nonnulli purpuream primulā ueris esse falso contenderunt nā ut præcedenti loco inquit Plinius post albam ea sequitur, quæ appellatur purpurea proxime flammea, quæ phlox uocatur, et primula ueris alba est. nos hoc obseruantes eodem fere tempore et albam, & purpureā florescere percepimus forte temporis breuitate decepti, qua una altera sequitur. quicquid tamen sit caldam, & siccam ordine secundo hoc uiam esse constat propterea illacis doloribus, et uteri mire succurrit, uocatis concō, a Germanis schlüsselblum uocatur, rejecto unde hoc nomen sumpserit. Hæc enim unguis flores clauum signi ficat, forte ob similitudinem, quam flos huic cum huius clauī habet, nomen accepit a Polonis cuida de sonata Neapolitanis primo hore uocatur S. Petram esse mentem putant. BRA. Nōnulli sane nunc sicuti arbitror Dioscoridis tempora hoc solium, Nardi indici solium esse arbitrantur, sed falso, quoniam solium est de se, quod ab antiquis in summo honore habebatur, in alabastrum dictum, a quo & unguentum soliatum apud matrones Romanas in summo honore fuit, nonnulli etiam lenticulam pedicam Indicam putarunt, sed decepti, quoniā Dioscorides solium esse tradit, quod paludibus innatat, sicut lenticula, id est res ea, quam uulgo zen appellamus, tamen

examen non dee
lentiendam
nitiam
quod
tibi
Dei
ti cary
ita fiant
bent Venetus
latum quod
ubi
ita etiam
fumm
Notas
bro 12
eſt
notat
guenta
et colorib
lenticula
ra Venetus
bam, quoniam
bathrian
gricans
quanam
per eius
que ullo
de diſſentit, iam
nigricans
probatur
dunc, quod etiam

o Plinius

Plinius ecvvrasio ...ia tam falsa quàm scribit, itaque ut
Dioscoride ...ssa ...ma hac particula abs-
ratione ...ia ...ndo ...a tam falsa habere dubi-
tatem, ...ia ...que ...le dicas quæ in paludibus nasca-
tur, ...ma ...ta ...ipsa ...ulla, sine carere da-
ctylos ...trahamus ...apotale ...stu legen-
dum ...le ...ta ...le crocodeilis natis, ...eus odore
...ſe ...ta ...ta ...ta ...le ...s ...is ...ſtigiē
pueris ...ta ...ta ...ta ...le ...ta ...ta ...ta ...ta ...ta
*...ta ...ta ...ta ...ta ...ta

dere.s r. At inordinatio ipſa ordo qui tam videtur, quia
inordinationem pectus ſer[illegible]. Quemadmodum tua
femina, aut cum ordine, aut inordinate ordinem ſi ſeruerit
incipiens s s s. Vtlubet autem oportunus eſt
cenare, ſpongiam maxime exigit[illegible] de mortalis ſit ſo-
brie, & tam vaſtet a cibo ſe ceſſantis, & nunc famina
procul ambitum cibum non amat absque eum ſe ne pa-
rentur poſ[illegible] ſe ſpectaculo ſolent labem re-
manentes, ut cra ſano mane temperiatus. Lucullo
aerius operam dare po[illegible] adeo calent ſe uxor ſi ſalem parſ[illegible] ſcat, omnes mor-
bi præter lentes, pda[illegible]
Quis poſſet tam ſuaviter[illegible]
& repoſcat[illegible]
hac re ſumme vtatur[illegible]
circumſpiam[illegible]
apud[illegible]
homes ſe nocte[illegible]
perpetuo[illegible]
ſupra hunc cum dolore[illegible]
trageret decreat[illegible]
portentoſa ſubtexerit[illegible]
unam ſetoſ[illegible]
s s. Non[illegible]
cibos adhuc[illegible]
tecum ut conſtabit[illegible]
ſunt ut a ſola[illegible]
tem formum[illegible]
defatigatus ſpinas omnes[illegible]
ms ſyque alyatus[illegible]
dulci ſopore preſſos in[illegible]

o ſ[illegible]

ſcebam. S C. Eia ſurgentes operi noſtro incumbamus, ubi ea mea charta ſit quæ ſemina ſcripta fuit. HER. Lutetiæ hercule ferè te amauit, quippe, ma decidrat, quum tuum hoc edictum recinzebatur. HER. In ſuo capite erat.

DE SEMINIBVS, QVAE APVD HERBARIOS PHARMACOPOLAS IN VSV SVNT.

S C. Earum hortæ campum ingrediamur, in quo ma-
10 gnam horum copiam reperire iuuabit, & ſeremonies ad ſemina pertinentes. HER. Age ſanè, ſcio me exarare incipias ad diligentiam tardiuſculum eſſe. S C. Ad hanc ſemen primum locum inter ſemina occupat. HER. Tres hoc eſt habetis. Vnum, cernitis nam, caput, ima flore purpureo, ſeruntur ſub lato. Semine flauo, terra rore & ſeruntur ſemina. S C. Ita ſanum facias. HER. Terra-
rie inter ſatiua, ſub ſera ſeruntur. Semina cum
copiam habeant, ſeremonias habet, ſeruntur & ſo-
20 rem ab orbe habet hæc ſemina. Eorum ſpecierum ſemina cortice ſuo tecta ſeruntur. Semina autem habentem ſeruntur. Semina autem habentem ſeruntur. Semina ſeruntur. Semina ſeruntur. Semina

bo, quæ si defecerint luteos habentem flos am[illegible]. Fa-
cile utranque speciem habebis quamuis copiosius in mar-
timis nascatur, uerèmma Græcè apud nos herba, quam no-
strorum uulgus lenticulam uocat, alij Lunarium no-
men imitati, ex forma boÿ aurem uocant, et bubonem, a
quod est herbam prospiciat, dicentes uocant. Hæc genera
herbæ semine propagantur, quod ubi maturum est, colligi-
go debet, mox ut ex herbis cæpit [illegible] cicho-
rea, ab ultimis [illegible] ad primum ordine
frigidus est hoc genus quod [illegible] terræ per totis
principio Nascitur in terris [illegible] ordine
dine ficus e[illegible] Nascuntur [illegible]
uerunt autem [illegible] habemus.
Ruta [illegible] Ruta in herbis [illegible]. De
ruta in herbis [illegible]. Al-
thea fœmina [illegible] tam [illegible] el,
& ut satis [illegible] mutuo [illegible]
tur. [illegible] Olera [illegible] quæ [illegible] me-
lones cucurbitæ [illegible]. [illegible] ma-
torata ut [illegible] aperiat [illegible] quæ [illegible]
mo sunt quatuor semina [illegible] ad [illegible]
maiora [illegible] Cucumeres [illegible] tota [illegible]
le latine [illegible] Cucumeres [illegible] alia maiora
appellantur [illegible] ad [illegible] ad ilia
lata [illegible] pariunt [illegible] Cur ergo ita
uocentur [illegible] Hæc [illegible] quia matores ex mi
noribus sunt [illegible] ex mole & femorum magnitudine, &
forte ex magnitudine uerum modo, cuncta pomorum ita-
que a mole corporis recentes, & non ut uirus hæc [illegible]

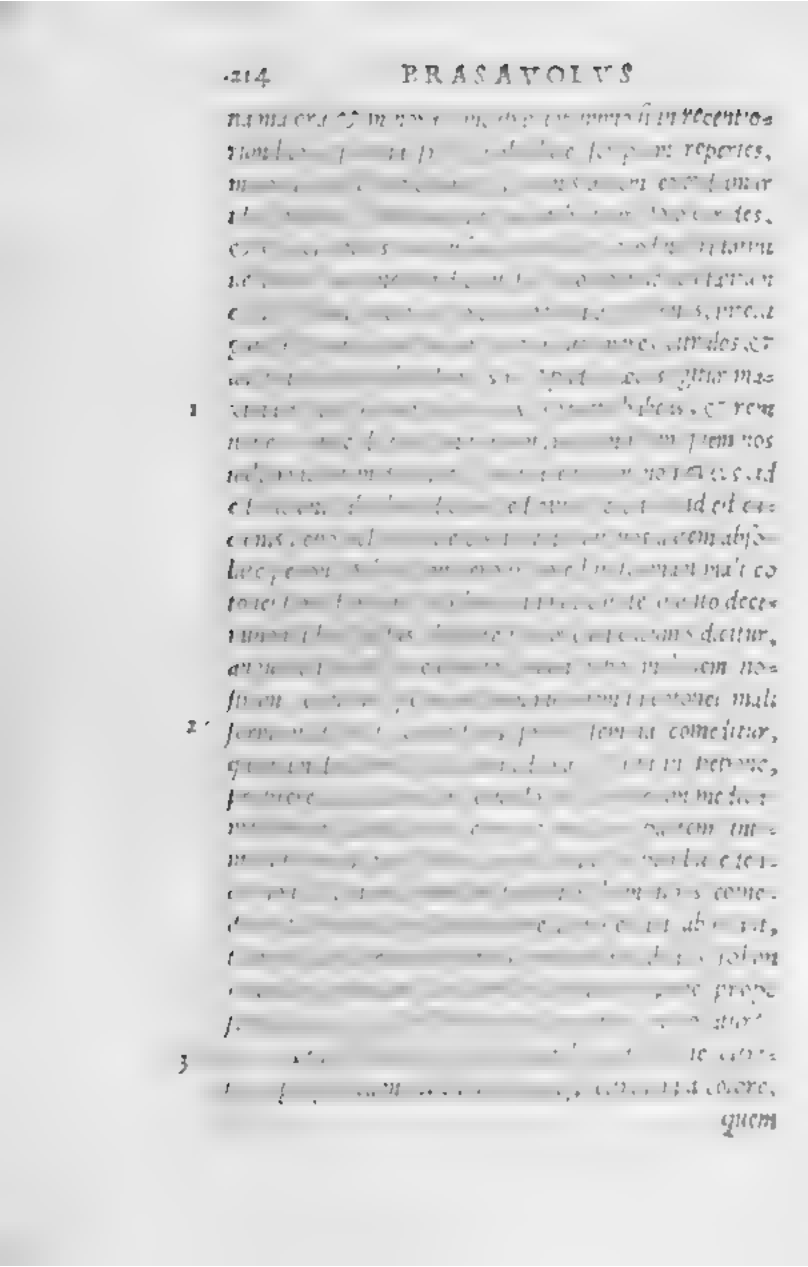

quem habet cum maturuerit appellant is eſt de quo Plinius libro decimo nono quæ ſub variis formas accipiat, & quomodo [illegible] tum, & ſi incantatum [illegible] Angaria ergo cucumeres dicta [illegible] rem, & melonum ſpecies [illegible] uero ab aliquibus angarias cucurbitas, quia unum cucurbitæ genus refert, ſed abſolute dicta ſemper cucumeres ſignificat, quippe ex collo ſemina oblongos, uentre rotundos, ferunt, ideo aliud eſt angaria, aliud cucurbita, ſed angaria ſub cucumeris genere intelligitur, unde Virgilius in Georgicis dicitur:

Creſcet & incanum cucumis,
quod angaria propriam eſt. Iterum earum ſemina
Iterum dicit [illegible] ſed [illegible]
ſi [illegible] ſolas [illegible] ſed [illegible]
ſtia nec cetera [illegible]
ter ſemina [illegible]
ben, quo meliores [illegible] ſeruelem, & [illegible]
citrulos, [illegible]
& [illegible]
combes, [illegible]
Galli etiam citrulos, [illegible] à
Gallis cornuges, ab [illegible]
cabulo, à [illegible]
Lutur. non ſolum tamen in [illegible]
politam quæ angurum melonum [illegible] Meloues a Polonis malon, cucumeres [illegible] angurias,

feris

feris feriola eſt in Iuero corrumpitur, ut pleraque alia,
ſcariolam proueniam ſeriolam dicere uolueris aut debẽ
tes, eodem modo Lactuas apellabunt. Lactucam uero, ut
nos uocant Hiſpani, aut Lechuſs, Germani Lattich, at In-
diana, Germanis, & Hiſpanis Latine proijcio, a Gal-
lis eſcaroc. Polani uero Lactucam ſalatam uocant portu-
lacam uarzą nazywaią, endiuia mleczą aut mleczą, ſeriolam
ſzparandlecz. Veteris portulacę porcioli in creta gluti-
di quaſi conglutinatum uocabant cordelatum. Romę
porcellana, Neapoli porcheteſa uocant pro ſcariola 10
Veneti ſimiliter communem eſſe uult, & ſeriolam ſylue-
ſtrem eſſe ab tranſeunte quę apud Italos, Veteſſimo-
zoches, & Neapoli ſcarola uocatur. Lactucam Veteno-
ſes a lactis copia, quę in planta huius nascitur, & idem met
Crateuas, ut ab eo Galenus refert, interpretatus eſt. Cauſas
ſunt cur Lactucis hoc ſemine, & ipſe eas, ſemina producũt
herbę. Lactucam Auerroes quarto Colliget ſimplicium
breuiarii, ſeminis ipſius oleum fieri dicit, & in calidis tẽ
peramentis ad ea quę dicta ſunt, in ſeruidis Lactucis 20
cum eis quę ſeruidis ſunt conueniens. Lactucę ſatiuę
dicam uires, quas habere ſeminis ipſius oleum dixi. Ea
enim quę ſeruidis ſunt temperamentis, ſeruidis, quę
uero extremę ſunt in calore, extremis conſtituto ordine
proportionis debitę, ſeruidis, ſeruidę ſiccitatis,
uerę interdum ſeruidis, ſeruidę humiditatis, accre-
mentum Auerroes uocat. Sunt quę ſeruidis ſiccis ſint
ſeruidis ſimul, in tertio, ſeruidis ſeruidis, accremen-
tum, uerum cum corruptione non eſt. Quę uero ſeruidis
in tertio ordine ſimul eſt, & ſeruidis in exta 30
Galeni præcitata ſententia, qua illam ſeruidę aquę com-

parat,

parat sed & ex tertio de simplicium medicamentorum fa-
cultatibus, cap. 11. habebit quod sed et quale lactucæ accidat
quippe quæ moderato, & bono nem nutriat, at si quis ex
præfinitum aliquam lactucæ habeat, non jecus proce-
dito in reliquis quæ aut e contrario ad pabulum simpli-
ter sic lactucæ non referuntur, in quibus
alimentum mediocre præstant ex quibus deinceps dicam, quorum
singulorum proprios effectus et singularitates succus ne-
1 cessarius, qui in quarto huius operis tractatu corporis
alicuius [illegible] in quo ordine erit enim ?
[illegible] & cum [illegible] & cum
[illegible] & cum [illegible] & cum
[illegible] & cum [illegible] & cum

bi & nigri papaueris femina occurrunt BRA. Multa de papauere dicenda essent, & edendendum quod recentes rosei, uel papauer rubrum uocant, aliud ab Anemone esse. duo papaueris genera in segetibus nascuntur, adest dictæ herbæ cruento colore papaueris modo femina condit. Vna est Anemone dicta, altera erraticum papauer, huius flos ceraso anemones, aliquando colores habet, erraticum papauer dodrantem longum est, & candidum, huius autem omnis pars lenis est, recentissima femina, quæ coliguntur ex huius capitulo. Quæ uero ex syluestribus fiunt ex syluestribus capitulis, fatuam mandatur, imo horrentes colores, & asperas in deliris habent, quippe post pressuram papauer uiam uapidæ fatuæ papaueris semina comedant. ex syluestribus fiunt cum aceto & medicamentis, quæ tertio loco dicta sunt, ex semine oblongum nascitur habens ideo nouem pharmacopolæ abortus qui cadunt fœtu quærunt ex hoc semine, quod in eum locum essent uocant papauer hoc est femina. & in uero semine quod est minus & rotundum papauer mas dicitur. Habet autem & mel hoc papauer [illegible] duo [illegible] [illegible] [illegible]

Gallis bauot dicetur addunto, bl uc & noter, ita à Ger-
manis monstrosis & nouercalibus addendus, ab Hispa-
nis autem demuceras uocatur, cel mu max uocante, & ca-
dat mel nec uere uelere bedeuant. a Cretensium usu
go albam cubauer hyp a cubro i mgy am uero hyprom
mu no i Scopolatanus panaquo dicatur s p. De pap ue-
ris quidem tolerantia obscuro. a Galeno in pe-
pt uo e mp o me l cauoueram l adtenibus colli-
gat & lenitam & le a eo pr bam ut fomnum inducat, &
bo. rum uocatum autem propterea incertum or-
ne pr lumen a quamus ecl es & Auicenna in pa-
uerte am ebet. l mi e. Samen Auerrois
tertio uer e ecl ere a mel pauer, quod ex Ga-
leno c p e ebuerer ab uno tamen l inendum nō
e i Auicenna pauer est ne fecundo fecone papauer, quem
recentes fecundum Auerroi euenl amdō esse fatetur
quem pec mmunl clamat. Auicenna secundo cap. de
medicinis cruen. de o a cem papauere id decerni-
mus, de quarto cap. de o. papauere, & quarto cap. de
tumoribus & ecl ere, & quarto cap. de ulceribus, plene & e
indicere, bl bamus & ec ne incertum quodq; bra-
dum e le ebortet es hec tre ecl quam ſomni-
ferum papauer nemo dubitat esse, quam uidem ma-
ceratum fedum scatet humore, ad somnum dilationem
commodum esse tum ex ipsius ebs sed & dila-
tatis uiscosa & pituitosa humorum effectis, s v. Quo-
bus omnibus optime ab Hippocrate primum & Galeno
fusius enumeratis uidere est, quam recondito de ea-
tute pabulum intro mittere, & ex eo uenis in-
cauis ad est opū cet mus & ſ b. & ſ. o iere ſom-
num faciens, amarus in gustu facile potatu in aquarum

da-

dus, albus, non asper, neque thromboides, id est neque conglomeratus in resolutione, neq, indurescit in pulte resolutus, incensus, & ad lacernam accensus terrestrem habitudinem mittit, adulterant autem eum, quidam uiolis, aut gilu, aut lactucæ agrestis succum, & glauco. odoratum habet crocizat in re, claritone, si autem lactucæ agrestis succus misceatur, odorem non habet, mutem, & asper est, quod si quando maximum est, tunc uarietate imbecillis est, & perlucidus. SE. Nosco in nostro opto adiecta esse, quia plures ex supradictis conditionibus illi esse uit. AD. Ad horum semen uenimus. WA. Nihil aliud de hoc semine dicemus, quam quod præcedenti die tractatu est. SE. Ad Amomum igitur transeamus. WA. Vis semen quoddam parum, & nigrum pro amomo uendito quam tamen nō sit. SE. Quid ergo erit amomum? WA. Nouam in ita lia plantatum amomum uidi habet enim racemosi semine plenos aurium colore, uuas, suauem habet odorem, & origanū habet acrimoniam, est autem ex humore paruo flores paruos, ut uiolæ habentes & folia brionie, tactū uitis syluestris sunt. In Armenia mittere oportet, in Media, uel in Ponum, si ueram, & probam amomi habere cupimus, unde constat amomum species uitis habere, & non esse gratia seminis, & uuæ, quæ à Ponto copolis publice uenduntur, quam uero ex tribus provinciis Dioscorides sorti dixerit, Armenia, Media, & Ponto Pandectarius in tres species partitur, secundam speciē medicam appellans tu uides quanto errore ducatur, qui pro loci nomine aliud nomen posuit. Miror cur nō habeatur, quam facillime ex Armenia Alexandriam Aegypti feratur, mox Venetias, nec difficile est ex Media Alexandriam ferri, aut ex Ponto in Pannoniam, & ex Panonia

in

in Italiam, deinceps habeatur del enter eurale quam
Illustrissimus & excellentissimus Dux Alphon
sus Ipontes curauerunt, cum sit vera simplicissima
Theriaces compositionem non esse habere inter ex=
tera autem amomum recidere. Hanc vero Illustrissimus
Herodes Ferrariæ dux quam primum theriacam com
ponere curauit nullo pacto in eius compositione
ex proposito locum habuit, sed mirum in modum
ea qua in tota Italia per maria nauigare ad eques per
totum orbem incedere non dubitat tanquam ueram
Mithridaticam relata quam exercitatissimi Medici portant pere=
grinam nedum mulieribus relictis, sed Matre locarant
quamuis nullam habeat cum ea, nisi tenuem amomum
esse putarint. Et sane ad corrigendos humores & qua mul
tum ad tollendas obstructiones pedes in tartarea
tum ad excitandos sopores & huiusmodi dicatur. Ve=
tat nostrum tabulæ [illegible] habere, non
pene [illegible] perturbari, fu
tant [illegible] testudinatas ebora, quæ [illegible]
fuerunt [illegible], non tam amomum hanc rosam non
esse ex hac [illegible] adhuc aues edere tamen
recentiores [illegible] habere omnem amomum, nec
folia [illegible] nihil tractare amomum uelut rosa
esse quæ [illegible] pro duodecimo libro recita=
tur [illegible] & Dioscoridem quidem nil
dotter [illegible] tamen non [illegible]
amomo [illegible] folia [illegible]
est acuta [illegible] Mesue [illegible]
sa [illegible] tam prompta nobis [illegible]
riam [illegible], si [illegible] non [illegible] alitates [illegible]
lenius in fexo de simplicium medicamentorum facultati=
bus

tus

bus, amomum fatuam habere facultatem ... tamen acorum siccius et ... concoquit. Sic. Amomum ... dum, & siccum. ... cundo tantum ordine ... dicemus, at Auicenna ... testatur nos uero ... tiæ quæ olent ... quoddam ex Plinio ... pro amomo ... Nostrum est semen ... loco nascitur ... in Ferrariensi ... est herbam ... ortus ... pum præ ceteris ... se palmam ferret ... mus ... Christo ... nam ... Christum ... cepit ... na multo ... tulla parte ... habebant ... re Pythagoras ... ab Hispanis ... czuza, à Venetis ... a teo notum ... eius

10

20

30

eius qualitate dicere ne pigeat [illegible]. Miram ideo in recentioribus fuisse latet quo modo [illegible], ab ipso gustu & odoratu, atque calore in prima ordine, & siccam in secundo existentem, quod & mordicare, & exulcerare sed neram est, cum Auicenam, & alios, illam non viderint in secundo libro qui usque ad quartum ordinem calidam esse dicentes, esse constat, quam exulcerat si napi humane carni applicatum, si nisi pro nocato emplastro confectum, at cum nonnulli veriores dixerint esse acetum, quod in napismo meum est propterea hi nocent si ponunt nisi & supra brachium, vel exoxamita madefactum per aliquod temporis spatium imponant exulcerare experientia & exulcerare, nempe in his rebus experimentis standum est, unde dicamus esse in quarto ordine calidum & siccum non tamen vitriolum, quoniam neminem erit sed remotius valeras primo de alimentorum facultatibus eundem ita cerea os ventriculi multa habebat potestatem, ut ac cum nisi. bera, & porrum fomenter itaque a principio tentatus est, quam incisam per alium electi & in secundo libro ubi de bona agit in recorporis obstructione ma ascitur cum nisi aperiendum, & sexto quoque de sanitate tuenda per a nudas libri partes nos reprehendit cui in cum capitis dolore medicamento ex nisi parari iubet, neque in crudis asperibus primum obest, ad ic calidam in primo tertii libri de temperamentis de bona gracere quae acuit vel potentia calida sunt, & inter calida in tertio & quarto ordine nisi primum enumerat at nisi exulcerare in eodem libro testatur, ubi quaerit cur nisi exulceret extrinsece impositum, intrinsece vero non exulceret, quae vero exulcerare

apta

apta fortia ... et centrum, & deinceps ... & medicamentum ... secundum ordine quarto ... omnia sequantur ... multis recentes ... et in barba et caetera ... quae ... de ... dicemus etiam ... quae ... pentas ... et ... Sucfactis ... tibus ... to calidum, & ... quem recentiores ... Galenum ... facultatibus libro calidum et ordine quarto dicemus, nempe caustica facultate ... & excalfa-

p *ent*

et hoc est nabi, natura vero ordine quarto calidum est ut &.
de simplicibus dictum est, in facultatibus tertiæ valentes,
& in eodem ordine sunt, herbæ vero omnes qualitatibus
has remissas et, nam dum arefiunt aliquas habent aquæ
*bum[illegible] de nouo [illegible] [illegible] [illegible]

lector tu ipse prob[illegible] de eo in textu ordine e[illegible]
da ju ex ipsa rei natura, & ex his qu[illegible] s[illegible] L[illegible]
femina pr[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] el
*lium ita ei[illegible] [illegible] [illegible] [

suspitionem uenit, ne esset ille lapis è quo uidimus fa-
ctam mapul m c, *bucar- jum d I o n i u m uocatū quo-*
niam plurā p tel, hæc autem suspitio nihil certi asserit,
sed omnibus hoc considerandum proponit. SE *Ad lunam*
decentes eius est qualitas. BRAS. *Galenus septimo de*
simplicium med facultatib. s illud in primo ordine cali-
dum & in pistis qualitatibus temperatum facit tamen
humiditatem quandam habet recrementola n, qua flatuo-
sum est eius semen, quam autem lunaria uocant de
lunosa herba aliquid loqui conuenit uel lunaria, ita enim
appellari solet sed frequentius eius nomen lunaria mi-
nus frequens lunosa, nomina e l apud nos herba, folia lu-
næ solis similitudine ut à medio solstitio lunam putetur,
nunc præteramitto quod recentiores ex ea conficiant,
hoc dempto quod ejusdem lac habet, uarie carmen quoddam
sibi finxere.

Esula lactescit sine lacte lunaria crescit,
an uero et lit esula cui lactarium comparant alio loco di-
sputare decreui SI. *Reperitur ne apud antiquos lu-*
naria BRAS. *Superior annotatum fuit, quam Dioscorides &*
Plinius ofyrin uocant, nam floribus uiget ramulos ge-
nuues lentos ferre & ipsa testatur, & caterua modo
quina inter se & sena cohærentia unico, deinde colore
mixto iubet dare, unde & Plinius simulos nigros & fo-
lia uiola habere dicit semen quoque primo nigrum post
rubescens nonnulla tamen me deterruere, ut potius fuli-
ce ex quam putem lunariam ofyrin esse a quibusdam Ger-
manis lunaria cuiusdam dicitur ab aliis xerotenchis.

SI *Fœnugræcum ergo quæramus.* BRAS. *Nec lege abe-*
rit no tris in partibus fœnugræcum, a Plinio siliqua & Var-
rone siliqua, a Theophrasto buceras appellatum, notissi-

ma

ma herba et acutissima semina mixta medicoquotidie frequenter exacuens pectoris ab humoribus aluescos, a volumis pectoris et pulmonis ab Auicenna ponitur calidum in secundo et tertio acutum in primo, ab Auerroi calidum in secundo siccum in primo, qui Galeno acceptis de similibus tradit has tamen non existimo differentia, quoniam et haec primo gradu calidas parum deliat à calidate et tertio siccandi, quamuis ex parte aliquam humidam habeat accedam similem tenuitatis contagium. BRA. *Herbaceus asperi saporis existit Vaniceto* 10
nus caryophyllatae seminis existimo, haec etiam acerui aut herbarius, eodem existimo appellari nomine.
SI. *Frumentum, herbarum, medicinae est.* BRA.
Nostrum semina quoniam frumenti habent naturam frumentum existimo dicendum esse, cerebus seu spermata habent similia, aluum purgat acriter, acuens ingenium, et memoriam, et sensum, et ferra tica et cibos, et 20
*daret ut multi, et acutissimi, et acerbi tica et, ut ferat et, et et et

e'le uderetur quam le . . . hordeum ſeruarem,
q[uo]d . . . . . occupe le manus,
C . . . . . amaiora
gera . . . . . , ex ſeruarem, nam
al . . . . . pabare in terra=
ne, ... Tri
t . . . . . em uergat.
C . . . . . emam
. . . . . ligi ari.
1 *I . . . . . me f.*
ſa . . . . . ctatus, & tem
pe . . . . . poſt, ni=
ſi . . . . . ſuccenſen, à
ci . . . . . mil=
le . . . . . po=
l . . . . . bus
q . . . . . ere,
c . . . . . Aides, ac recen=
ti . . . . . de ſimp.
2 *mi . . . . . ne ſi uis ſe uncbe*
mer . . . . . temus,
ſ . . . . . primum de ra=
te . . . . . ſcbeun ſecun=
de . . . . . Mi quoque
ſe . . . . . de
ſ . . . . . are du=
c . . . . . exce=
. . . . . e uncom=
m . . . . . ne
3 *u . . . . . gerat*
p . . . . . , ſcbeun di, cum, quo ſpergerat in pra=

mo

mo ſolſi erdene eva abu nos hoc modo reſſ̃ dend̃ abu
tramur Galenum
tatis habe
ſolet p
Cortex
ta, &
gat qd
femina
fr
d
ri
ſ
m
t
ſ
r
f
d
c
re
ſ
t
ſ
ſ
euidentes, quæ oppoſitum probent
ſentiendum aroſ

p iiij put,

Flatum

flatum à cibo s.v. commodo nutricul. n corroborat lu
pinus p non adu[illegible] nemue ab aube [illegible] am
i entriculum cor[illegible]
fint u n a. Imm[illegible]
rtudinem habet. s[illegible]
nem facit. u n a. Operates ad omn[illegible]
autem aliquem posterius fo[illegible]
multa præced entibus [illegible]
lenus in primo de alimento non [illegible]
fequa uidetur, nam dicat prouo[illegible]
num, nec detectum, nec ad [illegible]
ſtringentia apponuntur [illegible] De nucleo lu[illegible]
uerbo ſ eſt quem [illegible]
pertem uel mitiorem [illegible]
habet ad stomachum [illegible]
amittit quamuis [illegible]
ad tritu ob quod [illegible]
eaque deterget [illegible]
nendi non est [illegible]
lo, uinum uel p[illegible]
ſit impoſſibile [illegible]
Galen. in libris [illegible]
rum esse uerbis [illegible]
cum uel [illegible]
ſum esse, uare [illegible]
quoniam in omnibus [illegible]
nus quod minus [illegible]
tius in actus [illegible]
eſſe ſtatuoſa [illegible]
agens uique lupinus inter hæ[illegible]

tet

tet mala quæ in præcedentibus sunt leguminibus, & in
lere alterius minus esse in lupino, ex quo facile co⁊ige-
tur lupinum abstinere, ferum quoniam nonnulli intelli
gebant lupinum no habere illa mala, propterea Galenus
manifestè dixit ureà gi oportere, minus habere illa, ma
la tamen habere quoniam unquè ureæ, id est minime di
ſſ. tgia contra galliste, id est maxime, ad le Dioscoridè,
tradidit, lupinum malis debere macerarum cibi aut
dilatent facere stomachos, quod ú dem habere quæ manu
feſtè ostendunt ventriculum humore roborari, & si quis di
cat in lupino nullam esse attractionem neque sentire, si
mandatur priusquam macerarum fuerit ne sensu ejus.
Quæ sit in lupino qualitas. Lupini qualitates sa
lemus non esse primi. Macera e dicimus in primo esse dicit,
& in secundo, & esse necessarios fecum fieri, at A-
verroes [illegible] lupinum cale-
dinem [illegible] vel in fine
ſecundi [illegible] ma-
nifeſtè, [illegible] calidam esse
[illegible] non macera-
[illegible] ſcens,
& [illegible],
[illegible] non
[illegible] de
[illegible] ne
[illegible] de
[illegible] ſ-
[illegible] ſ-
[illegible] ſ-

ſtrictionis ſuppoſitæ. Abſtinentiæ vero ratio ea cognitata
non eſt quæ [illegible] eſt, ſed eos tantùm
cibos amari debere, qui non [illegible] curent,
nec publicis lectionib[illegible]
exercitationibus [illegible] poſſ
ſint, ſed ad balneas, ſeu [illegible] propo-
ſitum, [illegible] ſe, [illegible] ſed
curam non eſſe [illegible] ſtudiis
imputent. Ita [illegible] abſtinentiam termi-
natam [illegible] ſolùm ſuperſtitioſis, [illegible] ſpes,
ab illiberalibus [illegible] ſe [illegible] arbitrentur,
unde vero [illegible] quæ
poſſent, [illegible] ſtudiis
neceſſaria [illegible] ſint
ſtrictim [illegible] ſit
artem [illegible] ſit
[illegible] ſtudiis
Ea eo quod [illegible]
eum eam [illegible] ſtudiis
ſcatu, [illegible]
nam [illegible]
ſatis [illegible]
nemo [illegible]
ne [illegible]
ſe [illegible] ſe
cere [illegible]
[illegible] ſtrictis, [illegible]
ſe [illegible] ſtudiis
appellatur. [illegible] Solus Scapo-

ex

ex sententia Mesuai dicit calidum esse & siccum ordine
tertio galenus uoratadeo exiccare, ut genitale semen ex
haurias, propterea in quarto ordine siccum erit. s. 1. Ci
cuta semen cum equatur [illegible] x. Frequentissima habe-
tur Ferraræ cicuta, efficacissimaque quamuis plerum-
que & asseres interficiat. non tantum semina, sed &
folia cicutæ bubus auferunt semina charegia, ter-
tullus uetant mercatus lac ex quibus cicuta comederit.
ne dubites, quin Ferrariæ cicutam quæ uocatur Dioscori
des cretensem magnopere laudet, post Mesuen, & Auicen. iuuda ex ipsi etiam quæ cicutes existimatur il
lum meracio ma crentur. nec eo unguentum uidue ti
lium, qui ex ejus cicutæ obtinetur acerbo cerefolio lo
cum dixi, comedens [illegible] ta no uenenatæ uenenum
est, excepto Democritus pharmaco priorum errorem de-
tegit, pulcorum ex eius seminis cicutæ semen colli
gunt & ternant, nec refugere uidentur, sed ut bes ho-
mines, a pomeridie ere [illegible] ut uidere cicuta, & cicutæ
etiam ceguce nominant, [illegible] cum cicutas, al pegucæ,
ut cicutæ [illegible] uocant Wiltericht appellant, ac si
[illegible] cicutæ enim apud illos [illegible] uocabulum ut
[illegible] s. Dioscoridis [illegible] s. Dioscoridis
[illegible] s. Vtrobique autho
res [illegible] ut [illegible] & siccat
tertio ordine [illegible] Auerrois autem quanto collectioni
[illegible] ordine tertio, & proxi
me [illegible] Auerrois cum [illegible] & siccat
[illegible] Auerrois [illegible] ut
[illegible] tumores [illegible] mollire, [illegible] menses, & dolorem humorum calore, putrefactaq; pur ga
re, hæc autem omnia rei calidæ effectus ejusdem ordinis
[illegible] lenas

lenus uero expreſsiſsime fatetur illam eſſe extreme refri
gerantis facultatis, propterea in quarto ordine frigida
eſſe. Aut unus eius effectus oſtendit, nempe ubi deſidio ne
cat quod apud Platonem in Socratis morte uocare licet,
qui cicutæ poculum ex animo bibens, ait, si eius potus
tam grata erat accipienti Asclepio, cum omnes iuuenili
ardore abhorrentes, ne id faceremus, ea de re per ciuitatem
nonnulla effutirent, teſte Dioſcoride libro quarto, & tri-
que menſes, ſi ſecundas traheret, quam celeriter, ſeptimo de ſimplicium medicamentorum facultatibus libro di-
cit eſſe in ſuccidendo hanc calefacientem & in coitum ex-
citantem. Nero uero ex inuidia dixit cicutæ accipere a-
pud Deos ſuffragium. Veratri quum radix cicutæ ſimilis
ſit, hanc ſuccendit Asclepios per cicutam, non mul-
tum uero differt, tamen, & in ordine differat, tamen
in qualitate conuenire certum eſt. Sed Veratri ſemen hoc
carret. Ex aliis herbis, quibus in acetariis ute-
mur hæc una eſt, quæ Venerem prouocat moratem ut poc
ta inquit, nec lactuca apud nos eſt in uſu. Sine eruca,
ut calidæ ac ſiccæ rei temperamentum habet, nominata
herba eſt, eo quod ea cum aliis herbis rubella corrupto uo
cabulo, quaſi eruca nuncupatur, non modo fœmina, ſed &
herba ipſa ferentaria, & ex hac herba, & lacte uel
acetabulis pharmaca fiunt ad diu ferendum in cutem no-
cendi uires, quæ apud nos reperitur ſatiua eſt, alterum genus
ſylueſtre in Hiſpania potiſſimum naſcitur, quamquam &
in Italia etiam, quo Hiſpani loco ſinapis utuntur, inuno
idem eſt in Italia uſus & plures uidimus, qui eius ſemi-
ne uice cardamomi uteſcerentur, in Veratri ſpecie uero co-
pioſe prouenit, ſed in montibus efficacior, a Romanis et
a Lucenſibus ruchetta, a Polonis biała gorczycza, a Cre-

teſibus

tenſibus vlgo vocatis, ab herbis quas Gallis roquettes nuncupant, paratum, præcipue tamen calidum, & humidum, in fœcundo omne propemodum exercuit opus. Fecit hoc Aulus Pertus in ea quam habemus epistola, in fœcundo exercitum ab ouis, & lacte, præterea cum ficedulæ exhortatus est vt de humectatem vt primo ordine tamen, & cum tempore, & lacte, &c. Ad mentem quæ ex his omnibus sit, si tempus esset, gererem, plura essent quæ adferam, quæ a Theophrasto, & Dioscoride, & Galeno, & alijs non deperdita, vtiliter essent, quæ ad nos nondum peruenerunt, nisi quæ ex his grauissimis authoribus in aliquot Arabum libros, & inde in nostros, & ex his in meos fluxerunt, & fortasse in quosdam alios, qui ex his fontibus hauserunt. Quæ omnia ad vnum fere omnia Neapolitanus noster complectitur, & ea quæ ex Arabum scriptis, & ex Italis inuentis, & ex nostris, & ex nostri ætatis, & ex meis, & ex aliorum multorum non habent pauca, quæ tamen ad certi habeas fœcundum genus, & ad certum morbum pertinent, quod equidem appetenti, & Italia, & Gallia, & Germania nouas fœcundationes concrescentes, nam & alior malo tumidis fœcundis tantum vtendum, & quantum potuit fert, cum moderatione, & vt alui leuiter adstringens, & fere maturescat fœcundum est quod apud Alemannos mentha, & alias innumeras nuncupatur, venas melpili in Italia nascentes quæque tamen ita, non est opus alium petere, quærere mentha quam serratæ, ubi & copia habetur, & efficacia par fœminæ, hoc tantum addere decreui, & eius fructus adstringat, fœminum tamen pulus, lapidios ne

hemenar

hementer ex remotis eueh[illegible]
[illegible]
[illegible]

quos lentes, etiam cornetorū laudat euacuare. errant ut
puto recentiores, qui excretis arteriæ uenæque, cum cor-
pusculis eiusmodi nunquam conspecta apud Galenum & Ga-
lenicos lentes, excrementitias esse negent, quamobrem apud
Dioscoridem damnata etiam intestinorum lumbricos foe-
do odore excitantia, ut ipsis testatur, qui etiam præsen-
tiæ dubitationis solent eorum quotidie adumbrari,
nam eos crebro mordicatione offendit lentem comedēn-
tes. Lentem in Actuarium lentem quidē auersatur corpus,
& proinde alimentis uero irritare uentriculum lentem comedunt accidit uero multos ut
fecum concludere, ideo non morari in ieiunio, qui autem
lentem comedunt eructari per os condimentum aiunt, nec
mirum omnino. & Brassauola adhibuit, ut ego
tremoxat prima coctura pumpra, ut Aristoteles primo
problematum tubo ejecit, & cydonia uasa in lectis,
ea lenticularum lenteas, aliquoties, ut creditur, ex
fœtore Romani lenticulæ Neapolitani nemo colere, ieiuna
ob id, ne ejecerentur. Lucenses lenticulæ appetunt. Re-
centes decoctæ lentem frigidam, & siccam esse creditæ pri-
mo ab Galeno damnatæ, ne lucamentorum facultatibus
noxia traherent & frigidate temperamentum lædant,
siccum uero ordine secundo est. Antecessores nostri
Hebræi receperunt animum comitem esse alimentorum non enim
legi debet antecessor gentilium eli, sed animum Dei.
scribes comitem non esse manifeste edocuit, sed origa-
nem uero habet nostri pharmacopolæ in hoc femine in-
constantes sunt quippe nonnulli semina parua, oblonga,
& cerulea habent, alii simile fœniculo sed minus acu-
tum, cum cumino & nigrum habent, ue autem uera mi-
nus est, apud quem uerum animadverti illa enim parua

semina

femina orto ut ſ pereri non habeat nec poſſint eſſe ca-
lida & [illegible] quod uero
mas [illegible] hoc animi ſ non poſſit,
quo [illegible] ergo eam uiroſcor-
[illegible] & alias animo cum
[illegible] ex his ad ſeri eam
[illegible] Alexandrinam, ſ pa-
lex [illegible] partibus ſuis ſemi. hoc po
[illegible] quo ſi gr ter
ſal [illegible] quoniam Veneti ſi qu 1●
[illegible] uocant, ſi tamen non
eſt quod, [illegible] ſed ſuccedatur, immo ut ue-
ceris ad ſe ſperet [illegible] & mandari potuit.
s. Quæ ſunt ſtirpium qualitates, & quas uires habeant
herbæ. Cicerius herba femina. s. Cicius herba. A.
Nunc mihi quæ quamus potes ſi ſerim ſu cereſolijs
feminis ſi ſe crentur, aliis autem de hac re commodius
tractabimus ſi autem uerum animi cupis, Alexandriam
mittito hoc nomine ſi aſſequatur, immo hoc nomen fe- 1●
mini & herba per totam Græciam condonatur. Gale-
nus amarum quidem habere fatetur, præter id quod acre
ſit, & in certo ordine inter ſe coniunctum, et exacte Pa-
lus polyxenia, ab Italis zanzaraſtar ſeminam
mi ex Apulia Veneti habent. s. & Crocus ſequatur.
Ita dum a Romanis dicitur, recentiores adhæſe-
pti ſunt ut nomen ex ipſis Alexandria femina quidam
ferant fabricati ſub eius cortice ſeminis cano ſu ſtane-
ſat uerum prodeant [illegible] quam tamen Dioſco-
rides orobum album [illegible] dixerit, & alba grana colli-
genda iudicat ad ſarcinam pro uſu medico parandam. 5●
alij recentes ut Padetarius dicer ſolu ſhe eſſe arbitra-

tas, quam tamen Dioscorides dicere prius per plura
[illegible]
[illegible]
[illegible]

mentem non habet s r. Carlamom semm ſe quantur.
[illegible] ſ[illegible]ſe ſe ſe

n re omnino & in omnibus præcisè etiam quadrent, ut idē
ſit apud Serapionem cardamomum quod apud Dioſcoridem
cardamomum? at Serapionis lectores, ut cardamomi
veſtri, ſive potius alterius cuiuſpiam errore ducti, rectores
omnes boni cardamomi, ad alexipharmacum, ut videntur ip-
ſis notæ cardamomum exhibere præ cunctis, quæ nō mul-
tum a cardamomi tenet, ut cardamomum facere debeat, nec
ſanè, ſi quæ ex illis ad manum habeas oredelis femi-
nibus, eorum amaritudinem habere adeo pharmaco-
poſſe vtor, quæ cardamomi & Serapionis cardamomi
carent ſuc. Tamen Serapio particularim de cardamomo
ſub hoc vocabulo cardamomum tractat. BRA. Nuſquam
Serapio de cardamomo tractat nomine facolæ, at facol-
la non eſt cardamomum Dioſcoridis. Ideo Serapionis in-
terpretem errare puto, & non debere interpretari car-
damomum ſed aliquid aliud, quod ab eo nomine facolæ
ſimplicium vocabulo facolla tem quod dicitur eſſe in Ara-
bia nobis ignotum & etiam Græcis propter id eo capi-
te Serapio, vt opinor, non fuit ut mos eius eſt ſed ſolos
Arabes vtile fuerit cardamomum interpretari non de-
bet, quia cardamomum vel cardamum cardamomum eſt ſuc.
Nunc verum cardamomum doceas. BRA. Scito imprimis ex illis non eſſe quæ in officinis habentur, quia ama-
ra non ſolet nec ab agenti consumaci femina, facile ex
Armenia, Aegypto vel Arabia haberi poſſit, illuc
mittendam præterea in Volphorium, quia Venetiæ illuc
ſingulis annis mittere ſolent, vt ipſi ducis noſtri naues
Volphorium vehere aiebant. ſuc. Doceas ſalte quid ſit fa-
colta Serapionis, nam ille interpres cardamomum ver-
tit, & omnibus recentibus auſam erradi probat. BRA.
Quod mihi incertum eſt tibi aperire nō poſſum, res bar-

barę

barę ſunt, quæ ad nos nunquam peruenere, conſtat au-
tem maiorem facilitatem melegeram non eſſe, quia non
ſunt grana magna, in quibus parua grandia inſunt, nec
etiam minus cardamomi, ut ſcilicet vulgo hoc nomine
q.ta cum maiori ſimilitudinem habet, & corrice te-
gitur, minor uero facile corrice caret. Non aſperã
igitur dorum cardamomum. Nec eadem mihi ad
prædictas tres species uidetur pertinere, cum propter hoc, tum propter diuersitatem
nominis. Quod bonum arbitror ſi omnes hac omnia quæ ſuperius
diſtincte ſunt, quia ſic uidebimus omnia natu-
ralia ſimplicium, & eorum nomina.
Cardomomum ſiccum, & calidum eſt ſecundo gradu, ſiccum
& calidum eſt ſecundo gradu, ſiccum & calidum eſt ſecundo gradu,
*ſiccum &

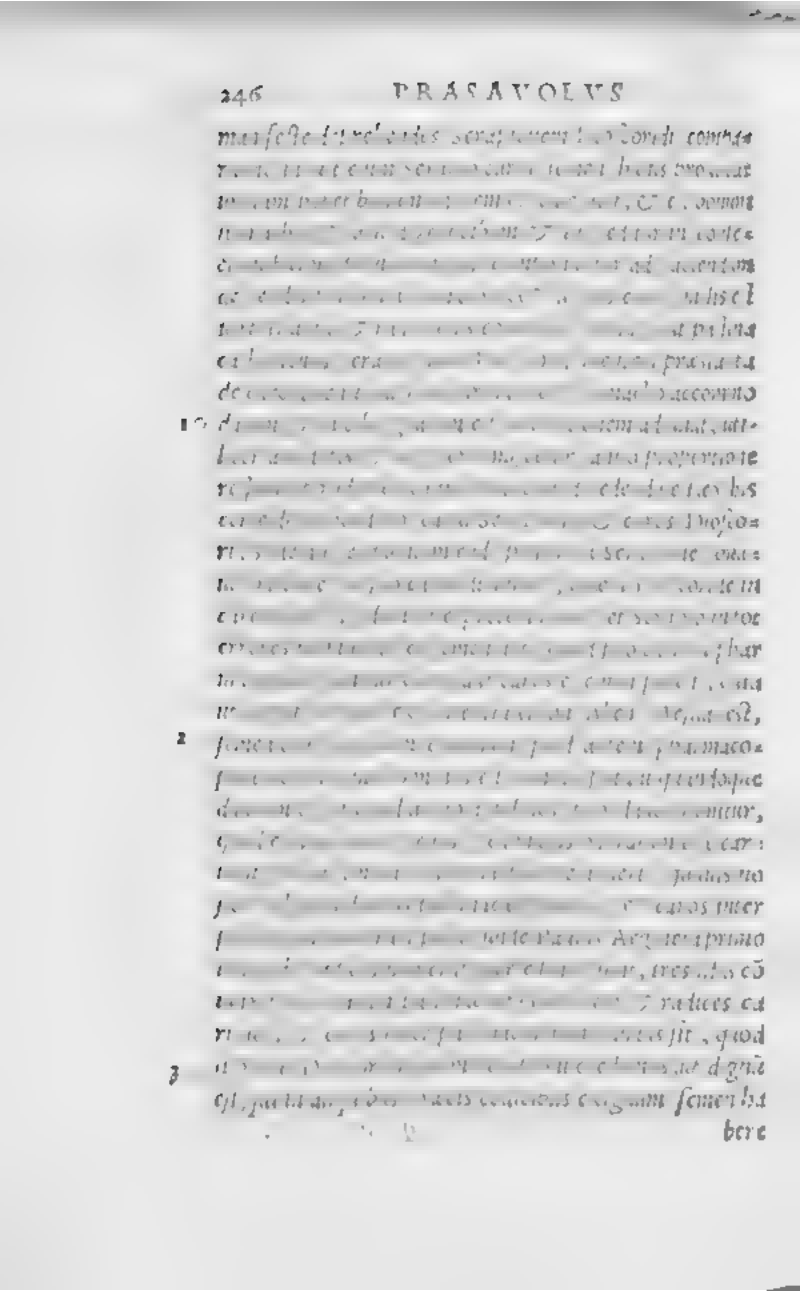

bere d et forte ut ex noſtratibus dauci ſpecies erit,
et is herba a Dioſcoride nó prætuit, ſi eas monet ubiq;
ferè ſum cæteri caros uer d ds ſ ol ata in carta lau
dan as inueniur ſanas certo ſcire ſi ceret, in eadē
m tore operaret ſ ſ ue ne ſ ſ al ſ mo Al=
*t ſ ſ ſ

*lambio eadem fere adhibet, verbum præterea de Examm Sera pio decantatum adijcit, & breuem præcepti, deinde, & absolutionem maiori studio explicat, comparatq; Iohannem Mesuhy Serapionis, & Serapio Rasibaen, quos Ioannitium, & Iambo tame pro munera consecutus, postea sequitur, & habet in summo cacumine cerebri, tanquam facile papaueris grana ob longum interuallum, & partes adiacentes ab illis cancellis, & meatibus, inter eos ingressum sumere, ad rationis, clauium, ac musculos exclusa, quæ Serapio melancholiam Dioscoridis quod grampsoticum, & Rasis aurum nigrum, & Auicennæ atrum, & Rasis adustum, & Auicennæ melancholiam adustam propriæ appellat, eadem fere omnia quod pertinet ad causas, & accidentia, ut autem nos omnia breuiter absoluamus, quæ de hac morbi specie, & nomine dicta sunt, ea omnia, quæ ad Melancholiam pertinent, quam Græci Atram bilem appellant, quo in cerebrum ascendit, & ibi delirium, & alienationem mentis efficit, & ea omnia, quæ ad Melancholiam Hippocratis, & Galeni pertinent, quæ ex atra bile, & succo melancholico fiunt, quæ ad Melancholiam Rasis, & Auicennæ pertinent, quæ ex adusta bile, & succo melancholico fiunt, quæ ad Melancholiam Serapionis, & Iohannitij pertinent, quæ ex pituita, & succo melancholico fiunt, quæ ad Melancholiam Mesuhy, & Iambo pertinent, quæ ex sanguine, & succo melancholico fiunt, quæ ad Melancholiam Auenzoar

moyre dicentes, Germani uero rathen, quamuis nonnulli
apud ipsos disputent esse petas hebnaartz, [illegible]
et species, nos tamen potius ex memoriorum [illegible]
semus, et Polonis eziam obstetricibus [illegible] zela-
thi ab hujusmodi herba uocatur, [illegible]
quod in triticea messe nascitur, qui hinc [illegible]
nigella Arcipotest, tamen neutri eius cum uero melitho
conuenit praterquam in [illegible] autem melchinon,
quod nunc in nonnullis hortis Ferrarie uocatur moel
la nunc apuur flore pachen mo [illegible]
& solis qubidam pedicul[illegible] inter arrenses [illegible]
omnes per eum valent ieiunio de [illegible]
mentorum facultatibus melchinon. [illegible]
tio ordine [illegible]
nominandi [illegible]
to tamen uero melchinon [illegible]
esse [illegible]
thinon, quod [illegible]
ne cuidam [illegible]
rit [illegible]
putarint quod [illegible]
errent hoc manifestum est, quoniam [illegible]
est nouus flos [illegible]
aureum florem inde ab aliquibus [illegible]
est, et a Cretensibus uulgo nos patrem repe[illegible]
Hujusmodi recentes practicos [illegible]
alij armuelles uocant, [illegible]
Polonis lobola, Germanis [illegible]
dixerint uidelicet herbam, uel etiam [illegible]
bam, a sponsabis, quæ [illegible]
tissima herba Ferrarie, & nonnulli [illegible]

reiecerunt habere fœtum ex asino. Pythagoras
[illegible] abstinere [illegible] habuerunt,
[illegible] [illegible] [illegible] fœtus [illegible] Py-
thagoræ esse [illegible], quia ex-
gentibus [illegible], & [illegible] con-
des [illegible] morbum [illegible] Pythago-
ras, [illegible] asinæ [illegible] habue-
tum [illegible] morbum fœtæ [illegible]. Lapis ge-
nus [illegible] [illegible] [illegible]

uell in prima folium parte quarti exhortes de palma, & alte
tarebus Auicenna dicit in
Galenum, ubi dicit
ne exercere
mide applicet
rum fac deambu-
fos & gluttones
Nothi nam & aualia
cet ex syria & pereas
in Italia propter id
habuit aut ibi
quens habeamus
narib is & fructibus
nes ab Hip
fibus adhi
qualitat
nus in fe
An
calefa
am non
at alter
ui am
c. & nullam
tua dicit
ſ cloa eſt
ne ſe ſcribere
amarum
t i a.
amq; ſ
puro inuen
amq; habet

ucrum

uerum ex ætate amari[illegible]mum nr. sc[illegible]ymi ſemen ſe-
quatur [illegible], cui ad[illegible]ei ea noti[illegible]m ſint ſcheſ-
tur[illegible]domedicum eximium, & ad ex[illegible]e[illegible]dome
ſticum in ea curatione uſi habeatur, de quo nihil adhuc dice-
am, quam noſtros medicos in permotionibus ipſis ponere ne-
ceſſe[illegible]mos remorentur, & aduerſa uelint quod &
aliquoties factum ſe tutor Venetus, addo eam non eſſe
petendam ex[illegible]data ſpecie uolui authores, & Cretica,
quam in Italia Apulia optimam habeatur, & alys plura
bus in locis efficacias in cibis proferunt, omnes ferè na-
tiones latino nomine uocatur, uel ſatem parùm detorquet,
nam Germani x oneti uel ſolum nomen, Cretenſes uulgo ebu
mum Arabicum uocant Italiani communis appellationis n. Quæ
ſunt cymini facultates: A Galeno ſeptimo de ſim-
plicium medicamentorum facultatibus doctiſſimi habe
re ſimiles animo[illegible]mentem ſcripſerunt de calefactare,
quæ in tertio ordine calefactionis ſecundum ſtatuit amb[illegible]quam,
quam tamen nos putamus tertium ordinem attingere,
quamuis Auicenna in ſecundo ordine ſecundum eſſe tradi-
tus [illegible]. Ceterùm tamen quæramus [illegible]. Adhuc in
medicorum animis ſedet nostram accuratum petroſilinum
autem eorum petroſilinum esse eum quem uere medici pe-
tro[illegible]ſilinum uulgo nostra uerba uocant ſemina, &
radices, [illegible]ecentes alias partes esse ut ſolia tamen,
& [illegible]petroſilinum ſecundum locum ſibi uendicat, ſ
gene[illegible]ſe, ex eadem in uitali a non naſcente quod ſcri-
ptores [illegible]. Macedonia tantum prædictis locis, tamen ha-
bet unum ſimile olusatro, aue & aromati ſimile immo
Italicum, qui ſalem in Thessalicis dictum amauerunt eti,
quæ noſtro petroſelino non conueniunt, tamen difficile nõ
erit per Venetas nauigationes in Macedoniam mittere,

ut

ut inde ſemen habeatur, quod mox noſtris regionibus locis præruptis ſeminetur. noſtri latini, ut Palladius non dicit in Macedonia naſci petroſilinon, ſed locis aſperis, unde nihil impediret apud nos etiam gigni, præſertim ſi locis aſperis ſeminetur. S V. *Ergo petroſilini ſemen non habebimus?* BRA. *Non mihi credamus id eſſe de quo recentes, & quod vulgo petroſelinum, id eſt ſaxatile apium appellamus. Tamen breui ſi ero hæc ſemina acceperum Illuſtriſſimi Alphonſi Ducis Ferrariæ cura, & Herculis illuſtriſſimi Ducis poſt patris obitum maiori diligentia.* SB. *Noſtrum igitur uocatum petroſilinum quid eſt?* BRA. *Animus inclinat ſatiuũ apium ſine Hortenſe eſſe: ſic quo Dioſcorides uſque omnibus accommodatum creberrimis & coriandrum exλειμωνιακον, id eſt apium paluſtre, à Dioſcoride ſimpliciter nuncupatur, Theophraſto, Columella, Plinio, & reliquis ferè omnibus hoc apiũ conſtet, & eſſe peculiare Italiæ regionẽ tis, quod maſculinum eſt noſtro petroſilino conueniens, apud omnes ferè nobis notas gentes à petroſilino nihil habet, quippe Galli Perſum, Gallicum perrexil, Germani peterſil gen Romam petroſendolo, Creteſes uulgo cubame, Dalmatæ perſibulo, Polonæ piotruſzka uocant, in tertio eſt ordine calefacientium & exiccantium quamuis Auicenna de petroſilino agens ad apij cibum ſe referat ad id, in primo ordine calidum facit, & in ſecundo ſiccum, ſic nulla ut apij ſpecies, quæ primum calidi atis ordinem non excedat.*

SI. *Oleris atri ſemina accedunt?* BRA. *Olus atrũ à Romanis dicitur, quod Dioſcorides uocat hippoſelinon, non quidem ab equis quibus conferat, ut nonnulli uoluere ſed à magnitudine ſua, quia equus in compoſitione earum rerum, quibus nihil peculiare habet magnitudinem ſolam ſignificat, ut hippomarathron, quia in ſuo genere multum*

excedit

excedit Lupulus, ut refert a Theodoro Gaza in Theophrasto
[illegible] ... ut ... alium vtendum
tes ... habet propter ad
[illegible] ... maxime ... genus quod ut
heros ... [illegible] ... ideo ... ut habere ... ut
de ... [illegible] ... iam magnanimum
hu[illegible] ... ut de ... Theodorum nunc ...
... [illegible] ... Macedonum nũ
... habet ... Dioscorides
atti[illegible] ... oluscrum quam Terrana, ra
dix ... decipiãtur uero qui ... ã-
... nocentiã, olus atrum ... fœtidum ... habet, nec uitam ... ã
... habet, ut apium Macedonum ... dum,
... Veneris herba Alexandrina, ... ueretr
... Macedonum, Vuecherl ... Neapo
litanum ... natur, & hoc cum Galeno ca ...
... contrectando ... contemnas. Apium
... habet ... apium dicitur Dioscoride
... [illegible] ... Dioscoride
nun ... perfunctorie ... perfunctorie dicitur quã
ob rem ... habet ... ut habet breuem, ut il
lus ... [illegible] ... ut ... dico bre
uem ... [illegible] ... ut ... nostrum ...
uul ... per ... [illegible] ... Veneris apium
nostrum ... per ... [illegible] ... uide per femina atri
abjectæ ... ut ... femina nunc ... ita sunt, quod est
nec ... nec ... per humanum femina ... quæ ... pharmacopœi ... [illegible] ... ut ... palu-
stris ... decipiantur enim qui apium palustre, cam berlam putant, quam uulgo apium ranunculum dicimus, quippe

apium

Apium palustre sativo maius est. Apium vero ranarũ mul
to minus est, & quamuis Dioscorides in aquosis locis na
sci, non tamen in aquas dicit, sed iuxta aquosa in ter
aquosa loca nonnunquam in exercitu vbi apium nasci
tur, nam umbrosa loca, & aquosa amat, de nostris autem
apij generibus loquor, quia pecoris illorum uerum ex saxo-
sis, & asperis nascitur, tamen quam, & apium serunt,
ideo hoc nomen pecoris, & eleoselinon accepere ut
habeant, ut Dioscorides, atque ideo nonnulli existi-
uerunt eorum semina pro his accipienda, quæ pa- 10
transelinon dicens, radices eius, & folia, semen, cer
ma eius, hinc patet nos non ita facile, ecclesia-
sticos, veteres opinionem & hoc
calidum est, & non ordine tertio, vel quarto omnia
post apium sequentia. Deinde oportet planes de apio
quod ad ipsum tria genera, quæ dant
apij genera, & semine, & radice, & folio. Veteres,
& nonnulli, ut ait quod altero semine, quod li-
bistici semen habeatur, tamen hoc falsum est, quoniã 20
non multi apium semen pro coriandro adhibent, tamen
facile est in hoc re materia, immo ipsi hoc mercatores
accelerare semen perendinum, & terræ mandati,
ut vigeat, & non obsoletum, amoris, asperis, & aliis
mixtum, & nec veteres pharmacopolæ hoc semen
deesse, tamen in mendis esse solet, quum in plano
seminetur propere coitu, & asperis, immo & nec
rupestribus locis propere in cordonatis utantur, & ego
condimentum feruidum libidinosis gratum conuiuia
in ædibus Iliupersi, in Suibaldi vel quam laudatissimas 30
Hercules Dauis Ferrariæ primogenitus Galeam peteret

nec

nec etiam magnificis Comitibus Bonifacio Peulaque & Vgolione Rangono uiris unicerrimis defleant. sed il
lud animaduertere operæ est. Liquores fœniculum nutrientes
ut iam ad dictum est quam & Dioscoridis tempore fœse=
lis semen uocitabant & altero quodam semine sed
subamaro quod labore deprehendebatur, unum esse nos ar=
bitramur. Radices coquere, cuius etiam radices in officina
dari cæpisse credibile, Galli ut nos ferè, & Hispani.
Germani circa Argentinam, Polonia habitantes, Veneti Ita=
lis ego appropinquant. est in tertio ordine calidum, & in eo=
dem excedit. SEMEN. Fœniculi semen occurrit. HERBA. Notis
sima herba est cum semine in placentis cibariis diuersis
aceto, mulso, & aride per totum annum uescimur. Vetta
rius maxima copia habetur, ἀπὸ τοῦ ἀθρόον dicitur,
sed non solum semen, uerum folia & radices seruare eo
modum ex dicto quam & in aliis erat cum fœniculum,
aut febre uiuentium, quod rei medicæ profert, ideo
huic fœniculo in serrariensi agro colecto seruabis, adeo
uera sunt hæc, ut nihil aliud dicendum uideatur, quam Ita=
lianos omnes illis hinc, Germanos fœnichel, Gallos
feneil, Neapolitanos fenochio, Cretenses uulgo maratha
Polonos cuiquot uocare fœniculum uocare. in tertio or=
dine calidum esse Galenus censet. de simplicium medi=
camentorum facultatibus & in primo siccum, quamuis in
hoc alios referat. Auicenna cen et syluestre fœniculum
calidius esse domestico, cum uero in secundo ordine calidum
esse nos eius siccitate in secundo esse putamus, quod etiã
censuit Auerrois quinto colectaneorum, immo illorum ra=
tio, qui in primo tantum ordine siccum esse dicebant, quo
niam lac procreat ad rem nihil facit neq; impedit, quin
sit in secundo, nempe lac non procreat eo, quod in lac cõ

uertatur

uertatur, ſed alia conuertit, ut ſanguinem in lac conuertit, & ad mammas ducit. Et, quam facit, quæ ad mammas ducit, quas pro cibo recondas, & proinde in unam concotricem perpetuo ſanguinem in lac facias conuertunt. s n. Sparagi ſemina [illegible] Sparagi decendum eſt, adeo no[illegible] ut modo dicebatur, deatur, quam in Ver[illegible] fere, ſunt producente[illegible] ſeruandæ, [illegible] hoc nomen a[illegible] mam habe[illegible] cauſeun[illegible] ut edend[illegible] caput [illegible] cad[illegible] di[illegible] gno[illegible] lis ſat[illegible] ſi, ſi ſparagi, ſparagi, ſparagi,

Plantas s c. Acetosæ semen quæramus BRA. Species lapathi et acetosa ea quæ acidam saporem habet, quam oxalida appellant, nos nominamus apud nos verba Cratęi præsertim. Accenset lapathi tria genera Iacobus de Dondis lapathum hoc nomine acetosa tertia quam et parvam oxalida dicere præcepit. Omnes lapathi species non ſæpe numero ad omnes morbos, sed aliquos accommodatæ sunt, ut ne prolixi sermonis fastidium accommodem, verba quæ ad eos morbos curandos accommodata sunt, breviter percurram. Ac primum quidem acetosæ radix, herba
3 ○ nec non et semen refrigerant moderate, ventrem mollire reperiuntur. Dioscorides quod alvum mollit, quæ ſæpe ad lumbricos necandos, ut ſæpe experti sumus, laudabiliter exhibetur, commendat. Succus herbæ cum aceto potus, ventriculi vitia, vomitum cohibet, ſitim, ſi libenter cum his sumatur, levat, et ſæpe numero fecit ad bilem. Semen acetosæ potum ſæpe
2 ○ mensem, ut ait Dioscorides, ſanguinem ejectum ſistit, et ſi quæ ſunt ulcera in pudendis, ea ſanat. Folia acetosæ cum aceto et oleo ſuccum ſuum ſimul cum ſale ſuccum ſuum ſimul cum ſale ſuccum ſuum ſimul cum ſale

esse putamus. S E. Arbores sequatur B R A. De hac modo
ribus scripsimus, et quo loco admonuimus arborum nec vola
florem, ut quadam vocentur putarent, sed componentem
quarundam apud Celsum inveniri tamen rosę unguis, et ca
lendula quoniam me hortatur ut breviter admoneam de
leat accessum me hercule tamen deducit. Ac, ne hoc
tam sedulo scribas. Quia receptorum nomina mu
tare sed quoniam et Celsus conjectura nostra vocem de
ferpere dicat, et Celsus repere dicat, nec
Celsus et Celsus nec Celsus con re
cepta nomina mutare, sed quoniam et Celsus de
ferpere dicat, et Celsus repere dicat, nec
be es, et Celsus et Celsus nec Celsus de
cuare, sed quoniam et Celsus et Celsus con
fidere nos et Celsus et Celsus et Celsus
et Celsus et Celsus et Celsus et Celsus
et Celsus et Celsus et Celsus et Celsus
et Celsus

ab Romanis clare cernitur, Venetij pro montan, Cre-
te e tabe pa[illegible]t, latum cum non uocat, in
ter eos loc[illegible] Galenum sequantur
ejs faciem promissa cernit. Sic ab ordine ca-
& decurtet, [illegible] fouea accedit.
BRASAVOLVS. *Hæc quæ de terræ cauernis, ubi ac cum*
perterebrat rotat[illegible] exponit Ga-
tum deprehendere [illegible] Lobo per
mon[illegible] fumet [illegible] cauernam, calba-
mutet fœtum [illegible] calbacta tamen
bafis olim [illegible] aqua & latio-
ra, quæ licet ex [illegible] tamen uersus terra,
& habet uersis clauis per les [illegible] iquamam,
& reliqua [illegible], cum Dioscoride, quem ait se
dire Lobel in hoc [illegible] perperam bere tolta dice Ios
giora tamen, latera [illegible], uerum calcem eius facere
tia, ramulos nouos [illegible] cauernæ inferiora fieri
Dioscoridis lutu[illegible] femen, cubi se aperiens [illegible] recentiora
mihi tum solemnos herbam habemus lutu[illegible] mam cauis
femme mulieres nouas pr[illegible] cauernas uocant, ap-
pellant autem cauernas [illegible] eo pro-
ces[illegible] emoriam, [illegible] [illegible] cauernas labos ta-
men [illegible] cauernas [illegible] permon, & nobis herbæ fe-
mellæ [illegible] cauernas labo ma necatam, primo
nouas labo ma [illegible] tum arietinas cum hæc ueteres,
hæc [illegible] tum nouam uocatam [illegible] labo permon a
sorpere aiunt, [illegible] non licet nouas labo ma quæ ne-
[illegible] [illegible] [illegible] Dioscoridem comperias non ad
dum [illegible] sorpere dicentem, ut a malis cretaceo, sed
elegans [illegible] tamen, quæ inferna sunt, propera hæc

per

per terram expiderentur inquit enim ἐπὶ τὸ πῶλ
τὸν πυθμένα ἐλθεῖν φησὶ καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Marcel=
lo interpretantur ad hominem radicem in ea ſtatua, ut
ſenſum ſequatur oleaſter adhibere ad flammam radicem ta=
centia, ad ſucro in eam ſuccenſum, quoniam ea tan=
tum tacent quæ ſolent ſuccendi, ideo Her=
molaus ſcribit [illegible] cum hominem tacen=
tia ſubiecta, ſed [illegible] ſcilicet ſi
hoc modo [illegible] deſcribatur, ea quæ [illegible] quæ uerba [illegible] ſolia [illegible] ſtratum [illegible] mo [illegible] non [illegible] non [illegible] ſer [illegible] d [illegible] ſ [illegible] t [illegible] l [illegible] li [illegible] en [illegible] n [illegible] ſ [illegible] a [illegible] ſ [illegible] ſa ſem [illegible] Quot mag. [illegible] rè uim habere in multis experimur [illegible]

Gallis,

Calce ego vocemus appellat, dicimus mulum fore, à
Cum [illegible] ex ame ab hoc melobo se mo-
ex [illegible] ut [illegible] nec nomen unde
si [illegible] ne [illegible] ne facere ex que
pa [illegible] ex [illegible] conferent ad
nos [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ad
nos [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex,
Nos [illegible] ex [illegible] ex [illegible] pem fe-
ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ramus, i
1 *[illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex Vi*
de te [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex, & no di-
fe [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] hemon & no
ti [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] fe & po ex
fe [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
fi [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
ri [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
te, [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
ma [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
2 *ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex*
co [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
ma [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
ad [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
fe [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
fi [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex
3 *[illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex*
q [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex [illegible] ex

rimentum,

rimentum & comprobatum & confirmatum erit tu ue-
ro an credas uel non credas uel facias forte necessũ
habes experimẽtum quo experiaris, uel si uero satis est
(quod ubi cõmendes ea, quæ pro tua opera tuaere
pro[illegible] dare cœperis) uerũ & certum & experimẽ-
to comprobatum esse, quod se uel longo usu probasse
nosti. Has omnes uel etiam plures experiendi ra-
tiones [illegible] experiendi & comprobandi cõsilii
fecisse arbitrabimur, & comprobatum est,
quod alium præcedens certa ratione habuerit cõ- 10
sideratum debebit & experimentum postea grauius iam à
nobis expertum aperte manifestos, certos & notos,
ut dictum est, facere & euidentia nominis.
Sed [illegible] quæ ex [illegible] sunt
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 20
[illegible]
[illegible]
[illegible]

boues,& equos aperitne uexet nos multo cecum nuncupa
pamus ſi A. habeam certe iumentum habet, no ita
mentum ad A. Sed et ſi ita ad amu cõ
uenire uid mihi has quidem hanc herbam uel arbo
rem
10 m
terſ
cu
Ie
C
Pe
ex
q
f
r
l
de
ne
f
le
30 ſeruatur, nec ante deprehendatur, ut oſque boues uros

eandem

eandem picturam lineasse, nisi quia Serapionis colores meliores sint, Dioscoridis autem floridiores: hoc ob dicendi phrasis in proprietatibus etiam quod ipsum melius quadrant ut non ne ceras habuerit ea lem ab his authoribus tra lare puerit rem ipsi ovvica abon Dioscoridis eum fruticem esse putarint, nos eum crespinam appellamus, barcen lore decepti: crespinam crespina uua pote ... pars folia non habet, sed potius uuam, aut uuae pharmacum habet. Addit etiam incisa sint, conchyra uero, ac cochlea tantur, ut berberis ne crispina uua, adeo tenuis e ... de ferunt a uppe ex nomine tantum simul ... cum, ... d ... ...

cum esse in ordine secundo refert, nobis vero placet, ut in
secundo ordine [illegible] interiectus [illegible]
secundo [illegible] [illegible]
placuimus [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

ã Cretenſibus vulgo gogrba Auerreis calidam, & humidam rapam eſſe ſcribit, ideo ex calore & alimento iam ſalutaribus ſuis inſidiantes colligunt nos igitur in ſecundo huius interpretationem rapam eſſe iudicauimus. s. Dauci ſecundi præſertim. s. Multes in Dauco aberrarunt. & cum eis nonnulli pharmacopolæ herbam in terra natam, non pro Dauco accipiunt, quam tamen omnes appellant quæ tales dauci ſit. s. Quæ igitur herba Dauco cum nos daucum appellamus, exhibenda ſit, mandatum habet porro. Laberbet, latos petim in terra aſperato, in tutiori ſtipulis creatorem colaui, & daucum appellatis, Dioſcor de ſcribit. Ad hæc, quid ſit pastinaca ſylueſtris dicitur ad quam ſi quis eius deſcriptionem conferet, pro certo habebit, peres in medio exiguam quid paſturæ habere, quod tamen in horti colore ſæpius habet hoc etiam in omni ambela non eſt, ceu ſi in loco ſuperfluat. Iuuenalis quidem ait, nec ſi pastinacam, & daucum dixeris, ſatis ſcio, quid ſit, ſed ſatis ſcio, quid ſit pastinaca, & daucus, ſed ſatis ſcio, quid ſit pastinaca, & daucus, ſed ſatis ſcio, quid ſit pastinaca, & daucus

Q. I. S E. Quomodo ueram dauciam habere potuimus? R. A.
Sed ut ad nostra ueniamus, Hamptis fontibus terræ mar-
demus quæ Dauciam alijs Princeps Alpium habet Cora-
bit, & nunc habemus ad Lucet Hercules Victor mas
Dioscoridis, quæ Alpium patris obtinet non solum ante
hunc Crinis daucæ semen folia & radices in usum me-
dicinæ uenire diximus. Crinis autem semina tantum.
Vlud, admirere oportet quam daucus Syluestris pa-
stinacæ esculenti ferè similis pro esculenta olim habebat fa-
cultate, cum autem pastinaca ad usum medicum minus ualet. Se-
rapio etiam caput daucæ caput bouis est pastina-
cæ eodem modo quo Dioscoridis pastinaca sed Vandecta
rius, ac recentes adeo confudit ut daucum pastinacam
faciant & ad seruitutem eidem cui laucum, & bau-
ciam deest pastinacæ ut hæc uir quam tamen de dauco,
& pastinaca diuersa capita faciant. non desuere tamen
qui semina Veneris pastinacæ Cretici dauci affirma-
rent, [illegible] quod minime placere sentit,
[illegible] quibus alij
[illegible] affirmant
[illegible] sed [illegible] uergella sit.
[illegible] pastinacæ [illegible] palu-
[illegible] [illegible] [illegible] ualemus. &.
[illegible] [illegible] libro de uiri-
*[illegible] [illegible] [illegible] [

netias magnam summam asportabat, & hoc per multos annos fecit, antequa eius loci homines rem cognouerint, & ex femine lacrum quarerēt, a lacrimis herba Lacrimalis dicitur, uel quia pulices fugat, & hoc nomen etiam herba Pulicaris pulicem fugo dicat, uel quia femina palustribus, paludibus habet, non tamen adeo in maritimis nascitur adeo quam etiam in alijs incultis & aridis nascitur affirmem, est altera eiusmodi Pulicaris, sed haec simpliciter pulicaris uocatur, ueriam ne in re tam nota tempus conteramus, ab Hispanis Zaragatona, ab alijs mazracaton a Polonis psyllium, appella ri monebimus eam etiam difficultatem praetermittentes, an unus ab alium, extra frigidam sit, & alienus tamen in S. de simplicium medicamentorum facultatibus ex semine & folijs ad ulcera & fluxiones oculorum, & ad alia multa & diuersa tentata experimenta. S. Aperitiua, detergentia, & attenuantia. A. Aperitiua, detergentia, & attenuantia

*piperis, quem habet hoc femen, cubebe esse putarunt. Serapio de eo in capite de Amanche & pertractat, & arborem Abrahe appellat piperis alba, & amaſapore nancupatur, a nonnullis etiam Abrahas arboris folia ſuprà piperis ſtrata cubebarum & ſemina cubebas in pulueris cumulentes, ſed neutra earum ſententiarum veriſimilia, reliqua, quæ de eadem ordine proſequitur, ſi quando ab alijs rationibus nitatur, operæ pretium erit diſcutere. Abraſis arbor ſeptentrionalis, Veteribus ignota, nonnullorum ſententia eſt Cannabis, ſed falſo. Abraſis nomen Arabicum, Abraham, aſpirato H. dicere. Abraſis arbor quæ Abrahami nomen retinet, Abraſis, Abraſis, Abraſis

mina. hæc in his montibus altissimis, & præsertim promontoriis, præter semina autem radices servabis, quæ in marculo duo sunt genera, & in aliquibus nigræ adeantur, albæ & lutescentes servandæ, quæ ad diversa peculiariter conferunt, nos nigra abradamus, & ea pro necandis piscorum uermibus in aqua decoctione, & pulueremur, immo, & radix puerulis aliquata ab atra bile, & epilepsia liberat ut in Bellisario ingenio comis Camilli Tarsoni filio uehementi experimento deprehendi. quæ duo sunt genera, mas & fœmina, atem mas crema 10
tum vvenevuriz alteram benomen uocant quamus & albi benedictam rosam appellant, albi uero pinastri. Crotensis adgo pygonis, pelonis pisonia nuncupant SIM. *Cuius est facultas ex hac* DIOS. *Autem alii dicunt uehementer esse calidum & siccum, quidam uero pauxillo calidius. Auerroys quinto colliguminum calidum primo remissorum accipit, tam calidum in primo* 20
ordine calidum in tertio siccum dicit, quam suos potius probandos confidamus, cum in siccando ordine siccum illam esse fateatur. SYMEONIS *Agrestes semina occidunt.* DIOS. *Nostræ mulieres ab aqua potum dantes, non calidum corrumpentes, ut multo alio modo capitur est, quum ad necandos pediculos. unde a Romanis herba pediculoris nuncupatur, alterum nomen staphysagria habet. Cornelius Celsus uaa Damocrati appetire uidetur, qui primus capite primo ingessum tertij libri duos reprehendit, qui ea uocant, ut simul Celsum reprehendere uideatur. uerum 26. lib.* 30
capit. 14 hæc Damocrates uires describens, staphis agriæ no-

stræ

stra ares præc, è d. no b a u e p. e a nũ. fe mam ta
mo adhæsum ch[illegible]
al es s[illegible]
fatis d[illegible]
d a[illegible]
tiõs, ger[illegible]
eriam[illegible]
dece[illegible]
qu[illegible]
20 *me dece[illegible]*
ue[illegible]
locum & commoda me cõtulit, in quo Plinium potius
dixerim fam[illegible]
ad Plinium paratæ gaudeat inde te potius maledicendi
animo & gloriola aucupandi hæc. Itaque deprecado, quem
te tratis in hac re gratia ut teneas nos tibi præsti
turos non dubitet quam cæpimus prosequar. Scripsio
autem hæc ad te eo quod erat animum meum cum pa-
20 *tria quæ[illegible]*
errantes[illegible]
os loco[illegible]
scatur[illegible]
Cre[illegible]
tradi[illegible]
SI[illegible]
mes[illegible]
& præsta[illegible]
30 *Hæc quinq; sunt præstantissimæ species, quæ a sera-*
phine xagerij cæsar præpota, & maior species hæc
est

est quæ cum [illegible] ſ [illegible] nomen ver
ti ac [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] ne
*l. s ac [illegible] [illegible] [illegible]

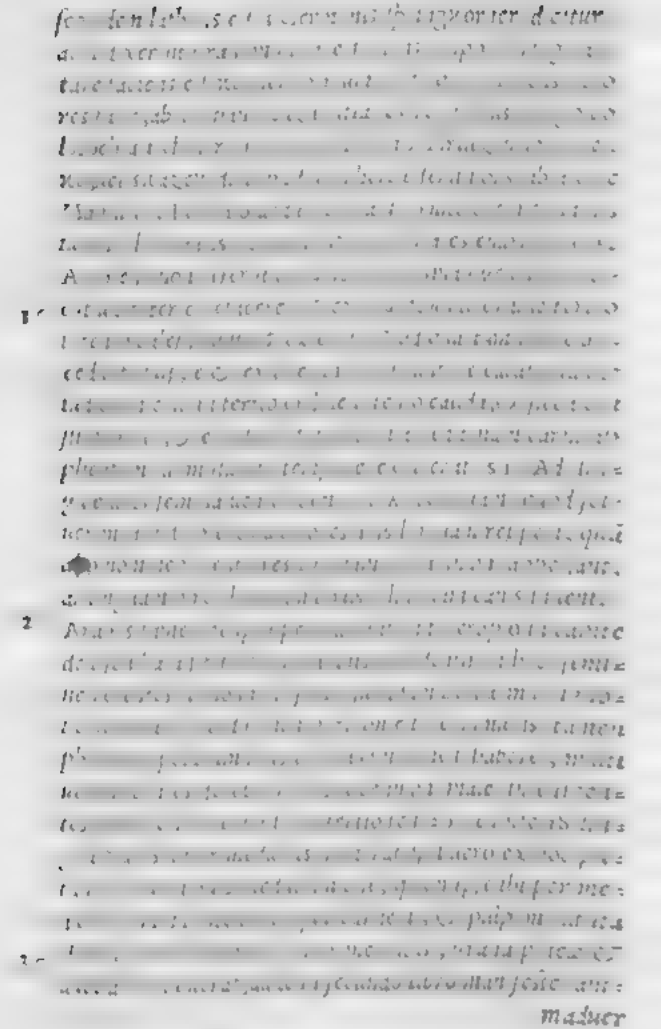

maduer

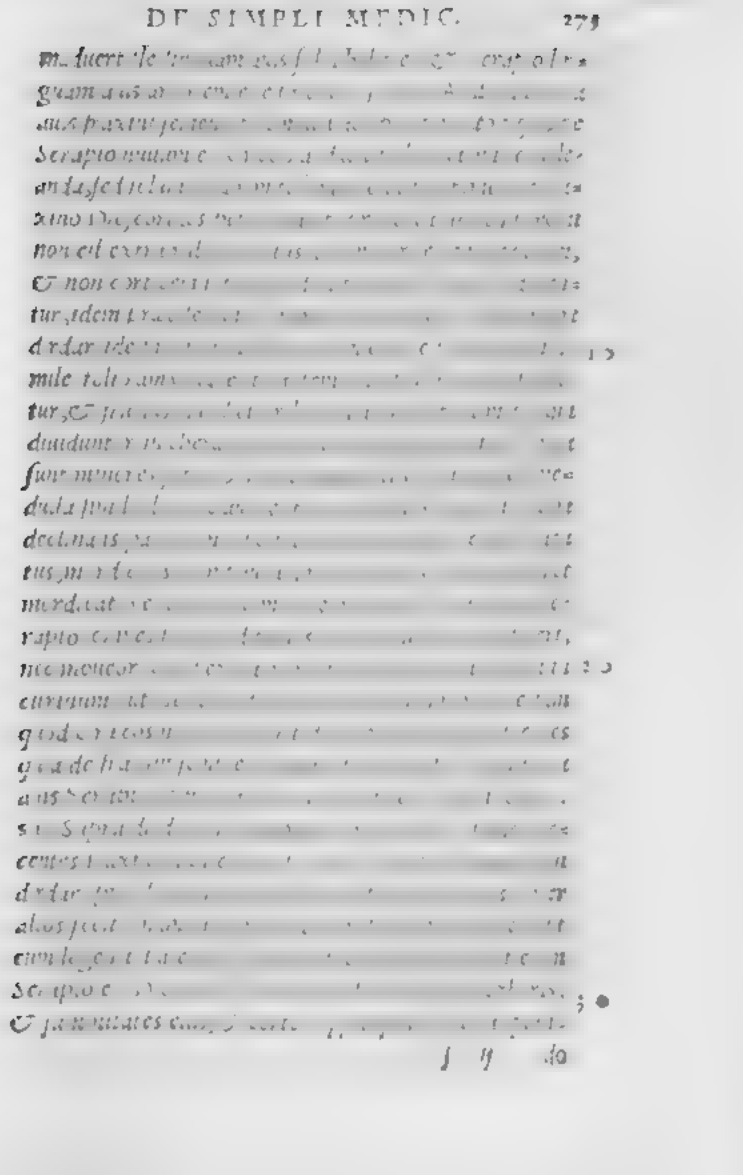

do fit emb[illegible]m cum folio exsucto, & mixto cum
acero con[illegible]et[illegible]e, & conglutinat[illegible]
& [illegible]e[illegible] [illegible]s quam folia,
q[illegible] [illegible]
& [illegible]
corticis, cum [illegible]
ex [illegible]
gi[illegible] [illegible]
in [illegible] cum [illegible]
cum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

dicebãs eſt ob ſuæ paruitatis excellentiam ſementinæ no
men acquirunt,recentes apud Arabos ſementinam inue=
niri fatentur,& ejectionem Rabel quæ ab hiis ſe=
mentina interpretatur,at recentes nobis ſemen
tina uocatur.Rabel ergo ejectionem non potest aut Ar=
cent erroris eſt in ſe[illegible] ſed [illegible]am quia
hoc nomen ſi interpretemur,ſimilem ei ſibi ſimi
lem eſſe uidetur.Interficere omnes arguit ex Al=
manſoris,omnem [illegible] de cælo
uenacet omnes hæ [illegible] ſi [illegible] et
potiſſimum [illegible] [illegible] uenil
la tribuit Auicenna [illegible] ſalſe,bo=
nus repertus habet,unde Arabum ſementina tenuis,
qua autem nos [illegible] recentiores concedat.
apud eos [illegible] boni
re qua ab hiis datur recentes ſementes probauerunt,& ſanto
lina ſementem [illegible] [illegible] contra lum
bricos ſe recentem,cuius [illegible] ſi
mole claudetur [illegible] ut
prelles ſe uermiculum non [illegible] ſementem,cuius
ſemen,ſi [illegible] ſemen,
& dulce [illegible] ſementem non
eſſe [illegible] ſementem non caſumeres non
eſt ab [illegible] [illegible] cum
ſantonico eſſe [illegible] Viaceſcunt=
ne quodammodo [illegible] ſolo=
re debeare, [illegible] [illegible]
ge us [illegible] [illegible] quæ ſementem
ſementinam non eſſe [illegible] ſementem, cuius
caſumeres non eſt [illegible] manifeſtum eſt.
ita no colligo,at aliquos refero qui ita putarent ſemen=

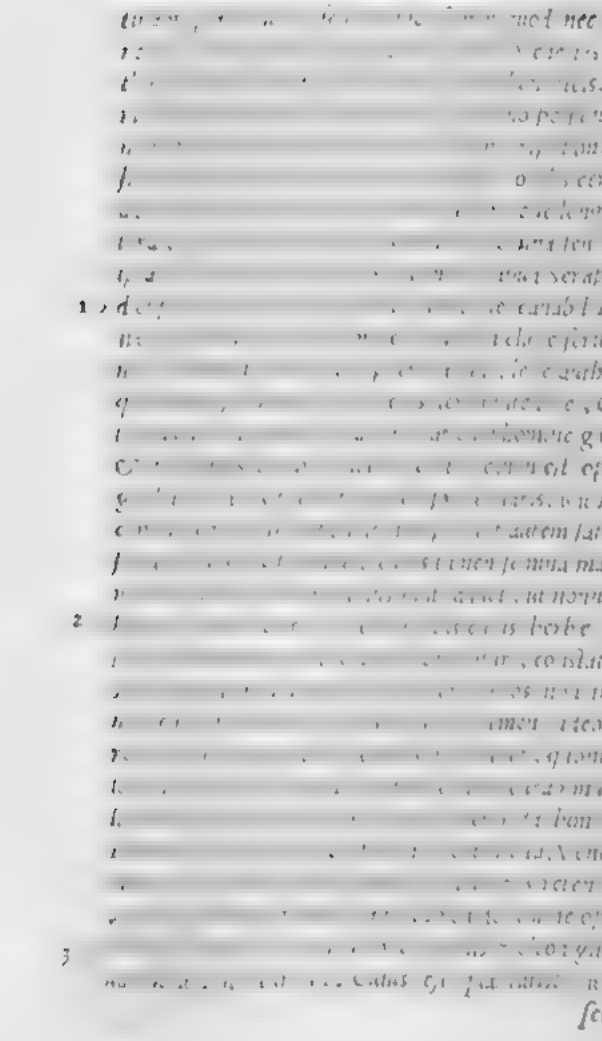

secundo

ſecundo ordine intenſo calida, & ſicca. s x. Anethi ſe-
men occurrit. s x. Raro notum eſt apud Germanienſes
anethum, & in eiſdem regionibus nemini, aut de eo nihil
aliud dicendum occurrit, niſi Macellus occaſionem de-
dit, ut de ſpermate eius & ſolio anethi aqua
thi radices coquatur. De anethi radice, hoc tantum ex-
pro quo nonnulla de
ra, ces
ris reſumuntur eſto. Vulgus Anethum ſuo nomine ane-
mum, ad quod
ſ
ſ
A
ta
d
n
r
c
t
c
n
te
de
lorum ſenatus
mal quemam
Irrogitata femina
bis edocuimus. s x. Iam recordor adhuc
:

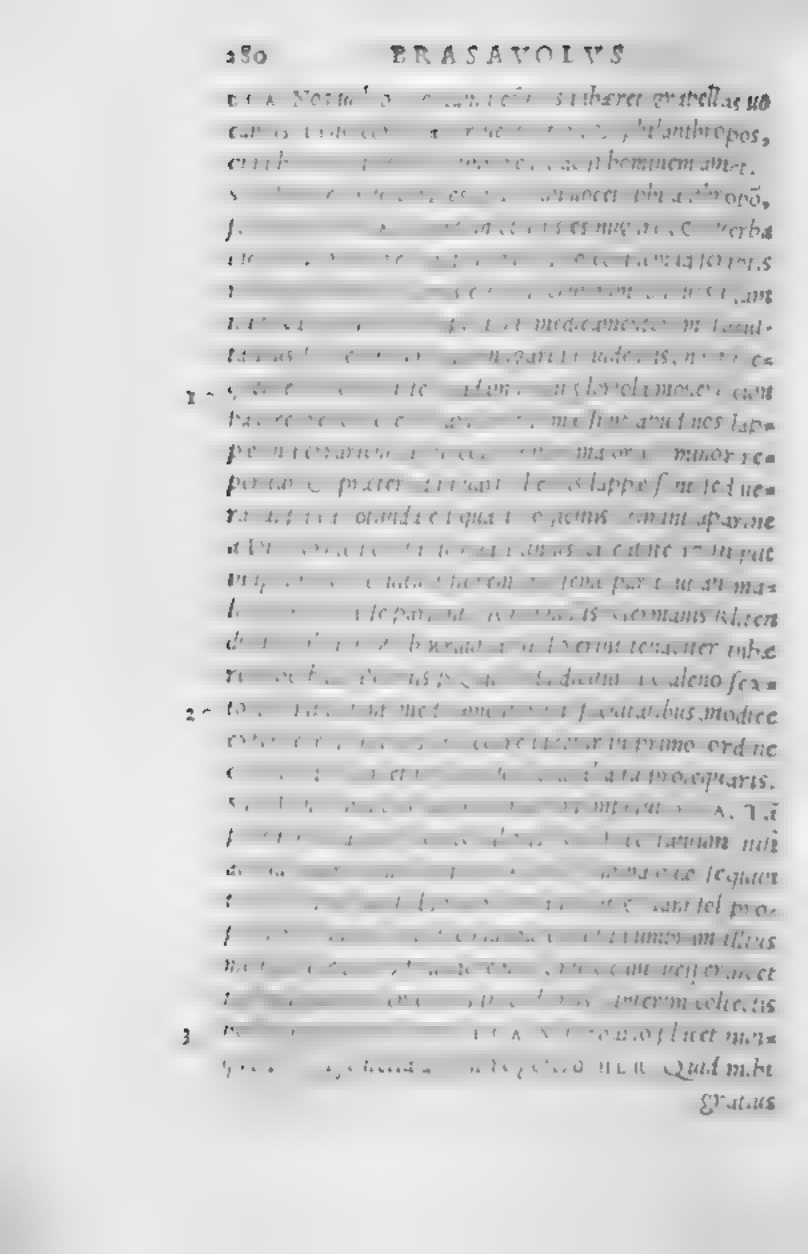

gratius contingere potuit? ut interdum hanc sudore
madidam exuere concedatur, et deo bibere ut hanc sitim extinguam. s t. Ex memoria natura certam imbrā
paravit, quo? prudentia nescit, et [illegible] ubi
multus summe vacet, in eo membra [illegible]
s t a. Ne laues primo quam [illegible]

DE IRVCTIBVS, QVORVM IN ESCA-
rum [illegible] phemacy [illegible]

10

s t. Satis mirabi ut summ[illegible] ol occidum praesens
uerum non erit ab[illegible] es nec [illegible] he col
hoere [illegible] cum hac hoc modum [illegible]
t a. Tum [illegible] se Pace [illegible] mo
cum inter [illegible] ebris hac [illegible] cum hoc [illegible]
pare obl[illegible] [illegible] ne [illegible] dum [illegible] ne [illegible] ne [illegible] lecta falta [illegible] pueam [illegible] quam [illegible] he [illegible] s t. Hoc [illegible] ques [illegible] jes [illegible] s t. De [illegible] deo [illegible] fecundo [illegible] dicam [illegible]

20

30

frigide

[illegible] Galenum
[illegible]
[illegible]
[illegible]

multi recentes illis in fecundo ordine calidis faciunt, & pleraq; tamen Galenus vsde simplicium medicamentorum facultatibus, illas potius hic, hos, & ceteros omnes de nucibus agit, propterea quod in unius pyris, eiusmodi de pomorum natura tractat. Nucum porro, ut ex facultatibus numerata, hanc habent plus habet efficaciæ ex stirpe, & hoc genere, quam ex alijs, quæ ramum gignunt. Duo autem earum genera, sunt planta tum sativa, tum agrestia, quæ ramum nucum pontes sunt, ut nunc vocantur, & pecas facere exclamas. Sativa, in quo ordine ponenda sit Mutarum species, & earum ordine excellere videtur Abbatorum nomine antiquum, & maximas bacas habet, & oralam. Amygdalæ ordinem Nuces nactæ sunt amygdalæ, quæ Graecis Persicæ nuces appellantur. Alia copia nucum, ut ex ipsarum nomine, & forma, & amaritudine, & dulcedine, & pinguedine, & ceteris facultatibus, quæ ex his proficiscuntur, colligitur, non admodum apta est ad alimentum, sed ad medicinam. Nam & ipsa cortices, & folia, & nuclei, & cortices proprie, & ceteræ partes, quæ ex his fiunt, Graecis absinthes, & amaras, & acres, & adstringentes facultates habent, & ideo ad medicinam aptæ sunt. Nuclei autem, qui in nucibus sunt, & ipsi quoque diuersi sunt, & alij quidem dulces, alij amari, alij mixti. Dulces primo ordine calidi sunt, & pro ratione caloris, & humoris, & tenuitatis, & crassitudinis, temperati, & nutrimentum bonum, & multum, & facile concoctu præbent, & ventrem emollire, & urinam ciere, & pectoris asperitatem, & tussim, & arteriæ asperæ vitia emendare, & ad pulmonis exulcerationes, & ad renum, & vesicæ, & ad dysenteriam, & ad cœliacos, & ad lienosos, & ad hydropicos, & ad ictericos, & ad eos, qui sanguinem reiiciunt, & ad eos, qui ex longa valetudine, & ex longa hyeme. Duo

rides

trides ſolà rutæ habere cenſet Plinius lib 12. cap 25 ſect
[illegible] eſſe dicit ad vermes, quamuis teretis me-
dolla ad id ſatis aptè opportuna. Paulanias quidq;
[illegible] ſimilia comparat, etiam mendoſas
eſſe Plinium, qui tradiderit ea ſolùm ad vulnera inimica,
[illegible] ſed hoc vocabulum ad lucoſiſſimum
[illegible] eſſe Hieriche oppido,
[illegible] clamarit, ceteris nihil nocuiſſe, ne hodie quidem
*[illegible] ſed ſi quis ſit, qui ſe ſentiat, ne tuos mulca,

PRAE. Id libēter edocebo, & singulatim eis notas exponā
Primo recens & puor probatur,
2 Habens primum & lucem in odorem.
3 Non habeat sapor em acidam.
4 Citissime penetret.
5 Habeat leuorem.
6 Linguam lenter ad hringat & erodat.
Verum quia plurimos adulteratur, opus est indicia
prodere quibus deprehendi possit, nam ut ceteris
& cleis succi admixtis eius odorem & saporem imitari 10
balsami facile queat, ita quibus autem deprehenditur
uerus hic humor quoque docebimus.
Primo si lucerne ardenti uerum opobalsamum ma-
culam, at macula ardere non deprehenditur, ardore autem
rubescit, & maculam facit
2 Syncerus succus si lacti infundatur, coagulat, quod non
facit adulteratus.
3 Aque mel lacti infusus syncerum succum dulcis-
simus, & lacti mel admixtum deterius reddit, quod secus
densatus, & acidum facit. 20
4 Syncerus succus ore degustatus, & bonitatem suam amit-
tit ideo quia labes huic obiecta dulcat.
5 Ut decipiantur qui putant uerum balsamum lucerne, si
proiectus in aquam ascendit nec ibi subsidet, cum autem
adulteratus est subsidet, non tam hoc proiecto eorum
decipiuntur. PRAE. Id plurimum refert in primis a tonsoribus,
sub cute huius loci occultis plenum corticem incidere, hic
autem uoco eam partem qua tangere uidetur, id an
tiquitus ferreo cultro fiebat, uel ut autores prodidere
unguibus ferreis, in primis enim erant unguibus simi- 30
lia, sed quia usum est ferro plagam laedere, propterea ad

utrum

iatrum lapides oleos ue colores conuerti sunt non est ar
tem opus corticem tractare aut purgare et squamare huc
eius tota artificium manat quem tamen aut postampio con
& reponere in cornu, postea in fiale, nunc colores ex
ordine audias.

Primo quidem mel non est colorem candidum habet, &
oleo contrarium his est, acinde subijcit.
Postea lac caseo & transit eadem ratione.
Optimus horum color mediocriter ruffus.
Secundum bonitate existimatus.
Peior utridus.
Pessimus niger.
Omnes hi colores secundum proportiones & tres quibus
exercitus put habet circumscribamus mole exiguo
[illegible] habet alterum colorem hunc quod lecturus
[illegible] quod [illegible] me [illegible] fo[illegible]
[illegible] de [illegible] hoc [illegible] ubi hoc esse
experimentum habeat [illegible] ubis recentibus
[illegible] quem [illegible] & lapidem ar
dentes [illegible] me [illegible] sed nunc experi=
mur habes et hallimum [illegible] habet [illegible]
tus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tur [illegible] [illegible] [illegible] quidem non
uideo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] & [illegible] [illegible] & [illegible] Cur
non sectum [illegible] habeat & a nullo pra=

terquam

terquam à Ruellio hæc inter epobolimos nouos ponitur.

*si Adeo egregie etiam eruditus Galenus primo de Antidotis exercitationes suas exorsus est, vt moneat [illegible] ver
ceratos hac tempestate [illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

[illegible]

[illegible]

[illegible]

4 Odoratum.

5 Quod extinctum accendentibus affert.

6 De acopo [illegible] aequalem vim ex balsamo [illegible].

Non inepte [illegible] fertum fit ex [illegible] manat liquor [illegible] contingit ferre [illegible] ita cortex [illegible] difficultas hac [illegible] propter [illegible] xylo [illegible] fama [illegible] lacrymata [illegible] le haberetur, [illegible] nec eyam pentas [illegible] mercatores [illegible] tionem adhortetur [illegible] ut opum [illegible] ideo eis [illegible] preciosiores [illegible] preciosiorem [illegible] quam non [illegible] se plerunque maxime [illegible] accelerare [illegible] tantum legimus, [illegible]

[illegible] in

[illegible]

[illegible]

[illegible]

netijs emer[illegible] hec ex[illegible] nec l[illegible] ea[illegible] eius om[illegible] teue
oportet, ar[illegible] [illegible] lecea[illegible] ob ea[illegible] [illegible]
dam g[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
da, apote[illegible] [illegible] [illegible]
bus vsans q[illegible] [illegible]
li quor m[illegible] [illegible]
Arabes ec[illegible] [illegible]
Lurtam [illegible]
ſeuart. [illegible]
cc[illegible] [illegible] 10
un me[illegible] [illegible]
ſ[illegible] [illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible] 20
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible]
ſe[illegible] 30
lis denigratis [illegible]

Venetiis piperis arbi fi dum ut albæ uti similem, quæ
*in f.p.bis n.. .. .. .

rides, quòm c[illegible]tum contrario Galenus candidũ acrius
facit quo[illegible] Galenus eodem acrimo de
simp. ad[illegible]tibus, & super alium acrimonio quidem
acrius [illegible]nem rectè [illegible] esse fuper-
affatum, [illegible] & [illegible] dicit ad[illegible]one
medi[illegible]ne [illegible], & [illegible], & [illegible]tio-
ne [illegible] per [illegible] per [illegible]s comp
ce[illegible] per [illegible] per exemplum,
qu[illegible] [illegible] ferrois
in[illegible] [illegible] [illegible]ctur,
*Atq[illegible] [illegible] [illegible] [

re & ſeruare tam domeſtica quàm ſylueſtria, & præſer
tim ea quæ ex Tarracone prouincia in Italiam deuta
huntur nos eandem Catalonia nouercamur a parte ho pa
me Tarraconenſis ita ſterilis & inculta ut alios nenere nec
deſpiciendi quæ myrtetis, ſocamus hæc alii nomine
ex pinguiſſimis locis, ſolo tamen diuerſo, nempe
tuputa prouenientia in montibus exhibere ſerratos,
uerſicolora, lanuginoſa circela, capreas, ſi ex mon-
ne fas ſit, ſuperuacaneum habere nouercia,
ns, ſalem ex
huiuſmodi
ms
ſe
c
dam
facul
pro
gen
tene
qui
per, eadem
que eadem
ſimul
ſ
pe
ſe
ne
& experientia

e uy *facilita*

facultatibus de quibusdam prius, parvis, duris, acerbis, & in eo molestis dum moriendi alio tempore non esse, ac si nobis reliquas esse ad aliam rem tam apta, nec ita

reprobat,

reprobat, quæ magis ad herbam accedunt, sunt parua, dura,
& acerba tamen & hæc etiam, quæ sunt laxa, & amabi-
a herba sunt, quod uero de fauere dubitas, parum sit acris
sapor, non intelligo herbam quæ edulis est, sed acrem, qui
frigidus est, & hyperacres fœminas etenim acrem saporem à
Platone, Aristotele & Theophrasto causæ non exclu-
mari, fœminas & aliquem acrem esse humorem non sa-
por acidus hirtus est tamen & crudelis acris dicitur.
quarto de præsidiis medicamentorum secundum locos
melius exprimamus si quis uerò in hoc nostris, qui in
nus pomatis decurrit, & alterius est & auctoris.
Hæc mos faciamus, & tam præmonendi sunt lectores
demus [illegible] Nicandri & Aucenna [illegible]
medicæ scientiæ, Asclepiadis [illegible] profecto,
bonitatis tenore fecta subeuntibus, ne si non
probemus, immodicæ pœnæ [illegible] habeat
habere excedimus, [illegible] pruines, [illegible] Polonis
fzlivia, [illegible] Sua-
nuchi, [illegible] Latinum [illegible]
ris fama [illegible] herbam [illegible]
[illegible] herbæ [illegible] nos
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

d'nea, fœmina non, quod reliquis arboribus contrario
reperiuntur [illegible]
to [illegible]
[illegible]
[illegible]
*[

id eſt turdorum bacce atq; el[illegible]bus enim turdi pinguescunt, & carnem bene olentem pariunt, ac hoc tempore grauiæ aptiores ſunt, ex[illegible]um habet, Polenta ad[illegible]

ne, ſed pr[illegible]

lus

lus loquatur, at hoc nihil facere habere id ostendit, quoniam
in moechum, de qua in eo capite mentio fit. Paulo ac-
cedit. BRA. Vide per te dicatur, quicunque haec exi-
stet a patiendo, ut videtur, ab eo, qui docet, colorem
latronem praeparandi ut pallium furtivum tradatur,
quamvis ex eo alio modo tantum aqua eas imunt excep-
tionibus, vel praesertim cum ex eo, ut palliorum,
polleat locus, ut quae haec actio nihil adversus ipsum ha-
beat, apellatus ut tamen ex hac actione, vel quando appel-
lemus, ne ex ea actio afferatur grata poena, quae tamen
ex hac actione valeamur, mox. Tantum grata, vel ex
nomine huius ut ulciscatur habet, vel ut hac actione recamur tam
appellamus, ex hoc non immerito, quia tua habens gra-
tia parua actionis exercitio aptissima actionem, cum in tu-
tum sit ut re media exp[illegible] habeat, ex hac actione,
si non a reo ei cui nec tale [illegible] pulsor, et alis inti-
mentur, ne ratum habeat, vel [illegible] quam re-
pellatur nec [illegible] recipere est, si tacita ex
quae [illegible] gen[illegible] et
[illegible] diatam [illegible]
[illegible] nonam eram
[illegible] albis, et
[illegible] viscos-
[illegible] re-
[illegible] ea nes qui
[illegible] ea co-
[illegible] ea-
[illegible] ea co-
[illegible] ea-
[illegible] ea
de re jecta [illegible] ea occurrent.

BRA. Ego ea Latini appellantur, quae potius facere
videntur

uidentur, quàm poma. licet authores inter poma numerent. peregrina arbor, de qua nusquam Dioscorides. Galenus tamen, Actius, Paulus, Plinius ea cognouere, duo genera reperiuntur, candidum, & uocatum ferieum a colore. ruffum enim est, ruffum tantum habemus, candidum nunquam uidera mus ante ætatis meæ. 40 annum, postea uidere contigit, at potius uiridia dici possent cum nobis albi habeat colorem immaturarum, ab antiquioribus Tuberes prima syllaba correpta dicti uidentur, e Syria in Italiam Augusti temporibus delatum. Actius, & Paulus Aegineta caeteris præferunt. sunt autem Aegineta maiora, a recentioribus medicis pro tusi exhibentur in decoctis pro pectore hoc a Galeno utto uertitur, utpote quæ potius incrassent, quam attenuent. Cor [illegible] ziziphus utemur, quia crassa materia uel leuida erit, sed melius pro attenuanda materia ziziphus utemur. [illegible] boni caris recentium est, at nulla pro [illegible] ziziphus sumat. optimus remedium est [illegible] uocentur, & lanex infecta [illegible] mentorum cruces imitentur, quibus montes [illegible] precludi tortus dicbus uoluptuantur. Ferraria nil factus copiosa cum cortice sed crudum sunt. eius semen lapides frangere dicitur, & renes quam cito expellere, pectus mundificare item habet, ut si quis ziziphia comederit, a potu abstinere non possit. ab Vulpanis macanis, a Lupianis dulcegia, ab aliis azufaifas a Romanis perizole, a Neapolitanis iezome, a Sueffanis ieiole, a cæteris urbibus appellantur, ab Auicenna frigide in primo ordine existimantur, & in pituitas tempere, quanquam ad bonum succum melient, tamen cum dulcedinem habeant, uidentur, & ad temperiem in actuis qualitatibus accedere. SB. Oliua sequuntur. BP. Longiora

ipſis acetum, ac mel fiunt, & farina. Nucleis pro carbonibus utuntur & aqua macerati ea pas pabilum præstant. nucleorum tegumenta aliaque ita præparant. nos Dactylos uocamus, pomum unum fœtidæ arboris appellatum, aut pomum tres hic esse enarrauit, de quibus alias ex instituto dicemus. Palmæ [illegible] Venetis ex Aegypto habentur. Semen, per annos in Italia Palmarum [illegible] Neapolitano nuncupatum, alias nos Saponariam, aut Lunariam appellauimus, sed Dioscoridis [illegible] corticem [illegible] experimentum de hoc habuimus, quod [illegible] cruentum, quam in hoc adhæsit, [illegible] corticem putat. Plinius [illegible] elephantum, uel ipsa [illegible] priuatim gerens palmæ [illegible] uacuis [illegible] cuiusmodi fit, unde uel decepti est, uel ipse [illegible] Dioscoridis loquitur, ut eosdem uiros, qui [illegible] uidentur autem dauersum [illegible] uenerit palmulis corticem uiolato implicatas, ut [illegible] corticem & dactylum. Ilicem uel [illegible] quem nos aquifolium uocamus, Plinius latine esse scribit, uel Virgilius malum Hadriæ. Principi Alpium [illegible] arbutum, uel pruno similem, asperis foliis, [illegible] arbutus. Veteres & qui ex illis partibus alios accepere, [illegible] non magis alpestres, sed [illegible] quæ muza, mateam, specatam, [illegible] uocant, ut ubi tunc [illegible] muza, uel Musæ unum nomen, quamuis & qui ex Arabia fuit, eo utatur tamen

uiuolu-

mnol. crum quoddam uelati conuiuiorum corticum fo-
m[illegible] [illegible]e relatem e, e consensus. Dactyla
C[illegible]s Doctes ab re, quas tamarascs Germanis dicit ac
pomum e Vrcenes: [illegible] [illegible]erem dactylum e'e ea
[illegible] [illegible] [illegible] me recentem uero e, le cal[illegible]
C[illegible] [illegible] [illegible] de caldarium ordine puto il
los a[illegible] correct accepi[illegible] [illegible] [illegible]mum iuramus at quae
*nucis [illegible] [illegible] [illegible]

dum ne cadat in ... [illegible] *ſe ſecundum, ne ſint rotundita*
te ... [illegible] *emendemo*
de ... [illegible] *acquirunt*
par ... [illegible] *& ſolaſi*
mala ... [illegible]
ta, a ... [illegible]
ta tamd ... [illegible]
impian ... [illegible]
mas ſola ... [illegible]
pomum ... [illegible]
commodo ... [illegible]
to uocabu ... [illegible]
qualitat ... [illegible]
de ... [illegible] *ſe ...*
qual ... [illegible]
m ... [illegible]
ipſis ... [illegible]
gelu ... [illegible]
ris ... [illegible]
s ... [illegible]
ne ſ ... [illegible]
thea ... [illegible]
cum ... [illegible]
Au ... [illegible]
quam ... [illegible]
tamen ... [illegible]
non ... [illegible]
tur, cubi ... [illegible]
ex ... [illegible]
ſerotina ... [illegible]
nera partim ... [illegible] Retundum

u mala

tradantur,

tradantur lo[illegible]
ſpecierum [illegible] Saracenat
ars, a[illegible]
tare quo[illegible]
tiam ve[illegible]
cula ne[illegible]
nit hyme[illegible]
uerem nec[illegible]
ma prae[illegible]
ſe in qua[illegible] 15
ſſans pe[illegible]
tenbosa[illegible]
cupauer[illegible]
quedas [illegible]
mſeo [illegible]
Cuas [illegible]
ſimpleto[illegible]
eſt [illegible]
unde [illegible] 25
pars [illegible]
tamen [illegible]
ſcat [illegible]
cerebru[illegible]
gida, [illegible]
rem ve[illegible]
alia acida al[illegible]
tes ſecedo[illegible]
tu, y ma[illegible]
e lo ar[illegible]
la. Et [illegible] 35
quod ac ponas ſapertas d[illegible]

dum abstrahuntur, & Sorba accedunt [illegible]

[illegible]

com

tum hoc carmen differas. s.e. En.

quæretur

quæretur bonum ad [illegible] Serapionis vero [illegible] Arabi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
*[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

pellamus

quemadmodum

nec quicquam refert, ſi Galeni oxymyrſine omnino
[illegible] quando ſi [illegible] ab unctione
autem eas, de quibus hactenus tractauimus, ſi
[illegible] quæ ex [illegible]
[illegible] quæ [illegible]
[illegible] quæ [illegible]
[illegible] quæ

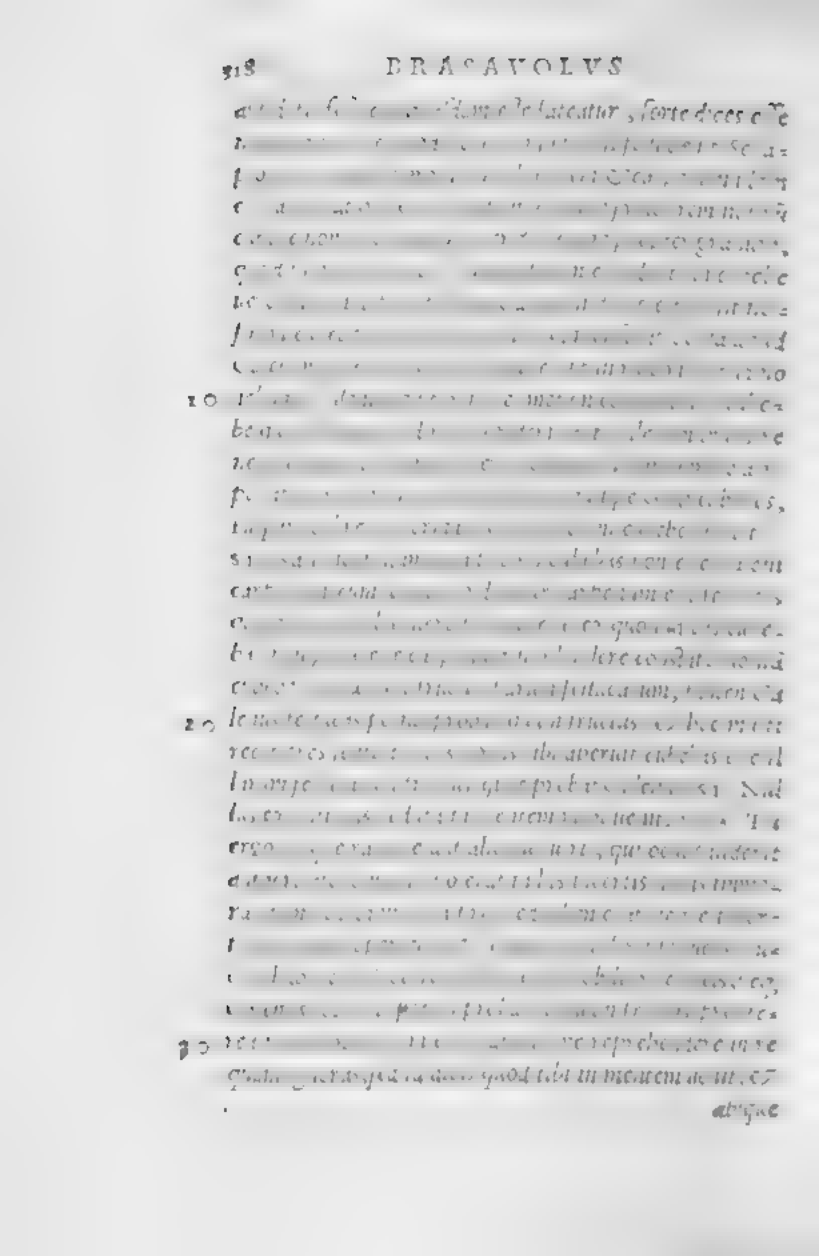

abrigue

absq; eratio te aut se ſi ab aliquibus ſcribuntur, immo pro
te ipſorum exercitatione ſæpe, nonnunquam ex ſola lectione
ti bebis ſcire ſecreta, tenuia ac ſubtilia, quæ ſæpe ſæpius
came ſcendam ſtudiosis deſcripſi, ſæpe inquiescam ex-
pe ctans, quid ſtudiosi ſcripturi ſint, ſæpe ſubſtantiæ
ſtar tarum, et ſpecierum, et virtutum ſubſtantiæ
nudas, quas ſolas ſcripſi, et ſcripturus ſum, ſæpe ſæpius
perdo tempus, ſi ſelectionem recurrit
BIA. Nulla est autem ratio, quam ſelectionem recipere cō-
tendam; ſed, quoniam de ſelectionem
pro[illegible] de tamen aliquas ſelectiones ſcripſi, non
ſolum ſi[illegible]
[illegible]
[illegible]
*

[illegible] tempe[illegible] videat tamen ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
*[illegible] [illegible] [illegible]

ve tradit, quem [illegible] *ualere dum as* [illegible] *tam uera uer* [illegible] *rebus a* [illegible] *mihi mor* [illegible] *nar las Me* [illegible] *lia chor* [illegible] *tuam non* [illegible] *& mo* [illegible] *benead* [illegible] *nia* [illegible] *quam pr* [illegible] *tu ubres* [illegible] *fere de* [illegible] *tiam* [illegible] *de* [illegible] *ren* [illegible] *co* [illegible] *bor* [illegible] *la* [illegible] *Prah* [illegible] *dum* [illegible] *Mara* [illegible] *re ubi ab* [illegible] *carpere* [illegible] *fut aqua* [illegible] *nis ocu* [illegible] *fomentum* [illegible] *cum ualeat* [illegible] *Mesue qui* [illegible]

x autem

terio

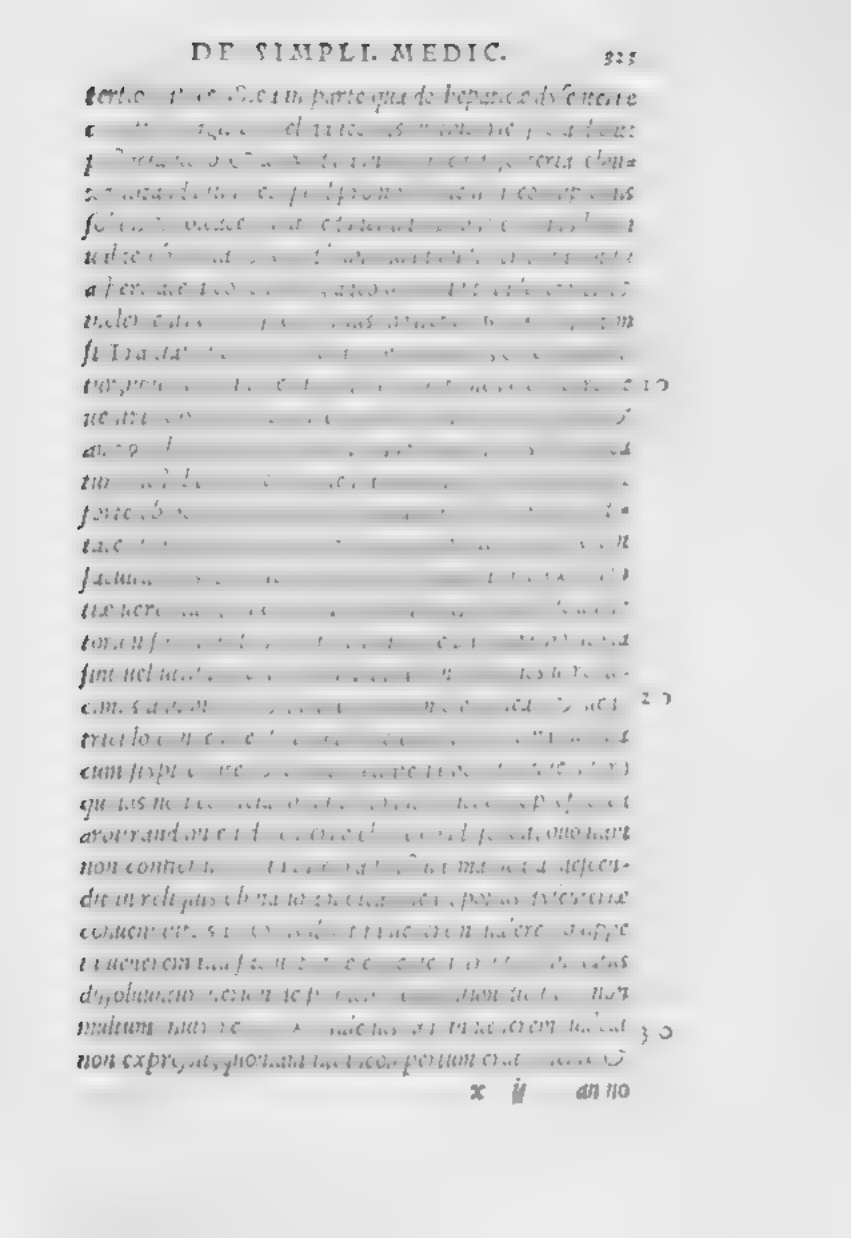

malum nuc
non expro

an noxia ad cibi concoctionem? Respondeo tamen hoc à recentioribus
re ipsa omitti. Et ad id tuendum afferunt quandam ha
bere vim [illegible] sua
[illegible] ut
[illegible] ut
[illegible] ut

ijciend
ns me
ſſance
primo
Ita
Inſtit
hæc
ſiue
ide
dem
aliqu
Et
Hi
tot
pla
hab
cum
ter
nos
me
lis
cato
ru
A
ſed
cu
A
ſed
prin
deſ
C

x iij *eſt prin*

*tit, accidit autem cum imperitorum prauis exemplaris multo plura inderrare, quam uerbis ædocti cogar puerilia dicta amica cum re exercere ad facere quod non cá cogitat. eramus in agris nobis interclusis, bis dare, ter ro ues tollimpi ex ou pro ex ou depræhendatur, ut ſe mus, ac ſi ſpreta ſ ſ ſ

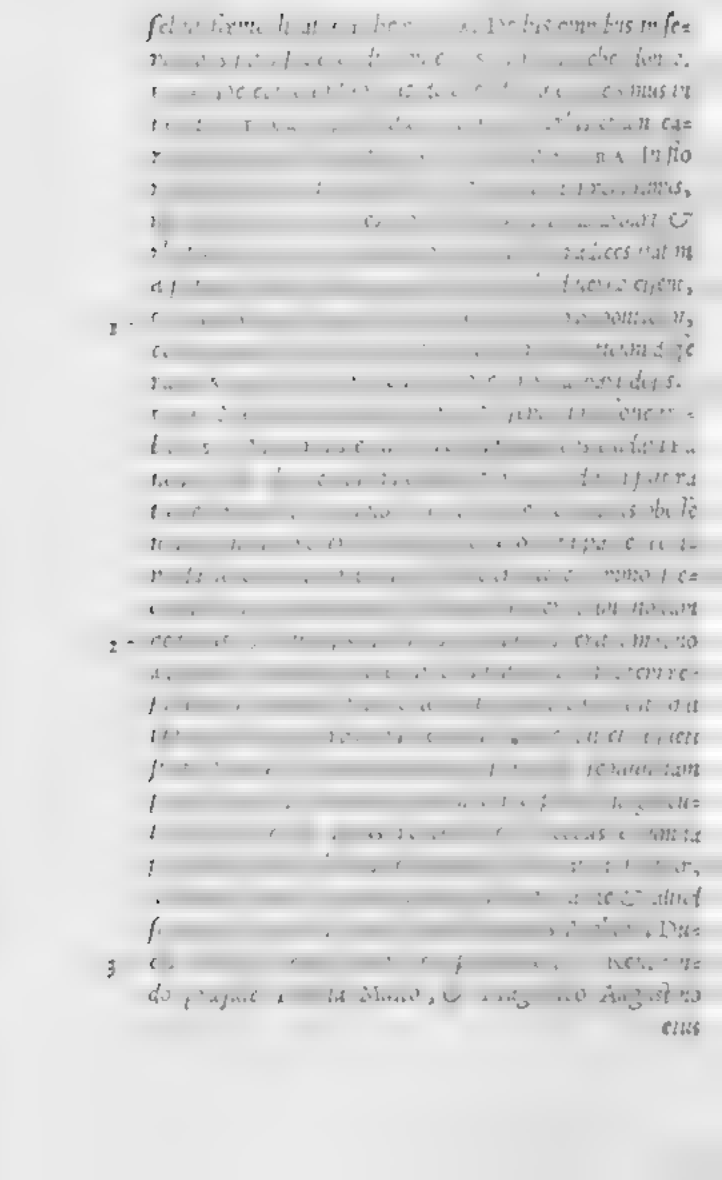

eius

eius fratre, & Mauritio Hieronymo Gu[illegible]
C. berto Cornut, [illegible]
libram, per [illegible]
tu [illegible]
ſi [illegible]
tuor dr[illegible]
ri [illegible]
mus [illegible]
b. [illegible]
mues [illegible]
[illegible]
[illegible]
*[

fecerit de [illegible] rhabarbarū, & antiquarium,
ſchœnanthum cum [illegible] aloe cerui eſt, ut nullus qui
ſanus ambigere poſſit. Tamen conuenimus facile, imo
peroportune [illegible] ſchœnanthum ſed hoc commodius, &
rationabilius [illegible] Deinde nihil interest
[illegible] ſchœnanthum cum rhabarbaro conuenire
[illegible] Tum adhuc [illegible] hoc
modo [illegible] rhabarbarum totius [illegible] partes
[illegible] opinatur
[illegible] materia [illegible] rhabarbarum attrahere [illegible] humores
[illegible] Aloe attrahit humores [illegible]
[illegible] Aloe [illegible] Aegyptiaca [illegible] Aloe [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

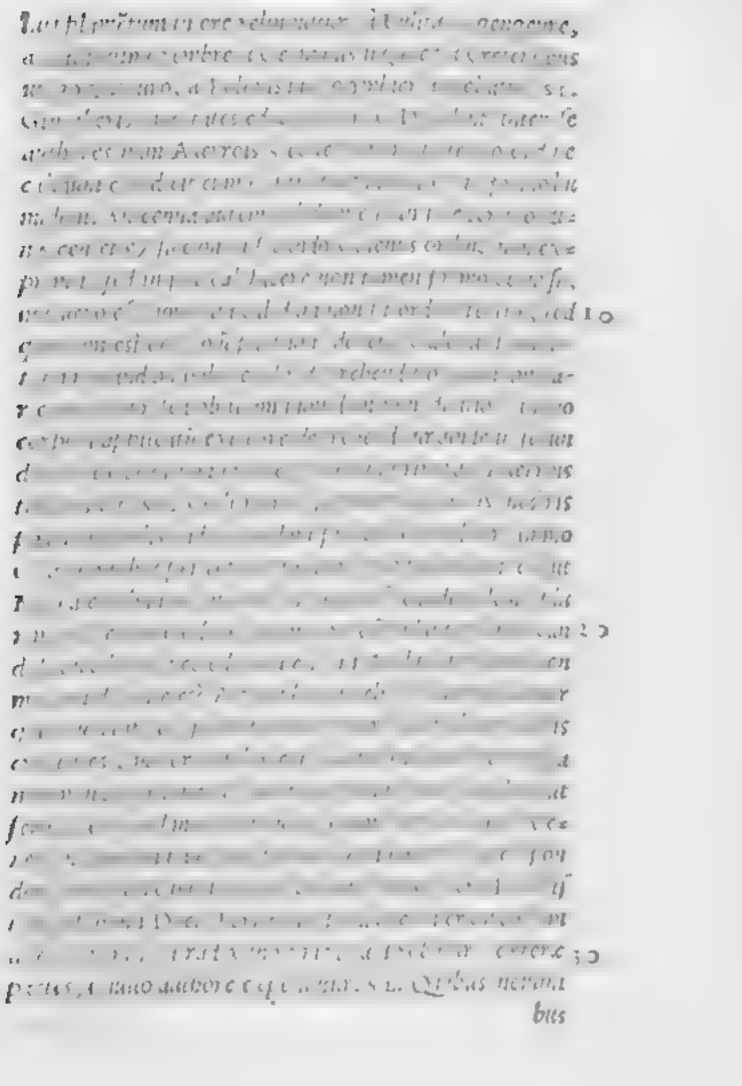

bus

pro hoc certo fine fuerit oportet, non cauſ. quæ abeo

fis

fis Baldrean *appellatur. quapp uero m plu f ba olen*
atro aut cerui occipitio similima habet, at hoc ſua ſuauita
na, & thericæ recte confirmatum quidpiam. Hinc
nulli apud nos alia herba pro valeriana hactenus, quam
communis nostra est, eam in his regionibus, ubi
v s a De cerace et Pedemontio valeriana celtica
tractes pro, ac de hac, imo ex ea, ut ferunt, conficitur
et Pentum ferens pedes, at ea parte alpestri, qua
lucetem modo dictas montanas. Porro valeriana
valeriana nostra pars. s e. Celtica quæ dicitur 10
asperula. Lactuca ceres, amaritudo, cichorium
dens leonis, pecamel, scharantia, ex quo aceto col
liguritica fit. Cichorium, quod sponte nascitur
primo ordine caulem, et inde ramos, folia, florem
inde & radicem producit primo anno. Secundo
cauliculos, ramos, folia, florem inde & radicem
Cichoracea, veram cichorii plantæ speciem
Syriaca plantæ species proxima, sed
rectis, quæ 20
ne cal da
cichorium, non
bere
fructu
ca
na
uocare, quam vulgo dicunt Sclarea vel Sclarea
tentas pis. s e. Cur Cornelius sic de hac? Quid hoc
ad rem? Quidam non ob aliam causam,
neque eius tempore pharmacopœi veram habebant
ut ex Plateario manifestum habeat. s e. Mentha 30
appellatur.

accedunt, [illegible] radicem quadratam
[illegible]
[illegible]
[illegible]

mus, quo ruſci grana unſiguantur, uel potius ſapor ille è
fruc. e nomen accepit. Ægeſis autem myrica. Dioſcor.
de [illegible] tum alterum arbores debes [illegible] de
quibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
uero uel myrice [illegible] uocas,
quo Veteres [illegible] loco ſe ſuas alue-
rendis domaſpacut eſt nomine [illegible] dum 10
ſco Leuicen [illegible] taxa qui ſe ouis uictitans,
cum a ruſco differant ſubſtantia. Nam ruſcum ſpina-
mo & cultorum ſimilem arbori, ſed humiliorem at
tribuerat at plinius [illegible]
quendam, qui [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ſcet & hinc [illegible]
nem [illegible]
apud Arabes [illegible] 20
rem ſerentem [illegible]
ne arbitratur, & recentes [illegible]
ſcapite [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
domus. Debebe eam ouis [illegible]
ſum arbigentem. Tamen [illegible]
ſum uero [illegible]
de [illegible] 30
na ſimiles, quæ [illegible]

nam secundam quidem speciem cyclamini non posse,
sed de illa quæ tuberatur, cuius radicem arborum
Antecessor [illegible] pectoris dolorem [illegible]
[illegible] pectoris dolorem [illegible] mulieres
mes, & alvo graviores, & [illegible] dolorem,
[illegible] coctæ & tritæ cum [illegible]
[illegible] adhibitæ, [illegible] tumores
[illegible] tenuant, [illegible] ad [illegible]
[illegible] Cornelius [illegible] hoc
[illegible] ad [illegible] tertio [illegible]
[illegible] Cyclamini radicem [illegible]
[illegible] reperit, [illegible] appendatur, quæ
præcipiant [illegible] etiam [illegible]
secundam Dioscoridem [illegible] non [illegible]
gnantibus adhiberi, sed [illegible] mansuescere
cem transferendo, abortum [illegible]
Plinio potest [illegible] Cornelius [illegible]
dices, quibus pilis capiuntur [illegible]
mum, quod ab aliquo audierimus incognito accepe-
mus, non enim opus est [illegible]
mus uiris dicantur etiam [illegible]
mus etiam & ipsam terram quandam cyclaminum [illegible]
cognomine chamæcissos uno tantum folio, radice [illegible]

posuisse

Ferra

Serrariæ habebis rotundam minime, vti alias o[mnes]
loco ureat, dtamen tedio[sa]
tibus co[m]
existet magis eam exco[gi]
ferab[us] pe[r] uetet tra[ctu]
uer[sa] on[e]
tenues habet po[ros] ita ut
bus plenos habet
nues, crasso[s] odora[m] co[n]tinet
cabo quo m[ed]iam
colligere, audaciam
dem unquem
arpeam
ſu[n]t
dere qualia
berv[m]
lectum
proferunt
Idem ac priora
dicto ariſtolo
menclaturas
gotalique
uocatur, aliquoties
tundam nominant, lotum
eſt qualitatis
cundo eſſe continuum.
ſecundo ordine caudas
cleris rotundis tamen
gin caleja tore
arbitratus eſt omnes eius ſpecies

ordinē ad fecem. Humores verò ex re vos in fecē de
*o ex e e e

parum adiuuant, ebriole repitæ caliditatis additõ, ef-
fectum. Quæ vero bonum succum alunt, ea magis nutriendi
bonam materiam præstant, bonamq; propterea gignendo, ex his
dictis potest perspicue intueri quo calida & humida
medendi primo ordine sint. Quamuis radix lepus-
culi [illegible] *Hæc radicem non claris pectoribus, & ca-*
lidis ulceribus vtendam censent, nec eos cal-
uentis nocturnas, præsertim ad ulceris quanti-
tatem & imponent, nec ad ea membra & mon-
tium crepidas adhibendam, quæ accelerans &
vagum præstant, & ad ea [illegible] præ-
gnantibus [illegible] *Hæc ulceribus [illegible]*
dentur [illegible] *Et hisce [illegible] possunt, immo*
hæc [illegible] radix, has
hæc [illegible]
[illegible]
[illegible]
*[

rs,

fertum

fertum introsecis herum radicum vel ipse cochlearum usus
& extrinsecus cuius cuiusmodi sunt. Et autem ra-
dicem illam pro re qua utimur esse, quam pro minori cō
fobia radicis quæ nascitur, ut tu es dicebat, non
est ad vitandum superuacua quæ tantum odorem habet,
nec dolorem afferat, sed nam cum eo ipso colligationes in minu-
ris vulneribus, id est impetigine potest iuuare opus est no
mine eius uti habent Germani qui consolidam vocant s.
Vulnerariæ nomen a cruribus accipiunt, quamuis hi cru
ra interiora sermant habeant, & apud Saxones a loco 10
in quo nascitur, & ab eius quæ cruribus similem vsum ap
ferre, quod ipsum esse, ac pedis esse ostendit, paratus sanguino
sum in arteriis nascens, ab alis bene vulnerabilis, ab alis au
tem scheartz wurtz nuncupatur. Et vero cognomento no
carunt, nam hic arma. Et ne quem est ex ii Dio-
scoridis locum ille exponit hac de causa est
album vel nigrum. Nec quemlibet eum habere
quamuis ne quidem eum, nec perpetuo eadem ha
bet aqua, nam est locus, et tunc hoc modo quid habe
re cernes s. Dioscoridis ne quod Nuceman. Ita. E- 20
quidem reperiri, de eo dicitur, quod ipse secundo
libro de causis occultis scribit, primitiarum
ad eum remobvi tamen ideo compositum, ut quidcunque
apere ferre quod non potest, nam eius inter-
pres obiit, inter pretabatur, omnes cum in-
terpretes obiit, eandem quidem ferre dicit, aqua hu-
mida, in terra omnes Nuceman. Eandem. Cæ-
mus vero quod dictum, artificia Germanorum se
fatentur. s. Serpentaria radices occurrunt. Ita Cu
tis serpentaria s. Maior sed non enim adeo serpē 30
taria dicitur, maior inelligitur, cuius radices conjecun-

mus

mos duodus annis pro obtenta collocare. S R A. Hoc an-
no maiores etiam rationes seruato quae ad plura audent et
Maiae maioris ac minoris uires tamen conducit, quippe
earum uires de orbita recta tantum ita ad minos-
ris aut maioris linea C azeo simul ambas mittet, ut qui
non nouerit maioris uires rumori C maioris maiori an
placere nec is, qui ad cubiculum illius huius barbae spe
cies imminuere quem Dionysius obhoc nomine Dra
conclas tra ter, macrum atque minorem dumquis.
3 pol dio draconis et cum aliam berlin pingit A-
ronnocram ac ac, nomen Aeschylus draconis
corneas tamen ac ac Procedam uires sint,
quae parcere ac ac habeas ferua
ac ac habens Draconibus ab
A ac ac ac ac maiorem obtole
to ac ac ac ac

esse

cele mucin primo ſit. Deinde radices ſecuntur. BRA.
Inde potus de oleo decoctum cum rosis & De eorum ad
peccatis mentam cum vino calefactis in radicem
la ſecuta. Hemorrhoidas reſtringit cum radicibus co-
mes, omnium decoctum obſcurat. ſi. *Hæc radix*
ferentes comedat hoc per ſe vel cum aqua dulcis.
BRA. *Pectoralium malorum medicamentum eſt*
in vino decoctio eius ſiccata cum mace & cinnamo
filius pos Aules [illegible] *abundantes radices*
& herba apud Veratrum nonnulli & pecten
in his morbis ſi vel his paſtis & hæc ſubdi-
cicer ex ut radices ſi radicis duodecim & hæc de-
bes mas [illegible] *paſtis cum* [illegible]
ſi ſuccus & cum bene [illegible]
cum [illegible] *cum* [illegible]
ut [illegible] *Helenium*
ut hoc [illegible]
& ſi [illegible]
tur [illegible]
bo [illegible]
ſeret [illegible] *veteris dum, a veteris*
lem [illegible] *Polypodium* [illegible]
& ſuccus [illegible]
cum [illegible]
de [illegible]
ex [illegible]
ſtem [illegible]
lis [illegible]
tes [illegible] *ri & alvo compatiſquoniam non ſiccum prove-*

excalfacit,

excalfacit aut iſtarut fere hãc facere uidetur cum u pro
p pere, & albo in cal t tare concertare s t . . be . . n
t orum radices ſequuntur. s . . Ner . . ua . . .
de ue etiam infantes Ferrarie . . . . . be . . .
qua lupulis annis no hæ mulieres in teſto p . . . .
t unas o a tuz ut Ves habet ſpecies uae . . . .
tam ſecuna de ſe ſ ouentrio ni tos monetur al . . .
Ferrarie ſ ſ ac is parua obſcure . . . . . ua . . .
n on mario ouella per totam Ae . . . . . ka
uenerem ingeris conſ habetur . . . . . de . . .
de, & ab ame ſ erbis apre. ata eſt . . . . . ruba . . .
quæ pam in duo . . . . ſ terra pri ma ſequatur ſe . . . m
Marcello ſ ſ am corrigendo ſ pro de . . . . . er
herbam quam alie petoch de . . . . . ſtrem . . . de . . . . . ca
potus . . . . . ſ . . . . . hos autem ſcripſ
quæ . . . . . ſ . . . . . m
lat quæ habent . . . . . hanc o . . . . . C pro tunc . . . . . ſ . . . . . ca
C ant . . . . . ſ . . . . . ſ . . . . . ſ

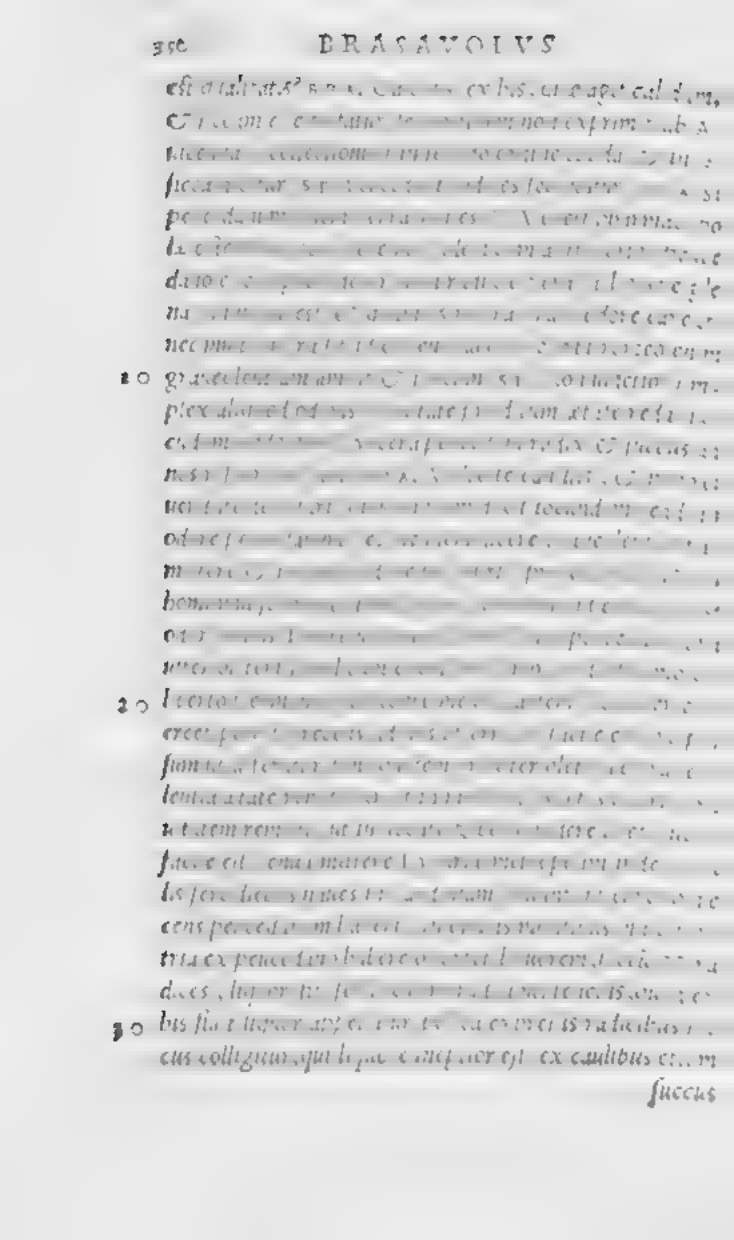

succus

fuccus fit albus neptor, ut eius cortis uiribus innatus
restaurat. Ille praterea uires ad ualetudinem
causes, [illegible] ri, hanc quoque [illegible] peredas, aut sacci [illegible] pinpinella, & ad [illegible] pitatis & [illegible] cendum [illegible] tam, nec [illegible] rectum [illegible] cam [illegible] mues [illegible] bigere [illegible] fcon [illegible] uis [illegible] e [illegible] la [illegible] ja [illegible] la [illegible] ja [illegible] uenduas, qui [illegible] m. cocus [illegible]

m.

ma copia Ferrarie habeto in ayo Sammartia dic
si. Inuenique. [illegible] de la compera. e
qua [illegible] ecclesie, pe
qui [illegible] bam [illegible] cant habet cum
alio [illegible] [illegible] cata, e
tur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ferre [illegible] pe [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
*[illegible] [illegible]

nocata à nobis galanga, &c. non [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

tamen obſtruentia, ſed tenuia, ſecundo

dam

dam eſſe dicet, à Cretenſibus uidoo agriantichas dicitur.

SE. Coperas ſequatur. TRA (ut) lecoherbe naſcantur
plu mum oſcert, ſumo[illegible] lapides, cra[illegible] ho
mines q[illegible] e qui in mõ[illegible]s ngeuntur ſunt abſq;
mor[illegible] ſ[illegible]ſac le patentes [illegible]qual be. leui cauſa, con-
tra eo q[illegible] n amplis[illegible] b[illegible] ert o dicunt, mor gerati,
tal[illegible] [illegible] ſac le patentes ſunt, ita q[illegible] humano colo albi
*[illegible] [illegible] [illegible] [

ner tamen video inter recentes oppugnantium, nam se
[illegible] non chelidonio recte placant, immo ita de
[illegible] quod recentiores apud Sera-
[illegible] chelidonii, nil
[illegible] Serapio ju-
[illegible] exponit, at nau-
[illegible] secundum ve-
[illegible] at tibi mae-
[illegible] hominum caeca
[illegible] vivere peccat,
[illegible]
[illegible]
*[illegible]

bram

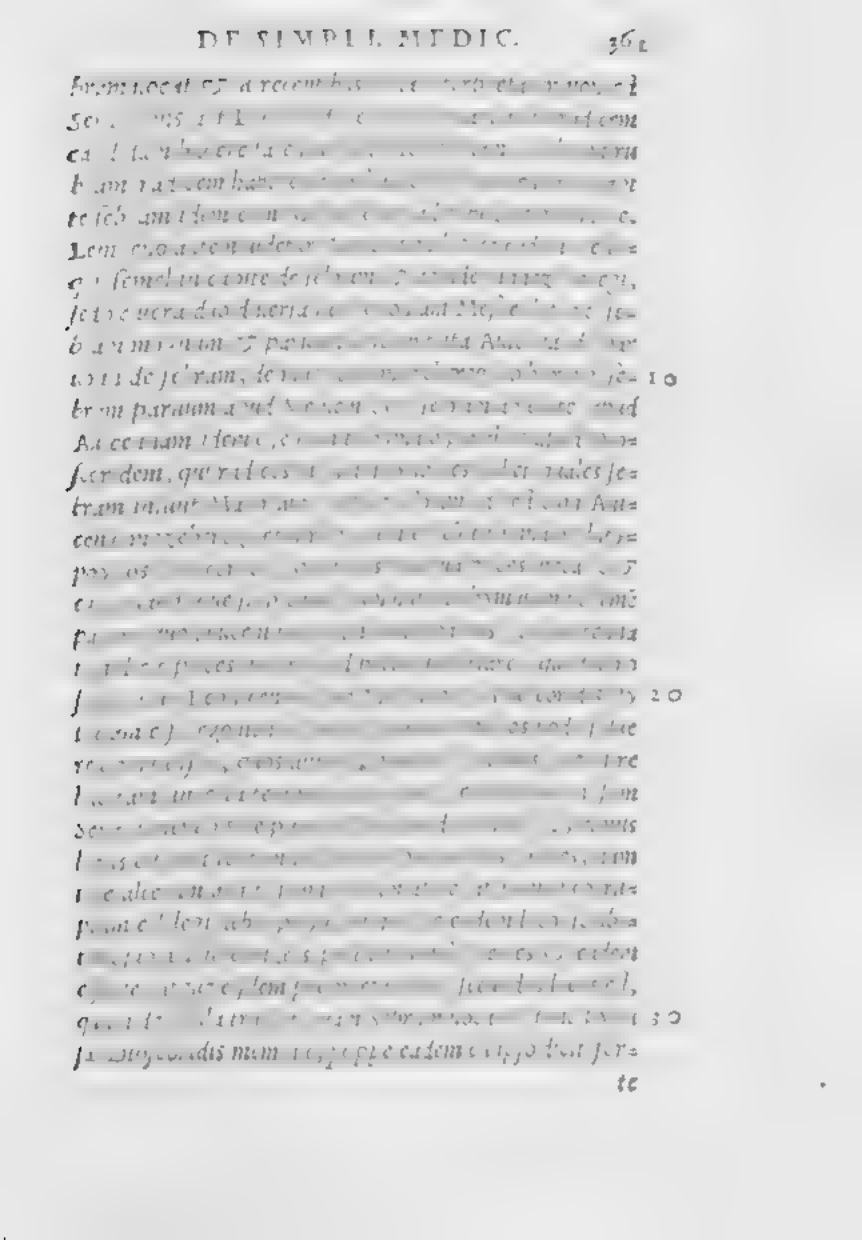

qui

locis,

croneō d̄ videndum ſe huius in theſe colorem tradunt mu
tari ter d[illegible]
[illegible]
ſus, e[illegible]
ribus con[illegible]
quod tamen [illegible]
cont[illegible]
q[illegible]
ri[illegible]
ſtrum plures ne[illegible]
re uerguntur [illegible]
habeat q[illegible]
nas tur[illegible]
ne[illegible]
a[illegible]
to[illegible]
ſi: ſ[illegible]
a[illegible]
bus ſeruabi[illegible]
bus ſeruabi[illegible]
ſtacrit[illegible]
ſtudent [illegible]
tatum co[illegible]
eſt ſecundus [illegible]
ptionem [illegible]
pſ[illegible]
ſpectat[illegible]
rapio, & in id mu[illegible]
ſcoritus & in capite de febrium ſeptimis occultate noſcantur & quomodo quæ, heroa hoc modo facile

quod

guentarijs

quotavis terra calefactarum, & Arescentium herbarum,
[illegible]
[illegible]
[illegible]

caput facit scrapio de cubebis, quæ idem facit cum vir

men[illegible]
me[illegible]
me[illegible]
fis[illegible]
pa[illegible]
vla[illegible]
e[illegible]
ue[illegible]
ab[illegible]
imo[illegible]
in alteris [illegible]
ho[illegible]
et [illegible]
des[illegible]
L[illegible]
de[illegible]
tu[illegible]
cla[illegible]
rec[illegible]
tu[illegible]
fun[illegible]
qu[illegible]
an[illegible]
Ser[illegible]
op[illegible]
dic[illegible]
con[illegible]
der[illegible]
cap[illegible]
de[illegible]
te[illegible]

10

20

30

tempũ cõsideranda quantum pars egrota, & alterata

men Arabicum centum capitibus ostentans, quod asseruit-

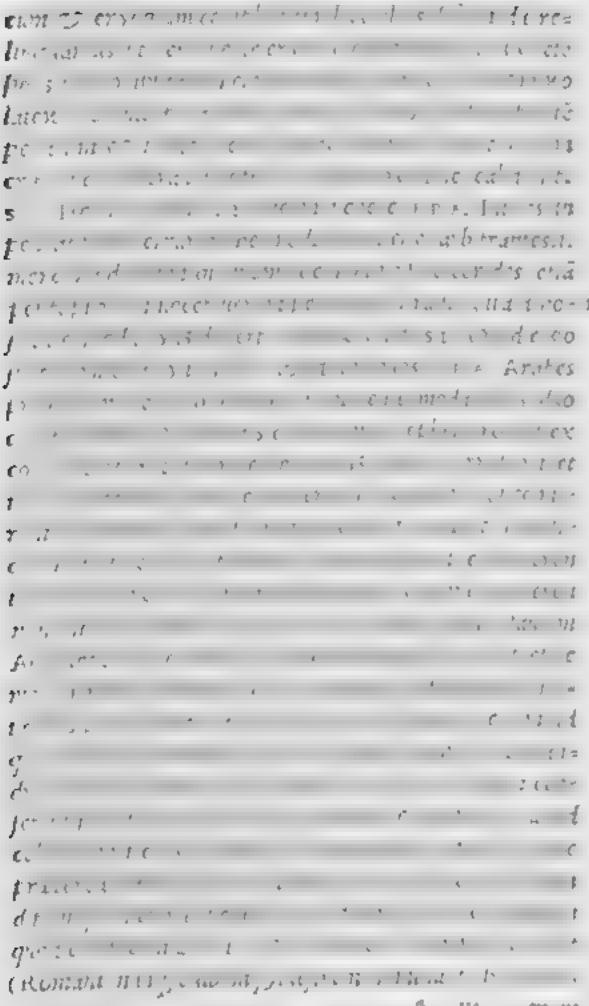

ephemeron

ephemeron accipere, eo autem caremus, ideo ſuffi-
ut ephemeri loco colorem ſumere, cum
ſ. coctis menſibus, & ſere ut ephemero
ſe
ti
rio
hi
ſu
cu
g
ſe
ta
ſe
ne
ne
q
c
e
t
l
r
ſ
e
c
h
q
r
ran

A iij cinum

terra deſtrum ſecretis [illegible] accommodari po-
te[illegible] ad eorum hic [illegible] quæ omnes cum pal-
[illegible]ore [illegible]ent, & odoratum ſert,
[illegible] [illegible] deſtringendo, & damno
*[illegible]ſ[illegible]ſ[illegible]ſ

cis

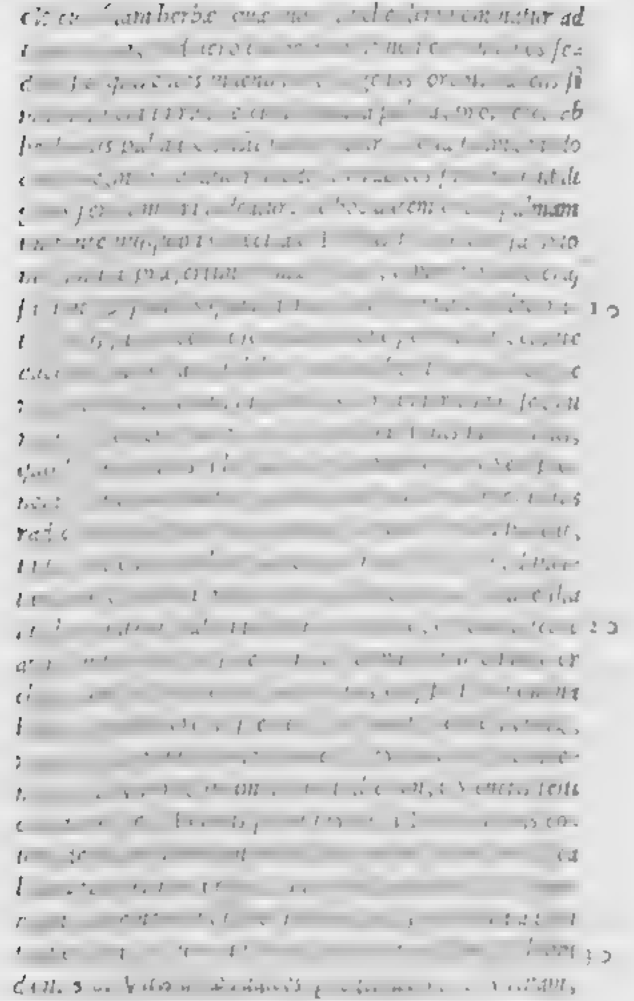

optime

maiori

maiori efficere non potest, ex alterio de simplicium me-
dicamentorum facultatibus iudicio ordine edito, scieris &
ex executionum exercitatione, & maxime quidem ex ca-
sibus amicorum. Nuenos deceptos [illegible]
to [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

que

habens pro[illegible]

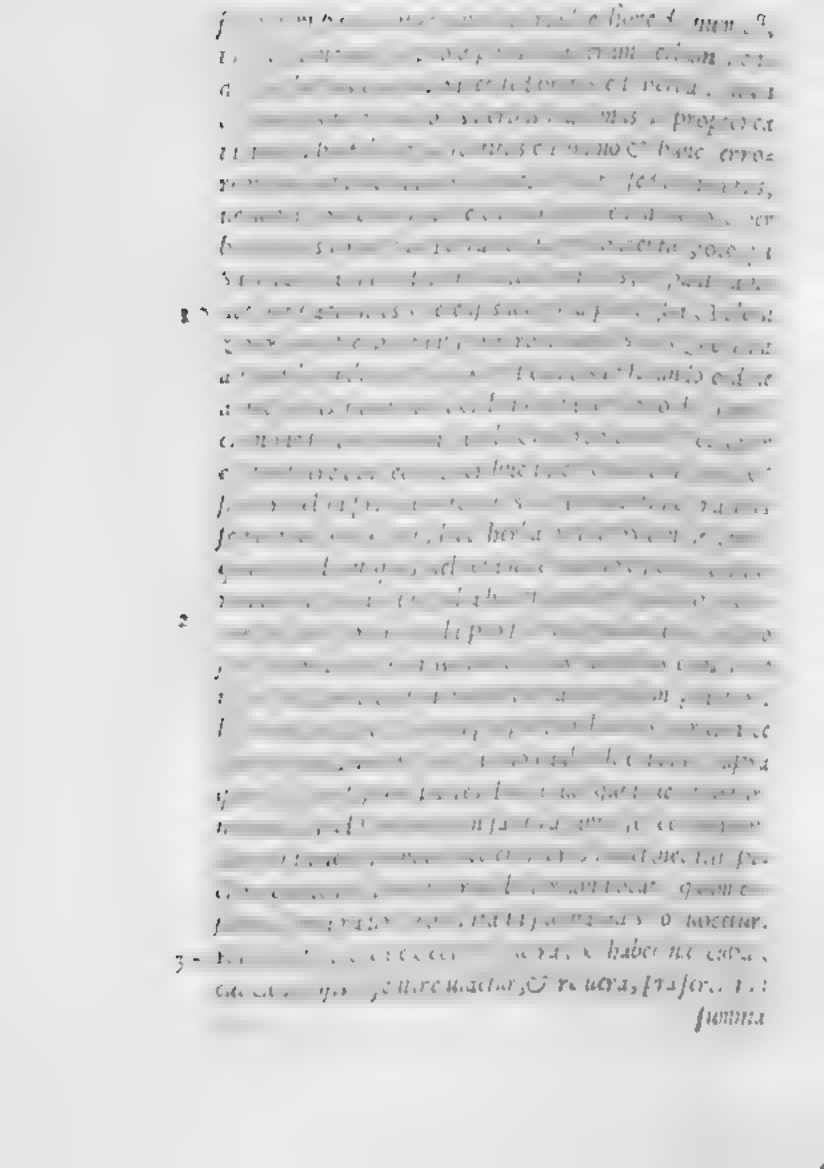

flamma parte, radix eo colore

herbam al eram pimpinellam, alij nostro

alij herbam tormentillam, alij

alij cretanum ipsum, alij

herbam, uerum nullam horum

appareat quam Dioscorides

hanc nullo modo

quam uero alij herbam

et radix fundens

tatur, to modo hec

fapor quo omnia

plaga Dioscoridis

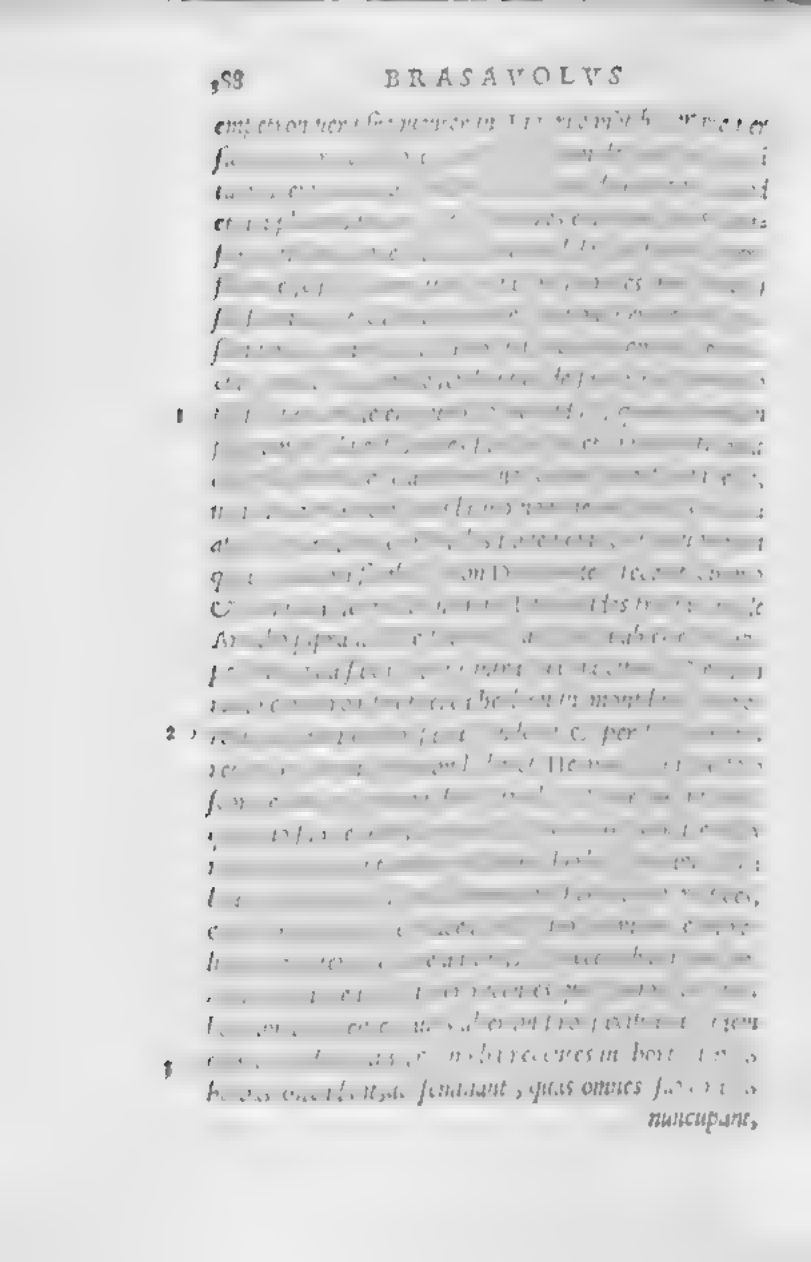

nuncupare,

incubant, & profuse laede impendunt. Eas
deterunt ute[illegible]
t[illegible]
d[illegible]
c[illegible]
d[illegible]
h[illegible]
d[illegible]
n[illegible]
s[illegible] 10
a[illegible]
[illegible]
t[illegible]
n[illegible]
t[illegible]
f[illegible]
n[illegible]
c[illegible]
[illegible] 20
t[illegible]
[illegible]
[illegible]
te[illegible]
[illegible]
d[illegible]
[illegible]
t[illegible]
[illegible]
[illegible] 30
h[illegible]

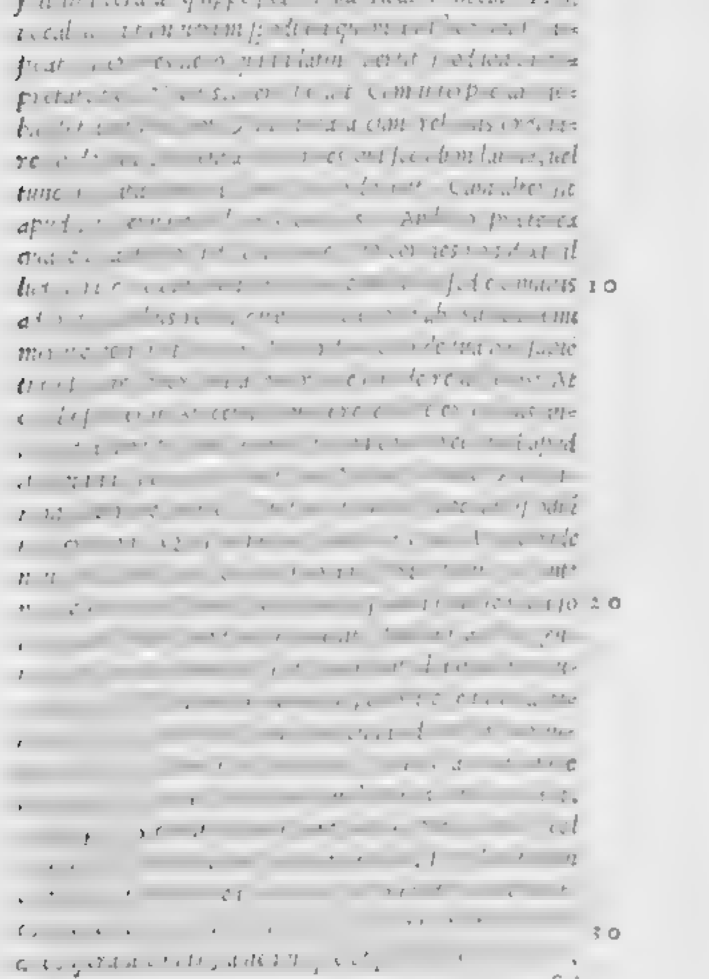

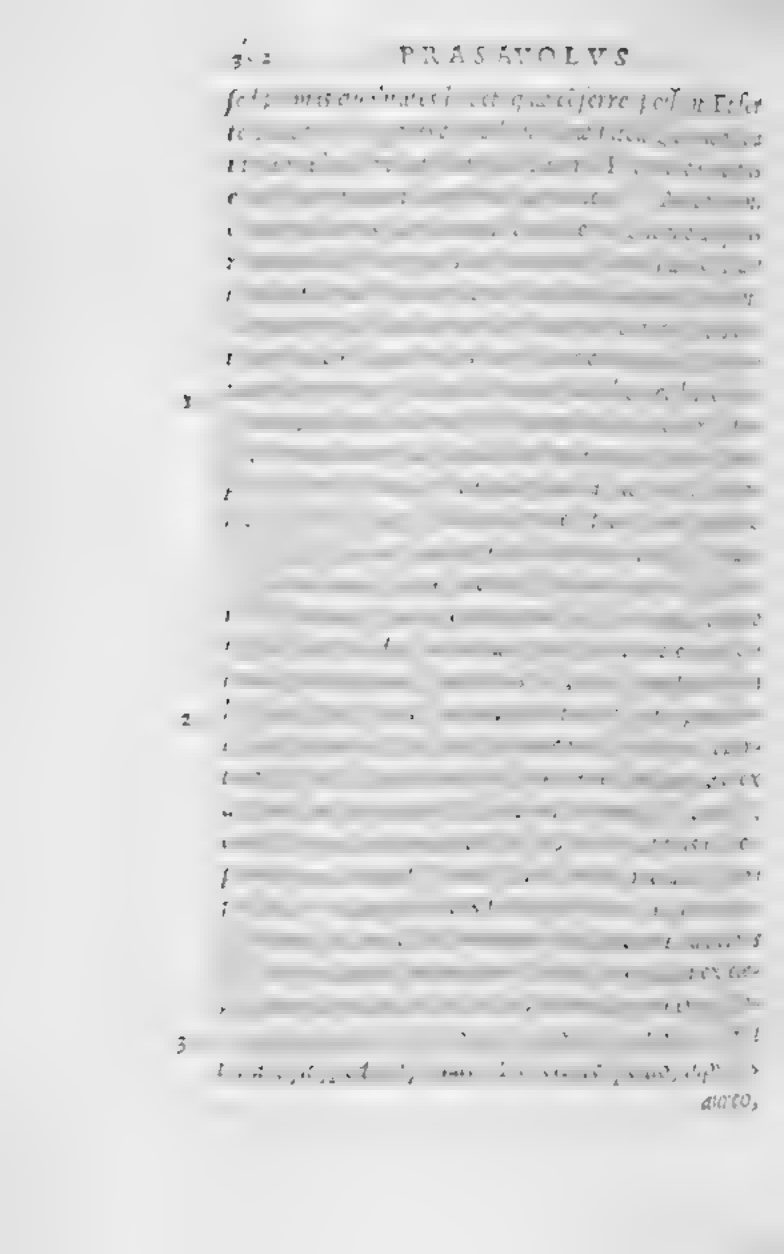

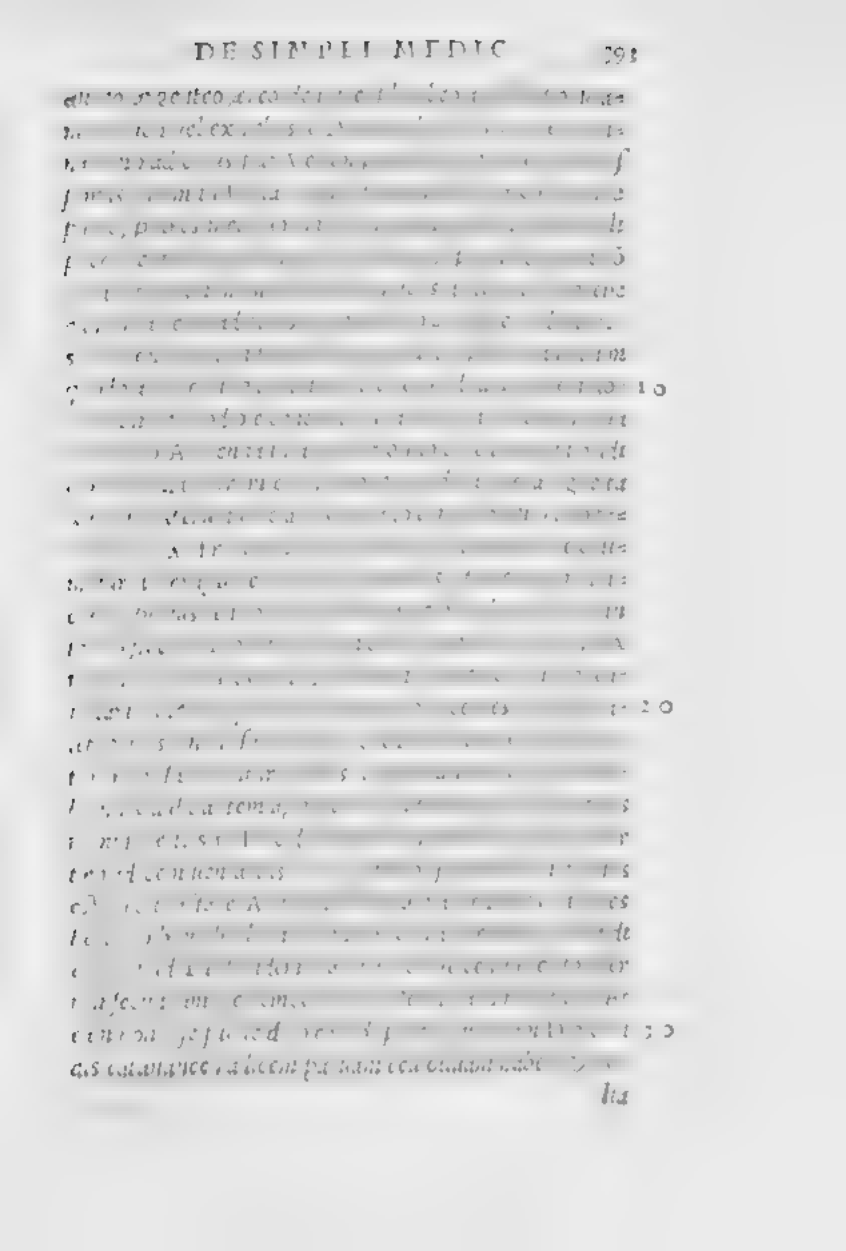

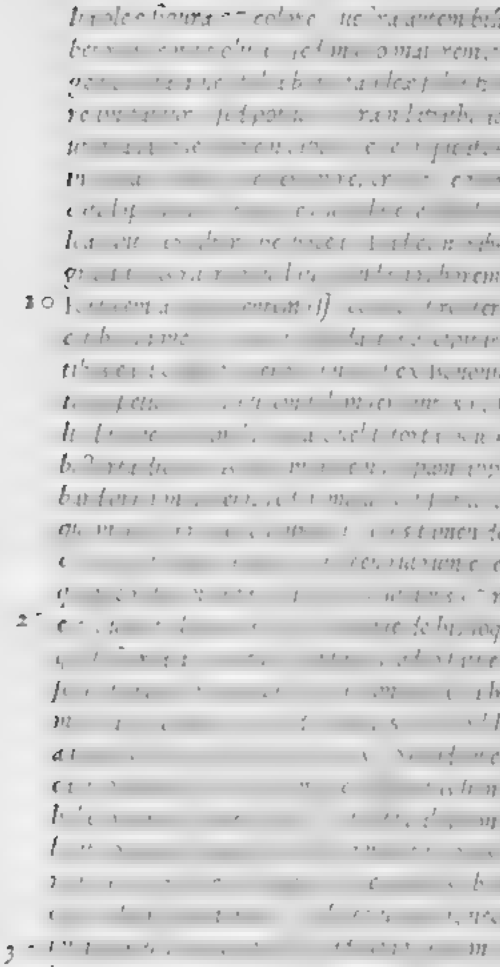

tur,

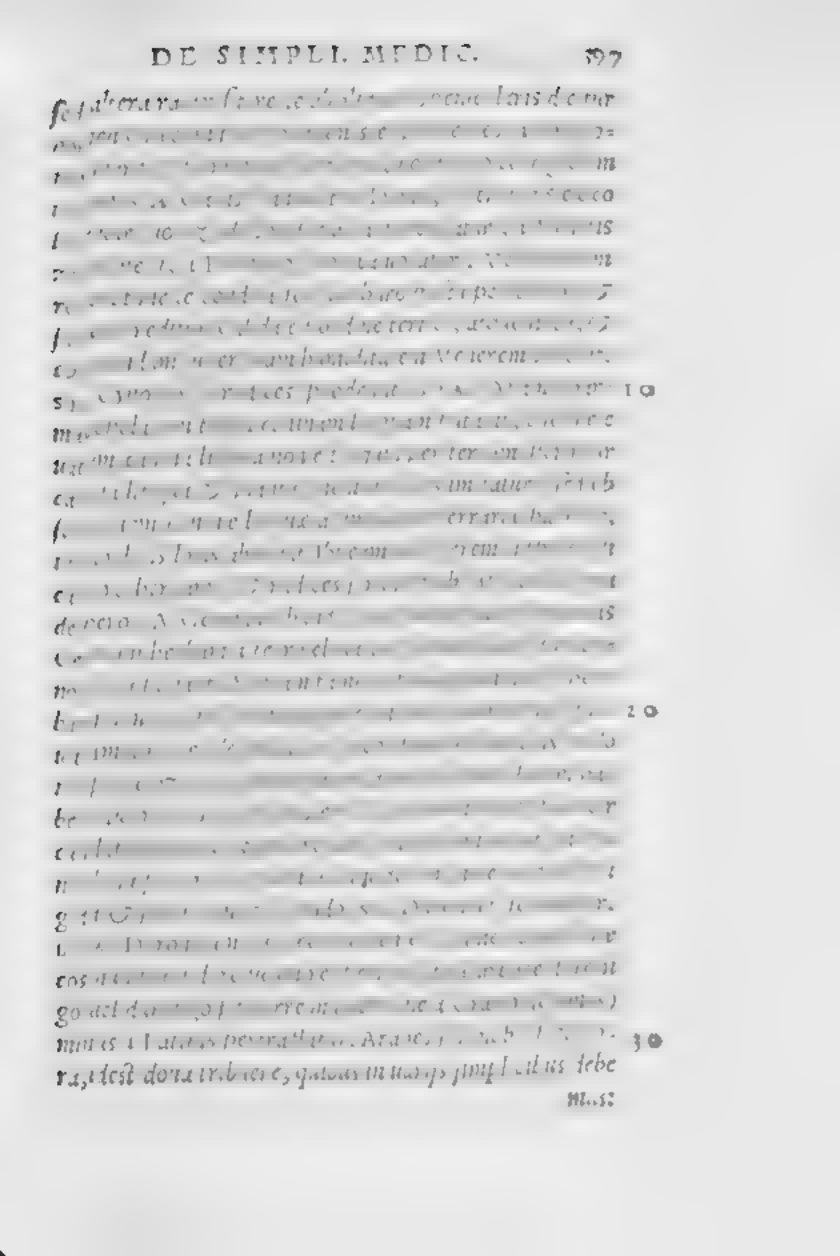

rabia

[illegible] ſed
[illegible] Quæ=
[illegible] pro
[illegible] le acce=
[illegible] ſecundum
[illegible] Græco
[illegible] ſepa=
[illegible] 10
[illegible] ſi
[illegible] ſi
[illegible] ſi

tur, herba est omnium, & herba a Dioscoride d
tur,

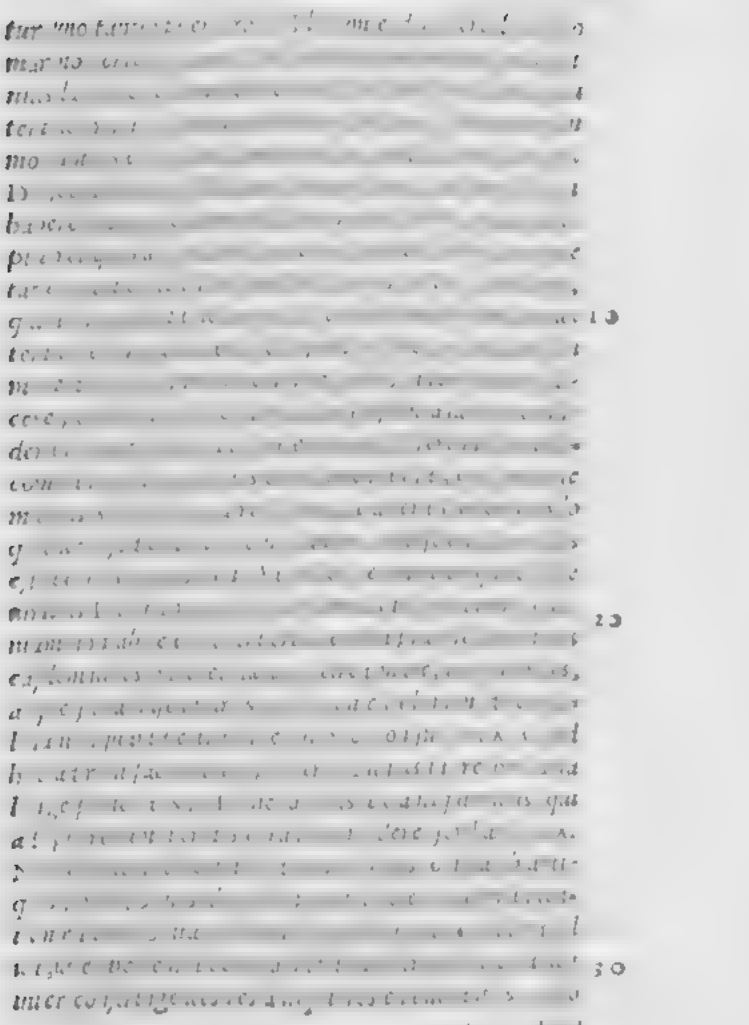

multa tamen reperiuntur, qui solum antiquos sectari non
[illegible] dentes [illegible]. Ut eorum inge[illegible]
[illegible], & absque iusto exordium, quæ nova quæ
dam inuenire non potuit. Vt nefarientes facilem ac
cursum altere et de[illegible] inuidia mulcatur, ac
[illegible] bonæ [illegible] & [illegible] plurimi errarunt.
Nos multa [illegible] tes ut ea [illegible] cuerimus, & experientia,
quæ forte ab [illegible] inventa [illegible] sed a nullo scripta q.
nouerim [illegible] et [illegible] non efficiat humanus an-
imus modo adit [illegible]. Vnde [illegible] optimum est hoc nomen ce
[illegible] [illegible] quam corrasis ut aqua in, cuius, & si
corrasa [illegible] cuius [illegible] propterea non passo
deceptæ [illegible] [illegible] tota [illegible], & hi pau-
sent [illegible] corrasa [illegible] & corrasa [illegible] fecere, quam
quam [illegible] [illegible] [illegible] nemes [illegible], & [illegible]
multa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[

peratoriæ radix, & enhæ se[illegible]untur, sed enhaum in
Terrarien[illegible] agro habere [illegible]. Granata &
ficima imperatoriam habere [illegible] cognoscitur ne como
fitiones a[illegible] domedes [illegible] Quem herbam
imperatoriam [illegible] rum im[illegible] herbæ [illegible] De
nuclibus [illegible] bente quæ [illegible] è lateribus [illegible] imitari [illegible] antiquos quos, [illegible] ualere [illegible] dentes experta cerebrum [illegible] midiate liberat. [illegible] RVM Extremo [illegible] cam & [illegible] Bonorientibus copio [illegible] In cale radicum [illegible] qui incipientes [illegible] triculum, & membra [illegible] bet agatur.

DE CORTICIBVS, QVOS SPECIATIM PHARMACOPOLARVM officinis vsus est.

RVM Ego expediamus cortices numero quos herbarius in hunc sæculum corticem ferebat. RVM Qui per accuratus fron[illegible] Granato an cortices alis corticibus tantum recludunt. RVM Dicous elappis sæculum bo-

phoum & [illegible] uel [illegible]
[illegible]
[illegible]
*[

quam cum Plinio, & Theophrasto testatur, cinnabarim non esse arsenicum. Dioscorides hoc illis adiecit, eam colorem habere non item cinnabarim. Tamen quam se ipse ostendit, & Galenus locis citatis, & Plinius confert, immo arsenicum, & cinnabarim maxime simulat, ita ut [illegible] habere [illegible] in [illegible] debere [illegible] plane [illegible] nisi [illegible] debere [illegible] debere [illegible] ad [illegible] ostendit [illegible] tenere [illegible] tenere [illegible] Galenus, non [illegible] uat

Mal ad tres ſpithamen annum inceras ſu[illegible] s s Sino
[illegible]a cancra cri nomiam no[illegible]
[illegible] conſtat apud a[illegible] quos ſpud eos nam aſp cuamus
cal[illegible]e, & [illegible] ſpum [illegible] ſ. cap. ad uero hanc a no
bis ita aſp cuatam [illegible] ab Arabibus [illegible] accipiatur, ala
res eſſe, qua ad ſu[illegible] ſpra ſecun[illegible] antiqui uo=
quam tra[illegible]unt. Vocatam ad res ſpinnam accedamus:
Tra[illegible]unt apud Herrarienſes, & Venetos pharmacopo=
læ quæ cortices ſunt ſpinnæ ea tam ingrediantur ad differen
tiam [illegible]e eius ſpecie, appellare: [illegible] ad eandem: ter=
[illegible]nt autem duæ ſpecies ſpinæ, ſpecie ſimilis,
& ſapore ſimiles, ſed magnitudine diſſimiles,
& ſapores partes, & inberum eſſere quæ ſpecun
dum ſpinam ſpi[illegible]ntem accedant, & ſi [illegible]ſ ſpinæ ſimilex
[illegible]ſ[illegible]a ſpecies eſſere, [illegible] ſpinæ ſpequentes habent
[illegible]ſ ſpinæ ſpecies eandem ſpi[illegible]ntem, & ſpecundam
[illegible]ſ ſpinæ ſpecies eandem ſpi[illegible]ntem habeat, qui
[illegible]ſ tamen deprehendere, nec ad uſum ad [illegible]ſ ſpinæ.
[illegible]ſ uero ſpinæ ſpecies [illegible]ſ ſpinæ ſpecies, ſpinæ,
ſpinæ ſpinæ ſpinæ ſpinæ ſpinæ ſpinæ ſpinæ ſpinæ,
ſpinæ ſpinæ ſpinæ ſpinæ ſpinæ ſpinæ ſpinæ ſpinæ

fatis fiat, co

nationem

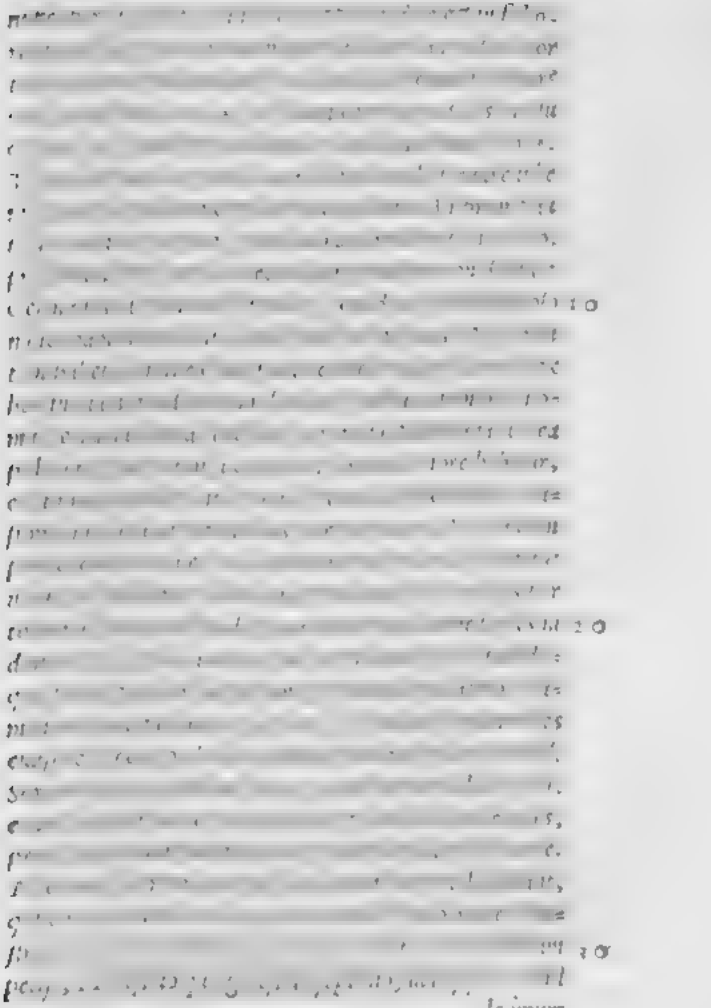

leguminum

le, nam quinquennium in tres dies tertium annum, in-
fauste nata est tam infelix tam tacta, quippe om-
nia [illegible] fruges, [illegible] oleaceæ, & ca-
[illegible] hæc, quæ [illegible] ferro pœ-
[illegible] [illegible] & sem-
[illegible] [illegible] [illegible] pedis pinæ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] terra
*[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

coque & pro grauioribus doloribus & membris fecanda
da ferua. Ne. Iulia dolori coque ferua, etiam
impone ex cortice radicum, ne corripiat sinus dolens
cadum accepere & cortice pulueri a conficeris. pro
bis ea, cor[illegible] radicem & ipsa cortica &
Ilmorem ex radice infra[illegible]em sumes & mixta
be[illegible] quidem, quod[illegible] de ea re tradit?
[illegible] & [illegible] de pariter[illegible] & [illegible]
aue[illegible] & [illegible] habet eadem[illegible]
[illegible] & [illegible] ad[illegible] & [illegible]
[illegible] & [illegible] dant[illegible] & [illegible]
[illegible] & [illegible] & [illegible]
[illegible] & [illegible] & [illegible]
[illegible] & [

raphaello

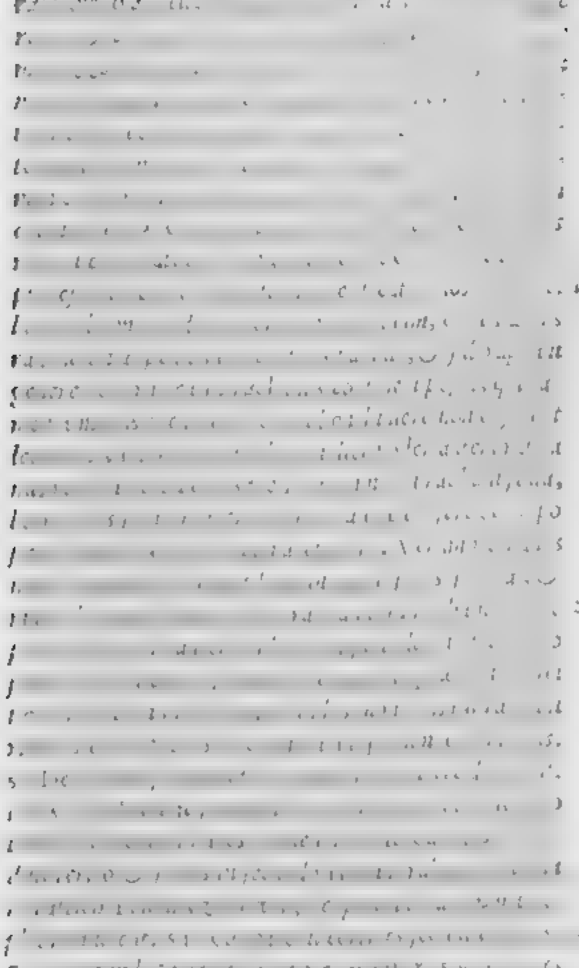

Te commitibus datos quæ te avultor. Sunt
unguen

uiquam. BRA. *De hoc sermone fier si in primis tibi ostendam Pandectarum iuris, Ulpiano fammouere errare impune quia Celsino fammouere non licet: et quam sæpe alia herba pennis pertexerit, quæ quidem apud Lucretium dam ... non credam experiri impune fandem esse uenerem, et matrimonia ... est ... uenire. Ad cæpares recentes non iam sed ... tes et optimi, erraria nascuntur, in agros et ... b. s sese et in rudera bus immundis ... ge incedant ut prosint in seminibus ... et ... eant semen ... et radicum cortices ... porteb ... Vrbicum ... tra, in quâ sententia nemo erat Celsus Africius, Papius et Mamarcus, quem ... probare uiderunt. Immo nos ex Apulei præscripto habemus manuales in multis locis nunc erraria uocant. Antiquatus etiam canis et pecus fale seruabatur, sed nunc et accerem ... de eo quæ ... tres medicipro comperto ... tredam reberandam ... et ... appetentiam facere credentes ... ne ... ferpyllum ... et ... am turbare ... et ... mare nouum ... quem ... ... quem ... ... maris ... sed non mirer ... et ... berando capite exhibens ... tamen ut Dioscorides parcitur obliquis capitis ... ratione uentriculi. Et ... paribus ... credant quoniam a Paulo Aegineta lib. 1. cap. 74 appetentiam facere dictum. et ... ne edi ex oleo et ... uel ex ... mel ... et nos ulmar. uerum, et ... appetentiam ... fert,*

fert,nõ tamen ob hoc,uerrie do cẽ ... quid est pro
eo tempore ratione condimenti. Alii ... componi
neretur Paulus,quẽ tamen omnium ... Valer
rariæ radicum cortices habere pa... fertam Iohannis Vrdaceli parua ... fauoli affinis breuis inodorus ... res uires in montanis habere ... ge,& ferua Hispani expres... Recentes qui Auicennam imitati sunt, ... cos ordine secundo expires ... lenus inquit, non fermentescere, ... cum cortice loqueus verè ... tantur,calidos & ... dit. Auicenna forte ... SE. Thuris cortices ... rer sed cortex, qui ... ris thus a mastis cortex, ... cortice dura est ... cotti,aterrimum thuris ... oblatum est, ... Atomus ... accretum ... BER. Thus ... lari uocabulo ... tis hoc ... tis accipere ... ceque ... recentes facere, ... ad ... Vide ... etiam ingredi, ex quare quatuor in officina tua ...

Thus

la substantia spoxnaiãe fabricis est, per conjugationem, uel

per

per motum, pollinem dicunt, ab hac arbore. Tamen quum
eadem uires habeat cum thure, tamen & ipsum resi-
nam habere, nihil pro certo affirmare ausim. Ita-
lico autem pi thuris [illegible]
re, ad quæ nobis [illegible]
distantes [illegible]
sum po[illegible]
ste [illegible]
mentum [illegible]
Ne[illegible]
medi[illegible]
tur. [illegible]
re uel impediet nos [illegible]
dicitur [illegible]
rabb appellatur, id est [illegible]
in primis, quod & Auicenna testatur [illegible]
tur, qui inter cortices numerat [illegible]
scorides de mace nullam [illegible]
ignorare uidetur primo etiam uero [illegible]
etat, nuncupatus ita appellatur a nobis [illegible]
barbaris, sertur, [illegible]
tusine in gel [illegible]
Marcellus caput de macere [illegible]
tant, & quia rem [illegible]
nit. Nobis autem proprium [illegible]
tur, quoniam a nullo [illegible]
Aegineta qui Dioscoridem [illegible]
état. Dioscorides autem [illegible]
arboris, nec ipse, nec Galenus, nec [illegible]
nius octauo capite libri duodecimi [illegible]
magnæ radices, nomine [illegible]

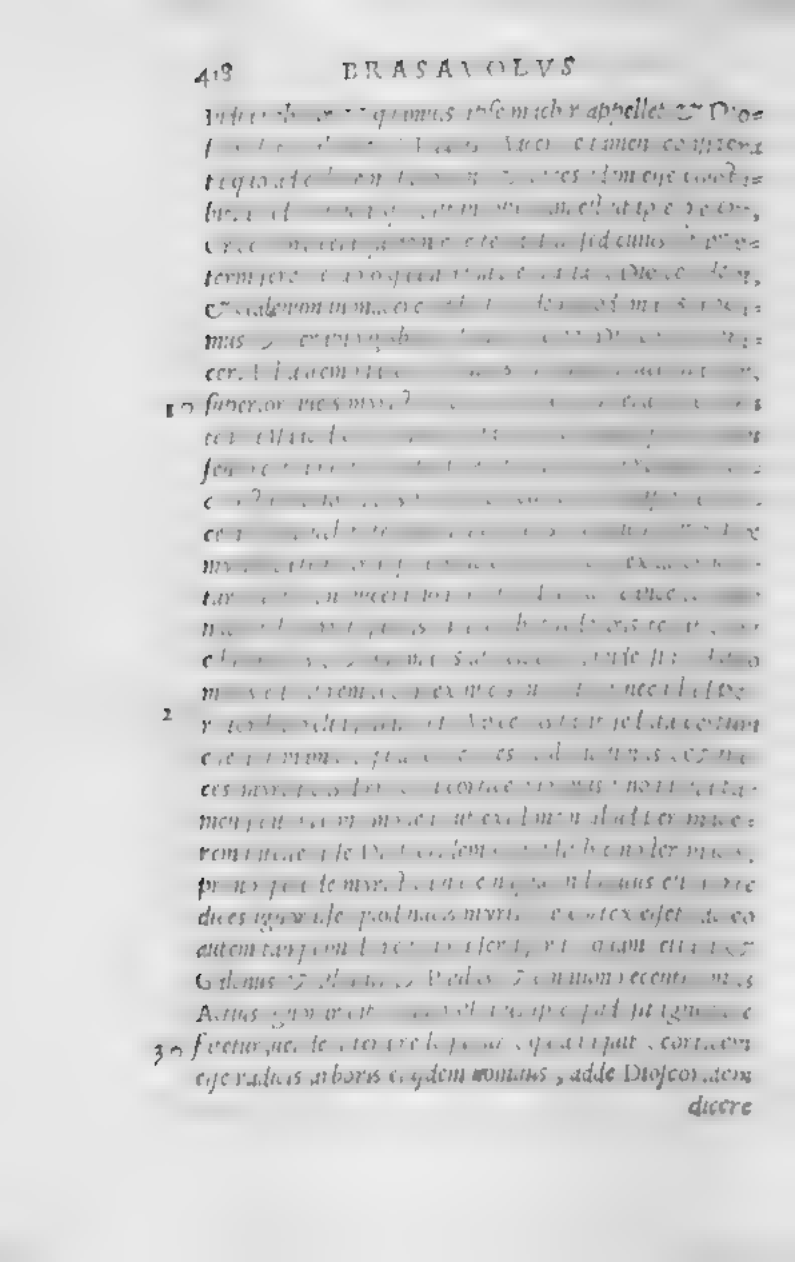

dicere esse corticem eradendum, & ramum mundum
mundo cortice, & præterea ramos teneros mundo
ungendos, & ita præparatos ramos
acerbo succo, & ita ramos ungendos, & præ-
terea ramos teneros, & ita præparatos ramos
deinde ramos ungendos, & præterea ramos
frangendos, & ramos teneros, & ramos
recentes, & ramos teneros, & ramos
secundo mundo cortice, & ramos teneros, & ramos
in præparatione ramorum teneros, & ramos
ejus in tertio loco debere, non esse videtur ra-
tionabile, & ramos, & ramos, & ramos
obrem ex his incertis ramos, & ramos
des, & ramos, & ramos
ejus, & ramos
rea, & ramos
& ramos
tem illam pertinere, & ramos, & ramos,
& quam, & ramos, & ramos
manifeste perfringere, & ramos, & ramos
dunt, quæ calida, & ramos, & ramos
bendum, si quis res calidas, & ramos
quida applicare, & ramos, & ramos
intenso calore, & ramos, & ramos
dum experiatur præterea, & ramos, & ramos
tertio, & ramos, & ramos
corum macer, & ramos, & ramos
ignorarint, & quamvis, & ramos, & ramos
cis mojcatæ corticem dicat, & ramos, & ramos
aliorum sententia loquuntur, quam ita aperta hoc sen-

tire uidentur unde nos maxim nostrum, extremum mu-
eis myrrhæ cortices dedimus, & quid dubitat, ver-
ig terras est, & calamum accipiam in secundo ordine uide-
cas, sed non in his montibus nobilem, sed Veteres
emere oportet, & [illegible] Veteres
nettis [illegible]
me, [illegible]
fumum [illegible]
quo eadem est ren[illegible]
mine tantum uterer [illegible]
xruat, [illegible]
profectus est [illegible]
quescere [illegible]
dubitare, quia uobis [illegible]
lorem negarunt. Verbenam herbas [illegible]
quemar ET A. Non abre [illegible]
apud [illegible]
terim barbarie [illegible]
tem [illegible] tamen [illegible]
aliquis prouidebit.

DE LIGNIS, QVORVM APVD PHARMACOPOLAS VSVS EST.

SP. Nescio an hoc potius sit uelperascere, quàm meridiare, quippe sol uix tam exit. ET A. Vesperascere dicitur uesper, uhoc uerbò uelperi dormire significaret. Quæ igitur in tabella sunt proximis. ST. Li-
3 - qua sequantur, inter quæ primum locum aloes lignum occupat. BRA. Quidam ignari aloes huius arboris liquo-

rem

rem esse putarunt, quam aloes herbæ potus liquor sit, quam arboris, ut suo loco ostendimus. De hoc ligno nusquam a Galeno quod viderim mentio fit, a Dioscoride ex Paulo aginochen legimus appellato. Serapio Galenum adducit de hoc ligno loquentem, quem non ita certo nobis nunquam vidimus. Itaque in quibus libris Galeni adscriptum adducat, ea nos nuncupata nec vidimus nec experimentatio nulla de his ligni speciebus Galeni fuit. Nec optima fuisse vocat, & oleum ex eo factum fundi cum gummi nostro, delaudat magis quam & coronæ idoneum esse ad unguenta, & de his loquens præclare quos indices terra parit perpetuo hæc inserunt fœcundata, centum ulcera quæ vetustate inveterata, etiam caro jecoris foras fluens, & vasa sedi affecta mescentes & impuberem retinentes, pudenda in lotio quæ & acutum conferunt, quæ vero apyrexiato fuit flamma in cinerem verterit, & in perpetuo odore odoratum suum spargis hoc autem puto cum in cinerem non sunt redacta, ut reddantur, etiam ejecta, videspitimus Dux Augustæ consulto, ut de aquo mare fatua ferbaturæ [illegible] fule humus arboris ortus [illegible] Paraetonio, rem edros apud alios vanum fuisse [illegible] Dioscoridi Paradoxo idem sentit. Serapio ex Jesu Sirach bene, quod quantum vere [illegible] ita [illegible] maligno ostendit nam plures [illegible] Lusitani, & ingentes [illegible] gentes utarum [illegible] cum bono [illegible] teo non nutrimus [illegible] nos [illegible] Sum [illegible] a nobis datur [illegible] tum plurimi authores, & probatum exstimat ut vetus [illegible]

appellarunt

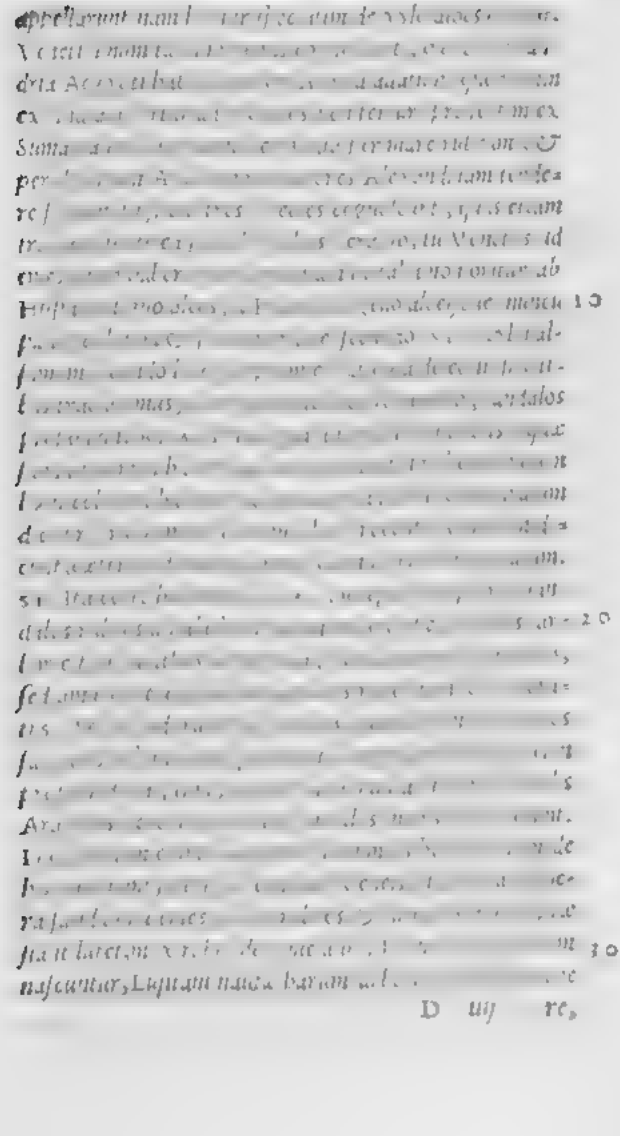

re ... Calchut quod eſt totus In-
d ... tera etiam Cubica et
t ... nullam antiqua pe ...
... Vocales ... Vocalis inuenta ſint,
a ... es de vocalis nuſquam rec ...
r ... inuenerunt Conſtat autem
t ... de ... ſe conſtare, et in ſe in
c ... conuentio re-
c ... ſe ...
... ſe ... ſe ... co
... ... ues, et ... ues ... uocalium
... ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ...
... ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ...
... ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ...
d ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ...
... ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ...
... ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ... ſe ...
...

Ptolomeus Pontus, Asia & cæteri cosmographi eas partes tenuerunt, in quibus nata est. Nunc enim terræ Lusitanos in nouas nauigationes, ac recentes emptiones nouas nuper repertas, tum inuitat ex ratione quæ ostenditur ex vocabulo, tum obsequio, quæ ab equis ad pastum dicuntur, & ab aliis animalibus similem vocabulorum habentibus vsum, nuncupantes ibi aues quibus fructus deuorant, priusquam decocto utantur, quæ Brasilienses ipsi 10 gerunt in Italiam portarunt. quod deinde per totam Italiam factum est. Fructus cum quo scribit, decoquere & docti nunc Lauretius Corvinus, noster amicus, ornatum ardentibus gemmis, Nauarcho Lusitano, Nauarchi Lusitani laudatio præcedat, ac recentes, & nuper ex Indis delatas laudatio præcedat, ac recentes, & nuper ex Indis delatas 20 res, & ante ab nullis cognitas, portentosa, & cum ceteris, quæ ab eo profecta, & per eum nobis innotuerunt, quam primum decoquere, & per eum nobis innotuerunt, quam primum decoquere, & per eum nobis innotuerunt, quam primum decoquere

ipſum. Ita non ſolum tumentes multi Genium miſe
re lubricus [illegible] meruerunt. Verum
genus conſumere vere ſuum [illegible]
pate [illegible] quam ad [illegible]
ne ſemper [illegible] hoc nul
lum ex [illegible] habere [illegible]
beri [illegible] pe
hebeat [illegible] ſtrarent [illegible] ſes cõ
ſtituere [illegible] hoc [illegible] ſelim pro [illegible]
de cauſam [illegible] ergo
altal [illegible] ſus [illegible]
impoſſibile [illegible] ſtabo [illegible] ſolo nomi
quod [illegible] At nata non mo
do [illegible] ſed ſolis occaſum
ſub [illegible] ſola terre
ambra [illegible] ab incepto opere
[illegible] commodum, q̃ un
co [illegible] fatoes ſert, qui mel labore occa
[illegible] ſtatuerunt ſi quod ex monte perfere u
dos [illegible] ad hoc prae
ſtat [illegible] membra, et
[illegible] hoc [illegible] pra
ſtat, [illegible] quo [illegible]
[illegible] ſtares ob
[illegible] ſi
[illegible] libere per
[illegible] un bens
placere domus [illegible] non decet [illegible] ſtas cata
rice,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

rum, qui a trium annorum puer in coelum euolauerit. SER. Hi reuersus tam ut excederet limus euaserat, & nunc inter optimos terrarum reges meritos computaretur. BRA. Multis laboribus me iuuaueram ut iuuenem cum morte mulcissimo quingentesimo vigesimo octauo comutassem, sed nullus contra impetum potest eo anno per totam Italiam pestilens morbus euadere. SER. Tu quot annorum es? BRA. Nec triginta omnes quattuor annos impleui: Nam in lucem prodij anno quingentesimo anno a Christi ortu, decimo exacto. SER. Hac hora sexta noctis cum dimidia ad te ad Antonium tendam. SER. Quam infans ejecte ne pereuter meo uentre portabam. Nam mihi fuma malam hariolatus erat cum excedet primo patre tuo: dic autem dotem habere adhuc uxorem? BRA. Multi tam aguntur anni quam Italiam exhaustam reuisas tum & laudem principum Pierorum de Roberto fuisse dixerant, multos natos mihi peperi. Reliquum, Hercules, Hic pompa erat, cum leone triumphante Ioan & Hyppolitum, & pueros duos etiam Lucretiam, Lucretiam, Bernardum Lucretium, & alteram Laurum, quos omnes dixerant. SER. Video te amicum esse. BRA. Ego immunis esse compulsus, & amplexatus sum, & excellentissimos Principes Principes, & amicos. SER. Hora dormiendi est, ut mihi videor, & ubique coelum obscuratur. BRA. Ut non sit nox & hac nocte dormire cupiam. Jo Baptistam Capellam, ut antiquorum philosophorum tonos contemplor.

DE

DE LIQVIDIS SVCCIS, ET LIQVORIBVS quorum in pharmacopolarum officinis vsus est.

HER. Hora iã est de somno surgere: ut cœpti laborẽ perficiamus. Heus surgite. SYL. Quoniam heri tempestatis accubuisti, ab re non fuit & hoc mane tempestiuus surgere. Te præparabo ad sapidos succos, & saporos parandos. Succo bletæ in primis, & violarum indigemus. BRA. De bleta in herbis, de violis in floribus dixeritum est. SYL. Dixeris quidem, sed etiam succo ab intybi indigemus fœniculi, solatri, semperuiuæ, ebuli, viridis, celidoniæ, rutæ, eupatorii, corticum mediorum iambucis hos Galli escorce da myler, da sureau uocant quos in herbis expressimus. BRA. Para certe: ideo non est opus iterum repetere. SYL. Balsamus succus granatorum malorum, citriorum sequuntur. Succus lactucæ, cucumis, meconis ab Hispanis, quatuor Germanis mohnsafft. De his etiam in sucubis, & de succis in floribus sortitorem habuimus. Sparso balsamo succos colligere oportet, reliquos per balsamum, liquorem ipsum, & opes famium intelligere. SYL. Itaque sit. Succus absinthij ac oleũ sequantur. BRA. Succo in herbis de rosariũ succo in floribus factum est. Tamen oleum ex immaturis olivis, & maturis habere oportet. Ex immaturis autem primæ expressionis oleum, & ex integris olivis, secundum expressionum, à Gallis huile ab Hispanis azeite, à Germanis oel, à Polonis olej, oleum appellatur. SYL. Vinum etiam in officinis habere oportet. BRA. Immo in cellis vinarijs potius. De vino seorsum uno libello illustrissimo Alphonso Duci Ferrariæ dicato, ubertim scripsimus. Vbi sapidiora apud antiquos vina, & quot species haberent,

&

& quibus ætatibus bibenda, & quomodo & quãdo degenerent & de cæmatosi, & tenuitate sanguinis, deq; medicatis, & cæm. [illegible] Cerarte in libris, ex quo quæ iuuat & quæ obesse queant cognoscat lector. Nunc enim tempus non est [illegible] præsertim in tua officina Cretam breuiter [illegible] quod Macer in Theriacam commendat, ipse dicat: alij monomoschum dicunt [illegible] ut nos, a Germanis [illegible] Nec a
cet [illegible] De [illegible] psimas in [illegible] [illegible] bas [illegible] acerrimæ [illegible] pere [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] Thaya [illegible] quæ [illegible] nummata [illegible] Thebaica ombasia nuncupatur, ex una Thaya [illegible] nunca [illegible] bicherij docet. Tu ex hac nostra [illegible] & [illegible] Cerarte in libris. Nam iamdudum [illegible] quæ iuuat & quæ obesse queant [illegible] Dioscorides docet. A [illegible] Germanis & Polonis [illegible] Modo & reparabo, quã Cerarte in libris. Metallurgia [illegible] Metalla genera ex locis affinitate fecere authores potissimum, & pretiosissimum Attalica [illegible] præsertim quod Hybla urbe Siciliæ loci nomen appellatur, ex thymi abundantia. In Creta apud Carnanum montem huius generis nascatur,

quod

quod muſcæ nõ attingunt ideo pro medicamentis el gãt.
no i dei nt tamen qui sic dam ceteris præterant ut Var
ro,aa ne'anicam ex thymi flovib is pot ſanum fi in
Sic ſi cucro aacima thym cepa,labet r os ad ſov=
*bleo meue ſ ſ ſ

cant. secundum Galenum in secundo ordine calida est & sicca, tamen aliquo tractu ad in secundo ordine, nel in tertio: uera prosecto in tertio calida, & sicca esse uidetur. Tu alia proponens. S. Non sum ab re facturus quibus in locis, & hora adnue operemur. Nos condensatos succos, concretos q; pueres ante prandium colligere poterimus. B. A. Vt libet.

DE SVCCIS PRAEDENSIS, ET CONCRETIS liquoritiæ, quorum in officinis usus est.

S. Inter prædenses succos liquoritiæ expressum ab ream duct[illegible] ipsius arbuscula, sequentes sit, ita constat, mamma secundum [illegible]. Nam succus cum coctus, tum expressus, ad usum, cum ad docendum ante accedit. Deinde [illegible] nouerit quam ille succus [illegible] ordine [illegible]. Tamen [illegible] succus [illegible] adeo [illegible] excellit [illegible] specialiter est [illegible] quæ [illegible] quæ [illegible] colligi. Neapolitani succi occupant locum negotiationis ac [illegible] succus, non descendit ad rectum, uerum deiecit ad rectum, cernit deiecit ad rectum [illegible] clauso [illegible] nec [illegible] Reges gaudeq; permittere ut colligerentur. Hoc nobis retulit illustrissima & sanctissima Isabella Neapolis Regina, illustrissimi Ferderici Regis Neapolitani uxoris, quæ [illegible] Ferrariæ obijt. Dum illam in grauescenti ætate, & febre acutissima

tissima laboratum e ra[illegible] nam inter [illegible]
res collocandi [illegible]
in calabro, [illegible]
simum est, & [illegible]
na de, ita papyri [illegible]
excellent, tantum [illegible]
coniugato, & [illegible]
mus primo [illegible]
prz arborum cacumen, [illegible]
cant. Etiam ge[illegible]
quod manna [illegible]
ſi cadens [illegible]
tia generis [illegible]
na ſequa [illegible]
ſunt, ubicunque, [illegible]
tur. Quam autem [illegible]
bus placeat [illegible]
tot hominum [illegible]
de aut laudes [illegible]
pterea alicam [illegible]
ma, quæ, [illegible]
mur, cuius [illegible]
poſſunt, [illegible]
gratia [illegible]
in qua [illegible]
eſt, & [illegible]
eſſet mensura [illegible]
talibus [illegible]
Ventijs magnæ [illegible]
bram mutuam [illegible]
ri ſeuerim. An uero [illegible]

res,

res ſuper aquis caſtel. . . . . habere vitet ſi calat
ſi, pra tamen . . . . . de terra rosa
loqui demon . . . . . emaragdos . . . . . pilosas ut
excitet, ... pra terras . . . . .
dit Abdalla . . . . . rubrum habes duo capita facere al-
terum de terra alterum de terra rubea deferentes te-
rentabra vel cum cyde exilia calentia, qua humectandes,
& supra terram regulatur, & granis ſuis cum his
effectur unde terra rubea cum hac mattra rubea quae
ex Oriente afferuntur cum ſint illius partis & meridionali bus alterum cum marte portatur nec mel liquidum praeter illud albens grandem habet emaragdum Arabum pure terentabrum, mattra rubea ſunt, ſed terra rubea cum his mattris contejacta emaragdos tantum in pure nec de nocte nocturnis Nec tenuis à Nilo . . . . . exſtent, cum mattra . . . . . terra rubea cum his mattris contejacta emaragdos, & hoc eſt . . . . . de terra . . . . . & mattra rubea, & terra . . . . . bilis eſt . . . . . Arabum terentabrum . . . . . hoc vero . . . . . de terra . . . . . ſuper . . . . . de terra . . . . . mattra . . . . . liquidum . . . . . terra . . . . . ſuper . . . . . ſumantur . . . . . reſolvi, & terra . . . . . de terra

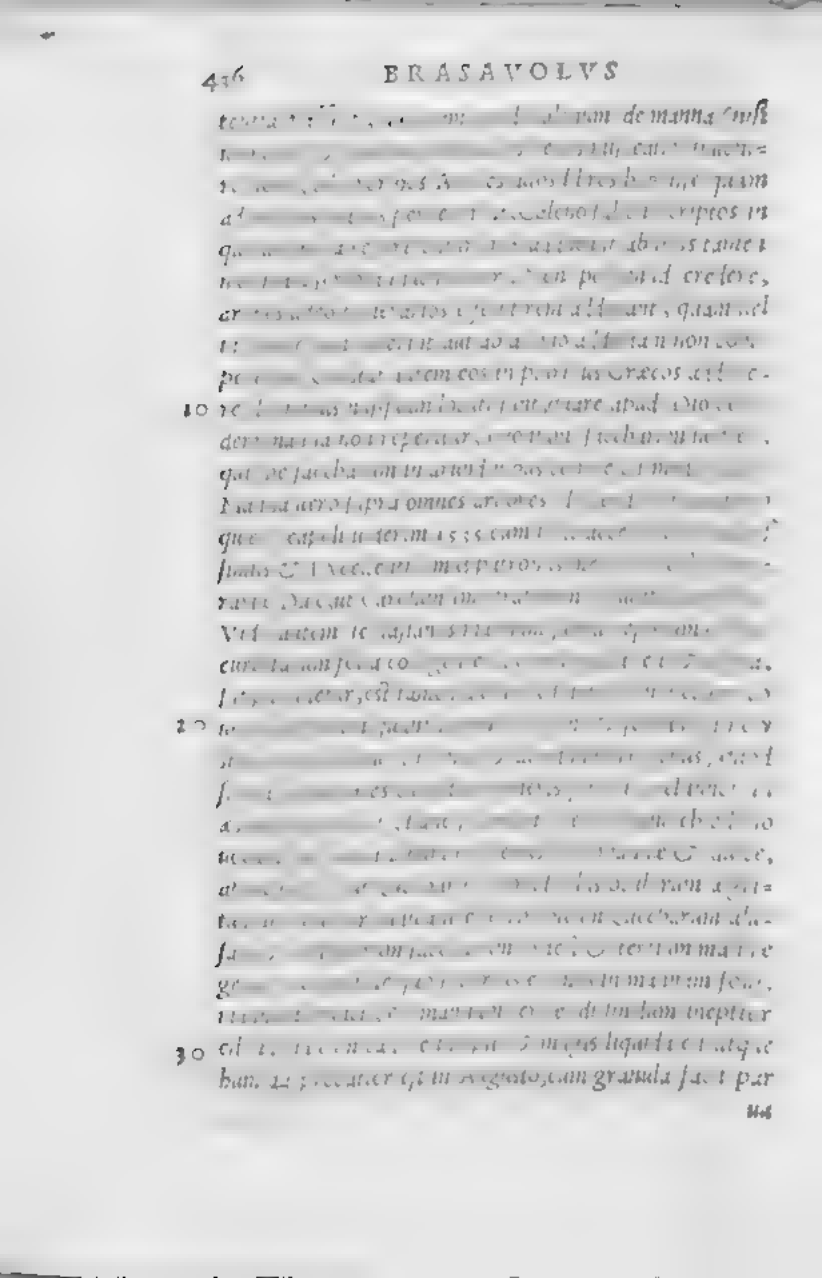

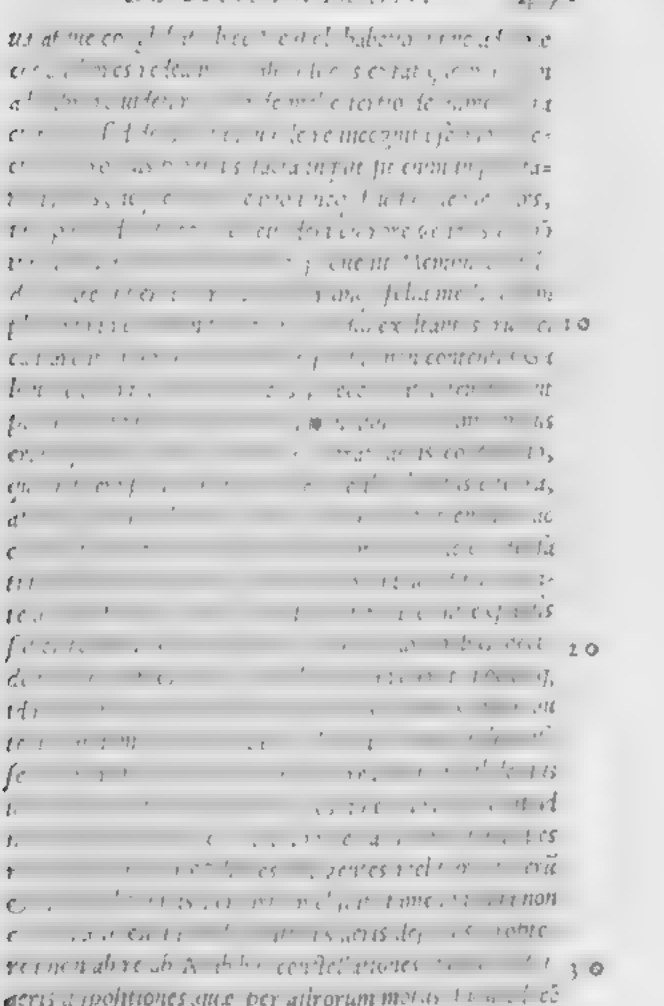

aeris appositiones, quæ per afirorum motus [illegible]

Trat
me
te
b
t
d
V
d
b
m
c
t
g
g
m
f
v
c
t
f
p
c
f
f
f

...dixiſſi.

...ſed

ſed eius calidior eſt fere temperata. Vide Auicen. apud Se-
rapionem meſuuee. Galenum in primo de ſimplicibus
Dioſcoridis quæ ſunt ſecundum genera. Plinium libro
uicesimo quinto. Theophraſtum libro ſexto. Auicen.
ſecundo. Serapionem meſuuee. Galenum in primo de
*ſimplicibus. Dioſcoridem libro primo

[illegible] de vel ecouere
[illegible] ecouere [illegible] ecouere [illegible] ma
[illegible] [illegible] [illegible] [

multis

Galenus

Galenus saccharum non cognouit ARA. Non sed tantũ
Leguidas celebrauit, sed ante eum alem tempore
[illegible] Strabat, o tenuit se ignoras
se [illegible], [illegible] sed de esse [illegible],
uel de ipsis cannis [illegible] sed [illegible] reperi
dis in cannis concretum. Arbit [illegible] Gale
nus apore hoc [illegible], [illegible] ARA [illegible] erari non
possum, multo certe [illegible] ex
pressisse & saccharum [illegible] sed certe ca
lamos, ignorauit, [illegible] 10
uel [illegible] ARA. Marcellus Nar
bonensis cannam, & [illegible] barbaram cannã in hunc
modum dicentia:

Dulcia non magnis nascuntur arbore cuncta mundo,
Nascitur ingenuas per tua rura calor.
Dona, quibus nequeant, accolæ certare Sabæi.

Sed uti autem Saxonem ante eum tempora exti sse,
quatuor [illegible] Saxonem [illegible] imperium
[illegible] apostrophat incarnationem u
xti tempore Marci Antonii Imperatoris & tempore A- 20
driani, [illegible] gratum Iberia [illegible],
mere primo libro [illegible] de [illegible]
[illegible], [illegible] parum sed meminisse
videamur. [illegible] Pagi [illegible] tempore Neruæ
Imperatoris [illegible] uel parum
tamen [illegible] meminisse dicens:

Ignoscite, [illegible]
Vbi Hermus [illegible], aptaq; dant [illegible],
Phryx [illegible] 30
Phœnice [illegible] ARA. Alia etiam altam Nam

Strabo

*Strabo in lib. 4. non ſolùm ex Cimbrorum ſententia, ſed ex ratione hoc exiſtimat. Nam ſi dulcedo ex ſuccis herbarum, quos ſanguis ſubtilior reddit, ſanguinem ipſum dulcem reddit: ſi

Melanthe eſt fuch
ve
fo
ac
ſpecies diſtribuimus.
Ac
Ir
Acria, ſpiri
Acrem
Hinc Dio-
fc
ſe
ſ
h
m
a
p
t
t
m
n
e
d
c
g
f
t
n
re

re,& reperiemus. Tamen ad dictum nostrum ea etiam
ex pau[illegible] ...ntur, quæ ...res meminasse in
gitur ...ea ...ebo ...ea ...ea ...ebi ...e
fira ...ea ...ea ...Nam ...ea, ...ea ...pon
te ...ea ...ea ...ea ...ea, ...ea ...ea ...ea
fe ...ea ...ea ...ea ...ea, ...ea ...ea terro
ea ...ea ...ea ...ea fœmina eam fœda
est ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea,
tamen ...ea ...ea, ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea
20 mo ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea, ...ea ...ea
in ...ea ...ea ...ea ...ea. De ...ea ...ea ...ea ...ea
d ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea
to ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea ...ea

tia habet, tamen magis ad nigrum. Auicenna hoc ignorans se demonstrat, quum ait, Ladanum est quod pendet de barba hircina, quod attritum, redolet, considerantis & examinantis est, ladanum esse barba hircina dicere, quod falsum est. Nam ladanum Auicennæ de lanugine, & pilis, & vellere malas interpres sic uocauit, hircinos, & pro hoc facinum intelligit, posse dari caprarum de tonsilibus abactis distinctum, ac priuatim barbarum, quum tamen hypothesis sit, & in corpore habeatur, ut ex sequente apparet in eo pro quo barba hircina pertractat. Sed quod grauius est, bonum esse iudicat, adeo ut ex omnia ferant optatis & ex hara ladanum peritissimos autem testimonio, præcipue hæc significant, se auctoritate accepit, & ipsi pendentem ladanum pro quam eum nunc uocant, ex barba fuisse putant ones, & capræ tondant, pectes comedentes, hircos pectinatos uulgus barbatos, & ipse conijcerem adesse, quæ naturaliter ouans, & lentis pectis se putat adhærentem, ut ut cum detractus hæc pectis putatur, & ita ex barba lanas reponatur. Alter modus faciendi ladanum est, ut in Cretensibus ubi sunt sylux, pungant quod ibi habetur, deprimatur, & in partes diuidatur, quod ladanum appellatur, sua & hic fuit ex laden, uel ledon nuncupatur. Vnde & in Lucensibus montibus & senensibus pectinatur hæc bus. Ladanum uero non sit in propinquo, pauci quam in Cypro. Veteres pro ladano pendente, ut dicebat, qui ante ladanum ignorantes tamen, & ipsi ultimam non habere colorem fabricidem, quem illi exprimentes tribuit, nec flatum tactu mouere, sicco aut alterare rem,

[illegible] quamus & uerum lada-
[illegible] Dei tantum, non solum
[illegible] & cohortandum, uerum
[illegible] Nicolaus Leoniceus
[illegible] nomine
[illegible] ut exonerati
[illegible] certamus cer
[illegible] uersus. Cu
[illegible] uocat en-
[illegible] tiam
[illegible] Vt
[illegible] quas-
[illegible] hypo-
[illegible] ueniendi potius ceteris, ut
quæ uerisimilia ad ueritatem proxima sunt, ita
quæ falsa, quam falsis ueris similia. Frigi-
dus [illegible] potius uerisimilia
[illegible] quantita-
[illegible] mucronem acuendo
[illegible] cum hypocrismate
[illegible] ut hypothidem uocant.
[illegible] Res est, quam potius la-
[illegible] fames est, quæ per uias
[illegible] uere, ut [illegible] cum uere,
[illegible] cum [illegible] ut
[illegible] quam
[illegible] ut
[illegible] Sodas exprimendi a Dioscoride

quarto

quarto libro docet: Theophrastus author est eius uim
usque ad diem [illegible]
uertunt[illegible]
quod diutius [illegible]
animam extinguat [illegible]
sionem [illegible]
ficus [illegible]
ut pu[illegible]
efficacissimum [illegible]
obolus [illegible]
quemadmodum [illegible]
tur & etiam [illegible]
uulgo ut [illegible]
in mulieribus [illegible]
quomodo pulchri [illegible]
fis cutaneis, [illegible]
bere [illegible]
& cutaneis [illegible]
legas & omnes alias partes. cane dum cutaneis acce- 2
pis, nequando [illegible]
modo tandiu [illegible]
mereris [illegible]
tur, oculos [illegible]
ocadrum dolore, in maximo differimus, si tamen contu
lit postea [illegible]
Ita casu [illegible]
undatam [illegible]
mum clarissimum ut Dioscorides [illegible]
lore hominem [illegible]
simum est adulterato [illegible]
expressi, tum quam albus [illegible]

optima

optima fit, vt celeri ebrietas mouet, & cani & ferat ut arsenici. Cicuta Venenum album cor- Iacchi. Quæ vis est Nonne necessarij pharma- dicet ... ...

tell pessima quem do adulterem: & adulterum cognoſ-
ſcatis, Deprecabile accenſer, cum vxoris ex-
exhibita aperatur ſ[illegible] de adulterio cele
berrimo [illegible]
aperocaſ[illegible]
etiam [illegible]
ſimplex [illegible]
Peſſue[illegible]
damnata [illegible]
demandat [illegible] c. 13
rentadu[illegible]
cognouere [illegible]
[illegible]
ſponſus [illegible]
cognoſcis [illegible]
haberi [illegible]
leuat [illegible]
cum [illegible]
tus pomi[illegible] 20
cer hoc [illegible]
aperi[illegible]
aſſiduo [illegible]
[illegible]
[illegible]
pe[illegible]
[illegible]
dat[illegible]
reſ[illegible] 30
teuigant, non ſer tutores ſ[illegible]

in libro de Uberta ad Pisonem auctorem Andromachi
extat, & est de pueris tractat, qui uno modo jun-
pracrudant, alio autem, oppositum. Et præferent me-
de ac excoquunt, adstringentes per exteriora ulcera fu-
per ulcera ulcerum cornes adstringere & humo-
res cohibere, non autem bene exiccare, si nuero per
os sumatur talis medicamentum quod aperiendi et di-
luendi materiem vehementer habeat, aperiet quod
est sub eum per alios modos, propterea non aperiet.
Magis & verisimile est ulcera aperire scripsimus e-
quæ per os sumpta uel cruenta per exteriora ulcera ap-
plicata claudit, & præsertim ea quæ sordent ulcera et
Actius licet uerum hanc rem philosophicis rationibus
faciles moveamus. nunc satis est nobis certum esse ad am-
bra esse ad id munitionem aperiendi. Sed certe ut-
dosa, & decocta ulcera aperiat. Deinde hordeum exic
cat & adstringit, & subducit cum aqua decoctum ad-
le tum et quæ ex eis parantur polenta, per multis ob
ſhabet sua. Lenticulas sed & lactucam ulcera non aper-
ut tamen dicemus aperire, exiccare neq; plura-
mis ex eis tamen aperiri. Facere videt et fucanum
ex lupino. Ut modo dictum est, quæ per computa-
dum et cum aceto et vino austero cognitu. n n a.
Lanugo te nero animal hoc ac centrem hanc holle-
lium ovum, testiculi habent, hanc ego ego eandem,
capsulas ovarias & Graeci vocant, quomodo adhio
aliqua ex parte ut ovum, ovum parte sit.
ab ovum hoc parte capsulas ovarias proue
cat non quidem, quæ ovum ex ovarium meum
me ovi fat ovum ovum ovum cogit,
unus ut unus faciendum, ovum ovum cuntion.

In

In omnibus ad hæmorroidas prouentis ex usu aloe excitantur, tamen ex aliorum medicamentorum usu non excitantur, nisi raro: liquet igitur hæc præsentaneum auxilium in fœce experiatur, potissimum si ad eas prouentus fit, breui an hoc uerum sit per eum cui ita prouenias non fit, longo usu indigebit. Sequetur ex hæmorroidis quæ excitantur, quoniam ex alio medicamento eædem hæmorroides educente non excitantur. Vt quamquam exiccet, & adstringat, galeno sexto de facultatibus medicamentorum facultatibus tenue id extenuans non eodem fact, quippe in uulneribus hoc efficere doceat. Adde quod exturgat aperiatque, & exturgare & exuacuare idem sunt. Quod autem [illegible] animal dicamus [illegible] partium earum ortus [illegible] ad [illegible] et [illegible] ad [illegible] et [illegible] dicamus [illegible] fidibus [illegible] ad [illegible] ad hoc ut [illegible] de his accedit qualitatibus [illegible] quam tenuium [illegible] de his ex pulueribus etiam mane, eos id efficere. Verum in præsentia non tam animo concentus in medium proferendi est, cum alterius nobis tractatus locus de hac re loquendi tum aucturi tum per tractationem hæc esse adhuc [illegible] Meminerim reprehendit dicentem [illegible] esse abscedendam [illegible] Ac ipse in pituitosis [illegible] dam [illegible] est, quæ in hoc [illegible] NIHIL AD MESUEN. Nihil ad Mesuen certe dicta est, si ipsemet Mesue Mastix in seipso experiatur, id persentiet, quod

in hæ

in hu[illegible] profectò hyeme accedit aloen fauentj, per inte-
grati[illegible]. Nec unquam ma-
lè ratio[illegible] neutres hye-
mes, vere[illegible] hyeme,
quam [illegible] hyeme[illegible] eius ratio
per ma[illegible] nostra
hæc q[illegible] uisitam, cu-
ius ca[illegible] Secretorum, & commu-
nia e[illegible] dum, & aliquò
30 *eff[illegible] certum [illegible] incertam & in-*
cognitam [illegible] conijcere pos-
se tamen [illegible] intrinsecas
partes: [illegible] ne, quæ facis eſt uiã
olendi. Se Aloe [illegible] ordius calida
uel in primo [illegible] tertio loco. Auerrois
in secundo [illegible] aloen uzara aloa no-
cator. s[illegible] Aloe [illegible] Optarim &
hoc nomen [illegible] quoniam plus
malè [illegible] prolixè pla-
20 *ribus [illegible] Sanamona non*
cupatur, [illegible] herbam, &
succum [illegible] dicto [illegible] Ve-
netus [illegible] Vna ac-
tem[illegible] cuius
alteri[illegible] Aloe [illegible] cum
derer[illegible] tes [illegible] obtinuerit, le-
30 *ctis [illegible] Aloe [illegible] ordius calida*
cidum c[illegible] fo[illegible] ponere, tacem. Galenus co[illegible]
[illegible]ctem-

zibere

zibere (de quo pluribus Dioscorides meminit) ut uen
tricu[illegible] [illegible]ne, nec bis [illegible]. Exca
mon. Habet [illegible] eam uim ut pectoris, communi
modo in omnibus modis, & potissimum in diuturnissimo in
dulenum uomitu. Item decoctum eorum, aut succus, cures
dysenteria inueteratum, [illegible]. Item [illegible]lum letur,
quo id occumbit. Verba huius uersiculi, [illegible] eam uere
fecit hoc sane quo ad nos attinet de hoc lubi uerba facere
me debet. Iam est tribus abhinc, quotidie frequen-
10 *tium exhiberi cibum. Vulgus autem perquirere potest,*
quonam modo ab hoc negotio desistam. Putabant enim
dysenteria occubuisse eos omnes, deuenerunt, ne pro
dolum meum communis fortis ac, plurimi mutuum mercis
cendi causam ostendit, communi eadem. Eos me fudum ni
mia fiducia abduxerant. Vbicunque homines sunt, ibi
lites. Pelion ut celsum est, Ossam ordinetur
tio sed caldam urente. Ossam in summa parte emissem
orduris. Vere [illegible]. Proinde cum plur
mae pelle uendere uere uenenum, ut ne certas
20 *sum quorum non comes uere uenenum humanum*
extumatur. Facit extrinsecus quidem urget, sed
intrinsecus nerui tres. Immo etiam uere uenenum
mentibus montibus per uinum bonum, imaui ne bi
pharmacopole, id uerum medicamentum. Sunt qui ex lau
stro, & qui ex herba quae capit Iuam inuentum esta
cuant. Habet eam herbam uel [illegible] ex qua ex
rium extorquent, hac tamen uere Iycia non
sunt plurimi [illegible]. Habebam Ieum
ex pyracantha [illegible]. Vere dolorem, quia
19 *in Lycia periculum absoluit. Nam Venetus est Hie*
rusalem petens ex Cappadocia, & Lycia habere nihil me

pediet

pediet quamuis, & in alijs locis nascatur. Hoc modo fit, ari-
cula lycium nominata, accepta, & rad cibus, ac ra-
mis sumptis & pluribus diebus in aqua macerat is, coquãt
ter semel, iterumq; exempto, donec mollis crassitu-
do patiatur, tunc ipsam seruare oportet, & florem innatan-
tem, & reliquam etiam cremorem, quem particulatim
ad diuersa valent. mitto, & semen exprime, & succum
in sole ponat, postea seruato. Nihil etiã impediet in his mon-
tanis lycium inuenire. Vides illam arborem aculeatam,
quæ ramos habet trium cubitorum, & maiores, ac in no- 10
uellis folia habentem, buxo similia, & fructum pyre-
is grandibus. VIDEO. BVRG. Cuiusmodi an amaridentus
fructus? Omnino amaridentus. BVRG. Ecquis etiam est
& dentifricium, & odoris pauxillum continens habet. Excauata
dentes corrodere. VIDEO. Adeo malum nox est, & ob iqua
ratam, tunc ab quo magis fere bene cuenit pectus. Lau-
xanthi tetrum. VIDEO. Lycium hoc est, sed quæ fa-
cit nomen ipsum ostendit nam pyxacantha appellatur, ex
hoc nere & propter hanc proprietatem, & prohibens
seruari & bene alijs rebus pacatum atte. Quarum 20
per uncinatas pyxacantha tollit, ne non eos ciam
blandi mos ad eos. Hercule Hesiodi pergracem. VIDEO.
Nomine & ex hoc lycium fuisse. BVRG. Ut quidam in
India, ut Dioscorides tradit. VIDEO. Quæ absconsa est lon-
ge ab his. BVRG. Multi eam esse putarunt, sed omnes ridi-
culi sunt. appendamus est enim genus fructus pyre-
rei habes tricuspidales aut eo etiam amplores, protu-
nus ab radice multos, crassiores q; rubo cortex abjecto ins
cruentus, propterea a nostris sanguinus dicitur, quo reli-
giosi calos parant, in quorum locum rasura in modu 30
umbellæ arte collecta sunt, hoc ad aspergenda templa, &
homines

hominesbo se[illegible] Vane ego ſilueſtrem
rha[illegible] quo[illegible] ſ[illegible]
lib[illegible] ſ[illegible] tam
tum b[illegible] Nos eo[illegible] co[illegible] ſ[illegible]
*co[illegible] ſ[illegible] ſ[illegible] ſ

tam ſideritis ſpeciem, & eaſdem proprietates illi attri-
buit, quas ſideritis Dioſcoridis clarè quas erat, ut nullus ſit
tam cæcus, qui non videat, & valeamus ad hæc ſe avo-
care recipiens, quæ ab huo de ſideritide dicuntur, ut con-
cretum ſanguis draconis Serapionis non eſt noſtrum, quo utimur.
ſed ſecundum ſpeciem ſideritis Dioſcoridis, cujus ſuccus
uterque ſanat, & adſtringit, qui vulnus ſuperobducit, purat,
& generationes eſcharum ſuperducit, quæ vulnus noſtri ad
bones, & ejus ſuperficiem ſanandum ſuccurrunt. Recentes 10
autem de ſanguine draconis ſideritis Serapionis
& ſideritis Dioſcoridis tractatus, ſi ſanguis dra-
gonis tractatus, quem nos habemus
magis errore tamen eſſe videntur, ſi verum eſt,
dentes placuit non eſſe, ſed ſideritis ſecundum
tri. licem apud nos ſecundum ſententiam eſt
in rotulis encaustis, pallescentibus, & 20
terra bitumen
ſil ſylla maceratis, ſuccum, ſanguinem
ma aperiam habeat. Alia ſanguis eſt ex arboris
Indiæ ſua. Veritas eſt, quod ſanguis draconis cor-
tices arboris manducatæ, & bacas, & ſanguis
ſuffusus ex arbore ſuperficiem quæ ſuperficiem
gitur in dies draconis ſanguis draconis
cons ab elephante caeſo, & ſanguis draconis
serapionis, quam is ab omnibus accipitur, & ſanguis
draconis serapionis in uſu eſt, quam tamen ſanguis dra-
conis serapionis in quarta ſpecies ſideritis apud Dioſco-
rides, & valentiam ſuperficiem in ſpecie ſuccum
ſpeciei videtur potius habere voluerim, quam hoc, 30
quod nos habemus, & veram habere ſanguinem? &
ni, quoniam apud nos aret. SIL. Quid eſt hic ſanguis dra-

cons

cons, qui uere fanguis eſt. BRA. Nonne tibi dictum eſt
ex ſanguine draconis & ſale elephantis colligi, ut Plinius
libro octauo ſcripſit, quod antiquorum multi cinabarim uerè
tur ut Dioſcorides etiam libro quinto. CAL. Carcer pro
cinabarim nunc ſumitur, ac tuendi cauſa decretum mihi eſt,
(ut plures medici faciunt) pro uero ac ſincero uti natu-
nam cinabarim qui eſt ex draconis ſanguine, rei medicæ plura
mum præſtat, & maiorem uigorem ſuppeditat ſanguinem il-
lorum draconum, qui in hunc cinabarim uidimus
uel draconem, qui non ſed ſanguine adulteratum, ut ſupra
expoſitum eſt, arboreo uel ſerpentino, & caprino ſanguine
tantum præditos, cum conſiderabis, occulata fide depre-
hendes. Nonnulli draconis non ſic cinabarim, ſed duo
eſſe. Hoc autem nihil impediebat, & ſan-
guinem draconis eo tempore cinabarim appellari. BRA.
Id uos ſic facere puto, quoniam apud antiquos gummi,
hoc appellatum uocabulum, ut ex ſuperioribus dictum eſt. BRA. Nõ-
dum legi, uel ſi legerem, ea non peruerterem, & ſic peruersa gummi fit
uel exudatio arboris uel ſuccus emanet. Ferunt autem ex Ly-
bia ferri, ex Aegypto Venetia, quod uero ſit ignora-
mus. Ignoti eſt recentes ſanguine draconis quod hoc gummi, ac
ſic ſanguis draconis ſeruatione ſicciſcunt, & Dioſcori-
des, ac etiam pleriſque ſanguis tamen non ſic conſtet. Ab
omnibus eodem tempore nominatur cinabari ſanguis draconis
ab ruſſanis ſanguis draconis, & cinnabaris dracken blut,
ac ſi ſanguis draconis latine appellatur. Polonus huic
Zaroſcru dicitur temperatus eſt in uel ius aquauis ab ali-
quibus calidas, ab aliis frigidas exiſtimetur, & in ſecun-
do ordine deſiccat. BRA. Cinabaris ultimum locum in his oc-
cupat. BRA. Nuſquam Dioſcorides, Plinius, Galenus, aut
Paulus de caphora locuti ſunt, aut eam, uel a longe, quod
ſciuerim)

camphor appetant [illegible] quarts. 5 u. De pulcherrimo expeditum est, cum

mi genera ſe parantur [illegible] *Cur inter gummi cam-*
pechanum [illegible] *Quia an gummi eſſet igno-*
tum, nemini adhuc medicorum innotuit. [illegible]
Hoc nos libenter melioribus relinquimus. Venetus emes,
quem ab his metuas, animo & a tota Italia abeſt. Sed
prius peccata generi humano prædicere opportunum eſt.
Nonnulli ſe ſolum ad ſpectaculum exemplis
adhibendum [illegible] *ſuadent ab his ſe peccatis*
abſtinere, tam facinoroſis hoc merito accenſeri pa-
rati, ſi [illegible] *ſe ſcandalo eorum fieri. Deceptus at*
ardenter meditatione ſcelerum, quemadmodum
ſæpenumero ſe contigit, omnem ſpem ſalutis
ſuæ in fugam collocat. Quas ruinas multi de-
ſperatione ſecuti, & ſe ipſos & alios perdi-
derunt. Si Deum timeamus, ſi ſalutem, quæ ſi-
nobis perdita eſt, deſperemus, ſi [illegible] *quare*
facinoroſi. Non ſolum exempla communi-
cant, cum quem nocentem maxime timuimus, &
ſi, ſi contentum ſtrage mundi [illegible] *ſumus & in*
[illegible] *ſcandala primi ſæpe ſolemus incidere. Ita*
ſæpe poſſet animadverti in principes, ſi [illegible]
de ſecundis dicam, quæ ſæpe ſimulatione ſeve-
ritatis [illegible] *ſæpe ſimulatione clementiæ*
[illegible] *ſæpe ſimulatione ſanctitatis. Non*
ſolum ſcelera, ſed & ſcelerum ſimulationem
imitatur, & ſæpe ſimulatio in veritatem tran-
ſit. Ita ſæpe ſimulatione pietatis ad veram pie-
tatem quidam ſunt perducti, & ſimulatores ali-
quando ad veritatem cum tandem deſiit. At
quæ ſi [illegible] *ſi ſcandala ſe fugere ſatagentibus ita*
tamen accidere non contingat, ut a pueris quos nullus,

qui

gu homo ſe ſ e r e e p o t e ſ t e s . . . ſ e l c e m . . .
. . . a Cerus ſ i n t i u n o r j o ſ o b e . . . . . e l e , a u
ſ i t o s a d e o e b e s a d e o e j . . . . s d e . . . . . o s
n o s ſ e j . . . . s . . . m e . . . . . e s
e l o u m e x e r t . . . . . s . . . . . ſ a l o-
r a n ſ . . . . . e d e . . . . . D s e j . . . m e m p a=
r a d ſ . . . b r e s n o e t a m . . . . ſ , & t r a i t . . . . f e r a
N b i l a l . e t c o r d i t a b e n t , p r o m e m . . . . . e r u a r e e t n e=
m e m l e d e r e ſ e t t a n a t . . . . . l o m p e r a e n u m a s u n
h a e u r e n t h e b a t ſ p e c i a s u a l e a m ſ e l e u m a s. 10

DE GVMMI, QVAE VMMIASVS EST apud pharmacopolas

s e . I n ſ t u m u m o p u s p r o u e r e t e x p e . . . T h u s p r . . . u o t
l o c u m i n t e r o m n i u m h a b e r i ſ e l . . . . e . . . ſ e p . . . a c r e d i=
c e s e g e r i m u s . a d ſ e c . . . d a n . . . e . . . . . r b a . . . . e a m u s .
b e a . M y r r h a n e t u t u m . . . . n o u a . . . . . i s I d e b e a . . . . e ſ e c r e d
d a t u r s i . Q u o n i a m o b l e l . . . . , e a e l . . . . g . . . . . u m l a ſ i n t
m y r r h a e ? o b l e l . . . . . m . . . . a . . . . S . . . . . q . . . . . a . . . . . u m u e r m y r 20
r h a n u n c u p a t . . . . m y r r h a . . . . . e . . . . . s . . . . . m . . . . . a . . . . . s m y r
r h a n o n e t m y r r h a . . . . . I s I d e . . . . . a n a m u s , t r u m y r r h a
o f f e n d a m q . . . . t . . . . . i n . . . . . u s p l a r . . . . . e . . . . . e . . . . . e a m . . . . . o n . . . . . e . . . . . f a ' . . . . e m
o p t i m a m q u e a b a n t i q u a s p . . . . . e . . . . . e t . . . . . N . . . . . a . . . . . D . . . . . o . . . . . d e s
m y r r h a m e x o m n . . . . p a r t e . . . . . e . . . . . h . . . . . e m . . . . . e . . . . . e . . . . . o f . . . . . e n d . . . . . u . . . . . e ? . . . . . d o
r a n a m , & q u e c o n . . . . a . . . . l . . . . . e . . . . . r . . . . . d . . . . . a . . . . . s . . . . . q . . . . . a . . . . . m . . . . . m . . . . . o . . . . . l e u c o q ,
u e r a s i n t u s h a b . . . . e a t . . . . a m a r o q u e d a m a c r e m . . . . e c a n m e h a m y r
r h a n o n ſ u n t . N o s V e n e r i s u e r a m m y r r h a m u o l u i m a s , t a=
l e m q u a l e m e D i o ſ c o r i d e p ſ . . . . a m a . . . . . d e ſ c r i b . . . . . ſ e d r a o a m . . . . . i d
t a m e n ſ c i t o o d o r e m q u a l e m ſ i a c e m n o n ſ u m ſ a p i u m o n h a= 30
b u i ſ e , ſ e d p o t i u s e r a t c u m q u a d a m g r a u i t a t e . A d e m n o

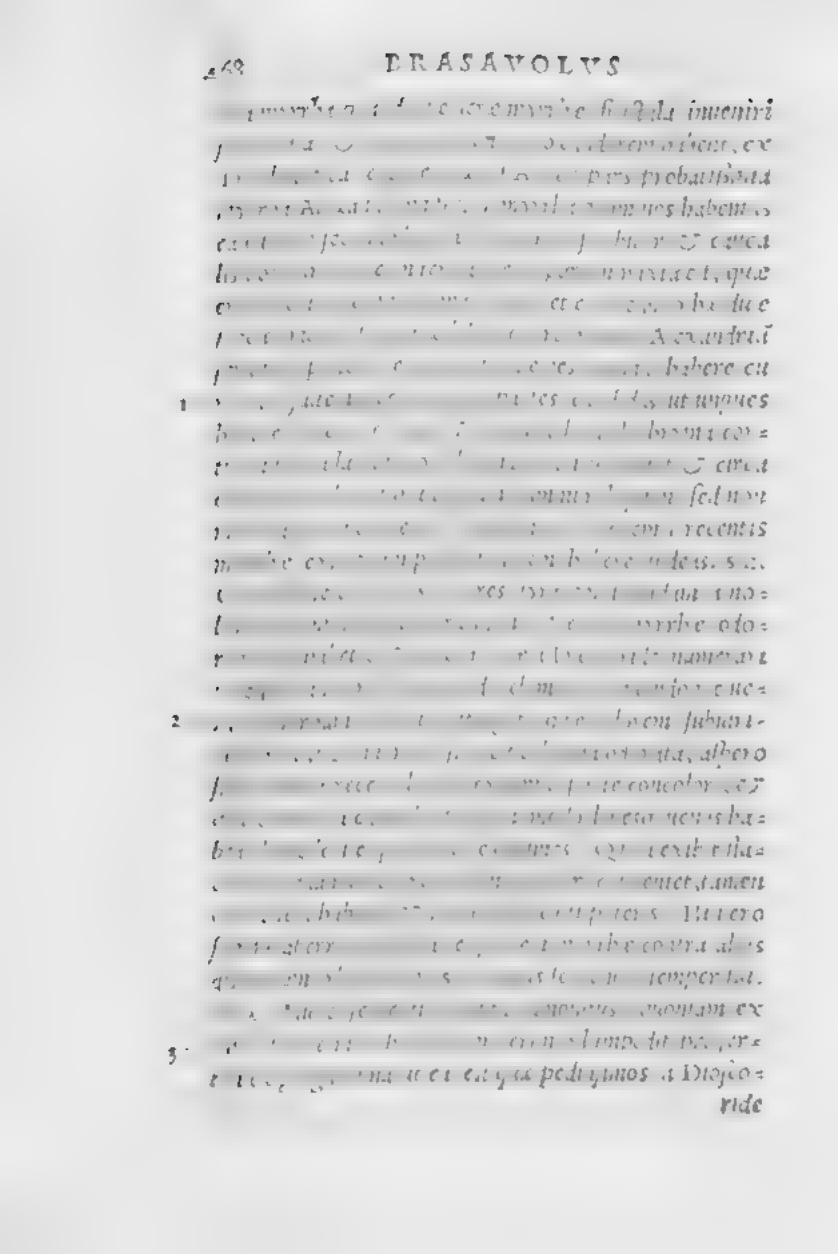

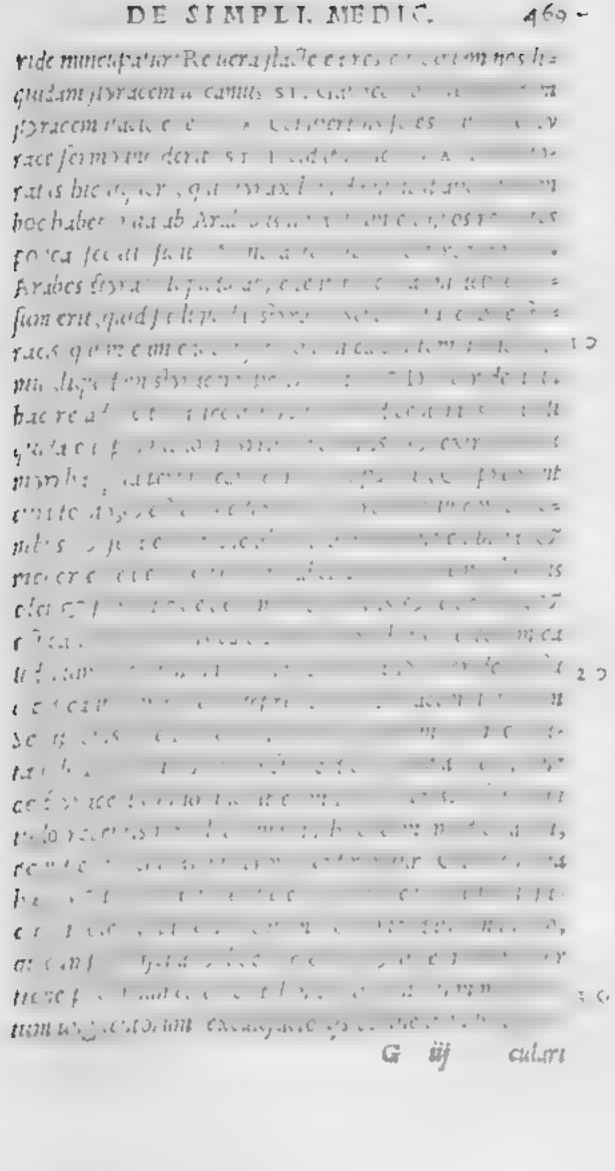

culari tentes Serapionis lituidam styracem stacten Dio
scoridis esse deprehendes, qui ipsorum hanc veram volue
rit. Quod si tibi quoque hoc placuerit, id potius est
interpretis Serapionis culpa, qui cum styracis
quam interpretatus est stacte interpretari debuisset, ita
cum styrace. Latine dicitur, styrax vero nunquam ut
interpres apud Serapionem ubique declarat. Nec gra
cum [illegible] et [illegible] et, Cur
mur [illegible] bi myrrhe [illegible] et. Li
10 quor [illegible] dem [illegible] ex [illegible] habemus, nam non
[illegible] Cyrra
[illegible] bec [illegible] bebemē
[illegible] pe [illegible], myrrha
[illegible] Euphor
bi[illegible] habe
[illegible] quod [illegible] ea
[illegible] Theo [illegible] bus tribuit.
[illegible]
2 [illegible] fa
[illegible] ferula
[illegible] nec
perfe[illegible]
[illegible]
[illegible]

ut Mediterraneum mare, ea parte qua Tyrrhenum di-
citur, ab infidelium incursionibus liberum securumque
& transitu dum, ac possessum omnis adiectionem
frequentiae uendatur nomen habuit ab Apollo Au-
tonoëo sedare eius inuentore qui Cumis regnauit Vene-
tiae inseruebat, duo celebrati in Latio in nobilissi-
ma, & salutari arte Lucem Apollo boris, & Autonoës
Mucia, cuius nomen patrem meum Lucium Veratium ad
tam placuit, quam ab initio Apollonius artis ipsius, ad
unam doctrina non sola nomen eius imposuit Au-
tonoum Musam Autonoën medicinam ipsi Veteres ab
Hispanis nominatur euphorbio [illegible] plinio in
capitibus irritatis calidum & praecum, et [illegible]
to si Serapio non se putur [illegible]
De nominibus curandis [illegible]
mus [illegible] si succus [illegible] ut Dio-
des manat Medicinis [illegible] Aeginetes Aetius Alexan-
drinus, quae non [illegible] ipsa uti probatum me-
dicinae [illegible] tradiderunt, adhibere solebant,
& quam primum curandi [illegible] adhibere me solere
fert ratio [illegible] salubrius [illegible] ea esse existimo, ne-
cessitate nec necessitate uocato Sanguinem fluere plurimis capitis lo-
cis [illegible] tanto [illegible] pessimi libri [illegible] at Vi-
ui put Sagittam enim, quod apud nos [illegible] in totum
tranquillitatis alienatur, etiam hic de momento, capite
fere mo [illegible] Ut hortis seri dicit ad rem me [illegible] eam solum.
[illegible] ce arborem nec [illegible] Plinius docet ac [illegible] de re nostra
[illegible] ereto Ut Apollinare praesentem tamen eam mo-
dum habeamus Veneris per Alexandrinae nauis [illegible] nem
[illegible] in hoc portus emerem [illegible] & eam uerum Sanctae
tum tuae, & efficacius, quod ut inquit Mesue dicit edo

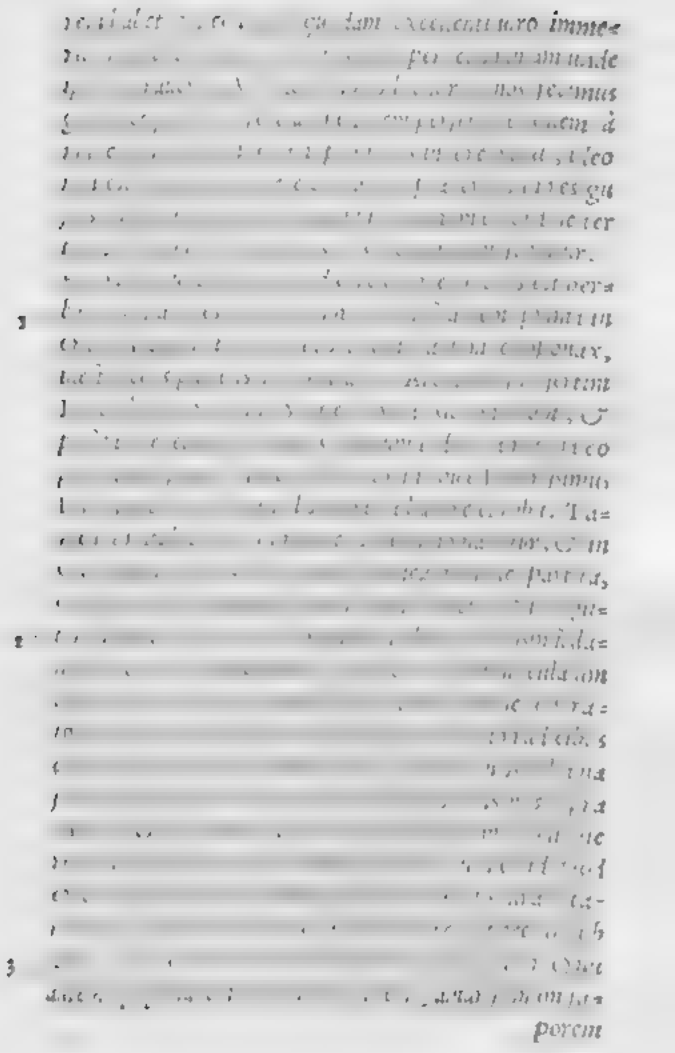

porem

tum

tum, non ignosum, sine arenis & ad Thuris masculi simi
litudine in granulos concrescit. Quæ non semper esse cō
stat puram prædictam Dei omnipotentis & Redemptoris
nostri Iesu Christi gratiam increatam, quæ nos debemus cor-
dri habere & facere, & ex ea sanctos & deum ammonitiōē
accipere. Verum est illud Pauli: Valeat ab eo Deus
scordes, per gratiam debemus ut exoratōē habere, & quod
de reduc[illegible] horum [illegible]ma in lumen mē
medio mentorum faciet abscondita cordis, quæ Deus et
de ut ammonitio tractat ut ammonitio supra deferpē
transfuna nuncupatur, ut dicit Terentius & Latinus, dum,
quod plorans dicunt. Nos, ut enim hoc habemus nec
primum deest quando pie ab Hebræis ut nos utimur
mus. Exhortatio a nobis vocatur. Apud Varronem cal[illegible]
est in prima parte tu ordinis est [illegible]m in primo. Ac
cenna autem calidum in hac vero ordinis est. Quæ
rot potuit [illegible]

BRA. A quibus [illegible] arboris in Perside [illegible] gutta aut [illegible]
nuda grandia [illegible] ride dicitur [illegible] gummi permixto [illegible] tur, imperatur [illegible] esse [illegible] tori parte [illegible] deatur [illegible] non [illegible] corpora [illegible] re reprehendatur [illegible] est dignum reprehendere, quoniam multa soluere possunt,

quæ

quæ impedimenta removendo impinguationis causa fiũt,
quia tarem quandam ventriculo condonantes, præter id
quod exurgent, quæ facilius digerere possint, & in nutri-
mentum tam e bum vertere, quam obrem idem euacua
re & nutrire potest, idq; causa est cur nutriatur corpus.
Videntur hæc, et olum ex se corpus impinguare, et
non ab eventu, quia vnguentis eius usum corpora impingua
rentur. Dioscorides hoc dixit. Mesue excusandus
est, nos dicimus neque opus est omnia Dioscoridis di
cta, præsertim cum facere non accepto sit minus tu exqui
situm. Acalis etiã sarcocol e nuncupatur.
Styrax vetus, quæ generis est virtutis. Intelligis
hæc esse, quam paulo ante omisisti. Nihil aliud.
Quidam legunt ego ad literam, potandam ante myr
rã, quæ legenda non est, quia non habet exemplar.
Arundo est aliquando, ex eadem arbore styrax emanans liqui
dus, calami enim, bene sudicant, animo autem hunc ar
borem tractum in magnitudine aucturæ esse, & exprimi,
cum exprimitur, styrax liquidus. Et cortices ipsius ex pica
sunt. Eadem arbor gummi habet, non est ambra hæc
sera. Hæc, sententia hæc hoc errore est. Partes autem
utres styracis pectines esse arbitrantur aliquam picã,
& calamum vocari, quia calami manu capiuntur,
quæ sententia ab arboribus calamus nuncupatur,
de qua seorsum tractatum ex sententia Dioscoridis
tractat. Et hæc de expositione nobis apud authores pte
dignos scripta reperiuntur, de qua vere tractabat Isaac
quam de styrace vetere emendatus est. Verum
quia ab eo vocabulo scripserat ceratio ad caput nihil
idest

adeſt ſyracis dixerat. Syracem autem Iſaac abares eſt,
nunc igitur de Dyo[illegible] alterius alterum ho
norum authorum [illegible] ſyracem habent non per[illegible] ſed per tro=
prias quæ [illegible] chrymatias dicere, nos [illegible] autem nomina [illegible] tenuantur nec ſpecies [illegible] ſyrax labdanum [illegible] ex alia
cia Alexandriam [illegible] alibi plurimas [illegible] betur, ſed ex Creta [illegible] mus Nos [illegible] bene [illegible] mas [illegible] bon ſuadet [illegible] racem [illegible] eum accipe quæ [illegible] bet [illegible] & quæ [illegible] tus eme[illegible] parcent [illegible] ſi habeat [illegible] tur [illegible] nem [illegible] unſ[illegible] ſequ[illegible] Ita [illegible] inuenitur [illegible] ſit, quæ [illegible]

ni's in fictum congerantur, & igne appositio in fictilium
cinalem fiat reliqua accenta, pix extracta pix uocatur,
& nos eam ab igne accipiamus a nobis pix nauale, ab
antiquis liquida nominatur, ad differentiam alterius per
alteram coctum pix nigra pix picea dicitur. amborum
uires Dioscorides scribit. Ego ambos habeo ex Germanicis
partibus, ad nos conuehuntur, præsertim ex Tridento.
Sunt enim, & ex pharmacopolis Italicis. Sed pix liquida ex
resina fit, quæ ex Taeda occulta, qua
cedua pix excidat. Nec putes ex his duabus tantum pi- 10
ceam fieri, quercus, abietis, cedrinæ, taedæ, cuiuscunque,
in quibus abeta arbor inuenitur, si etiam ex picea hac
minor pars ex pice liquida, sed pix naualis, leuis præ-
terea ex cedro nascitur. Verba Dioscoridis exterebintacis ge-
neratæ liquidæ facta etiam pice tam dicit, quæ ex
ipsa arbore exit, quod in pice arcola picea fecimus, ut ena
tata in lacte ferum humorem ad se trahat, neuerbas
excipiatur supra enumeratas omnes esse cremandas
ut cinis expressis ex hoc, quod pix liquida pix coqua- 20
tur. Nec pices pelagias, quæ Tyrrhenum mare, aut eo
rum portus ut puta Ligusticum, Siculum, Tuscum, Ionium,
Sardoum, Balearicum, Gallicum, Hispanicum, Cretaeum, Lybicum,
Aegyptium, Creticum, Rhodium, Cyprium, Syrium, Ciliciam,
Pamphyliam, Lycium, Carpathium, Propontidem, Thracium,
Euxinum, Maeotidem, Colchicum, Hyrcanium, Persicum,
Erythraeum, Arabicum, Indicum, Aethiopicum, Atlanticum
pix exprimitur, hic explicare tenemur. Pices pelagias
Dioscorides pro exiguitate, quæ ibi pix uocatur, com-
memorauit, pro qua apud nos quia nulla fit:
accepto eum pro uelo uel dicendum ad ea nos, quæ in
his locis plenum proferantur, ne in errorem incidamus. Ut nam porro
tres eius species, hinc circumuenta fere omnia quæ ad nos fe-
runtur Creticæ dempto. Malas enim nunc pices odo 30
rem habent, & ea præsertim, quæ Romana uulgo dicun
tur.

tur. Est autem res hæc una ex omni resina sit, sed pro
fertim ex pini resina: coctis per decoctionem aliis addi
tur, ut in pulueren redigi possit. Quod ex Hispa
nia uarios colores habet, quandoque albam, & aureum: ex
laricis resina flaua quandoque albicans: ex pini uel
picea resina. At omnium picis genus est, cum sit resina
cocta propter coctionem quam non habet resina, sed ipsa
te a natura profluente picee per quem fiunt. Cedrie
sponte ex suis arboribus profluit. Hispana uocatur,
quoniam ex Gallia & Hispania montibus ad nos magna
copia comportatur. Quamuis & in Italia fiat pix ea
dem ratione & Græca dicatur, quia Græcia afferatur,
& colophonia quoniam colophone uicinæ in his re
gionibus ducibus & auctoribus comperio. Nam Larix pinus,
& picea hæc sese habent. Picis autem ex omnibus arbo
ribus resinam emanare, ut dixi, & ex ea laberinta
dit. Quicquid ut nos ea uocabula pro lectoris, quæ in of
ficinis habentur, alias se erroneæ se his rebus tractan
ti. Tu in eis cum lectum fuerit ea uerona prohibere
fludeas quamus, & ea bis re nos fama ubi impedi
ser. Rem nunc eloquii hæc uera: Hæc una picea gu
mi alicuius arboris esse ulla ibar Deinceps in
telliges Hispanam picem per decoctionem resinam
fuluerem redigi posse, & longe commodius fieri.
5 e. Quibus notis resina ab omni differt. Resina
oleagina quodammodo est gummi aqueum: quod experi
tia maxime demonstrat, quoniam resina igne accenditur,
gummi crepitat. Vtile præterea est, resinas & aquam
miscere facilimum, gummi & aquam difficillimum gum
mi & oleum facillimum, resinam & oleum. Vnde expe
rientia resinæ naturam oleaginam, gummi uero aqueam

esse

eſſe oſtendit. Ideo noſtri temporis nepti quidam medici
rerum naturas neſcientes in cariis compoſitionibus gum-
mi, & oleum mittent, reſinas & alia quæ non ſe com-
ponuntur magno phantaſiæ impetu clamore ſtr. Tamẽ
mixtentur. SVRA. Miſcentur quidem ſed diſperatur. SE-
CVNDVS. Hoc mihi accidit memoria dignum, de reſina
adeps, quam SVRA. Dicam tamen eſt te pinu reſinam
ferunt oportere de qua Plinius de pinu minuarum colli-
gi: ſed quam tamen experientia oppoſitum oſtendat for-
te quia Theophraſto fuit, apud Theophraſtum 10
uero pinus laxe exiſtat ipſe accepere. Omnium uero optima terebinthina eſt. SVRA. Tu ergo inter reſinas terebin-
thinam numeras SVRA. Equidem & ab authoribus inter
reſinas numeratur. Ne ne putes illam eſſe terebinthinam
quæ pro terebinthina passim uendatur, illam coloris, quæ
exlarice reſina eſt, a loco laricina portus nuncupari debe-
re uenete Venetis, & plures Italiæ gentes, non terebinthi-
nam ſed laricem, quaſi laricea ex larice uocat. Nihil habet mel-
lis aut croci colorem, terebinthina autem deberi eſſe debet, per-
lucida, in modum coloris uitri cæruleæ, odorata ſed potiſ 20
ſimum colore terebinthi. Ex cypro Venetiis affertur nũc
uera terebinthina, cuius laricina pro terebinthina uitiabã-
tur, tunc error detectus eſt, & ueram terebinthinam per
ſe uel ut cum nodus uelatur, eam coquunt, & in maſſa
ſuperfundis, uelut placentas congerat SVRA. Vt compece
re poſſum ex his quæ dixiſti, pix terebinthi nuncupari
poteſt quoniam per coctionem fit ut aliæ picis SVRA. Po
terit, & nihil impedit, niſi iam ſit terebinthinæ co
ctionem ab aliis petitæ, dicamus, quoniam terebinthina in
aſia, alia picea, & per aſiatica portus deportatur. Abiam
ſumme laudat Galenus in lib. de Antidotis primo: Andro 30
machus

machus libycam præferr. Satis est nos Cyprium am[illegible]
re: & ceteris etiam nocentissimas, & arcentes quæ
dam pro pestes a nobis. Glandem nisi in oribus quem
tam & ceteri commendant. Vesci autem, quæ ipsis
non affectatur [illegible] & [illegible] & [illegible]
ulmis & ceteris [illegible] & [illegible] & [illegible]
& multis arboribus [illegible]. Multi [illegible] & [illegible]
baccas [illegible] & [illegible] & [illegible]
ita ieiunant [illegible]. [illegible]
tus est. [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
dam ube[illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
tus esse [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
Avicenna de [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
natura nocere [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
oppetat Romæ [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
de Plinio [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
ruthica [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
gnoscentis [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
nis uerficuli.

Iam uero [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
lentissimi [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
Ter [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
Vt apud [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
dabat. Recentes [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
qui de Romano [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
arborem [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
nua quam in [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
erat apud [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
ve dentifci [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
Avicenna [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible] & [illegible]
ufu acatiæ & hypocysthidos reprehendet, quamuis ille no-

cabulo

cabulo barbaro utuntur herbida des [illegible] bis recentibus apprime in [illegible] bes repræsentat. [illegible] gua in latinum [illegible] berent Mauritan[illegible] ds cavere in pl[illegible] Romano & Sca[illegible] ber ne dur tie[illegible]

BRA. *Non [illegible] magis exc[illegible] fectionem[illegible] Id libenter [illegible] mittere. [illegible] mentorum [illegible] scribens brevi ordine operabor.*

Prima lenit, [illegible]
Secunda Terebinthina
Tertia Strobilina
Quarta Pinea
Quinta Picea
Sexta Abietina
Septima Aliæ.

In digerendo Refinarum ordo.

Prima Terebinthina
Secunda Lentiscina
Tertia Aliæ. Quæ parum differunt in majori, aut minori digerendi actione.

In abstergendo Refinarum ordo.

Prima Terebinthina
secunda Aliæ. Quæ non differunt in abstergendo sensibili aliqua differentia.

Tertia Lentiſcina ſuc minus alijs abſtergit.

Terebinthina Reſinarum ordo.

Prima Terebinthina

Secunda, quæ à terebintho eadem ut inſignitur.

Tertia Lentiſcina eadem ratione minus attrahit.

Pinea Reſinarum ordo.

Prima Terebinthina

Secunda Lentiſcina

Tertia Cyparißina

Quarta Alcæ. Quæ eodem modo mollunt, quanquam & exiccabuntur, ſed tam bene non ſanat, & nonnullis in emolliendo corpore ſpecialiter conducunt. Poſſemus, & ſecundam adiungere ordinem, ut Veſcorines nos uocat, ſed quia reſina ſalem continet, abſolutam perfectionem non præbet, ideo in hunc ordinem deſſhoni poſſunt.

Prima Terebinthina

Secunda Lentiſcina

Tertia Picea

Quarta Abiegna

Quinta Strobilina

Sexta Pinea.

Veneris pro officina tua, ueram terebinthinam, & maſtichem emere poteris. Vt præter hæc, ex omni reſina ſuppoſitum, ut Deus coridis primo libro ſcriptum reliquit, ad medicos uſus ſeruis ſex. Sunt ne alie reſine? Eadem ſeruabuntur ſalem ordinibus cyparißinæ memoratæ. Immo & ſecretiuel ex alijs reperiuntur. Vt ab arbore quæ ſtyrax creat, & multæ alie ex uarijs arboribus, ſed quæ in uſu non ſunt, omnium ſunt ex prædictis fluunt. S.1. Vnum ſolum aduerto, quam reſinam abſolute

te

te dicamus adam Pontrec. gmas am Rafa, m lla de-
terminatio te ac t a uocam. s. v a. Ita p s ſecut, uem
& ſi apud a c s re am m . , Ter . bon m
ob excellent. re. re o re
re confucu je
quaris. s i. ro
a. Ad lento
Pez, a ermen
ſucemuero
uocant
nu terebanthe
termentina
ro me
te obl
lutes r ferre
de
cam in pat
plas deſic
di ordius cal
facit, quam exceet nan
lida & in prim pa te
num, inqut e ſe
ſert Mal
excedat ordine ſecundo, A
quens in ſec m
ſucam: galeno per
in ſecundo or
mi arabicum ſe
quot ſunt arbores, e quibus maxime accipere teſtam x,

ſ[illegible] nous quod Arabum nominamus, & ab aliqui-
bus [illegible] ſarracenicum dicitur, ab eo
a[illegible] ſarracenis partem [illegible] dominatur, quam uero
[illegible] ſarracenos [illegible] inuentum ſa[illegible]
[illegible] arabicum, [illegible] Arabibus, [illegible]
[illegible] & [illegible] ſarracenicum arabicum
& [illegible] ſarracenicum dicitur. libro pri-
mo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
*[

primum Aegypte ſponte id deberet. Verum alterum ar-
borum genus mitia ſunt, ſecundi coloris in rotore-
mutar. s . Quarum ar[illegible] Amy[illegible]
amaram[illegible] ſerat non poſſunt eam deponere, ſed
s . Vbi enim de[illegible]
habere ſpatium poſſit [illegible]
corrumpit, perficere, [illegible]
ſuos fructus [illegible]
exordium ſit [illegible]

Tres [illegible]

Secundi [illegible]

Tertio. Ex Ceraſo

Quarto. Ex Pruno.

Quinto. Ex fructibus

Sexto. Ex Vimo.

[illegible]

dam eſſe cognoſcerem, tamen e diuerſis [illegible]

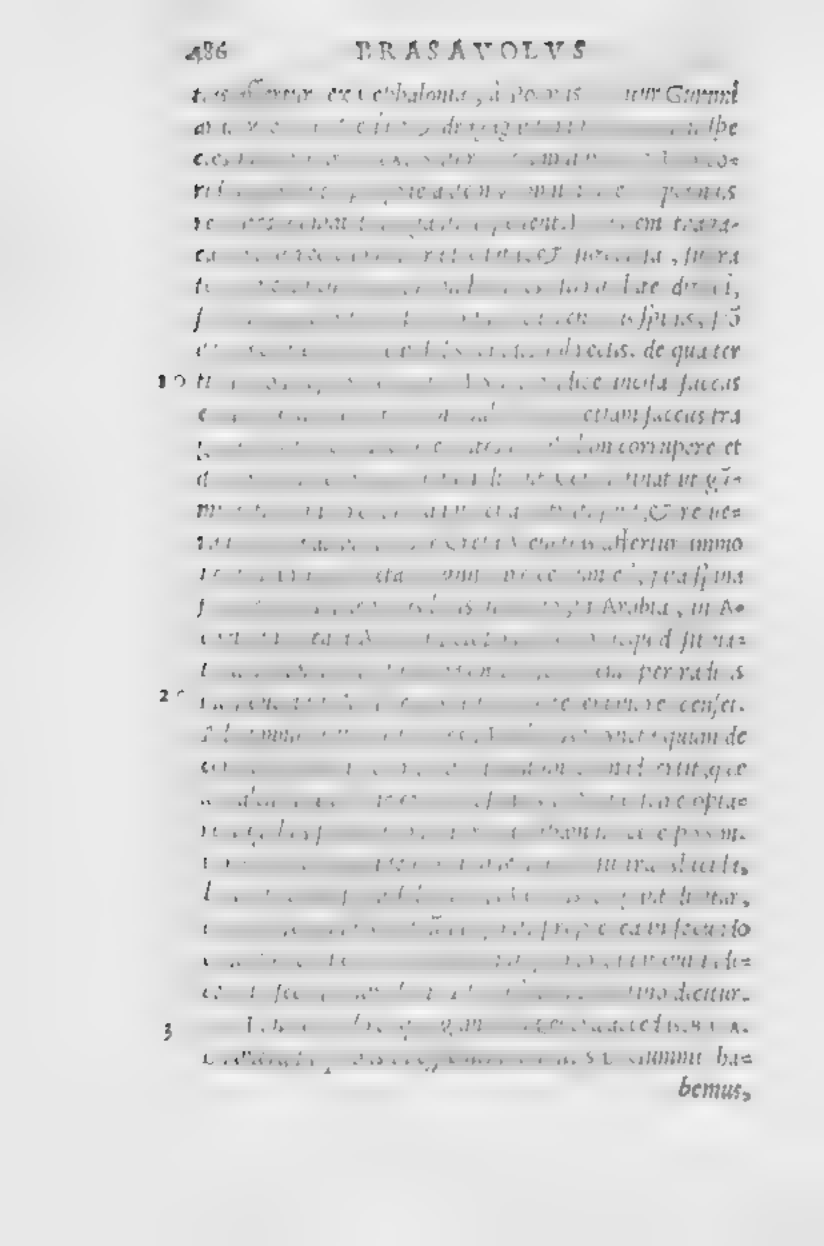

bemus,

bemus, quod Helem nuncupam [illegible]
est [illegible]. *Abstepero.* [illegible] *Oc peram hoc* [illegible]
bo. An hoc nomen, cubo [illegible]
bro primo de armoleo Serapionis, post [illegible] *de*
gma, Abrogamus, et [illegible] *Nos* [illegible]
gmalle Ac [illegible]
aduram [illegible]
alaar ach sem. Tamus [illegible]
exer [illegible]
no [illegible]
co [illegible]
Ach [illegible]
t [illegible]
f [illegible]
t [illegible]
; ea [illegible]
fo [illegible]
: ta [illegible]
mi [illegible]
fr ca [illegible]
hac [illegible]
l [illegible]
ra [illegible]
cf [illegible]
r [illegible]
d [illegible]
ne [illegible]
mi [illegible]
bo [illegible]
gus mihabuyet. [illegible]

sandara

rubram laudanacha est eadem cum sedina, & laudanà
cha & eius pigmentũ ejusdem virtutis inter se mixta sunt.
sed sedina nescio, an sit pigmentum, & laudanacha
idem esse, ut ex ipsarum usu mihi constitit, & minorem
accensionem ... abere veri percepi,
& ... & ut
... & ac-
cendant ... ad ... ut ... & per hanc
decoctionem aurum laudanacham quasi tingunt
tam aurum pigmentum rubrum & laudanacha, eandem je-
re colorem, ut vix quod in laudanacha inest scias,
quam lacca in auro, nec multo magis certas. ... lau-
danacha cum ... ut ... appellatur, ... in-
natum ... etiam is depingit quia habet pigmentum, ab
... aurum laudanacha non ... ut
fuit ... deprehendi per ... mensuras, quod laudanacha
... laudanacha quemadmodum ... ejus, sed quem-
admodum ... & ... misceat, hoc ... aurum ad pictu-
pus ... colorem ... non rubrum in
decoctione, ... laudanacha ... autem obscure, qui
ea ... laudanacham ... ut ... quasi
... ...

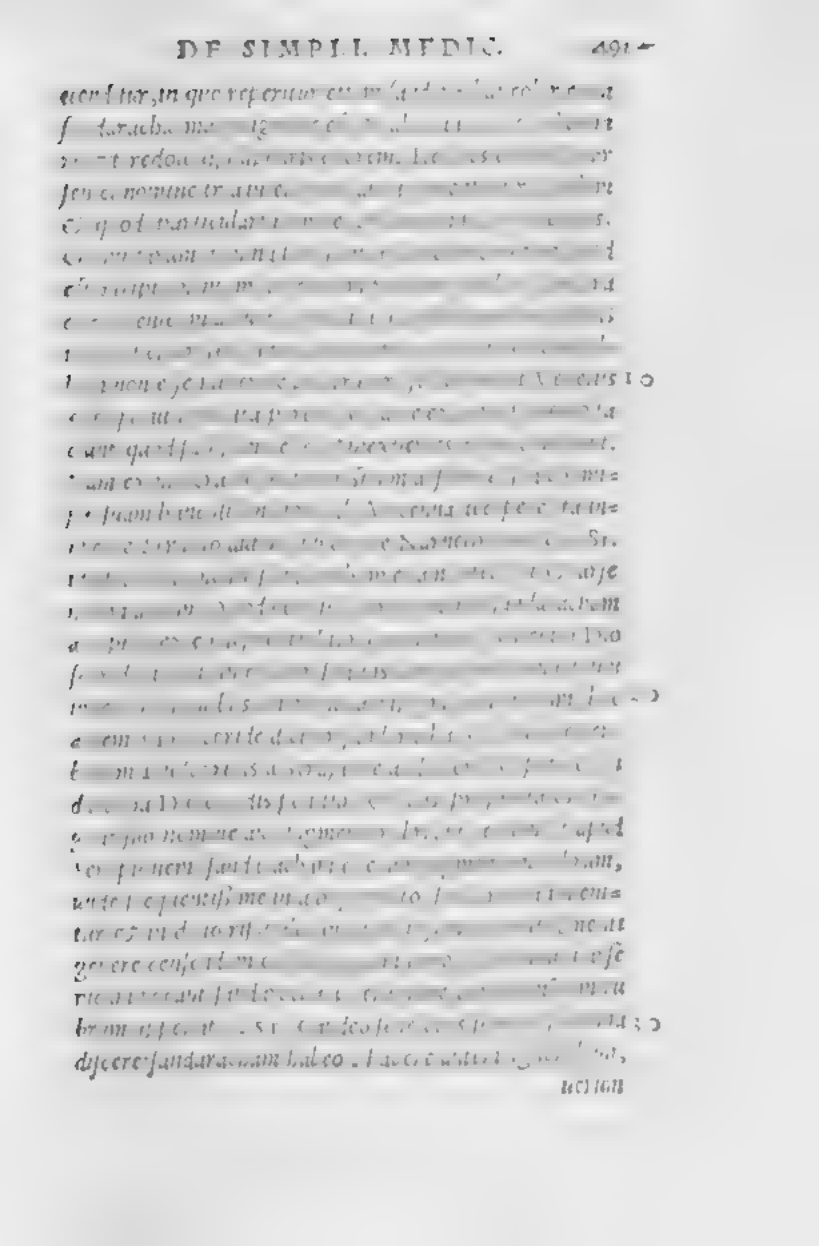

[illegible] fuerit. 32. Quare dicit recentes [illegible] cham

cham putarũt? BRA. Decepti sunt in nomine quia apud Serapionem sandaracha ferè tũ[illegible] sandarachã putarunt, tamen Arabes quos seruat o[illegible] multas ut res huic gummi attribuere videntur, quales Dioscorides, & authores nere sandaracha attribuunt. Sed unum est præjudium à quo abstinerem primum scilicet sandarachæ per os recipere licet a Dioscoride præcipiatur. SER. Cur uermix dicitur? BRA. Ab[illegible] deo necari non possunt quam cum hic molao dicitur quantuercunos. Cũnu enim ac e po tium ex pice & oliuæ perficitur, præsertim ex rosata, ubi 1
sunt Galli, ut nos uermiz, Germani turmo appellant calida est & pica apud Serapionem ordine primo, nobis autem ad[illegible] attingere, putatur ut per odorem [illegible]. SER. Quomodo fiet, quod charabe manducent. BRA. Negotio ambulatorio, certe in quibus[illegible] authores [illegible] recentes, quam in hoc uocato charabe [illegible] certam esse putant, tamquam aperiens, eam [illegible] scripsere. Tu Plinium lege cap. 2 lib. 37. [illegible] portatum fatuitates aperit, qui putarunt [illegible] 2
fore eam Phaetontis in populos cõuersis electris, ut hinc etiam colectum sit charabe, aut electrum quam esse populi nigræ, quod Serapio & Auicenna fecere, nisi sunt ipsi electrum caput sacrum de hac roma, tacto populo, & omnia scribũt, quæ de Dioscoride in populo nigra tradidere. Duo autem capita ab Auicenna sunt, in quibus idem præcipe scribit, unum quod est. 344. in quo de lauro Romano dicere, aliud quod est. 360. ubi de nuce Romana percurrit: sunt autem duo capita ubi de eadem re, & eodem modo scriptum est. Caput autem 374 de cha- 3
rabe loquitur, quod nucis Romanæ gummi esse dicit, ap-

pellat

pellat autem [illegible] [illegible] [illegible]

causa autem erroris fuit, quia Dioscorides hoc quum
ele[illegible] non appellari monet, & Chrysippus sed vocito
rias verba pervertunda, ut, quia ea electorum ni
cui sed ab aliquibus ita appellari tamen electorum ele
ctrum, idest nobilem electrum antiquum, primas ab aliqua
bus tali nomine obtinuisse non abnuerim, verte ex hoc
me relato Charade Arabe, & primo apud alios electro
rum idem sunt & nostri sunt nobilem electrum nel am
bre ex ut re. entes putant se Deo aliquid facere perac
quantes ea, quæ pro charis habentur: præterea, quod 10
apud alios, ut res ea, quæ ad usum rotundum, quo ludi
ces pueri solitus mulieres, ut erant precibus Deo im
petrandis idoneæ, ut [illegible] ludicras pro charis
habuerint. Idest Plinius ex mulieribus ludicris
ut ex peramem, amere poterit, ut ex puerer
ex; erasi pro Xenchnar charabe & alibi in & eodem
opere voluit eandem quam sanus exhibet gemmam.
Sunt [illegible] ludicram [illegible]
dicem [illegible] [illegible] ur
eo lem molae, [illegible] 20
& ipsos colores, & splendore [illegible] & eadem lo
co ad nos defer[illegible] [illegible] ur &
ambram. Est autem ambra succinum, ut ex ipsa
ambra [illegible] est autem pars picis Iudaicæ, quæ dici
tur ab incolis [illegible] Prodit autem ex terra
ex [illegible] habetur. Quid vero sit, nec me fefellerit,
quia [illegible], [illegible] ex Plinio tam Parmovium,
mox ut inquit Plinius prominet. Est autem prominens
ea pars Galliæ, quæ ad Prouenz vocatur inde Genuã
asseritur, & nomen ut mercatores Venetus corrumpunt. 30
Quæ a Plinio dicuntur cap. 3. lib. 37. certissima sunt. Na

sci

[illegible] fluuiis sepiorum [illegible] ceam, Fluuente medulla [illegible] reposui [illegible] reposui [illegible] ceae repore [illegible] ex uiolis, certe [illegible] perdere uidetur, [illegible] etiam [illegible] ceam afferebat. Pinea [illegible] quod [illegible] pinea, ut [illegible] odor et quo [illegible] gaudet, ut [illegible] Prof

20 *fe, prepenne [illegible] ceam [illegible] ceam ut [illegible] ceam ma-ris [illegible] ceam [illegible] ceam, [illegible] unde ue-nam [illegible] ceam [illegible] ceam [illegible] ceam [illegible] ceam notat Plinius [illegible] ceam [illegible] ceam, ut formi-ce aut [illegible] ceam, [illegible] ceam [illegible] ceam aduenite mulieres in du-bium & [illegible] ceam [illegible] ceam [illegible] ceam [illegible] ceam

gis, & minus Al[illegible]

nore s[illegible]

in offens[illegible]

coctam s[illegible]

bet [illegible]

proban[illegible]

thorc[illegible]

grav[illegible]

a Germ[illegible]

cet color[illegible]

Germanis [illegible]

in mare [illegible]

ſpatio [illegible]

occultari inquiens.

Cum [illegible]

Inſpec[illegible]

Sed ipſe [illegible]

rat hoſtes [illegible]

terra celat[illegible]

lores, ipſos [illegible]

nam ſingular[illegible]

uo habito, [illegible]

concoylio[illegible]

rum ambram [illegible]

hendes, quo[illegible]

nex ſpirans. [illegible]

fert, nec odorem [illegible]

lore infectum [illegible]

poſſunt non habere [illegible]

eam feſtucis pale[illegible]

attritu digitorum, aut uestis [illegible]

in ijcnum eſt cognoſcendi uerum ambrum ſuſum, à non uero, & hæc propterea fecit, ne Arabes eborbe nun parent, quæ longe Perſici ſunt ad ſe trahere. Vide & Dioſcoridem in Lyncurio. Plinius pro gophoron quæ in ſe trahit flocos & ſtramenta nocent. Tamen multa alia ſunt præter Ambram, quæ ſic trahunt, quamobrem facerunam, ac bunchorabes, & electrum idē ſunt & gummi paſſe indurata ex ſe ex terioribus, unde certe aſſerendum eſt, quamuis hoc accidat ex cal. non ad multa alia paſſibilia ab arte, noſtra accipitur Nam uocabulum electrum facere ex ſe ſplendorem & ſplendem ex urina lynces factum & naturale quod habens habens quantam partem argenti in auro & arte factum, ex tribus partibus auri, & una argenti hoc autem tertium electrum auream & argenteam habens a Clymſis Phaethontis uocatur. A Neapolitanis populis ſabaſia, Alano uocatur Latini ſuccinum uocant, partim in Agrigentum tractu partim in chorabe magno errore chorabe a gente, ſed Aſiæ eſſum in locis de uiribus cordis & calidum ortus primi & nec dum cocto, quanquā non una ſpecie ſe ſe oſtendit uno errore detinentur. Quod uero ſuccinum ſit humor quidam arboreus ſimilis arboribus ſua antiquos ait ſpos ſub ſecuris hoc nomen habere, ex ſe, eo argumento, per incendium olearum inuentum, cum fecere, & ex terra aduectum primum proferebatur, incertus ſum, tri genera ambra in apud recentiores reperiuntur, unum roſeum, & pinguedine alterius præditum, quod ſchabetitum Arabes ſuccinum appellatur, aliud ſubalbidum, quod ſchabetiſ Arabes ſchaſ appellant, tertium nigrum, quod cæteris ineptius eſt. Primum uero

dimus

dimus Cenue ſi maxime odoratiores ſint, ſpecimillo=
co alicro tritæ ſecerint. Sed tritæ cito imparit
venenis nocentia. Vbi recipiendæ ſunt, trita ge=
nera numerat. Hæc autem temperatiora ſunt reliquis.
Laudat & ipſe primum genus quod ſit ſuccidæ ipſi
dicit eſſe coloris ferrugineum, recedens ab igneo in
uenitur & pilcs a crocatis. Secundo de ambra ve ultro ſo=
rata quam nos cinereum uocamus. Nonnulli tamen pau=
quem legerim qui de hoc ambra ſolo ſcripſerint. Apud Ae=
tium reperiri ambar ſolitum Hermolaus hæc in eligeis, ut
putat nos autem nec ambar ſolitum habuimus
libro decimo ſexto capitis xx. Ambra de ambracan ſo=
quatur uel de Cnido ſolita alterare uocem ſonoſa ſuſpi=
camur tamen hoc de ambracan tum quia aliud nomen
habet præparari, uocem uti. Et ſecundum de ambra, ſecun=
do libro ait ſubtilius nominibus uti, & ſonoſi
Lyncurium ſolitum ſuccinum uocant. Tum quia pone ambra cum ſuccino ſuſpen=
ſum ſi attrahat pertenue linteum ambra tum ſuccinum ſi=
militer attrahere conſtat. Quæ ſuccinum ſuccendunt
carent odore præferunt quem ambra. Ad pertenui=
gia aptam oleo terebinthinæ ſimilem habet ambra
nomen in cinere ambracan, quæ pertinet ſuccinum
oris tale ſit declarat præterea ſuccinum ſolitum ſuccendi ſuper=
nascere ſcente ſuccinum ſubmarinas ſuccendi ſuccinum
ſcripſerat ſuccinum ſuccendi ſuccinum habet ſua
pien, ſuccinum ſuccendi ſuccinum ſuccendi ſuccinum
apud ſcripſerat ſuccinum ſuccendi ſuccinum ſuccendi
BVA. Tertia ſpecies ſuccinum ſuccendi ſuccinum ſubſidi ſuccinum
race pertractat, ſuccinum ſuccendi ſuccinum ſuccendi ſuccinum

I y racem

...ecembrem ... ...ci ...ibar. Et Iubet herem.ta-
...mentes ... ...a ... ...et unum contradictu-
...rum ... ...ipsum. Adest tertius potes-
...tas ... ...unum ... ...ecimo
...modum ... ...ut ... ...commu-
...nem ... ...ut ... ...in pari tres. Ge-
...neralis ... ...et ... ...sum. Ad-
...ulterium ... ...fed ob rem non in-
...ueniendam ... ...ut ... ...ueniamus. Vera.
(*Quod nos Later, Arabes corrupto vocabulo à Latinis dicunt,*
C. Aſſyrios ... ...ſe. Vnum tamen genus apud
Dioscoridem probes autores inuenies, ad ſphar-
macen, & recentes dapsi ... Alij, qui-
dem, odorem olei ... ...ſe, ſperant, an
hoc ſolo generis ... ...repperiri, quam
oleum ... ...ſe, ſolum ... ...ſe. Quam ob rem
*...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

secundum

fecund. in varijs orbes & diuersis locis nascitur quod
nos boriz. Amm. occiduis & Persica. & Armenia fer-
tur. Ille fecundus, & ut dixi, & Indica tertiam
autem quæ differt ab his, & magnitudine compertant. ta-
men vera & ipsa, non dubium. Quam Isidorus ap-
chrysma ol. & Cadi. & Cadi. Ammad
ut, ut mendarum & Sacas quæ & Ca-
dic. & Amm. Sacas dicit, quæ autem ara-
dice Rhizas. & Ind. ut & quæ & Parthica propterea in
bolzano & quæ ter quæ, quæ aperis videntur. Cy. 10
renaicum & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
cus & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
cus & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
habere & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
gularem & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
& ſyl. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
cere & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
lum & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
autem & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
modari & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. 20
ter & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
vera & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
tur & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
& Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
ſo, & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
quam & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
& Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
ſi & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.
bet & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind. 30
& Ind. & Ind. & Ind. & Ind. & Ind.

quosdam

quoſdam odores iuuabant, aut ex nobis grauiolentis,
aut ex orbis bene olentibus debuerat. A Iudæis ſal-
bandi ſunt, ut recte hoc ſuadet Galenus. Ad pro
ſterum ordinis ſecũdi pertinet Auer-
roum. Auicenna oppoſitum dicit, ſed in ſecũdo
tertio, Auerrois eſt, quia ſimplex, ex ter
tio uero, quia calefacientium nimia, ſiccãdo corpus
humectando aëra exſiccando inepte, & ita eſſe ex-
perientia oſtendit. S. Bde. non ſe[illegible] A Bde. ſi
ab Arabibus Saracenis nomen eſt, ver regiones ſignificatur
ſecundum perfectas, & uberes pars Arabiæ
Arabes dicplex, molechal, de Bdellio ex quo de pu
bertate cum de diuerſis rebus Sc[illegible]
zeta ſcitra ait, quarta [illegible]
que ex radice [illegible]
tas gentes radias [illegible]
nimirum, ne [illegible]
candum ſe[illegible]
ſuſtentationem [illegible]
A[illegible]
du[illegible]
colores diuerſa[illegible]
Bdellium alterum ex [illegible]
tum, ſtomachicum [illegible]
ſcondi temporis [illegible]
cen cum lege [illegible]
habitare, unum [illegible]
ut ſecundum, & Arabum [illegible]
Saracenum autem [illegible]
de Sarrachi urbe. Nomen de tot hominum
te urbes, ut apud coſmographos patet, non in media alte
ra

[illegible] Nabalheos um
[illegible]
[illegible]
[illegible]

dia affertur. Quod uero nos proſ[illegible] mur, adulte-
ratum eſt ita ap[illegible] eſt. Examen eſt autem, ſi
accedatur gemmæ cum [illegible], ut cum-
lo, ſimul cum [illegible], & eramus habituri ve
neficium [illegible] hoc quo [illegible] quod
ſanguis [illegible] ſub [illegible] ſola
eſt [illegible] prædominatum, & ex Arabe terra
ſeptentrionali [illegible] ſuperficiem [illegible]
ſtum [illegible] ſuper [illegible] ſuper
gluten [illegible] ſed [illegible] ſed [illegible] ſed

confundit

confundit, ex qua flor tas ruber pu, qui charmesi nas nan
capatur. Quippe Dioscoridem & Galenum ad
prima lacca lo jentes p[ro]bra ecclesiæ. Rarm, Ara-
bari, Isaac, addunt pa[ra]de[n]s ea lacca, quam ea lo ne
nare inquiunt, & qua inquinat, sepa[ra]tim se A. Sa-
bes de capite ne fa[ci]unt ad
ni de lacca capat Galenum
ca Pedi. m seq[ue]ntem
ad ea, ne fiat de
dur carcinomi
requ a nus per aua uba nocetur, quam
ca icemia deterebant. Ceterum nera
mus, & ammonuere, primaqua ebacerent, nisi hoc de-
coto laccam ad fideris, mras ruber co
commu carri jeratur. VVA. Excedria
bare prima habeatur cedria ut inquit
ac cedria uel lacrima cedri. Quod
ra
ca
ve
cedria ut ipsis
pix paratur primus
uel ut aqua cedria
appellatur. Cæterum
teris & pinastro cedria
dria etia dicitur oleum
tur. Vide
& pinea digna cedro
maxime splendentem, & fulgidam cæteris præbet. Sed eius
fumo capitis dolore moueri, pituitas eius in myrti magni-
tudinem crescit. Galeno existimatur quartum ordinem
accedere caliditatis, & tertium siccitatis. 7. de simplicium
medica-

metic metic torum facultatibus libro à Polonis omnium ce
drone c[illegible]. Vicum ic natur[illegible]. Apud recen
tes hæc non[illegible]are cro[illegible]quercum, Vlcon aquæ
apron[illegible]ctam[illegible]ctam aquam Romanam, & in cum
abolate. Vi[illegible]Vitruvius compositionem catabotorii
de colocynthe[illegible]ectar. Recentes audi interpretari
conantes[illegible]tes e[illegible]luen Romanam adeò magnam.
Quamsoncdorat, quia nullam aliam adeò magnam
prodiscon[illegible]cum usum Romani tueantur, & quod
mulieres[illegible]et & tacomi, ouere Menetrium er
rat. N[illegible]Menetrio legi-
tur[illegible]ejectorum ejectorum Nejecto
ergo[illegible]exoramus, quid ad tam ipsius er
rorem[illegible]accedamus. Vi-
sum[illegible]colocynthidem[illegible]cuatur.
Meie[illegible]colocynthidem[illegible]arium tamen
cupere[illegible]purgationem, quam aes
tivatem[illegible]consuetudinem, ut nonnisi
alui[illegible]ejectos[illegible]becat cum, ex fœstem
in Syria[illegible]ctare[illegible]cum Vegetius, atque ipsa Ale
xandrina[illegible]cta Veteres fertur[illegible]arbore[illegible]mentur
tur. Quæ autem nos[illegible]olem vocamus, illa nova dicit,
& tria ab antiquis, eadem nova dicebatur. Tamen &
adusum[illegible]com[illegible]nunc, cum[illegible]nel pro aquatili-
bus[illegible]bus[illegible]constantur antiquis,
& omnes nos[illegible]ctis vel facto ex peretil,
etiam[illegible]quæ sunt[illegible]. Vicum nero soli apium
à nobis[illegible]chalotis dari, cum ex acutis tan-
dibus paucis exhiberi[illegible]fœnum arbores nascitur, à
Græcis[illegible]dictum, lentiscum, nos arbores nasci-
tur, at poeta ad hunc modum decantatum ait:

Quale

Quale folet fi as br[illegible]
Prelaureæ nouæ adhuc [illegible] arbos.
Semper ere una vpiam [illegible] arbores
uiret. Inquis cognatum [illegible] ermes,
uide no[illegible] po[illegible]ion no[illegible]
re, quum hic prope ne[illegible]
ore pamentes q[illegible]
C̃ pu[illegible]
m, hoc eram[illegible]
A piad[illegible] 10
e[illegible]
xis noc[illegible]
mouean, ne[illegible]
nus, [illegible]
q[illegible]
primæ[illegible]
ce[illegible]
bores[illegible]
uer, [illegible]
lan, [illegible] 20
C̃, [illegible]
Gerum[illegible]
e[illegible]
tuto, [illegible]
fe[illegible]
pro[illegible]
es[illegible]
ces, [illegible]
no[illegible] 30
do p[illegible]

tem

te i genere T... ... ...ere ... ...ſe ac nos comedunt, nos ex
cacat ... ... reſpiratur ſupra au... ...s a
*co... ... ...

Auicenna præterea lib. 2. can. de [illegible] de ueneno ca. [illegible] & hoc in [illegible] deterendum. [illegible] esse, & id [illegible] tradatur. [illegible] taca, [illegible] ne, [illegible] ua ab [illegible] Eichel [illegible] fibras [illegible] quare [illegible] ma, [illegible] za [illegible] feces, [illegible] stantia [illegible] ejor [illegible] etera [illegible] rois [illegible] tapia. Meuas [illegible] coz pipis [illegible] rejm [illegible] appetam is, [illegible] du ut, & [illegible] pleranque [illegible] tus esse [illegible] Sz uero [illegible] mum dicitur [illegible] & glutinorum [illegible] ex pelubus [illegible] ex pelubus hædorum, ex [illegible]

d ceptionem talem quæque fere humectant, & glutina
sunt tanè exce[illegible] pon ell ex taurorum, & bou
pedib. ac cruribus q[illegible]ar de tales libro de animalibus
ter o[illegible] dixerunt [illegible], eam ibus cornus esse
*mu co[illegible] [illegible] [illegible] [

nuncupatur. Glutina omnia tum ſiccam habere uidentur. calida autem, uel frigida ſunt ut ſubſtantia ex quibus ſunt: Alia proſequaris. S I. De his quoniam iam ſatis dictum eſt, mihi ſumme placeret, præſquàm cœnæ hora meæ bat, oſſa percurrere, quibus in mea oſſicina indigeo. B R A. Et oſſa in officinis habetis? S E. Equidem, & quæ uarias compoſitiones ingrediantur. B R A. Eia tua hæc oſſa exerant. S E. Oſſa mea in me ſint, & diutius tecta carne perſeuerent. Alia ſolum proſequar.

10

DE OSSIBVS, QVORVM IN OFFICINIS VSVS EST.

S E. Os dactylorum primum locum ſibi uendicauit. B R A. Quid eſt os dactylorum? Ego nunquam in palmulis os inueniri didici. S E. Anima dactyloram. B R A. Adhuc grauius erras. Semen potius dicito. Neſcio unde uenerit quod uulgus noſtrum omnia ſemina animas uocat, ſcrte quia in medio ſunt, ſicut animam in medio corporis eſſe arbitrantur, aut quia ſemine progenerantur arbores. Quanquis autem in aliis ſemen dici poſſit in palmis. Nucleum dicere conſueuerunt antiqui, de quo in fructibus plene edocuimus. S I. Deinceps non os, ſed dactylorum nucleum uocabo. I B A. Probe ego ſi, ſed meliora oſſa interim proſequaris. A Graecis os de dactylis, ab Hiſpanis uuegues de Tamaras, a Germanis Dattelbeern, eadem ſignificatione, a Creticis nucleus, a Pomeranis Pomeſcudo, a Polonis noſtris, dactylowe nieczyſtky, placuit eſſe ordine ſecundo conſtat, & in quantitate. S I. Quas proinde. S I. Os de cornu cerui ſequitur. B R A. Et hoc quoque os eſt ſicut primum, non cornua ab oſſibus diſtincta ſunt, quamuis cer

20

30

unam ita solidam & ne fere ossis naturâ habere videa-
tur. Sed ne in pectoris ulcera vitiosa quem dent. Pro-
[illegible] optimos cerebros pi-
[illegible] cerebrum ejus crudita-
tem habere nec [illegible] nos vitia mutant, quo-
minus [illegible] pro ossis rebus ne nam inuen-
re licuit. [illegible] fessis [illegible] Pelvis roga rebenzoe rotæ,
[illegible] est in primis [illegible] Hactenus Mesue. Inuen-
pi, & [illegible] de corde cervi [illegible],
quod [illegible] habebo [illegible] Nec unquam
os ejus [illegible] cum carnuipso, pro [illegible] nero de
hac edifferam. [illegible] corum cervi usum [illegible] ha-
bes ut Dioscorides [illegible] libro [illegible] affa-
fol. [illegible] operæ dare [illegible] lato caco [illegible],
donec albeta [illegible] pedere [illegible] malu-
ti hoc agentes pro [illegible] ventant. Ad os in corde cervi
redeuntes. Venetus hoc dum ait naccinum os quod tam
uenditur, nuf [illegible] cervi [illegible] pro eje
de corde cervi [illegible] cervi aperui unum narium
compotus Nec [illegible] carnlazo nec ita appa-
rere nec [illegible] cervos [illegible] dartem-
tem [illegible] [illegible] per sex die-
[illegible] durer val
de [illegible] Extant [illegible] os de cor
de cervi [illegible] dum nel naccinum, quod
pro [illegible] ossa [illegible] antiquos non repe
ritur, manus in confortando, & roborando corde vale-
re

re arbitror. A [illegible] os de cerui, cornu cerui, testiculus vul
po cocalotis carnis vulpinæ: [illegible]
tidem ego nunc præcipio. SERA. Nomen hoc herbæ [illegible]
SERA. Nomen hoc herbæ [illegible] nec Arabum, nec
Græcum, nec Latinum, [illegible] serapeum in=
terpres illud [illegible]
gnificat, quæ [illegible]
corroborans [illegible]
colorem [illegible]
dicit [illegible]
[illegible]
tam, [illegible]
obscure, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

diet in propitiam illud ea bona profecisse, ut tute, & quete per omnes si quis pro desiderio, & eras sine mora mittentes ad fodinas properemus pro legendis metallicis cuiuslibet generis portionem nobis necessariam sumemus.

DE METALLIS, QVORVM IN OFFICINIS pro re medica usus est.

Meo labore fruitur videor quoties herbas, radices aut semina praterea sunt, quæ sedat animos, quoniam ut metalla eligendum, tutius mentis caligine afficiatur sim. Ad auaritiam forsan ita excludenda metalla sint herbæ. Ego vero. At ita tamen homines diu excauare, quod ipsi reperiunt, non inuenient quidem excauãtes sed terræ mentes mox ipsæ prohibentur, & a fordibus discedatur. Senex noster a filio dominus. Immo mentem experrectus, quid cum Hercule? Lopuebaris, audiebas? Citius quam potes, ita mentis caligine superemus ne lethalibus metallis pereat. O quot auri metalla, quot margaritas, quot gemmas, quæ homines, quæ libertatem, quæ vitam metallis parata, quæ vitam excludant, & detegant reddit. Quo- niam quidem [illegible] habetur, se homines [illegible] præter paucos [illegible] Scaturiunt enim [illegible] monetæ cudere cupiunt. Fortes valeat. Quamprimum fieri fiant. Tibi ergo oltrizum & defecatissimã hac emasque ardentiũ aquarum

rum ut & igniarum ab alijs metallis segregare cogi-
vis, quæ vis rarissimus sit apud omnes eas vere metal-
usus. solus Plinius vitreæ imagines ad parietem unctæ
uatre confestim mutas nocere, cæpe multa sint adole-
nera magis ejus causa, sed actionis mordeat, sol las
sana, &c. de vitreo. Adde ad metallicola-
es æquidistantes colorat, ut palmares, non, mo re-
centes ferro mista, vitreæ ut ferrei cho-
leis ex diuturno vitri colore inficiendo de-
nandos ejus dantes. Sic vitrea pro-
tur, quæ ni accurate fiere. Sic ex eam
medicis sumus ex vitrea, quæ vitreæ animales, ejus
augeant & cornua. Sic vitrea, & vitreæ
reas monstrat. Hæc capones decoquat, ex eas
nibi aliud ab, antur ex ma dato, ut
ipsas tra ant bus ex vitrea, ubi per-
nis sanguinem nocere ex vitrea, quæ ex
aliud ex ex ex, ex vitrea
tum pes, diam ex ex ex ex ex
olvrema ex ex ex ex ex ex
tes ex ex ex ex ex ex ex
& ex ex ex ex ex ex ex
terra ex ex ex ex ex ex ex
parum ex ex ex ex ex ex ex
que ex ex ex ex ex ex ex
ex ex ex ex ex ex ex ex
balneæ ex ex ex ex ex ex ex
ma ex ex ex ex ex ex ex
terari sect, ex ex ad quandam ex ex ex ex, quod
etiam ex ex ex ex ex ex ex ex
autem alias deplorandæ sunt fatuam ex ex ex

ut nio ſe e in hiv em meteoria: perfectionem reuertan

*t[illegible] ſi[illegible] orū ſ[illegible] ſ[illegible] ſ[illegible]

ut Crassior pars protrie faciat e dentur fabulor homo
mu dicipere l Et alie ers nomatis fquamis e je
fquâm eris tam laboratae ve hemen tem ten
men cremmbe ma e, ero e ve de
ut ad do cer emu tere loc. Ar e s ae pre=
que ne de; o o m t a e p e
r e come qu abo e s e s e l o ma
c e ca el t d on elabra ur t ur
fa ne to ma s ae ta tenuis r s labo
ra el b ar te e e e en de ca
ra ace x e d t
er ra ae s m
e p o m e e e i o=
ba m ad e m e e a e i o
ag rovera m ae s, ae d e e
ingt a d e e e e e e fle=
fo are a m e e p e ce=
be ne e t e e, m f e a
n h f e e e e e e t=
tu , e e , d e e e s e h=
lis , qu ra e e ar t , e e , q u ls
ul e e a m e e . e are ce ca a o=
ne l e e fl le s , a e e s n de ar s ap=
ped ar Ar f D e e e e l a m pla e m s
loc. pomdo tratu. e e m m s e e e de
ma v alta , de e e e e e e non
u la l u hos ae de es co e e p e e e o=
pus e q ae ab las exo ate e e e e e ter
aris e e em qua e e d e e e tro=
jnis u de a. bas ur fe ar e pra e e e e e n h
bere fla e s, & chalybs, quamas m a alla l oal b h,

quam

quàm depuratum, & defecatum ferrum, arte fit, si natura perfectum non sit. Eos etiam derideas, qui aurugnem plumbi habere volunt, ut quasi ab eius natura in foro absque ratione contendens. Nam plumbum ut philosophi docent aurugine penitus careat. Reliqua prætermitto. S. L. Ex his quæ meo ordine in hac schedula annotavi, plura inter loquendum enumerauit, quæ ab memoria paternus sa non sunt. Verùm. Sibi ego prætermitto, ne videar aliis gentium nemina docere velle. Mente exciderat, tot simul conjacentia, tamen ne laborem subterfugere videar. Item etiam, Cremnitz Hungaræ, Graz Stiriæ, Schlaggenwald, Goslariæ Polonis Bleyerz Oesterreichischen sagt man Polonis Polonij oloru nunc quatuor. Cremnitz vero Kupferschlag Neusoll am Arts & Polen Neusoll Neusoll Neusoll nocant Vbi aris Gallis uero dorris ab vsparis cardenilo dicitur, & Polonis hos aris Gallis parisocatur. S. V. Ar. Neusoll Neusoll Neusoll Neusoll. Hinc apparet à Græcis quasi aspeum argentum dictum, à Romanis ex motu animi argentum, quòd in maximo usu esset pro Gallica scabie sananda. De eo præterea erat, quorum fomes, & materia omnium metallorum sit, in Hermolai Barbari, eorum nucleum quod Aspeum nuncupant, minerale, et naturale putat, & hoc ipsum arte fieri. Tamen apud Authores tam Græcos, quàm Latinos nusquam hoc sibi nuncupatum Aneal Ten reperiebam sit alioqui certant Authores & Is sub iudice est. Sed rem probe pro loco aperientes, quod etiam uenerum, recentium Recentes ex Dioscoride S. Plinij sententia, non animadvertentes dici uenenum se suo proprio, non aliqualitate Nos in sanitatibus ut uerum sermones ex his humanis, & Hieronymi sanati sunt, idq; ut uerum dei creatione. S. B. Absurdum

ut dicat

uidetur per os unum argentum exhibere, cui a letale ne
nomen est nam omnia exedit, quæ illi uicina sunt, &
illa in quibus continetur dempto argento, uti ego fa-
bo. Et errant qui per os dant in scabie [illegible]
mentum periculo. Et eadem sequuntur, ut [illegible] d
unum argentũ quæ ad Lythargyria attinent. Et ea ui
quæ plena sunt magnanimos et fortes prohibes, scrpo
tum unum argentum non prohibes. Et Galenus recenset
hydrargyrum inter ue iena cuiusdam medicamenti pars ne sit,
nosq; uidimus ex hoc argento ulcera non exiguratos ho-
mines sed in se ipsos inuitos compromata [illegible]. Ingenio-
sum tuum laudo quod per simplicia medicamenta, ita
discurrere didicerit. At tibi respondemus, non esse letale
medicamentum si in parua copia sumatur in qua ta-
men agat sed per accidens. Et uiscera [illegible] medicamenta
fecerit, neque dubium est nisi ulcera exulcerare, cum
alia omnia non consumerent. Nos in aegrotis non pueris
sed domus patribus ac matribus annos [illegible] et ex toto
semper præcepit. An tu esse bene, uel non exhibere neque
suademus, neque magnipacimus. Addere carnem humanam
non edere neque medicina sicuti neque argentum neq;
flamma exedit, immo neque ferrum, neque ullam per
quod tamen transiit, & cluquam. Addit in parua copia
sumptum hydrargyrum non lædere. Et alibi iam inter ip-
sum & hydrargyrum medicamentum nascere. Nec ea ad-
uersum prohibeo, sed duo ex coctura in aure nihil accipiat
aures cur his non roborare. Et ubi Galenus [illegible] ex eo unguen-
tum hydrargyri non fecerit, ut ipse meminit, uolo te ipsum acuti
medicamentorum facultatibus notat. Et quamuis de hu-
tio loqui uideatur, tamen ne hoc quidem [illegible] se experimentum fecisse. Nos uero experti, nihil

non

non interceve[illegible]deris homines ex uno arguere nō
eue corres[illegible]t error prohibentis, qui ēt corrigere
adm[illegible]re uereatur quanto ex[illegible]s erat. Pulchrum id ēt
si [illegible]ud re[illegible]ra[illegible]ne uel experientia comprobatum nouer-
rimus [illegible]que alienis experimentis non credas, nisi ea nos
bis quę tibi ac[illegible]cidere in semetipsis uidimus, ne[illegible]mo[illegible]bis
experiar cum multa exempla [illegible]ecum habeā, non [illegible]ubeā ta-
belas e[illegible]pponere, [illegible]nos [illegible]ecum Deos nostros ex-
quis cum ex uermibus [illegible]ue[illegible]ra aromata nouerentur, tute
co.cam per hos[illegible]dras [illegible]yrum [illegible]rabebat, uermes neca-
bat, ēt equi qui tam tam exp[illegible]rare ut lebantur in fauitatē
reducebat. Ostendere igitur quęrā apud authores,
ēt re ipsa quam se[illegible]nor in[illegible]ecto[illegible]um[illegible]m fe[illegible]aturiens[illegible]cum ex
fontibus aqua[illegible]ductis[illegible]plus[illegible]o capo.[illegible]lib.[illegible]. uerpetua uo-
mica dicatur ēt hoc est in[illegible]e[illegible]es cantionis[illegible]ph. Aliud quod
inter metalla[illegible]reuerentiā[illegible]. Verum quod ex mari fit Dio-
scorides modum[illegible]no[illegible]ne[illegible]clib.[illegible]os[illegible]ende ēt Plinius lib.[illegible]ci
tato ca.[illegible]8. Quam[illegible]ere[illegible]ad ex uiamore[illegible]at, ut Vitruuius
lib.[illegible]fuse[illegible]arel[illegible]re[illegible]ne[illegible]demonstrat. Ex marino lacu[illegible]alla
ne ue[illegible]nem[illegible]ueri[illegible]ad[illegible]ex[illegible]ntura quam ēt perpe[illegible]a
uomica[illegible]ere[illegible]ale[illegible]ad[illegible]ex[illegible]ere[illegible]ere[illegible]s uerbis ad
os re[illegible]ere[illegible]ere[illegible]ere[illegible]ad[illegible]ep[illegible]ere[illegible]at, ēt[illegible]unt[illegible]ere[illegible]ere[illegible]os. Mo
do is qui[illegible]ere[illegible]ere[illegible]ere

& statim liquefcit, nihil mirabilius eo opere, quum auriferes pateras, lances, aut malleata vasorum, argentum uulgi auro miscet, corpus uelut pasta redditum, ut facile supra fuerat, aut malleatum extendatur, mox igne adposito, argentum uarium euanescit. Aurum a teo uiderere inuentum ut nuda ratione separetur, est enim compositione alterius, quam fortem aurum uulgo appellant, uel uena de parte. Ea enim nimirum & asperices ad segregandum aurum ab argento, & alias metallis aduntur. s r. His multa symptomata continuata, quae ex hydrargyro nigantur. I ●

E. A. Arbitror, aut te nunquam uidisse ex hoc unguento mutatos, aut prauè uiuendo tibi uidere contigisse. A tempore quo hanc artem exercere coepi, quod puto 20. iam, ta ex hydrargyro plusquam mille peregrini homines delaurentur, neq; de uno magno numero aureris. s r. Non miror ei sinceram, & non tam rem copiam sub medicata tela latere hanc artem. E. A. Tamen neq; unum reperies qui se eam didicisse confessus sit. Quod si tamen sole deprehendi coeperint, se cognitam seruum in praesentiarum uendere, & nouam se artem inuenisse simulant. 2 ●

mus ut uiuendo auro, & os mutato ne ea corripiatur. Cum Germania etiam alios multos eiusmodi mecum accepisse mutatos, & deinde uiuere potero in deplerates ex hoc uiuendo, cum unguento ex hydrargyro secundum uarias temperies, firmata. Vt non te teneam iam de amomum, colocynthes, epithymo & alia multa, quae sane tamen utebantur antiqui & praeparata, inuenio semper uti non habes. sed uerum est, quod ab aliquo uerum semper uti inuentis, & nunquam uti nouis. Antiquos perpetuo obseruare debemus, nouas tamen non despicimus: Ex Germania facile argentum unum ex perpetua uomica habere pote 3 ●

rit

vis, nel etiã inter metalla inuẽtum: Quæ autem arte fiũt, omitto. In hoc autem actionis genere [illegible] plu[illegible]

[illegible] Hos archimus [illegible] BRA. Dy bont adhuc [illegible] s v. Et mancuam deesse [illegible] dira habendi cupido ho[illegible] argentũ, Hũc a[illegible] argentum, pollentz[illegible] drygyron uocant. s r. Ce[illegible] [illegible] inter uenena numerant: ſi[illegible] Plinio lib. 34. cap. 18. [illegible] pus arbitecturæ modus conſtet di[illegible] Lucan. Lues autem Serapio adſignem conſentiam lam [illegible], cap. 176. Nos uulgo biacam ab al[illegible] Deſpumari qui cerussam argumem plũ[illegible] tonitrum amam proam arnome caret, tamen ex plũ[illegible] bo, ſ[illegible] propterea, [illegible] germanis pleruesq; deſit al[illegible] lugo; lam [illegible] Latine ceruſe nuncupatur. Ex co[illegible] [illegible] paratur olim Rhoata probatur

[illegible] germanam tranſire, [illegible] Veteres parent. Ita parandi modus apte ab [illegible] Mulieres Italæ plures pro fuco cerussam [illegible] in [illegible], & dentium putredines [illegible] compas [illegible] ſuas [illegible] aratur, a Creticis [illegible] Cimolia, a Picenis blanca, [illegible] gida, & [illegible] ſecundo. s r. Lithargyrium ſequatur [illegible] Aqua recentes atheres duplex lithargyrium uiuum [illegible] argenti. Auri lithargyrium dicitur ex colore quem habet, a Latinis, ſpuma argenti uocatur. Lithargyrio [illegible] appareat, qui cadẽ ſuo ſpuma argenti, quæ hic a Dioſcoride ſub lithargyrio ſcribit

ſcribit. Tres lithargyrij ſpecies apud authores inuenio,
unam ex molybdite arena,deſt plumbari alteram ex ar
gento,tertiam ex plumbo.Nos in facienti Plinius pre=
cepto loco,& Dioscorides.s.libro docet. Nos itaque ſpe
cies frequentes habemus,quæ a Dioscoride chrysitis ex
colore nuncupatur,& omnibus præſtat: habemus & al=
bam ex ſcobe laminarum ob colorem argyritis dicitur
non quia ex argento ſit,nam ea quæ ex argento eſt ce=
laurites appellatur,unde frequentes habemus has du=
as ſpecies albam & auream, ſed ponimus aurea abun
damus in qua multi decipiuntur,ex auro heri patantes,
nam aurea dicitur ob colorem quem habet auro ſimilem,&
in globum ducto,ſimilem propterea à Dioscoride chryſi=
tis dicitur,nos uidoo lithargyrum auri nomen fere Gre
cum nuncupantes: Differunt tamen lithargyrion,& argylo=
lithon,quamuis nomina idem ponticare uideantur, quia
tamen lapidem argenteum,alterum argenteum lapidem im
portat tamen primum ſpuma argenti eſt, alterum lapis,
qui & a chymicis aphroſelenon nuncupatur. Probatiſſimũ
eſt aureum lithargyrum,& cetera uiribus anteceſſit. Nõ
mihi tempero,quin laudem illos Arabes,qui lithargyrũ
faciunt plumbum in argentarijs fornicibus uidi. Dicant quod
cunque alij authores,quod uidimus ita eſt. Lamnas plũ
beas tegunt argentum in fornacibus, poſtea ignem frequẽ
tant,no mihi uelari ſpuma ne liquefactus plumbo lamnas,
quod ferreo quod in baculo in unum colligunt. Id lithar=
gyrium eſt quo utimur,& chryſitim dicunt, unde non ab
re ſpuma pomicis a quibuſdam Arabibus dicitur,Gallis lit=
terge,Hiſpanis albayalde, Germanis gleit, Polonis gleyth
uocant. BRA. *Galenus in actus illud temperatum facit,*
& ordine ſecundo deſiccans. SE. *Marchaſita ſequitur.*

BRA.

[illegible] Pythonla[illegible]nonis libro 30 cap. 29. cum ab[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

addit Pyritem inuenti aurei venustis coloris, è quo aurũ
decruduat. Nos hoc [illegible] habemus. Inueniuntur & si-
milis calcanthi pyritis, & cerata, quæ tria genera mala-
tum fœdam non facit [illegible] atramenti, verbis Dioscoridis
miror autem de Alocite quæ cum aere aurum metal-
lum destruit, pro ea [illegible] accipere, cùm sit exper-
tus est, propter ea [illegible] quæ adducit. Nam
apud Arabes ex marchasita [illegible] fit, quæ eadem
dicem corrigere oportet. De eadem ait in hac ver- 10
ba proferentem. Eandem [illegible] marchasitam quan-
do ponitur in tenem [illegible] [illegible]
rides autem id no [illegible] [illegible]
Q. verum idem quia [illegible] [illegible] autem
puto decepit [illegible] [illegible]
tibia, legendum, & quando [illegible] [illegible]
tiæ facit. Mesue hic [illegible] [illegible]
ut ipse [illegible] [illegible]
lucem, & Lapidis [illegible] [illegible]
marchasitæ argenti [illegible] [illegible] 20
tur, ut de excellentij [illegible]
esse dicat, præsertim [illegible]
pis lazuli, & marchasitæ [illegible]
emptione, hoc nomen [illegible]
Lapis lazuli aureas [illegible]
ut ijdem verrarientem [illegible]
ci cum Anchorum, [illegible]
xerat muro artifex [illegible]
nam in maculam aream [illegible]
ingenium. At quia hoc nomen [illegible] 30
ficat, & Samiæ terræ [illegible]

scribit Matthæum Meûem de Astrologia, qui eâ
[illegible] terra [illegible] aliquam sanctam terram voler ap
[illegible] [illegible] [illegible] decem plaustra deportabant
[illegible] [illegible] [illegible] [

ser p'erit bi be o ur e reum & eodem dios la-
pides e e ... ta ... ta ... ...
e t r a l ... ...
leum arenae ... ...
teste Theop ... ...
nor co ... ...
rem ... ...
lapis lazuli, e ... ...
leus recentes ... ... Ante-
quam perfe ... ...
nam colorem ... ...
reas admixtis ... ...
bene fuerit ... ...
dem inverse ... ...
fundis cordes eum ... ...
nis. Addit ... ...
perfectus quale ... ...
bere poterit, ...
mus ... ...
cupamus ... ...
rinæ ... ...
lere ... ...
Mercur ... ...
dicere ... ...
bendum ... ...
sa non ... ...
rum quæ ... ...
no, ex lapide lazuli adeo ... ...
rep ... ...
lere ... ...
tures ... ...

re ut lentior sit. Quam de hoc laude sermo incideri[t],
non erit vere pœnitendi. Ne contra tempus
certamen Armeniacum veniatis. Mihi frequentissime
audire de laudibus Troianorum solebam, quod
tantæ armorum non erant, quorum tam pertinax habere
optarim aquam cravcen. Sidonii Ferrariensibus. Vene-
tis qui nostram laudem sedere cernetis, quam
plenum mysterium habet, quæ arena Dianæ non est in cra-
nen numerum ducat. Nec quivis Troianus, lazuli fru-
stra armentum ejus habuerit, prædatus est. Ferrariensis. Inter
flandos clypeos mevania, quos omnes unguen
præstat. Plumtempore ferramenta, quæ ad Ticinum,
Cannas [illegible] laborem reprasen-
ta[illegible] ad [illegible], tamen
eius loco [illegible] populos
mus [illegible] præsentia habet. La-
pident [illegible] vertem, ut
mihi videamur [illegible] nominatis pelicadi-
ficavent, [illegible] armorum lapi-
dem habemus [illegible] Nostri adversarii
ut lapsus lazulos. Accepimus [illegible] compo-
tiones vetustas multum [illegible] aliquem noxæ du-
cit, [illegible] quas cupimus [illegible]. Adversarii [illegible]
spectum [illegible] cum avidi animos [illegible] rep-
pererint, [illegible] Alcuni [illegible] recentes, quem
tu, [illegible] ex calculibus [illegible] accepto [illegible]
videoet manu [illegible] [illegible] dem armonia [illegible]
dant [illegible] prædari, et [illegible], quamquam ef-
tu ipse protectus [illegible] Ferrariæ parare nihil [illegible],
sed a primo cavendum est, quo multi incauti [illegible]

sunt,

digere ostendatur. Nam quidquid est, natum est ut

co ... fig ... [illegible]
ba ... [illegible]
ca ... [illegible]
me ... [illegible]
Ve ... [illegible]
tra ... [illegible]
ne ... [illegible]
dic ... [illegible]
ne ... [illegible]
b c ... [illegible] hoc
ali ... [illegible] habe-
to ... [illegible] uſi-
ne ... [illegible] pre-o, fa-
cil ... [illegible] Nã aũ ar-
bo ... [illegible] ex accen-
ſa ... [illegible] In primis
a ... [illegible]
Je ... [illegible]
m ... [illegible] acqui-
2 ... [illegible]
Ve ... [illegible] Opti-
mũ ... [illegible] ferrum
fo ... [illegible]
fa ... [illegible]
pe ... [illegible]
t ... [illegible]
q ... [illegible]
3 ... [illegible]
... [illegible]

etenim

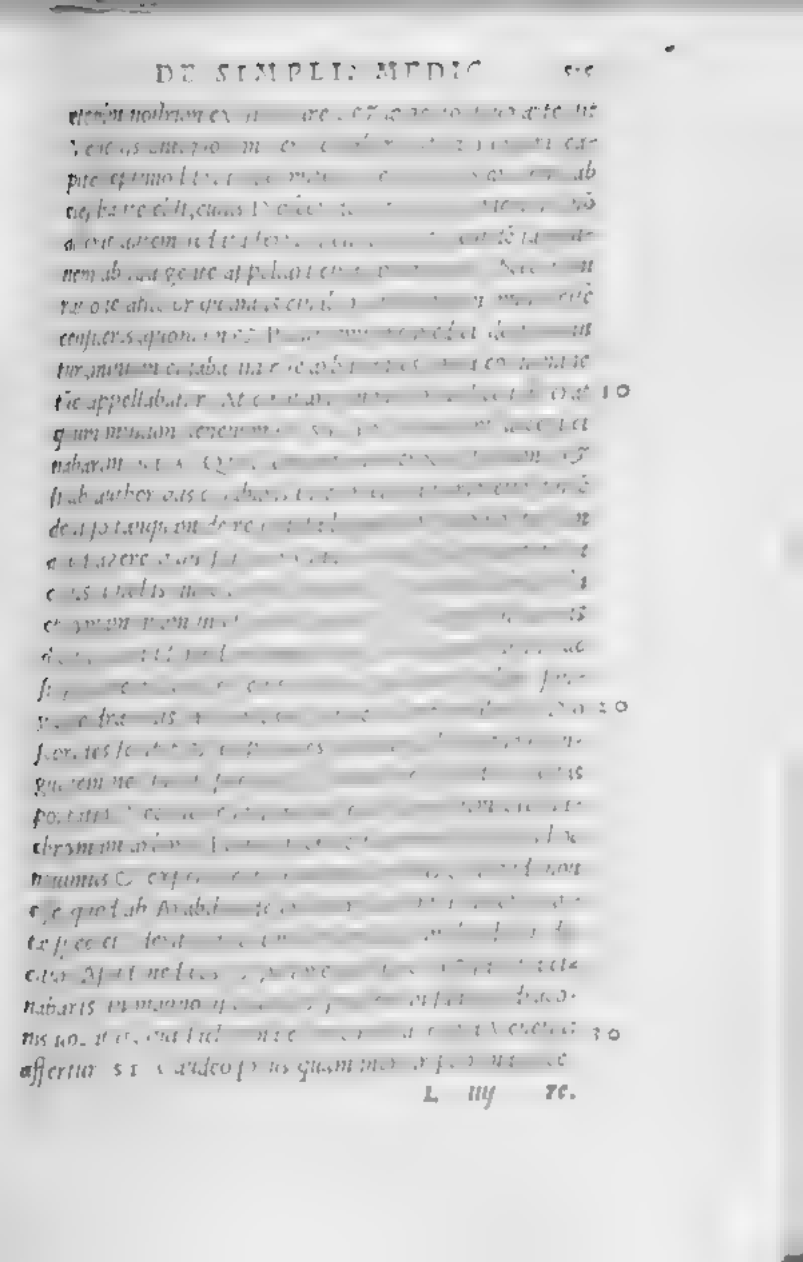

re. BRA. Mecum ab [illegible] nostro nomine [illegible] numero sialiquet [illegible] creantes vulgo [illegible] ut [illegible] fe[illegible] [illegible] ſ[illegible] [illegible] [illegible] [

ſcriptos habeas melio[illegible]

ſe[illegible]

q[illegible]

re[illegible]

ab

[illegible]

[illegible]

*[illegible]

cor à Margaritis cõfortari, & roborari profidere: quip
pe Arabes medicinarum ex animalibus inuentores sunt,
quamuis & plures ex animalibus morbi. Venenis pro tua
cre[illegible] Margaritas esse cum in pulueri cum re=
da[illegible] facile demonstrari potest. Si-
[illegible], & non perfo
[illegible] GRA-
[illegible] perforate inuentum
[illegible] pelo ad deiecandum, ex sint,
[illegible] habet nam aquo malo affectu ac=
[illegible] probatores
[illegible] iuste deiecere nõ oportet: Arabes uero Graecis, aut Arabibus po=
[illegible] quas legerint recentes in cassa fuere, qui in or
[illegible] ad pharmacopolas rebus ad nos aegros ipsetiã
[illegible] tibus, nisi adsint, ea ratione emendantur, in hunc
[illegible] modum alteri nocere. Recte Margaritarum nõ
[illegible] ex animalibus, sed ex [illegible] pelagi.
[illegible] Margaritas fere per
[illegible] ab eorum pa=
[illegible] ipsum perlae, Germa
[illegible] perla nuncupãt. Ab
[illegible] Margaritari
[illegible] apud se
[illegible] Gra
[illegible] gemis numerari
[illegible] Margaritum
[illegible] alteres fuit no
[illegible] Margaritas dorum gene=
[illegible] Margaritari
[illegible] rubro mari

nigrius

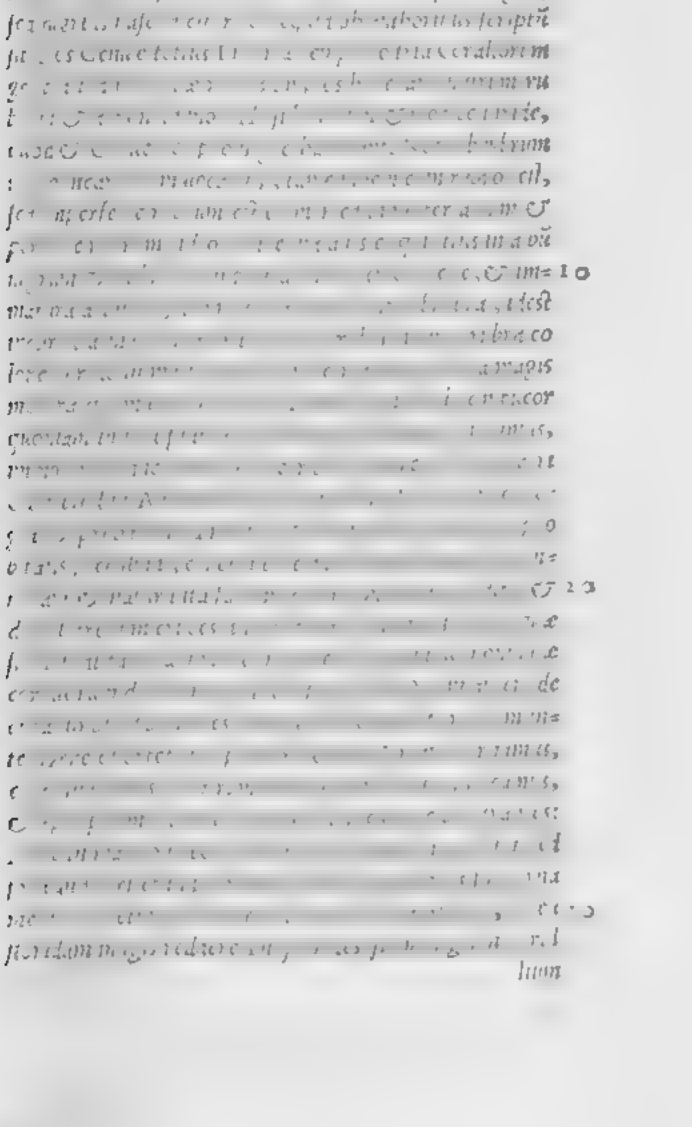

lum à rubro ſpecie deſiuat. Nos que uidimus perbu
benas in ora met plana ebam, & nigram ehe Inuno
unas met rasas parte una ruber flos[illegible]adeuan ser u
deoare Rubrum pre[illegible]ar eram me ime rubens c[illegible]ere
flor to[illegible]angib le odem terre na per[illegible]alx habeas,
ramo[illegible]um Dam[illegible]em[illegible]deam ſcabiol m.ſcabrã,
& mane. Vos ph[illegible]ecor[illegible]e cent[illegible]o pebamum genus
habetis ane[illegible]ſcabi[illegible]m[illegible]ec[illegible]ſcabiol m.ſcabrã,
bium probatur q[illegible]ta[illegible]ſcabiol m.ſcabrã, ngr[illegible]ſimiliter,
ac bedum[illegible]eam[illegible]m[illegible]de[illegible]ſcabiol m.ſcabrã, ſed ngr as Heo pro[illegible]ſcabiol m.ſcabrã, ſcabiol m.ſcabrã, Al=
*bum ne.o[illegible]ſcabiol m.ſcabrã, ſcabiol m.ſcabrã, ſcabiol m.ſcabrã,

pide, Armenie eloctum, quem ita dem in Cyane mare gentem ejus orientem [illegible] pro [illegible] de Lazdi, quando quæ [illegible] Armenia [illegible] optaron ut Armeniam per [illegible] nem, tamen nec [illegible] niam, & ipsæ [illegible] matites jeiatur. [illegible] placi nomine, per [illegible] ce sanguinem pomicat [illegible] dis [illegible] sanguinis colore imitatur, vel quia [illegible] lis [illegible] 20 lib. 36 [illegible] nus vulgare habere, [illegible] darum, atque planum [illegible] ritur habeat, meliori [illegible] Venetus emant, aut [illegible] gunis annis in [illegible] tes, a Germanis [illegible] patur, a Polonis [illegible] Lapis Iudaicus [illegible] fortitus est nic lapis. [illegible] am, & post Venetus [illegible] ter atur, a [illegible] bus æquales [illegible] tiones semper æquales [illegible] rales, [illegible] est [illegible] per [illegible] quantam [illegible] quatam, [illegible] pidem [illegible] nomen [illegible] dicamentorum facultatibus Galeno [illegible] nis

1 ●
2 ●
3 ●

[illegible] quotiens et
[illegible] ad
[illegible] tam
[illegible] Iam &
[illegible] ob
[illegible] nam [illegible] Iam
[illegible] be
[illegible] ob [illegible]
[illegible] dente,
[illegible] de co loquatur,
[illegible] animal & obtuse
[illegible] eueniat, qui
[illegible] Lynceus
[illegible] & Cereberas comes
[illegible] tam,
[illegible] fabula
[illegible] ta
[illegible] ut
[illegible] Vocabulo
[illegible] Deperdidit
[illegible] Vene
[illegible] ma
[illegible] Vt
[illegible] pe
[illegible] Nec
dicatur quæ [illegible] ueritur, postea [illegible], & tu

lapis

lubis huius uocabuli: & polius conuenit obtrudere
tur se obtrudebat
palatis adhibebant
ctoribus, & impudentibus tenere hoc uocabulum
platas est sane eum mauelle obtrudere
ea pte nos admittimus
chos, & quam plurimum
sed potius uerendum
mutilone pistam
maiores meas reddere
bare & salutem
dur & probe
de eruinatibus, qui
mentarius, &
nam e sed hoc
Plautus lib.
ne habeat
necessaria
dicatur.
dam quem
ter quid
ab mentore
migerem
quem nos habemus
no. est
te
que manifolbem
tem e se
erant
ta tripsum
stoct, quamus

tol

ubi inuenitur & quæ ipsius species enumerat. tuſſ
bilis [illegible] ſed potius eſt hæmopſoe
boicus [illegible] dicitur, &c. Hæc autem omnia
ex Actuario [illegible] comportem. Alexan. Magnus
[illegible] ad Aristotelem de hoc lapide, qui dicitur
[illegible] marathicus [illegible] calcharum lapi-
dum meminit [illegible] omnes pene-
re uel aqua [illegible] ciuitatum clamarum & eap de
boc, ſe [illegible] ſed [illegible] parceret qui ſpu-
Qui dicunt [illegible] calcanthum esse uas ela-
tum [illegible] Magnesia ſe uel de te-
ſtacea [illegible] Magnesia trans pontum gereri
uarie [illegible] Latis uero ab Aetitis lapis uero differt [illegible] cantamus audire & habere
Magnetem ideo, ne quis ipsum ut decipiat. Hic autem
lapidem, quem Magnetem appellamus uera ac ueram
naturam [illegible] Quisquis ergo dixerit, nos adopta-
uerit [illegible] Venetijs emes,
aut certe ueram ac ueram naturam. Sunt qui pro uenetis
[illegible] Magnetem generari ſtatuant, nec ut eorum etiam ut, ut probematis ut
pontus Hermanis manetib, ab Hispanis uocante uel
petra imani, [illegible] petra calamita magnes
appellatur [illegible] quæ ſi petra ſequatur [illegible] quæ ſi
permittens [illegible] quantitates, propterea dicitur de-
bramen [illegible] hoc lucis ſi parta aetegi, hoc
tempore ut [illegible] barba ſi hoc parua prædi-
cere [illegible] ſed non uoxerunt parta ſed hæc
*ab imitatione [illegible] ſi ſi ſi

tur, nec aquilam ova parere, nos hos lapides in nidum
comportauerit. Adiacet Cappadociæ, asseritur, asseum unum
marmoris colorem, & eandem habens magnitudinem, subau-
gram, sel cinereum alterum. Quam præter hos lapides
uocat quos mutuo amplexam lapidem albam baiocant, qui
fouere in calculosis creditur. Quæ Dioscorides,
sed calculi ne sint maiores lato brachio, cuius
forsan continere coxæ possint? Plinius & recentes
id uero arbitrantur, quoniam reperiantur maiusculi
sint, quos nunquam accessimus, nec ullos accepimus. 10
hoc genus in Apulia circa Gargani montis sarx-
gino & in Apennino monte Aquilano. Colligi dicit
in flumanibus inueniuntur. Sunt enim montes qui scabi
scaturiunt riuis, & magnorum amnium multa sunt, sor-
tapis nuenes, ex Apulia erumpentes aut Venetis ortas
qua ex Arme via Alexandriam ad Venetas pertat, si
officina tua hoc lapide careat, non mediocrem cepit. A
Gallus pierre de lc[illegible] rotundus ad oculorum, a velonis
orbiculatus, sub[illegible]is pectinatis lineis notatur. 20
s. Antimonium sophisticum, ex lapidibus metal-
lis uenam transeuntibus, hoc nobis impedi quo-
niam & lapides mineralem naturam sapere ostendat.
Plinius libro tricesimo sexto, capite sexto, Antimonium à
recentibus dicitur quidam stibi appellant stimmi,
stibium, alabastron laxarem sed hoc nomen stibium po-
tissimum ferat, & stimmi. Mox nomen ei diuersorum de po
situm addit, ideo ophthalmion quia oculum delectat, & in
oculorum medicinis plurimum ualet, ut Galenus uero de
simplicium medicamentorum facultatibus testatur. Stym-
ceum præterea appellatur, quia eo mulieres fucantur, eli 30
quata aqua nunc in aliqua Italiæ parte. Dioscoridis au-

te[illegible] aut ſub oculorum ſuperci[illegible]
[illegible] Hoc eſt quod ſuprà in
[illegible] dicebat, ſi quis ſuperciliorum
[illegible] ſi quis ſuperciliorum ſuorum
[illegible] ſi quis ſuperciliorum ſuorum
[illegible] ſi quis ſuperciliorum ſu

lare, & à lapidibus dolo nere. ERA. Esto, tua hæc preciosa fragmenta recen[illegible]. Lucre loquamur, tua gemmas[illegible] gemmata in partes.

[illegible]

DE GEMMARUM FRAGMENTIS, EORUM
in pharmacis potiorum præscriptio.

SP. Primum mihi enumera Lapidum species. ERA. Sapphirus dicit autores sapphiros, alios pro Sapphiris indistincte tractare quæ sunt diuersæ species. Nam (quemadmodum apud Plinium, atque Theophrastum legere est) inter hæc, duo genera sapphiros nouerant, cæruleum videlicet habentia & similem cæsiis impressa stellulas, quem nostra ætas gallica lingua azzaro dicit, perfecto nomine quasi azzurro, nomen autem hoc azzaro ex arabico non ex italico. Sapphiri tamen perlucere non iuuat nec hæc facile fenestras admittere, ob crebra crystallina & adiacentia, & lapidis dolorem: quæ uero scalpendæ præcipue fuerant, ea esse debent, si fore perennitatem præ cæteris teneant emittunt. Ex indicijs quibus agnoscitur ea quæ pro sapphiris non probat. Præterea nunc sapphiros pallidos, nigros, quos inuenias habere præcipue nouam sapphiri non sunt. Venetis præ omnia eorum qui attribuntur gemmarijs curis primo (in quæ celebrabuntur gemmata appellentis pro ipsis dabit fenestris, quæ pro ornandis domibus aut mulierum collis excepta sunt, tendere compositiones tuas pro expensæ portione uentores.

SP. Emptores pretio deterrerentur, & a mea oppenia abigerentur. ERA. Ergo eligo decipere potius, & in tam magno hominum diffidio uita fallere quam uelit, uel alterum emptorem amittere? suadeas emptori sapphi-

ros hyacinthos smaragdos & alios preciosos labide-
bunt, utra ex quo ne ex ea sanari posset, quæ
laborabat, ut ex variis apparatibus imaginem ha-
beas, & ex his specimen videre, quod ex eis non
erit impertinens accipere pro antidotis adradi-
ces. Deinceps ita quoque ex his vine de radicum ARA. Ab
Hippocrate proxima ex his duos scalper num
ex eis, sic ma[illegible] quæ quantum ARA. Ubi pro re
qua vel de ea alia ex his vel aliorum, ut alia unda
ma nonnulli [illegible] ex his vel ex his commendatos ut ea pro-
pter [illegible] ex his vel ex his [illegible] ex his.
Ex his vel ex his [illegible] ex his quem-
to [illegible] ex his vel ex his ex his ex his ridiculum habet,
quæ [illegible] ex his ex his ex his ex his ex his ex his ex his
ex his [illegible] ex his ex his ex his ex his contra oculos im-
primis [illegible] ex his ex his ex his ex his ex his ex his ex his
Sed [illegible] ex his ex his ex his ex his ex his ex his ex his
habet [illegible] ex his ex his ex his ex his ex his ex his ex his
*ex his ex his

ragdo habet, ut Galenus nono de simplicium medicamentorum facultatibus & Dioscorides quinto libro scribit. Achates emeretici albi, nigri, fimbriati, coloribus fimbriarum ab inuicem differunt, & ideo fimbriati fimbriarum nomen acceperunt. Sed Achatibus se tueri, & aduersus subitaneas offensiones uti carbunculo tantum licet, ita tamen ut cauendum sit ne quid coquere aut lapidescere possit. Veros hyacinthos habent aliqua nebulosa & quasi cæli serena apparentia, ex quibus genuinæ in comitiali morbo habentur. Veneti hyacinthos habere, & Venetos quosdam gemmarios uocari pretio emere gemmia ex hyacinthis in qua fulgor uenis diluitus est. Plinius tertio, tria genera esse scribit etiam Serapio, quæ uocat Heliotropia. Alcoatus libro de tribus & tertiadecima lapidum autorum in eorum colore errat, alios a me non procul dicam, & eos colorem inclusum aera apud Poetas, Cæsium habitum cœli uocabulo appellatum dicere putat. Nos tamen hoc loco, ut in primo libro sæpe admonuimus, ea tantum scribimus quæ ipsi experimento comperimus, aut ex fide dignis autoribus accepimus. Hyacinthus omnis purpureum habet colorem, ab hyacinthi flore ita dictus, ut Græci uocant, ut diximus, aut ideo tantum pro rubino uendi carbunculo, & hyacinthos plures accepimus, omnes præterquam Venetas falsas esse quam Veteres fuisse existimant Venetus mercator, & gemmarius non magno pretio emes. Plinium lege capite septimo libri trigesimi septimi de carbunculo plura meminisse animo fit. Achates, a loco nomine dictus, ut non sine ratione rubinum a uoca-

re appellamus nihil patitur ab igne. Arbores duodecim
ſpecies eſſe nouas. Mali ferè ora rubeto a nobis de Ro
cha uocata. Pertur quæ uocatur aprecoſe, quam in car-
bunculo dixi, ut ceteræ pertinere ad rocha, à nobis dictus.
Hiſpanis alia. Cornus. Ceteri colores differunt
in hoc nomine. Nam primi à Germanis, &
Polonis nominantur. Sed ut ſæpe ſæpius dixi, ſi ornatæ ſequũ-
tur, ut habeant, ſi pomis pleni eſſe deberet, qui
pro ſanitate ſeruiret, ſi uiridi, ut quam copioſe, &
ubi primum ſe habeat. Ex his de eo magis mirã-
dum eſt, quod ſcribit Plinius, quæ in
eodem genere cornu nouem tres deces habent granatæ,
aut ex his ſolidæ, aut mediocres, aut ruborem in
modum tonſis malis granatis habet. Præterea granata
nouem ordines habent. Ceteris ſolidis accepit
aut [illegible] uocant [illegible] habent. Ideſt ut hyda-
tides [illegible] ſunt, ut ceteris liberes ſubeat, in
uiridi [illegible] ſeruiret, ſi uerò ſæpe ab-
tractum [illegible] Vnde nos in ſuſ-
mouere [illegible] debes, & ſi
nouem [illegible] Gallis,
*abſunt

Rites animaduerterat mutatis habere eandem in ar=
da. In hoc etiam lapide de le quod [illegible]
tro quo tam [illegible]
agerem [illegible]
gerem, tam quæ [illegible] ma pro=
prietates, quas [illegible]
esse arbitrer in [illegible] dis=
seremus, à [illegible]
gemmas enumera [illegible]
mur [illegible] 10
Inflat prandi [illegible]
ta ac dacin, [illegible]
Ex hoc ratio [illegible]
mo ex hoc pote [illegible]
de cendit, quo [illegible]
ofa [illegible]
tim me [illegible]
ex pe [illegible]
RE [illegible]
Cy [illegible] 20
Ita [illegible]
fam [illegible]
om [illegible]
rup [illegible]
u [illegible]
tis [illegible]
tur, [illegible]. A prima terra
tritum sume.

30

TITVLVS SECVNDVM Recentes, qui de Pharmacopœia ipsius est.

[illegible] Lactes in libro inscribunt ordi-
[illegible] Galenus
[illegible] ab
[illegible] Dioscorides se-
[illegible] Plu-
[illegible] species diſ-
[illegible] vtar, inuit
[illegible] Cornelius
[illegible] eodem loco quę
[illegible] species appellan
[illegible] Nos ſyma
[illegible] potiorem
[illegible] cochlearia ſu
[illegible] quantitas, ſed id
[illegible] maior qui dixe-
[illegible] habere, ut eius oleū
[illegible] ceteris, quam tamen
[illegible] nos artem ha-
[illegible] ſcilicet. Philoſo-
[illegible] formam
[illegible] ſi ſimplex, ſi compoſita ſit, ſi elementaris, ſi
[illegible] eandem di-
cit, quę [illegible] Græcis quos
[illegible] facit,
re vera aberrantes, quam ueræ ſunt, quæ 4. gradu cale
da

da existimantur. Nos tamen salebras quotidie propinandã exhibemus. Duo coctes vrinas furiosis tribuit quãtitate cochlearis quæ duos homines interficeret. Item 4. gratum calidum, cui in vino etiam scybalas tollendi potestates subesse exhibet, & per os vomere dormientem tradit. Nos ipsi vino forbili quotidie scabiosos damus & sanamus, quam ob rem in tertio gradu calidum tantũ iudicamus nec refert quod ardeat, quoniam alii tertio, imo secundo gradu calidi facilime iquem inflammant. Vnum probat ipse de siccitate nec deadolauit quod vero non calidum vocat, & potum vinum esse debet. Apud Batos pulcherrimus viget locus Neapolitano multibus passuum distans plus minus quinquaginta, in quo cum multis fulgoribus eliquatur & liquidis exudat, tantæ dulcedinis est ut eos extreme & sulphure tuo exudante ad ignis calorem credere ardenter prandere consuetus fuerim non recipiebam quod celebrat & commendabam dulcedinem, de qua mox dicetur. Venetus emere potest, aut cos, qui ex Velonensium portant Terra Laboris fontibus, à Germanis vocatis Wyldbadt, à Veneris balneo, & azufbre, a Polonis Iszawiec, et vetere nomine Aquis Sextiis dictum. Albidum sequitur, [illegible] mine [illegible] catarus nec [illegible] mentes [illegible] generali [illegible] ſponte [illegible] rit [illegible] dus [illegible] & [illegible] dus [illegible] & [illegible] ra. Eos vero ita separemus, sulphuratus aliquo loco liquidus

dus eſtvalique ut [illegible] aliquo ut cera, ut
terra ſale [illegible] in Cœ, vera, [illegible] circa fundo
nem oppo[illegible]mentum, ut [illegible]. Limus a lacu
Iudæe emergit, ideo ad [illegible] eſſe memorat, quod
in Apocalypſi pro urbe Ieruſalem ſit [illegible] Iudæa intelli
git. Loca ad quod eâ in [illegible] ſtra. Ioſe hoc autem in
mari mortuo natare [illegible]. Mare autem mortuum nunca
patur lacus. Mare ob ſuperficiem mortuum ob minimã
motã. Qui ſuper terram fuerant deſcripſere Iudææ la=
ciem, & Cele Syriæ idem lacum. Strabo lib. 16. ſuæ geo
graphiæ, urbium lacum vocat, ambitu mille ſtadiorum,
longitudine ducentorum nadrum. hoc loco noſtri theo=
logi ſo ſem en & ceteras urbes, ob ne[illegible]ndum illud So=
domitæ ultium ſubuerſas eſſe tradunt, & cum lacum in
carum nebam locis ſtum eſſe. Nonnulli deinde fabulan=
tur mumen [illegible] de [illegible] mulierum ſemen eſſe: propterea
adeo vile reputum eſſe, ut non [illegible] aliquæ mulieris men=
ſtruum ſe [illegible] cruentis experientia oſtendit: ſed
hoc prius ab [illegible] ſtris cap: ſa libri de mira=
bilibus mundi [illegible] ſtrabo [illegible] ait hæc cum urbes eo
loco [illegible] Sodoma non
[illegible] eſſe commentis,
præter [illegible] ſe mum ipſe
[illegible] ſpicuæ probis
[illegible] & ſi
gnis [illegible] ac ſulphu=
reis [illegible] ſmeare=
gentis [illegible] ſe inſe.
Vbi [illegible] ſtra [illegible] ſtra [illegible] ſtra [illegible] ſtra po
ſſeatur [illegible] ſtra [illegible] ſtra [illegible] ſtra [illegible] ſtra. Paulo us
quaque est idem regionis hominesque ibi geſſe ceſſet, qui
incanta=

uerunt tiones fuerunt latum & facultas inhærentes, ex
quibus humectatio quod autem ante fuit aceto hoc liquet,
quia perpetuo non duraret, si per se foetaret, uel ex
mumbus descenderet. In tuda & Arabicis locis nece
tur in quem locum dixi ut [illegible] Sed ne hic [illegible] tam breuiter
in re hac, est in agro Mauritaniæ Tingitanæ, [illegible] no Nex
pontano, quod est loco qui accolit Hecsos, & [illegible] a
tetam in loco, qui tertius scaleis [illegible] abundat [illegible]
flr amaro [illegible] uocant, Lo [illegible] scapoli
quidem in montibus [illegible] plus minus [illegible] pedes po 10
Le possibile est id bitumine [illegible] a [illegible] cera pre
ce [illegible] Imperandi tesse quando pice [illegible] necessitatur. Alij
nocentum ab ipsis pene [illegible] dendi uis, aut ut ipsis, aut
sbene habent quam tamen, & [illegible] in pezere Etiamnus
cum eadem ita, tamen non est Aliud [illegible] [illegible] s.
Oxide Le [illegible] Judaicum Asphaltum [illegible] Tibi me ser
bo quod scripta erunt are decreta [illegible] nos [illegible] [illegible] [illegible]
*pars Asphaltum Judaicum esse [illegible] [illegible] [illegible]

non solum mores earum partium scribentes aduertunt, sed & qui illuc singulis annis nauigant Veneti. inmo, et Strabo 16 lib. ubi de bitumine, & Sodoma tractat, inquit bitumine illo ad mortuorum condituras Aegyptij utuntur: quum autem ad nos afferatur Mumia, utcunq; homines bitumine plenum ferantur & praeterea Iudaico, & Babylonico. Ergo nostra Mumia est bitumen Iudaicum, uel Alphaltum. Mumia nomen Arabum est, quod omnium mortuorum conditoriam cum sua pinguedine significat. Diuites Syriae, & mediocres propria habent sepulchra quare pauperes solam habentur, qui ex more regionis bitumine pleni sunt. Deosperuntur, qui aloe plenos exonerarunt nam in eis nulla amaritudo sentitur, quam semper aloe & etiam myrrha, quae compositiones illas ingrediuntur. Adde praeterea habere quem odorem bitumen Iudaicum sentiri. Auicenna inquit, & ueritas ita est si enim Mumiam nouam malicaueris, preis odorem senties quod in Alphalto perpetuum Auicenna tradit. Quam ergo Alphalto contingat Mumiam fieri, & humore in corpore humano mortuo, ex Auicenna Nasalphalto idest bitumine Iudaico fiunt apud Arabes de uidelicet. Quando Mumia uti poterit hoc relinquitur, si ex mortuis aloe myrrha croco & huiusmodi pleni sint, ut per eos probatum eam esse quam uero habere uocant, hoc bitumine pro Mumia uratis. Videamus nunc, & eam fruſtra & carnem excecatam ab eo esse, eam habuerem tantum habeto, quam in alia curiositate collocauit. Est ne hoc quod Arabes Mumiam uocant. Alphalto. Reperitur ne apud Graecos Mumia? Reperitur. Nam & si Serapio Mumiam dixerit myrrham, & aloen esse, & quod adnascetur illi ex corporibus mortuorum, etiam compositio

compositio ipsa Mumia uocatur. Immo non una sola compositio Mumia est, sed plures. Intelligo autem cõpositionem aromaticorum corpus inarefactum, quod ex hoc colligitur quæ Serapio noster de Mumia scribit cap. 201. Dioscoridem adducit, ac proprie de Mumia, ideoq; cõpositione loquatur. Locus uero citatus primo libro est, ubi de Pissaphalto i. picebituminæ tractat. est autem Pissaphaltum duplex, arte factum, ut si quis picem & bitumen simul iungat, aliud naturale: quod uero Serapio Dioscoridem in Pissaphalto adducat, eius uerba ostendunt. Immo cum ex Dioscoridis sententia est in terris, quæ dicuntur acoloure, ubi codex errore interpretis corruptus est. Legi enim decet est in terra quæ dicitur Apoloreatis, sequitur, descendit ex montibus, qui dicuntur fluminis. Quem errorem interpretis colendituri, nam illi montes, a quibus in Epiro descendit, Ceraunij appellantur: κεραυνὸς uero Græce fulmen dicitur: ideo interpres, qui nomine montium ignorabat, fulmina dixit, quum legendum esset, Ceraunij montes. unde Dioscorides fluminum impetum ex Ceraunijs montibus descendere refertur. Mox sequitur in Serapione, & sicut eam aquam fluminis in ripis, ita Dioscorides fluminum impetu delatum in latora erectarum. unde in Serapione repertum. Et est coagulata, & picis instar ceræ. Dioscorides loco ceræ dicit picem. Accolæ Euphratis bitumen modo, sed et bitumina aliquando ceræ formam habent. In Pannonia bitumen est, quo fundamenta parant, & mirum in modum ardet: Sequitur, & habet odorem picis mixtæ cum Asphalto, quod Dioscorides inquit odore picis bituminis mixtæ: deinque Serapio addit, quæ a Dioscoride non dicuntur, forte in suo erant codice: cum aliquo fœtore, & uirtus eius est, sicut uirtus picis, & Asphalti mixtorum, ut hinc colligere

gere poſſis Mumiam non ſolum eſſe compoſitionem illã, cum aliqua mortuorum parte, ſed compoſitionem per ſe ſolam quæ naturalis eſt in Apoſtema I. part. Antidoto ac tempeſtiue & ſubtiliter mixtis, aut alias etiam. Nam ut qui in mortuorum cadaueris ſolo aſphalto non utuntur, ſed præcæteris. Alij myrrham, aloen, crocum, diptamum, atque alia huiuſmodi addunt. Tu igitur pro aſphalto Mumiã ſume quæ ex Aegypto aſſeruntur nunc & quam tu habes, & cæteri pharmacopolæ Venetijs, ſed eam ſume quæ in aliqua cauitate ecclæſiæ. Item ipſum erit Mumia Serapionis eam uelis quæ mortuorum cadauera, nondum mortua & hodierna ſpecie, & generationi Mumiæ & pulueri ualidum. Verum ſi quod etiam ex Auicenna colligi poteſt accedat. Mumiam eſſe in uirtute piceis, & aſphalti commixtionem & naturis utriuſq. Ideo non ſunt adeo temere reprehendendi Arabes, ſed ab eis quandoque dicendum quando apud Nicolaum enim ex Græcis aſphaltum odoratum ſæpe Διὸ γ ορίδης ὀδωδὸς ἀσφάλτου dicit. Marcellus hæc prætaxatum ſimo odore. Hermolaus odoratum eſſe non ſed ſuccum odorum picis habere, quam maluerim, ſed ſi ſcire, ne ſæpe qui exponitur, aliquis primo uidendum eſt. Quid eſt id, de quo Dioscorides loquitur, ubi de pice loquitur, ſeu in Sicilia, ſeu in Italia nascatur, putauit eandem fortasſis ſuperna tus ſimilitudinem adducens, quia humidior hæc olet uiuacior? Sed ea cum ſal, & aperitiues, ſi quidem liquidior ſit, ſimus. Quid in hoc peius? ſi aliquid periodes edocebo. Quicquid habet ſolaurus ſum. Erat ex gratis clarum uolo quod nos petroleum uocatur. Fateris adeo ut promeruerit ſtercus Diaboli nuncupari, & ab Hiſpanis azeyte de mumia uocatur par

tum

tim ex Sicilia agro illo Agrigentino, partim ex Liguria partim ex loco in Neapolitano agro ubi vulgo dicitur, il Tocho, & ex aliis supradictis & petroleum ex hoc loco ad nos affertur, hoc est quod Dioscorides in hunc modum scribit docuit Quod ex Sicilia portatur, non adeo nigrum est, & minus fœtet. S E Hoc frequenter observavi aliquod petroleum minus alio fœtere. S E A. Hoc ex Sicilia affertur S E. Petroleum fieatur, quoniam ex petra cruam ducit, sed illa liquoribus privatur, de quo Dioscorides. Quomodo igitur Petroleum ex petra oleum erit 10
S E A. Si dubites quoniam ex petris & montibus in fontes eliquatur, & per eos impetum trahitur in ductibus hoc ex favo [illegible] S E Quoniam [illegible] nes pro [illegible] men liquidum [illegible] terum priore [illegible] ajebat unde [illegible] aut pham scribolet propter [illegible] naturalem accipiunt priore [illegible] est, de quo Dioscorides unde [illegible] stram, quo facilitet utamur proinde [illegible] rem habere admirationi [illegible] cujus est Dic autem nonnumquam [illegible] tur [illegible] vel oleum e petra [illegible] quali petræ oleum dicitur [illegible] Oleum montis zibi aut oleum saxi quod [illegible] agro fœturit petroleum dici potest [illegible] de Naphtha, & humidum [illegible] patur, ad fe ignes mire trahit Authores [illegible] ca aqua non extinguit, propterea bitumen liquidum, & 20
Naphtha erit oleum montis zibi dictum, & petroleum.

De

De quo Plinius lib. 2 cap. 208 nec mirum quod in fontes Sodomæ petroleum coalescat, quandam prima origo eius axis est, quem vndique in omne tempus alimentum faciens ex ipsis naturæ adiutoribus paratos, ac ex nouibus defluentes. Quid est quod ad lacunam perueniat, nigrum picis esse picea Babylonica colamentum: BRA. Codex perueniens est picis nigrum petroleum esse colamentum non picis picea Babylonica: absconditi. Euerpres fuit, qui loco bitaminis picem uerterat, nam tamen circa Babylonem inuenitur, sed haud scio an quod ei naturæ petroleum erit. SV. Nec scio quid sit corpus pinum. BRA. Hæc uerba locis omnia Nicolai, et certis etiamnum locis quæ petroleum in cataractis Nili reperiri, et ex eo bitumen excudi perhibent. Sed ex cataractis Nili, si parum habere nos ea quæ de petroleum uenerunt ante fugidos annos. Verum, ut ita sit, bitumen Mumiæ, cuius non est [illegible] apud Arabes, et eius præ-fertim quæ cadauera humana condiendi gratia habet, uel si opus sit Mumiæ [illegible] picem, ceteri non ueri apponem de-[illegible] hæc [illegible] ipsas ex pice, et bitumine præparata, et in aliqua petroleum deinceps dreeu-[illegible] mer, uocat. Alij hoc nomen aliæ fœtidæ attribuunt, ab [illegible] eadem [illegible] picem ei ordine secundo [illegible] cadauera [illegible] reliquerit. SV. Nec scio an hoc [illegible] bitumen probare quadro habet aliquid pinguedinis [illegible] mortuorum, ideo ad [illegible] arcendam [illegible] BRA. Si parum haberi possent laudarem potius, at cum purum non inueniatur, alijs utendum, ueluti loco, ut picea pice. Tamen in mortuorum cruce huius sunt glebæ, satis magni in quorum medio non potuit pinguedo aliqua penetrasse, aut aliquid pu-

trilaginosum

...

...

...

[illegible]

lephio

dem hoc idem quod nuper enumerasti à Plinio, &
Iosephum [illegible] locatur terræ motus, &
[illegible] quemadmodum [illegible] hoc genus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
*[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ignum, cuius nacre alit nullum mar. dem, sed non ut.
Nos quoq; christiana charitate exoramus, ne deneceps
quenquam fallere ut audeatis Ignem Crucis non esse,
quam ut laos Lauro se probet amplo, cedentes parue
re. Arabes alumen
tamen in aqua. arenoſa dicunt. Vatecha as Septereũ no
cat, a nomine deceptus [illegible] cenia erat quia
ma Graeci abſentiam [illegible] pretiate ſua. Erat
præterea q[illegible] alumen, & lucidum genera, ipſe
autem pro una [illegible]
ſequatur [illegible] in pa-
ra ſua co[illegible]
tione ſa[illegible]
cenſent [illegible]
alumen [illegible]
alumen [illegible]
dictis ſe[illegible]
tua chri[illegible]
ſcere [illegible]
ſit alum[illegible]
ſere [illegible]
quo [illegible]
dantur, [illegible]
lis alum de rocce[illegible]
ne omnibus [illegible] habent a[illegible] Vtpiam alumen.
Polon. alumen uocat Valachos & pacem ſert ordine exi-
ſtimatur quam [illegible] no malit quorum a tenere facem
tur de uecitate in terris eadem ordine eue tatemur, ſed
de calidi tate ami[illegible] dum cenſemus. Tum enim hanc æquo
animo cor[illegible]dere qui dam in terioris ſortis uerum eſt, non
tamen in liquido. SE. *Alumen ſcatoræ ſequatur.* BRA.

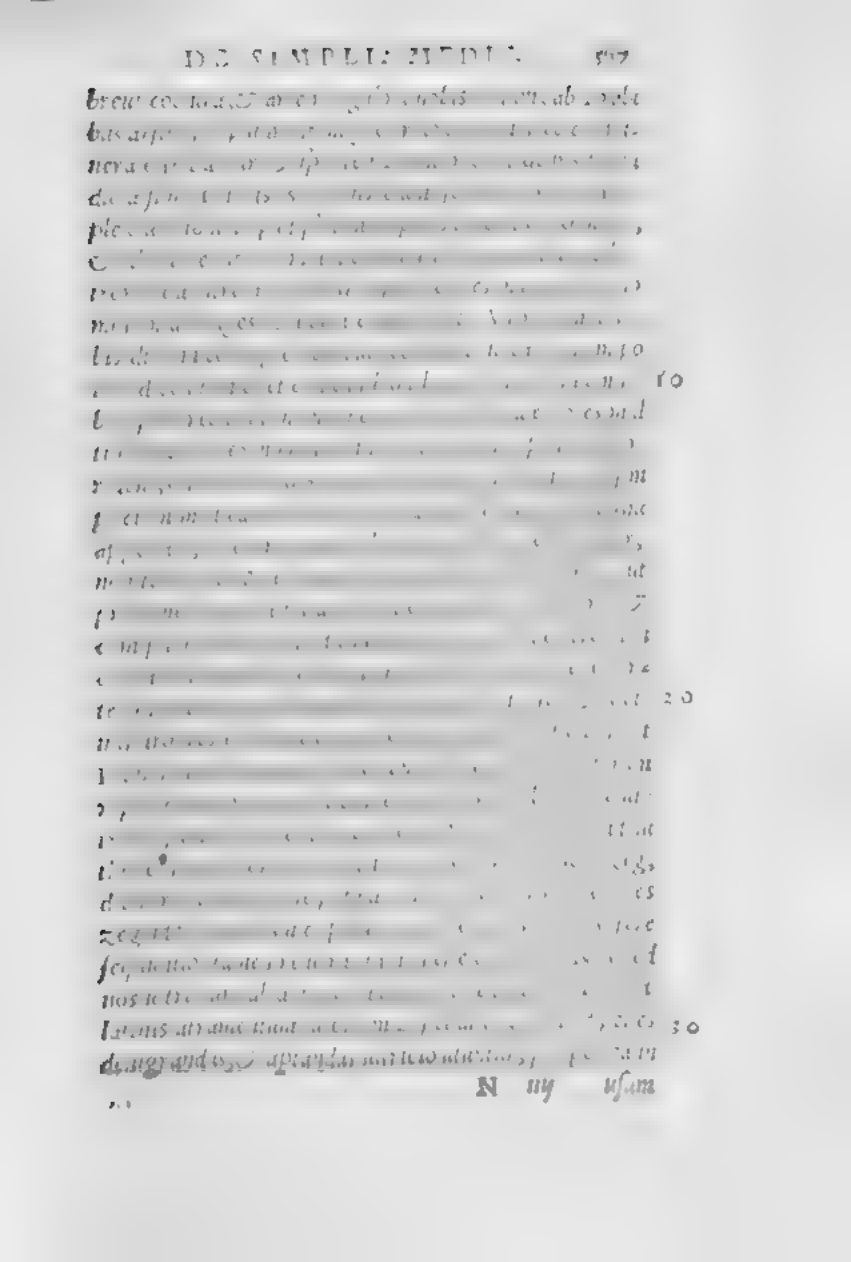

Nuy vſum

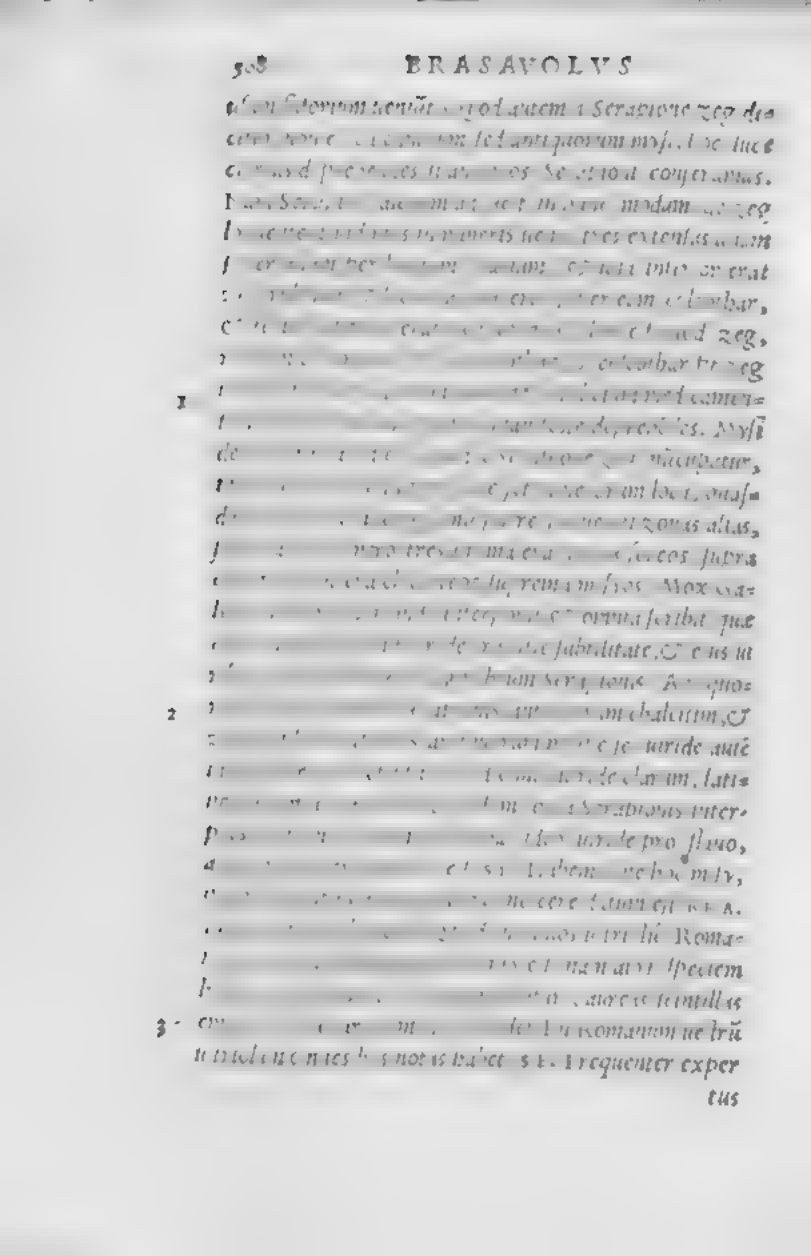

tus fum. BRA. Cofta igitur recentes aberrare, ut Hercules in capite de febri. Nicolaus chalcitim uocat lam eue contendentes, aut c. Sera uero oftendit fel. Colchotar eſt calcen chalcite Dioſcoridis. Et Plinius quæ in albom colorem. At uitriolum Romanum recentes gr. unde nides ſumme aberrare recentes uitriolum Romanum iguaros, per alium corpora peperam ineleda loquentes, quamobrem antiqui eum uitriolum Romanum, uel Romanum Afrem uocant primum redentes, quod zeg Seruatorius nuncupant, cum lege qui Dioſcoridem addicit de cenerizeo, ubi Babyloneam, aduſ cypreſſi ubi certa fide corrupte emendare in capite mify Italiam cyprum. Et Aegyptium diſtinctum Pro Seruatorius recipere Nicolaus eo dicens quem habebat Seruatorius habere, ſpecies chalcitem in hoc capitis Dioſcoridis Babylonem nomine Aegyptii Seruatorius Babyloniam eo quod colorem chalcitis, quæ eadem in albo pulueris chalcitis eſt chalcitis Item Seruatorius chalcitis erat nomine Seruatorius Dioſcoridis Aegyptium, Aegyptios chalcitis excedit. Aegyptium tamen Romanum uitriolum Seruatorius liberatur. Ex his etiam colligi potest recentes aberrare ut Chalcanthum colchotar uocant, & fere omnes pharmacopolæ

immo ſi ex ætate Chalcanthon, ideſt Vitriolum in Chal
cum tranſeat: Viridata Calcanthi, Vitriolum efficatur,
quod nouæ viriditatis Calcanthi à iam ex Chalcantho per
tempus Chalcum hierre coepit. Tunc animaduertione di
gnum erat, quòd hoc modo ſcribitur Calcanthi ex Chal
canthon, quæ dictio Græcè non habere, aliosqu
per ſe mas ſcribi obſeruatum eſt. Quæritur in Chalcan
thum ille ſolutus, Chalcanthon obtentum glau=
cedinem ſua natura ferre, & habere ſecum proprias u=
res perdere, & Chalcanthi proprietates deferre, remit
tant ir potas, quæ rem à tenere corrumpantur. Quã
obrem eo pro ſe ſcribente non uereor, ſi hua temper Chal
canthi cuereſa ſit, Chalcanthon ab deferre Chalcit
tanum in ea, cum aues ferre ſerum ſed in Chalcantho
ſiat uero, res eſt hoc conuerſa in Chalcanthon, eo
ſemper pacto quo rem cum Chalcite de eadem & præ
ordine terre. Vitriolum eſt Vitriolum in os, &
id eſt Roma Romam, ut Romanos cõ
uenire, ſi ex Chalcanthi Vitriolum Vitriolum. Vbi quod
autem ex Chalcanthi Chalcanthon ſit, dubium eſt ſed ſit,
si Sed ſi ſcribere ſi ſeruum Chalcanthon, dicitur,
non ne Chalcanthi ſcribere? Atramentum & ab
autoris inuenta eſt, Atramentum temperatum
ſcribere, ſcribere, & ſcribere, ſcribere, ut
& de Chalcanthi ſcribere & ſcribere potes, gumi=
mi & Semis. Vocem Chalcanthi, Semis Atramenti
ſuto ſcribere, Vitriolum ſcribere, Semis. Atramentum
Apud nos ſcribere Atramentum ſcribere, Atramentaria, gene
ra ſcribere pharmacopolis ſcribere, Atramenta,
unum eſt ſcribere, ſcribere, Chalcanthi, & Vitriolum. Quam compoſitionem neſcio, qui duobus carmini=

bus

bus perpulchre complexus est, quæ si noscere volueris,
Hæc sunt.
Virriolo quarta, media sit uncia gummi,
Integra sit Galla, superant has octo Balanus.

SE. Non displicet hæc carmina. BRA. Et & Atramentum chalcographicum ex tribus fit rebus, & oleo, quas duo scribendi memoriæ apprime faciunt, quamvis atramentum, quale nos hodie habemus, quod nigrum imprimendis literarum characteribus existit, nullo modo existere poteris, grande quod supra dixi de se, Melanteria, et atramentum hoc quod dant chemici. BRA. Id facile fieri potest, non hoc ordine, sed de pumice tunc tritum, vitriolum, & duo cornua de atramento, quod ex vino fit, de Melanteria ab aramine, cuprum. Vel atramentum ex vino cum cupro, ut vitriolum, postea gummi, quod atramentum vitriolo, cuprum, & Vitriolum opprobriosa, ad conficiendum, & atramentum vivum, Vel quæ cupri, Volumus, & Vel quæ hoc ordine, & tertia conficiendi ab eo nocat. Ita in nos dicimus & ab authoribus chalcographicis. Terra pigillata sequitur. BRA. In Lemno insula non unum fuit genus, & figillata terra, quæ duo diversa, & locus nus adversus Vinum ostendit, qui cap. de terram figillatam, & valentem lemniam idem & ecentiat ubi et ipsam inter natuos colores annumerat. Sed ex quadrus erat Plinius quoniam Galenus, & ipse eam rubricæ primus appellat. Quicquid tamen sit quoniam hæc ad nostri institutum nihil facium, contigat non pleri eodem modo apud Galenum, ut Dioscorides incolæ loci facere arbitratus est inquit enim per miscellam harum sanguinis fieri,

&

Et occurrebat mihi quidam amicus meus mit
da: [illegible] ne mi[illegible]
nec [illegible] de[illegible] ut [illegible]
der[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] au
*tem [illegible] [illegible] [illegible]

tur media pars re[illegible] e
plemur [illegible] v-
si fuerit [illegible] s
cyprinis [illegible] a
armeno luteo [illegible] s
Cultos nunc terra [illegible] m
habemus solos [illegible] a=
plicum medicamentum [illegible] e
mmeruibi de terre [illegible] e
cepti uero sunt [illegible] 10
boum armenum [illegible] armenum [illegible] n
pus armenius uere [illegible] terra
tissarti autem est [illegible] a
es mas ex [illegible] les
solo pertracta [illegible] t
cuntam [illegible] terra [illegible] e
tur uocet [illegible] m
tem re [illegible] 20
Cu [illegible] a
adferre [illegible]
dam uocabatur, [illegible]
uerari armenum [illegible]
re habemus [illegible]
uel alba [illegible]
terris [illegible]
dum [illegible]
mus [illegible]
men [illegible] 30
ceas, quibus praecipitur [illegible]
fecbat. s2. Hæ [illegible]

nans

nans [illegible] ba[illegible] ba[illegible] gi[illegible] tur[illegible] terra, quam nunc bolum armenum uocatis, super comperata non una quæ ex Germania

10 *manicis muneris olim perferebatur terra Lemnia fit.* S. *Quomodo terra Lemnia dupeo nunc.* B R A. *Ne dupe-fatis quæ iam tibi certe ostendam, terram, quam uos armenam uocatis, armenam non esse. Immo nec prope Armeniam, ampliam.* S. *Iam magnam ostendes.* B R A. *Nisi audere præualeres, ocyme demonstrabo.* S. *Immo nihil uenemur, ito. Iam tibi terram abeo.* B R A. *Iam terram non esse Armeniam, quam uos Armeniam dicitis hoc argumento et quia Galenus & Dioscorides simplicium medicamentorum facultates describentes terram Armeniam palmam esse, hanc*

20 *autem patinæ non esse, sed περὶ πηγὰς locum Galeni codicē ubi esse mentionem facit in suo Idiomate habetur: τῶν χρωμάτων τὸ μὲν εἶδος ἐστὶ τὸ περὶ πηγὰς quia id uocab. Im, [illegible] quum uritur, rubra. fal rem hoc habere [illegible] ante [illegible] erant debere sed manifestū est hunc nostrum bolum armenum colorem luteum nō habere. Ante hermolaus barbarus super collarij, ubi de terra in communi tractat, hæc uerba Galeni interpretatur. τὰ χρώματα τὰ μὲν εἶδος ἐστὶ τὸ περὶ πηγὰς colore aut patodo, uolens*

30 *dicere uocata huius uocabuli χρῶμα ponere, quæ in unū uergunt. Primū aūt, & probatiſſimū interpretes ὠχρὸν*

pro

pro pallido semper interpretari uidentur: Arabes tamen colorem croceum interpretati sunt: Nam Serapio Galeni uerba addens, rocco colore ad ruborem uergente, interpretatur: & Auicenna ubi colore in nitidam uergente, [illegible] interpretatur aliquantulum [illegible] accedens, aut [illegible] uergens. Et [illegible] Petrus Apponus addit, colore [illegible] bolum, [illegible] pallidiorem [illegible] tamen [illegible] mento bolo [illegible] rem [illegible] tem illam quam habet [illegible] uitro, quando [illegible] re bolus [illegible] terram quam [illegible] ejici quando [illegible] Illyricum patronum [illegible] tricis [illegible] aurum [illegible] tur in pulcherrimum [illegible] bolum [illegible] pio bolus [illegible] Lemno. Vnde [illegible] quam bolus armenus. Nec opus est, [illegible] bolum armenum habere, quam terra Lemnia, quoniam [illegible] lis, aut [illegible] parua [illegible] no grauabor, eadem [illegible] gillatam, & bolum armenum Venetias ferre, quod indi-

ta

ta eſt, uelut album lenit mur ald dere, ut commodius
ſigillum recipiat: eo mi ſtra cheatur & im pe-
rem uerq; Quod ſcribit de cera, & ba cibet, de
armenus ſit terra Lem eo ne ne pro l,
ex hoc in pr ſ ſ
lo Vulcanum cer ſ ſ ſ ſ o cer
ſperule, aceo ſ ſ ſ ſ
do bolo arme ſ ſ ſ ſ
ſtans tenebris ſ ſ ſ ſ
ri, qua ſ ſ ſ ſ
aurem ſ ſ ſ ſ
hoc bolo ſ ſ ſ ſ
ro mento ſ ſ ſ ſ
nobis, ut ſ ſ ſ ſ
guinem ſ ſ ſ ſ
bolo ſ ſ ſ ſ
uiſe ſ ſ ſ ſ
compro ſ ſ ſ ſ
quod ſ ſ ſ ſ
ea uebat ſ ſ ſ ſ
bolus arme ſ ſ ſ ſ
& tu ex, ſ ſ ſ ſ
pio ſ ſ ſ ſ
ſerij ſ ſ ſ ſ
minor m cet ſ ſ ſ ſ
lum ſ ſ ſ ſ
te quarti libri, in par ſ ſ ſ ſ
norum ualere, ſ ſ ſ ſ
pro, ere ſ ſ ſ ſ
to libro ſ ſ ſ ſ
Nulla autem eſt magis propria ratio, cur hic bolo

armeno,

armeno, quàus aliquid proprie de mirij gleba posset Cel
sum exponere, unde arbitror, bolum armenum à nobis di
ctum esse terram lemniam, quia ex Lemno affertur, non
ex Armenia. Et Galenus ubi de famiæ terræ lotione scri
bit. Terram lemniam esse tenacem, & paulò magis osam
docet, eadem esse bolum hunc armenum constat. Deni
que nomine tu hanc terram armenam, & non sequa macra,
ut docet Galenus notasse videtur de quo vide Cæsarium
[illegible]
ra [illegible] exiccatur in mon-
tibus [illegible] imprime, &
[illegible] pe, præsertim si
[illegible] Galeno uel
[illegible] terram fabu
[illegible] bolis armenis scripta non sunt,
neque [illegible] Galenus, ideo ut hoc
mihi persuadeam non reliquit. Adrem ut mihi videtur
tenuam ferè omnes quæ de Galenum dixere colorem
fuluum habere existimauit & hic bolo armeno dicit, fuluus
nunquam potest quo modo fuluum leonem vocamus, cui
simum, colorem habet. Hoc saltem habet cum non ita post
lata terra esse rubicunda Lemniam quanta ex lemno af-
fertur & Bolum armenum esse posse rubram ex se, quia
Dioscorides scribit bubalino uel caprino colore marmo
ri dari, quod non esset, si rubicundus esset etiam Galenus, antequam ut-
deret, ideo ruborem talem habere debet, qualem faceret
fæx ex terræ mixtus, præsertim etiam ipse rubrem ha
bere. Alioqui hi tamen non ita pura sunt sanguine bubu-
lo parabile. Caterum non ter bolus armenus eiusmodi colo
rem habet. Immo Galenus eo loco addit colorem habere
combusto simulem, qualem habet hic noster bolus, nuper
inuentus.

inuentus. Ex his certus fum bolum armenum nunc voca
tum non ut mos eſt ex Cretenſi, ſed bolum e Lemnia terram lem
niam, ſed eam quæ Lemnia dicitur ex qua terra
ra quibus vtuntur ad figulinum opus, & ad hominum ſu
premo & vltimo purgationis ſeruitium, ſed ad medicinam,
& cupidinem eorum qui ad medendum ſe conferunt, ſed & ad
ſtuſe ſemper ſunt vtiles, & in nullius rei vſum
poſſideri poſſe partes Lemniæ memorant, confe
ctum nauali itinere peruenire, & Cretenſi eam eſſe
ſemper ſubſtituta, & alia plura de his ſcripta ſunt, & de alia
te prædicta, quæ medicinæ ſeruiunt, præſertim perlu
ſtrationi & conſolidationi corporis exiſtentia, &
de, quæ ad ſtomachi tormina, & ad ſuccorum ſtu
uentium fluxiones, & ad ſanguinis ſputa, & ad ſtu
res, & ad ſanguinis per aluum fluxiones, & ad ſuccoro
rum aquoſorum profluuia, & ad ſanguinis fluxiones
tur, & ad ea quæ ſtomachi ſunt, & ad ea quæ ſtomachi
temperatum. Medicinæ ſuppoſitæ ſunt humo
res, & ad hoc ſunt vtiles, & ad quid
hoc ſit, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad quid
dies, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad
mum, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad
pras, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad
diuites, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad
ed ſeuerat, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad quid ſit, & ad
logi ſunt, non ſolum modo & apparent, ut medi
nunc faciunt, ſed rerum cauſis imparentes, & abdita
naturæ arcana detegentes. At ex noſtris plurimi quan

to magis dentes vſq; ſ[illegible]
ceps [illegible]
autem [illegible]
reſeruare [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

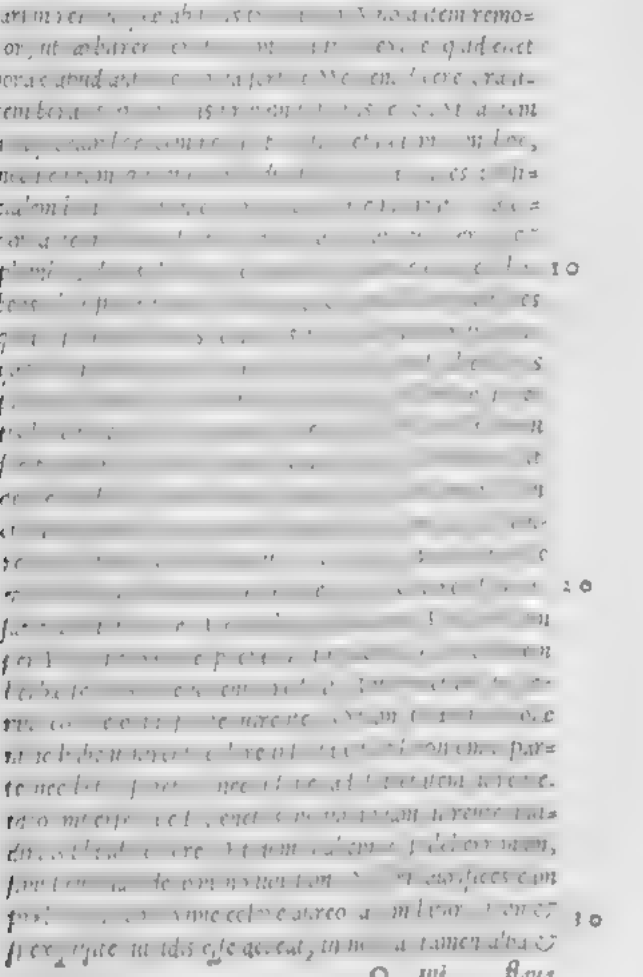

*flaua, & subigra reperitur. Illud autem ferruminandum, aperiendum est, & chrysocolla, & aereo pulueri, & [illegible] quibus [illegible] nodo pertinaciter [illegible] de- [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible]

niam ab antiquis Aleyrnel nella uocatur. s.r. Reperia-
tur ergo q[uo]d Aaron post mortem Sapientem Alcam sanium
a lepra d. ii. b. is cap. 10. & Ioan. Corde. 5. lib. & Ga-
leno 2. de simplicium medicamentorum facultatibus lib. hāc
rem esse euidenter nos Arabum interpretes certiores nuncu-
pant. Sunt enim duæ species arboris, unius albæ, alterius
nigræ, quam Dioscorides describit, alba uero Plinio
Sarcocolla Alexandrina, quam Dioscorides erudi-
tissime describit, bdellium et cotcola & quam Galenus
in antidotario Mesue legit, hanc puto Alchimi esse. 10
Verū Alexandrina dicitur, & nomine stellæ ab antiquis di-
cuntur, quia circa eam stellæ abundantius fiunt, nunc in
Arabia arbor inuenitur, Alexandrina affertur,
sed ex montibus prope mare fluentibus, a longe
ipsa distante terra ad nos defertur, et
ab Arabibus ex eadem terra ad nos defertur, et
sed quia nunc ex Alexandria ad terram hanc
illa arbor, ex qua gummi colligitur, non uenit, sūt
qui putant ex Alexandria ueteres accepisse, ex qua 20
nunc non defertur, sed ex montibus prope mare
fluentibus. Vnde Dioscorides
prope alexandriam dicit, deinde
Galenus ex Alexandria uenire putat, deinde
Alexandrina dicitur, ex quo uere potest uel
ex Alexandria uenire, sed propter Alexan-
drinos ad quos
rie accedit, Locus au-
tem in quo arbor nascitur, ut ex Diosco-
ride habes, scatet arenis, et ex eo 30
reperitur. Cypsamuero Aarnica scatole est, quæ lo-
dum

*dum ce[illegible] [illegible] [illegible] [

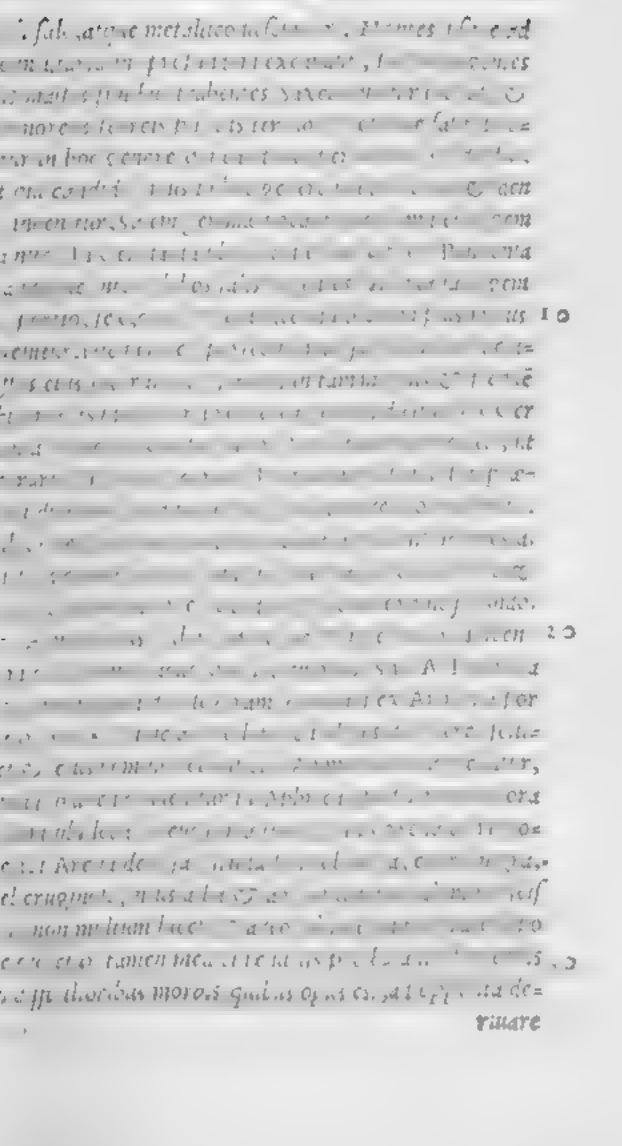

uare

riuare: Venetus emes, quàm ex Germania simile omnis
salis perferetur, qui sapere tam raro adeo fatti, ut eo pro
am non raco utamur. Adeo fal. s e. bic fal, ut nihil falti=
dium peperent uter loquendi cum ac verbore sale tra=
demus Polonu sal ammoniacum salmyak, a Creticubus
indigo zapatico nuncupatur Caldus est, & siccus in fine
ordinis tertij: Commune nomen salibus Germani habent
salez Gallipani sal, Gallice l s e Sic bic sal ob salsedinem
salsi o fuerit sulcem salem inuenimus R R A. *Quomo=*
10 *do sal in dulcis esse s e Nihil impediet idem esse quod salsum*
& dulce esse R A. *Equidem s r. Sal de quo loquor, in=*
dulcis sal dicetur R A. *Ac hoc quidem sacchari experimur est,*
in Arabia petraea in cauernis extremitates uersus calore
solis exedat & extenuatum deorsum, & nostro sacchaa=
ro candorem, & dulcedinem uocat, ettam Mel fuerat cum
inuentum. Ad nos non ferri. & ex hoc saccharo di=
clo candoris utamur, ut pro eo quando opus est, supponamus
pola, uel aliud simile. Ac hoc quidem ita se habet, quod
uero sacchari experimentum sit, sal tamen dicetur.
20 I R A. *Nimium, inquam, ex dulcibus, & nitrosis uocabu=*
lis, & ex his quae in uerbis, & in nominibus terra=
rum, seruili, & effeminata est in specie. Ant. Ni=
trum dicimus quod ex terra effoditur, & est quidam
succus efficaciae salsae, & uehementis, & acrimo=
dicitur. Nitrum, inquam, est, quod ex terra effo=
aut fluuiorum ripis colligitur, & nostrum
excepto odore. Adde quod
peter ab eo, quod salsum est, sacramentum, quare
aut pro lanarii, hominesq; tinctores, aut
30 *bant omnes pro necessitus procuratus arbitrabi=*
dis gentibus nostrum nitrum paramus. Ex tenuitate, &

esse

esse sponiosos, ac pul dojo aurum suum utrũ probabant.
Nos quod parum exceptet, tres ebris beati bombardas
uocatos bombardas, nec chomeres ceteros,
ni uerum al[illegible] pul[illegible] p'an
dine bonda[illegible] nec[illegible] ei pul
bon interc[illegible] ariæ
Dux uel [illegible] pul
uerem tuae[illegible] trum
trum hoc me[illegible] ra ca
pravum uereus rebo[illegible] ra, da bas. e= 10
rant, bole eb[illegible] quadresi=
det sal uirum est, praterueram uod[illegible] bas uinata
tabat etta nitri ſpumam habe[illegible] ũ,
ab Arabibus baurach appellatur, spuma baurach, & u
trum confundant Aratum ſectatores & ipſi Arabes ut
Meſue facit, tamen re uera apud Arabes baurach eſt, nu=
tri ſpuma. In salib is etiam opus erat te h dol[illegible] bem, id
est salis ſpumã habere, & flore salis, quo halosanthos no=
cat. Ut aut paulla salis de his omnibus Plinius capitibus
7 8. 9. & 10 lib 31. aqui, & Dioſcorides. 5. lib. Galenusq; 20
11 de ſimplicium medicamentorum facultatibus prope ſi=
nem calidum & ſiccum exiſtimatur ordine ſecundo. SAL.
Sal napticus ſequitur. ARA. Quis nemini hunc ſalis?
SAL. Meſue tamen ſcire optarim an apud antiquiores in=
ueniretur. ARA. Inuenitur quidem ſed nos eum non ha=
betis. Auicenna lib ſuprascripto Salem in Babylonia nasci ex
aqua lutosa ait ablato docet, & Galenus 11 de ſimplicium
medicamentorum facultatibus in mari nasci Salem pe
ri monet, quem Sodanum nocant: ibi enim uel maxime, 30
ubi aqua halita colligitur, nos hoc sale careris, ne opus est,
expendere, ut habeatur, quo usum facturum est ſine hoc

sale

fale uacere? ab omni certitudine liberari. Naphtheus ap
pe. non debere ne[illegible] proferri, quia nauseas
[illegible] Alo[illegible] De hoc in aliome
[illegible] corbita. [illegible]
a[illegible] e
ne[illegible] adeuntare
[illegible] o ne am ad [illegible] po
nu[illegible], [illegible] dari, ne es, de
[illegible], post
ad[illegible] Et uerò autem pt.
Staterà [illegible] raro pt. Vtru dri
ftat [illegible] pluribus aliis herbis, et
cerbot[illegible] aliis genera heri possint pro
dari [illegible] Id pro uerum pro ha
étis [illegible] Naphtham habere
non [illegible] praterea uerum anonomacum
ne[illegible] parant [illegible] exc[illegible] manu cõ
peram habe[illegible] solent uidem habere ne magn facis,
quo[illegible] Arabes nam succenna
cus[illegible] celeremus [illegible] et conci. adu sed. q li
bro [illegible] ne ere [illegible] dedeane melius Qto
autem pro[illegible] exc[illegible] manu deperdit. Alios
fales pre[illegible] Nos [illegible] abere sal, quo tamur.
Iam ad [illegible] peracti mus Herbarie exa[illegible] para me
terim de nonnullis [illegible] ad finem dedu
cere nem. VALA. Ave quambrevius peri poterit, quoniã
fame laq, ingentibus corripior.

NONNVLLA VAE AD CALVI NESCI-
unt pharmacopolæ deducere.

s t. Ex his manifestum est, Spodium non quidem illud Antiquorum, sed quod ex ipsis fieri potest, ad ea quæ ipsi requirebant, esse utile. Quod autem Spodium non sit, sed tantum ad Spodium accedat, ex hoc manifestum est. Quum enim Spodium sit, quod ex ipsis ossibus fit, ea vero ossa, quæ ad Spodium fiunt, sint ossa quæ ad ignem diu perdurant, ut ossa cervina, & quæ his similia sunt, ea autem ossa, quæ ad ignem diu perdurant, sint ossa densa, & crassa, & valida, & quæ difficulter comburuntur, fortia, & dura, & quæ tubercula habent, & quæ his similia sunt. Crassa vero, & quæ difficulter comburuntur ossa sunt, quæ ex pondere & densitate constant. Quum igitur Spodium ex ossibus densis & crassis fiat, ea vero ossa, quæ ad ignem diu perdurant, densa & crassa sint, manifestum est, quod Spodium non sit, sed tantum ad Spodium accedat. Quum enim Spodium sit, quod ex ipsis ossibus fit, ea vero ossa, quæ ad Spodium fiunt, sint ossa quæ ad ignem diu perdurant, ut ossa cervina, & quæ his similia sunt, ea autem ossa, quæ ad ignem diu perdurant, sint ossa densa, & crassa, & valida, & quæ difficulter comburuntur, fortia, & dura, & quæ tubercula habent, & quæ his similia sunt. Crassa vero, & quæ difficulter comburuntur ossa sunt, quæ ex pondere & densitate constant. Quum igitur Spodium ex ossibus densis & crassis fiat, ea vero ossa, quæ ad ignem diu perdurant, densa & crassa sint, manifestum est, quod Spodium non sit, sed tantum ad Spodium accedat. Quum enim Spodium sit, quod ex ipsis ossibus fit, ea vero ossa, quæ ad Spodium fiunt, sint ossa quæ ad ignem diu perdurant, ut ossa cervina, & quæ his similia sunt, ea autem ossa, quæ ad ignem diu perdurant, sint ossa densa, & crassa, & valida, & quæ difficulter comburuntur, fortia, & dura, & quæ tubercula habent, & quæ his similia sunt. Crassa vero, & quæ difficulter comburuntur ossa sunt, quæ ex pondere & densitate constant. Quum igitur Spodium ex ossibus densis & crassis fiat, ea vero ossa, quæ ad ignem diu perdurant, densa & crassa sint, manifestum est, quod Spodium non sit, sed tantum ad Spodium accedat. Quum enim Spodium sit, quod ex ipsis ossibus fit, ea vero ossa, quæ ad Spodium fiunt, sint ossa quæ ad ignem diu perdurant, ut ossa cervina, & quæ his similia sunt, ea autem ossa, quæ ad ignem diu perdurant, sint ossa densa, & crassa, & valida, & quæ difficulter comburuntur, fortia, & dura, & quæ tubercula habent, & quæ his similia sunt. Crassa vero, & quæ difficulter comburuntur ossa sunt, quæ ex pondere & densitate constant. Quum igitur Spodium ex ossibus densis & crassis fiat, ea vero ossa, quæ ad ignem diu perdurant, densa & crassa sint, manifestum est, quod Spodium non sit, sed tantum ad Spodium accedat.

pulcherri-

pulcherrima, & maxima si hoc cornu alubi habere po-
tero extra, quippe cum ad eius adeptionem, & puerorum cre-
mes uterque, ut paulo ante dixi, accepti mei quod à
nullo usquam antiquiore hucusque est notatum cornu cer-
nuum in hoc regno fuisse, cum & illa monocerotis ut credo fu-
isse non possit. At a me profectam hanc relationem com-
probatum, & cum reduxerem accessit ex eo cornu
Cervi omnia tenda. Quae. V. habiera curatio quam illustris-
simus Princeps & patronus meus Hercules Estensis al-
quem Cervum infectus de vertice malus Cervi cornua cor-
ne de ceruf, a Germanis hirpora dicantur. Monocerotis
autem cornua, a nobis Alicorno, ab Hispanis cuorno de li
cornio, a Germanis eodem modo ja ungha einhorn vielt
cornu unicornis dicitur Germani vero Ebur elephanti di
cunt, cuius rasuram Gallo raclie, e diuere uocant. Si. Co
pulæ glandium sequuntur. Quae In Ferrariensi agro co
piose proueniunt. At Mutinensi copiosius: ego e montanis
glandibus petius ferunam. Sentenæ illæ quibus tuequn
tur, & fere pilosa ad hoc sunt, propterea Germani no-
men inuenere e cheburen de glandis pilosum, in his
rebus natura procedit ut fabris non est opus, nisi occulta
aliqua necessitate ita tamen sunt hirsutæ, & ficeæ ordine
secundo, a Velosus Quercus dictione uocatur. Si. Te
guamen legatur. Quae. Hoc inter ligna numerare opera-
tebat Si. Ad me. Ibi refert, modo apud antiquos agno
scant. Quae. Ibi quo idem refert, tamen conuenera con
generibus prosequi oportet. Sed to equame uocari, quasi
Thymiama (fateamur) eo nempe domus fumigatur,
ut redoleant. Ad eam nomen thymiama mattis odoratis
rebus commune est fumigatoriis, modo ex floribus
non fiat. Nos duplex genus corticis habemus, quæ pro

thymiamate

thymamate ... grum & ... la comeva ... ram, notae, ... le ... tes ... tra... tro... ... Lopuar ... dem, ... fub nomine ... ſs ... randi anſam ... & non ex ipſo ... boris eſt aut de ... tem, Dioſcoridis ... brarius ... fuit, quam ... ad rem, modo ... eſt cortex illum ... oporteat ... Dioſcorides, ... Seraptone ... unus eſt ... ut ... Galenus, & Paulus eodem ſere modo pertractant, ut ſe-

1 ... 2 ... 3 ...

rap o Pa[illegible] uerba addecis, eadem ſcripſiſſe Paulum fa-
teor, [illegible] uerum ego hoc non ſic accipio. Non enim ob-
ſcurum eſt, [illegible] multis diſputare. Alexandrinos enim
[illegible] Iudæis, quibus etiã
[illegible] ſolos Iudæos in ea
[illegible] Quæ cum ita ſint, per
[illegible] per totam pera-
[illegible] experti ſumus, quæ
[illegible] uidentur. Quæ cum ita ſint, ſi
10 *[illegible] uiros hominem,*
[illegible] ſeptuaginta
[illegible] uocem pro-
ſe probatur. [illegible] obſeruatis obſeruantiæ
Aduocabo [illegible] quæ ſequente trigeſimo quar-
to Nouembr. [illegible] horam illu-
ſtrissimus Dux [illegible] horam primam
[illegible] Nouembris hora ſecunda [illegible] ſecundam hora e
de [illegible] Deo adiuuante reddit rebus ſuis ſtatu
2 *[illegible] Quæ ſuperiora ſunt, ſi ſimpliciter*
[illegible] quæ ſecundum [illegible] ſunt, quæ quem habent
[illegible] poſſit hoc genere ſimplicius pro-
[illegible] Nã ab initio pro-
[illegible] erat, ut [illegible] aduersa, quæ Princi-
pi [illegible] habuit, egregie ſuperarit. Po-
tuit [illegible] non modo ſuperare, ſed ſuperare, &
deplorare temerarium ipſe amicus, & ſapientia omnes
expectatione [illegible] triumphauit. Tot res ei facile ſunt inſi-
dias aut preces [illegible] peccare, quibus, & quoties reſerre.
30 *His omnibus denique ſuperatis, quum tempus quietis in-*
ſtaret, morte præuentus, dum excogitabat ipſe reliquum

ubæ in nocendis rerum causis, in quas is expertissimus fuerat. O quoties mecum lorsans, & una versans, hæc verba protulit? Mi Andromache, præceptor noster, dandi operis, ut dari omnibus tuis possis, tam verbose quæ exactos non erat, alieni arbitrabatur, publicum medicinæ nostræ omnibus decedabatur, ut Diogenes Andromachi Theriaca testatur. Supposuerat mecum alicui potes mercenarium quibus simplicia medicamenta ex agro lucrentur, quod ipse omnia vel per se, vel exercitatorum 10 Hercules certus esset. Quæ omnia primogenitus patris Caesaris, ut ego, magistro obtemperans, omnia, ut ego, præcepta, ea omnia sanctorum decreta sequentes, ferrum facere, & quæ diversarium, compendia parere nolo. Duci Nec etiam pueri, ut ego, pro patris patris mortem ulciscatur, & Theriacam Andromachi vel per se, vel per alios, vel per exercitatos Principi dare, & præcepta, quam celeberet, cum quo Deus est, non tollere, ut ego, & sua 20 de hoc re, & ea, quæ ex eo cum amicis a me solent ut dari, pro amicitia, non mercari.

Multa quidem de Theriaca enarrare, sed non talia ut ea bene, quæ is expetierat, ut eius frugalitas, & clementia exprimerentur, nisi his, Dei præceptorum summus cultor, & quidnam rarum in Principe est liberalis. Cui Deus concedo, quem amplo prædio ut carpent ævo dederit, ut de ceps nihil nec faciendi, nec parsimoniæ Cæsaris parcimoniæ decipi possit. Non est autem hic locus Herculis Antonii imperatoris Ducis Lucomaci canere, sed alias plenius ut dignum 30

eũ tanto Prime pe a. predar Interim alia profequaris,
e dem & peccare. se fine fecundo utenſo, uel in prin
cipio tertij ſyl. per eam ſequitur BRA. Nec alium
de pecus quam Ferrariæ ad quam præ potentia uina
conſiderent quæ ex mediterraneis cantur, ſeparatim ex
nigro & albo uino, ex præpotenti, & debili tartara fer-
uit. Tartari debita mixture bibita ter aut quater, præ-
ter uomitum ſæpe cruſtam lacteam nomen ſe pungit, alij
ſcarole bolus ſcentaurij ueteri ſem appellant. Itaque
uno Nero ſan nitro de bota. Polonia vasſyn Creten-
ſis de ſcordio Pedacij Veteri præpolita. Dentale, & den-
tale ſecundum BRA. Ter ab uno pus a aboribus teſta-
rum euerſarum ſæpe conceptus, ut ait de piede ſuſpe-
ctus ſit. Cuiuſmodi ſunt cuniculi omnes denominatæ
mutationem ab uno in duas ſpecies ſi fecit bile erit
apud antiquos dentale, nam dentalia appel-
labant, dentes ſcilicet non piſces, quemadmodum dentale
uocamus putauit ſed pariter nam dentale piſcis aeratæ
ſyl. ſequi ſed pariter ne eam excedat. Conſtat au-
tem dentale ex ſolo carbonum ingredientium pi-
ſcium non ex ſolis inter conchas numerandum, de
quibus ab antiquis ſermonem Dentale & dentale in pur-
pura in genere a libro libro non ſe capere ſo & Dio-
ſcoride libro ſecundo numerari dentalium. & Plinio eo-
dem loco dentale buccinum dicere, & dentio buccinum
marinum quia ſimilitudinem habet cum buccino, quo ſo-
nus cdere. Dentale a ſolo purpura uocatur tamen & in
genere buccinum corpore eſt. Cadentis in emplatho albo
Arabo zamo nocerdia, buccinora cinerem addit. Cery-
ces a græcis buccina uocantur nam idem in ceryx quod
præco apud græcos propterea buccinum dicimus, quod
ipſi

ipſi cer[illegible] Be[illegible]dem de abpel ita na
cua [illegible] fer[illegible] ſu[illegible] ſa[illegible] ſtra
mar[illegible] da[illegible] ſha, ante de duorpis imoſueris
circu[illegible] flante [illegible] Im emitti tuba
uideatur [illegible] quam Malat am, poſt in[illegible] buccina carnem habet a[illegible] quat oleo [illegible] Quamob
rem de[illegible] ra, ſtdeo [illegible] monitor m[illegible] bucca[illegible] mentor[illegible] pro atra[illegible] rex plo[illegible] te[illegible] rum, ſeues [illegible] ſtra[illegible] ſa[illegible] ſtra[illegible] ſtra[illegible] ſtra

*[illegible] belgoli uocant [illegible] [illegible] [illegible]

calidior & subtilior existit debemus cura salem ex-
trahere, ut Dioscorides secundo libro & Galenus tertio
de Simplicium medicamentorum facultatibus ostendunt.
Tuli semine cujus
medos sentiat secundum
docent. Ad
uetera & ecclesiastica secte
gustandum
dine crudo
dines sentia. Ut
adeps mulae obesis
uero subdolum
adveniat
bere,
re, cujus
ut
ce
ne
ge
rore
ab
ne
ta
bi
con numeratur. Cauo uero gauiam poule pectoris crudi

si Cretenses ornata Germani bene vulpam ut nos no-
cant se Latis [illegible] ab Ipparanade, Po-
lonia nac, ai Cretenses eo papices, a Germanis ent,
dicunt. Ap[illegible] ro[illegible] ad ugerem, adaron, Galli
o, e Polonia [illegible] ca[illegible]. Papare. Cretenses lud
go ebanes. co[illegible] Lass, cred nonen apud Germanos
a uij[illegible] numen. Non [illegible] e ut e elmo fecundo
lib[illegible] Lunzan[illegible] vere a[illegible] Cervenos autem fer-
pr[illegible] [illegible] [illegible] Germanos [illegible] nen declo-
ret tibas, [illegible] [illegible] [illegible] ret, [illegible] [illegible] [illegible]

rare nobilissima Taxonorum familia nomen sortita est, in quo fere tot ingentia virtutis lumina, Galeaceus pa-
truus, & Nicolaus nepos eorum minora non sunt Hercules, Camillus, & Alphonsus de quibus alibi accuratius agam.
Ors Hibernis nos Germani beer, Poloni mye szczedzie Cretenses vulgo arcadi vocant. Cervum vero Germani hirs, Gallicè cerf, vulpem cervo, Polonè zdoli Cretenses vulgo laphi nuncupare soleant. s. e. Ioannem posquedo sequar. Cur. Curabo ut hanc plenius edisseram. Magnifico Petro Marchado Mauro cognomento habeo quæ ea hæ-
quenter ad Cervorum veritudines attuli. Tunica ipse pingebatur cum tali equi venatui, qua ex collo pendentia
el marsupia cum cruribus solent, cervum eam ob causam Hebraicè Ayal, Cretenses adeo alacrem Polonos nonnullos Hibernos
ut ajunt cervinæ [illegible] cursu [illegible]
[illegible] quæ [illegible] cervinæ [illegible]
quasi [illegible] cervinæ [illegible]
quisque [illegible] cervinæ [illegible]
tur. Et probo cum Aristotele hominem [illegible]
rem inter, cervarientes [illegible]
patiatur scienter, & volens [illegible]
pra cervum hirsutus, cæpue homines [illegible]
beus per totam urbem [illegible]
Cervus hircis bonetis, ab [illegible]
pecus, Polonus [illegible]
præter dolis habet [illegible]
ras, quem cervarie. Aprus est [illegible]
uerit Aries efficitur, quem mutilum [illegible]
dicitur, nos autem capratum nominatis. De feorides mo-

dam

dum ſeruandi lib. 2 docet, quamuis & alij ſint modi poſt
Dioſcoridem inuenti. Caro caſtrati mouton. Hiſpani carnero. Germani hammel. Polonj ſzopowe. Cretenſes tadzo
mucho appellant, &c. Homonis pro medo ſequatur.
BRA. De humana pinguedine exoraear. Si in primis aut
matertero, aut aratorum pinguedinem calefacto fronte
ne abſimulari, ut eandem ſex quamuis habeant pinque
do ſemine & caſtrati tu ſuo ſentire. Adeo ingentes na
res nobis tribuit natura, qua ex cauſa fiat, ut tauri mul
quam aratores ſæpe cum illis irati. Pro humana autem
pinguedine ſeruanda quam proxime dicimus ſecundum, ut
ante pueris cui abſcindi testiculi dupliceni, quibus detra
hunt pinguedinem ex hominem medicamenta parant, ut Alexander Be
nedictus quorundam apud antiquos medicorum cum Graecos tum
Arabes. Hominem libere ſtatue medicum ſpectantes com
ponentes fieri ex cinere, ut dicemus ex humano cerebro
re quo humane ſtatue ſiant. Et ex auriun ſorce ſta
que totius corporis. Adde cum hominum quo
lari, quam
2 ſ
ſ
ſ

lelli Furinus cordus est. Sureſi ſuas, quem coram ex fa-
ce nouj, eum Veronæ literis exercuit: cor-
pore excelsum, ani Veronæ apud Furinum cor-
dum artem, experientia præditum, cuius libertate an
tiquam obſcuritate nostri lucem parem peruenisse, cen-
seri oportuit, quippe maximo in hoc studio fauore,
ſuperstitum quæ nouorum nominum ignoscendis. Et qua-
uis Galenus totius pharmacopœiæ tractatum facultati-
bus illos reprehendere uideatur, ob id parum humanus u-
tebar in eandem est. Si mala pessima habeantur, ne- 10
que ullis locis prætermittat adhuc ualerent discussa,
quæ ad hominem spectant edocere, pace prætereat Plinij
de eam lib. 2. cap. 1. Cum potius eam habeat curare, quæ
eo rem ne habeat pertinacia ejus edocet. Perspicuum
est, et confectæ est eam ejus, et eam sed alterabile
dicas, et dicendas, quam causam rectus ex hi-
bet est, Galeni pharmacopœiæ ex lau-
dari etiam in ueteres, de quibus [illegible]
tractatis reprehendere [illegible]
Cornaro hominem meum [illegible] 20
me Veronæ eloquentiæ [illegible]
docentur, ab hac [illegible]
ſauentes pharmacopœiæ [illegible]
cum melior, [illegible]
genere tradi [illegible]
Cornaro [illegible]
pellas perfectas [illegible]
præcipue tractat [illegible]
tia, sed Arcyrtis [illegible] 30
dine uperæ aliqui authores sermonis, de [illegible]
ēt adiecisse, ubi [illegible]
ſit adiecisse legi apud quosdam probatos, ſi apud

Albertum

Alberti magni, quã tamen nõ aum, nec uolo inter pro-
bos recẽsere, adhibes enumerare. Quõ igitur serpentis
pinguedo, impleuerit quæ uocatur per me adipem intelligẽ
dum censeo qua per decoctionem colligitur. Bononiæ pha-
macopolæ adipem exhibent, eius generis puero
rũ uerm busse terre, quos ipsi uiuos d pas ad ferumen-
natum accipere. Serpentes autem colere, Hybam cele-
bras comm. in dauc. ait ob uoxzone Cretenses Dra-
ophides uocari, s r. Sunt & qui Leonis pinguedinem in
suis compositionibus quas recẽsent adhibere accepta, sed
an leonina sit quam uocant, ego ignoramus. Ideo in
mea olim [illegible] A. Nec immerito
[illegible] Germanis leõ-
na [illegible] Leonis pinguedine, Polonis luteo, Cretẽ-
sibus adeo placere, s r. Reliquis alijs pinguedinibus utere
mini sed [illegible] A. A Dioscoride autem
& Galeno plane [illegible] enumerantur rei medicæ necessa-
rie, s r. De [illegible] ad nos, quam ea pluuie, que in
desertis lectæ [illegible] erimus. De aliis quibus utimur,
enumerare [illegible] A. Setho uterem Galenum pin-
guedinem [illegible], [illegible] cum [illegible] dixerit
tamen [illegible] [illegible] maiorem [illegible] foetum, &
ea tractandam, quæ inter eorum.

DE MEDVLLIS, QVARVM IN OFFI-
cinis usus est.

BRA. Expedit Medullas [illegible] enumerare, s r.
Id factum si in pomis, arma hortero, Medullis potis-
simum, e cruribus accipi. BRA. Tamen Galenus, [illegible] de [illegible]

plicium

plicũ medicamentorum facultatibus, etiam ſpinalem medullã ex brutis colligi centes, & ſeorſum, Medulla cruum ſeruari: Nempe medulla propriè cruorum dicitur, eſt autem ſpinalis medulla durior, & facior aliis bis ſeorſum colligẽ, ut Galenus præcitato loco & Dioſcorides ſecundo lib docent, diuerſo tamen ordine ſcribũt. Prima medulla cruorum optima erat eſt ſecunda vituli, tertia bouis. BRA. Et merito per hanc ordinem numeralẽ, quoniam Galenus, & Dioſcorides medullã cerui primo locum tribuunt, ſecundum uitulinã, tertium taurinã, & hircinã ſub taurina uomillam comprehendimus. Cerua medullam marem, Hiſpani cuetano, Creteníes uulzo emarato, Poloni mozg nocant. Vitulos autem a Gallis uocari, ab Hiſpanis nezeron, a Germanis kalb, a Polonis ezielo ezia a Cretenſibus uulzo vitz, chari dicitur. Sed a bouem bruj, Hiſpani buey, Germani rindt, Poloni uolu Cretenſes uulzo boſi appellant. SEB. Agni medullã ſequitur. BRA. Ferme te probatiſſimum habebis ubi clarabo ut ceruinam autem ouis Agnus ab Hiſpanis cordero, a Germanis lab, a Polonis baranek, a Cretenſibus uulzoarg uocatur. SEB. Iam medullis pulmones ſequuntur, de quibus itaque aggrediamur ſi prius hoc ſtomen tranauerimus. Caleſaciunt medullæ omnes, & humectant ſed pro animalium ratione.

DE PVLMONIBVS, ET TESTICVLIS.

SEB. Vno tantum Pulmone utimur nos pharmacopolæ. BRA. Ergo & uno corde. SEB. Immo nullo corde. BRA. Forte nulla mente melliores. SEB. Rem non accepiſti intelligebam nullius animalis cor noſtris officinis ingredi. BRA. Tui autem ferũ animalia ſunt. Igitur nec tuorum

ſeruorum

ferarii cordis unci, eius habes sic. Vtinam mendacii
et ter ... ad ... mone ... fe tre nera mecorum
fama eam cor ... ter ... ... causa amabis, &
fuer ... de ... ... dromero prope ... con
tes ... ... nolris
centu ... ... Haue pariorum fuca-
tam potem ... ... cordes cenpet com
pe ... uen habeat ex ... ... probum, quae ipsi
rens ma ... ... cordes, & calenus de plu
rens ... ... , eius omnes ad attritus
eas ... ... Acellis pomnon de re-
nare ... ... abs langen, de ... ... pubio man-
cupatu ... ... placet, & ... reten, bus
uco phlegmatosa ... ... Vtinus etiam animalis
te ... ... CATONIS. ... Vt ea
florum dicto ... ... tet ... re medes uadet,
quel ... Calenus ... ... mel ... amentorum fa-
cultatibu ... retert. Archigenes ... ... librum de ipso
porcopter ... hoc animal ... cordes Amphibium appel
lat, quonam ... ... , sed potius nusquam
in aquam ... ... cos, ques sedulo
expetator & qui ... ... Nos tadeo hoc animal Bu
tauro nuncupamus, Pelamidi ... ... ferunt.
Gallinarum nemori se quantur ... ... , ornatu pelle qui ferax, ser
*fam in cauda habet ... ...

re neq; eat, ſibi eam partem arrogare, quæ malo cauſa
erit hoc vſu in deterioribus plerisq; animalibus pro-
bari. Plinius Plinius capite 50. octaui lib.
quinquageſimo ſecundo dicat nec eorum alios ad exu-
mare, At exuias meminit ille generis tantum eiuſdem
ſeruauit. Imo alio paruos, & ſubtracto hac re, & ſpi-
ne adhærentes, ut dixi, corpori, aut aliis animalis ſi
mal alimentur, deprehendes item ſenum non poſſe adum-
quorum pabulum ſunt adhærentes fruticulæ ſues habet
& nos hoc obſeruauimus ſæpe, aut ſtater in aquas fibris, et
mortuus, non ſine quodam abſurdo exercitus ueſtitur.
Lutræ paulatim diuerſi habet caſtri ſolum ad terram, habi-
tu corporis, aduersi, & rarum rectus eadem ſæpe uidentur,
atque caſtoreum in eorum inguinibus, & in lumbis
alique ſebaceæ ſpecies ſunt, & apud nos ubi Padus
mare ingreditur, quam annis proximis ego cum illuſtriſ-
ſimo Principe Alphonſo Ducis Ferrariæ, circa loca eius
nouæ mensis, ſed tamen caſtoreum inuidioſo odore ita ma-
quas caſtoreum corporibus ſuis pilosq; ſuos putabant, ſed
nauis ueluti ſolent ſe curare. Vnus erat in prora
communis ſeruator Ydeus, qui ſpeculum nauem ducebant
uerſus eam partem, ubi [illegible] uidebat qui
ſiber mota exercitus, [illegible] exercebat hac parte imba
bebat illum celeriter quo [illegible] Ego autem illam memoriam [illegible]
paruos, & ſere dorſo inhærentes [illegible]
& eo loco tutæ, quamuis [illegible]
tiores ſunt. Intra pellem [illegible]
ſus eſſe deberet, hoc gratis, & [illegible]
dacti, & aeri habilis. [illegible]
Vos autem pharmacopeiæ negotio quid Venetijs proca-

ſtoreo

florco ematis, quam facile apud nos haberi possit liber, nec in Pontum aut Ponticam mittendum, cuius meminit Cattaneus neq; scientes, quo eam alio deferat, nisi per fraudem memoro. Ad alia pedem conferas. SE. *Olea sequentur, de quibus fiat mentio, quam Alpes illas superauerimus.* BRA. *Immo ut ita breuitor videatur, inter eundum enumera.*

DE OLEIS QVAE EX MINERA SVMVNtur, & quae per expressionem fiunt, & quae quoque parantur.

SE. *Olea quae mineris emanantur, & subterraneis meatibus in hoc ordine carceres habent.* BRA. *Eorum nomina edoce.* SE. *Petroleum, oleum de monte Libo, Oleum de Iaxo.* BRA. *De his ubertim in Asphalto, & Naphta praediximus, addidimusq; Petroleum, ex regno Neapolitano adduci, & parcissime loco, qui vulgo nuncupatur il Tocho quanquam & in aliis fiat locis.* SE. *Ad olea igitur, quae per expressionem fiunt descendam, inter quae in frequenti usu sunt, quae ex Amygdalis amaris, & ex dulcibus fiunt.* BRA. *De his in praecibus dictum est. Non pigebit tamen addere, quo ad gratum perfectius fieri possit, dulcia & rotundas domatur: & ecce temperare possum, quin pinguiculam quorundam pharmacopolarum errorem detegam, qui ab olei & olei Amygdalarum dulcium emunctis, ut nec foetus portarium, quam tamen oleum feminum lini fit.* SE. *Id mihi & ebus antea dictis accidit propterea statui deinceps nunquam emere, sed in officina expressis amygdalis parare.* BRA. *Para & alia in oleum feminum lini. Oleum ex utriusq; ouorum, quod falso nonnulli pharmacopolae cicatrices delere contendunt*

dunt, ut olea [illegible] Nec tamen mul[illegible] eran
usus est, e[illegible] oleo [illegible] [illegible] aut
alumine, [illegible] [illegible] [illegible]
bas eucalybe [illegible] [illegible]
bus. [illegible] Oleum ex [illegible]
tur. [illegible] salem alaec[illegible]
habent [illegible] Tanacetum [illegible]
quomodo uti oporteat, [illegible]
dicemus. Cur alcanna non uocetur [illegible]
tus. BRA. Vt tibi non [illegible]
bene. [illegible]
oportentes, & [illegible]
rentes appellant. Nuces ab [illegible]
orzeo, [illegible]
Germani, [illegible]
[illegible]
Gerwart ey [illegible]
ab [illegible]
bullae [illegible]
Galli glaiss, Germani eichel. [illegible]
s. Perficorum oleum, & chrysomelinum [illegible]
BRA. Ex hordeum [illegible]
Tamen perficorum oleo raro [illegible]
amygdalarum amararum oleum [illegible]
per chrysomela autem [illegible]
quos mentiuntur appellant. s. BRA. Avermus a uarel-
lem uocantur. Dioscorides [illegible]
somela numerat, colorem [illegible]
rem habet, & per costas [illegible]

fi [illegible] bellarum
p [illegible]
v [illegible]
c [illegible]
ar [illegible]
me [illegible]
m [illegible]
p [illegible]
n [illegible]
liuibus [illegible]
quam [illegible]
quadrat [illegible]
quarum [illegible]
vnap [illegible]
ſaper [illegible]
mutuo [illegible]
oleum ſeparum [illegible]
rum ſeparum [illegible]
eam [illegible]
laxum [illegible]
ueleum ſebet [illegible]
nubilorum ſ [illegible]
B [illegible]
bs membris [illegible]
alterabile [illegible]
A [illegible]
oleum ſ [illegible]
quamuis, ubi [illegible]
mouentis [illegible]
conſpiciamus [illegible]

ciores

*ciores quàm Ferrarius. Tamen hæc eorum sententia laudi Ferrarii non derogat, qui nec ipse ignorauit, nec ignorare potuit, quæ ab omnibus ferè scripta sunt, sed quæ ipse ex sua experientia, & ex aliorum fide, quos ille diligenter consuluerat, ad rem medicam vtiliora esse iudicauit. Quæ cum ita sint, non video, quid Ferrario obiici possit, quòd in hoc libro de Simplicibus medicamentis, quæ ab omnibus ferè scripta sunt, non multa scripserit, cum præsertim ipse in præfatione libri sui, quæ ab omnibus ferè scripta sunt, se non scripturum, sed quæ ipse ex sua experientia, & ex aliorum fide, quos ille diligenter consuluerat, ad rem medicam vtiliora esse iudicauit, scripturum esse promiserit. Quòd autem Ferrarius

nvl sit. Verum lauandola abundans alueum nun-
quam exsiccat, sed ad ripas semper exundat.
Aliqui Sesamum Veneri censent, oleum quod
ad libidinem accendendam ex calida deferatur, aut
aliquo alio sensu, non satis manifestè, Priapus re-
dolet. Proserpinæ mitis colitur, per cuius reposi-
tionem semina, vel sata, vel terra ad florum tempus in
aurea colligi colitur, ut Nicolaus in eius antistatio
præcipit. Sesamum cum myrtinum sepatur. A. De hoc
10 *Dioscoride primo libro & myrteum uocat. S. Sesa-*
mum oleum ferunt. P. Sesamum in Graecia, &
Aegypto, ubi equacum terram et limo irrigatur oleo-
sum nebi: & ubi habeat Aegyptiacum & olisanum
oleo et sesamino utuntur, de quibus facerantia panem ca-
samum addunt. Huius libro decimo octauo capite sepis-
simo illud tractat & eius effigiem pingit. Dioscorides ni-
hil eius tractat, Arabs habet, ut mihi sesamum ple-
rumque & raccemosum esse, ut unum nullum caulis
ejus florem proferat, ab imo uehementer emacerat so-
20 *lumque florem habet, & grana eius in siliquis distincta*
sunt ut lupini. Caule de quo mihi probatur, & dul-
cedinem habet ex his granis expressis. Dioscoridis more pri-
mo libro oleum ponit, in medicinis uti, & cocinario. Anti-
quitus in Italia seretur, ut Columella scribit, & Pli-
nius, sed nunc non solum non seritur, immo nec nouitur.
Non desunt autem qui putarunt grana quaedam quae in
Ferrariensi agro nuper seminari cœpere, ad oleum pa-
randum, Sesamum esse, & re uera optimum oleum ex il-
lis granis efficitur, quo Magnificus Albertus benedictus
30 *utitur, tamen nec caulem, nec florem sesamo similem ha-*
bet,

bet, sed subuehat arabonopotus. Promiserat illustrissimus Alphonsius se curaturum ex exacta sesamon bibere curare. At morte præuentus non potuit. Verum illustrissimus Hercules Estensium dux, ab patris promissa restaurare illi pollicitus, Podensem campus latum agrũ daturum, ut postea eam summe terram emacerat, sed Bondeni campum, ut aiunt nostri, dum operteat, lætitiæ ad sororem meam Catherinam, ut sese exhibeant, se se exhibuerunt. At cum eos exoptatum equitem illustrissimo Patrono meo Hercule Estensium Duce in Campum festiuum deuectos cernerent, omnes simul exortæ sesamo quamuis ut ajunt, sed ab alis alacritate, ita ut pro tempore ex eo fecundum, ex eo sesamum bibere exercitum per se se quam potuerunt expedita, ut ex eo mox ad ipsos usque dies nusquam fuerint sobrietatem consecuti. Ad hæc exercitum hoc ex cum sesamo bibere, ita ut ebrietas pertineat, morbum apportare nostri dicunt, quorum alterum per se malum esse nemo negauerit, alterum vero ex ebrietate ortum, ut ex sesamo bibere, ex sesamo ebrietatem, ex ebrietate morbum apportare, ex sesamo ebrietatem, ex ebrietate morbum, ex sesamo ebrietatem, ex ebrietate morbum, ex sesamo ebrietatem, ex ebrietate morbum

nes fol[illegible]ebres nec [illegible]ri, nec in sacello par vidua
ubi d[illegible]et fece fi[illegible]ab recens vxor in con
pred[illegible]ent, vel [illegible]ubi pere[illegible]ament
[illegible]ere. [illegible]ere. [illegible]ere.
[illegible]ere. [illegible]ere. [illegible]ere. [

lamus, quæ arcem [illegible] Interamnæ pro-
spectans sese [illegible] ostentat, et [illegible]
nem [illegible] manibus ex quacunque parte [illegible]
odorem, & [illegible] tantæ [illegible]
si hæc data [illegible] offenda [illegible] neglexeris [illegible]
quissibi, [illegible] tecta [illegible] formata [illegible]
mas, mobilem [illegible] comantem [illegible]
topaxeo, [illegible] montes, [illegible] dant [illegible]
per [illegible] bus quæ [illegible]
Vt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
re, quoniam ego expectis [illegible] [illegible]
do. BRA. Interim gaudeo. Vale.

DE OLEIS EX FLORIBVS & herbis fiunt.

SED Salues fis mi Antoni Musa, si primo nos annus
usus et propemodum experientia docuerit, quæ
rare & recitare hæc omnia, quæ
fusius per herbas, et flores, quæ exponi
fusius, quæ nos non
ea deinde
fusius. Videndum
tione et
mum &
mus
Mose,
dore
quod
mus
20 mus
ea
dum
pro
ma-
mus
30 Nos simpliciter in eo fore
mus.

mus. Nec te prætereat, si in his oleis per infusionem flores, & herbæ exprimantur, præstantiores, quo minus id impediri etiam si in oleo contineantur. Oleum de absinthio & chamæmalinum ita paratur. R. De absinthio ex herba. Chamæmalinum ex floribus paratur, nos autem inepte agere arbitror qui ex parte altera separatim ex albis floribus oleum diuersa parant, quam potius ex herba & floribus simul parandum censent. Anethinum ita fit. R. Anethi & Rutæ ana. Anethinum & Rutaceum 10
e herba fiunt quæ perficiunt & præcipua sunt ad omnia fomenta. Rosaceum ad Melinum non comparo. Tu Meluen præcentes te quæ ex omnibus, de quibus scripsimus, eligenda sunt, & quam maxime quæ ex albis floribus, et quam minime quæ ex rubris sunt. & ita per alios libros fa
ciendum est, ut ubi præcipitur ex albo oleo
lum rosaceum, ex albis rosis, & ubi ex rubro oleo rosaceum, ex rubris rosis. At oleum liliorum alborum ex albis floribus, rubrum ex rubris 20
rosis paratur. Oleum chalcanthinum ad ulcera, atramentum sutorium, quod bene exsiccat.
Cucumerinum ad pruritus cutis. Crocinum ad quartanam tertianam febrem. Violaceum ad febrem ex floribus violarum albarum, vel florum fabæ ad quartanam non multum prosunt. Deinde ut utrumque tale conficiatur & duabus libris perfecti olei olibanum pulueratum superinfundes, & exponens soli per dies quadraginta, deinde exprimes, & in eo exquisitos uentes. Non dejunt qui hoc nocent oleum Liparum ex fhe
cielus, quam potius compositio sit, quam unguentum 30
medica-

[illegible] Simplex autem como-
[illegible]
[illegible]
[illegible]

qui ex floribus parent alu ex acinis, quos non despicio,
sed ex floribus potissimum elegerem eos autem non pro-
bo qui ex interiori medulla confic[illegible]. s1. Oleum de co
chis accolit [illegible] Pedem maturè cū Thecaqua
sem in cedere potest, maturescit, præce-
puis etiam cedibus [illegible]ctur, tamen ap[illegible] antiquis nisi
quam reperitur herba cocciferam huc, cæ[illegible]ne generibus
longe ab[illegible]s emittere perpendat. Ovis autem
arcentibus [illegible] conditis asperitur, ad ut quam cogni
[illegible]ceant, [illegible]ne magis mediis paratio & per in-
[illegible]fa[illegible]ne [illegible] [illegible]ere perfectis [illegible]os desos
[illegible]ferre [illegible] [illegible] [illegible]ere me & se
[illegible] [illegible] [illegible] [

Asyron in herbis appellari monent. Recentes ex fo-
raminibus quæ in foliis adsunt, easque solis aut lu-
cis alternis objectatio perficit, necessarium oleum ha-
bitus modis conficitur, sicut ex rosis, floresque simi-
pliciter ponunt & per se ut fit oleum educunt. Alij
sub terra condunt, ubi putrefacto parent, sed hi duobus
modis utuntur, uno ex foliis floribus aliove oleribus mix-
tis rebus in hunc fere modum fumentes eadem. Asyr-
ri, ideli. Nobis nocabit hypericon, ad quantitatem trium
unciarum & in unam odoratum vini albi unciæ, trium die-
rum, & noctium cum rivulo. Mox deberi ut se optime ob-
turato bullat. Deinde exprimatur, & abjiciantur cæte-
ra, in colem, quo eadem quantitatem cerati unciam
Asyri infunito tot diebus ac noctibus. Postea adde
Terebentinæ unciæ tres, olei veteris unciæ sex. Crocei
scrupuli unciam. Sic cætera hæc, & in duplici vase ut
unguentum conficiatur, quod unum in eo inclusi, pollea ut
tracto vase ut reconditum servato. Verum non est cur hæc
longius exercear. Nam, ut dixi, & recentibus hæc cla-
rius obtinebuntur. Sed [illegible] compositionem ple-
nius cognitæ sunt [illegible] Imperatoriæ alcoholizatæ cum
tapsia potius [illegible] Sed [illegible] ut ne [illegible] prorsus
nec prorsus [illegible] ubi [illegible] hæc [illegible] cum
bovis axungia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fiant,
ideli ex oleo & flore vel herba [illegible] [illegible] [illegible]
mento [illegible] [illegible] [illegible] per
decoctionem, [illegible] per deco-
ctionem & [illegible] per [illegible]. Verum est, ut
subscribens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub-
scribas cito. [illegible]. Oleum de spica nardi [illegible]. Quod ex

Gallia

Gallia affertur, emere iubeo, ex Italia non opportatur, apud nos inceptum est & non exiguo, sed potius ex decem laxum usu fit, quod non multa eam non nocent, & pro Opobalsamo utuntur. SE. *Oleum de Lentiscis accedit.* BRA. *Expiso lento, & floribus eius fieri perfecte.* SE. *Oleum de Myrtis accedit.* BRA. *Hoc eum multo fit, & sine ulno, & ex oleo defluxo & ex Rosaceo.* SE. *Oleum de Scorpionibus sequitur.* BRA. *Et hoc duplici modo fit, ex Scorpionibus, & oleo, in quo suffocati fuit, & per triginta dies in sole seruari. Alter modus, Arundinum* 1 ●
lodicam Gentianam Cyperum, corticem radicis caparorum & oleum Amygdalarum amararum recipit quod potius compositio est, nam simplex oleum, utinam mirifice prosunt si per cerebrum Gallicum Scorpions, vulgant Scorpiones hoc animal appellant. SE. *Oleum violarum accedit.* BRA. *Ex una & integra radice ab aliquibus paratur, quam in oleo annum retinere cogunt. Id non probo neque sic cora & totam recipiens obseruantes abluis ex oleo facultatem, quos probo, & ad multum remanet, Germani fuchs vocant.* SE. *Oleum de papaveribus accedit.* 2 ●
BRA. *Compositio ampla est non simplex medicamentum.* SE. *Oleum Myrtinum sequitur.* BRA. *Myrtinum supra Dioscorides ex expressione baccarum fieri admonuit, sed alter modus est per decoctionem, aut infusionem.* SE. *Oleum de Caparibus accedit.* BRA. *Et hoc inter compositas enumera, quoniam ex corticibus radicum Caparorum Iride, Aqua cocta, Amarisco, anno & oleo fit. Nuper ex Caparorum floribus paratur, quoniam Ferrariae plantari coepere Capares, & prodest, Lienis duricies mirifice solvit.* SE. *Oleum de Cafloreo occurrit.* BRA. *Per decoctionem* 3 ●

dienem fit. SE. *De Euphorbio accedit.* BRA. *Dum fit, summopere cauere oportet ne Euphorbij pulueres oculos irritent, & in obtundendo, ne cauitatibus fit ex hoc genere compositum, & tamen ex ea parte & de eo, circo.*

ST. *De Lumbricis terrestribus cleam fecimus.* BRA. *Et hoc præter lumbricos ad aures adhibemus, & simplicissimum præterea in oborem Meum, & recentes in hos morbos speciosos.* ST. *Cleam lacertarũ postea occurrit.* BRA. *Lacertis simpliciter sic eo modo, quo ex serpentibus dictum est, quod duplex est, tam ex commodis hac in re quam nostris, & partes non sanas. Alterum earum est testis, quæ latine Stellio, ab oculo lacertæ dicitur, & hoc ex manu lacertis ab aliquibus symbolis exemptis, & exenteratis, ne fœtorem oleo tribuant. Lacertus caput habet. Hispani lagartixa. Germani eidex. Polonia czarna uocant.* SE. *Cohlum cleam scire cupio.* BRA. *Inter composita numerandum est, quoniam recipit cetum, Castoreum, Sampsuchum, Cinnamomum, & cleam Sesamoides. Nec uero in tuis officinis cetum, quare desyderas, quia Cetto caremus, nam reliqui ex propinquo Oceano illum promptissime, & Cetti nomine deferunt, & recentem extrahunt humorem suis depurantibus coctionibus. Omen facile est ex Arabia Venetijs ferre cleam. Lacrimas ex acacia, Sacomnem ex Syria Florentiam deferri oportet, ex eorum, quali caret Cosmopolis, nec quidquam est, quin ne mortalitas accedat. Dum facere oportet, tabulas autem omnes calefactas conterere.* ST. *De cæteris expeditum est, quæ in officinis habemus, quibus adhuc diutius non feramus*

BRA. *Plura tamen, quæ ab Arabibus scribuntur* ST.

Hæc

Hec solum in memoriam quæ usq; ad Missæ illa quæ
dam ferbant orationes, item versus et cantus
communes, preces, hymnos et cantus
dis servientes et ad eos movendos, psalmos
morbos et demones abigendos, aquas
accendere, et cæteras, de colecta simplicia necessaria
exercendi artem medicinæ. Deinde
jejunos et vigiles. De hac re Iuce
si Tobias
mus et cantabant. Ad
plenos ad
videbo
cum
rucibus
et
gi
ex
mis
Hi
pes
fu
bus
che
tu
Pa
ur
de
fu
ge
bant.

bent. Mas autem manu, fœmineas brachia marem, & fœmi-
nas pectoris crassitudes præ se ferentem esse nobis, omnia
quæ præcipua exposcunt, ad fœtum concipiendum parentes,
ostendit, quæ Iupiter Venerem ratione habentem ab
antiquis votis perhibetur. S. Cum se ecclam uenter.
Vocabulum hoc genere femininum, quod ita enim latine
uocatur, hoc scilicet magis est, quam pars est, quæ parentis
uberibus impressa, cum fœtum crassiorem condensatum
uocamus, crassum uel infarctum, Iuppiter bonus
ri, Neapolitani fracta crustula, quæ caseata uocant.
S. Lactea ubera, & mulcta crassamentum uenere.
Vbera lacteo colore rorantia. Martiale bella,
ubi puellæ gestandæ arbitrio cum mammosa ha-
bent pectora, ubi ad tactum lacteolæ quosdam reperiunt gla-
randulæ, ceteris repositis glandulis, quæ spongiosa non sint ideſt
inter pinguia & arandula media quæ spongiæ sunt, ex
maris spuma alterum conflata & cum iam herbæ mun-
dissimus spiritus pe. Nonnulli ex fracis spongiis, & spu-
ma arte faciunt ex plumbo & taurinis pilis ignavos
pharmacopolas decipientes. Ita se maris vapetus in ma-
nus ædas, cum manus fœtus herbam reddit, & ad lito-
ra detraxit, quæ mixta spumæ conglobantur, & ob motū
supra litus ex fluctu condente in gyrum tendunt, & pi-
læ formam, circa tenuous vulgo fochiojcato, a volumi-
nosa gonbina dicunt. Ad spongias accedamus, apud an-
tiquos tria tantum spongiarum genera inuenies, quæ per
mare, & fœminam per denique, & mollis dilinguuntur,
& fasi nominibus ab petuntur, Tragos, Manes, Imanos,
Achrean, Tragos spongia est spuma, dura & aspera in
maram genere, Manes, Imanos, minus spissa, & mollior
est:

est Achilleum, Tenuis est, pongia densa ad pencillos a-
pta. Mis[illegible] habet in [illegible] tenuiores, quam
per [illegible] [illegible] [illegible] spon-
giarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
uere, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
neantur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de-
fungomis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quan
to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] con
cauas, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ponitur, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ast marina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
re [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
scripta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ne, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
alia rotunda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fa, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
uere, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
terebinthina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
lolongum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mosa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ma, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
partes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
egrius, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

etiam conuenit. Lectionum est spumam maris habere circa scopulos crassam. Attrectabilem perpensa, quid esset. Et uocem spuma maris apparet non spongiæ tantum habere, sed dare aut pumicem imitari. Nam Dioscorides eadem et aut eorum Alcyonium esse certe constat. Sed ubi apud nos spuma maris dicitur, apud autores [illegible] eadem sit, dubitatio parit. Quod dubitare, quod dubium esse [illegible] primam speciem habet [illegible] speciem, quæ pumicosa est [illegible] nouam accepit, nouam ut Dioscorides refert, et ita nominauere. Vnus quatuor generibus [illegible] in alopecibus a Dioscoride dicitur, uterque tamen spumæ, quia hæc omnia excrescit, nam habent qui Alcyonium aut eorum. Ab ueris uocatam spumam maris prouenit, quia spuma fluctuat. Nescio unde ortum sit quod nos Alcyonium spumam maris appellemus. Nam Dioscorides nos plerumque polchaos non potest uti tantum, quam probos adhibere.

At Serapio recipit. Ista de Alcyonio ratio fabricæ. Memoriæ spumam maris, quod dare hæc eadem Dioscorides, et Galenus, et Galenus in Alcyonio irrepserat eius interpres in illius capitis Lemniæ portas de Alcyonio, quam de spuma maris inscribere debuit. Quippe Serapionis nomen est Zebedi filius, hic Serapionis interpres, ut eram Alcyonia spumam maris appellaret. Tamen Dioscorides ab ueteribus etiam Bembei Insulæ Pontidis Alcyonium ἀλκυόνιον ἄχνος. i. maris spumam nuncupari

nuncupari dicit, & re uera ex spuma coalescu fit. S E.
Audueram Alcyonium cum sacum Auis nidum esse. B P A.
Ita nuncupatur quoniam Alcyones aues maris tranquil
litatem, & summam malacian ostendentes, earum nidos
illis ferrumnant, propterea & tu prius decepte ad
ris, & alij qui putant Alcyonium nusquam uti se,
quod inquis debes tractant. S E. Idem igitur sunt sa
lis spuma, aut maris spuma, & Alcyonium. B P A.
Non idem, sed diuersa, immo ab eadem substantiis diuersis
capitibus tractantur, tamen ab eodem principio nascer,
& in utrisbus quodammodo conuenire certum est. Quam
uero maris spumam nunc appellatis, & pro illa publice
nenditis Alcyonium est, & non maris spuma ad Hospi-
am redeuntes Plin. ita testantes me, eos uendere loro
31. capite ultimo qui ad eum nomina spongiarum retulere.
Ad Aphricanas ostreum spumas ut reboat, & lo[illegible] ac is
ad fontem sanctum, crest Nos redemerunt [illegible] por
tet, quoniam nec [illegible] pro [illegible] ad
num nomen re[illegible]
spongius tad[illegible]
na aut duxerit [illegible]
le, & apperum a[illegible]
bus partibus [illegible]
ri ipsa quæ nascatur, sed [illegible]
machum paruas quidem, sed [illegible]
xis inhærentes. Hoc autem [illegible]
ostreorum conchis unatam pro spongia [illegible]
quam opus sit satiantur, quam potius magnitudine gra
sit quam spongiæ. Immo & conchæ pura [illegible]
p'fectis, & lapides inueniuntur. Ostreis, & pectinibus nu
truntur

triuntur, in tua officina omnes spongiarum species habe-
as. A nobis plures spongiarum differentiæ non fuerunt ab antiquis enumerentur. Sed de omnibus interim speciebus omnes occulata fide fecerimus & nobis locis inuentuntur.
Lapidem quoq; pariter non nouis natalis reuerator habere oportet, nomen ueltica calculosis mirabilis dicitur. Lapis cubicus, ex calculosis accretionibus constat quia uesicæ meæ detur. Lapis pyramidalis de lapidibus capitis & cos repechentur, quas lapidis formæ accretiones prodierunt.
Vlcera quæ in renibus fiunt & oriuntur. Tam in calculosis quam in ulceribus renum, uel uesicæ, omnibus plus-
minus medicamentis conuenit, ut ulcera mundificent, & ad cicatricem perducant. Quare ad ulcera renum, uel uesicæ, ad diuersa ulcera, ad uetera & inueterata ulcera, ad ulcera recentia, ad ulcera sordida, ad ulcera cancrosa & reuersa impetiginosa, ad ulcera phagedenica, & serpentia, ad ulcera pudenda in mulieribus, ad ulcera quæ communiter pudenda nominantur in uiris, aut alibi, ad ulcera immedicabilia, aut diuturna, aut inueterata, & ad ulcera quæcunque malo exercitum uel deterantur, conuenit ista spongiarum species, quæ pro ulceribus renum, uesicæ, & pudendis nouis, quæ pediculos generant, & quæ pudenda communiter nominantur, & quibuscunque ulceribus pudendis, & ani, & quæ in cancrum uertuntur, præsertim in calcem perueniam erit. Hactenus operamus

mus Deus te incolumem ſervet. Obſecram me an ſi trabo & colecta me [illegible] ſalutem [illegible]. Bonus rabi recedat [illegible] phantasmus recedet [illegible] aues ſiant [illegible] etiam recedentium gratiam. Et [illegible] comite recedatis.

BIBLIOTECA DEL SEMINARIO
VICH
N. inv.

ANTONII
MVSAE BRASSAVOLI
MEDICI FERRARIENSIS,

EXAMEN OMNIVM ELECTVARIORVM,
SVLVERVM, ET CONFECTIONVM,
catharticorum:

Ad ornatiss. atq; excellentissimum
Ludouicum Panizam
Mantuanum.

Cum priuilegio ad decennium.

VENETIIS,
EX OFFICINA FRASHIANA
VINCENTII VALGRISII:
M. D. XLVIII.

AD EXCELLENTISS.
LVDOVICVM PANIZAM
ANT. MVSA BRASSAVOLVS.

IMMENSA virtus tua, & literatura non vulgaris, eruditio ipsa, illa, qua nemini es nostra hac aetate secundus, & animi tui morum integritas, ac prudentia, qua in summis rebus gerendis maximè polles; & arcta illa, & indissolubili nodo contracta amicitia, commouerunt nos excellentissime Panza, & non mediocriter excitarunt, ut nostros hos labores, quales quales sunt, nomini tuo, immortalitate digno, dedicaremus: non ut illi ex his aliquid famigerabilitatis sit accessurum, sed potius ut amoris erga te nostri, quem uti praeceptorem semper colimus, & uti parem ue-

 nerati

neceſſi ſumus, teſtimonium afferant. Eſt autem exiguum munuſculum; quod excellentiam tuam hilari fronte ſuſcepturam non dubitamus. Vale.

ANTONII MVSAE
BRASSAVOLI MEDICI
FERRARIENSIS,

Examen omnium Medicamentorum cuiuscuantum, quæ non tantum in formis pilularum, quorum usus est apud **pharmacopolas.**

SENEX. BRASSAVOLVS.

SENEX.

VIS NAM VVLGARIVM
[illegible]
BRAS. Scio dicturum, te posse, quæ contexuit, ut homines Patricios [illegible] deant nauibus, et illi put mihi datus carcerem. SE. Nonne, ille ut improbus capite mulctatus? BRAS. Tu solus ergo egregium illum, & penè credibile illud, ut ducis tui facinus ignoras? SE. Quodnam facinus? BRAS. Quod tam atrocium virorum Ducem Marcellum iussa deseruisse. SE. Venerisse eum cum ea mente cordatus ajebat, ut Princeps, & cum hac fama reipublicæ rationem ferre cupiens, atq; dolum, qui temerarium ut non tale, facinus, a morte liberaret. Quis dias Princeps tali pietate ejus esset? BRAS. Nullus, ut arbitror, præsertim cum liceret (ut merita perpendamus) illi obscurum Ducem tam impium utrum ubique locorum uita

priuare neq; defuissent, qui id ultrò summa cum diligentia efficere cupiunt modo aliquis impetrauimus. Dux uel solo tui fidei gratum te fecisse iudicet. SE. Non'ne fuit Veneris ferrea pila ex pyrotechnico emissa percussus? BRAS. Fuit prorsus, ut fertur. SE. Arbitrabar hoc Principis iussu effectum esse. BRAS. Immo tibi ureum rapido animo, idem ea de re præcepisse Principem, quod tu ipse scribis (ut arbitror) neq; unquam exegisse. Sed Sigismundus Malatesta, Solam Dominæ ob antiquas quasdam inimicitias, & mihi ignotas illos quos temere iussus hæc in ipsam machinatus est, ait Mysticos DEVS, qui omnem hominem saluum fieri cupit, ne anima hæc deperdita pœnitas per ferream palam in talem corporis partem direxit, uere se præcepisse quidem potest, se tamen uetuisse. Nempe lento gradu DEVS irrepsit, semper tamen probis assistit, & uitam præbet. SE. Si uera sunt, quæ de Matheo audiui, non possum, ut ullo pacto fidem illi non habeam. BRAS. Tamen nullus est tam probus, etiam si fœlicissimus, qui reiecta pecunia, à Deo pietatis fore uenam recipere non possit. Ita hæc Mysticorum præcepta nobis uitro ipsa ponunt: nam & lucrum tot fœlicium rerum uerbis onusto, uenam ex cor fœlicitatem uenturam cum certe SE. Audiuisti ne facinorosa gesta, quæ in hac fœlicitas perpetratus est? BRAS. Ita dicunt præcipui ut ureconsulti uocant, habeo, præsertim illorum facinorum, quæ ad Illudrissimum Ducem nostrum pertinent, specimen.

SE. Rem peroratam mihi facies, si ordine quodam hæc referes: quippe tunc aderam, cum hæc Ferrariæ tractabantur: & per hominum ora passim uulgabantur.

bantur. BRAS. Hoc lubentissime essem. Tu ue-
ro aures accendis ergo. Vir hic sa[illegible] prosatus contu-
ratione ita [illegible]ntia, qua in Illustrissimum Ducem no-
strum collocauerat, ut illum captiuum diceret, ac tru-
cidaret, non contentus, omnes etiam terrarienses, qui-
bus occurrebat, interficere conabatur. In Illustriss-
simum Ducem contumeliosis uerbis semper uebatur:
quem Illustrissimus Dux a Venetis rediit, ut secun-
dum eius demerita puniret. At Venetis Illustrissimo
Duci illum præbere renuebant. Tamen post aliquot
menses Mantuanum omni urbe, exercitu, et loco Vene-
tæ ditionis fabricato, primarium uirum, ipse uero multa lo-
rum conscius, multas regiones peragrauisse et timens
ne dire obtruncaretur, ut merebatur, neq; illi opo-
tum erat, et Regem, et Ducem longe ejecimus,
Britanniam appetit: deinde in Italiam rediit, et Flo-
rentiam profectus est in ætatis ille anno, et suorum
malorum conscius. At illustrissimus Dux exploratore
habebat, qui illum sequerentur, ac observarent: et
qui sexcentos illum trucidare potuisset. Sed Illu-
strissimus Dux inquiebat, ne uel ea illius causa ille ab-
sumeretur, quam cupiebat illum habere quamdiu
sub sua potestate captiuum. Denique in oppidum ue-
nit, Peronam nomine, in Parmensi agro, quod a nobili
Rodulpho Gonzaga Mantuano possidetur. Illu-
strissimus Dux permultos milites illuc misit, qui
oppidum undique cingerent, ne aufugere posset. Inter-
ea uero à Placentiæ Duce non diu impetrauit, ut illum sub ditio-
ne sua capere posset. Qui, ut audiuit ab eiusdem mili-
tibus captus, et colligatus, Ferrariam deductus est &c.
Quid dicebat miser hic tunc, dum duceretur? BRAS.

*Rothlandi versus ex Ar[illegible]o, redo[illegible] nec[illegible] modo altiori cave[illegible] [illegible] ne[illegible] sperare: nam ego per[illegible] [illegible] cum magnam peccandi [illegible], tamen [illegible] Germaniam bonus propterea [illegible] impudentiam mihi temeritatem [illegible] debent, petunt. Vivor modo et incolumis famam tem quandam meruisse contentus. Quis enim ignoraret se capere mortalem, qui talia perpetrasset, qualia Martis Rolandi caedes BRAS. Die 2. Mensis Iunii, 1545. captivus terra tam dura est S.L. Idcirco non [illegible] virorum, ac mulierum spectaculo [illegible]. Pont. Max nonnullos, et praesules, quos [illegible] omnes, gestire videbantur. BRAS. Sed prospexit magistratum [illegible] ne [illegible] Lux sua prodiret, ac [illegible] S.L. Quid egit optimus dux rerum praefectus? BRAS. Aderat [illegible] [illegible] ac [illegible] disputationem [illegible] [illegible] [illegible]

in castra ab, dicerent nam ire, ne hos prius im-
petret, quem Marcellus ire in eum dimise-
quappe iret non posset quin ex his manibus, qui
circa erant, multi interirent. SI. Huius tam
profligatæ rabiei auctor fuit BRAS. Ubi
hæc nobis ille SYRVS exanimatus renun-
ciat, quod ab imperatis sit commissum cæ-
dis omnis Lacedæmonios. SC. Quid mihi
ego vanus efficere? BRAS. Cum in castra ve-
nias ad eos, jubeam Prætor eximium facie
re, uterque quem ARTESIVM nomine Mar-
cellus, adsit ex augustissimo secessu pacem ut
pecuniis? Pœnus consentit, ad necessa-
quo erat adversus
lustrum
cum esse
ritorio
mone
commotus, concessum
mis cum ibi, pe
qui alias
transiret, ex
donata
dere, ut locum
lutissimus
quatuor annos, ne
tus, pacis
tur, nisi
gratia
pro
ram mala
uel

uel Hebertam sibi traderet. Hoc6, scelus tali ordine disposuerat: Impetus dabatur milites centum congregare, & unicuiq; scutum unum pro illius medici temporis impendio præbere. Nam dies illi palmarium immunebant, his militibus Phœbum Perusinum Centurionem esse decreuerat, & præter hos mutes quosdam numerabat, quos arbitrabatur se recepturum à Francisco Capite Vaccæ Sperbatq, se recepturum à Carolo, Gazoli Domino eius sororio, equites quinquaginta de quæ tamen re nihil sciebat Carolus. Impositaq; prædicto Philippo Turbido ut treis naues instructas haberet, quibus uteretur cum Padum transire opus esset. Statuerat denq, si pecuniam supradictam consequi non posset, & alterum ex prædictis oppidis, Illustrissimum Ducem in Tresentæ convallis ducere, & illum trucidare. SE. O scelestissimum uirorum omnium. Erat ergo uirum tam benignum, tam iustum, tam denique sanctum trucidaturus? At DEVS optimus ferre non potuit ut tam probus uir a deperdito sacrilego trucidaretur. BRAS. Me præcipuum fuisse. SE. Non potui non exhorrescere, tam sæuum facinus audiens. Nunc prosequaris. BRAS. Vt autem sceleris complices excitaret ad scelus illis spopondit Illustrissimo Duce capto, dono præbere quicquid in illo palatio auri argenti, & rerum, ac supellectilium pretiosarum continebatur. SE. Ille homulus erat, qui prudentiam uirtutum caperet, eius pelicem uendebat. Mihi uidetur esse ualde difficile Illustrissimum Principem cum tam paucis militibus capere posse, cum illum semper multo plures comitentur, qui strenuissimi sunt, & non gregarij, & cum facile sit rusticorum multitudi-

nem breui conuocare. PRAS. Ei ipſe uides rei difficultatem, quia ſtrenuum uirum Ferrariam Ducem ſemper comitantur, & non tria uel quatuor unus plus poteſt ac ſatis, quam decem ex illis tumultuarius, ac gregarius. At prauo conſilio petus adiecit: nam Ferrariam quendam miſit, Seuarum, uel Mancinum nuncupatum, qui pila plumbea ex pyroxylo emiſſa illuſtriſſimum Ducem confoderet atq; necaret, cum ueſperi per urbem exercendi corporis gratia equitaret. Iuſſerat uero cum excellentiſſimus Dux è regione hauſ transiret, & in terga daret illa ex pyroxylo emitteret & illum confoderet. SE. O nefandum, omnibus qui tam integræ fidei ſunt, & tam prebum absq; ulla cauſa necari noluerit. PRAS. Adde, et illum, qui pauperis auro dilecta ad bapti ſmatis undam eius pila eleuauerat, & eius compater extiterat, & qui tam blande illum tractabat, ad prandia & cœnas uocabat cum negotiorum, aut alij cauſa Ferrariam ueniebat, potius debuiſſet & tueri tenebatur Ducem defendere, quam offendere. Sed ut inuicem ac corporatiuæ naturæ illos petitus ſemper ſunt, pauciſſimis prouſunt, quam qui obſunt. SE. Non erat, qui manibus huic improbo quæſtori ſed centum inuehebat mortibus. Ea quoniam Ferrarienſes res facerunt, cum adhuc adoleſcens ſit Dux, ſi ſui ducis ne ei promeretur. PRAS. Femina DEVS ſua benignitate huius urbis incolumitati uigilantem Ducem, uirumq; probe, ac ræ fidei nobis ſeruauit incolumem. SE. Proſequaris, el ſecro, dira, ac nefanda huius temerarij facinora. PRAS. Ea ſi ſat. Si non hic petitus in menſe Iuly hæc perpetratus eſt, illuſtriſſimus Dux charitatis

ritatis zelo commotus & ut scandala, ac rixæ non nè-
ces cant oriantur, nam scelerdas hic pus bonus non co-
tentus, bona etiam contra de Rocerellis occupabat,
& dare pecuniam illi recusantem Potestatem Venetiarum ad
Marquesum cum literis expulerat. Hinc Dux, cum
illum accepisset omnia scelera ejus credentia Venetiis
ro Imperatrici non vacasse non modo graviter exper ex-
de ejus hortatu, ut cum Rogerio pacem faciat vehe-
menter cum scripsit consequi nisi data cum bona ejus fiat.
SEL. Obquam rem ita cum Venetis agit Princeps BRAS.
Cyprum ejus insulæ nobilissimæ ab ejus Imperatrice
bus effugatus erat, quibus Rogerius scripserat ne
nigra pax ad probe agendum illi non daretur
ra & in ea jam commota ejus pecunia scelerata Ma-
fronem literis mitteret. SEL. Quibus Princeps
BRAS. Nihil pertinuit ad literas perferendas,
& tetanum ac nephandum literas esse cum
acceptis literis, quas ab illo habuerat, ita
rat, Venetos pacem cum Imperatrice
stratum accepit quibus scelerata
das Imperatrices impetrandi
erat, pecuniam Rogerius redderet
hic ejus scelestus & pessimi
& alios nos pro Deo
stra illum omnem
Rogerius quas occupabat, restituere, & ad hoc
agere omnibus viribus laborare. Ego vero
mentibus non accedam, ut illi
uelle quanto opus erat Rogerium
pervadat, & rem ita dirimendam
Sel. Quæ
fecerat patriæ universorum omnium. BRAS. Sed ea-

das

*deus quid fecerit hoc [illegible]ber Dnum despector Mezentius Cum debeve[illegible] Magnificis Decemuiratus utris in jurereto [illegible]bil Dei placitum exmeleens) solemniter prenuat to[illegible]ere[illegible] illa omnia uera esse de qua testamen mentebat[illegible] testes duxit Leonardus Patauinus [illegible] Ioannem de Mezeguano, qui ne eis to[illegible] aem ji maxit Ducem dolose ac perfide elevatus hoc Dux ne emptet fraude hanc imprimis malum, ut se[illegible]. SI. Quem finem fecerunt fraudulenti illi exequutores? LRAS. Vt bellum inter Senatum Venetum, & Habsburgicum [illegible] non esset, unum excitaret, nam ex his belua ab oriente horrenda, in magnum mare apud Venetos enatauit chymeras quasdam mens illa depicta, quas portus memento machinabatur, quæ maiorem tempestatem detegerent. SI. Mirer Decemuiratus Magistratum uersari hanc personam? Quam illam tenetam, nec mementi decepit, non potuit. LRAS. Vere prudenter, nisi Deus illum fefellisset. Quis enim Ducis nodi dissolutionis [illegible] mens dubia agitabam nubes [illegible] petuisset Illustrissimus Dux meum [illegible] ffecimen, & exemplar esse ere[illegible] celebrem hunc unum, qui fecerat ne [illegible] dona uetata eum Deus plerumq; in [illegible] gregat. SI. Iste obsecro [illegible] LRAS. Debet facinere fuis [illegible] tot celebribus nondum fatur, sed perceratus erat, ut suis prauis cogitationibus aliud ageret, [illegible] aliud pôdus, cum Patauij esset in cœnobio fratrum Minorum,

rum ex ordine diui Francisci, cui titulus est Sanctæ Antonius, coniurauit, ac statuit simul cum Ioanne & Maria Malatacco eius expendere patricidium committendi, ad quod reliqua sequebantur homicidia. Nempe statuerat Angelam Manfronam, eius sororem, & Ranalaum Comitem soror non uenenare, animo his duobus non contentus, excogitauerat illustrissimi Ducis filios, & nobiles multos Ferrarienses eodem uenenato necare in Diui Antonij festum immittebat, quo die illustrissimi Ducis filij cum ipsa Angela Manfrona pransuri erant, & simul nobiles multi Ferrarienses. S E. Quomodo poterat hic scelestus tot nobiles uiros uenenare? B R A S. Hoc modo, prædicto Ioanni Mariæ labellum præbat superbus puer, saccaro conditus, plenum, in quorum medio sublimatum argentum, & arsenicum condita erant. Quippe, ut ad prauè agendum semper pronus fuit, ita tam appositè hæc pira concinnauit ut nemo dolum discernere posset. Florem unicuique piro abstulerat, & foramen prælicio uenenato impleuerat, deinceps florē suo loco tam apte infixerat, ut præuidere difficillimum esset. Tunc Ioanni Mariæ imposuit, ut labellum hoc ad sororem, ac fororum sub nomine uxoris Domini Iacobi Comiti, eiusdem Ranaldi Comitis patrui, mitteret: nam à filio domini Iacobi scriptæ erant literæ ad Ranaldum, quas ab eo petierat Manfronus, ad auram captandam pro Alexandro Zago. Ipse uero hisce apertis literis duos uersus alijs caracteribus subscribi iussit, quibus indicabatur pira hæc ad Angelam, & Ranaldum ab uxore Domini Iacobi mitti. Vt ut prauè agentes plerunq; cacodæmon adiuuare cõsueuit, successit partim, ut opta-

ut optabat nebharius, ac scelestissimus uir. Nam libellum in sororis, ac sororij manum peruenit. SE. Cur sororem ac sororium uenenare cupiebat insolens bestia? BRAS. Indignum putabat sororem suam accepisse in uirum Rainaldum Comitum. SE Non est equalis Comitorũ prosapia Manfronæ? BRAS. A nobis in præsentiarum nõ est facienda de prosapijs comparatio: nam Manfrona domus semper honore digna fuit, nisi hic scelestus illam commaculasset. At quî nam potuit commaculare, cum à nutrice ex hæropho-trophio uero Ioannis Pauli loco eductus esset, atq, educatus? Nec spernenda est Comitorum familia, in qua semper honestissimos utros nouit. SE. Ob quam causam tot nobiles interpoere nolebat, inter quos fortè & amicos habere poterat? & ob quid illustrissimi Ducis filios? BRAS. Nobiles nuuo penatus prætextu necabat, sed eius factinorosa natura in malum semper prona, haud prauè agere non poterat: dulces uero illustrissimi Ducis natos sub hoc prætextu, quia illustrissimus Dux, ut dicebat rem ueneream cum Angela habuerat, uolebatq, hoc falso prætextu culpam tegere. Nam ipse ante Prætorem sponte sanus est, non dubitare illustrissimum Ducem, nunquam Angelam carnaliter cognouisse, sed ut ansam aliquâ haberet tot perpetrandi facinora, quæ sub honestatis prætextu viderentur, hoc imaginatus erat. & hoc respondere statuerat si quandoq, ab aliquo percunctaretur, cur esset tot scelerum author. SE. Quid putas tu de Angela, & Illustrissimo Duce? BRAS. Ita certus sum, ut me hic esse non dubito, illustrissimum Ducem nequidquam somniasse, ut etiam historiæ processus apertius ostendet.

det SE. Quidnãe ieiunio effectũ est? BRAS. Tu ne filas peregrinus Ferrarie, qui iuniores ex eo ueneno quatuordecim fere ueneratos? SE. Audiui quidem sed quonam modo effectũ sit ignoro. BRAS. Audias igitur. Die 31 Decembris 1544. erat autem dies Veneris, circa horam noctis horam, noctiras ad fores pulsatũ est more nostris antiquis, ad bis propè dem Antonii tempus habitabamus, & ibi prope in domo Opimeri habitabant. Omnes ferreuere ferè, quorũ ex familiis unum ex nostris conmorum ad me bene hæc erant me, ne grauer et ad domum Angeli protectæ, quæ male ueretur ac torqueretur: addebat, si quidnam a me gratiam inuetteratura illa esset. Ille ego perrexi, & illuc profectus fam reperi dominam Angelam uentriculi dolore grauiter affectam, eiulabat, pertinere ad ilia canes uentriculum erodere, & forte decies eum uomerat tot es) exercuerat, cum quidam pertinacem cordis tremorem cum faciebat mirabilem. & tres exspectabamus medicos quos accerquebatur. illis omnibus prædixi hæc esse ueneni symptomata, cœpi, fortere, modi sanitati restituerentur, si illa omnia euitarentur, quæ a nobis agenda proponebam. Tunc domina Angela exclamare cœpit: O dure, & crudelis frater, o tuam carnium hominem! Tunc mi tebatur potius de famino Raimaldo referre, quam de se ipsa: id nobis ostendebat. At statim cœpi his omnibus medicam opem ferre, nonnunq; uehementius prouocare: deinde selecta quædam alexipharmaca, adhibere cœpi. Illico cum Dueis nostri archiuis condita sint de quibus alias cõtra uenena experimenta fecerimus, & illustrissimus Dux, ut bene gnus est, ac liberalis,

lis, his tantum medicamenti copiam præbat, quæ ua
sas fuit propositi præmeditatio, & propositum us.
ua, ejus tunc est, ubi quæq; in præcedentem recta
tum sit: tamen ne eventus semper quæ sit tem
pestiua malat, & ratio ultima ne tum mo
sus accendat, sed deprauatis secundis præsa.
gia. Diuitis fuit consilium de nocte, tempus ue
nenatis, tamen optimum erat Dionysio. Ad
dubitationem, & perpetuum Dionysii pauorem An
gelus fere, & in labellum vasa texit. Vsque pro fa
te labentibus deperditi, puris mensis, & quæ ex
uallis, quæ & ipsa terquebatur labellum extra fe
cerum præcedentium duritiam decolens, minimè
sanabile. Accurate cauete omnibus pauperum
lex, quæ tuæ quam quæ seruare utere sent, la
bella rubentes mentiuntur tanquam sese sent,
sponte ejecta, & fecundæ pauonum labellum accepè
re, & præ pectoribus, quæ erant, rellere, & re
pandam manu interfuere sacro lecto tonsi reuer
sa suauiorem exibas pauperculis præ dixerunt,
sed & in hoc nomine aterant homines: ideo ab hoc
omnes ejiciunt omnibus uexari capere, eo sem uomi
ta eodem die prædicto, quibus & in domo com io
rum, pacem erepta uexabantur. Inter hos ero mu
lieres ab probris non aterat. Hæc tenere exa
erat & pus, & concepta mactata, erat, &
in partu pueris, & puerperio ut pleraq; exper
rare pejor, hoc non re. Ita & quæ, & ejus eper
rere patantes has præsidiare, & ita ab ea jo
La mi/ella ut primo cultus ac pro omnibus, & pere
obiter, & pus in sanitatem reuitta pallore. Ex

mus Dux noster sua benignitate, & nunquam percitus mi-
ser cordia, tui tuorumque et amplexetur, commendans
sua alexipharmaca potius praferetur. At nisi cum
enixa mors praeuenit prius, quam alexipharmaca ui-
res experiri petuerit. SE. Credam ego alexi-
pharmacum? BRAS. Nec hoc non est huc tractandi
locus, hæc jam mage sententiam ex his, ut alexipha-
macum accepere, dimitte. SE. Sexcentis meritibus
dignus esset impetrabis hoc uno tacito DEVM animâ
tam deperditam ferre posse ad reliqua prosequaris.
BRAS. Audam & hoc maternum crimen, ut hic,
cuius mens non tam dura, & nephanta exoptare fue-
rat cum esset tenera in agro Rhodigino ubi erat pro-
pre habitat cum suis usque in medium Nouembris,
statuit cum Zoroastre delectare cum amicis mucla, ubi
lippam capellam cum hoste mactare uoluerat, ut
[illegible] uidit mactare, saltem Matthæus
nec retinere, cupiens illi persuadere hoc quod
ab hominis exponendis esse posset uaq. nihil pacti
cum eo tamen omnibus modis in agro Ferrarien-
sem uenit [illegible] tam apud Lucasse, cuius nuncupa-
tus, ut [illegible] tulit: ubi fuit summo mane,
cum Zoroastre & aliis [illegible] commentum genera-
[illegible] [illegible] [illegible] [

*uea*m *quandam pertranſeuntem, quem male ſuis uerti-*
bus interfecere, decapitauere, et caput ſuum ad Man-
frouem attulere. Quod uidens hoc ſibi grauem eſſe di-
xit. Quo audito Imperator eum in carcere detrudi fecit.
Dum [illegible] per [illegible] [illegible] ſibi [illegible]
cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] B R A S.
Quis ambigit Brasardos Brixiæ ſuis ciuibus in
ſuis rebus peragendis dexteros fuiſſe? nam eorum
capitaneus, et Phappus Cabeanus Ducis
fuit hoc nomine utar, oſtendit. S I T hæc etiam
iniuria ad Mathiæ Viſcomitis Ducem ſpectat. B R A S.
Spectat profectò, etiam ſi hæc in Ferrariæ ditione non
peregriſſent, quæ erant ditionis Ducis ſeruus, et offi-
ciales. Sed eo quod aliud ſceleris immane perpe-
tratus ſit temerarius hic effrenis, Lectorem uocem
Vicecomitem ad te uocant, et multis uiri ſuis con-
ſiliariis factis, denique ſi [illegible] exim [illegible] [illegible] con-
ſilium domuum Landrancum [illegible] [illegible] [illegible] ac
generalem eius temporis Ducis Quæ [illegible] in-
terficeret: cum [illegible] [illegible] [illegible], cum plu-
bus ſemper ſit comitatus et pro publica [illegible] [illegible] [illegible]
recreo ſtatuit ſi contingat, ut de curiam [illegible]
ceretur, hinc [illegible] obtruncetur. Comes [illegible]
rellis ipſis Mantuæ [illegible] [illegible]
rienſis Vrbis, Hector [illegible] [illegible] [illegible] cum
nullis alijs comitatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ptæ Conditæ Nicolai Venerelli dextram impressus est, quem in loco exercitum continenti se cubiculo, & illum de cubiculo exeuntem tuis tamen comitatus, & demum ipsius caput decollauerunt & Petro affortarunt.

SI Venetus ex hoc mortis probri morbo, erga tuus BRAS. Venetæ pecuniæ, & charitatis fore Manfredonienses omnibus suis cum suam interemerunt, & ad Venetas redemptionem aspirarent, gratia, prædicti Regentes aut inuicem Nicolaum conuenerunt propterea caput suum Venetis mittendum fecerat perforari erat pecuniam asseguerentur, & quam inter se festa duxerent. SE. Sueuere subditi mi bonitate peccatum confectat BRAS. Summum omnium SE. cur BRAS. Respondit quia est omnibus Petri dura pœne dum tres Venetos Nicolaus interfecit hos impresse homines in hoc caput suum, & tam mortuos, quia [illegible] & tam corruptos, ut Venetis mittendum fecerat. Venetus ubi tam quem [illegible] Sic tuis & mihi caput in hu scelestu detruncant, & repetere cum potuerunt, ut tam mortui fuerunt [illegible] sunt, ipsi [illegible] SE. Vnde ergo protanti fecerunt pro recuperet BRAS. Immo in carcere mittendum [illegible] Venetus decipere tuos SE. Veram [illegible] BRAS. Ita [illegible] SE. [illegible] BRAS. Venetus [illegible] qui ut mihi [illegible] ecce [illegible] ita corpus, & anima dicam est. Id circo

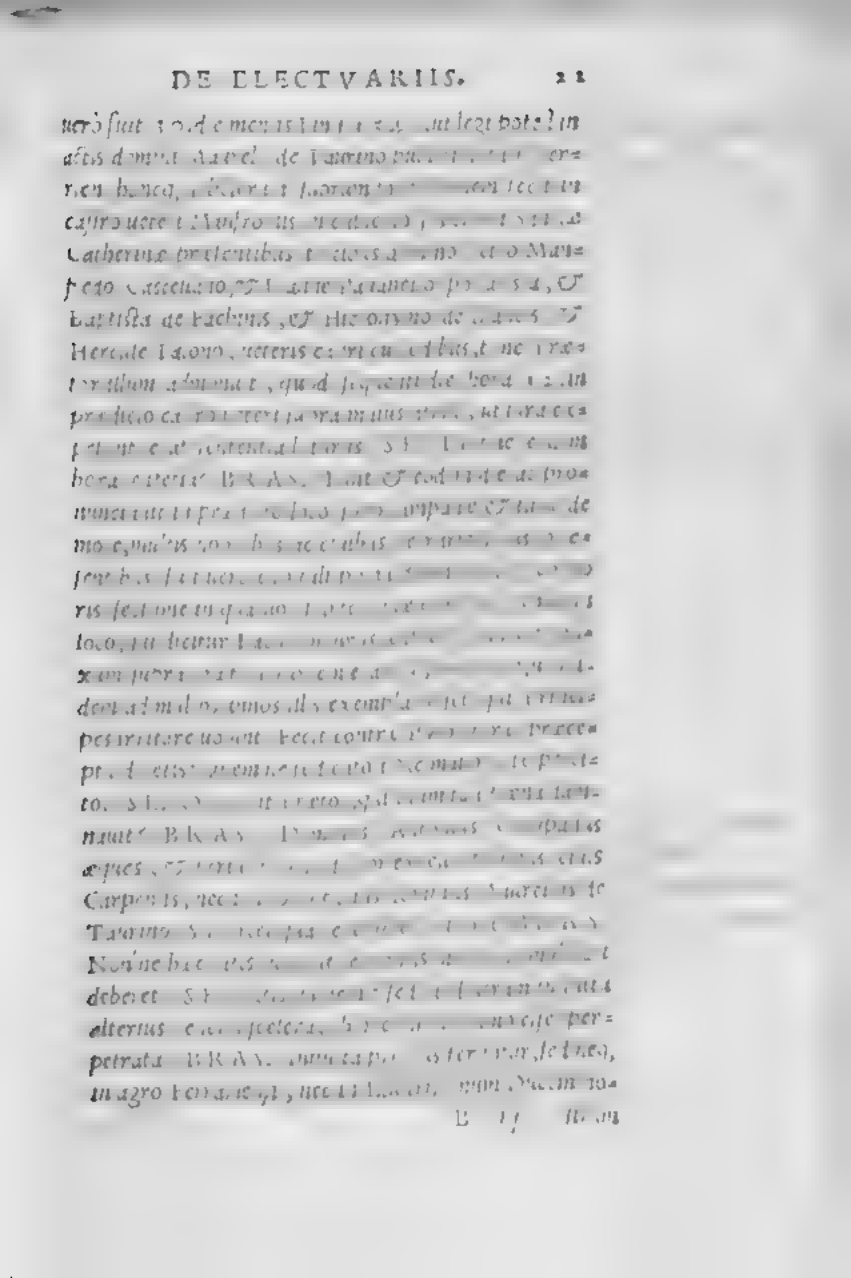

strum perperata sunt. tot uero dies reseruntur, ut
cum [illegible] numeros nescue eos, ad quos illa referre,
obscure ac varie nota et multe sunt. ST. Audax
genus erat, iam tam probanum exercise. BRAS.
Fuit et magnificus & prudens, & ab omni laude
I, egis fame & magnificentiae dedecus. Sic fecit patriis
virtutes & nobilitatem generis ad pretatis illustris-
sime Ducis memoriae accedere, tamen cum ando, ter-
marem, hunc tegumen? Palam mea se magnificen-
tia ostentabam, sed ne ostentare videar magnificen-
exsulet, nec quid exigat occasio obseruabo. cui
hoc dicam uehementius, quam ad hanc ipsam rem
ad ferendam? Ne ipsa quidem ad me accedent, eam
ms, ad [illegible] ferre, ut et elegant eccemq;
nomine [illegible] ipse concha mare ne tra
pereat. sic [illegible] Latis, ut, [illegible] me tractaret.
Quo pacto [illegible] tam [illegible], tam
prudens [illegible] tam [illegible] uerecundissima,
ex [illegible] Lacmo-
ro uti [illegible], SI. [illegible] BRAS. [illegible]
[illegible] improbi-
tatis [illegible] Vatinij, aut
[illegible] fama est. Vt [illegible] sima est. sic
se [illegible] tua
se [illegible], [illegible] contemplor, qui
fuere hac [illegible] ore, uebi, & nunc etiã
exstant. [illegible] tam eli multos
exsules [illegible] Lucem, ut li-
beratum, [illegible] Venetum.
BRAS. [illegible] Senatus autem Ve-
netus ne uere [illegible] sic tam & hoc tam sole-
sti uro

*stuiro primo obtulerim illas examussim adhuc est
protantis celeberrimis Medicis literis Ducem literis
mittere. Sed quos habebat amicos hujus & aliorum
ipsos laeserat nomina pepercerat. Sororis domus Pe
tris Faulus, Matrona patricia ad Ducem me. Duce
scripsit non petere ut nepotis Lucretiae, edat occulte
(professionis privilegium honestate meliorem) sed
ne in publicum procedat amores. Ne ego ab
examussim illis exemplaribus, animo ne forte pro=
prio, nec ipsi matri quem optaret, nec alia prima
nisi Lucretiae, et Hieronymus et Duci mis Pe
tris Ranzonis, Matrona Vitrinus filius Reverendis=
mus Herodes Cardinalis Mantuanus, per patrem ipsi
gnis, Matrae Praeceptorem ad Ducem
misit, ut eius nomine pecuniam
impetraret: at quia illi
primum, sed clarissimi
Praeceptoris pectus
sunt Ducis deliberationem, remisit Reverendissimam
Cardinalis referre posse
uerba conuerit, ne
Reverendissimo
ergo ab re
illa pro
Duci
nu literas scripsit, quibus
bat. SI
audire
mu Ducis literas referre
ri pera recon
cies, si non sit tibi graue referre.*

optimum

optimum mihi hanc gratiam præstitisse, ut ex his am-
b[illegible] tanto cum horore, ad se, vivus sanus Deus
op[illegible] exuerem. Et certum cum aliorum homici-
d[illegible] esse, impossibile erat me hunc tru-
cid[illegible] facturum fuisse, ut nunc ue-
lis [illegible], quæ cum ople
rumq[illegible], [illegible]
Præ[illegible] ad [illegible]
ubertatem, [illegible] et [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

obtundam hic eiusdem fratris reliquas illustris frater meus oretenus [illegible] SE Hadrianus Lipsius Brixiensium Decemuiro [illegible] uel [illegible] potuimus bis a DEO concessum [illegible] uehementer amabo, ut, cum tu [illegible] tam eleganter, tam [illegible] tam [illegible] ET tam [illegible] SIBRAN. Id igno abs quo [illegible], uel fellula [illegible], [illegible] nam ipse tam [illegible] tam [illegible] esset, [illegible] deatur. In [illegible] bus nullum [illegible] fabricamus, nam res [illegible] quam ut [illegible] SI. Mar[illegible] historium [illegible] BRAS. [illegible] 1546 cum [illegible] repetiisset [illegible] ET [illegible] fixum [illegible] ET [illegible] querente ET [illegible] diebant rerum [illegible] ret [illegible] fler [illegible] illam DEO [illegible] SI. Quidnam dixit miser [illegible] fylus acutas, qui [illegible] clamare: Me [illegible] uerti=

ueritatẽ palàm faceret, ut ille omnino parceret. SE. S. omnia cernit ose neq; uet, quæ dett o ast m e jet' BRAS. Iquæo, assis te memor, genet us dũ torxi lente quæ nam adsint pr e entes horum facino= rum reles, ut omnia cer xer e sperchet, ut ille nec rem mi tam celeris ire portent. At se e t. tum ex= e . . . p le . . tem ferrent e amol . s non esset, ut . . . . . ueem lede e optaret nempe alia facti= nora ne e s momen, exist mans pr ter illa, q e in Lutte pom m . meipem n . . s erat. SI. Nihil aliud ferit e xterhoc uero. Ne prou e et BRAS. Nihil ab . . . t illatum extra ferum in terra . . . fe pro= rect & nebat fis e remi el alter, e . . . . inter thori pedem ac pr e em n e m m ne du circumsa= cere cœpit ut n . . duo al . . ent e bis p dlatis, ju pumendos solari solent, e . . . m ab eo loco pedibus abduxissent. Ipse Ipote ne . . . e alterat, tam aestu= gia dilacerata cutis e . . . e . . . . m x b p dlatt illum solari cœperit e . . a . . . . . o a . . . ent= mo reddentam peccatis pu . . . . . ari at . . e bau= diebat, neque ad am n e p . . . . . e . . . . role= bat. adfuit & presbyter e . . . om . . . s e . . . , qui illum solibatur. SI. . . . . qui . . . er clam= defiune ferraria infuse, e . . . e . . . s p aperum pecunias affectant, e . . . mdicte b . . . om . . . BRAS. Nec ipsum ne . . . es . . . . . furetser, qui illi ibi mi bus e . . . s dem me non euitabit. SI. Hos igitur ne solatur, audire no= lebat. BRAS. Sed e . . epiebat, & soli conpere= batur: tenq, illuc accerit reverendus pater, domi= nus Hieronymus Papinus, ut Manfrom peccata audi=

ret.

ret. SF. Tulit'ne hunc loqui? BRAS. Tulit profecto, & eius facinora secrete audiuit. SE. Quid demceps retulit Pater reuerendus? BRAS. Non licet ea, quæ in secreta, & arcana tri peccatorum auditione dicuntur, reuelare: tamen retulit Pater [illegible] quantum sit in vila [illegible] nunquam fy recitarem [illegible] nus esset peccatis onustus, [illegible] cata, nemalia esse fatebatur. SE. [illegible] urorum, en & DEVM [illegible] BRAS. Fuit in hac mente [illegible] usq; ad horam [illegible] capitandam. interim [illegible] les omnes horas duodecima interesse, [illegible] & facinora, ob quæ decipitur [illegible] ideirco magis interest nouum [illegible] in cubiculo aderat erat paratus peccatis [illegible] dis Catherinæ in celebrio ma ori [illegible] conuocabantur. SE. Quonam [illegible] tionis? BRAS. Non modo [illegible] cubiculum [illegible] aderat, & [illegible] omnes [illegible] omnes ad [illegible] aderat referam nominatim nonnullos ex nobilioribus referam:

Ludouicus Carolus Vrsinus.
Ludouicus Caroli [illegible]
Ludouicus Franciscus Herfus.
Ludouicus Caroli Gonzaga.
Ludouicus comes Ludouici Rangonus
Magnificus comes Camillus Tarsonus.

Magnifi-

Magnificus comes Galeazeus Taſſonus.
Magnificus comes Nicolaus Taſſonus.
Magnificus comes Hetericus Montis Cuculi.
Tertullus dominus Cæſar de Nobilibus, conſiliarius.
Dominus dominicus Lanfrancus de Scipio conſiliarius, & ſecretarius illuſtriſſimi Ducis procurator.
Magnificus comes Iacobus Trottus, Trebanus plebanus.
Magnificus dominus Antonius Cocastes Prætor.
Magnificus dominus N. bonus Rottettus.
Egregius dominus Philippus Rodus
Magnificus dominus Alexander Cuornus, à ſecretis illuſtriſſimi Ducis.
Magnificus dominus Bartholomeus Proſper, à ſecretis illuſtriſſimi Ducis.
Magnificus dominus Paulus Conſtabulus.
Magnificus dominus Alphonſus de Zuccolas.
Magnificus dominus Federicus Quata
Magnificus dominus Petrus Manfredus Caſtellanus.
Magnificus dominus Ioannes Paulus Mubianell...
Magnificus dominus Guilielmus Canalcanti Floren...
Magnificus dominus Perantus Petrus ... cinus.

Ita plures patriciam nobilesque ... eſſe interſuerunt, & circa horam decimam interclamatum ... mus. Ex ea re ea breuis ac feſtiua ... bilitas, ... ſe concluſit celeuſti pro more ... ſas ... ſe ... ne uerbis uſus eſt:

ILLVSTRIS ... ac excelſe princeps, ... nem ... ſtris abſtrahere ... Ma-
geſtatis ... ſas ... ſimi et ... ſi per ſe ... ſi ... deuenerit
cum ... mes ... ſactus ... ſi ... mes ... ſtris
cura)

cura & profe q; deberẽ uerimur uos omnes optimi firis
tores, me ut eo animo esse iussit, ita ut ea audite huius
uti facerem. S. Petrus Apostolus Dux, qui
Mar[illegible] Mariae, sed
Tra orem ad eos ut sermonis principium ne no=
ret, et ut eas abiecerat, quae super=
fluas erant, omnibus audientibus
bus, tacuit. Dux
alt[illegible] uerum ut is me
qui omnes, ne is me exercuit Deo commissã;
ut ne uitam animam meam suas comitis committo,
atq; domo nec eam usum praebere constitui, qui u
ri, me ut ea ita ut ne uitam uitam praeferam ma
christus pe[illegible] tam uehementer dilexit ac mor
reo, non pe[illegible] mo te libero, ita a carceri=
bus ut ea ita ut eas natura tam inopia et eius
facere, ut arbitrari non
posim, quin nos debeo ad uenitam redire: tuncq;
ut ea ita ut eas pueri fuere hae causae sunt cur
tuum libere non dimittam, sed forte tempore recipi=
fecerit aliquas per, et me eo cum Mari rem commo=
do nam minus temerarius cuiusque tempe causa so
lent leones, ne parebeas ut uarios reflere. Vt cum=
tenere cum ut ea ita ut eas; promulgaverit, et pu
blice diuq; ut ea, me Ad ea conferem suam utilita=
se palam pe[illegible] ut ea ita ut eas esse, ut tuo animo, tandem
haberet a quo gerendi unum illud agendi uenit pe=

lus,

lus, quo & fororem & sororium necare studuit. At ne ego puellam illam mutere, & coram
universo orbe adamatam decipiam, BREVM te-
stor animo tacens, me nunquam illum vel uitasse vel
vitare velle: quod si necessitas postulaverit, pro salute mea,
ditionem, & [illegible] accendat hunc ferre, pro salute eius [illegible]
caput [illegible] SED non [illegible] quæ ad ipsum spectant, sed & quæ ad omnes
ostendere videor putetur mihi eorum nos fuisse im-
putetur quid deinceps actum est. BRAS. Vbi
sperabamus Dux eximio [illegible] hic
interfici curaverat, impetrat a Manfredo ut
esset, & causam inquireret, ob quam illum neca-
ri jussisset postea illi mittit et eum esse ab illo fi-
simo Duce ut a donatum. Quod & effecit eximius
Laurentius, et Manfredum de [illegible] qui nullam
causam reddere solebat, cur illum voluisset ita pe-
tere deinde ab ipsomet Principe, et cæteris nobilibus,
qui hoc rem omnibus, ad pro quam posse fuisse,
& per duos integros dies quisque per ut Manfredum
visitare, & allequi [illegible] deinceps consecutus est, nisi
nemo prius ab inclyto Duce impetrata. Ducius
vero fuit in amplum cubiculum, in quo & illustrissimus
Dux quandoque, comeratus et [illegible] quod Deo pla-
cuerit unquam, & quod [illegible] Principi nostro
hunc infortunium [illegible] SI. [illegible]
velut ferreca tela, [illegible]
facile dimoveri non [illegible]
est, ab [illegible]

BRAS.

BRAS. Tamen necessitas plerunque superstitiones reddit honestas. P. Quas inuocas? Illos ne tumultus Dei beneficium esse putes? BRAS. Vt celebri ostentatione pietatis, et lucrum ex ea auertit modestia, ac simplicitas, ita ambitiosa fronte et malis artibus adsequuntur, hoc ipsum, ut sint pii, [illegible] Accedit, quod Magistratus [illegible] [illegible] moderatius [illegible] [illegible] [illegible] permittunt libentius [illegible] Deus [illegible] me, postremo me, qui nec ex meum adeptus es [illegible] nam ea dum [illegible] ea natura, quam septem [illegible] et alteros illos, qui aurum quam ob operose arbitror, perendie, hunc, ita dementes, qui ille pro [illegible] [illegible] [illegible] tentat? Illi [illegible] Dux Vespasianum percipiam ab Asinio Gallo, qui [illegible] [illegible] [illegible]

& ob ueritatem, quam [illegible]mo Borjo negauerat, iussérat Borsius Laceratum Abbatem, Ioannis Peregrini filium, capite mulctari. Iussa ejus effecisse Cæsar: nam, ut Suetonius ait, acerbe à parentibus factus habuit pro conditione temporis ne per eiurarent: Adiq, Cecinæ crimini optimo libro, & Tuberonis carminibus maledicentissimis laceratam existimationem sciam, cuius animo vultu tamen & egregiam illustrissimi Borsij liberalitatem comprobamus, sed non esse cum illustrissimo Ducis nostri pietate conferendam, nõ dubitamus. SIM. *Hoc mihi commodere displicet, quod in his Principibus Vestentibus urgere deprehendimus: nam illos suspendi iubet, & capite mulctari, qui phasianos capiunt, atq, peruices ac ipsi propria sua anima, illiq, emerint, & suis præceptis educarint.*

BRAS. *At tu econtrario bonorum negligentiam, ac temeritatem commiserato [illegible] de phasianis aperdicibus sanctæ multa, [illegible] decreta præuaricare [illegible], [illegible] præcepta seruabit, quem non [illegible] præsentiarum non pu[illegible] errore uerseris, sero ne[illegible] phasianos, uel peraces [illegible] bis, his unquam oculis [illegible] nonnullis aderant [illegible].*

BRAS. *O bone Ser[illegible] suspensorum peuelat[illegible] uel peruices non [illegible] mium lucem nostrum, [illegible] præter hoc testatem ejus[illegible] tam pium utrum, tam re[illegible] tam sanctam [illegible]*

usta causa ejus impetrari posset, ubi ne hoc exhibitoris cum posset, & omnia egregiè congesta, quæ mox acturus erat habuit. Ipse verò mox LVSITANIAM, & tota mente ad generalem inde navigationem præparare se cœpit. Si moreretur, immortali DEO gratias agit. Si vivus futurus esset, facient. Secundè succedunt, eidem salvatori DEO, ut potest gratias referre conatur: nihil ipsi attribuit omnia à DEO optimo omnium largitore data esse cognoscit. SI TAMEN et Terraza, & Venetus & alios multos audiamus, qui Principibus illegibus tanto uerebant quod profanis, & perditis publicis actibus alienum posset uideri BRAS. Ad ea prius venio charissime quinam, et quot postea fuerint, tota tua fuit postea turpe mecum Ille tum Deus fecerit in benignitate, & clementia. Neminem unquam posse uidi Principes quam fuxeritis mortalibus gratiores Principe, fortunata, fortunatam & Principe erat affatim dedutus ornatus Veritatem ille dixit Deus est ego testis sum optimus, qui nisi nam habui cum Illustrissimo Alphonso consuetudinem & quam nunc habeo cum Illustrissimo Hercule patre meo nullus, nec at superet, et ubi bos, qui ob aucupia facinora possent uideri, sub specie eum, & pedum pretextu suspendi immo illas phantasmata, & perditam circumdari uebant ut alios a phantasmatum aucupio deterreant eum tamen ob aucupium conspicuit pulsus. & Illustrissimus Princeps conjectatæ fuis erat sceleribus ob alia facinora, & non ob aucupium suspendi, licet fugiat,

ciat illos ob hanc causam fuisse beatos. S E. Si hoc uerum sit illos exeso ... pro ... dorum meritem, ac confectionem comprobemus cum melius sit nomen bonum, quam diuitiæ multæ, & quam pus ... æquo lauates, ob id optarem hos illustrissimos principes illud nomen eadem re quod ob acceptam, & ob communes aues homines ... spendi habeant. ERAS. Nullus est ex nobilibus, uel ex ciuibus meo pretio, qui ignoret, hos ob alia plurima ... esse beatos, & non ob aucupium hoc solum, ac ... beatos sint, quos Illustrissimus Dux deterrere cupit, ut aucupium deserant, tempe nullus est mutuatus & usuram tori solertia has aues capiat ut nos: uerum hi soli sunt deterrendi. At alterum nobilissimus Illustrissimus Dux Masfronio peperit, non quæ celet dolo obloquutas, sed quæ in eius nutum machinatus erat, & quæ male cento, ac peierato toris uiribus ... dat tum subtexebat. Illum ... Ducem ... Nam uti deglutire nam ... pat excogita ... pauit, quæ quid conuenerit ... dominari ... Illum, nam Ducem nostrum ... arcendi ... derret, & item Senatus Veneti ... rem ... leret, nam quæ ... ret id toto animo effecit. ... quam temere ... pe, quam scele ... Illa ... Principem ... dum tra ... clare cupiebat, quæ ... numera ... perat ... animo ... paruis ante diebus Mahometana ... baptis ... mate ... nam eleuerat ... nam ... ceperam ac ... cebat ... lat ... ret ... ret, ... bonum ... tra ... bat ... nus Deus ... tibentis ... fecit ... posuisset, ... pus quæ ... stum ... ferret ... fudet ... terem ... tas. S E. Hoc est, quod prouerbio dicitur, ad ... de

ſuſpendendo poterat, tam manum nullam qui adiuue-
rit mox ſe, ſuaſque res ſeruaturus. Idem agere
ſtudebat ictu propriarius hoſpitem BRAS. Quo-
tidie nanque mutuum Mauros ut e carceribus
uehebat auctoritate abactes. Erat is cum famulo, qui illi
inſeruiebat, ſolito paſcuum amicis quibuſdam red-
derent, quos ex animo colebat, ut ferrea quadã inſtru-
mentaria, erant clauis clabra perfringere poſſet, et
hoſtium arcebat Ferras Mauritanas, caſtellanas, in-
ueteratis ferris, ſimulam paruit, & ſtatim à ſeruitio
abeunte, ſeptem ſeptimanas diebus ſe eſſe aegrotum,
fingere [illegible] ut ſeruo, & ferra caſtellana, ora-
uit, ut illa adimerentur, ne ſcabies haberetur ſi aegro-
taret, ea uti debere. Imo ferramenta quodã fre-
gerat, ut alia peteret. Annuebat ſolicitæ precantes, illi
mare uacuum, [illegible] iam deſcere. SE. Vt tam im-
probas, inquit DEVS ob ſua ſcelera mentem auſe-
ret, et alienaret, ut ſibi et ſuis coacti erant in eõ
pedes trahere. BRAS. Tertio, perfect. SE.

ſſ. et ortus ma- *Ad calendas uacas* BRAS. *O tuas ſuperſtitioſe iſte,*
ut illuſtri Romam Principem reuertam, armentalem red-
datusque peculiam tuearis apud hoſpitos alie-
quem Principem tam neſciũ hoſpitem, tam benigne,
tam clementer, tam ſuperbe tractaſſe. SE. Legitur de
Auguſto Cæſare, quod uacuo Vrbe conſilio Lucio
Cinnæ quem perfidum cognitabat, ſubeuntis patricidij ue-
niam dederit. BRAS. Ignoro, ſi eorum ſecit Au-
guſtus, tamen ſi quem non ſcio, ſcio, habuitq;
Cinnam, ſi placuerem, ſuperſtitioſum impe-
trauit. Romæ praeter Reipublicæ Vrbanam Mauritaniam
Mauritaniam quã & alpeſtrem, uocitam Mauſro-

tanam

no impetrare aliss c?nomb c? a?nes ?t amet so-
lum petebant, ut oc u?s t e i d n t e r e t n o n s p o n-
te hac pietate usus at l a t m s . . m i s i n
punienda reis, a l e n t i t e n i a p . . . . a r u m
Ducem hortari a fratas . . . . . ceat, admonere d i t e . . . tempo e m e t e n a l n i
uelle, anfug t c u l a n e a e s t i m a t, ut c a t e r a l a s
libenter audiret e . . . p r e s . . . . e o n s e r a m:
Hercules ille t e . . . o c c a . . . t h e s t e t e l l e n s fi
immortalem at posteam impè . . . te numerat.
Dei mandata, ?t p r o . . . d a t r a ?t pietate,
Manfroni tua t . . . . . e v e-
bar ne te M a r . . . . . licat, cuius, ne . . . . . c i s c e r e r i s p r o c a r i t e . . . . . c o n c e s-
rant, ?t ad pol, e a r e d e n d e n i s D e u s t u t a-
uerat. Iffe igitur ?ore, & . . . . . oratus ut fect A c t a s, Magnopere erat. SE.
Tamen, ?t Augustus p e . . . . . perceret,
qui t p u b l i c o ?t p e n o communis proclamasset, ne que
not m f i n, neq; a m m a t e . . . . . em.
BRAS Non fum ego, qui . . . . . sed, ne illa eum du . . . . . te com arabo, qui non e t e n u s a e . . . . . usus e l, ?t forte e b a s M e d e n s e r o pretere te-
merata verba, omnem com . . . . . finem a je pueretur. SA. Tamen ?t le . . . . . tur, qui sepe his pepercerit qui in eum conspira-
uerant. BRAS Id fit ave . . . . . Imperator, ?t Imperij habenas m a n u t e m p e r a . . . . . multos perjecutus e l, i t a c t o n j u s t i e n t e m e l i b e-

bel[illegible] de Ar[illegible]ate, & mensuetudine
c[illegible] [illegible] [illegible]as ait, Pedemontem
a[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ceram vitam=
q[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ri morte pu=
nitat. en [illegible]te, [illegible]ma [illegible]e in hanc ipſas
*[illegible]. SI. Exem[illegible] [illegible] [illegible] [

sed nulla forte unquam celebriora carmina, quàm illa, quæ in illustrissimi Ducis epigrammate, e tota sunt. SF. De ipso igitur illustrissimus Dux epigramma confecit. BRAY. Audivi quonam modo, & quem raptum illud fecerit. Aderant in ueteri cubiculo illi duo Galeacius & Onuphrius, & alij nonnulli qui hanc illustrissimi Ducis clementiam ea mirabantur & ipsi inter se magnopere laudare conabantur & ut ipsi quidem ferebat Musa, Vergiliano stylo hæc efficere contendebant. Quum ipsemet Dux forte fortuna ex improuiso superuenit, hosque inter rogauit, quid nam ageret, postquam illi aperta sententia, Nihil inquiunt aliud, nisi quod sordidissimam eius mentem, amore laudare, hoc modo ea tenendum iudicarem.

Deest epigramma.

Ex his, qui aderant, unus carmina hæc, illo dictante, perscripsit quæ a suum, sicuti ex tempore prodierunt omnes deinceps epigrammatibus. Summa cum admiratione legerunt quod deinceps illud ipsum Dux in multis diuulgari partes, & in terram iecit. Tunc ego sic, Ita uti legi, puto, non fuisse libro aptata, & ita aptata, ut referibere, & aeternitatem nihil continens ipsum nisi fatuitatem, & contra ipsius Principis decreta sit) tam elegans, tam grauis epigramma de re, præsertim cum tam celebri auro, ex tempore, & maxima cum facilitate protulerit. SF. Non possum non uehementer admirari de illustrissimo Principe, qui

cum sit tui rectoris populi, in administrando iure, & recte iudicandis causarum ac petitionum, tam egregie constandi carminibus nec eam adhibere potes. Sed hæc missa faciamus & in nostram diuertamus pharmacopolium. BRAS. *Ego autem sum profecturus.* SE. *Oro te, atq; obsecro per* DEVM *immortalem, ut nunc omnia examinemus composita medicamenta, quæ in pilularium officina non prabentur nam cras Venetias iturus sum.* BRAS. *Et si forte hora tardior uideatur, quam hac negotio conuenret, tamẽ, ut tibi morem geram, ad pharmacopolium properemus.* SE. *Non possum citatiori gressu incedere.* BRAS. *In hoc angiporto sedeamus ne nos arcessas & alij nobis impedimẽto simus & exeamus prope cassam librariam, e qua facile unam puellæ libellam accersemus.* SE. *Vt libet: tu uero in hoc hemicyclo sedeto.* BRAS. *Est sententiam sedens mihi enim cacoxia, & in unguibus, fatus erit fugere, cæterum si sedere uel citamen optarem, ne abijcerem sedentem te omnia in unum, uelut ex uasculo quopiam confecta medicamenta, quæ aluũ ducunt expurgantia, ne pue trochisci.* SE. *Mirum esse nauis & Pulueres, & Confectiones & cætera, ut hunc ordinem statuit* BRAS. *Notabo etiam nec oleum, nec impetum pertinere, uel ad ipsa præfatur, de quo tractatum primo, sectione tertia, etiam esse apud Galenum. Nec enim aqua, uel purgantia medicamenta ducunt omnia, neq; semper bibimus, uel duos, uel omnes, qui purgare peccantes humores debemus in platorra, uel exhaurire cacochymiæ abundantia, uenæ sectione semper utimur: in cacochymia uero, quæ est*

unius

unius humoris,uel plurium abundantia, purgante ... tur medicamento.quod uim habeat uel unum, uel, ... res humores attrahendi;ut exigit effectus Nos uerò non latet,apud recentes multa esse alia medicamento- rum genera,quæ humorem ipsi proprium non educũt; ut purgantia faciunt;ed uel ne at eum leniunt, ue com primunt,uel habere in reddunt,uel abstergunt: at nos in præsentiarum de iis agemus exhaustis, nisi u ũ, uel alterũ ex his receperimus ne de cæteris seorsum age- re fimus commune tamen ne hoc in præludijs tem- pus conteratur, primum legendum ea me ntua schedula testis ipsum SI Primum est electuarium de dactylis BRASA. cuius est hanc electuarij au- thor SI Mene BRASA Iam nouit, id est quod diaphœnicon uocant. SI Imo nouit nil sunt medi- ci, quibus ille utatur, electuarium de dactylis quid sit, no intelligit ille uero intelligit, sed ut consultum in- telligũt BRASA Fortem me ferunt rem ipsam com- mone nomen patrem,commentus ne e deberem tu phœnicon sed hæc nuga faciemus, & compositionem ipsam cõtemplemur quamdiu abesse ne pigeat SE. Hæc est quæ sequitur.

℞. *Dactyloru cheiron mundatorum in aceto tribus die bus,& tribus nouibus partes centum.*

Pendiorum saphuri,	*partes L.*
Amygdalarum mundatarũ,	*partes XXX.*
Turthi,	*partes XXXV.*
Scamonij,	*partes XII.*
Gingiberis,	
Piperis longi,	
Foliorũ Rutæ siccorũ,	
Cinamomi,	

Cinnamomi,
Macerios,
Ligni Aloes,
Anisorum,
Daucorum,
Fœniculorum,
Galangæ.

} *Singulorũ partes ij. & semis.*

Misce & pariformium cum tribus bouis & confice cum melle despumato. et in mensura mediocris ciathis ex aqua calida Aurora adsperbibe. Neque quicquam ejusmodi potionem præcedat, præterquam leuis cibus, & brodium ex gallina & oleribus, & fructus eius decocta, & ex cotonea. Hanc cibis dato ejusdem fere virtutem. SI. *Neque BRAS. Ego tamen cum scam commouere & aperire solet, & tenuia facere incet tortuosis adsperbetur.* SI. *Quare scam mouet?* BRAS. *Quia viscositatem adhærentem, & tenuum, crassorum & pituitosa commouet & educit.*

& scam mouet & educit

*scam commouere: tu, ex pituitis acetosa melancholia tenuia scam educere percipies: tum has hanc in brodium cotidie gallinæ & cocta cum cotonea commixtam Neque quicquam præcedat cibum, nisi leuem cum pane & oleribus, præterquam cotonea, nisi pane & oleribus, præterquam cotonea, nisi pane & oleribus, præterquam cotonea, nisi

℞. Daſſylorum infuſerũ in aceto tribus diebus, & tribus noctibus, drach. I.
Pendorum, drach XXV.
Amygdalarũ mũdatarum, drach XV.
Turbith, drach XVIII.
Scamonij, drach. XI.
Gingiberis,
Piperis longi,
Eleborĩ Albi ſiccorũ,
Cinnamomi,
Maceris,
Ligni Aloës,
Anſorum,
Fœniculorum,
Daucorum,
Galangæ. } Singulorum drach. I. gra. XV.

Omnia opportune conterantur, & conficiatur cum melle deſpumato quantitatis ſufficientis. BRAS. Reperitur & diuersitas in implendo drachmas, in deſcriptione quadam, vbi loco drachmarum inuenitur ſcrupula. Diſſpendiarium Nicolai inſcripto. SE. Quæ nam eſt eiuſmodi confectio? BRAS. Hæc, quæ ſequitur.

℞. Daſſylorum chenopodiorum in aceto tribus diebus, & tribus noctibus infuſorum unc. VI. drach. II.
Pendorum in ſacchari vnciæ ſemiſſe ex zuccarodulci vno in aqua decoctionis hordei, unc. III. drach. I.
Amygdalarum mundatarum, drach. XV.
Turbith, unc. II. ſ.
Scamonij, drach. VI.

Gingiberis,

Gingiberis,
Piperis longi,
Foliorũ Rutæ ficcorũ,
Cinnamomi,
Maceris,
Ligni Aloës,
Anisorum,
Fœniculorum,
Daucorum,
Galangæ.

} *Singulorum drach. i. gra. xv.*

Fiat omnium trituratio bona, et conficiatur cum melle despumato. Hæc sunt illius libelli verba SE. *Non multum differt à præscripta compositione.* BRAS. *Tamen aliqua est differentia ista superius posita compositio ponit tabarach xviii hæc verò ponit ingutt, & in præsenti compositione sex scamonij drachmæ ponuntur, in præallucha verò undecim.* SE. *Miraresne tale scamonij quantitatem nam Mesues contextus diversimode fant: quippe nonnulli legunt: drach xi alij xii alij xxii alij xxiii at quem ego contextum sequi debeam, ignoro præsertim cum hæc compositio a duobus pharmacopœis cum diversa scamonij quantitate feratur.* BRAS. *Possunt ex hoc medici non modice errare sed ut mihi videtur eo ipso, debent esse drachmæ xi vel xii mihi videtur legendus antiquos Mesues codices probabiliter habere undecim respectu, hæc vero compositio mea a Mesue, in qua agit de tabarh, & decem scamonij drachmas postulat ipse est enim tabarh excederet, & ita plus bibere esset, imputata eam tam haas compositionis ratione, putatam primo*

educere,

educere, deinde bilem: quamuis apud Nicolaum Alexandrinum, medicum antiquissimum diaphœnicon legatur, cuius usus est, bilem solam educere. SE. *Et quæ nam est huius Nicolai compositio?* BRAS. *Hæc, quæ sequitur: quam dicit pectus, stomachum, pulmonem, hepar, & lienē optime sine molestia purgare; & colorem bonam decoloratis reddere.*

℞.	*Cassiæ fistularis,*	*drachmæ*
	Diagridij,	*Singulorum drach.*
	Zingiberis,	*xxviii.*
	Cinnamomi,	
	Galangæ,	*Singulorum drach.*
	Spicæ,	*xviii. scrup. ii.*
	Caryophyllorum	
	Zedoariæ,	*Singulorum drach.*
	Glycyrrhizæ,	*viii.*
	Moschi.	*scrup. i*

Mellis, quod sufficit, detur in modum nucellanæ post prandium, & post cœnam. SI *Nolumus uti electuario cathartico nec camemelon cōmendamus hanc præ te ferre camemelon, quod bilem solam educit.* BRAS. *Ideirco dicebamus esse duas cassiæ genus, quod bilē solam educit, & duo genera violarum. Ergo hoc, quod in descriptione ponitur, tantum bilem educit, [illegible] movendi [illegible] solas [illegible] in viis [illegible] & [illegible] cassiæ [illegible] & [illegible] quas, [illegible] & [illegible] me quoque, non possum obtinere calumniam, calumniam*

Calu

cum edendo fit, multo est usu, non tantum foris imbo
situs ubi quid roborare, & acuere, continuere, supa
re, detrahere, compilum est fel taliquam cibus pumptus
conditus, & per se. S E. Putabam ego uentrem po=
tius emollire, quam comparare. B R A S. Caleum ar=
dentis qui opponitur dicit, quam opinaueras nam di=
cit, & adhibe grammo & dom manditur, addirigen=
tem naturam habere creditur. S E. Adhibebar
potius compositio ad hunc ingressu, quando uentrem
emolliret. B R A S. At illam ingreditur, quando ad=
fricant, & calfactis medicamentis superfluum
remouet. S E. Corrigitur ad stringentia humana=
ferunt medicamenta. B R A S. Omnia profecto fe=
runt medicamenta adstringentia quæ sunt, quæ simul roborant
membra, & hæc calfactas miscent uires, quæ omnia
genera, et præsertim de calfactorum, & ipsa coniecta me=
dicamentis mixta, ut ea ad ulcera ferantur, & ideò
à calefaciendo dicta. De arte medicinali cap. xv. dicitur.
Sic autem non prius purgatur medicamentorum
cum ea se male tenet exhibita, quia quidem salu=
ti, ægre adsequi videant comodum. Vantur ue
ro quædam ex piscibus de carne, alia autem cum mye=
tis alia cum melle decocta, aut alio quopiam eorum,
quæ ingrata sunt, & nauseam faciunt, quo scilli=
cet pacto palam imitando, se nocumentum minus exertant.
S E. Calamo, inquit, putaret missis esse hæc con=
fusa palabula, & confluerent, & turbarentur,
se uentriculo. B R A S. Hæc prudē=
dicta cauit ne cibaria miscerentur, ut pulueres fa=
cum, cum humoribus nascerentur, ne desiderent, ma=
te, quod haberent, ac uentriculo. S E. Tamen nō

uidentur

uidentur stomacho grate palmulæ BRAS. Immo sunt gratæ nisi essent misiæ aceto & in eodem macerataenam tunc, cum gustantur nauseam inducere uidentur tamen cum ventriculo gredientur, illum potius roborant immo à Galeno dicitur in VIII De simpl. medicament facult mixeri facultatibus hepaticis, & stomachicis, seu intro sumantur seu foris admoueantur & propterea ut succurrere stomacho laborantibus stomacho igitur conferant palmulæ, & adstringant: immo adde, ideo conferre, quia adstringit, & calefaciant. SI. Quomodo calefaciant si adstringũt? præsertim cum à Galeno in II de alimentorum facultatibus dicatur glaram adẽ esse, dulces calidiores, adstringentes frigidiores, acceptas esse BRAS. Palmulæ omnes simpliciter calidæ sunt, & quæ adstringunt calidiores etiam habent partem nam & dulces sunt Galeno in præcitato libro dicente Nullus ergo extat, qui non talem quendam & adstringens reperiat omnes ergo & dulces sunt & adstringentes. at Galenus comparationem facit dicit palmarũ, & non habent omnia adstringentia dulcia & dulces impune esse calidiores scilicet adstringentibus & adstringentes esse frigidiores subdit ut sic & in VIII De simp meat facul scribens de palmæ proceritate hæc facies Asphrica eius & maximè dulcis non paucam obtinet caliditatem SI. Quomodo Galenus dulcem contrahentem distinxit, cum in libro de cibis boni succi tonum alimentum & germen, & cerebrum, & palmulam adstringentes, addatis? BRAS Asphrica sunt prosus omnes palmæ, sed dulciores minus & ob hoc adstringere non dicuntur:

tumque uerò magis astringunt sunt minus dulces.
SAL. Ex quo genere palmularum genere in hac com-
positione accipi debeant, exaudiri ex alteris, quia ma-
iorem habent astrictionem, & efficaciam ad medica-
mento magis obtemperare possunt. BRAS. Cur non ex
dulcioribus frigidum calefacias aut fallere uelimus?
Dicimus ergo ad ingentes potius accipendas esse,
quia ad febrem quod medicamento contrarium dolorem iuuat,
& quod stomacho gratum est, quod astringat palmularum ratione, erit dulces sunt, stomacho grate,
& quidem facient. Ratione etenim pura astringunt,
stomacho contrarium, cum ut calidas inquit Galenus.
De Alimen. facul. Dulcis succus dulcem uerus uero
stomacho contrarium alterum sibi cum medicamentorum reprimerentur, quæ re recipiendæ sunt in hoc
medicamento palmularum habent, ubi dulcedo dulces accipere oportet. Galenus in 11 De Alimen. facul. tres uidetur palmularum differentias enumerare:
nam alias aut esse pectorales, alias negyptias,
sunt, alias similes, hæ dulces tales sunt
Carioteæ uocatæ, quæ in Iericho nascuntur. Sed
Dulcedo oppidum est, nisi forte uocabulis species,
reliquas potest medias ex utroque genere hoc præcepit
diabolus conficiendi ex alterius generis, non efficax medicamentum, quoniam ex hac
alterius mixtione, ea, quæ magis gratum stomacho
pariunt, ea, quæ contrarium stomacho
gratum
scant, & præcipua
Galenus in
facul. dicit, inquit, quæ
culi,

culi, quod & stomachum uocant, inducunt. SE. Cur in acetum infundunt palmulæ? BRAS. Nullus est, qui causam referat, quadoque arbitratus sum id fieri, ne medicamentum putresceret: sed hoc effici non potest, quia mel compositionem ingreditur, & zuccarum in penidijs, & multi pulueres, quæ omnia præseruare possunt, ne medicamenta putrescant, & impedire, ne palmulæ corrumpantur: immo absq; infusione in acetum diaphœmiconem fieri iussum est, & egregie soluit, diuq; perdurat; fortè quia calidæ sunt palmulæ, aceto macerantur, ut earum remittatur caliditas. Galenus etenim in primo De simpl. med. facul. cap. XXVIII. inquit: acetum ingredi medicamenta, quia frigidum: antiqui uero dicebant, quia calidum: uel ut magis adstringunt, aceto imbibantur: uel ut uim turbith magis offuscent, ac deprimant, uel aceto macerantur, ut id ab illis remoueatur, quod Galenus palmulas habere dicit in II De Aliment. fac. dicit enim, capitis dolorem facere, tecar obtinere ac hieme: at aceto maceratæ, ad caput minime effumant: ecirco capitis dolorem non faciunt: neque aceto imbibitæ, tecar, uel hiemem obtinere possunt: uel ideo aceto macerantur, ut attenuent, ac incidant pituitosam materiam, quam medicamentum attrahere debent: uel cum huiscemodi medicamenti officium sit à remotioribus corporis partibus attrahere, aceto miscentur, ut penetrare faciat: id enim esse aceti officiũ ut in primo De simp. medic. facult. edocemur cap. XXXV. SI. Vnde asportantur palmulæ? BRAS. E Aegypto Veneti emunt apud Damascum infinitæ propemodum uenient palmulæ. SE. Ergo adstringentes erunt, quia à Galeno dicitur

citur in 11 De Aliment. facult. Aegyptiacas esse siccas, & adstringentes. BRAS. Fuerunt quidem in Aegypto adstringentes, sed neque desunt dulces: tamen & in Italia habent palmulæ Romæ, & Neapoli: sed non habetur tanta quantitas, quæ Italiæ, neque minimæ partis satisfacere posit non maturæ mirum in modum adstringunt. SE. Palmulæ ergo in hac compositione non ponuntur, ut educant? BRAS. Minimè omnium. SE. Cur ergo uocatur compositio de palmulis & denominatio a palmulis fit, cum in compositis medicamentis ab eo denominationem fieri consuetum sit, quod actionem facere dicitur? BRAS. In hac compositione denominatio ab eo, quod copiosius urgere fatuo, de facta est nempe a palmulis & non ab eo, quod educunt quas nonnulli uocarent & hoc medicamentum de turbith tamen non est illud de turbith, de quo actum fuit. A dactylis autem quibusdam hæc compositio nomen indita est, & non ab eo, quod est basis, & intento medicamenti. SE. Quæ nam est huius medicamenti intentio, & quis nam scopus? BRAS. Intendunt primo educere, & copiose, secundo bilem & remotis iecoris basis erui turbith, cuius officium est crudum educere, quam cruciare medici intendunt hoc medicamento. SE. Cur tandiu aceto macerantur palmulæ? BRAS. Quia corpus habent ligneum & crassum, ut pectus imbibantur, & unus corpus mollescant tamen in pectore dicendum esse aceto imbutas, & tertio die uehementius macerari fuit. SE. Quæ pigmenta ad hoc ad, CHELIDON? BRAS. Pigmenta addi solent recentibus, quæ cum nullum sint momentum, prætermittemus, ut quid sit

Regio

Regio, quæ uocetur Cheiron & Camus, palmulas ab authoribus probari, quæ rubræ sunt, rubræque: quoniam & eo colore maturitatem præ se ferant. Κιρρὸν uerò ruffum significat. Et ideo iuxta eos palmularum circharum, id est ruffarum, lutearumque, hoc est probe maturarum: quamuis nonnulli probent immaturas: quæ etsi magis adstringant, compositioni non conueniunt; quoniam nō inuenimus tanta adstrictione, ſe illa ſatis eſt, quæ in maturis reperitur. Ita uero intelligi oportere, testis eſt Serapio cap. CXIX. qui ait, Cheiron eſſe ſpeciem dactylorum, citrinum colorem habentium, & rubrum. SE. Id igitur nomen colorem ſignificat? BRAS. Id prorſus ſignificat & hic color ille eſt, qui palmularum perfectionem præ ſe ferat. SE. Cur tantam palmularum copiam recepit Meſue? BRAS. Vt cathartticorum uis remitteretur: nam in hanc compoſitionem præter cathartica, & mel, ingrediuntur partes ducentæquinque aliarum rerum: cathartica uerò, ſunt partes quadraginta ſeptem: quæ ſi melle confici debeant, & ſimul miſceantur cathartica cæteris, non poterit minus iuris mellis, quàm partes trecentæ. SI. Sunt aliqui in Italia pharmacopolæ, qui tres mellis libras ponunt, alij quatuor. BRAS. Illos probo, qui tres libras accipiunt, quando per partes drachmas intelligunt: ſed tutius eſt trecentas mellis partes accipere, quomodocunque pars intelligatur, uel ſint drachmæ, uel uncia, uel libra: & ideo mel cum his, quæ corrigunt, & palmulis, erunt quingentæquinque partes: ſi uero adiamus turbith triginta quinque partes, & diadodim ſcilicet quingentæ quinquaginta duæ partes: ſi quot uicibus triginta quinque

taquinque ingrediantur hunc numerum cõtemplemur, turbith quæ eandem habebamus quæ ex tota compositione drachmam ingreditur partem intelligimus ueram per partes fractionis tunc decimas in singulas cõpositionis drachmas ingredi decimamquintam partem unius drachmæ turbith & diuidi tam totius partis & diuidendi quàm diuidentis medium quæ ulua, ut in quacunque huius compositionis drachma turbith granum unum quatuor ingrediatur. Decimo ab auris tribus tibi, ait Iephtem, Messue præbet: sunt uero tres aut, quatuor drachmæ & semis ut sese scrupulus turbith duobus granis minus hunc compositionis portionem ingrediatur. S E. *Ob hanc forte causam à Messue dicuntur esse medicinam fecaritatis, quia pauca cathartice in quantitate multæ molli eorum, quæ cathartica corripiunt, musta est.* B R A S. *Quicquid à Messue dicatur, quod experientia ostendit, id semper, & aperte fatebor tamen nõ ideo tantam fecaritatẽ, sed pura uirtute formæ fumositatibus, & uaporibus.*

S E. *Forte est quæ dia pharmacopolæ ut ab auctore monentur ne mel expumant.* B R A S. *Mel non expumant, omnia præcipue inferre solent, at diligent impiæ pharmacopolæ, qui mel haud expumarent.*

S E. *Immo nonnulli sunt qui accipiunt secundarium mel & aluta mel dicunt.* B R A S. *Hi neque fures, neque carnifices appellandi sunt; sed grauatores, quos flatus perferre omnes oportet & multo eorum supplicia acerbiora, hoc est, quod quorundam pharmacopolarum exhorrescunt dolores parui sensus, & quorundam nimiè intensos.* S I. *Si melius loco zuccarum recipitur, non ne facilius euaderet medi-*

camentum?

camentum? BRAS. Ex zuccaro fieri usto commu-
na, & ipsum facit, sed non tam uehementia, ut ex ea ex-
melle confectum est. SE. *At zuccarum non ita celat*
cur, sicut mel. BRAS. *Paulminus.* SE. *Quid in-*
telligis per penidia fabricat? BRAS. *Hi quo & omnes*
alii utuntur, ut scilicet penidia fit ex maiore
ne zuccari quam ad mel confecta. SE. *Alia ratio-*
le quam penidia ex puro zuccaro confecta, non
quidem ita bene tolerat, ut alia pulueres.
BRAS. *Hoc ad rem nihil facit, nec pueris debe-*
bet dari cum zuccaro, sed tractata nam ad
commendationem & exercitationem, pue-
ris calidis [illegible] ut [illegible] ad
mundificandum [illegible] & [illegible]
lentes [illegible] ut [illegible]
propter [illegible] mundificat, non
flam [illegible] ipsas per [illegible] totum
corpus [illegible] pulue [illegible] pectoralibus com-
petat hoc [illegible] ut [illegible] tentum minus calefacit.
BRAS. *Ego in pueris [illegible] ut [illegible]*
dende [illegible] uel aqua [illegible] ut [illegible]
cietur tot compositio [illegible] tum [illegible]
tuum corpus [illegible] coalescent. SE.
Cum mille annis, [illegible] ut [illegible]
tur, quo ingenio mundari debeat? & quam [illegible]

dulæ sunt dulces, an amaræ? BRAS. Nescio an me derideas, cum modum emundandi amygdalas petis. SI. Non derideo prorsus, neq; talis es, ut deridere sis dignata: quia multis modis a corticibus liberari possunt amygdalæ, illas in primis torrefaciendo, deinde cultro extima pellicula liberando uel cultro abradendo, etiam si torrefactæ non sint uel illas in aqua ebulliendo, & postea a corticibus liberando: ignoro an aliquis modus compendiosior sit aptior. BRAS. Probe dixisse communis modus is est, qui probatur, in aqua amygdalas ebulliendo, postea illis pollice ac indice corticem extrahendo: tunc enim extra corticem prodeunt. An uero amaræ acceptandæ sint, an dulces, & si multi amaris fuerint usi, ego non curo, quia magis me delectant quam dulces, tamen nos extra ritu dulces accipiendas in cibis puta amygdalæ compositionem hanc ingrediuntur, et tum potius aperiendi et emollientis, et pia etiam propter frigidum calidum temperamentum obtinent. SI. Ego, cum simpliciter apud auctores pro amygdalarum nomine de dulcibus semper intelligere oportere, Me, ne ipse nō pauci in locis, ubi de amygdalis amaris uerba faciunt non nam pro simpliciter dicit amygdalis, sed semper cum hac additione, amaras: Serapio præterea quo in Antidotario, Diaphœnicum compositionem referens, dulces amygdalas numerat idem facit Auicēna in uno ex suis diapœnicum libris quatuor unc. SE. Sunt me horum auctorum contradictiones eadem cum illa Mesues. BRAS. Sæpe eadem, nec inuiles: solo contentione nomen, & quia omnes recipiunt palmulas accto maceratas, inde Serapio ait, accium uim fortis &

eis; & Mesue, acetum uini esse oportere: nam posset accipi alienus fructus, qui acetosus esset succus, uel aqua acetosa, nisi exprimerent acetum ex uino esse oportere. Adsunt igitur sint amygdalæ dulces excorticatæ, & ex his sint, quas Ambrosianus uocit, quæ ex Apulia ad nos feruntur, nam omnibus præstant, & pinguem habent, quo cathartici uenenositati obstant: et ad caput effumantes, uim cathartici secum dicũt. nempe ulos nunquam probauerim, qui dicunt oo palmulas, & pentas prohibere, ne uis ingrauato ad caput, & ad omnes partes accedat: minus palmulæ caput ferunt, & amygdalæ, & turbith uim, ac sæpe nemini illuc ferunt, quia ex his uis ipsa non auferit cathartices: sed ab ipsis foliorum remouetur, quod effici tare non possint, neq; membris obsint. S I. Quod genus turbith sumendum uidetur? an illud album quod in Apennino Garamantico, id est, Sancti Angeli Terrariam adhibetur? B R A S. Cum hæc ut Mesues cõposito, turbith genus accipiendum est quod nullis habeat notas, quæ a Mesue referuntur, scilicet esse albũ, uacuũ, arundinosum, & pumosum, & eius cortex sit cinereus, & planus, & ut recens, & facile frangibilis. S I. Qui est apud nostros turbith? B R A S. Illa omnem recole, quæ in scripheum examine de turbith à nobis scripta sunt, ne de eadem re bis loqui coramur. S I. Ita faciam. Sed quantam semuncij quantitatem tuberes tu apponi, cum aliqui undecim partes, aliqui xii. aliqui xxii aliqui xxiiii. accipiat? B R A S. Semper tamen fuit sententiæ, ut duodecim tantum drachmæ apponerentur, ne medicamentum aquæ uel forte uehementius bilem daceret, quam putarent cum

*medicamenti intentio sit pituitam educendi & crassam & crudam, vere assidet tanta scamonij copia, bilem aq; e fauce educere, qua scamonium ed magis attrahit, tactus manifestior dicatur, quam turbidi humoris, & crassi et tactus quam pituita: propterea duo tetrachma scamonij drachmas nunquam excederem tamen multi ex eo confecta & seruarint, & alibi forsitan plures drachmas xxii scamonij in compositione imponat partes, aliqui xxiiii. maxima uero Mesues contextuum pars legit, duodecim drachmas & paulo tecum accipiunt partes (ut arbitro) totius compositionis, dimidium facient: & ex his sit quod in tota compositione xxii. partes recipiantur tu illi dicto accipis in ea parum in compositione scamonij &c. Non quidem parum sed diligenti accuratam scamonium in coto eo malo percoctis. BRAS. Obijcit hoc accipis, cum author sim platter scamonium dicat? SI Ita consuetum est, & ut ego semper scamonij loco digestionem, cum ea sit paratum scamonium. LIBRAS. In hac compositione nulla indiget preparatione propter debilitatem, & amygdalae, & armeniaci dicere scamonium preparant tecum scamonium ad ebullitionem [illegible] ipsa cum potione [illegible] medicamentum educens pituitam [illegible] scamonium ingreditur, in qua [illegible] bilem [illegible] educit. Item bilem educit [illegible] educit. Item humidum [illegible] educit. Item cum pituitam [illegible] & calefactionem [illegible] corrigenda necessaria, & observandum [illegible]

appo-

apponuntur ut sint calida semina, & aromata: nam ut Hippocrates in secundo de ratione victus, in morbis acutis: cathartica sint mixta cum lotura calida, quæ præterea quo veneno, eorum aliquid medicamento etiã os ventriculi roborat nec sinunt, ut à cathartico offendatur. SA. Ambiguitas quædam hic contingere posset an palmulæ sint ponderandæ, antequam sint in aceto infusæ, an postea quam fuerint infusæ, & aceto madefactæ. BRAS. Nos semper intelleximus accipiendas esse palmulas aceto non madefactas ad partes centum, & postea aceto madefacias. SA. Tamen author dicit: Recipe palmularum in aceto infusarum partes centum. BRAS. Etsi author ita dicere videatur, tamen volebam eas esse accipiendas esse centum palmularum partes, & in eorum numero eligendas vel quæ tam non infusæ sed prius fuerint librâ mensuratæ: nam si, quando in aceto per noctem manserint, major ad pondus aceti copia quam prius ob causam prædictam compererimus, & tot de illis fuerint assumptæ ad tempus & scrupulorum, & accesserint pondus palmularum ponderatarum, in infusione pensatæ. SA. In tuam sententiam mihi videor, præcedens tamen alias infusas palmulas et partes centum aceti non magno tamen errore: at decepisti nos in hoc. BRAS. Si ita fecerimus, non erabis. SA. Quam elbonus electuarij, vel ut communiter pluribus more electuarium quatenus exhibendæ? BRAS. Neque decem drachmas unius usq; ad septem aurius vero drachmam unam & semis capit: itaque ipse præbet aquatuor drachmas & semis usq; ad decem drachmas & semis. tamen ego non quã excessit quantitatem octo drachmarum, sequenti tamen

uero

uerò exhibui sex drachmas cum infusione sennæ, et mirifice eduxit. SE. Quibus conuenit affectibus hoc medicamentum? BRAS. A Mesue tam dictum est, ualere ad febres complexas, & diuturnas, & ad dolorem uentriculi, & coli intestini, & ad frigiditas horum partium intemperies, & clementer purgare, & tutè humorem crudum cras iam, & bilem. SE. Ergo ubicunq; pituita, & his purgationes indiguerimus, hoc medicamento uti poterimus. BRAS. Non solũ pro purganda pituita conuenit, sed & pro quocunq; purgando pituitæ genere, tamen ad bilem purgandam non plenè non ualet, sed præcipuè datur ob superabundantem pituitam cum qua si bilis portio adsit, & ipsa una expurgatur, tamen ad bilem purgandam bilem nunquam præberetur, neque etiam præbet conueniret, si bilis adesset, & pituita esset in modica copia. SE. Ergo tunc solum præbendum est, cum pituita principaliter purgatione indiget? BRAS. Ita esse credit. ad hæc bilis præterea confert podagras & ad frigidos thoracis, ac capitis affectus. SE. Hæc de diapholiconе sint satis optare ut post ipsum diacatholiconem contemplaremur. BRAS. Vt iubet. SE. Ita etiam in meo indice secundum locum occupat.

DIACATHOLICON.

BRAS. Cuius authoris est cuiusmodi compositio? SE. Nicolai Præpositi, apud ipsum inuenitur, & nõ apud alium quempiam, nisi acceperit à Nicolao. BRAS. Modum refer quo confectionem ipsam parare soleas. SE. Hic est, qui sequitur.

Re. Sennæ

℞. Sennæ bene mundatæ,
Cassiæ fistulæ mundæ, } Singulorum unc. viii.
Tamarindorum,
Rhabarbari electi,
Violarum, } Singulorum unc. iii.
Polypodij,
Anisorum,
Quatuor seminum frigidorum mundatorum unc. i.

Hæc sunt quæ compositionem ingrediuntur. Ab autore autem ita fieri iubetur iterum inquit: Accipe libram unam Polypodij quærens, et modicum tere, et in aqua diutissime decoque, & ex colatura syrupum facito cum libris octo zuccari, in qua tam uero colaturæ parte cassiam & tamarindos dissemperato & in fine decoctionis syrupum roborato, tenue electuarium conficito, cætera omnia addendo pulueres. BRAS. Hæc est ad uerbum Nicolai descripto & illa a pharmacopolis confici debet. SE. Adsunt ergo & alia descriptiones? BRAS. Adsunt, & non paucæ uariæ sunt pharmacopolæ, qui eandem pene rationem compositionem parent. SE. Cur hoc nomine Indigesta est diacatholicon? BRAS. Quoniam immerito corpori conferunt, & omnes educit humores: nempe ob senum, & Polypodium, atra bilis & uiscerum educunt: ob cassiam, & tamarindos bilis flaua, ob rhabarbarum uisciosa, quæ pituitam multum habet. Author itaque, qui iterum catholicon nominauit, minuere ait medicamenti. SE. Fortè uehemens medicamentum? BRAS. Immo lenissimum: ego libenter ipsam meis ægris propino, & inter lenientia communia, miscere, uel clementioribus plerunque medicamentis, ut eo magis blanda euadant.

SE. Quæ

SE. Quē humorē præcipuè educit? BRAS. Atram bilem primo, secundo bilem flauam, & denique pituitam. huius medicamenti usus tuc humus est? idem de diapōrticō ie noti dicit. SI. In qua formitur copia? BRAS. Author dicit ſcammonea præberi usque ad integram unciam: nos in aliquibus exhibemus usq; ad bō: secundū quas? bō: dicit tam medicamentum, q̄ non tam in puero correptis, quam in febre libe risq; uenit. Nicolaus notatur in ac. feb: bas præberi & in peracutis nō nam uerrem melius agent, ac roborat: ens arte tibus ac tecoris conuenit: ob ſtā facultatē, colibenter uter: tij, de co: tra: pret, quod de agaricō ab antiquis dictum est: ſcammonea mutat familiæ pituitam uniuerſo conuenit corpori, & omnes educit cum facilitate humores. SI. Quid intelligentium est per Senam probe mundatam? BRAS. Cum apud authores simpliciter sen: nominatur, folia: cuiusmodi, & folia intelligūtur ſcammonea ſine tuc: erāt pro: be mundata, cum ab eis erunt ablatæ ſeſſiles, & folio um, ac ſi dicat: cum pedali folio, erant folia, ac foueāt ferdicū: per ea stamina de: mundatam intelligo quæ apud bonū uictorem ſimplicem per interſeminia, & parietes intermedios: h est: medicinæ ad alias ſibras cabiēt: capitatur. SI. Quæ ne aqueam in pro: uiribus ante Nicol: aqua bata: cum enteremen: tal: detrimē: BRAS. Nicolaus alter Alexandrinus, medicus uetuſtissimus in ſua de compoſitione medicamentorum, ſecundum locos libro, cap: 42: ſimplicem ſenæ compoſitionem refert. SI. Forte hæc uel apoſitas ab hoc Alex: Nicol: ac: et: PRAS. Non: ſed: dubio: qua Nicolaus ex pepſit tempore humus Alexandrini

drini codex extabat. SE. Ni tibi graue sit, huius Alexandrum compositionem enarrato. BRAS. Graue non est, neq; laborem subterfugio: en compositio:

℞. Sennæ mundatæ,
Cassiæ,
Tamarindorum, } Singulorum unc. III.
Rhabarbari,
Polypodij,
Anisorum,
Glycyrrhizæ,
Seminum communiũ, } Singulorum unc. I.
Caudi,
Pendij,

Syrei quod sufficiat in quos ponantur:

Polypodij, unc. VIII.
Fœniculi, unc. III.

In libris tribus aquæ, et syrupizentur cum scrupulis duobus sacchari. SE. Quid facient scrupuli duo sacchari cum hac compositione? BRAS. Arbitror mentem fuisse coquorum nec esse legentium scrupulos: immo nec, ut nouelli enarrarunt, sed potius libras, ut duæ hæ zuccari libræ, quæ proponuntur, magis conueniat quam accipere octo libras zuccari, ut facit Nicolaus Præpositus: quoniam ita videtur. at hinc Nicolaus Præpositus ab Alexandrino accepisse, huius capitis inuentum plane est. Nam et Petrus Iacobi compositionem inuenit et Gal. Chesmi post et Alexandrinus inscripsit Catholicon. Nicolaus Præpositus dicit: Valet hepaticis, splenenticis, laxat ventriculos, et præparatos, quia multiplicat, digerit, et conuertat si modo referamus, quæ dicit Alexandrinus, statim de his cen-

dere

dere licebit, Præpositum ab Alexãdrino accepisse: ita uero dicit, opitulatur hepatici, & splenetici, dat uere acutis, & peracutis, quia mollit cat digerit, confortat SE. Profecto hæc uerba eadem sunt, cum illa Præpositi, nec dubito ab Alexandrino accepisse: sed miror cur in medicamentorum quantitate differant: nam cassiæ, & sennæ rhabarbarum æquat. BRAS. Ne admiratione affectaris: quoniam multa alia sunt in quibus differunt, sed ignoratur in quibus codicibus assit error, propterea cum ego millies Præpositi compositionem expertus sim, quam tu fortasse audiuisti, semper illam sequar: tamen & hac Alexandrini compositione nonnunquam utar, & experiar, an ita mitis sit, ut illa Præpositi, & humores illos tam facile educat: a tali in Alexandrini compositione fretum, quod in illa Præpositi abest: die uero quid intelligas per illud quod dixisti, pendiorum candi? SI. Pendia intelligo ex zuccaro candi confecta. BRAS. At nos duo tantum, uidelicet pendia per se, et zuccarum candum per se ponimus in Alexandrini compositione: accipiendum uero zuccarum candum rotatum, uel quodcunque habeatur. SE. Miror cur hic pendia ponantur, cum nullum assit in hac compositione cathartieum, quod remorationem inducat. BRAS. Ponuntur etiam ut dulcentur commentio, & thoraci conueniat. SI. Cum de pulueribus quæ componuntur disputatum sit an eorum modo contineri debeant, an in tenuissimam puluerem lauigari: quid hac in re sentis tu? BRAS. Id scitu, quod omnes fatentur: cathartica eorum pulueres non esse tenuissime lauigandos: tamen ut diu in mortario calo commorentur, tum ne eorum uis

facilè

facile euaneſcat, tum ne intrinſecis membris inhæreãt, & illis obſint. tamen etſi diligentiſſime lauigarentur, cum tot in rebus miſceantur, neceſſarium non eſſet, ut breui à uentriculo dejcenderent, neque intrinſecis membris inhærerent & eorum uis ſeruabitur: immo ſolum adeſt in hac compoſitione rhabarbarum, quod in puluerem redact debet. rhabarbarũ uero eſt tenuiſſime puluerizandum. reliqua uero non cathartica pulueres ſubtiliſſime teri debent, & lauigari. SE. Intelligis ne per quatuor ſemina frigida, illa quæ paſſim ita uocãtur? BRAS. Illa inquam intelligo, ſed in hac cõpoſitione ſunt accipienda maiora, quæ ſunt cucumeris ſemina, cucurbitæ peponis, & citruli. SE. Cur minora accipienda non ſunt, quæ ſunt endiuiæ ſemina, lactucæ portulacæ & ſcariolæ? BRAS. Quia ab authore dicitur, ſemina frigida mundata: at minora ſemina non mundantur, ſed in puluerem redigũtur: maiora uerò mundantur. tu autem dicito, quo ordine compoſitionẽ hanc in electuarij formam ducis? SE. Rebus præparatis quæ compoſitionem ingrediuntur accipio iterum polypodij lib. 1 & craſſiuſculæ terræ, & in aqua diutiſſimè coquo. BRAS. Quantum temporis in hac diutiſſima coctione conſumis? & quantam aquæ quantitatem pro polypodio ebulliendo accipis? SE. Re ſine põdere, ut mihi uidetur ago: nam polypodium in ollam pono, deinde tantum aquæ ſuperingero, quantum ſuperet polypodium, & ad dimidium ebullire facio, non autẽ ad tertias, hoc quidem eſt diutiſſimè coquere. BRAS. Pharmacopolæ omnes in hanc aquæ quantitate ſunt tam diuerſi, ut nullus ſit modus: itaque ſex aquæ libras accipito, in quibus polypodium

dium crassiusculè contritum, & compressum, ad dimidias ebullat venea percolato, & ex huius decocto in unciis sex in decoctionis reliquo octo zuccari albi assi aquæ vem sex unciarum dissoluto, postea ebullire facito, & donec ad syrupi consistentiam perueniant succi eorum & tamarindos in sex reseruatis decoctionis unciis, & pluribus dissoluto, & cum zuccaro ad syrupi consistentiam in vedato commisceto in hac autem decoctionis succari quando ad syrupi formam pervenire debebat paulò ante commiscendum erat, quia hos primùm vis, deinde tamarindi est, quo ad illas uti permittimus. SE. Deinceps tua facta non laudatur, non errabo. BRAS. De hoc tam satis me licamento: alia reseruis quæ serratiæ in usu sunt cathartica. SE. Id istum esse audi. si quid de Nicolai Alexandrini compositione scimus, prius enarrato. BRAS. Istam probo. SE. At quomodo conficiendi & delectum ad syrupi, quod sufficiat, in quo ponantur unciæ octo rob rhabarbari, succi unciæ tres in libris tribus aquæ, & syrupizentur cum scrupulis duobus sacchari rosarum & pauculos in vreum ponit, postea inquit hæc esse ponenda in tribus aquæ libris, nec, exprimit, an ebullire debeant, nec ne. BRAS. Res satis modo intelligenda est. robur rhabarbari succi unciæ, et tres succi illi sunt in vreo, et super tantum de, quantum satis est pro infusione et passa ternas et pauculas sunt tres aquæ libræ, & ad dimidias ebullendum, postea percolandum, & bis tot de zucchari libras mescere et ebullire ad syrupi consistentiam nam error est dicere, cum duabus drachmis zuccari Alexandrini

codicem

codicem emendato,& drachmarum loco libras legito: & prædicte decoctionis portionem reseruato,pro cassia dissoluenda,& tamarindis quæ dissoluta,syrupo addantur:cui in decoctionis fine sint additi pulueres: & ita confectum erit medicamentum. SE. Iam meus quieuit animus, nunc refero schedam,ut quid sequatur referre possim.Sequitur Elescoph.

ELESCOPH.

BRAS. Author is,qui Auicẽnam interpretatus est, ubi adest Elescoph,uertit Episcopi nescimus a quo dictio mate Arabico Elescoph,episcopi significante: tamè aliæ sunt etiam cõpositiones,quæ sub Episcopi nomine circunferũtur:nos uero de hac sola loquimur,quæ in usu est,& potissimum in rotulis confirmata:nam uarius est in electuarij forma confectionis semper,& seruanda: at quis est huius compositionis author? BRAS. Apud Mesuẽ reperitur quæ illam ita refert,ac si sub illo nomine sit nota compositio: at tu compositionem illam asserto,quam in pharmacopolijs paratam seruas. SE. Hæc est quæ sequitur.

℞.	Scammonij,	Singulorum drach. VI.
	Turbith,	
	Caryophyllorum,	Singulorum drach. II. ſ.
	Cinnamomi,	
	Gingiberis,	
	Emblicorum,	
	Nucis muſcatæ,	
	Polypodij,	
	Zuccari albi,	unc. VI.

Confice cum melle despumato.

BRAS. *Hoc est ille, qui ego per totam paratur*
veniam, quod nonnulla absque illo, mihi parare,
cum ex illo zuccarum sit aeternum probe succedat:
nam puer, quo pacto ex zuccaro pio absque melle confi-
ci debuit et zuccarum et mirabilis quae vbram non amat, &
unctae rotundi? ea cum despumato melle tres menses ser-
vas pro voluptate, et zuccarium verum et vita ponen-
do fatue et ridicule? Ego certam hanc accepi acceptam. BRAS.
Tecum ego sic rem habere debeam, qua zuccari pio tuis mel-
lis cochleis et pus? ad demptio zuccaro, quot erunt
pro eorum cochleis tres unciae mellis acceptae erunt,
respondeo quinque et octo. BRAS. Quandoquidem
recidis de pretio, et pro singula drachma tuorum duarum unciarum pretii zuccarati duas, &
reliquum pretii pro quatuor unciis reddis, coquam pro-
bes. BRAS. Mefe ab aure duolo. Ecce tres, tria et ha-
tribus drachmis ad quatuor usque, & finis exhibeat.
Haec est quantitas, quam ego praeco praecludens, neq; in-
quam illo praeco minorem quantitate dixisse quatuor
unciarum, sed commutato praebemus sex drachmis,
in fine coena alacri habentibus ocio, convivis, Me-
libeus & reliqui saccos, quam ad conbibi effectuare
ejusque vehementer rapere & vesci optime excreue-
rint: nunquam vero hanc quantitatem excessimus, neq;
ut excederetur fuisse remissi. SAL. Omnibus rebus
illas vel placentas repetant, sumam aliquando nihil,
aliquando omnia. Igitur, ut recipiat ad quando uram
tur, et illi eces non prebeant, cessant. BRAS.
Hoc ab jurandum ejus, qua fuisse uti non pegant nam
zuccarium

zuccarum fere frigidum est, eum species illi misceantur. & si species probe mistæ non sint, hoc est pharmacopolarum error qui si haud erubuerint, semper eodem modo educet, modo sim plicia, quæ componentem ingrediuntur, bona sint. Summo hoc idem de cæteris mistura in omni alio potest contingere medicamento. Si pharmacopola diligenter misceat et sed quam medias quantitatem recipiat tuæ lectionis. Verus fec. BRAS. Secundum eiusmodi septem electuaria dedebant. SE. Posthac septem accipiam at quem de hoc septuscopi electuarium ab illo Auicennæ differt? BRAS. Quia Auicenna præter superius enumerata cardiacorum addit. SE. Quibus confert ab hac causa hæc compositio. BRAS. Mejae aut excrementa, & flatus à toto corpore educere propterea dolorem colicum, & hypochondriorum, & inclusum leuare renes, ueficam, expurgare hæc et eum excitare ad lie tu humores omnes educere, & ipsi, solere nonnulli turbida ratione putantur et ex eo ratione eiusmodi eadem & ratione polypodij ad eadem tantorum commotionum super additamus lapidem lazuli præterea, brachium, cinnamomum, multiplex amus & alia eiusmodi medicamenta, quæ reddimus, ut humores omnes à remotis etiam corporis partibus expegere educat. his in anno hoc medicamento utebamur Ne calculosa hæc nominis fecundam et Deum veritatis quærentes, expurgamus et a one medi[illegible] per eamus, et cum Deus optimus ad Ne torces at[illegible] tel ter, humores, cum tranquillitate per eant [illegible] et ad [illegible] e lapidem lazuli recipere in his [illegible] cum [illegible] ore affecti sint, & humores a [illegible] celeriter edu

cit pectoricis confert ac chiragricis quanquã nos pe
culiares regulas habemus placentul æ quibus in po
dagris & arthritide utimur, et mirifice conferunt. SE.
Sunt ne has quoq; laudes a tuo cognomine nunci
pisti? BRASAVOLA magnum. SE. Erit mihi per=
gratum compertionem audire BRAS. Vt tibi rẽ
gratam faciam, hæc est, quæ sequitur.

CONFECTIO BRASSAVLICA.

℞. **Turbith,** **drach. ii.**
Corticũ Arabici, } **Singulorum gra. xii.**
Picis hispanæ,
Iuncturæ, **drach. v gra xv.**
Ivarancanthi, **drach. iiii.**
Mannæ thuris, **gra xv.**
Hermodactylorum, **drach i.**
Succi cotoneorum, **drach. iiii.**
Gingiberis, **drach. i.**
Succi rosarum, **gra. xvi.**
Mucilaginis carthami, **drach i.**
Scordei, **gra. x.**
Zuccari, **unc. iiii.**
Fiat confectio.

SE. Videor ex me ipsa compositio BRAS. Immo
mirifica: nam absq; ulla nausea, absq; ulla molestia,
absq; ullo dolore ut mihi certo hominis genus à pen=
tioribus ad exteriora, ut sic dicam, educit. Si recenter sit
facta, semper vera fatis est ad euacuationem perficien=
dam. Si vero antea per sex drachmas præberi debent:
hæ quidem nunquam ad hanc talem habent uncia non ex=
cedatur, ex citaris paruam, nunquam sumpsisti suã=

uius,

uius clementissue mentum, quibus cathartica ue
hementiora reciprat. SE. *Experiar, & habeat tuo.*
ut dicis copiosa redditus. *Deco & c. ut sub*
& sequentia præparata, ut præparanda recipere
BRAS. *Cetera omitta & ne pretereas de compo-*
sitione accipienda, & quomodo ab eis præ-
parationes accipienda sint, tamen etiam præ-
parationis præparatis utaris. Illud vero
notandum hæc non ita esse referenda,
cum hæc uehementiora cathartica adsumen-
tur, & ab his non dicam, quod tales præ-
parata vocari debeant, quæ ita præ-
parata non sint, sed nec ullo modo accipere
possunt & non multa ad ista conuenienter como-
nemus. SI. *Hæc de electuariis satis sint.*
BRAS. *Præterea illa tabella sæpe mihi non*
esse pulueres tritos, neque multo enim cocta accipere
posse videntur, quam ob rem electuaria modo
compositiones, quæ sic parantur proponatis. SI. *Con-*
fectio Hamech ita parata.

CONFECTIO HAMECH.

BRAS. *Electuarium hoc à Mesue descriptum repe*
rimus et de eius probo nomine compositores, quo-
rum unus in quo et adsumimus. SI. *Ego primum de e-*
lectuarium confecto. BRAS. *Compositionem refer-*
to. SE. *Ens:*

℞. Myrobolanorũ citrinorũ, drach. viii.
Chebulorum,
Nigrorum, } singulorum drach. vi.
Rhabarbari electi,

Agarici,
Colocynthidis,
Polypodij, } *Singulorum drach.* XVIII.

Absinthij
Hyssopi,
Senæ, } *Singulorum unc. 1. in alio drach. VI.*

Violarum, *drach XV.*

Epithimi, *unc. II.*

Aristolochiæ,
Rosarum, } *Singulorũ drach. VI.*

Fœniculorum,

Succi fumiterræ, *lib. I.*

Prunorum, *num. LX.*

Pulparum mũdatarũ, *unc VI.*

Misce, & omnia infundantur in aquam cæsæ, & ponantur in ære mundato bene cooperto, & eius os obturetur, & dimittatur per dies quinque: demum bulliant ebullitione lenissima, postmodum colentur, & in hac colatura dissolvantur:

Cassiæ fistulæ, *unc III.*

Tamarindorum, *unc. V.*

Terebinthinæ, *unc. III*

Fiant in modum electuarij, & colentur, & proiectatur super illud

Zuccari candidi, *lib I. s.*

Scammonij, *unc. I. s.*

Et quando ægrotus habebit sitim, detur ei de hoc electuario super illud de aqua frigida.

Myrobalanorum citrinorum,
Chebulorum,
Indorum, } *Singulorũ unc. I.*

Bellericorum

Belliricorum,		
Emblicarum,	}	Sicli. dram. dach.
Rhubarbari electi,	}	iii.
Seminis fumiterræ,		
Aniseon,	}	Sicli. dram. dach.
Spicæ,	}	ii.

Nobis etiam electuaria, aliarum hæc Missæ. BRASAVOLA inquiunt in hac compositione contrariam adhibere viam, et eleduria sic componere hæc BRASAVOLA in electuaria scripsit ad libram, hasce thymi, seræ, piperis nigri, croci, alio, drach. vi quemlibet eorum. Sic Mirabolanorum bellericarum electorum BRASAVOLA Tamarindorum quasi cassiæ ana drach. vi Rhabarbari electi drach. iii Seminis fumiterræ, anisi, spicæ ana drach. ii.

Quos ergo secutus est BRASAVOLA Non magnopere res est curanda in hac acceptione, sed tex dicendum: tamen cum quamplurimos electuarios ex publicis scripturis antiquis inveniamus tam in compositione accepere, et tam nos, quos descripserimus, quibus drach. vi accepimus, in libro, quæ in libro patuerunt, posse compleri, hæc compositio thabit hæc, quæ scripsimus, drach. xvi pulpam, drach. vi seminis, et cuiusque singulorum drach. vi BRASAVOLA Legimus nos in quibusdam codicibus, in quibus sic annotatum nos invenimus, electuarium quod quotidie assumitur ad tollendum omnem partium corruptionem, ad tollendos humores, ad tollendos proceras, aut similia quam hæc in ipsa compositione præterquam. BRASAVOLA Sed præter rationem fecisti sed de quantam fecisti quantitatem ac-

 cipis,

capis, ut hæc commodè infundantur? & cuius animalis feruea accepis? SE. Pabulum semper accepi. BRAS. Verùm potius accipienda cibi quæ animã, quæ sit habere non potuerunt, tunc pabulum accipere opus erit? feruẽq; non ex expectandum, ut acredinem acquirat, vel ab eo est accendatur in feruo. SE. De feruentia autem inspiciendi quantitate regulam professio non habeo, sed tantum feruere accipio quantum satis videtur, ut omnia probe imbiberentur. postea tantam superadio quantitatem, quanta modicum ebullire possit, cæteraq; disfluere & tamarindos, & alia omnia recipere, quæ in hanc compositionem ingrediuntur, hicq; feruentiam ad locum accipio. BRAS. Mihi uero placeret, ut fixam aliquam quantitatem haberes, ad eam probe inspiciendam, quæ infundi debeat, considerentur, & in unum omnium pondus colligatur. quod est libræ unc. VIII. & drachmæ una. Atq; ita, una facta pondere libra, cocto seruam quinque libras aquæ, ut omnia probe infundantur, ut postea ebullitione una, vel modice ebullire possit, & aliqua portio pro lixiuio addi causa tamarindis, & manna superfit. SE. Ergo per quinq; dies hæc infusa in feruentis caprinum vadum. BRAS. Vt sexto die tabeo, ut modice ebullire, postea quæ in infusione fuit, in cribus percolentur, & exprimantur, ac colentur. SE. Percolare per fixam aliquam percolari? BRAS. Minime, immo sit rarissimum linteum: postea quam percolatum est, capiam accipitrum; cum tanta feruentia portione ad lenitatem, qua esta ad illam dulcedinem ut fuit. SE. Ad dulcedinem quanta feruentia indigebimus? BRAS. Non est opus

opus in præsentiarum fieri quantitatem nouisse, quia cassia paulatim dissoluitur semper aliquid fieri mistulando quoad videatur dissoluta: tamen ne tibi videar quantitatem, quæ adhiberi possit, ignorare, duodecim fere unciæ plus minus ad cassiam dissoluendam, quæ hanc compositionem ingreditur, erunt satis: eadem & tamarindi, & manna tanta eiusdem fere copia dissoluentur, quanta satis erit: deinceps hæc simul mistamina probe fricentur, & cum tota infusione misceantur, & libra una & semis zuccari, & scämony uncia una & semis addantur mox ad molles crassitudinem percoquantur. SI. Scamonea percoqui quidem debet, ita corrigatur, sed ob quam causam cassia, tamarindi, & manna percoqui debent, cum ex ebullitione utres amittant? BRAS. Reperiuntur & pharmacopolæ, qui in puls cum myrobalanis scämonium imponunt, & ebullire non finunt: at mihi semper placuit, ut ebullirent ad eo, ut crasso modo cötundantur, quo ampliorem decoctionem facere possint tamen cassiam, tamarindos, & manna mi ebullire non fuerem; itaque cassiam in decem, vel duodecim fere percolati unciis dissoluatur & tamarindi in tribus, manna, in duabus: postea decoctione ex reliquo fero & scämonio ad mellis spissitudinem facta tria illa dissoluta, & per rarum linteum excolata, componantur, & denique myrobalani adiungantur: tamen experientia iudicium, si hæc omnia ad mellis spissitudinem ebullierint, diuturnius seruari medicamentum: dempto cum coctio perfecta ejus alueres adiantur. SC. Nō vtaen facis ergo, an hæc simul coquantur, an minimè in vno simul misceantur? BRAS. Equidem non magnifacio: tamen

Scamonea coquat?

probo

precò potes ut uno eodemque quo dictas compositio
sera tepeſ. ſed, ex eodem medicamento non eodem
modo exhilarari & mitescere mentem & manes nonnam
expiis dijudicatur illa quod habent mutuo ſer, &
non ipſorum uires. SI. Ad quam ſummam pe-
tenda hec ſe tibi conferunt? BRAS. Meſue p̄ xxvi à
duobus drachmis ad xl. mis ſo ait eſſe tuta, nouem quam ſex
drachmas prudentes & leuiter euacuabimus &
octo & nouem exiſtimabimus & decem, &
egregie euacuat. Vtitur hac compoſitione uidelicet parcus
Mercurialis ſed ipſe drachmas octo dabat, ut me-
dice educentur. SI. Nullas contra affectibus hec ha-
bet occaſiones? BRAS. Contraria omnia patitur exhi-
bile, & prauta ſalſa ſunt accidere, ſi propter quæ eſt accipienda &
ſcabies & lepra, & cancer & elephantia, & melan-
colia, & alie morbi, & humores uenenoſi, uos uero ſa-
tem mulieres, ſi dabitur ſolue ſolue omnes edu-
bonos eſtimationes, & atrabilarios, & quotquot ex-
ubi omnes excretas ſunt ex ſecunda coctione
nt, & in capite, & in conjunctiuis, & compla-
catis, & in locis eſſentialibus morbis, & quanto magis
ſunt communes hi & uniuerſum naturam tanto
magis conueniunt hi, & exitio humore affe-
cta, ad quem propendent, procedunt ut uel. SI.
Ita ſe habet res? BRAS. Ita ſe habet.

ELECTVA-

ELECTVARIVM DE PSYLLIO.

BRAS. Et à Mesue refertur hoc medicamentum, cuius authorem nonnulli Hamech fuisse censuerunt, quoniam in compositionis exemplo à Mesue scriptum est, Hamech nocte hanc compositionem declinationum trochiscorum nouantamen uel reperiatur in Hamech authorem uel in liber quemlibet ad rem ipsam nihil facit quia cum electionem conteramus, optamus & ne diutius intentum nostrum exoperatur, illam adducito. §. I. Hæc est quam paro.

Re.	Succi lactucæ domesticæ,	Colorũ & despumatorum singulorum lib. ij.
	Syluestris,	
	Endiuiæ,	
	Apij,	
Et proijce super ipsos cuscutæ,		Singulorũ unc. s.
	Asparagi,	
	Fœniculi radicum,	
	Capillorum,	M. i.
	Succi glycyrrhizæ,	unc. iii.
	Assari,	drach. iiii.
	Spicæ,	drach. ii.

Misce, & admitte per diem, ac noctem, & bulliant ebullitione una, & proijciantur super eas,

Violarũ radicum, uel siccarum,	drach. iii.
Epithimi,	unc. ii.

Misce, & bulliant adhuc ebullitione parua, deinde colentur, & exprimatur, & in colatorio ponantur, Psyllij unc. iii & dimittantur per diem, ac noctem, omni hora tamen agitatio spatula, deinde exprimatur infusio eius tota, postea accipiantur humiditatis,

fitatis lib. IIII. & præcantur super eam succum alibi, lib. II. & semis, & coquatur cum lacte, postquam cocta fuerit tres cyathos super pulueris trochiscorum dare oportet & de spodio, & haue hæ in singulorum mixturis trochiscorum debereris, nec s. Sunt augur, qui addunt accipi lib. I. s. aliqui autem sicci molarum, lib. I. & medicamentorum hæc Messe. BRAS. *Syluestris locus ubi accipis?* S L. *Pro domestico lugubi borraginem magnam dictam accipio, & pro syluestri, herbam illam, quæ in agro Brixiensi circa Brixiam, quam ab ista abest Dioscoridis descripsit.* BRAS. *Neque ab re forte facis: tamen adest & syluestris borrago, quæ in campis ipsorum nascitur, & horum ignis tota habet, hirsutiora tamen, hanc arbitror esse syluestrem buglossam, quam curare debes, ut habeas: at nec, tuam reprehendo institutam, quando syluestris hæc non haberetur.* S T. *Debentne succi simul coqui et expumari, an seorsum?* BRAS. *Quid hactenus fecisti?* S T. *Succos omnes simul miscebam postea coquebam & expumabam* BRAS. *Hoc quidem non potest fieri tutius, at pie exquisitus unumquemq; succum elixare & expumare postea simul miscere.* S T. *Quomodo misceanda sunt cuscuta, anisi seminibus, & reliqua his succis an cum sunt frigidi?* BRAS. *Minime: sed postquam ebullierint, & misti fuerint, tunc cum sunt simul misti, & exprimantur, hæc omnia succis addenda. Verum quia hæc succorum calidiorem reddunt: ideirco sunt cum applicandi succi cum his rebus mistis, & finem sua quoad elixare inceperint: tunc ab igne statim removeri debent, & mas egie obturandam, ne expi-*

ne expirare posſit. Itaque per viginti quatuor horas macerentur post hoc temporis spatium bullant (ut inquit Mesue) ebullitione una, hoc est modicè bullant: quia illa decoctionem longam non patiuntur: nam si ebullitio perseueraret, eorum vires exinanirentur, vel forte haec parua ebullitio, & quae semel fiat, fieri dicit, cum succis imponuntur postea per diem & noctem diu tenenda, neq; amplius haec sola ebullienda. S E. *Arbitror ita vt dicis esse: sed oro te, ne tot ebullitiones multiplicetur.* B R A S. *Postea addentur uiolae, & epithymum, & iterum modice bullant, quia uiolae & epithymum nec diutius, ferunt ebullitionem: nam ex ebullitione earum vires exprimi.* S I. *Cur dicit uiolas recentes, vel siccas?* B R A S. *Quia illi visum est uiolas omnino esse in hac compositione necessarias: cum hyeme adsint uirides uiolae, tunc siccae sumi debent.* S I. *Cur tantam accipit adiarei copiam?* B R A S. *Quantam ne?* S E. *Vncias quatuor.* B R A S. *Mendosus est codex, & legi debet drachmas quatuor: etsi in multis codicibus fallo legatur uncias quatuor, at si necessitatem imponendi adiarem hanc compositionem consideremus, adebimus tam magnam copiam non esse necessariam: quantam magnam succorum copiam exhauriret? Ideirco codicem tuum emendato, ut in adiaro drachmas, & non uncias legat.* S I. *Iuniperi succus debet ne simpliciter accipi, an rubere, ut prius ebullitus?* B R A S. *Vt ipse ebullitus debet, & expumari, antequam aliis commisceatur.* S I. *Cur statim cum aliis succis illum non enumerauit?* B R A S. *Forte quia in minori copia.* S E. *Cum fuerint probe percolati succi post simplicium impositionem,*

tionem,

no eos ex parte illas ebullitiones, eâne integrum
[illegible] BRAS. Pfal-
luam ne ex [illegible] faciat, vel integrum fit, vel
an [illegible] contra tamen, conuerta ur grauis fragi non de-
bere [illegible] in hoc modo facile ha-
beturne [illegible]. Tacet Mefue ipse dicat ne-
quam Plinium [illegible] ex legis propriis autorum.
BRAS. Hoc [illegible], quando [illegible] prebeant, &
incorrectum [illegible] ne [illegible] tristam
propinandam [illegible] non esse Pfyllium
in hac [illegible], quod alias adiudum
dixerunt. Videsne igitur per aegri [illegible] quatuor
horum horarum [illegible] proles portatur [illegible] fin-
gi [illegible] ratione [illegible], ne exeat medicamenta
[illegible] ne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
*[illegible]

cognoſcemus? BRAS. Cognoſcemus, non quidem quando ad mellis conſiſtentiam deuenit, quia ob gluti-neſitatem cito huc peruenit, ſed ad talem conſiſten-tiam deuenire opus eſt, ut ſuperet quidem mellis conſi-ſtentiam: tamen pulueres recipere poſſit. SE. Aliqui codices legũt, puluerus diarhodon eſt ne pulus hic ac-cipiendus? BRAS. Trochiſcos potius legito, quia ab Hamech nocatur electua tum trochiſcorum: ideo circo opus eſt, multa trochiſcorum genera recipiat. SE. Non ne trochiſcos diarhodon Meſues recipere debeo? BRAS. Illos inquam: ſed compoſitionem referto, ut an illi ſint percipiam. SE. In hac eſt:

℞. Foliorũ roſarũ rubrarũ, aur. VI
Glycyrrhizæ, aur. III.
Spicæ aromaticæ, aur. II.
Ligni Aloes, aur. II.
Spody, aur. I.
Croci, aur. S.
Mastiches, drach. II.

Conficiem cum mucilagine albi, & fiant trochiſci, ſingula drachmã pondere æquent. BRAS. Hi ſunt trochiſci diarhodon quibus uti debemus non ſolum in hac electuario de roſis uo ſed et in aliis Meſues compoſitionibus, quas ingredi ur trochiſci diarhodon. Ideus eſt in Nicolai compoſitionibus, quas ſe habet adiam bonam trochiſcorum copoſitionem, ideo q; ſæpius ingreditur compoſitiones, ideo q; alias. Audiam tam compoſitionem de uis trochiſcis, quam recipiam quanto cautione ad trochiſcos deſſidoreſeto, quã & ipſi compoſitionem hanc ingrediantur. SE. Hi ſunt:

℞. Roſa-

℞. *Rosarum rubrarum,* *drach. xii.*
Spody, *drach. x.*
Se. acetosæ, *drach. vi.*
Se. Portulacæ,
Cortic. roborum in aceto, et torrefactor. } *Singulorum drach. ii. s.*
Pulpæ sumach.
Amuli,
Alæ,
Balaustiarum, } *Singulorum drach. ii.*
Berberorum,
Gummi Arabici, *drach. i s.*
Conficе cum succo Agrestæ.

BRAS. Sunt alii pharmacopolæ, qui alia utuntur trochiscorum de Rhodo compositione, quæ & ipsa à Mesue refertur. SE. Quam? BRAS. Hanc:

℞. *Spody,* *drach. iiii.*
Ros. rub. *drach. vii.*
Se. Portulacæ, } *Singulorum drach. ii.*
Succi Glycyrrhizæ,
Confice cum mucilagine Psyllii, & fac trochiscos.

SE. Quam compositionem ex his probas, nescio illa demceps utar in electario de Psyllio? BRAS. Illam probo, quam tu allegasti: illa electuarium de Psyllio præ se ferre debet, quamvis secundo loco describi? Mesue ipse & illa accepit, quam primo describit loco: verum ego, ut ipse, & plerique alii fecerunt, sic et rari sint, et ad vesicæ exitum ad alvum ducendum, veriam illam scripsi, quam primo scripserunt, et quidem accepi pro vera electione. SE. Vetustos dicebas barbaro semper accepto. BRAS. Et quos dicebas

barbaro

barbaro accipis? S E. Illos Mesues, quorum hæc est descriptio:

℞. Raued boni, *drach. x.*
Rosarum, *drach. III.*
Sp. cæ,
Anisorum,
Rubr. æ tinctorum, } *Singulorum drach. I.*
Se. Apij,
Absinthij,
Assari,
Amygd. Iarum amararum, *drach. IIII.*
Misce & fiant trochisci, aut unus.

BRAS. *Author non dicit accipiendos esse trochiscos de raued senj, sed aut, & raued senj, at si intelligere voluisset accipiendos esse trochiscos, sicuti copulando dixit, & de spodio, ita dixisset, & de raued senj, & non simpliciter, & raued senj addidisq. Mesuem dalmaticum compositiones de rhabarbaro ab his de raued senj nam facit pilulas de rhabarbaro distinctas a pilulis de raued senj: non facit autem trochiscos de raued senj, sed facit trochiscos de rhabarbaro, tamen nō manifacto, ut accipias trochiscos de rhabarbaro, accipe sum rhabarbarum optimū nempe raued senj est optimum, & electum rhabarbarum, at quam compositionem accipis trochiscorum de oxyacantha, uel ut Mesue dicit, de berberis? S E. Illam accipio, quæ à Mesue refertur, cuius descriptio hæc est:*

℞. Berberorū. succi eorū,
Spodij, } *Singulorum drach.*
Succi Glycyrrhizæ, } III.
Seminis Portulacæ,

de eodem zucaro, & succo rosarum detur cum aqua calida ut mane à ieiunio usque ad cenam. BRAS. Hoc est electuarium de succo rosarum Nicolai. SE. Illud est, quod multa exempla docuerunt, nullius esse pharmacopolam, qui aliud paret, quàm hoc. BRAS. Et si aliud paret, non conquiret ex ipsis rosis succo nem habet, ad vsum magna copia conficiunt ingreditur & qui ventrem soluit. SE. Quod nam ipse datum accipiendum est in hac compositione illud, quod ex cantu fit? omnes accipiunt pharmacopolæ. BRAS. Ex canulis confectum sped. ad, ceterum sperm. non est sed antisperdium: cum vero in aliquibus [illegible] non simpliciter reperitur, semper necessarium [illegible] ere oportet, ipsi addiderint, [illegible] Antisperdium. SE. Quomodo electuarium hoc conficiunt rebres? BRAS. Tundunt mixtes & conficiunt et componunt ungulo, & à me componendi modum queris? SE. Id facio, ut forte aliquid non addicam. BRAS. Eligunt rosas accipiunt uberem recentes, & maturas. SE. Quæ nam sunt maturæ rosæ. BRAS. Illæ, quarum folia calicem perfecte extere, & in circum expansa sunt. SE. Nonnulli sunt qui ruberrimas accipiunt rosas: aberrant ne? BRAS. Maxime, nam accipiendæ sunt communes rosæ odoratæ, & earum folia in mortarium ponenda, ligneoq. pistillo contundenda, deinde in faculam tela cerea imponenda & torcular exprimenda: pecora ex depuratione huius succi parte accipiantur, lib. 1. & unc. IIII & totidem zuccari, simulq; aliquanti fermenti decequantur, & hoc est, quod author dicebat temperandum cum syrupo facto de eodem

dem zuccaro, & succo rosarum: postea in hunc syrupum caldum pulueres imponantur, & ut nouus mellis fit ad electuarij formam tractabilis, sed non durus et, dimittatur, sed pulueres exacte commisceto, ut ad minima fundamenta ueniat. Atq; adhuc hoc electuarium, quod ad tussim conducit, reponito in locum siccum. SE. Reperitur quem pro totum annum seruo ad hos usus, nomine expresso, & citato è rosis succo; illum mihi arctior prescripsit forma, quod uel ut citò fiat, uel ut recreatum, uel plantarum & olearum oluarum, uel rosacearum superponi. BRAS. Probe: mihi autem iuxta ipsius menstruus mutari debere: quoniam fecula quæ datur fundo colatur, quam si non abiecerimus, nec usui nouello, nec ex eo confecto sed semper acrem, & cum succo nouo feruens, haud sentiam extrahitur, nec eva iuxta dispensatorium modo per annum seruari potest. SE. Vt etiam per duos. BRAS. Mihi potius arridet ut pulueres nouus fiat succus, & antiquus abijciatur, uel ad oleos seruetur nouus. SE. Quæ nam est huius [illegible] BRAS. [illegible] prabere possunt. Nec [illegible] at debet ejecta [illegible] bus. BRAS. Non [illegible] rosarum rationem præparatio nouo succo conuenit, atque ob id ego succum colatum ex sorta tud ne quod denarios, scilicet & terrenarios, purgat sine molestia, & malorum humorum reliquias potenter educit. breuiq; ad omnes tales usus, in quibus bilis stata peccat, & in quibus ebullitiones fe-

runtur: authores uerò dicant ad podagram potissimũ cõuenire, & ad arthritim a materia calida, quia scam monium materias huiusmodi non trahit; secus idem faceret cum spectatem quidem habeat materiem de tenui & ad membra cohibenda & abstergenda, in calidis capitis affectibus frequentissime adhibitus generis materiã huiusmodi. S T. Tormina leuia. BRAS. Non uehementia. S T. Repertum ne apud antiquos eiusmodi compositio? BRAS. Immo, est apud Nicolaum Alexandrinum in suo Antidotario cap. 100. ut manifestissime deprehendi possit, Nicolaum Præpositum ab Alexandrino accepisse. S T. Electuarium rosatum post prandium sequitur. BRAS. Neq; im merito, cum & ipsum rosatum fuerim receptat.

ELECTVARIVM ROSATVM.

S E. Non est in usu, neq; illius medicus illud unquam indicit. BRAS. Seruari tamen debet pro aggregatius pilulis, ut de hiera modacrydis compos. 15. nihil ei uocant ipsum electuarium laxativum, aliis simpliciter electuarium simplex. VI. ut omnes pharmacopolæ hoc seruant sed eo non egent nisi ut eius electuario de succo rosarum Nicolai. BRAS. Hic est maximus error, quod opus Nicolai compositionem accipere, quando ipse suas compositiones facit, & illis ex aliis suas compositiones abstrahit formatas. S E. Huius electuarij non fit compositionẽ refer. BRAS. Hæc est, quæ sequitur:

℞.	Succi rosarum completarum,	lib. IIII.
	Zuccari rubarzeth,	lib. I ſ.
	Terendantur mane,	unc. VI.

Scammo-

Scammonee Antiochene, unc. i ſ.

Omnia cum facilitate conquatur ſuper ignem, qui ſit ſicuti cantele, quod habeat mellis ſpiſſitudinem, poſtea adde:

Trochiſcorum de ſpodio, unc. i.

Gallie, Croci } Singulorum drach. ii.

Trochiſcorum de berberis, drach. iiii.

Repone in uas uitreum.

S P. Ad quam copiam preberi poteſt? B R A S. *Meſue preſcribit trachmas quinque tamen exhibet quantitatem.* S P. Debet ne uapor deboc electuarium ſeam ri rem, ut egrotum? B R A S. *Cum adhibetur ſcammonium uel ſcammonium ſecundo, quod ebullitione, & cum preſcindis rebus multum corrigitur; & ſi nonnulli illos reprehendunt, qui ſcammonium accipiunt abſq; preparatione: tecum ſtatur, & abstinantur, ſcammonium prebere non expedit in pauco corrections, cum tamen abſq; hoc fit, quia abſq; hoc non emendatum etiam præcebatur, quarto ſcilicet reliquæ conſtitutione mutamentur.* S P. Ignis, quo coquatur, debet ne eſſe cautela? B R A S. *Probo modo intellexiſti de Meſue, ſcilicet ignis eſſe debeat mediocris formis, ut non accendatur nimis & nimio extinguatur: ſed ut ſemper perſeueret temore.* S P. Ad quos uſus affectus cuiuscumq; compoſitio? B R A S. *Meſue inquit bilem educere abſq; moleſtia & ad humoſis egritudines conuenire, & ad caldas uel earum egritudines, & ad ſoldas caldam, & uentriculum, & ad ſcabiem uteam.* S P. Quid intelligendum eſt per Galliam? B R A S. Gal-

luam m ſcatam Meſue de quo ſuo in loco uerba facte= ma repe tuntur m dicæ apud antiquos de roſis compo ſitiones p e.. diabo on uocantur, & Galenus mul= tas ret. lit & Trallianus harbodon, cholagogon confe cit, et rho tomela ſet ciaſ ab Actuario deſcriptum eſt.

SI. Arb tror n dlum e ſe ſimplex me dicamentum, quod plures ingre diatur cōpoſi ones roſa. BRAS. *Et ſupra omnia ſalubre ima eſt ſed aliud contemple mur medicamentum.* SE. *Electuariū Indum ſequatur.*

ELECTVARIVM INDVM.

BRAS. *Cùm duo ſint ſub hoc nomine electuaria, Manus, et Mi as, quod nā paratū ſeruatis? Sed, quod Manus uocatur.* BRAS. *Tamē rō deſunt pharma= copolæ qui Minas parant, uerum Maior pharmacopo larum pars ſuas in pharmacopolas ferarie Manus ha bent, cuius compoſitionem aſſerto, ut illa contēplemur.*

SE. *Hæc eſt:*

℞.	*Cinnamomi,*	
	Cardamomum,	
	Spicæ,	
	Iuncum,	*Singulorū drach. III.*
	Caſiæ,	
	Maceris,	
	Ciperi,	
	Sandalorum alborum,	*drach. ſ.*
	Ligni aloes,	*Singulorum drach.*
	Nucis muſcatæ,	*II.*
	Turbith boni,	*drach. L.*
	Zuccari,	*Singulorum drach.*
	Penidiorum,	*XX.*

Galangæ,

Galangæ,
Heyl, } *Singulorum drach.*
Cardamomi, } *ſ.*
Aſſari,
Scammonij cocti in pomo, *drach* XII.

Omnia cum oleo amygdalarum dulcium pricentur, deinde:

℞. *Succi cotoneorũ,*
Granatorum,
Apij, } *Singulorum lib ſ.*
Fœniculi,

Decoque cum melle ad ſpiſſitudinem, & confice cum ſſ> ecebus. BRAS. *Hoc eſt exercitium in ſen Matutes, quod in ſe quentori ſ e eſt, quam Mane & in quo multi ex nouice decetti ſunt ſupe ſtitiose eua= crare putantes cum tamen non ſit tenendum ſed cum proprium eſt putrem educere, et ubi ſed propriet nam ſecundo rotulem euacuat, exploſerit ſunt, quidam, dodecim ſammonie hodie ſumere, ego= res quam quinque dr e turbi ſ e ſt cognitum putauimus efficaciores ſ ſ ſ

BRAS. Hoc est absurdum dictum, cathartica sibi-
cet medicamenta lenoribus intigere unum per se sum-
mo de se, modo ut decet vinc. ementia: quomodo
etiam membris frictrix, cum author habeat omnia
ea de manu hac certa una manibus uno eueret capta &
illis coris det operari? cum etiam author habeat om-
nia ea, se ex eleo amygdalino ungenda, quomodo
ea ita erit intelligenda? circo per capsiam uocatam ca-
nellam intelligere oportet quæ uerum cinnamomum
non est, & ab antiquis capsia uocatur. cum autem ue-
ro cinnamomo careamus abre non erit eius loco ca-
nellæ quam vulgus cinnamomum uocat, utetiam adde
plum auctoritatem habet, quod uerum cinnamomum ic-
circo cum dicit cinnamomi drach. iiii. adde canellæ
drachmas ii. pro: quantam uero careamus cinnamo-
mo, cum dicit se patiar, capsia drach. iiii. adde
etiam canellam ad hoc pondus, quia ipsa est antiquo-
rum capsia et eius duplum Galeno teste cinnamomi
uirtutes æquat. S I. Quæ est ueyl BRAS. Car-
damomi species, quarum inpatuit esse nocatis mele-
ghetas accurrimus esse cardamomum Mesuæ: simpli
citer per cardamomum Vatis intelligatur & per Veyl
Minus. S I. Doc, ne pigeat, quomodo electuarium be
co inciubere? BRAS. Pulueres ipsimus ex sim
plicibus paratum & amygdalarum dulcium excoriati
gerem, una turbidum, & flammmy cor ut, po lea
etiam rum, ucan ipsa torum, aqua, & sic ab aci
per se, separare, expingueri um quorum si pos
to semihoram acciperem, ut sacis sapient facet hb as:
si mel ac pere debeam, quantam pro pulueribus sinis
erit, & pulueres sint centum quadraginta quatuor
drachmæ,

drachmæ, id est uncias decem & octo singulis tribus pulueribus uncias, mellis libra debeatur, cum prædictis succis mellis libris sex commiscere debemus, & coquendi sunt cum melle semper expumando, uel mel expumatum prius accipiendum & ad idoneam spissitudinem bullant. SE. Quænam erit hæc idonea spissitudo? BRAS. Si ad medias spissitudinem ueniant, posita prædictos pulueres egregie misceto. ita electuarium hoc perfectum erit, nec itatum adipoteris. SE. Hoc medicamentum phlegmagogum est: & diaphœnicon phlegmagogum quotnam horum uehementius educit? BRAS. Hoc uehementius citra præsertim si diaphœnicum sam nouũ receperit præparatum, quia non præparatum uehementiora edit medicamenta. SE. Multi colligunt, nec ari pulueriorum singulorum unc. xx. at hæc mihi uetus est mos, ita præscribit. BRAS. In illis colligendis mõdum est, & leuitas debet drach. xx. SE. Quæ ũ gratorum succus accipi debet? BRAS. Magis attingentium, & ad lenium, quia succus hic, & illecteocreorum alium cathartico rum compe, cèdam huic electuario miscentur: succus uero apii, & fœniculi ad ventriculum roborandum, & obstructionem aperiendam recipitur. SE. Cur nuncupatum est electuariũ hoc? BRAS. Arbitror ab hausto aliquo fastidiũ: unde ubi aberrant, qui nimios humores purgare queunt, & ob id hoc uocetur, at potius ea euacuat, non atram bilem. SE. Quænam est huius electuarij dosis. BRAS. Vos pharmacopolæ causa edis, quod medicamentorum doses immutari debeant: nam nobis aliqui pro singulis duabus puluerum uncijs

mellis

*mellis libram commiscent: ubi qui Mesuem sequuntur pro singulis tribus unciis mellis libra addunt, ut maior mellis copia data deinde ampliata supponamus pharmacopolas pro singulis tribus pulueribus unciis libram mellis apponere, ut ex Mesues regula, tãdiu mellis præbere tria aut 4 drachmarum f. tamẽ tuto præberi potest. Quæ adeo dubia ratio pro singulis drachmis pulueris unciis mellis libra accipiatur, drach. x. & xii. præbere possunt. SE. Vt ampla mellis quantitas pro singulis drachmis pulueribus unciis, mellis libra injiciatur nempe erunt no. cim mellis libræ. BRAS. Propterea maiorẽ quantitate præbere oportebit. SE. Immo & sex mellis libræ sunt magna copia. BRAS. Esset minor mellis copia accipe, & non abre, quia penidia, & zuccarum inter aromaticos, & cathartticos pulueres numerari non debet ideirco a palmis quadraginta drachmas auferentur, quæ sunt unciæ quinque: & ideo mihi mellis apponatur libra una, & uncia una propterea mellis apponẽda quantitas erit libræ [illegible] quatuor. SE. Per certo ne sic per errorem nauibac maior mellis copia non ponatur, ecum tanta moles, at quia nimis præbet. Hec mihi ante tam ab expurgantes remedia exhibebat. BRAS. Quemadmodum præcepimus, ita ut exhibeat, sed bibis nam hos humores abundantes trahit mendacis et non a fortissimba [illegible] sunt, quæ & adhæsos & adhærentes humores una mecum secum trahit deorsum. SE. Quid diuersis aliquas cerasorum species quæ humorem Melancholicum feriant, quid nam potius seruandum. BRAS. Quantum in me

me sit, iuberem, ut electuarium Indum Manus seruare-tur, quod est minus calidum, quam manus, & magis etiam phlegmagogum: at cum huius electuarij intentio sit, præcipue potentiam educere, & Manus illam uehementius educat, propterea Indum Manus, infirmiorem, quam intendit, magis perficit, quam faciat Manus.

S E. Tamen ego semper Manus seruaui, & neminem uidi, qui Manus Ferrariæ seruaret. BRAS. *At nos uidimus, quòd illud seruauerint & nouimus a quibusdam, & ipsi probis medicis admonitionosq; te in præsentiarum admonemus, ut hoc serues.* SL. *Deinceps Indum Manus colligam & seruabo at eius compositionem adducito, ut si quid in ea sit expurgatione dignũ, & explorationeq; quid expurgemus.* BRAS. *Hæc est compositio:*

℞. Turbith, drach. c.
Zinziberis tantundem:

Macidis,	Singulorũ drach. VII.
Piperis,	
Gingiberis,	
Caryophyllorum,	
Cinnamomi,	
Heyl,	
Nucis muscatæ,	

Scammonex, drach. XI.
Conficiantur cum melle despumato.

S E. Tu mihi dum conficienda edocto, & mellis quantitatem quæ ingredi debet quoniam neque gry quidem sumus a tua sententia discedam. BRAS. *Cuncta in pulueres redigenda sunt, & despumati mellis libræ sex, & unciæ octo accipiendæ postea cuncta simul miscenda, unà*

da, unà cum zuccaro in pulverem redacto. SE. Quæ nam est huius electuarij dosis? BRAS. Mesue præbet tres aut nos præbemus usque ad sex drachmas. SE. Ad quos convenit affectus? BRAS. Ad omnes ad quos valebat Indum Manus sed illa efficacius educit, quæ educenda sunt: potissimum conducent, quando ex intestinis recere, & omni alia corporis parte putrida educenda sit. SE. Nonnulli aiunt nos eo statum ut non debere hi scammonium recepisse, & non diagridium. BRAS. Nos dicimus in hac compositione, quæ & Indum Manus, & diaphœnicoenem efficacia superat, crudum scammonium esse accipiendum, cum author simpliciter scammonium dicit, in Mesue enim Mesue scribere solet, scammonium accipiendum esse in pomo cotonio, hic vero simpliciter, scamonium accipit, & licet adsit Mesues propositio, quod scammonium sit semper corrigendum, intellige, cum solum accipitur, vel aliquibus mistum non adsit, quæ illud corrigant. SE. Cum electuarium hoc efficacius sit quam Indum Manus, cur hoc potius non est vocatum Manus, & præcedens Minus? BRAS. Vocatum est Manus ut arbitror, quia pauciora recipit simplicia: Minus vero plura recipit. adsint, qui scripserint, esse delectatum prium iure accipiatur: at hi meo iudicio simplicium sapores ignorant: propterea illa prosequamur, quæ in tua schedula scripta sunt. SE. Electuarium de Benedicta sequitur:

BENEDICTA.

BRAS. *Est electuarium Nicolai, quod nomen hoc contraxit, quia nullus est, qui illud acceperit, quin de illo*

illo benedicat. at compoſitionem eius adducito. SE. *Hæc eſt:*

℞. *Turbith,*
Fſulæ,
Zuccari, } *Singulorũ drach. x.*

Diagridij,
Hermodactylorum,
Roſ. } *Singulorũ drach. v.*

Caryophyllorum,
Spicæ,
Gingiberis,
Croci,
Saxifragiæ,
Macropiperis,
Amomi,
Cardamomi,
Seminum lini,
Seminum petroſelini,
Salis gemmæ, } *Singulorum drach. i.*

Calangæ,
Maceris,
Cari,
Fœniculi,
Aſparagi,
Bruſci,
Granorum folis, } *Singulorum drach. ſ.*

Mel, quod ſufficat: detur veſperi in uino calido ad caſtaneæ quantitatẽ. BRAS. *Poteſt & præberi in dilueulo: non enim neceſſarium eſt illud veſperi præberc, ſed poteſt & mane, et alias horis præberi, quando conuenit: mulieribus potiſſimum propinatur, quibus*

bus menses non profluunt, quando sunt per cathartica expurgata, neq; sunt in ipsis pututa uel bilem acerbam [illegible] sunt aliqui codices in quibus cum legitur semina lactucæ, ipsi habent selum spermatis, id est semen apij pro petroselino legendum censes? BRAS. Arbitror ita legendum esse, semina tamen, quia in compositione adhibet petroselinum semen, quod est hortense, quia: nam ita accipiebat Nicolaus, pro petroselino hortense apium quod & vulgus nunc uocat petroselinum. SE. Quot mellis libræ in hac compositione accipi debent? BRAS. Zuccarum inter pulueres numerandum nõ est: pro accipienda uero mellis quantitate, reliqui pulueres simul multi faciunt uncias sex, & drachmæ quinq;: ideireo accipienda sunt mellis despumati libræ duæ, & uncie due, plus minus, cui melis copiæ pulueres adiungantur, & probe misceantur. SE. Aliqui sunt, qui Lincis lapidem in hac compositione recipiunt. BRAS. Ob quam causam recipiatur, ignoramus, & fabulosa lapidis lincis narracula & experimenta negamus: ideireo illam minime adhibemus cum & a multis præter mutatur cochleis: qui uero hunc lapidem adhibent, simul & mastichen, & ambra commiscent: de solis gravis nihil in præsentiarum agemus; quoniam de illis uberrimum in nostro simplicium examine pertractatum est. SE. Lapis ille fabulosus deinceps compositiones nostras haud ingredietur. BRAS. Et probè ages: tamen & mastiche & ambra adhibere posse non negamus. SE. Ad nos ualet affectas renes tuta: BRAS Podagræ conuenit, chiragræ, & arthritidi, cum a frigida tate ortum habent, renes & uesicam expurgat, paralysi obuiat, neque in uteri affectibus despicienda est.

SE.

S E. Ad quantam copiam præbent potest? B R A S. *Nicolaus præbet ad centum tantum cum uno calido, nos duabus sex, et octo præbemus ex his pulueribus pilulæ fiunt, quæ de Benedicta uocantur, de quibus in pilularum examine mentionem feci, at cum hæc de Benedicta satis esse uidentur, ad alia te conferas.* S E. *Diacarthamum posco.*

DIACARTHAMVM.

B R A S. *Estne in publico usu diacarthamum?* S E. *Est, & ego illud semper in meo pharmacopolio paratum seruo.* B R A S. *Quis nam fuit huius compositionis author?* S E. *Ignoro, audiui tamen esse compositionem ut uocant, magistralem* B R A S. *Quas magistrales compositiones appellas?* S E. *Illas, quæ certum non habent authorem sed ab ipsis pharmacopolis in lucem redactæ sunt, uel a medicis, qui tunc artem exercent.* B R A S. *Si huius compositionis authorem inuenero, quid mihi erit præmij?* S E. *Labor illum referendi* B R A S. *Præmium est te dignum: sed en, reperitur apud Nicolaum Florentinum, sermone* 11. *summæ* 1111. *tractatu* 11. *didascalie* VI. *cap.* XVII. *ubi de hoc tractat curationem uerba facit, & ipse Arnaldum de Villa noua audiuit, ueluti ipsius compositionis authorem.* S E. *Ergo uera magistralis.* B R A S. *Non ne uidetur ut ea compositionem, quam paras, referto.* S E. *Hæc est quæ postulas:*

℞. *Specierum hier. gal. lib. ß. mi. i.*
Carnis cotoneorum, unc. ii.
Gingiberis a. ß. dr. i.
Medullæ carthami, tol. ß.

Turbith electi,	*drach. II.*
Diagridii,	*drach V.*
Mannæ granatæ	*Singulorum*
Mellis rosati ad fellē purificati,	*drach. III.*
Zuccari albi,	*unc. XV.*

Pat cōfectio in bolo cretā cum succo fit drach VIII.

BRAS. Nicolaus Florent vas in hunc locum ab hac tua differt compositione, quia ipse ponit speciem diatragacanthi frigidi & carnis cotoneorum singulorum unciam unam & ponis diatragacanthi, unc. I. & carnis cotoneorum unc. II. aliqui vero iuxta pharmacopolæ, qui in pondere magis aberrant, nonnulli etenim illam quæ secundæ compositionem seruant.

Medullæ carthami,	*drach. I scrup. I.*
Specierū diatragacanthi frigidi,	*scrup. II.*
Carnis cotoneorum,	*drach. II. S.*
Conserue albi,	*scrup. I.*
Turbith,	*scrup. II.*
Diagridii,	*scrupul. et gra I*
Mannæ granatæ,	*Singulorum unc. I.*
Mellis rosacei,	
Zuccari albi,	*unc. VI.*

Misce, et fiat cōfectio in rotulis uel in morsellis

SF. Vere pondera hæc sunt ad proportionem pondorum meæ consuetudinis sed in minori copia est hæc compositio. BRAS. Est quidem in minori copia sed multum habet cum tua compositione, & cum illa Nicolai præceptoris. SF. Illam igitur compositionem sequar quam tu præparasti. BRAS. Illam sequatur. SF. Cur ponitur mannæ granatæ? BRAS. Vel quia grana habere debeat, uel quia ex tali addu-

catur

catur pronuncia: nonnunquam arbitratus sum, cùm in has compositiones ad compescendam uim fortium cathartcorum thuris mannapotatur, hic manna thuris uitelligendam esse, quæ non esset in pulueremre dacta, sed granula haberet: tamen prima sententia potior est: tum & manna roris ad lenitudinem ingreditur, & licet in modica ut copia, & mel rosaceum est in modica copia. SE. At quos habet affectus? BRAS. Vilem educit & putridum: valet ad hemitritæum, ad capitis dolorem ad paralysim, & ad omnes affectus ex bile, & pituita mistos: unde, & mistis conuenit pediuris. SE. Cur uocatur diacarthamū, cum multa sint in compositione in maiori copia, quam carthamum? BRAS. Ita placuit authori quam hanc nominare compositionem cum ab alijs rebus, quæ ingrediuntur, ut sint denominatæ compositiones. At ne quid prætermittamus quod ad compositionem spectet dicemo de pari diatragacanthum frigidum. SI. Dic ut libet.

℞. Trag. candi ℥i. unc. i.
Gummi arabici ℥i. unc. i. drach. ii.
Amyli, ℥i. drach. iiii.
Glycyrrhizæ, ℥i. drach. ii
Penidiorum, ℥iiii. unc. iii.
Seminum cucurbitæ frigidorum maiorū, drach. ii.
Syrupi mollis q. s. omnia solues.

BRAS. Hæc est compositio, quæ fieri debet, & quæ diacarthamum inscribitur. SE. Quam copiam præbes pacentulam diacarthami? BRAS. Omnes dicunt ad drachmas quatuor præbere posse, nos dicimus & usq; ad sex, præsertim quando simul sunt re-

quiete & non recentes facit at quid sequitur diacar thamum? S E. *Diaprunis solutiuum:*

DIAPRVNIS SOLVTIVVM.

BRAS. *Aestiuo tempore libenter hoc utor medicamento ad illa acuenda, quae tunc praebentur: qualia sunt fyrapus rosi solutiuus, manna, cassia, & reliqua, quae ex se non magnopere educunt adest ue o duplex diaprunis solutiuum, & non solutiuum.* S E. *Et nos utrunq; in nostro pharmacopolio seruamus.* BRAS. *Nicolai compositionem refer to, quam te seruare arbitror.* S E. *Illa profectò est, quam seruo, & ita confecto accipio prunacetum damascena.* BRAS. *Ob hoc à nonnullis uocatur Diatamascenum.* S E. *Illud in uas repono aceum, sfannio delimium, tantum, ut addo aquae, quantum prunа tegantur; postea igne sapperito, tantum ebullire facio, quantum satis est, ut prunа dulcia incipiant tunc illa ab igne remoueo & cum aqua fuerit effecta frigida, uel non tam calida, ut manibus obesse possit, tunc prunа ab aqua auferо, in uas q. perforatum repono, uel in cribrum, cui catinum figulina arte factum, & uitreatum subsit: & tandem manibus frico, quod tota prunorum caro per foramina repetat, & in catinum colligatur, & sola pomma ac prunorum cutes in qualo relinquuntur. Hanc aquam diuersi, in qua prunа ebullierunt, accipio & iterum eandem coquere facio, ut carum unctuositatem omnem ex ebullitione eliciat, quia uiolae uehementem non permittit ebullitionem, paucas uiolas auferо, & hunc decocto addo:*

Zuccari,

Zuccari, lib.ii.
Pulpæ prunorum, lib. i.

Tuncq; ad ipsius studium coquo: cùm insufflare incæpit, addo:

Tamarindorũ percolatorũ, ┐ Singulorum
Capitæ percolatæ, ┘ unc. i.

Iterum igne lento coctione facto, iudicio ut aiunt agitando, quousq; ad perfectionem peruenerit: deinde sequentes pulueres superaspergo:

℞. Santalorum albor um, ┐
Rubrorum, │
Spodii, │ Singulorũ drach. iii.
Rhabarbari, │
Cinnamomi, ┘
Rosarum, ┐
Violarum, │
Seminis portulacæ, │
Scariolæ, │ Singulorũ drach. ii.
Berberorum, │
Succi Glycyrrhizæ, │
Tragacanthi, ┘

Seminũ quatuor frigidorũ maiorũ Singulorũ drach. i.

Hæc omnia misceantur puluerem redacta.

BRAS. Imponéne hos pulueres, quando ebullit medicamentum? SE. Minime sed paulò antequam feruere incipiat, uel tepescere. BRAS. Frigida ne, an eo cassiam aliis, atque tamarindos? SE. Portionem quandam illius decoctionis, in qua uiolæ ebullierint feruo, & cassiam, ac tamarindos ex ea ad pauo, postea prunis, & zuccaro commisceo. BRAS. Itane ut agendum. SE. Quænam quantitas huius electuarij præberi po-

teſt. BRAS. Hoc non eſt ſolutiuum & ſi ſoluat, id lenter facit & ratione rhabarbari: unde ſi ex eo non tres ſcrupulos præreretur, qua & tres uncias præbet ſe cum exhibetur potius exhibetur ad refrigerandam & lenitandam ideirco a Nicolao dicitur, in actis præbere febrilus & ſi peracutis, ut in cauſonide & in acute febre: immo in his præbet, in augmento & in conſtitutione. SI. In declinatione uerò non præſtet. BRAS. De declinatione nullam mentionem facit quia nullas eſt qui in declinatione præbere poſſe: ſolùm ea debeat. SI. Poteſne ex alijs prunorum generibus preter damaſcenis? BRAS. Poteſ preſſis, ex prunis myrobalanis uocatis, & ex domeſticis ſiccis preſſis cum acetoſa decoctis præbere & commendari. SI. Prunis, ac accipiuntur, debent ne ex ſe prolem mutare? BRAS. Omnino, ſed non tam mutatæ ut aliqui corruptæ propinquæ: ex alijs prunorum generibus ad enumeratis conſtet non debere ex uenenoſis reperiri, ſi ex ſe, plus emolliãt ebetes quæ acetoſa nigra Catalonica uocat, & myrobalana, ſi minus ſecundo Galeno in 11 de Alimentorum facultatibus. Damaſcena uocata a Damaſco Syriæ monte, ubi optimi, optimi fructus prima laus bonitatis merito Damaſcenis prunis deferatur, proxima his quæ in Syria & Hispania proueniunt. Verum hæc nihil amat: in quibuſdam regionibus tota damaſcena quæ dam ſine ullo præſidio fiunt. Galenus prima probat, quæ alium habent odoris ſuauitatem, inquiens probatu ma in his ſuccus cum modica conſtrictione, amici laxaq; ſunt. SI. Magis igitur emolliet ſi ex his ſuccus prunis conficiatur. BRAS. Ita profectò

eſt, ſed

ell, fed forte non erit ita frigidum, ut eum fit ex da-
maſcenis in ſo ut a re ex hoc præbeat poteſt & ſi
quis ſolem e[illegible] caſtere noluerit, dat ſolutionem
facit cum diuerſis e[illegible] ſimonia[illegible] ſcolas. non ne &
nos in omnes N[illegible] ſolum ſequamur? SE. Sequi-
mur nam hanc non ſolum duo[illegible] libram accipi-
mus, & ſepiſſime tuæ drachmas addimus ſtatim cum
ab igne deponitur. [illegible]q. ſolutionem euadit. BRAS.
Aliqui interdum duas drachmas in hac compoſitio-
ne ponunt, aliqui drachmas quatuor. SE. Ego
ſemper ſex drachmas ſeparatim ſuper drachmis ſe-
cem commodet. BRAS. Sed ſi vna ſit quantitas
quæ quantitas, quæ ponuntur duarum drachmarum
ne[illegible]tur. SE. [illegible] ſolum duplicata
ut præ[illegible]ſtor, quæ ſunt ſex, ſcrupulos duos
& uncias, drachmas ſex & ſcrupulum vnum, ex cauſa
drachmas, ſcrupulum ſolidum, vncias duas, ſa-
lem, diagridium [illegible] ſcrupulos vnius grani
ne[illegible]atur. [illegible] [illegible]ſolidum, bi-
lem, ſcrupulos duos, ex quibus tantum drach-
mæ [illegible]ſcrupulum addito ſuper ad edu
cendam bilem [illegible] ſcrupulos, & eo modo
cauſam tardæ [illegible] SE. At quam co-
piam ſuccini [illegible] BRAS. Ad ſex
drachmas ſummæ [illegible] ſatis ad quatuor vel
quinque: Nicolaus ad [illegible], vnciam præbet
cum aqua calida, at eum ponderet vnciam vnam, ut
tutius agatur, ſolet ſemidrachmam ad libram præbe-
re non adhibet ſed ad determinatas partes. Multæ ſunt
apud antiquos auctores ex præſcriptis, ſed
nulla hanc æquitatis regulam & diſpræſis ſolutionem, et

non folatum in tuo pharmacopolio feruato. SE. Nec de uetere unquam defecerunt, sed electuarium de Sebesten hoc sequuta:

ELECTVARIVM DE SEBESTEN.

BRAS. Nullus est antiquus author, uel ex recentibus quis integras huius electuarij inuenitur: sed apud Mesuen reperitur. SE. Tamen omnes pharmacopolæ ferrariæ illud parant. BRAS. Tu descriptionem, quam sequeris, refero. SE. Hæc est:

℞. Sebesten recentis, unc. v.
Infundantur in libram unam aquæ uiolarum, ut bullant, demum colatur, & prædictæ colaturæ addatur:

Aquæ rosis,	} Singulorum
Anguriæ,	} unc. VI.
Tamarindorum,	} Singulorum
Prunorum siccorum cõtusorũ,	} drach. v.
Semin. cõtum frigidorũ,	} Singulorum
Violarum,	} unc. I.
Succi Mercurialis,	unc. IIII.

Coquantur simul usque ad consumptionem medietatis, & uehementer exprimantur, ac colentur, & percolatæ parti addantur:

Pendarum,	unc. VIII.
Diaprunis non solutiui,	lib. I. s.
Diagridii,	drach. III.

Misce & fiat electuarium. BRAS. Ut leue, ac mite medicamentum quod bilem præcipue educit, legimus compositionem pandam ut qua adderit foldanellæ herbæ succi, unc. VI. ad quantitatem succi anguriæ, & tridax, neq. succum hunc addere mihi displiceret:

con

cùm mirificè ichoreæ purget: tunc enim non solùm bilem educeret, & non nihil putuitæ sed & aquas in hydrop. bilicis conducit febribus. & in summa omnibus humidis ægritudinibus. non est tam uehemès, ut diaprunis solutiuum. Dosis eius potest accedere ad unciam unam, & ad drachmas decem. at quid accipis tu pro iridis aquæ? S E. Ipsius iridis succũ. BRAS. Probe agis, & succus hic ex radicibus sumendus est. S E. Et anguriæ si ecum accipio. BRAS. Immo & accipe aquam illam, quæ sponte ex anguria a carne distincta est. S E. Diasena huc pedem conferetur: postea quam de Diasebestion sermonem audietur.

DIASENA.

BRAS. *A quo authore refertur? S E. A Nicolao. BRAS. Compositionum huc adducto. S E. Hæc est, quæ sequitur:*

℞.	*Sennæ,*	*unc. III.*
	Anetlanarum assatarum,	*num L.*
	Serici combusti,	*drach II.*
	Lapidis armeni,	*drach. I.*
	Lapidis lazuli,	*drach III.*
	Zuccari,	*unc. VI.*
	Cinnamomi,	*unc. I.*
	Caryophyllorum,	*Singulorum drach II.*
	Galangæ,	
	Piperis,	
	Spicæ,	
	Oxymi,	
	Gingiberis,	
	Folij Car-	

Cardã-

- Cardamomi,
- Croci,
- Zeduariæ,
- Floris rorismarini,
- Matropiperis,
- Mellis, quod sufficit.

BRAS. Ut propero hæc complebo. Nicolai, si non Nicolai vrepo vis, certus sequamur Nicolai Alexandrini, tamen eo tempore quo Nicolaus Prepositum fecit. Nicolaus Prepositus ab eo ad verbum accepit hæc aromatorum nomina non completo plene ut desiderat Prepositus intentionis sue per exactionem, quæ apud eum de ista pulvere, non sit, de hac re, de propere melancholias multas verbas, & in his tota scientia effectu apponerat vrepositum. Sed ita alterius ad eit Prepositus. Deinde, compositione vestra scire cupio, Prepositus, per vestram conscientiam, & in omnem modum, ut Prepositus [illegible] [illegible] [illegible]

rant, sed illam, quæ in secũdo loco est à Præposito scripta. BRAS. Illam igitur refer to. SE. En tibi morem gero:

Senæ,	unc. III.
Cinnamomi,	
Caryophyllorum,	
Foliorum,	
Cardamomi,	
Galangæ,	
Macis,	Singulorũ drach. III.
Lignialoes,	
Liperis longi,	
Gingiberis,	
Zedoariæ,	
Spicæ,	
Nucis moscatæ,	

Borraginem, &c. calamentum addito, & cætera, quæ melancholiam purgant:

Auellanæ magnitudinem	nam L.
Sene compositæ,	drach. II.
Lapidis armeni,	unc. I.
Lapidis lazuli,	drach III.
Zuccari,	unc. V.

Mellis spumati, quod sufficit.

BRAS. Vtram modo tuer unam, & aliam compositionẽ adhærentia, ut non magni facerem si prima, uel secunda conteretur, ac ferula etur ad usus. SE. At tu quam primũ seruari cupieres. BRAS. Primam quæ est compositio Nicolai Alexandrini. SE. Ego semper tuam seruau. BRAS. Quid accipis pro fena folia, an folliculos? SE. Folliculos: ita Mesue

foliis

folus folliculos præfert BRAS Deinceps uolo ut folia folliculis mista accipias, & nos cum folia folliculos postea probabimus examen ubi folia & folliculi habentur simul, miscendi tabemus. sed ob quam causam huiusmodi compositionem hanc ingrediuntur? SAL. A nonnullis audiui apponi ad roborandas membra. BRAS. Ego nunquam legi roborari membra huiusmodi, nisi forte dicamus iam quandam habere adstrictoriam, ut Galenus monet in 11. De Alment facult. & in VII. De simplic. medic facult ut uis hæc adstrictoria membra roborat & magis consistentia facit nobis potius uidetur cum a Galeno dictum sit in præcitatis locis, esse difficultatis coctionis, quod hic positæ sint ut totam compositionem diutius in uentriculo, & in intestinis retineat & cum uapores ex se sint, ad caput ascendant, & ad cor, secum, uitales uires ducant, qui ab aliis simplicibus eleuantur, quorum habent membrorum roborationem & attrahentes in uerte educentes: nam postquam cõfectio hæc in uentriculis affectibus præbetur & quia attrahentes materiæ uaporandæ quandam habent uenenosam forte appositæ sint quia autumant uenenosam obiici immo a Galeno in VI de Alimento & facult notatur nucem inglandem auellanam, & rutam simul esse, ideoq; has uenenosas liberare, quicquid hic cõpositio hæc auellanæ recipiat a pomis terrenum? SAL. Nuclei pistantur exemptæ, & in fine quem ponuntur, tenui ut peribantur, semperq; fiat uacuo mouendi, ne urantur BRAS Mihi potius placet, ut in duas uel tres partes diuidantur postea more tuo torrefiant, deinde mundentur pertricentur, ut extima pellicula auferatur, debentq; esse adeo tostæ, ut uelæ non

sint,

sint, sed facile in puluerem redigantur: & cùm hic pulus difficilioris sit coctionis, propterea cùm melle prius despumato coqui debet: mel uero id sit, quod cõpositionem ingredi debet. S E. Ita fere facio: tamen quellanus integras assabam, ueruntamen ut felicius, & probius assentur, non ab re erit, in partes diuidere. B R A S. *Ob quam causam fericum combustum crudum apponitur?* S I. *Aiunt humori atrabilari obsistere, & cor ipsum roborare.* B R A S. *O mira fatuitas, nulla habet ex qualitatibus, quæ cor roborare possunt, neque odoratum est: immo potius fœtet fericum crudum, imaginarij; nescimus quomodo fericum, & per quam qualitatem atræ bili aduersetur: dictũ profecto est à nonnullis de timore in chermes, quod ob timiditatem ad hæc ualeat: tamen nulla habetur uel ratio, uel experientia, uel alicuius uiri prædigni authoritas, quæ hoc nobis suadere possint. at dicito soli, loco, quid accipis in hac compositione?* S I. *Folium ipsum, uel malabathrum, quod Venetijs emo.* B R A S. *Immo id non est folium, quod Venetijs pro folio comportatur: deinde Nicolaus Alexandrinus in sua compositione folium non ponit, sed inquit foliorum Caryophyllorum, ut uelit non solum caryophylla ipsa compositionem ingredi, sed & caryophyllorum folia, quæ & ipsa aromatum naturam habent.* S E. *Quanta mellis copia accipi debet?* B R A S. *Tres libræ & semis. ad caryophylla uero redeuntes, quod ipsorum folia intelligi debeant, & non folium, quod est malabathrũ, ex hoc ostendit potest, quia prius posuerat in compositione caryophylla, deinde contextus fere omnes Nicolai legunt. fol. Car. si legamus folij caryophyllorum,*

bis

bis repetita fiant garyophyllata: certe co conueniētius est, legere foliorū garyophyllorū quàm Folio: & postea uerum garyophyllorum: sciro tamen aliquē & Ferrariæ pharmacopolas, qui neque istam ne que alteram ex præscriptis compositionibus parant, at aliam quandam seruant quæ plura recipit, quam prædictæ complectantur. S F. *Compositionem illam ni pigeat, refero.*

BRAS. *Hæc est, quæ sequitur: neque illam referre piget:*

℞. Ligni Aloes,
Garyophyllorum,
Galangæ,
Nucis muscatæ,
Folii,
Macidis,
Cinnamomi, } *Singulorū drach. ii.*

Lapidis lazuli,
Lapidis Armeni, } *Singulorum drach. ii. s.*

Senæ in tuplo prædictorum:

Croci, *drach. i.*
Santali rubi combusti, *scrup. ii.*
Rasuræ eboris,
Spodii,
Anacardi,
Ossis de corde cerui, } *Singulorū drach. ii*
Blactæ bisantiæ,
Hermodactylorum, *unc. i*
Myrrhæ,
Gentianæ,
Baccarum lauri,
Hellebori nigri, } *Singulorum drach. ii.*

Auella-

Auellanarum cõbuſtarum, nu. xv.
Ambræ, ℈ ſcrup. ii.
Mellis, quod ſufficit.

Quidã addũt pro iecoſis, Carnium ſerpentũ, unc ii.
SE. Multo plura ſunt in hac compoſitione, quàm in præ ſcriptis ſimplicia. BRAS. *At ego illa non magnifacio, nempe os de corde cerui, ita in hac compoſitione uidere ad aſtram bilem arburor, ut id quod nihil ualet. Pleſtebiſſimæ odoratæ ſunt ſi uerè ſint blattæ.*
SE. Vbi longe uehementior hæc compoſitio, quàm ſint aliæ ſuperius enarratæ. BRAS. *Vt profecto uehementer ſed in minori præſertim debet copiam de prima cõpoſitione præbere, ſcilicet ab ſcr. ſq. ad duas ad ſemiſſem robuſtis, & ſtipticis tamen drachma una ſocietur e communi pondus, quod præbere debet.* SE. *Vſque ſenæ conſequatur.*

INFVSIO SENAE.

BRAS. *De hac in præſentia nihil agemus: quoniam in ſcruporum examine de illa uberius ſcriptum reliquimus: ſenæ præbere poteſt unc. ſs.* SE. *Eſt magiſtralis compoſitio?* BRAS. *Vtpote, ſcio, ſi magiſtrales illas compoſitiones uocaſſes, quia nullam habent certam authorem ſed a pharmacopolis ſuam ſecundum quendam uſum, ſua ſe a natura emanaſſe uidetur.* SE. *Ergo ſenæ puluerem conſideremus.*

PVLVIS SENAE.

BRAS. *Pharmacopolæ ſe rarè in hoc puluere diuerſi ſunt, a te uero incipiamus quam compoſitionem paratam ſenas?* SE. *Hanc, quæ ſequatur.*

ut recte confici possit, Mesues compositionem referto.

SE. Hæc est:

℞. *Succi Solatri,*
Endiuæ, } *Depurator. singulorũ lib. i.*
Apij,
Succi Epithymi, *lib. i*

Super eos proijciatur mellarũ siccarũ uel uuarũ, lib. i.

Follicul. Sennæ, *unc. ii.*
Agarici, *unc. i.*
Primo. uam damascenarũ *nu. i.*
Cassiæ, *unc. s.*
Mirobal. Citrin.
Cheb. ana, } *Singulorũ*
Indum, } *drach. ii.*
Species aromaticæ, *drach. ii.*

Infundantur super prunas cum sufficienti aquæ, ipsa tamen remaneat per altum, & proijciatur super illa epithimi unciæ drach. x i. & macerentur mirobalani in oleo amygdalarum dulcium & violant. et illotione utatur, & deponantur ad ignem, & colentur, & dissoluantur in una parte huius colaturæ:

Tamarindorum recentiũ, *unc. iii.*
Mannæ, *unc. s.*
Pulpæ Cassiæ, *unc. iiii.*
Zuccari molati, *unc. xii.*

Colentur, & emundentur à granis & scossis, et in alia parte aquæ proijciantur:

Zuccari rubarzeb, *lib. ii.*
Aceti uini, *lib. i.*

Coquantur cum facilitate: deinde proijciantur supra libra quæ fuerunt, donec fiat in succus, & aggregentur in unum,

unum, & coquantur usque ad mellis spissitudinem: ultimo vero pulverizentur super illud:

Raued boni,		*unc. ii.*
Myrobalanorum,		
Chebulorum,	}	*Singulorum drach. i.*
Indorum,	}	
Bellericorum,	}	*Singulorum drach.*
Emblicorum,	}	*iiii.*
Cranorum fumiterræ,		
Troch. scoriū diarhodo,		
Maceris,		
Mastices,		*Singulorū drach ii s.*
Cubebarum,		
Spodij,		
Sandalorū citrinorum,		
Coriandri confect. frigidorū		*Sing drach. ii s.*
Anisorum,		*drach iiii.*
Spicæ,		*drach. ii.*

Involuant in oleo violato & reponantur in vase vitreo & deinde cum aqua frigida & succo endiviæ vel succo solatri. Hæc est Nefises alexandrini compositio.

BRAS. Immo potius confusio. Nam præter id, quod intentionem suam barbarismo exponit: ordinatam etiam ponit compositionem, tunc illo modo eam parat, ut Nefis eloquens? SP. Non recordor profecto quomodo fecerim: iam illam semel tantum composui, cum primum aperta pharmacopolium & adhuc magna portio in labello superest. BRAS. Cur non ne illa vendis? SP. Raro tamen maior medicorū pars, ut nobilium, ac etiam pharmacopolium nostrū frequentat, sed pauci medici illam suis ægris indicāt.

BRAS. Opus ergo est ut compositionem hanc tibi aperiam, id est prout fieri debeat, ostendam. SE. Id mihi gratum non erit sed doce me prius, cur tripherata [illegible] BRAS. Apud antiquos non pauca medicamenta tripherae nuncupata sunt, id est delicata medicamenta SE. At hoc pentus delicatum non est BRAS. Non quidem, quo ad gustum, nec quo ad elaborationem sed quoad opus nempe suauitatem inducit quoniam delicata et laudabilia compositori usum est quod esset delicatum medicamentum etiam tamen amarum sit. SE. Cur Persica uocatur BRAS. De hac nomenclatione autem scio, quod tu scis Mesue dicit, quia apud Persas arbor ipsa nascitur, at hoc aut rem ipsam nihil facient modo compositio recipiat, quemadmodum recte facient, si ordo quem ex Mesue assecuti, seruabitur. SE. Quem ergo ordinem seruare oportebit BRAS Iam, quem tibi referam ne cogar illa quae mihi non placent decoctionem praeuie & posteriùs, quae maiorem ferunt. SE. Quia igitur refert ordinem quo tripheram hanc preparabis. BRAS In primis accipiendi sunt depurati passi, pondo erunt septem libræ, in quos prunæ imponentur, quae damascenae sint, ut edulcent, sintq; aliquibus in locis ad semen usque incisa deinde facile balsami ad saccorum fere consumptionis medietatem postea senna addatur, quae eo modo contrita sit, deinceps agaricum addatur & cyperus postea iphia, reste & viola. SE. Non est facta rosarum mentio in hac compositione. BRAS. Non quidem in tua quam adduxi sed in aliquas colatus adsunt rosa ad violarum pondus, postea addatur epithimum,

thimum: nam modicissimam fert coctionem: denique myrobalani additur enucleati, & assi, modo contriti: postea quam fuerint impositi simatur compositio parumper se uorem elenare. deinceps abigne removeatur: quoniam uel modicum amarum, uel acrum ferunt myrobalani decoctio. SI. Non ne bas ligneitatem myrobalani? BRAS. Minimè, quia illi, qui primo loco sperni facere iacent: & hi tantum accipiendi, qui secundo reiiciuntur. adq; uenio ad illud, quod retuli. debere me licet tantum ebulum facere, quod una uncia libra superet, sed ad minus duæ libræ esse debent, ut tantum illi, capiti, manus, & zuccarum uolumen aptè depingi ualeat: nonno nisi esset ita, quod additur, res ipsa deberet maior quantitas, quam sint duæ libræ. Mittimus igitur accepto tamarindos, & eas tantum in decoctione illa, uel in una decoctionis parte dissolue: postea in alia decoctionis parte imponatur zuccarum taber, etiã & acetum rosa, & balaust quoad mellis spissitudinem acquirat, & sic rhabarbarum, & reliqua quæ sequuntur, imponantur præter myrobalanos, quorum sunt primo impositi in decoctione illa parua, uel in ipsa ipsa: postea cum pauxillo misceantur. SI. Iam confecta est compositio. BRAS. Confecta, ac perfecta quatenus? SI. Quomodo mungitur compositio ex oleo uel aceto? BRAS. Nõ est intelligenda, quod compositio mungatur, sed quod rhabarbarum, & cæteri pulueres sint oleo uel aceto deluendi, & postquam fuerint perfecta, in uitreatum uas ponatur, ac seruetur. SI. Non incepisti secundum ordinem Mesuæ. BRAS. Quia inordinatus est, & ut arbitror a libratys est ordo peruersus: nempè

cùm talem compo[illegible] ...derunt hæc compo-
re[illegible] ...ram fer[illegible] ...ra mascem acco-
[illegible] ...ra[illegible] ...ra[illegible] ...e quæ mercem,
C[illegible] ...ra[illegible] ...ra[illegible] ...ra

carmelam: sunt Ferrariæ pharmacopolæ, qui illi ser
uent mihi à nõnullis celebrari, & à paucissimis ha-
bitam melius inuectam: tu uero compositionem refer
to ut illam contemplemur. SE. *Lin, ex his conflatur:*

℞. *Myrobalanorum chebulorũ,*
Emblicorum, } *Singulorum partes*
Indorum, } *æquales.*
Bellyricorum,

Epithimi partes duas,
Hiere aloes partem semis:

Misce, & conficiatur mel emblicorum, uel chebulo-
rum. PRAS. *De hac compositione lotium non est*
opus, cum ita conueniat ijs qui ægrè tollunt ex re-
nunc est. SE. *Ego uero compositionem & eccan-*
de pro his ægris nonnunquam me accommodo: ta-
men si ego essem author, non præscriberem me-
lancholicæ passioni. SE. *Quid ergo?* BRAS. *Mihi*
fit BRAS. *Me præbet ad*
ad quatuor, & longè me placentem præbe-
tur, ad hunc enim usum habere potest. SE. *Ad-*
uidet affectus hic triphera, quæ triphera non est,
est delicata, compta amara. BRAS. *Meque iam*
præbet inter cunctationem & execrationem, quan-
non abnuat se, nec cathartam recusare facit,
& ad illum genere nec. Meque Aristandem potiùs
mancte Hercule Hercyllam cum alijs tumoribus se-
cum tulit & hæmorrhoidum colorem, & melancholiæ lan-
guinem. SE. *Est ego malti nominis compositio*
BRAS. *Ut profis, & in strabonis affectibus*
haud despicienda. SE. *Quid est mel emblico-*

rum? BRAS. Est mel quodam ex emblicis myrobalanis confectum. SE. Quonam modo conficitur, & quis eli huius mellis author? BRAS. Legitur apud Isaiam in 1x. ad Almansorem lib. in capite de melancholia, & hoc modo conficitur:

℞. Myrobalanorum chebulorum, nu. xx.
Emblicorum, nu. xxx.

Misce, & teruntur, & tritas aqux libris percoquantur, vt aluna supernatet, & fece colentur: deinde huic percolatx aluminis libram adiecto, quæ ad æqua consistentiam elixentur, & sic compositio cheli [illegible] non ex solis emblicis vbicunque ex ipsis partes quasdam accipio, & ut dixi eligendo. SI. Nunquid ex omnibus myrobalanorum genere mel confici potest, & ex duobus simul generibus. BRAS. Imo, & ex omnibus. SI. Syrupus rosatus solutiuus in examen succedit.

SYRVPVS ROSATVS SOLVTIVVS.

BRAS. De hoc in syrupetum examine ubertim locuti sumus, ad quæ summatim recurrere nunc iterum absq; vtilitate reperiere. SI. Cum ex ipso neutrem solut. non in vsu sit, in alterum ad quem accedebat, memoria autem labi coepit, & liberos labores educere, sit, ut cornicum oculos fecerit, sed in examen accedit Pulvis Sanctus.

PVLVIS SANCTVS.

BRAS. Ex recentiorum inventum, & ipsum nomen

men illi ostendit: quoniam antiqui habebant quidem literas, & sacra medicamenta, non uero sanctas: at ex quibus illi parasti. SE. Ex his:

℞. Folliculorum Sennæ,	unc. 1. s.
Tartari albi,	drach. II.
Zingiberis,	drach. s.
Misce, & fiat Pulvis.	

BRAS. Cùm mihi ignotum sit unde appelletur Sanctus hic Pilulas, tu habes'ne aliquid ex quo nominis rationem exp'scari possimus? SE. Nihil penitus habeo. BRAS. Verte ig tur ob actionem, quam fecit, nomen fortitum est: nam absque molestia humores purgat: quippe integra drachma mirifice educit, neque drachma & semis excedenda est. Atram bilem educit, ad istos; humores, & secundario pituitam. Addit tamen Pilulis alter, & ipse vocatus Sanctus, ex Elaterio, qui educit usque ad intestinorum ramenta conficitur uero ex elaterio, zingibere, & nitro, ex quibus Pilula etia coficitur, quæ Sancta nūcupatur: Sed audies quid contigerit Procurio Ioannis patruo meo: Hic cùm uehemen. ore capitis dolore premeretur, medicum quendā cōsulat: qui acceptarus esset, quod ei modica copia sumptū, caput ei curaret: medicus illi dixit: Pilulā Sanctam deglutito: Tūc Procurius rei ignarus, pilulam Sanctam unius scrupuli ex elaterio Ioannis attrit quam summo mane deglutire tentauit, & minime potuit: propterea iussit, ut sorbile ouum coqueretur, in quod pilula imposita ouum deglutiat, & pilula in ore firmata est: iussit & aliud ouum sorbile decoqui secundo; ouum deglutiat, & non pilulam: & ut breui te expediam, tre decim oua absorpsit, & pilulā deglutire nunquā potuit.

tu t non aderant amplius domi ouarbitror si adfuis-
fent ut ne abforpturi ad te eccum ipfos, ut ecum,
pallantes rarifecit atq; formauit SI. Iam pridem
fus erat. BRAS Et illos quam praifas ante au-
rorum SE Exercendine uel ioculo BRAS.
Illoquam fexagenes SE Si ergo pallantes fit ut
uigeat ludus exercet. BRAS. Ardeo equidem
terum meus inbili, neque pallam plus bilin, uis
etiaffe SI. Ad Sanctam Pulueremne ire eum, em-
per uidimus pulueremus uite enarrat an Sanctum Pulue-
rem uocari, & nouatum BRAS Ironice illa-
quidem pharmacopolas, pro Sancto Pulucre cuncta
pulueremprobet & in alas uocatum ecipeda-
tum, ex quo Sanctam illam confabulari patet.
te per eccochen nominatam. SI. Desinatis,
ergo uerba faciamus.

DIATVRBITH.

BRAS Sutrinba, compolitio te diuerlorum pharmacopolarum pars maior illud [illegible] ut,
quod in capite te turbith a Meque repetas, uero
hoc, quod sequitur:

℞.	Turbith,	partes x.
	Gingiberis,	partes v.
	Zuccari,	partes xx.

Succi [illegible] radibus SE Hoc ei, quod tibi
[illegible] ire ei BRAS Id est trefecti,
cum nouum, cum amor addit mulieches brach. III
quando pecunia SI. Hic forte cenfa est curabunt
pharmacopolæ hoc comparatum plerumq; illi qui
pectora BRAS. Immo & nonnulli cum rhabar-
baro

baro miſcent. S E. Nonnullos uidimus, qui ſequent i modo conficiebant:

℞. Santalorum alborum, rubrorum, } Violarum, Gingiberis, Anſorum, } Singulorũ drach. x. s.
Cinnamomi, Maſtiches, } Singulorum drach. s.
Turbith, Hermodactylorum, } Singulorum unc. i.
Diagridij, Zuccari albi, drach. iiii. lib. ii.

Miſce, & ſiat confectio ſolida,

P R A S. Hanc confectionem cum attribit, quãdã addit turbith drach x. Et ſi nec hanc nec illam confectionem uomendi, in forma electuarij adducunt in morſellos diſtributos uel in trochiſcos tamen zuccarum recipiunt aut tale aliquid cum Turbith, uel medicamentum de Turbith, quod ſuperius addidimus ex Meſue in capite de Turbith, iuxta filij Zenonis ſententiã quam ſuo loco nominauerit diaphœnicõ Diaturbith. S E. Ad quos uſus ſint affectus Diaturbith ex Meſue ſententia? P R A S. Ad putrefactos affectus, egregie per alui cum putuam educit. S E. Quanta ex eo ſumi debeat copia? P R A S. Drachma una eſt ſatis, uel ad ſummum drachma cum dimidia in ſenectute uel in cataractis, ictu in moſchos, uel in trochiſcis cum zuccaro redacta ſed tunc opus eſt, ut maior copia accipiatur, quam drachma, immo tunc accipi poteſt ad quatuor drachmas, et uſque ad ſex.

S E.

SE. Picra Galeni hiera succedit.

HIERA PICRA GALENI.

BRAS *Intelligis ne picram illam simplicē hieram, quæ ex.* VII. *Methodi medendi ac. posuit* SE. *illam intelligo.* BRAS. *At de illa non prorsus agendū est, cum in priorum examine iocrisim pertractata sit.* SE *Ergo de diacolocynthidis hiera uerba faciamus.*

HIERA DIACOLOCYNTHIDIS.

BRAS *Diuersæ sunt huius diacolocynthidis hieræ descriptiones: nam Mesue unā paulat ex ruffo compositione.* SE. *Nonne tu usu* BRAS. *Immo & multi pharmacopolæ illam confectum & præbent, quoties à medicis hiera diacolocynthidis indicatur* SE. *Mesues compositionem affer to, ut illam contemplemur.*
BRAS. *Hæc est:*

℞. *Stœcadis,*
Agarici, } *Singulorū drach.* x.
Chamedridis,
Colocynthidis, drach xx. *Aloes cabal. drach.* xxv.
Seraphini, } *Singulorum drach.*
Oppopanacis, } VIII.
Petroselini,
Aristolochiæ rotundæ, } *Singulorū drach.* v.
Piperis,
Cassiæ, *drach.* VII.
Cinnamomi,
Croci,

Spicæ,

Spicæ, Myrrhæ, Polij, } Singulorum drach. IIII.

Myrrham in uinum infunde: medicinas tere, & confice cum melle despumato. SE. Quas medicinas intelligit esse terendas? BRAS. Intellige omnia simpliciter superius enarrata, quæ pharmaca nuncupari possunt: nam & herbæ omnes medicatæ ab Hippocrate, & a Galeno quandoque pharmaca nuncupantur, etiam si minimè edacant. intelligit ergo omnia esse in puluerem redigenda, & ex melle compositio secundum artem confectenda. SE. Hanc compositionem haud seruo, sed illam potius Rufi, à Nicolao descriptam: itaque multos uidimus hanc conficere, & seruare, quamuis audierim nonnullos Mesues compositionem conficere, & seruare. BRAS. Hanc tuam reserto compositionem, quam præbes, cum à medicis hiera diacolocynthidis inscribitur. SE. Hæc est, quam Nicolaus in suo Antidotario retulit:

℞. Aloës, unc. I.
Hellebori albi, nigri, — Singulorum unc. s.
Diagridij, Pulpæ colocynthidis, } Singulorum drach. III.
Nitri, Euphorbij, Polypodij, Salis hammoniaci, } Singulorum drach. II. gra. XV.
Piperis, Chamedridis, Croci, Agarici, } Singulorum drach. I. s.

Maſti-

Maſtiches,	}	
Epithimi,	}	
Caſſiæ lignææ,	}	Singulorum
Xilobalſami,	}	drach. II.
Oppopanacis,	}	
Gitt,	}	
Myrrhæ,		gra. XV.

Melius quod ſufficit. Datur ueſpere cum calida, in modum caſtaneæ. BRAS. *Hæc eſt lex data ſa compoſitio ab illa Meſuæ: et ſtultra ex his duabus ſeruanda eſſet, reijcies compoſitionem potius ſeruandam tuberem primi Serapionis quam hanc ſub nomine Dia colocynthidis deſcribit.* SF. *Ne pigeat, Serapionis compoſitionem referto.* BRAS. *Haud piget, ita ue ro dicit drach. ſeptimo.*

Pulpæ colocynthidis		aur XX.
Chamedridis,	}	Singulorũ drach X.
Agarici,	}	
Seripini,	}	Singulorũ drach. VIII.
Oppoponacis,	}	
Petroſelini,	}	
Aristolochiæ rotũdæ,	}	Singulorum drach. V.
Piperis albi,	}	
Cinnamomi,	}	
Spicæ,	}	
Croci,	}	Singulorũ drach. IIII.
Myrrhæ,	}	
Polij,	}	

Miſceantur omnia, & in puluerem redigantur, & cum melle deſpumato conficiatur. SF. *Differt prorſus & in ſimplicibus, & in ponderibus ab illa Meſuæ*

BRAS.

BRAS. *Sequitur Serapio, Paulum Aeginetam addidisse cassiæ ligneæ aur* VIII. *et floccadis, aur.* III. *his additis, non multum differt à compositione adducta ex Mesue.* SE. *Nonne Auicenna in quinto canone hieram quandam Rufi describit?* BRAS. *Describit quidem, & ne illam desideres, est hæc, quæ sequitur:*

℞.	*Pulpæ Colocynthidis,*	*aur* XX.
	Chamedridis,	*aur.* X.
	Serapini,	*Singulorum aur.* VIII.
	Oppoponacis,	
	Se. Apij montani,	*aur.* V.
	Aristolochiæ rotundæ,	*aur.* V.
	Piperis albi, nigri,	*Singulorum aur.* V.
	Cinnamomi,	*aur.* IIII.
	Cassiæ,	*aur.* VIII.
	Stœcadis,	*Singulorũ aur.* IIII.
	Croci,	
	Polypodij,	
	Ponj,	
	Myrrhæ,	

Infunde myrrham cum uino & tere simplicia, & conjice cum melle despumato. SE. *Hæc est satis affinis compositioni Mesues.* BRAS. *In pondere solum differentia est, & in aliquibus simplicibus: tamen Auicenna post prædictam descriptionem aliam addit in pondere diuersam, quam ne cui artis uertendo detrigeris, huc attamus: est uero hæc, quæ sequitur:*

℞.	*Pulpæ colocynthidis.*	*drach* XX.
	Aloës,	*drach.* V.
	Galangæ,	*drach.* X.

Chamedri-

Chamedridis,	drach. xx.
Serapini,	Singulorum drach.
Oppoponacis,	VIII.
Aristolochiæ rotũdæ,	
Petroselini,	Singulorum drach. v.
Piperis albi, nigri,	
Spicæ,	
Cassiæ,	
Cinnamomi,	
Croci,	Singulorũ aur. II.
Gingiberis,	
Myrrhæ,	
Polij,	

Auicenna in aliquibus descriptionibus præter ea, quæ adducta sunt, adiungit hæc:

Chamepithidis,	
Agarici,	Singulorum drach. x.
Prassij,	

Conficiunt cum melle secundum artem.

SE. Interbas Auicennæ, & illam Mesues compositionem, non adeo magna differentia. BRAS. Non, ut ita de verissimo auctore authores, ut Paulus, & Actius, compositiones quasdam harum herbarum adducunt, quæ ab illa Mesues non nisi quopere differunt SE. Has audire cuperem, nempe ut his authoribus pluri-mum fido BRAS Paulum auctus lib. VII. cap. VIII. ita dicentem:

℞.	Interranei colocynthidis,	drach. VIII.
	Trixagins,	drach x.
	Saxifragi,	drach VIII.
	Petroselini,	drach. v.

Aristolo-

Aristolochiæ rotundæ, } Singulorum drach. v.
Piperis albi, }
Cinnamomi, drach. III. vel
Cassiæ canellæ, drach. VIII.
Spicæ, }
Croci, } Singulorum drach.
Polij, } IIII.
Myrrhæ, }
Mellis, quantùm satis est.

S T. Nouulla in hoc confectione reſcat, quæ in ulla Veſica ſcripta ſint B. Ad hoc Depur. quidem nouella ſit cauenda ſe commiſcuerit, ne ea omnia ſimul ſumpta ſint. Actuarius uero trahanc hieram refert libro tertio cap. 129.

℞. Pulpæ colocynthidis, drach. VIII.
Camepithidis, }
Chamedridis, } Singulorum drach. x.
Agarici, }
Marrubij, }
Sagapeni, } Singulorum drach. v.
Caſiæ, }
Cinnamomi, drach. VIII.
Petroſelini, }
Aristolochiæ rotundæ, } Singulorum drach. v.
Piperis albi, }
Cinnamomi, }
Spicæ nardi, }
Croci, } Singulorum drach. IIII.
Myrrhæ, }
Polij, }
Aſſumito in melle.

I SC.

SE. Hæc Aetij compositio amplior est, quàm illa Pauli libraculum aliquid hoc contigisse arbitrarimur, qui modo illum simplicis medicamenti, modo aliud à metebant: nempe non duo tantùm Ruffum componentem, eaque ex eisdem semper constare, addit et compositio quædam apud Nicolaum Alexandrinum, quam Hecam Itace cocythias vocat.

SE. QUænam est BRAS Hæc, quam educemus, ut ipso auctore est, cap. 418.

Interioris colocynthidis,	drach. 11.	
Hammoniaci,	drach. 1. s.	
Agarici,		
Scillæ assæ,		
Diagridij,		
Hellebori nigri,		
Hyperici,		
Iridis bonæ,		
Polypodij,		Singulorum unc. 1.
Prasij,		
Bdellij,		
Absinthij,		
Chamædridis,		
Cassiæ,		
Myrrhæ,		
Piperis,		
Croci,		
Oppopanacis,		
Sagapeni,		Singulorum unc. 1.
Camphoræ,		
Petroselini,		
Aristolochiæ longæ,		

Rotundæ,

Rotundæ,
Amom,

Multis potest fieri. Tamen hæc litera [illegible] Aegyptiis, tertio autem [illegible] quatuor erat [illegible]. Has literas Cicero, damnatas, [illegible] servanda. BRAS. Ne [illegible] his verbis te præsatum [illegible] [illegible] ut [illegible] quam diu [illegible] universa capitis natta, quæ a scribonio referuntur [illegible] quæ

Ij. Stœcadis,
Marrubij,
Chamedridis,
Agarici,
Colocynthidis,
Oppoponacis,
Sagapeni,
Petroselini,
Terræ mul.
Piperis albi,
Cinnami,
Nardi spicæ,
Myrrhæ,
[illegible]
Croci,

Singulorum P. x.
Singulorum P. v.
Singulorum pondo IIII.

[illegible] ponderis conficiuntur, et cribrentur [illegible] et [illegible] et [illegible] hæc omnia [illegible] mele [illegible] quidquid [illegible] hordei cæteris redundat, quæ si [illegible] recipere debet, quantum satis erit, ad com-

prehendenda & commenda ex recentiori medicamentum usu Theo. S. [illegible] tum BRAS. *Pelus, & [illegible] runt Pachius magnum [illegible] bat [illegible]. Scribonium lege de huius hæreticis, a [illegible]*
SE. *Eadem [illegible]*
BRAS. *Modo differentiam [illegible] legetur Petrum Pachium habere [illegible] scriptum est, cap. [illegible]*

Pro [illegible] Alces, Scammoneæ, [illegible] Malabathri, Lateris, 3 *partem unam. [illegible] dum partes duas. [illegible] partem unam. [illegible] veram partem [illegible] Jesus.*

Misce. [illegible]

Vtij. Calenus refert hoc modo Quintus utebatur sed Calenus postea ab hac compositione multum, & bdellium

bellum recens, ac bonam causam id faciens. Pro-
mittat se [illegible] *nonc, ...*
nos ... ...
bros. ... ...
... ...
... ...
*

HIERA LOGADII.

[illegible] examine uber[illegible]

[illegible]

[illegible]

HIERA PICRA LOGADII.

[illegible] rebus constat? SI [illegible] Maximus est illius [illegible] ex tecum rebus uo[illegible] tunell ge uero pre[illegible] compositio[illegible] SL. Illam refero:

℞.	Cinnamomi,	
	Spicæ,	
	Croci,	
	Schœni,	
	Asari,	
	Xilobalsami,	
	Xilocassiæ,	
	Carpobalsami,	
	[illegible]	[illegible]orum scrup. 11.
	[illegible]	
	[illegible]	
	Agarici,	
	Ros.	
	Turbith,	
	Colocynthidis,	
	Mastichis,	Aloës

Bloes ad pondus omnium.

Mel, quod sufficit.

BRAS. Omnibus pharmacopolæ componendi hanc conficiendi S. Quantum patiemur reddi? quatenus fol. gimus, pro libris quinque aut sex, aut septem, & cum decem mellis libra commiscemus, & mellis libra. BRAS. Tamen quidam de hac re nunquam mentionem fecit, neque de simili compositione. Quare nonulli pharmacopolæ, qui vetera simplicia solent pulverem accipiunt, & cum mellis decocerunt, & mundum quod præbeat quoties a medicis præscribuntur, vera mundatur. S. Hoc accipiamus ad BRAS. Ita videtur mihi, sed forte non est consentiens, sed facile efficiet eorum potius lectio ut hæc vetera accipiat Magna vel composita decocta quæ cum mellis pro clysteribus aut cum educere quum vetera simplex educere S. Quanta præbeat pro libras vetera BRAS. In clysteris simplicia usque ad tres uncias in pondus mundabuntur præcipitur integra vero pro ostrabent potest. S. Quousque ergo usque libras? BRAS. Diversis causis aliquando vocantur, & quandoque vetera propter humores educendos, ut ad medicinam pertinet: hepatis obstructiones & lienis tollentes, & renibus, & uenæ promunt, & uteri discussionem curant.

S. Ergo admixta compositio. PAVS. Si hæc fecerit, præcipue Nicolaus rejecerit. Simpotius arbitretur, ut tres pulveris uncias tres mellis libra accipiantur. S. Videamus est.

BRAS. Et id expetitur, cum raro preter quàm per annum accipiatur, at reliqua prosequaris.
SE. Iusti Hiera consequitur, quam semel parauit, sed nunquam uendere potuit.

HIERA IVSTI.

BRAS. Raro in usu est quamuis à nonnullis paretur pharmacopolis, & illam ego nunquam præbuerim: tamen, & de illa nonnihil agamus. compositionem refero, ut illam parasti. SE. Hæc est compositio, quam parauit:

R.	Epithimi,	drach xxxii.
	Marrubij,	Singulorum drach. xvi.
	Stœcadis,	
	Chamedridis,	
	Helleb. nigri,	
	Scammonex,	
	Agarici,	
	Hyperis longi,	
	Anisi,	
	Nigri,	
	Scillæ aridæ,	
	Pulpæ coloquynthidis,	Singulorũ drach. vii.
	Euphorbij,	
	Aloes,	
	Croci,	
	Gentianæ,	
	Petroselini,	
	Samothraci, Thimiamatis,	
	Sagapeni,	

Oppopa-

Oppopanacis,
Polij,
Cinnamomi,
Casiæ,
Myrrhæ,
Spicæ Nardi,
Floris unci odorati,
Pulegij,
Aristolochiæ longæ,

Semidorum drach. IIII.

Rotundæ Semidorum drach II.
Mellis despumati quod sufficit.

BRAS. Quid accepisti pro Cinnamomo in hac compositione? SE. Cardamomum, quæ est. BRAS. Casiæ huiusce nobis, et cinnamomo carentis, pro cortice, et cinnamomi loco fortasse cassiæ adhibitæ, quæ olim antiquorum casia fuit, et cinnamomo morem, cortem cinnamomi gessit, vis eius loco deplorata cassiæ accedere ejus est. SE. Cinnamum est huius loco datus. BRAS. Alius usque est compositionem integram esse drachmas quatuor, cum melle crato et minimum sale, quam non est probandam. clear. hæc compositio quam attulisti, ab Actio refertur libro III cap. XXX. SE. Assuevi et alias huius generis compositiones e nobis hunc paratumus, quam in parvo libello scriptam habemus. BRAS. Tandem compositionem refert, ut aiunt, sed in epithimo ponere debet quia hodie non recipit epithimi drachmas, neque capiam artis Paulus et Nicolaus Alexandrinus cap. 420. hanc iussit Hieram describit absque epithimo, et in ponderibus variat, multaq; præterit simplicia. SE. Quonam modo?

modo BRAS Arabis Alexandrini compositionē,
& id oculate percipies:

Succadis,		drach. xxx.
Colocynthidis,	}	Singulorum drach. xxv.
Cathedridis,		
Scammoneæ,		drach. xvi.
Piperis nigri,		
Aris,	}	Singulorum drach. x.
Lunæ,		
Helleborri nigri,		
Hermodactyli,		
Cretæ,	}	Singulorū drach. viii.
Aloes.		
Absinthij pontici,	}	
Myrrhæ,		
Lapidis,	}	Singulorū drach. iiii.
Thuris,		
Mellis, quod sufficiat.		

Hæc omnia subtilissime cum tepide

SIC BRAS compositum dempsit, vel quem compositum habet de cassia, & melle, de quo dixi nec ita fortis est BRAS. Idem optime purgat pituitam, cum aqua cassiæ, & melle. Hanc BRAS cum his omnibus, atque Herbæ Rutæ comedere consuevimus, nec fastidiosa est, vel quæ comedit, sapiat bene. Hæc ita BRAS. Nulla ex his omnibus est perfecta BRAS. Tam parcas fractiones, quam compositiones, quarum de non fuerunt, relevet te tamen cuncta alibi servari autumo: cum, tempus exigat, pro domum proficiscar, erat, ut dicam, quod grave pro hac ca-

dem

deri[illegible] [illegible] contenti le-
m[illegible] [illegible]. Nolo
l[illegible] [illegible] dum, ibi,
quem [illegible] to, ac si [illegible] gratam facere-
[illegible] hoc me co[illegible]. SE. Interim
bene uale.

FINIS.

INDEX

INDEX ELECTVARIORVM,

Diatheſeron ſeu Electuarium de tribus Generibus.
Diacatholicon.
Eleſcoph.
Confectio Braſſaulica.
Confectio Hamech.
Electuarium de Pſyllio.
Electuarium de Iacea.
Electuarium roſatum.
Electuarium Indum Maius.
Electuarium Indum Minus.
Electuarium de Benedicta.
Diacarthamum.
Diaprunis ſolutiuum.
Electuarium de Sebeſten.
Diaſena.
Infuſio Senæ.
Pulus Senæ.
Triphera Perſica.
Triphera de Epithimo.
Syrupus roſatus ſolutiuus.
Pulus Sanctus.
Diaturbith.
Hiera Picra Galeni.
Hiera Diacolocynthidis.
Hiera Logodij.
Hiera Picra Nicolai.
Hiera Iuſti.

FINIS.

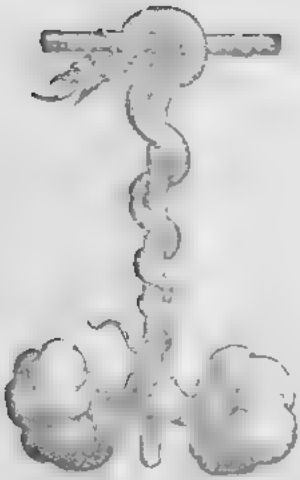

7278

Rest. Libro Antico
Cav. G. DI GIACOMO
Tel. 71550 • PESCARA
1480